

Rendvédelem-történeti Hírlevél

Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis

HU ISSN 1785-3257 (nyomtatott)

HU E-ISSN 2560-0893 (online)

XXX.évf. (2020) 59-60.sz.

**Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság**

Budapest

Rendvédelem-történeti Hírlevél

Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis

HU ISSN 1785-3257 (nyomtatott)

HU E-ISSN 2560-0893 (online)

XXX.évf. (2020) 59-60.sz.

**Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság**

Budapest

IMPRESSZUM

A periodika hivatásának tekintjük a diszciplína művelése során keletkezett operatív információk közlését. Tisztelettel köszönik e szám szerkesztői mindazok segítségét, akik tevékenységükkel hozzájárultak a kiadvány létrejöttéhez. Kérjük a *Rendvédelem-történeti Hírlevél* olvasóit, hogy periodikánk megjelenéséhez, színvonalas szerkesztéséhez járuljanak hozzá.

A szerkesztőség segítséget vár:

- A szerkesztőség által nem figyelt hazai és külföldi lapok figyelését szívesen fogadják a szerkesztők.
- Ugyancsak szívesen vesszük egyes hazai vagy külföldi gyűjteményben található rendvédelem-történeti témájú kiadványok bibliográfiájának elkészítését.
- Köszönettel vesszük a tájékoztatásokat a már lezajlott és a meghirdetett rendvédelem-történeti orientáltságú rendezvényekről.

Hasznos információk:

A kiadványban aláírással megjelenő írások eltérhetnek a szerkesztőség álláspontjától!

A beküldött írásokat, számítógéplemezeket, fényképeket, videó tekerceket, stb. a szerkesztőség nem küldi vissza és nem tárolja, valamint fenntartja magának a publikálásra kerülő anyagok javításának jogát. A közlési szándékról azonban a szerzőket értesíti.

Kiadó:

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság

Kiadó székhelye:

1037 Budapest, Haránt utca 12.

Főszerkesztő és felelős kiadó: PARÁDI József

Szerkesztő: PARÁDI Ákos

Rovatfelelősök:

Állandó rovatok

I. Társasági élet: PARÁDI József

II. Figyelő: BETÖLTETLEN

III. Szemle: SUBA János

IV. Rendezvények: PARÁDI József

V. Személyi hírek: PARÁDI József

VI. Műhely: PARÁDI Ákos

VII. Edukatio: PARÁDI József

VIII. Scientia: PARÁDI József

IX. Dokumentumok és munkásságok: PARÁDI Ákos

X. Emlékhelyek és tárgyak: PARÁDI Ákos

XI. Úrlapok: SOM Krisztián

XII. Információs oldalak : PARÁDI Ákos

Ideiglenes rovatok

XIII. Fórum: SIMON F. Nándor

XIV. Pályázatok: SOM Krisztián

SZERKESZTŐSÉG ELÉRHETŐSÉGI ADATAI:

☒: 1037, Budapest, Haránt utca 12.

☎.: (+36/06-1) 250-6199 📠: (+36/06-70) 326-1151

@: rth@gmail.hu

ARS POETICA

A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (*Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis*) HU-ISSN 1785-3257 periodikát azzal a céllal hozta létre dr. PARÁDI József indítványa alapján a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, hogy elsősorban a magyar nemzet rendvédelem-történetének a műveléséhez kapcsolódó eredményekről és eseményekről nyújtson tájékoztatást. A periodika tehát nem csupán egy társadalmi szervezet eseményeiről tudósítja a tagságát, hanem a rendvédelem-történeti diszciplína aktualitásaiba nyújt betekintést az érdeklődők számára, amelybe természetesen beletartoznak a diszciplínát gondozó szervezetek munkájáról szóló ismertetők is.

A periodika fokozatosan érte el a harmadik évezred elejére kiforrott formáját, az igényeket és a lehetőségeket tükröző rovatrendszerét. A szerkesztők célja, hogy olyan folyóiratot készítsenek, amelyet fellapozva az olvasó elé tárul a szakterület művelésének az állapota. Ebben az értelemben tehát nem csak a kortársaknak szóló információt hordoz a lap, hanem a jövő számára is igyekszik a legfontosabb ismereteket megőrizni.

A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (*Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis*) szerkesztőinek nem célja, hogy tudományos igényű alkotásokat közöljön, ez a *Rendvédelem-történeti Füzetek* (*Acta Historiae Praesidii Ordinis*) HU-ISSN 1216-6774 hivatása. A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (*Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis*) a rendvédelem-történeti diszciplína művelésével kapcsolatos eredményekről, eseményekről és publikációkról nyújt tájékoztatást, a szakterület művelési feltételeiről szóló ismertetést, a tudományterületet gondozó személyek bemutatását tekinti hivatásának.

Gondolatok a Rendvédelem-történeti Hírlevél (*Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis*) HU-ISSN 1785-3257 szerkesztéséhez

A periodika első száma adta közre a szerkesztői ars dictandumot. Úgy gondoljuk azonban, hogy emellett a szerkesztőség tagjai körében – a hajdani ars dictandum megerősítése és pontosítása céljából – megvitatott és elfogadott szerkesztői intenciók kivonatát megjelentetjük a lap hasábjain, mivel a szerkesztői munka irányelveit nyilvánosnak tekintjük.

I.

PRAKTIKUS ALAPELVEK

1. A Rendvédelem-történeti Hírlevél az egyetlen magyar nyelvű periodika, amely a rendvédelem-történeti diszciplína művelésének operatív információit közli.
2. A periodika a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnöksége és tagság között az egyetlen rendszeres írásos kapcsolat.
3. A periodika finansziális alapjai labilisak. Szorult helyzetben házilagos kivitelezés lehetőségét célszerű előtérbe helyezni.
4. Célszerű – a stabil szerkesztői team mellett – minél szélesebb kört bevonni az alkalmi közlések, illetve egy-egy rovat kivitelezésére. Előtérbe kell helyezni az elektronikus terjesztést.
5. Indokolt tárgítani a periodika szerkesztéséhez potenciális híranyagot nyújtó intézményekkel a kapcsolatot (hazai és külföldi társaságok, szerkesztőségek és kiadók, gyűjtemények, oktatási intézmények stb.)

II.

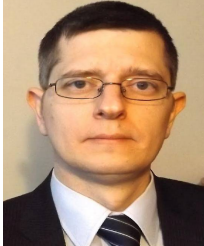
FORMAI SZEMPONTOK

1. Az A/5-ös méret bevált. Takarékos megoldás. Ezzel ellentétes méltányolandó szempontok esetén van helye a méret újragondolásának.
2. Arra kell törekedni, hogy az ízléses kivitel és kiadáskímélő megoldások valamint a visszafogott stílus jellemezzék a periodikát. Az arculatformáló formai jegynek minősülő részek módosítását csak óvatosan célszerű megvalósítani. A periodika részeinek markánsan kell elhatárolódnuk egymástól, a jó áttekinthetőség kritériumainak érvényesítésével.

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke

S Z E R Z Ő K

	Dr. BERKI Imre Ph.D., mag. ⁽²⁵⁾ (+36/06-20) 424-1691 ; berki.imre@gmail.com (Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] 0000-0001-8144-4751 A történelemtudomány Ph.D. doktora. A rendvédelem-történet magistere A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Katasztrófaelhárítás-történeti Szakosztályának szakosztálytitkára. A Kutatási területe az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc, valamint a polgári magyar állam tűzoltóságainak története.
	Dr. BODA József Ph.D. c.egyetemi tanár, mag. ⁽²⁵⁾ Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] : 0000-0002-4010-896X A hadtudomány egyetemi és Ph.D. doktora. A rendvédelem-történet magistere. A Hadtudományi és a Rendészettudományi Doktori Iskola témavezető oktatója. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja, a Magyar Rendészet-tudományi Társaság, a Magyar Hadtudományi Társaság, a Magyar Repüléstörténeti Társaság, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Tudományos Tanácsa és a Rendőri Jövőkutatók Nemzetközi Szövetségének a tagja. A <i>Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)</i>, HU-ISSN 1216-6774. szerkesztő bizottsági tagja. Kutatási területe a magyar békefenntartás története. A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonság-történetének a szakértője.
	PARÁDI Ákos ⁽²⁵⁾ (+36/06-70) 326-1150 ; akos.paradi@gmail.com (Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] 0000-0002-1873-0605 A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja. A <i>Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)</i> HU ISSN 1216-6774 és a <i>Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiones Historiae Praesidii Ordinis)</i> HU ISSN 1785-3257 szerkesztőségi tagja. Kutatási területe a XIX-XX. századi magyar rendvédelem közhatósági intézményei.

	Dr. PARÁDI József Cs.C., nyá. főiskolai tanár, mag. (+36/06-70) 326-1151 ; paradi.jozsef@gmail.com (Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] 0000-0003-3368-2944) Bölcsészdoktor, a hadtudomány kandidátusa. A Hadtudományi Doktori Iskola és a Rendészeti-tudományi Doktori Iskola témavezető oktatója. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnöke. A rendvédelem-történet magistere. Határőrizet-történeti szakértő. A <i>Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)</i> HU-ISSN 1216-6774. és a <i>Rendvédelem-történeti Hírlével (Nuntiones Historiae Praesidii Ordinis)</i> HU-ISSN 1785-3257. periodikák főszerkesztője, „A magyar rendvédelem-történet öröksége.” HU-ISSN 2062-8447 , „A magyar rendvédelem-történet hagyatéka” HU-ISSN 2064-4728 , a „Segédtudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában” HU-ISSN 2064-5333 , a „Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok” HU-ISSN 2415-9875 és a „Salutem” HU-ISSN 2416-2078. és a „Magyar rendvédelem-történet forrásai.” HU-ISSN 2560-0532. könyvsorozatok sorozat-szerkesztője. A „Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia-sorozat” és a „Magyar Közbiztonságtörténeti Szimpozion-sorozat” rendezvény-sorozatok alapítója és szellemi mentora. Kutatási területe a polgári magyar állam rendvédelem-története. A XIX-XX. századi magyar határőrizet-történet szakértője.
	SOM Krisztián (+36/06-70) 230-9318 ; som.krisztian@hotmail.com Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] : 0000-0002-6993-2207 A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja. Kutatási területe a magyar útlevél-, és tárforgalom ellenőrzés története. A magyar útlevélkészítés és ellenőrzés történetének a szakértője.
	Dr. SUBA János Ph.D., mag. (+36/06-30) 566-7120 ; suba.janos@mail.militaria.hu Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] : 0000-0002-2310-7746 A történelem segédtudományai (történeti-földrajz) egyetemi doktora, a történelemtudomány Ph.D. doktora. A rendvédelem-történet magistere. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány kurátora. A magyar Hadtudományi Társaság Tagja. Kutatási területe a történeti földrajz, a XVIII-XX. századi magyar állam határának története, objektumtörténet, a magyar fegyveres erők diszlokációjának története, Kárpát-medencei erődítések. A magyar államhatárjeltek és térképi ábrázolásuk történetének szakértője.

	Dr. SZAKÁLY Sándor DSc, habilitált egyetemi tanár, mag. (+36/06-1) 795-1284 ; sandor.szakaly@veritas.gov.hu Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] : 0000-0001-8105-0242 Bölcsészdoktor, a hadtudomány kandidátusa. A történelem-tudományok akadémiai doktora. A rendvédelem-történet magistere. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Magyar Tudományos Akadémia Történelem-tudományi Bizottságának a tagja. A Történelmi Társaság igazgató választmányi tagja. Az Osztrák-Magyar Tudományos és Oktatási Kooperációs Akció Alapítvány kuratóriumának elnöke. A Nemzetközi Magyarstudományi Társaság választmányi tagja. A Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány kurátora. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja. A <i>Rendvédelem-történeti Füzetek</i> HU-ISSN 1216-6774., a <i>Haditörténelmi Közlemények</i> HU-ISSN 0017-6540, a <i>Honvédségi Szemle</i> HU-ISSN 2060-1506, a <i>Bécsi Napló</i> HU-ISSN 9000-1257, a <i>Magyar Napló</i> HU-ISSN 0865-2910 és a <i>Csángó Tükör</i> HU-ISSN — szerkesztő bizottsági tagja. Kutatási területe a két világháború közötti katonai elit és ezen időszak Magyar Királyi Csندőrségének a története. A Magyar Királyi Csندőrség történetének a szakértője.
	ZEIDLER Sándor (+36/06-30) 961-9148 ; sndrzdldr@gmail.com Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] : https://orcid.org/0000-0002-4056-4025 A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja. A rendvédelem-történet magistere, az archontológia – falleriszтика — heraldika — insigniológia — vexillológia — numizmatika — ikonográfia történelmi segédtudományoknak a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre alkalmazott változatát műveli. A XIX-XX. századi magyar rendvédelmi testületek egyenruha-, rang- és ékítménytörténetének szakértője.

Jelmagyarázat:

Piktogram A rendvédelem-történeti elismerések

mag	A rendvédelem-történet magistere
	25 éves Emlékérme
	Rendvédelem-történetért Díj
	Rendvédelem-történetért Érdemrend
	a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemrend
	a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt
	a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt
	a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemérem

Doktori címek

(A diplomaszerezési eljárás keretében szerzett doktorátusok)

dr. <i>jur.</i> (doctor juris)	=	jogász
dr. <i>med.</i> (doctor medicinae universae)	=	orvos doktor
dr. <i>med.dent.</i> (doctor medicinae dentalis)	=	fogorvos
dr. <i>med.vet.</i> (doctor medicinae veterinariae)	=	állatorvos
dr. <i>pharm.</i> (doctor pharmaciae)	=	gyógyszerész
dr. <i>rer.pol.</i> (doctor rerum politicarium)	=	politológus

(A diplomaszerezési eljáráson kívül szerzett doktorátusok)

dr. *Dh.C.* (doctor honoris causa) = tiszteletbeli doktor

(Formális tudományos követelmények nélküli, egyetemek által adományozott doktori cím.)

Tudományos fokozatok

dr. *univ.* (doctor universitas) = egyetemi doktorátus

(Az egyetemek által adományozott, tudományos kutatómunkához kötött eredetileg tudományos fokozat 1983-1993 között, a jelenlegi szabályozás szerint azonban nem tekintik tudományos fokozatnak)

dr. *Ph.D.* (doctor of philosophy) = egyetemi doktorátus

(Az egyetemek által a tudományos kutatómunkához kötött tudományos fokozat 1993-tól.)

dr. *DLA.* (doctor of liberal arts) = egyetemi művészeti doktorátus

(A *Ph.D.* fokozatnak megfelelő egyetemi művészeti doktori fokozat.)

dr. *Cs.C.* (candidatus scientiarum) = tudományok kandidátusa

(Az egyetemi doktorátus és az akadémiai doktorátus közé eső tudományos fokozat, melyet új tudományos eredmény létrehozásával a Magyar Tudományos Akadémián lehetett megszerezni. A magyarországi háromszintű tudományos fokozatrendszernek kétszintűvé alakításával azonban e fokozat ma már nem szerezhető meg, azonban továbbra is használható, elismert tudományos fokozat.)

dr. *DSc.* (doctor scientiarum) = tudományok doktora

(A Magyar Tudományos akadémián megszerezhető tudományos fokozat.)

Oktatói fokozatok

dr. *habil.* (doctor habilitationem) = habilitált doktor
(Olyan oktató aki, — általában az egyetemi tanári, ritkább esetben a docensi címhez — habilitációs eljáráson átesett)

ts. = tanársegéd
(A legalacsonyabb szintű felsőoktatási oktatói fokozat.)

adj. = adjunktus
(A második szintű felsőoktatási oktatói fokozat.)

doc. = docens
(A harmadik szintű felsőoktatási oktatói fokozat.)

prof. (professor) = felsőoktatási tanár
(A legmagasabb szintű felsőoktatási oktatói fokozat.)

TARTALOMJEGYZÉK

I. TÁRSASÁGI ÉLET (PARÁDI József)

PARÁDI József : A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság szervezeti élete a nemzeti rendvédelem-történetünk művelésének szolgálatában 2020-ban.....	15
SUBA János : A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2020. évi beszámolója és 2021. évi feladatterve.....	22

II. FIGYELŐ

FELHÍVÁS.....	23

III. SZEMLE (SUBA János)

Recenziók

PARÁDI József : I. világháborús kitüntetés történetét bemutató könyv.....	25
PARÁDI József : SCHULTHEISZ Emil munkásságát bemutató könyv.....	33
PARÁDI József : Egy csendőr család gyermekeinek a magyar pártállam időszakában megvalósított hátrányos megkülönböztetését bemutató könyv.....	38
BODA József : Recenzió a magyar elhárítás XX. századi történetét bemutató könyv.....	43
PARÁDI József : Recenzió egy magyar rendvédelem-történeti ifjúsági regény kapcsán.....	47
PARÁDI József : Recenzió BERKI Imre — FODOR Gábor: <i>Gróf Széchenyi Ödön reformer, akinek két hazája volt</i>	50
PARÁDI József : Recenzió TURI Zsolt: <i>Bittermann Béla, a Magyar Királyi Pénzügyőrségi Múzeum alapítója</i>	52

Folyóiratfigyelés

PARÁDI József : Magyar rendvédelem-történeti tudományos cikkek a témaorientált szakfolyóiratokban.....	55
PARÁDI ÁKOS : Folyóiratfigyelés. Rendvédelem-történeti tanulmányok hét magyar szakperiodikában.....	57
PARÁDI József : Folyóiratfigyelés. Rendvédelem-történeti tanulmányok hét magyar szakperiodikában.....	63
SUBA János : Folyóiratfigyelés. Rendvédelem-történeti tanulmányok 11 magyar szakperiodikában.....	68

IV. RENDEZVÉNYEK (PARÁDI József)

PARÁDI József : Beszámoló „*A magyar közbiztonság újjászervezése az I. világháború és az azt követő forradalmak után.*” című XX. magyar közbiztonság-történeti tudományos szimpozionról..... 73 p.

PARÁDI Ákos : Tájékoztató „*A magyar közbiztonság újjászervezése az I. világháború és az azt követő forradalmak után.*” című XX. magyar közbiztonság-történeti tudományos szimpozion rendezvényünkről..... 75 p.

PARÁDI József : Tájékoztató csendőrség-történeti kiállításról..... 99 p.

PARÁDI Ákos : Tájékoztató a „*»Mögötted a törvény, előtted is az legyen!« A magyar Királyi Csendőrség és kora.*” című XXXV. magyar rendvédelem-történeti tudományos konferenciáról, kamarakiállításról és könyvbemutatóról..... 104 p.

V. SZEMÉLYI HÍREK (PARÁDI József)

PARÁDI József : A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagságában 2020-ban bekövetkezett változások..... 137.p.

PARÁDI József : In memoriam DOMBRÁDY Lóránd..... 140 p.

PARÁDI József : In memoriam LÓRÁNT Csaba..... 142 p.

PARÁDI József : In memoriam DOBAI Miklós..... 144.p.

PARÁDI József : 2020. évi kitüntettek a magyar rendvédelem-történet művelői körében..... 146 p.

PARÁDI József : Kitüntetést kapott a Magyar Királyi Csendőrség emléktárgyait gyűjtő KÜRTI Béla..... 148.p.

SZAKÁLY Sándor — ZEIDLER Sándor : A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének katonai tagozata kitüntetésben részesült dr. PARÁDI József nyá.r.ezds. 150 p.

PARÁDI József :Kitüntetetti nyilatkozat..... 171 p.

VI. MŰHELY (PARÁDI ÁKOS)

BODA József : Kék sapkában Ázsiában 173 p.

PARÁDI József : Vasúti határátkelőhelyek a dualista Magyarország határain..... 209.p.

VII. EDUKÁCIÓ (PARÁDI József)

PARÁDI József : Magyar rendvédelem-történeti disszertációk..... 225 p.

VIII. SCIENTIA (PARÁDI József)

PARÁDI József : Tudomány – etika – témaszeretet..... 237 p.

PARÁDI József : A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjai által a doktori iskolákban témavezetőként instruált tudományos fokozatszerző doktori disszertációk..... 241.p.

IX. DOKUMENTUMOK ÉS MUNKÁSSÁGOK (PARÁDI Ákos)

PARÁDI József : A történelmi Magyarország vasúti határátkelőhelyei nek alapító okmányai.....	245.p.

X. EMLÉKHELYEK ÉS TÁRGYAK (PARÁDI Ákos)

PARÁDI József : Nemzeti rendvédelem-történetünk tárgyi emlékei- nek gyűjtési helyzete.....	273.p.
PARÁDI József: Centenárium kiállítás Kecskeméten.....	277.p.
BERKI Imre: 10 éve történt a „vörösiszap-katasztrófa”.....	290.p.

XI. ÜRLAPOK (SOM Krisztián)

TÁJÉKOZTATÓ a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tu- dományos Társaság tagfelvételi eljárásáról.....	295.p.
Belépési nyilatkozat.....	297.p.
Új tagok életrajzi űrlapja.....	298.p.
Adatpontosító lap.....	299.p.
Szimpatizáns nyilatkozat.....	300.p.
Kitüntetettek adatlapja.....	301.p.
Szerzői űrlap.....	302.p.
Jelentkezési felhívás a rendvédelem-történeti tudományos konfe- renciára.....	305.p.

XII. INFORMÁCIÓS OLDALAK (PARÁDI Ákos)

PARÁDI József : Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványai és szerzői	307.p.
PARÁDI Ákos : A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjainak szerzőségével, de nem a társaság ki- adásával publikált magyar rendvédelem-történeti tartalmú tudomá- nyos alkotások 1990-2019.....	369.p.
PARÁDI József : A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem- történeti Tudományos Társaság DOI azonosítóval ellátott kiadványai a 2020. év végéig.....	415.p.

XIII. FÓRUM (SIMON F Nándor)

PARÁDI József : Reflexió „ <i>A magyar határőrizet újjászervezése az I. világháborút követően.</i> ” című cikke.....	418.p.
PARÁDI József : Reflexió az „ <i>Orvos vagy egészségügyi rendszert története az ókortól a XIX. század végéig.</i> ” című cikke.....	422.p.
PARÁDI József: Reflexió „ <i>A határőrség sorállománya 1956-1957- ben</i> ” című cikke.....	424.p.

*„Gratius ex ipso bibuntur aquae”
(A forrásból szívesebben isznak az emberek)*

I. TÁRSASÁGI ÉLET

(Rovatvezető: PARÁDI József)

PARÁDI József

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság szervezeti élete a nemzeti rendvédelem-történetünk művelésének szolgálatában 2020-ban

EMLÉKEZTETŐ

Elnökségi ülésről : 2020. VII. 2. (csütörtök)
1093 Budapest, Zsil utca 2-4.

Az elnökségi ülésen részt vett

- CSÓKA Ferenc mag.

- dr. PARÁDI József mag. CSc., nyá.ezds., nyá.főiskolai tanár

- SIMON F Nándor mag.

- SOM Krisztián

- dr. SUBA János mag. Ph.D. alez.

- ZEIDLER Sándor mag.

Meghívottként:

- Dr. DEÁK József Ph.D., alez., adjunktus

- Dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D., alez. tanársegéd

- Dr. HENNEL Sándor Ph.D., örgy.

- PARÁDI Ákos

Távolmaradt:

- dr. BODA József mag. Ph.D., nb.vörgy., c.egyetemi tanár

- dr.univ. LÓRÁNT Csaba

- dr. MEZEY Barna mag. DSc., habil prof.

- dr. SZAKÁLY Sándor mag. DSc. habil prof.

- dr.jur. SZÉKELY Zoltán r.örgy.

Az elnökségi ülés 09.00-tól 13.00-ig tartott. Megjelent a 11 fős elnökségből hat fő, az ülés határozatképes volt.

Napirendi pontok voltak

I. *A pandémia hatásai a magyar rendvédelem-történet művelésére.*

Előterjesztő: dr. PARÁDI József.

- A járványveszély elmúlásáig a rendezvények tartásától tartózkodni kell. A már szervezés alatt álló rendezvényt (XXXV. magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia) pedig — amint arra lehetőség nyílik, lehetőleg korlátozott számú résztvevővel és a világhálóra helyezett digitalizált felvétel biztosításának az igényével — meg kell valósítani az óvatossági rendszabályok betartásával. A csupán elviekben egyeztetett többi rendezvényt pedig a járványveszély megszűnte utáni időszakra kell helyezni. A feltétlenül szükséges elnökségi üléseket pedig telefon és világháló felhasználásával kell megvalósítani azon témák esetében, amelyek elődázhatatlanok. Az új ciklus időszakára (2021-2025) szóló tisztújító közgyűlést is a járvány után indokolt megvalósítani.

A publikációkat illetően, ahol csak lehet az online kiadásokra kell törekedni. Mivel előreláthatóan a beérkező kéziratok száma mérséklődni fog, ezért a társasági kiadványok szerkesztőségének döntenie kell arról, hogy a kialakult helyzet-től függően elhalasztja egyes kiadványok megjelentetését, vagy összevont számok formájában közli azokat.

- A magyar rendvédelem történetének kutatása terén a társaság szellemi alkotómunkájának fő iránya a koronavírus járvány idején is a témakörre vonatkozó források és feldolgozások rendszerezése. Ennek keretében pedig fő feladatnak a polgári magyar államrendvédelem-történeti atlasza induló adatbázisának a létrehozását kell tekinteni. Ennek keretében 2021 tavaszára a szakosztályoknak fel kell tárnuk a releváns rendvédelmi testületekre vonatkozóan az első bázisévek adatait. A térképi megjelenítésért felelős dr. SUBA Jánosnak pedig az adatbázis kezelésére kell felkészülnie. ZEIDLER Sándornak alternatívákat kell létrehoznia az alkalmazásra kerülő egyezményes jeleket illetően. CSÓKA Ferencnek pedig a különböző okok miatt ideiglenesen nem működő büntetés-végrehajtási-, határ-őrizeti-, honvédelmi-, folyamórségi- és a honvédelmi tárca rendvédelmi teendők végzésében érintett alakulatainak a diszlokációjára vonatkozó adatait kell feltárnia. Emellett a járvány időszakában is indokolt folytatni a magyar rendvédelem-

történeti szaksajtó repertóriumának (CSÓKA Ferenc), a magyar rendvédelem-történeti kötetek bibliográfiai jegyzékének (SIMON F Nándor) és a magyar rendvédelem-történeti disszertációk lajstromának (VEDŐ Attila) gyűjtését.

- A tisztségviselők szellemi elfoglaltságára vonatkozóan — a hosszas előkészítés nyomán 2019-ben tudományos társaságunk szervezeti és működési szabályzatába foglalt módosításoknak megfelelően — továbbra is elvárás a pandémia időszakában a hármas követelmény, azaz : meg kell jelenniük a társaság nyilvános rendezvényein és azokon a kutatási témájuk legújabb eredményeiről lehetőleg rendszeresen be kell számolniuk előadás formájában ; továbbá évente legalább egy tanulmányt kell készíteniük a társasági kiadványokban való publikálás céljából ; valamint a tudományos társaságunk valamely részterületének irányítását, szervezését végezzék — a szellemi alkotóműhely jelleggel működő szakosztályok vezetői és titkárai esetében ez adott — a szakterület szervezési és irányítási teendőinek a végzéséről pedig évente kibővített elnökségi ülésen kötelesek beszámolni. A járványhelyzetből fakadóan azonban nyilvánvalóan nem érvényesülhet a rendezvényeken való megjelenési kötelezettség, azaz a konferenciákon előadás tartása, illetve az elnökségi üléseken az általuk irányított területeken való teendők végzéséről szóló beszámoló tartása. A járvány időszakában is időszerű azonban a társasági kiadványok számára évente legalább egy tanulmány készítése.

Az előterjesztéssel az elnökség egyhangúlag egyetértett.

**A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság
ELNÖKSÉGEI
1991-2020**

I. 1991-1995

- Dr. KESERŐ István CSc elnök (✠ 2004)
- Dr.jur. ERNYES Mihály alelnök
- Dr. NAGY József Ph.D. alelnök (✠ 2005)
- Dr.univ. ÖRY Károly alelnök
- Dr. PARÁDI József CSc alelnök
- Dr. SZAKÁLY Sándor DSc alelnök
- Dr. ZACHAR József DSc alelnök (✠ 2009)

II. 1996-2000

- Dr. PARÁDI József CSc elnök
- Dr.jur. BARSINÉ dr.univ. Tassi Mária alelnök
- Dr.jur. ERNYES Mihály alelnök
- FAZAKAS László alelnök
- JOÓ Gábor alelnök
- Dr. KESERŐ István CSc alelnök (✠ 2004)
- Dr. MEZEY Barna DSc alelnök
- Dr. NAGY József alelnök Ph.D. (✠ 2005)
- Dr.univ. ÖRY Károly alelnök
- Dr. SUBA János Ph.D. alelnök
- Dr. SZAKÁLY Sándor DSc alelnök
- Dr. ZACHAR József alelnök DSc (✠ 2009)
- ZEIDLER Sándor alelnök

III. 2001-2005

- Dr. PARÁDI József CSc elnök
- Dr.jur. BARSINÉ dr.univ. Tassi Mária alelnök
- Dr.jur. ERNYES Mihály alelnök
- FAZAKAS László alelnök
- Dr.jur. HEGYALJAI Mátyás alelnök
- JOÓ Gábor alelnök
- Dr. KESERŐ István alelnök CSc (✠ 2004)
- Dr. MEZEY Barna DSc alelnök
- Dr. NAGY József alelnök Ph.D. (✠ 2005)
- Dr.univ. ÖRY Károly alelnök
- SIMON F Nándor alelnök
- Dr. SUBA János Ph.D. alelnök
- Dr. SZAKÁLY Sándor DSc alelnök
- Dr. ZACHAR József alelnök DSc (✠ 2009)
- ZEIDLER Sándor alelnök

IV. 2006-2010

- Dr. PARÁDI József CSc elnök
- CSÓKA Ferenc alelnök
- Dr.jur. ERNYES Mihály alelnök
- FAZAKAS László alelnök
- JOÓ Gábor alelnök
- Dr. MEZEY Barna DSc alelnök
- SIMON F Nándor alelnök
- Dr. SUBA János Ph.D. alelnök
- Dr. SZAKÁLY Sándor DSc . alelnök
- Dr.jur. SZÉKELY Zoltán alelnök
- Dr. ZACHAR József alelnök DSc († 2009)
- ZEIDLER Sándor alelnök

V. 2011-2015

- Dr. PARÁDI József CSc elnök
- CSÓKA Ferenc alelnök
- Dr. MEZEY Barna DSc alelnök
- SIMON F Nándor alelnök
- SOM Krisztián alelnök
- Dr. SUBA János Ph.D. alelnök
- Dr. SZAKÁLY Sándor DSc alelnök
- Dr.jur. SZÉKELY Zoltán alelnök
- ZEIDLER Sándor alelnök

Megjegyzés: A jegyzék tartalma nem mindenben egyezik meg a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)*, HU- ISSN 1785-3257 periodika érintett számaiban közöltekkel, ugyanis:

- az elnökség munkájában felkérés alapján hosszabb-rövidebb ideig részt vállalók nem szerepelnek e jegyzékben;

- feltüntetésre kerültek viszont azon elnökségi tagok, akiket a tagság megválasztott ugyan, azonban az elnökség konkrét munkájában a körülményeik alakulásából fakadóan hosszabb-rövidebb ideig nem tudtak részt venni.

VI. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnöksége

	PARÁDI József dr. CSc. mag., nyá.ezds., nyá.főiskolai tanár, elnök (25) ☎: (+36/06-1) 250-6199 ☎: (+36/06-70) 326-1151 @: paradi.jozsef@gmail.com
	BODA József dr. Ph.D. mag., nb.vör. gy., c. egyetemi tanár, alelnök (25) ☎: (+36/06-1) 392-3501 ☎: (+36/06-) @: Boda.Jozsef@uni-nke.hu
	CSÓKA Ferenc mag., alelnök (25) ☎: (+36/06-1) 303-3970 ☎: (+36/06-70) 506-0423 @: monedula.franciscus@gmail.com
	LÓRÁNT Csaba dr.univ. † 2020 alelnök (25) ☎: (+36/06-1) 204-1707 ☎: (+36/06-30) 914-2049 @: lorant_01@hotmail.com
	MEZEY Barna dr. DSc. mag., habil prof. alelnök (25) ☎: (+36/06-1) 326-5002 ☎: (+36/06-30) 211-7384 @: mbarna@ajk.elte.hu
	SIMON F Nándor mag. alelnök (25) ☎: (+36/06-1) 410-7811 ☎: (+36/06-20) 347-4602 @: simon.f.nandor@gmail.com

	SOM Krisztián alelnök (25) : _____ : (+36/06-70) 230-9318 : som.krisztian@hotmail.com
	SUBA János dr. Ph.D. mag., alez. (25) alelnök : (+36/06-1) 294-2744 : (+36/06-30) 566-7120 : suba.janos@mail.militaria.hu
	SZAKÁLY Sándor dr. DSc. mag., habil prof. (25) alelnök : (+36/06-1) 795-1284 : (+36/06-30) 790-3249 : sandor.szakaly@veritas.gov.hu
	SZÉKELY Zoltán dr.jur., örgy. (25) alelnök : (+36/06-1) 204-1707 : (+36/06-30) 914-2049 : lorant_01@hotmail.com
	ZEIDLER Sándor mag. (25) alelnök : (+36/06-1) 212-5575 : (+36/06-30) 961-9148 : sndrzdldr@gmail.com

SUBA János

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány

2020. évi beszámolója és 2021. évre szóló feladatterve

Az alapítvány kurátora dr. SUBA János (a Fővárosi Bíróság 2010. XII- 9-én kelt 16PK 69 4-22 / 1004 / 14. számú végzése) helyettese mag. SIMONF. Nándor.

Az alapítvány központi költségvetési szervtől, elkülönített állami pénzalapból, helyi önkormányzattól kisebbségi települési önkormányzattól és ezek szervezeteitől továbbá hazai és külföldi magánszemélyektől és intézményektől támogatást 2020. évben nem kapott.

Az alapítvány társasági vagyonnal nem rendelkezik. A tisztségviselők juttatásban nem részesültek.

A NAV és a KSH számára a törvényben előírt szolgáltatás megvalósult.

A kuratórium 2020-ben határozatot nem hozott.

2020-ban az alapítvány részt vett „A magyar közbiztonság újjászervezése az I. világháború és az azt követő forradalmak után” című XX. magyar közbiztonság-történeti tudományos szimpozion és a „Mögötted a törvény, előtted is az legyen! A Magyar Királyi Csendőrség és kora.” című XXXV. magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia szervezésében.

Az SZBMRA 2021 évi feladatterve:

- a magyar rendvédelem történetét művelők és a téma iránt érdeklődők közötti kapcsolat ápolása;
- a magyar rendvédelem-történeti hagyományokat ápoló szemléletű személyi állomány képzéséhez való hozzájárulás;
- magyar rendvédelem-történeti források feltárása és közkinccsé tétele;
- nemzeti rendvédelem-történetünket művelő szellemi műhelyek segítése;
- a rendvédelem-történeti kutatási eredmények számára tudományos fórumok kialakítása;
- rendvédelem-történeti tartalmú kiállítások létrehozásának elősegítése;
- a magyar rendvédelmi tradíció feltárásával és bemutatásával hozzájárulni a közrend és a közbiztonság fejlesztéséhez.

A feladatok eredményes megvalósítása érdekében a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság működésében részt veszünk.

Materiális, pénzügyi és szellemi kapacitásokat kívánunk felkutatni az alapítványi célok megvalósításának érdekében. Elő kívánjuk segíteni az együttműködést a hasonló célokkal működő hazai és külföldi szervezetekkel.

Intézzük az alapítványnak a törvényi szabályozásból fakadó adminisztratív feladatait.

Éves beszámolót készítünk az alapítványt létrehozó Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság számára.

II. FIGYELŐ

FELHÍVÁS

A folyóirat szerkesztősége a rovatvezetők közé olyan személy jelentkezését várja a „Figyelő” rovat élére, aki a rendvédelem-történet körébe tartozó külföldi szaklapokat és könyveket figyelemmel kísérve nyújt tájékoztatást e rovatban az érintett kiadványokról, vagy megszervezi a rovatában megjelenésre szánt cikkek létrejöttét.

A rovatfelelős — hasonlóan a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság minden választott és felkért tisztviselőjéhez — anyagi dotálásban nem részesülhet, tevékenységét társadalmi munkában kell végeznie.

A szerkesztőség azt szeretné, hogy a rendvédelem-történeti tartalmú folyóiratok közül az ismertetésre kerülők rendszeresen kerüljenek bemutatásra.

Elsősorban a Kárpát-medence, azon túlmenően pedig az európai kontinens rendvédelem-történetével foglalkozó kiadványokat szeretnénk ismertetni e rovatban.

A rovatfigyelői tisztségre jelentkezők az alábbi elérhetőségeken vehetik fel a kapcsolatot a periodika főszerkesztőjével:

☎.: (+36/06-1) 250-6199

☎.: (+36/06-70) 326-1151

@: paradi.jozsef@gmail.com

A periodika szerkesztősége a külföldi rendvédelem-történeti sajtó figyelése érdekében régóta szeretne önálló rovatot működtetni, azonban megfelelő munkatárs hiányában e rovat a „Szemle” rovattal közös volt. Először 2015-ben jelent meg a figyelő rovat önálló formában. 2016 év végétől újra olyan helyzetbe kerültünk, hogy — annak ellenére, hogy a témakör idegen nyelvi feldolgozottsága nem szegényes — kellő személyi kapacitás hiányában a rovatot önállóan nem tudjuk megjelentetni. Mivel nem szívesen mondunk le arról, hogy olvasóközönségünket tájékoztassuk a szakterület legújabb külföldi szakirodalmáról, ezért fordulunk azokhoz a személyekhez, akik a jelzett feltételek mellett tudnak és akarnak részt venni szerkesztőségünk munkájában.

III. SZEMLE

(Rovatvezető: SUBA János)

RECENZIOK

PARÁDI József

Recenzió

I. világháborús kitüntetés történetét bemutató könyv.

VIRÁGH Ajtony:

Csaták tigrisei. A Károly Csapatkereszt története.

Budapest, s.a., Monarchia Kiadó –

Magyar Vezérkar Tudományos Kutatóhely.

162 p. HU-ISBN 978 963 12 5058 9.

A kötet kézírata a Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság „Inter arma silent leges” tudományos pályázatán 2014-ben különdíjban részesült.

A kiadást támogatta:

- Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány

- Werbőczy Alapítvány.

Érdekes jelenség, hogy a kötetben nem találkoztam a kiadás évének a feltüntetésével.

A kötet dekoratív kivitelű, a téma feldolgozása színvonalas.

A keménykötésbe burkolt és kiváló minőségű papírra nyomtatott kötet esztétikus megjelenésű. Az első borító fotómontázst tartalmaz. A montázs *IV. Károly* Csapatkeresztre vetített képét ábrázolja, amint az uralkodó kitüntetést adományoz honvédeknek. Alatta látható a szerző neve, a kötet címe és a kiadó. A könyv gerincén — a magyar hagyományoknak megfelelően a szöveget alulról kezdődően elhelyezve — a szerző neve és a mű címe olvasható. A hátsó borító felső részében recenzió, alatta pedig a Károly Csapatkereszt fotója és a kiadó szervezetek emblémája látható. A borító alapszíne a sötétszürke, melyen a feliratok és a képek világos tónusúak. Csupán a kiadói emblémák színei az eredetiek, illetve az első borító motívuma úgynevezett „antik barna”. Ez a szín azonban — annak ellenére, hogy kiemeli a fotómontázst a háttérből — nem teszi tola-
kodóvá a borító fő motívumát.

Egyedi a *címnegyedív* tartalmi elosztása. Az úgynevezett szenny-címoldalra került — a magyar könyvészeti hagyományoknak megfelelően — a szerző neve és a könyv címe. A sorozatcímoldalra csoportosított a kiadó olyan információkat, amelyek helye eredetileg a címnegyedív negyedik oldalán, azaz a copyright oldalon lenne, nyilvánvalóan a copyright oldal tehermentesítése érdekében. A címnegyedív harmadik

oldalán az úgynevezett címodalón a klasszikus tartalomtól eltérően — szerző neve, könyv címe, kiadás helye, kiadás ideje, kiadó neve — köszönetnyilvánításokat tartalmaz. Mivel pedig a szerkesztő, a fotók alkotói és egyéb feladatokat ellátók valamennyien átkerültek a copyright oldaláról a címnegyedív sorozat oldalára, így a címnegyedív is a köszönetnyilvánítás oldalává vált a címodalhoz hasonlóan.

A címnegyedívet követő oldalon került feltüntetésre a kézirat küldöndijban részesítése.

A következő oldal várakozást, majd azt követő oldalon *in memoriam*-ként is felfogható idézet található egy 1917-ben megjelent tábori újságból a Ludovika plakettjének a társaságában.

A következő oldalon a *tartalomjegyzék* olvasható. Ezt követő új oldalon pedig a MAKAI Ágnes tollából származó *ajánlás* szerepel. Végül pedig a kötet elején az utolsó számozatlan oldalon *IV. Károly* a Szent István Rend ornátusában látható.

A mindkét oldalán várakozást első lapot is beleszámítva mindez 12 oldal terjedelmet vett igénybe. A szöveg a 13. oldalon kezdődik és a mellékleteket is beleszámítva a 162. oldalon végződik.

Sajnálatos módon a kötet végéről — a nemzeti hagyományinktól eltérően — hiányzik a *kolofon oldal*.

A kötet *szerkezeti felépítése* logikus, a fejezetek egymásra épülnek és egymásból következnek.

A kötet öt fő fejezetből és 24 alfejezetből, valamint a képi és a szöveges mellékletekből áll, továbbá 207 jegyzetet tartalmaz.

Rendkívül gazdag és jó minőségű a szövegben szereplő 154 és a képmellékletben található 192 *fénykép*. Az összeszámlálás során a több fényképből összevágott illusztrációkat külön-külön vettem figyelembe. Az érthetőséget jól segíti, hogy a képeknek van elnevezése. Az eligazodást azonban nehezíti, hogy a képek számozatlanok és a kötetben található képekről készült jegyzéket a könyv nem tartalmaz.

A mű *nyelvezete* közérthető, egyszerű és világos, az idegen kifejezésektől több-kevésbé mentes. A terjedelmes, a többszörösen összetett mondatok nem jellemzik. A szövegben elhelyezett képek és a szöveg tartalma jól kiegészítik egymást. Sajnálatosnak tartom azonban, hogy a szövegben a szerző az intézményneveket nem a korabeli hivatalos nevével tüntette fel. Például a Magyar Királyi Vámörség helyett csupán a „Vámörség” szót használta. A szöveg ugyan így módon is érthető, azonban egyben — főleg a korszakban kevésbé járatos olvasók tekintetében — a pontatlanság lehetőségét is tartalmazza.

Tipográfia tekintetében a szerkesztés szerencsésnek nevezhető, bár nem tudtam rájönni arra, hogy egyes bekezdések miért tompák (a sor elején kezdődőek). Az egyértelmű ugyan, hogy a fejezetcímet követő bekezdés azért tompa mert a szerkesztők valószínűleg a magyar könyvé-

szeti hagyományokat részesítették előnyben. Tompa bekezdések azonban a szöveg belsejében is előfordulnak, melyeknek a logikáját nem sikerült megfejtennem.

Az idézetek döntött betűtípussal való nyomtatása jól kiemeli az idézett szövegrészeket. Az idézetek száma és az idézett szövegrészek terjedelme is tekintélyes a könyv teljes szövegéhez viszonyítva — a 207 jegyzet közül 20 idézetre vonatkozik — melyek harmonikusan belesimulnak a szerző szövegébe, létük elősegíti a kötet jobb megértését, a korhangulat felidézését.

Az első fő fejezet „*Az első világháborúban*” címet kapta, amelyben a szerző 10 alfejezetben bontotta ki a mondanivalóját. E fő fejezetben kerültek ismertetésre a Károly Csapatkereszt alapításának előzményei és körülményei, valamint elhelyezkedése a HABSBURG-dinasztia által alapított kitüntetések körében. Itt kapott helyet továbbá a formai jegyek bemutatása és minősítése, valamint az adományozási feltételek lényegének az ismertetése, továbbá a viselési szokások feltárása és a korabeli többi hadi elismeréssel való összehasonlítása, a kitüntetés módosítására irányuló főbb javaslatok számbavétele, a kitüntettek valószínűsíthető létszámának a becslése és végül a magyarországi tanácsköztársaságban a viselhetőségének az elismertsége.

„*A Horthy-korszakban*” című második főfejezet hét alfejezetében fejtette ki a szerző gondolatait. Ide sorolható azonban „*A második világháború után*” című fejezet is, mivel e fejezetben is a Károly Csapatkereszt utóéletének a történetét ismerteti a szerző. Az egyértelműen kiderül VIRÁGH Ajtony művéből, hogy a Károly Csapatkereszt népszerű és megbecsült, a társadalomban elismeréstől övezett kitüntetés volt. Nyilvánvaló volt ugyanis, hogy azt a valódi frontszolgálatosok kaphatták. A kitüntetés társadalmi elismertségét az ország vezetése különböző kedvezményekkel is meg kívánta erősíteni a HORTHY-korszakban annak ellenére, hogy a korszak elején a kitüntetés némi alkotmányjogi problémákat is felvetett, ezeket azonban áthidalták. A Károly Csapatkereszttel kitüntetettek előnyben részesültek az állami állások betöltésénél, a földosztásnál, az adókedvezményeknél, a felsőoktatási felvételeknél, illetve a jó tanulmányi eredmények elérésénél tandíjmentességet kaphattak, korlátozott számú engedélyek (dohányárusítás, italmérés, iparendé-lyek, kiutalásánál is előnyt élveztek).

Mivel a társadalom megbecsültsége mellett kialakult az állami kedvezmények rendszere is, ezért óhatatlanul felmerült a kitüntetés jogos birtoklásának az ellenőrizhetősége iránti igény. Ezt különféle módon szabályozták, illetve többféle módon igyekeztek a hamisítók is kivenni részüket a Károly Csapatkereszt áldásaiból. Ez a mentalitás akkor erősödött fel, amikor a Károly Csapatkereszt a zsidótörvények alóli mentességet is jelentett valamilyen formában. A hatóságok ugyan több-keve-

sebb sikerrel már a kezdetektől igyekeztek rendet vágni a kitüntetés jogos birtoklását igazoló sokaságában — mivel azonban a Csapatkeresztre való jogosultság nem a közlönyökben jelent meg, hanem csupán a csapatok parancsaiban öltött írásos formát — ezért nehéz volt a valódi jogosultság kiderítése arról nem is beszélve, hogy tömegeket érintett a téma. Mindazonáltal igyekeztek határidőt is szabni a Károly Csapatkeresztre való jogosultság utólagos megállapításának, amelynek azonban nem kedveztek a területviSSzacsatolások. Többszöri határidőmódosítások után végül is olyan rugalmasan állapították meg a határidőt, hogy a jogosultságra vonatkozó utólagos megállapításnak lényegében csak látzólagos időbeni korlátja maradt.

1945 után azonban egymás után vonták el a Károly Csapatkereszttel járó kedvezményeket. A rendszerváltás után ugyan már nem volt semmilyen akadálya annak, hogy a Károly Csapatkereszt elismerésben részesítettek viseljék a kitüntetésüket, azonban a legfiatalabban kitüntettek is a kilencvenedik életévük környékén jártak. A szerző szerint valószínűleg az a 107 évesen elhunyt dr. vitéz sepsi-nagybaconi MOLNÁR Károly orvos alezredes lehetett a kitüntetés utolsó viselője, aki — az 1991. évi tábornoki előléptetése után — egyenruháján viselte az I. világháborús kitüntetései között a Károly Csapatkeresztet.

A harmadik és negyedik -főfejezetben a Károly Csapatkereszt formai motívumának az elterjedését mutatta be a szerző. Mivel a Károly Csapatkereszt rendkívül népszerű volt, így megjelenítésének a formai jegyei is kedveltté váltak. Tulajdonképpen se szeri se száma azoknak a jelvényeknek, amelyek a Károly Csapatkereszt valamilyen motívumát tartalmazták.

Mivel a Károly Csapatkereszt bevezetése és gyártásának kezdete között mintegy fél év telt el, azért különböző cégek gyártani kezdték, melyet a katonák megvásároltak. Később — a háború végéig — rendezett körülmények közé került a Károly Csapatkereszt gyártása és árusítása.

A háború után Ausztriában és Magyarországon továbbra is viselhető volt a Károly Csapatkereszt, az utólagos megállapítási igényekből fakadóan pedig igény volt a termelés folytatására, amely a háború időszakában kialakított bázison folyt tovább. A kitüntetésekhez pedig az egyenruha szalonokban lehetett hozzájutni. Hasonló volt a helyzet Ausztriában is, bár az Anschluss után a nagy német kitüntetések gyártó cégek éremkínálatába is bekerült a Károly Csapatkereszt.

A szerző figyelme arra is kiterjed, hogy a Károly Csapatkereszt adományozására abszurd úton is jogosulttá váltak egyesek. Ennek keretében mutatta be azon nőket, akik magukat férfinak álcázva kerültek ki a harctérre, ahol bátor magatartásukkal a Károly Csapatkereszt jogosultjává váltak. Ugyancsak a ritkaságok közé tartozónak tekinthetők a harctéri

szolgálatra jelentkező cigányok, akik viszont a harcok során tanúsított hősiességükkel tűntek ki ily módon hozzájutva a Károly Csapatkereszthez. Végül pedig a szerző a zsidó származású Károly Csapatkereszttel kitüntetettekkel foglalkozik, elsősorban a zsidótörvények kapcsán, melyből az a konklúzió vonható le, hogy szűkülő formában ugyan de a hősök ezen csoportjának mindvégig jelentett valamilyen védelmet ezen kitüntetés.

A kötetben a főszöveg vége előtt kapott helyet a Károly Csapatkereszttel kitüntetettek válogatott névjegyzéke. A névjegyzék a teljes nevet, beleértve a nemesi előnevet, a címeket mint például a vitézi cím, is tartalmazza továbbá feltüntetésre került többnyire az illető rendfokozata, foglalkozása, közéleti tisztsége, tudományos és oktatói fokozata, a sportban elért eredményei, a díjak amelyekben részesült és a jelentős társadalmi presztízzsel járó beosztások feltüntetése is. A jegyzék nyilvánvalóan nem lehet teljes, hiszen a Károly Csapatkereszt kitüntetést — csupán a magyar lakosság körében — valószínűsíthetően több százezer ember kapott arról nem is beszélve, hogy az elcsatolt területeken élő magyar és nemzetiségi lakosság körében is sokan részesültek ezen elismerésben. A felsorolás tehát nem terjedhet ki a történelmi magyar haza területére, hanem csupán a trianoni békediktátum utáni magyar állam területét veszi figyelembe. Ebből a bőséges bázisból igyekezett a szerző az élet minden területére kiterjedő névjegyzéket összeállítani, amely nyilvánvalóan csak szubjektív és reprezentatív jellegű lehetett. A szerző tíz kategóriát állított fel közéleti személyek, zeneszerzők és zenészek, tudósok és egyetemi oktatók, az orvostudomány kiváló művelői, sportolók, képzőművészek, mérnökök, rendezők, színművészek és írók, étterem- és kávéháztulajdonosok kategóriákkal, ahol összesen 200 fő nevét tüntette fel. A névjegyzék végén pedig tíz osztrák név is szerepel az osztrák hírességek címszó alatt.

A könyv szövegét a „Károly Csapatkereszt a kultúrában és az emlékezetben” című rövid fejezet zárja. E szövegben a szerző kitért a Károly Csapatkereszt témájában készült színdarabra, novellákra, festményekre, filmre és az emlékműre.

A kötetben a szerző a jegyzeteket a szöveges részt követően helyezte el. A mű 207 jegyzetet tartalmaz. A hivatkozások korrektek. Tartalmazzák a vonatkozó tartalmú mérvadó feldolgozásokat és azokat a levéltári gyűjteményeket, ahol a vizsgált téma iratainak a jelentős része fellelhető, továbbá a korabeli vonatkozó tartalmú hírközlések markáns cikkeit, a témát szabályozó lényeges jogszabályokat. A szerző a klasszikus végjegyzetek formációt alkalmazta.

A jegyzetekben 10 úgynevezett magyarázó jegyzet szerepel, amelyben hivatkozás feltüntetése nélkül ad magyarázatot a szerző olyan

kérdésekre, amelyeknek a szövegben való kifejtését nem tartotta célszerűnek.

A jegyzetapparátusban magyar és német, valamint olasz nyelvű művekre való hivatkozások találhatók. 14 idegen nyelvű (13 német és egy olasz) műre — hét könyvre és hét folyóiratcikkre — 18 esetben hivatkozott a szerző. Emellett pedig az idegen nyelvű hivatkozások között található még egy német nyelvű egyenruhakatalógus is, melyre a szerző egy alkalommal hivatkozott.

A 207 jegyzetben az alkotó két olyan műre is hivatkozott, melyek részben vagy egészében tudományos társaságunk tagjainak a tollából születtek:

- BODROGI PÉTER — MOLNÁR JÓZSEF — ZEIDLER SÁNDOR: *A NAGY MAGYAR KITÜNTETÉSKÖNYV*. BUDAPEST, 2005, RUBICON-HÁZ BT. 288 p. HU-ISBN 963 86 7211 0.

7.SZ.JEGYZET

- SÁGVÁRI György: Tárgyasult emlékezet. Emlékművek, múzeumok a Nagy Háborúból. *Hadtörténelmi Közlemények*, CXVIII.évf. (2005) 1-2.sz. 83-12.p. HU-ISSN 0017-6540.

115.jegyzet

első látásra ugyan pontosnak tűnik a jegyzetapparátus, tüzetesebb szemlélődés nyomán azonban a felszínre kerül néhány disszonancia. Nem azzal kapcsolatban merülhet fel gond, amit a szerző rögzített. Azok az adatok helytállóak, hiányoznak azonban olyan bibliográfiai adatok, amelyek elősegíthetik a művek visszakereshetőségét:

- A Károly Csapatkereszt alapszabályzatára a szerző már az első jegyzetében, majd később több alkalommal is hivatkozott, azonban a kitüntetés alapszabályzatát tartalmazó jogszabályt csak a hatodik jegyzetben tüntette fel, azonban innen is hiányoznak a jogszabályt tartalmazó kiadvány pontos bibliográfiai adatai. A bibliográfiai adatsorok a periodikák esetében általában nélkülözik az évfolyamok feltüntetését.;

- A jogszabályok esetében azok címe, vagy tárgya, valamint a jogszabályt megjelentető közlőny évfolyama, továbbá a jogszabályt megjelenítő első és utolsó oldal feltüntetése elmaradt, bár a közlőnyben az adott jogszabály sorozatszáma általában szerepel.;

- Ugyancsak tendenciózusan hiányzik a hivatkozott mű terjedelmének a feltüntetése, bár a konkrét hivatkozási oldal jelölésével a szerző nem maradt adós.

A jegyzetekben előfordulnak túlzottan nagyvonalú információk is. Például a 175. és 176. jegyzetben csupán annyi szerepel, hogy „Front-harcos album” és az idézett oldalszám.

Ettől eltekintve azonban a jegyzetekbe foglalt információk alapján a hivatkozott alkotások többsége bizonyára fellelhető, bár a szerző nem minden esetben könnyítette meg az olvasó helyzetét.

A jegyzetekben a jogszabályok és a folyóiratcikkek mellett tekintélyes súllyal vannak jelen a könyvekre való hivatkozások is. 37 kötetre 48 esetben hivatkozott a szerző (közülük hét német és egy olasz nyelvű).

A hivatkozások között szerepel hét kézirat (jegyzőkönyv jellegűek) és egy német nyelvű doktori disszertáció is.

A jegyzetapparátusból nem maradtak ki a levéltári anyagokra való hivatkozás sem. A „Hadilevéltár” és az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárának az anyagaira hét esetben hivatkozott a szerző.

33 jogszabályra, köztük három törvényre is hivatkozott a szerző, összesen 46 esetben. E hivatkozások bibliográfiai adatai is hiányoznak. Van ahonnan a jogszabály cím is hiányzik, tendenciózusan elmarad a rendelet kibocsájtójának a megnevezése és a hónap valamint a nap jelölése, a jogszabályt megjelentető közlöny évfolyama, azoknak az oldalaknak a jelölése ahol a jogszabály található. Hivatkozásoknál nem elég csupán a törvény megnevezése. Például tűzharcos törvény, vagy katonai büntetőtörvény.

Sematizmus tartalmú illetve jellegű irodalomra való hivatkozást a jegyzetek öt esetben tartalmaznak.

Albumra két alkalommal hivatkozott a szerző.

A hivatkozások között szerepel egy-egy magyar és német nyelvű egyenruha és ékítmény katalógus is.

23 folyóirat 59 cikkére hivatkozott a szerző, amelyek közül öt német nyelvű lap.

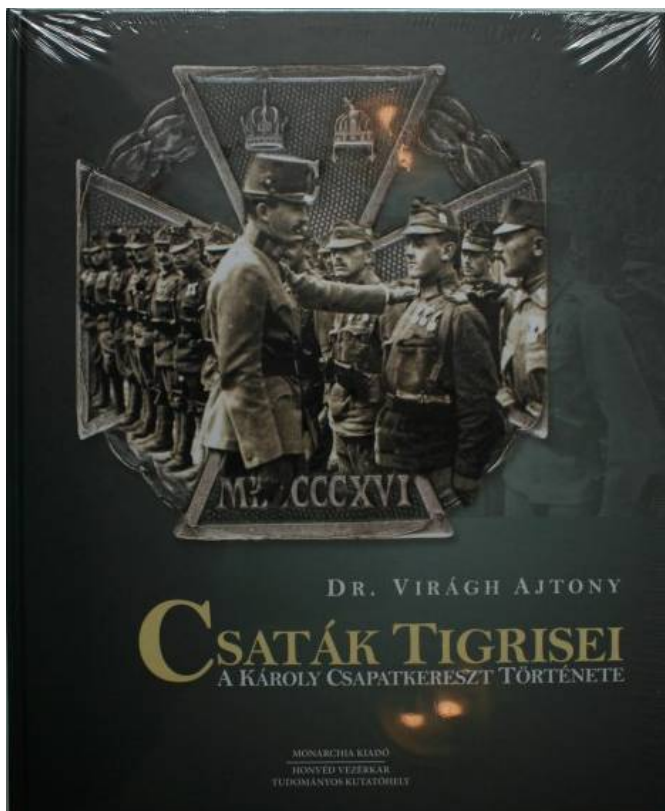
A jegyzetapparátusnak azonban vannak kevésbé szerencsés oldalai is. Nevezetesen az, hogy a 207 jegyzet már a duplája annak a mennyiségnek, ahol a szerzők a jegyzetekben csupán azok rövidítését és a hivatkozott oldalakat helyezik el, a hivatkozások bibliográfiai adatsorait pedig a forrás- és irodalomjegyzékben tüntetik fel, amelyekben viszont a hivatkozott anyagok szakmai csoportosításban kerülnek feltüntetésre. Ezt a szisztémát sajnálatos módon nélkülözi a mű, ami nem könnyíti meg a jegyzetapparátus használatát.

A jegyzetapparátust követi a személyekről, kitüntetésekéről és okmányokról készült felvételeket tartalmazó mellékletek után a „jogszabályi melléklet” amely a Károly Csapatkereszt alapszabályzatát és a csapatkereszttel kapcsolatos 19 rendeletet tartalmazza 1917-től 1944-ig. A rendeletek szövege a lényegét tartalmazza ugyan, azonban nem teljesen korhű, mivel a szerző ettől a szöveget helyenként napjaink nyelvtani szabályaihoz igazította.

Végezetül biztos állítható, hogy a jegyzetapparátus részleges hiányosságai ellenére szép kivitelű, jól szerkesztett, a témát aprólékosan

feldolgozó, a történelmi tényeket objektív történelemszemléleten nyugvó és egzakt módon bemutató könyvet hozott létre a szerző, amelyhez ezúton is gratulálok, egyben pedig javaslom valamennyi a téma iránt érdeklődőnek, hogy a kötetet olvassa el.

A kötet borítója

PARÁDI József

RECENZIO

SCHULTHEISZ Emil munkásságát bemutató könyv

FEJES Erik:

SCHULTHEISZ Emil katonai büntetőjogi értekezései.

Budapest, 2018, Magyar Katonajogi és Hadijogi Társaság.

415 p. HU-ISBN 978 615 00 4063 9.

A kötethez az előszót és SCHULTHEISZ Emil életútjának a bemutatásával foglalkozó fejezetet, valamint SCHULTHEISZ Emil értekezéseinek a jegyzeteit, összesen 17 oldal terjedelemmel dr.jur. FEJES Erik László honv.szds., a Központi Nyomozó Főügyészség ügyésze, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara Jog-és Államtudományi Doktori Iskolájának a hallgatója írta.

A kötet példányai számozottak.

A kiadvány megjelenését a Honvédelmi Minisztérium támogatta.

A B/5 méretű könyv kemény *borítót* kapott. A borító alapszíne a barna. Az első borítón — a háttérnél világosabb árnyalatú betűkkel — FEJES Erik neve és a kötet címe szerepel, alatta pedig SCHULTHEISZ Emil egyenruhás fényképe látható, ami alatt a kiadó szervezet neve olvasható. A könyv gerincén FEJES Erik és a cím szerepel. A hátsó borítón szintén világos árnyalatú betűkkel a kötet annotációja kapott helyet.

A kötet a hagyományos *címnegyedívv*el kezdődik, annak klasszikus tartalmi beosztásával.

A kötet végén *kolofon oldal* található.

A címnegyedívet az ötödik oldalon a *tartalomjegyzék* követi, amely a kötet első számozott oldala.

A *főszöveg* több részből áll. A tartalomjegyzéket követő rövidítések jegyzéke után található az első fejezetcsoporthoz, amely az előszót, SCHULTHEISZ Emil életútját, SCHULTHEISZ Emil műveinek bibliográfiai adatait, valamint SCHULTHEISZ Emil szerzőségével készült két tudományos értekezést tartalmaz.

SCHULTHEISZ Emil felmenői apai ágon magyar zsidók voltak. Apai nagyapja az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc idején a magyar haderőben orvosként teljesített szolgálatot. Édesapja pedig már a kiegészítést követően a Magyar Királyi Honvédség tisztikarához tartozott. Anyai ágon prágai zsidó családból származott, amelynek a tagjai bécsi székhellyel textil nagykereskedést folytattak, illetve bankárként tevékenykedtek. Szülei házasságából négy gyermek született, akiket evangélikusként anyakönyveztek. 1912-ben az édesapja — aki akkor vezérőrnagyi rendfokozatban a szegedi állomáshelyű 45. Honvéd Gyalogdandár parancsnokaként teljesített szolgálatot — az uralkodótól nemességet (címet és nemesi — „devecseri” — előnevet) kapott. Szülei

tudományos pályára szánták Emil fiúkat, aki 1917-ben érettségizett Pozsonyban, majd önkéntes tűzérként kezdte el katonai szolgálatát, egyben pedig beiratkozott a pozsonyi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karára. Elvégezte a tartalékos tiszti iskolát. Az I. világháború idején több helyen teljesített szolgálatot, melynek során megjárta az olasz frontot is. Egyidejűleg letette az 1918-1919. tanévre előírt vizsgáit is.

A magyarországi tanácsköztársaság bukása után szüleivel Budapestre költözött. 1920-tól átiratkozott a Budapesti Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karára. 1922-ben avatták az állam-, majd a jogtudományok doktorává. A háború és a forradalmak utáni nehéz gazdasági helyzetben a tudományos életben nem tudott elhelyezkedni, ezért édesapjához és testvéreihez hasonlóan katonai pályára lépett. Első beosztása hadbíró jelölt volt a Budapesti Vegyesdandár ügyészségénél. Hadbírói vizsgáit 1924-ben tette le. Hadbírói képesítéssel kezdetben a Budapesti Vegyesdandár ügyészségén, majd a Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium hadbírói részlegében teljesített szolgálatot. Nem hagyott fel a szellemi alkotómunkával. Katonaként 1931-től a Kecskeméti Református Jogakadémián oktatott megbízott oktatóként, majd 1937-től a Debreceni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetemen. Egyetemi magántanári képesítését HÓMAN Bálint vallás- és közoktatási miniszter hagyta jóvá. 1941-ben származása miatt nyugállományba helyezték és oktatói tevékenységével is fel kellett hagynia.

A II. világháború után 1945-ben a honvédelmi tárcánál szolgálattételre jelentkezett. Az igazolóbizottság a katonai szolgálati jogviszony létesítését kizáró körülményt nem állapított meg. Visszamenőleges hatállyal visszavették a honvédség személyi állományába és őrnaggyá léptették elő, egyben pedig a tárca büntetőjogi részlegének a vezetőjévé nevezték ki. Még ebben az évben előléptették alezredessé, majd ezredessé. Ezzel egyidőben kinevezték a honvédelmi tárca igazságügyi osztályának a vezetőjévé, majd a hadbírói kar főnökévé. 1946-ban pedig vezérőrnaggyá léptették elő. A minisztériumi pártpolitikai csatározásokat elkerülendő a Debreceni Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karán sikeresen megpályázott egy oktatói helyet. 1947-ben saját kérésére szüntették meg szolgálati viszonyát. VERESS Péter az aktív állományból kilépő katonát elismerésben részesítette. Kezdetben Debrecenben tanított, majd a jogakadémiák megszüntetése nyomán a Szegedi Tudományegyetem Jog- és Közigazgatástudományi Karára került, ahol a büntetőjogi és bűnvádi eljárásjogi tanszék vezetésére kérték fel. 1949-ben meghívták a Magyar Tudományos Akadémia Jogtudományi Bizottságába, majd a Magyar Jogász Szövetség országos választmányi tagjává választották. 1950 és 1956 között a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának a dékánhelyettese volt. 1952-ben a Magyar Tudományos

Akadémia az állam- és jogtudományok kandidátusává nyilvánította. 1956-ban a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar dékánja. Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverését követően nyugdíjazását kérte, mivel a BARÓTI Dezső által vezetett csoporttal — melyet ellenforradalminak nyilvánítottak — ápolott jó viszonyát nehezményezték. Az 1960-as években azonban a tudományos alkotómunkáját tovább folytatta. 1983-ban életének 84 évében ragadta el a halál Siófonkon.

SCHULTHEISZ Emil életútja során többször szembesült a származásával kapcsolatos hátrányokkal. A magyarországi német befolyás erősödése következtében létrejövő úgynevezett zsidótörvények voltak az első ilyen megpróbáltatások. Ezt követték az 1940-es évek második felében megvalósuló osztályharcból fakadó hátrányok, melyet akkor nem faji, hanem társadalmi hovatartozása miatt kellett elviselnie. Végül pedig az 1956-os forradalom- és szabadságharc kapcsán a szellemi erjedéshez való hozzájárulása miatt kellett háttérbe húzódnia. Mindhárom esetben szerencsés volt a szerencsétlenségben, hogy a legtragikusabb szekatúrától megmenekült. Igazi közép-európai életutat járt be, ahol a darabjaira hullt történelmi magyar haza romjain a térség nagyhatalmainak az árnyékában működő rendszerek irányították az országot. E befolyásolási időszakban pedig nem a magyar haza és a magyar nép érdeke volt a döntő, hanem az, hogy ki és milyen mértékben felelt meg a nagyhatalmi elképzeléseket aprópénzre váltó kormányok igényeinek. Ezen megpróbáltatások dacára sikerült SCHULTHEISZ Emilnek maradandót alkotnia az által művelt tudományterületen.

43 éves munkássága során 64 jogtudományi tartalmú tudományos értekezést publikált. Ezen értekezések bibliográfiai adatainak a jegyzéke alkotja az első fejezetcsoporthoz második elemét. A publikációinak a listáját követik „*A parancs folytán elkövetett büntetendő cselekmény.*” és „*A katonai büntetőtörvénykönyv.*” című alkotásai. Ezzel zárul az első fejezetcsoporthoz.

A második fejezetcsoporthoz SCHULTHEISZ Emilnek a főszerző gerincét alkotó írása „*A katonai büntetőtörvénykönyv magyarázata.*” alkotja, amelyben a szerző — az előszót is figyelembe véve — 13 fejezetben fejti ki máig aktuális gondolatait. Ezen második fejezetcsoporthoz nem csupán tartalmában, hanem terjedelmében is a kötet legmarkánsabb része, hiszen közel 320 oldal terjedelmű.

A harmadik fejezetcsoporthoz a kötet végén szereplő és ugyancsak SCHULTHEISZ Emil tollából származó és a katonai büntetőtörvénykönyv témakörébe tartozó öt tanulmány alkotja.

A kötet végén található a 346 hivatkozott művet (könyv, folyóirat, jogszabály, szótár, stb.) tartalmazó forrásjegyzék, melyre a szerzők 899 — SCHULTHEISZ Emil 837 — esetben hivatkoztak. A szerkesztők a

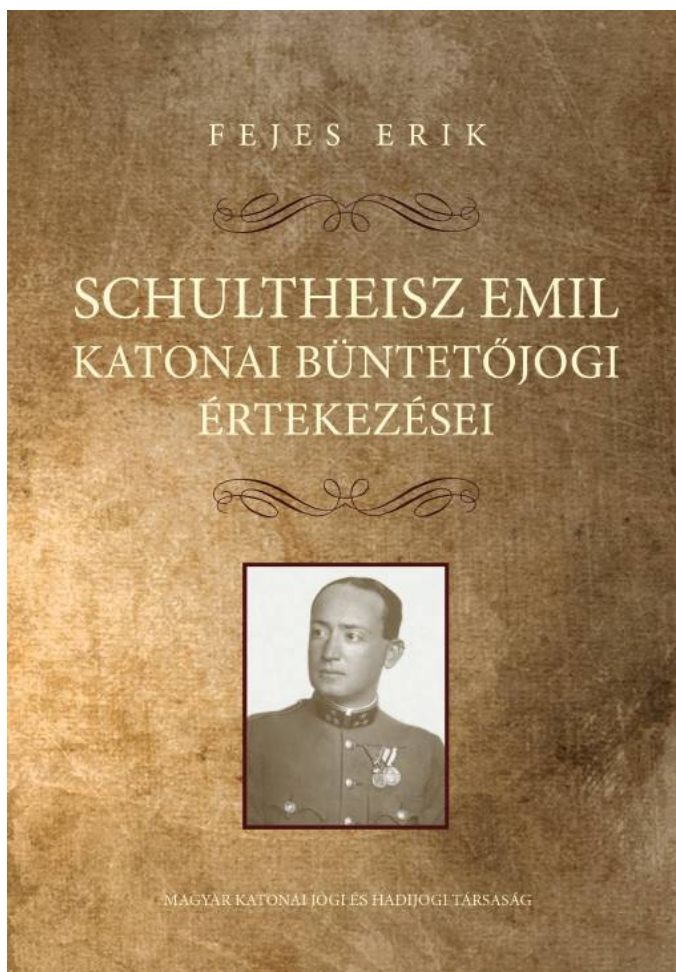
jegyzetapparátust a hagyományos lábjegyzet formában helyezték el, ami praktikus megoldás.

Nehézséget okoz azonban, hogy a jegyzetek és a forrásjegyzék között nincs szoros kapcsolat. A többszörösen hivatkozott művek esetében nehéz annak megtalálása, hogy az adott műre mely jegyzetében hivatkozott még a szerző. Helyesebb lett volna a jegyzetekben — az első hivatkozás esetében is — csupán a rövidítést és a hivatkozott oldalakat feltüntetni. Az összes többi adatot pedig forrásjegyzékben feltüntetni azzal együtt, hogy az adott műre mely jegyzetében hivatkozott még a szerző. Hiányzik továbbá a forrásjegyzékben szereplő művek szakrendi besorolása is. Mindez persze néhai SCHULTHEISZ Emil írásainak szellemi értékéből semmit sem von le, azonban a mű szerkesztőinek nem ártott volna a forrásjegyzéket kezelhetőbbé tenni. A kiadvány létrehozói sajnálatos módon minden bizonnyal arra sem gondoltak, hogy a német nyelvű szakirodalom rendkívül domináns módon szerepel a forrásjegyzékben. A 899 hivatkozás közül csupán 107 esetben hivatkozott a szerző magyar nyelvű alkotásokra. Ennek nyilván praktikus okai vannak. A szerkesztőknek azonban illett volna arra is gondolniuk, hogy a német nyelv ismerete ma már inkább az idősebb korosztályt jellemzi, márpedig a hivatkozott idegen nyelvű művek két alkotás kivételével német nyelvű írásművek. Ezen alkotások címei magyar fordításának a közlése jelentős mértékben elősegíthette volna a közérthetőséget.

Összességében visszafogottan elegáns, ízléses kivitelű, tartalmas művel ismerkedhet meg az olvasó. Jogosan merülhet fel azonban a kérdés, hogyan kerül ezen mű recenziója a magyar rendvédelem történetével foglalkozó tudományos társaság körleveleinek a témái közé? A válasz rendkívül egyszerű. A két világháború közötti időszakban is működtek Magyarországon katonailag szervezett fegyveres őrtestületek a rendvédelmi szervezetek körében. A II. világháborút követően pedig — a magyar rendvédelem szovjet minta szerinti átszervezése nyomán — valamennyi fegyveres szervezet lényegében katonailag szervezett formában működött. Ezen testületek tevékenységének jobb megismeréséhez nyújthat támogatást SCHULTHEISZ Emil munkássága során kifejtett témakörök megismerése. Álláspontom szerint a történelmi valóságot a kortárs szemüvegén keresztül lehet leginkább megismerni, ez jelentheti a feltárás helyes útját nem pedig a különböző elméleti ideáknak a történelmi eseményeken, folyamatokon való számonkérése. A kvalifikált és nagy rálátással rendelkező kortárs szerzők írásművei minden bizonnyal olyan ismeretek és látásmód birtokába juttathatják a vizsgált időszak kutatóit, amelyeket egyébként csak hosszú időszak szorgos munkájával érhetnének el.

Javaslom tehát mindenki számára — akit érdekel a XIX-XX. századi magyar rendvédelem-történet —, hogy a művet olvassa el.

A kötet borítója

PARÁDI József**RECENZÍÓ****Egy csendőr család gyermekeinek a magyar pártállam időszakában megvalósított hátrányos megkülönböztetését bemutató könyv.**

ALFÖLDI Vilma:

Az „Ellenség” gyermekei.

című műve

2020 tavaszán megjelent.

A tanulmány azt a kérdést, boncolgatja hogy felelősségre vonható-e a gyermek a szülei vélt vagy valós bűnei miatt! A II. világháborút követően az „osztályellenség” gyermekeinek megbüntetése, kizárása a közép és felsőfokú oktatásból kormányprogram volt. A 7870/1948. (VII. 25.) Korm.r. rendelet értelmében, a továbbtanulni szándékozó gyermekeket származásuk szerint központilag meghatározott kategóriákba sorolták, s a továbbiakban ez a kategória határozta meg, hogy a gyermek sorsát. Az osztályellenség gyermekeit, — nevezetesen, a volt csendőrök gyermekeit — szinte minden esetben a tiltott „X”-es kategóriába sorolták.

A szerző családja érintett volt, tekintve, hogy az apa csendőr főtröszmesterként szolgált 1920-1944-ig. ALFÖLDI Mihály négy gyermeke 1938-1945 között született, tehát az 1963-ig hatályban lévő származás szerinti kategorizálás, elvileg mind a négy gyermeket érintette. Őket már a középiskolába sem vették fel. A legfiatalabb gyermek 1959. évi felvétele kivétel, egy nem tipikus történet. A szerző saját érintettségére révén a témában folytatott levéltári kutatásai során szembesült azzal, hogy- az 1959-es tanévben Szabolcs-Szatmár Megyében 40 gyermek felvételi kérelmét utasították el származásukra való hivatkozással. Az elutasítottak kétharmad részének csendőr volt az apja, ez volt a elutasítás indoka, ami további magyarázatot nem is igényelt. Az volt a cél, hogy megakadályozzák, hogy az e kategóriákba sorolt gyermekek értelmiségivé válhassanak, hiszen érettségi nélkül legfeljebb szakmunkások lehetnek. Tovább lépésre csak rendkívül szűk körben, kivételes esetben volt lehetőség. A szerző az elutasított gyermek megrázó fellebbezéseit olvasva, úgy döntött, hogy az Ő anyagaikat is feldolgozza, s függelékként a saját családja történetéhez csatolja. Ezek a szomorú esetleírások, hasonlóak ALFÖLDI-család történetéhez hitelesítik azt.

A könyv adatokkal bizonyítja, hogy 14 év alatt több ezer gyermek sorsát lehetetlenítették el! Nem érheti a szülőt nagyobb csapás, mint az, hogy tehetséges gyermekét az ő múltja miatt lehetetlenítik el, akadályozzák a tehetségéhez méltó kibontakozását. A kirekesztett gyermekek sorsával, — különösen, a csendőr gyermekek sorsával nem — eddig senki sem foglalkozott, az érintettek még ma is félnek, nem merték em-

lékeik megírását névvel vállalni, úgy érzik, hogy ez még ma is szalonképtelen történet.

A kötet, a fentiekkel kibővített családtörténet, melyet az alkotó a tudományos művekkel szemben támasztott elvárásokkal harmonizálva hozott létre. A könyvet az teszi érdekessé, hogy az „ellenség” gyermekeinek a sorsát átélő szerző belülről vizsgálja a témát, közlendői pedig nem nélkülözik — a több mint fél évszázad távlatából felsejlő — azon érzéseket és élményeket, amelyek lényegében az egész életére kihatottak. Az átélt zaklatások ellenére azonban a szerzőnek mégis sikerült objektív hangvételő művet létrehozni, amelyben nem a gyűlölködő hangnem a meghatározó, hanem egy sajátos történelmi időszakban létrejött életút tapasztalatai átadásának az igénye.

Az A/5-ös méretű kötetet a Püski Kiadó adta ki 223 oldal terjedlemmel. A kötet borítója pasztellszürke alapszínezetű. Az első borító a szerző nevét, a könyv címét és idézetet tartalmaz, alatta pedig a négy testvér gyermekkori fényképe látható. A hátsó borító is idézeteket tartalmaz, mégpedig a gyermek továbbtanulásával kapcsolatosan született háromféle álláspontot, amelyek egyben háromféle életfelfogást tükröznek. A kötet gerincén a szerző neve és a mű címe olvasható. A könyv tartalma a hagyományos cím negyed ívvel kezdődik, melyet ajánlás követ. A szerző művét édesapja és édesanyja emlékének ajánlotta: „*Szeretett szüleink, Alföldi Mihály és felesége, Tóth Matild emlékére.*” Az ajánlást a tartalomjegyzék követi. A két szintű fejezetrendszer 5 fő-, és 12 alfejezetcímet tartalmaz. A tartalomjegyzék után következő részben a szerző köszönetet mond mindazon intézményeknek és személyeknek — 4 szervezetnek és 12 természetes személynek — akik, illetve amelyek elősegítették műve létrehozását. A 168 oldal terjedelmű főszöveg tartalmát a szerző olvasmányos formában írta meg. Az előadásmód könnyed, gördülékeny, mentes a barokkos, többszörösen összetett mondatoktól és a napjainkban a tudományos művekben elburjánzó idegen kifejezések használata sem jellemzi a kötetet. Az írásmű szerkezeti felépítése logikus, a fejezetek egymásra épülnek és egymásból következnek. Összességében visszatükrözik a kor hangulatát és azt az életérzést melyet az „ellenség gyermekei” megélték.

A főszöveget a jegyzetapparátus követi. A szerző művében összesen 179 hivatkozást helyezett el. A levéltári források tekintetében a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára és az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára anyagaira hivatkozott. A publikációkat illetően 47 szerző tollából 27 kötetre, továbbá 35 tanulmányra, illetve cikkekre, valamint doktori disszertációra, dokumentumgyűjteményre és interjúra stb. hivatkozott az alkotó.

Összesen 16 folyóirat — köztük a Rendvédelem-történeti Füzetek — hasábjain publikált 24 alkotás szerepel a mű felhasznált irodalomjegyzékében. A többi hivatkozott írásmű más jellegű kiadványokban jelent meg. Tudományos társaságunk tagjainak publikációi közül a hivatkozott művek között szerepel:

- KAISER Ferenc: *A Magyar Királyi Csendőrség története a két világ-háború között*. Pécs, 2002, Pro Pannónia Kiadó Alapítvány. 175 p. HU-ISBN 963 90 7982 0. /Pannónia Könyvek/ HU-ISSN 0237-4277

- KOVÁCS Zoltán András: Csendőrsors Magyarországon 1945 után. 103-140.p. In OKVÁTH Imre (szerk.): *Katonai perek 1945-1958*. Budapest, 2001, Történeti Hivatal. 368 p. HU-ISBN 963 00 74 64 8. /Közelmúltunk hagyatéka./ HU-ISSN 1586-9784.

- PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított közbiztonsági őrtestület 1881-1945*. Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.

- PARÁDI József: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 77-84.p. HU-ISSN 1216-6774.

- SZAKÁLY Sándor: *A 2. VKF. osztály. Tanulmányok a magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás történetéből 1918-1945*. Budapest, 2015, Magyar Napló. 271 p. HU-ISBN 978 615 54 6561 1.

- VINCZE Gábor: *Csendőrsorsok 1945 után az állambiztonsági és népbírószági iratok tükrében*. Ópusztaszer, 2019, Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark. 342 p. HU-ISBN 978 615 00 3224 5.

- ZÉTÉNYI Zsolt: A Magyar Királyi Csendőrség és a csendőrök jogállása 1945 előtt és után. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

„Az ellenség gyermekei.” című kötetet fotómellékletek zárják, ahol bizonyítványok, levelek, jegyzőkönyvek képei láthatók. ALFÖLDI Vilma édesapja a Magyar Királyi Csendőrség kötelékében teljesített szolgálatot altisztként. A II. világháború során Linz térségében esett amerikai fogásba, ahonnan annak ellenére hazatért, hogy az amerikaiak felhívták a figyelmét arra, hogy a hazájában valószínűleg üldöztetésben lesz része.

Az amerikai előrejelzés sajnos igaznak bizonyult. Nem csak a családfőt, hanem az egész családot hátrányos megkülönböztetésben részesítette a magyar pártállam. A Magyar Királyi Csendőrséget — társadalmi osztály alapú indíték nyomán — a RÁKOSI Mátyás által vezetett KMP nyomására, többszöri nekifutás következményeként az 1 690/1945. (V.

7.) ME.r.-el oszlatták fel, melyben a testület kollektív felelősségét nyilvánították ki. A rendeletből azonban kilóg a lóláb, hiszen nem tettek, illetve elkövetőiket nyilvánítottak bűnösnek, hanem a testülethez tartozás önmagában jelentette a bűnösséget. A megbélyegzés alól pedig csak azok kaphattak felmentést, akik azt bizonyították, hogy azzal az állammal fordultak szembe, amelynek a törvényes rendjét védelmezni voltak hivatottak.

Mindez annak a „szalámi taktikának” az első lépései közé tartozott, amely a magyar jobboldalt szeletenként kívánta felmorzsolni. A Magyar Királyi Csendőrségre azért került sor már a taktika alkalmazásának a kezdetén, mivel a polgári magyar állam szilárd bástyájának számított. A csendőrség helyébe pedig a magyar államrendőrséget állították, amely — a vidékre is kiterjedő működési területgyarapodása nyomán — a magyar rendvédelemben monopol helyzetbe került. A RÁKOSI Mátyás által vezetett KMP minden bizonnyal úgy ítélte meg, hogy ebben a szervezetben sokkal könnyebb lehet az egyeduralomra törrő KMP-nek a saját embereit pozícióba helyezni, ezáltal pedig a szervezetet uralni, mint a csendőrség esetében. Csupán a Magyar Királyi Csendőrség létszáma mintegy 12 000 főt tett ki. Hozzászámítva a családtagokat is több tízezer ember hátrányos megkülönböztetését alapozta meg a Magyar Királyi Csendőrség feloszlatásáról szóló jogszabály oly módon, hogy gyakorlatilag esélye sem volt a többségében vétlenszerű állomány tagjainak, illetve hozzátartozóinak arra, hogy az ártatlanságukat bebizonyíthassák.

A csendőrség szervezetéhez való tartozás joghátrányai sohasem évültek el. Ameddig a magyar pártállam fennállt ezek a joghátrányok érvényesültek a hozzátartozókra kiterjedően is. Az úgynevezett „ellenesség” kategória azonban jóval szélesebb volt, mint a volt csendőrök és a leszármazottjaik köre. Ez sajátos helyzet volt, hiszen a pártállami rendszer igyekezett a társadalom periferiájára szorítani és az első adandó alkalommal kivonni a társadalomból az „ellenesség” kategóriájába sorolt személyeket. Ugyanakkor viszont az üldöztetéseknek a gyermekekre való kiterjesztése által szándékaik ellenére arról is gondoskodtak, hogy az ellenségesnek tartott közeg utánpótlásban részesülhessen az ifjabb generációk sorából. Az üldöztetés pedig valódi volt, hiszen a gyermekek életük minden fontosabb eseménye kapcsán érzékelhették a hátrányos megkülönböztetésüket. Fehér holló kategóriába tartozó esetnek számít az, hogy ALFÖLDI Vilmának csendőr családi múlttal sikerült bekerülni egy gimnáziumba, majd bölcsészdiplomát szereznie, mivel a 15 388/1959. MM.r. nem tette lehetővé, hogy az úgynevezett „ellenesség” gyermekei is tovább tanulhassanak.

A tanulni vágyó csendőr leszármazott lány azonban nem értett egyet a továbbtanulását meggátló bürokratikus eljárással, így — környe-

zete javaslatára — levélben fordult az irányító tárcához meghallgatást kérve. A meghallgatás eredményeként kapott lehetőséget a továbbtanulásra: „*A tanuló a bizottsági határozat után személyesen járt nálunk, Benczédyl elvtárrsal is beszélt. A tanulóval való beszélgetés során, arról győződttünk meg, hogy felkészültsége, bátor és határozott magatartása alapján, férőhely esetében általános gimnáziumi továbbtanulását engedélyezzük.*”

A könyv ALFÖLDI Vilma és közvetlen hozzátartozói életútját mutatja be, amelyet a magyar pártállam politikai rendőrségének a figyelem és beavatkozási cselekményei kísértek. Mivel nem tartom a recenzió feladatának a tartalom részletes ismertetését, ezért azok bemutatásától tartózkodom. Viszont ajánlom mindenki figyelmébe e művet. A kötet fő erényének tekintem ugyanis, hogy nem a XXI. század objektív, vagy elfogult nézőpontjából, hanem a kortárs szemszögéből tárja fel a témát. Ez teszi egyedivé és értékessé az egyébként is érdekes és jól megírt életút bemutatását.

A kötet borítója

BODA József**RECENZIO****a magyar elhárítás XX. századi történetét bemutató könyv.**DRUSZA Tamás (szerk.): *A magyar elhárítás fejlődése.*Budapest, 2019, NKE Dialóg Campus. 238 p. HU-ISBN 978 615 60 2046 8.
című műve

a Nemzeti Közszerológati Egyetem (NKE) vezetése jóvoltából 2019-ben megjelent „*A magyar elhárítás fejlődése, Tanulmányok a katonai és polgári nemzetbiztonsági elhárítás múltjáról, jelenéről és jövőjéről*” című kiadvány.

A mű a KÖFOP-2. 1. 2.- VEKOP-15-2016-00001 „A jó kormányzást megalapozó közszolgáltatás-fejlesztés” című projekt keretében került kiadásra.

A könyv A/5-es méretben készült, kemény kötéssel ellátott kiadvány. A kötés alapszíne világosbarna. Az elülső borító felső negyedében a mű címe olvasható. A borító alsó negyede tartalmaz egy árnyképet az egyetemről, a magyar zászlót, előtte pedig egy bástyát, a bal alsó sarokban a szerkesztő neve, míg jobb alsó sarkában pedig a kiadó neve látható. A könyv gerincén — a magyar hagyományokat követően — a kötet aljától indított és a tetejéig tartó elhelyezkedéssel a szerkesztő neve és a mű címének első része olvasható. A könyv hátsó borítóján a kiadó szervezet, azaz a Dialóg Campus, a művet ajánló sorai helyezkednek el. Itt található még a Magyarország Kormánya, a magyar címer és a „SZÉCHENYI 2020” felirat, amely az Európai Unió Európai Szociális Alap „BEFEKTETÉS A JÖVŐBE” projektjét reklámozza. A kötet elején a címgördy található a hagyományos tartalommal. Majd három oldal terjedelmű tartalomjegyzék, lektori és intézet igazgatói köszöntők következnek. A könyvben 12 tanulmány olvasható.

A kötet szerkezeti felépítése logikus, a fejezetek időrendi sorrendben követik egymást. A mű nyelvezete – bár elég sok szakkifejezést használnak a szerzők — közérthető, egyszerű és világos, az idegen kifejezésektől többé-kevésbé mentes. Az írásokban elhelyezett táblázatok jól segítik a tartalom megértését.

A lektor köszöntőjében arra hívja fel az olvasók figyelmét, hogy hiánypótló a kötet, hiszen ilyen átfogó és összefoglaló mű nem készült még hazánkban.

A Nemzetbiztonsági Intézet (NBI) igazgatója köszöntőjében az elhárítás tudományos kérdéseinek vizsgálatára irányítja az érdeklődők figyelmét.

A kötet első és legterjedelmesebb részét a 13. oldaltól a 70. oldalig terjedő, UNGVÁRY Krisztián történész által a magyar katonai elhárító szolgálatok vezetőiről szóló tanulmány képezi. A szerző amellet, hogy bemutatja a 28 vezető életútját 1919 és 1989 között, elemzi is azokat.

KOVÁCS Tamás történész, az NKE egyetemi docense írásában, egy nagyon zavaros időszak történéseiben próbálja eligazítani az olvasót, amikor az elhárító munka változásait mutatja be az 1918-as összeomlástól a BETHLEN-i konszolidáció kezdetéig.

NAGY Péter Ákos rendőr alezredes, a téma kutatója, a hazai belügyi elhárítás történetét tekinti át a II. világháború végétől a Nemzeti Védelmi Szolgálat megalakításáig. Külön alfejezeteket szentel az 1944-1956 közötti időszaknak, az Államvédelmi Hatóság idején történeteknek, az 1956-os forradalom és szabadságharc történéseinek, a rendszerváltás időszakának, és a BM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának.

URBÁN Attila nemzetbiztonsági ezredes (nb. ezds.), az Alkotmányvédelmi Hivatal (AH) munkatársa, a magyar kémelhárítás feladatrendszerének, és szervezeti rendjének változásait tekinti át az 1970-es évek első felében. Részletesen bemutatja a kémelhárítási feladatokat meghatározó nemzetközi környezet változásait, és az azok alapján módosuló pártállami igényeket. Ismerteti a kémelhárítás 1972-ben kialakított új szervezeti rendjét.

HEGEDŰS László nyugállományú ezredes a határőrségnél végzett állambiztonsági elhárító munkát vázolja fel. A bemutatást a határportyázó századoknál végzett elhárító tevékenységgel kezdi, majd a honvédség, az államvédelmi hatóság és a belügyminisztérium keretein belül végzett, a határőrséggel kapcsolatos elhárító munkával foglalkozik.

Az állambiztonsági szférában végzett titkos információgyűjtés eszközeinek vázlatos struktúráját DOBÁK Imre nb. ezds. az NKE NBI Polgári Nemzetbiztonsági Tanszék vezetője vázolja fel. A tanulmány foglalkozik a hálózatokkal, a külső figyelemmel, a környezettanulmányozással, az operatív technikai eszközök alkalmazásával, a postai küldemények ellenőrzésével, az operatív nyilvántartással és az operáció (titkos, illetve leplezett) alkalmazásával.

GYARAKI Károly nyugállományú altábornagy, a Katonai Biztonsági Hivatal volt főigazgatója a katonai elhárítás átalakításával foglalkozik írásában, elsősorban a rendszerváltás időszakában, de egy táblázat segítségével felvázolja a közel 100 éves szervezet történetét is.

FINSZTER Géza az NKE professzora, az állambiztonsági munkából a nemzetbiztonsági tevékenységre való átmenetet mutatja be a rendszerváltás (1989-1990) időszakában. Írásában foglalkozik a kialakult válsággal, az akkor szükségesnek tartott változtatásokkal, a folytatható és az elutasítandó múlttal. Felvázolja a nemzetbiztonsággal kapcsolatos jogalkotási tevékenységet, és röviden ismerteti a szervezeti változtatásokat.

KOVÁCS Zoltán András nb. dandártábornok, az Alkotmányvédelmi Hivatal (AH) volt főigazgató helyettese, a polgári elhárítás 1990-2016 közötti negyedszázadának történéseit vázolja fel. Bemutatja az önálló polgári elhárítás kialakítását, a nemzetbiztonsági törvény és a reformok hatásait. Majd pedig áttekinti a polgári elhárítás súlyponti kihívásait.

KASZNÁR Attila rendőr alezredes az európai terrorelhárítás jelenével és jövőjével foglalkozik tanulmányában. A terrorelhárítás megnövekedett szerepe indokolja, hogy külön fejet foglalkozik a kiadványban ezzel a területtel. A tanulmány bemutatja a jelenlegi terrorhelyzet közvetlen előzményeit, a mostani európai körülményeket, és a terrorelhárítás legfőbb jövőbeli kihívásait. Foglalkozik a szerző a sikeres terror elleni fellépés alapjaival, az intézményi, szervezeti és technikai változtatások szükségességével.

SZABÓ Károly ezredes, az NKE NBI Katonai Nemzetbiztonsági Tanszék munkatársa a katonai elhárítás jelenét és jövőjét vázolja fel írásában. A szerző gyakorlati katonai elhárító szakemberként átfogó képet nyújt a terület elméleti és gyakorlati oldaláról. Felvázolja a katonai elhárítás elméleti modelljét, bemutatja annak „katonai vonatkozásait”, finansziális hátterét. Foglalkozik a katonai elhárítás szövetségi keretek közötti, és békeműveletek során végzendő feladataival. Írásában kitér a művelési munka technikai támogatására, a büntfelderítésre, és az elemző-értékelő munka sajátosságaira, de foglalkozik a terület jövőjével is.

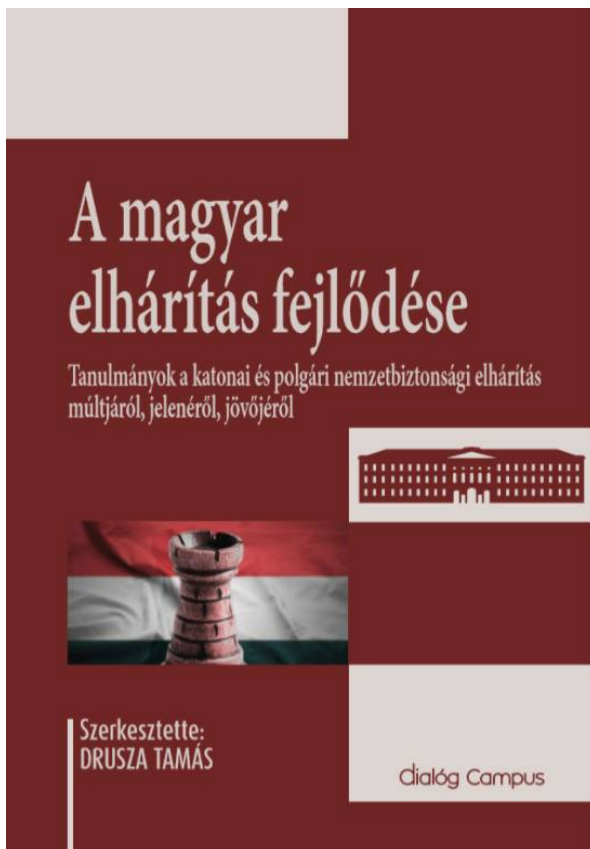
A kötet záró tanulmányát, a mű szerkesztője DRUSZA Tamás nb. százados (AH) készítette, amelynek során a nemzetbiztonsági elhárítás jövőbeni kihívásaival foglalkozik. A szerző írását egy bizonytalan jövő felvázolásával kezdi, és röviden ismerteti a jövőkutatással kapcsolatos eredményeket. Ezután hazánk jövőbeli biztonságát értékeli, az Amerikai Egyesült Államok Nemzeti Hírszerzési Tanácsa által kiadott 2030-ig terjedő időszak biztonsági jellemzői tartalmazó („Global Trend 2030: Alternatív Worlds” [Nemzetközi irányvonal: 2030. Alternatív világok.] tanulmány alapján. Elemzi a Nemzeti Biztonsági Stratégia hazánkat érintő biztonsági fenyegetéseket, és bemutatja a polgári elhárítás várható feladatait. A tanulmány végén ismerteti a polgári elhárítás jövőbeni feladatrendszerét.

Természetesen minden tanulmány végén megtalálható a felhasznált szakirodalom jegyzéke. Ezek azonban eltérő részletességgel tartalmazzák a legfontosabb hivatkozásokat, hiszen a szerzők között nemcsak történészek és tudósok találhatók, hanem olyan gyakorlati szakemberek is, akik az általuk átélte tapasztalatokat adják közre.

A kötetet a kolofon oldal zárja.

Összességében a kiadványt mindazok figyelmébe ajánlom, akiket érdekel a magyar katonai és polgári elhárítás története, a rendszerváltás kori átalakítások, beleértve a belügyi belső, és a határőrség elhárításának változásai. Külön figyelmet érdemelnek a terrorelhárítással és a nemzetbiztonsági elhárítás jövőjével kapcsolatos fejezetek!

A kötet borítója

PARÁDI József :

RECENZIO

egy magyar rendvédelem-történeti ifjúsági regény kapcsán

KÖRÖSSY Zoltán — KÖRÖSSY Soltész Katalin ^{*} :

Csendőr szívvel, kakastollal járőrben.

Washington-Veszprém, 2020, Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség. 45 p.

A mintegy félszáz oldal terjedelmű és 12 rajzolt életképet, továbbá egy archív fotót tartalmazó kötet nem tudományos alkotás, hanem az ifjúsági regény kategóriájába sorolható ismeretterjesztő mű. A kötet első borítója magyar motívumokkal gazdagon díszített. A központi téma egy csendőr járőr — szabályos felszereléssel — háttérben falú templommal. Az első borító lapjának a tetején a szerzők neve és a mű címe olvasható, melyet balról és jobbról a vitézkötés tábornoki változata szegélyez. A borító alsó harmadának a közepén csendőr járőrjelvény látható két oldalán egy-egy kakassal, amelyeket magyaros díszítő motívumok sokasága vesz körül. A kötet hátsó borítóján is a csendőr járőrjelvény szerepel. Ennek a jelvénynek a kicsinyített másai láthatók a borítók belső oldalain mértanilag elhelyezett formában. A gerincen, annak aljától kezdődően a kötet szerzőinek a neve és a mű címe olvasható. Ez a megoldás dicséretes, hiszen angolszász nyelvterületen fordítottan szokásos ezen információkat megjeleníteni a gerincen.

A kötet a magyar könyvészeti hagyományok szellemében címnegyedívvvel kezdődik, azok klasszikus tartalmával — szennycímoldal (szerzők és a mű címe), sorozatcímoldal (üres, mivel a mű nem sorozat részeként jelent meg), címoldal (a mű címe és a szerzők, valamint az illusztrátor neve és a csendőr járőrjelvény), copyright oldal (a kiadás helye, ideje, valamint a kiadó neve és az ISBN szám) — összhangban.

A címnegyedívet követi besenyői BEÓTHY Kálmán cső. ezds. egyenruhás archív arcképfotója, amelyen a zubbonyára felhelyezett kitüntetései eredeti formában látszanak. Ez az oldal az ajánlás és a mottó szerepét egyszerre tölti be. A szerzők nyilvánvalóan egyrészt így kívántak tisztelegni BEÓTHY Kálmán emléke előtt, aki 1939-től 1942-ig a *Csendőrségi Lapok* főszerkesztője volt. Másrészt pedig a kötet mottóját is ezen oldalon jelenítették meg a „Híven, becsülettel, vitézül!” jelmonddal, amely a Magyar Királyi Csendőrség jelmondata volt.

A kötet elején található az ajánlás. Az ajánlás nem a gyermekeknek, hanem a szüleiknek szól. Az ajánló azon szülők figyelmét kívánta a kötetre felhívni, akik gyermekeiket hazaszeretetre, emberségre, nemzeti büszkeségre nevelik. Az ajánló álláspontja szerint a kötet érzelmi síkon erősíti olvasóiban a kötelességtudat tiszteletét, a magyar nemzet szeretetét, példát nyújtva az emberséges magatartási formák gyakorlásához.

^{*}

A szerzőpáros az Amerikai Egyesült Államokban él. Ennek megfelelően a feleség státusz csupán a név hallatán — bár az utóbbi években begyűrűzött az úgynevezett amerikai névhasználat divatja a magyar nyelvterületre is — a magyar ember számára nem egyértelmű. Magyarországon bizonyára KÖRÖSSY dr. SOLTÉSZ Katalin, vagy KÖRÖSSY Zoltánné volna az elfogadott névhasználat.

A kötet főszövegét a szerzőpáros előszava vezeti be egy oldal terjedelemmel. A szerzők az előszóban fogalmazták meg írásművük létrehozásának a célját, amely kettős. Egyrészt a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség korábbi, már elhunyt központi vezetőjének vitéz KISS Gábor szkv.cső.fhdgy.-nak kívántak emléket állítani e művel. Vitéz KISS Gábor szkv.cső.fhdgy. élete alkonyán egy kötetben igyekezett összefoglalni szeretett testülete történetét, visszatükrözve az aktív csendőr szolgálata során szerzett impresszióit. E mű ugyan már a halála után 2006-ban „*Híven, becsülettel, vitézül.*” címmel jelent meg Floridában, a kötet korábbi munkacíme azonban „*Csendőr szívvel, kakastollal.*” volt.

Másrészt a testületre szórt rágalmakkal szemben a szerzőpáros be kívánta mutatni a fiatal korosztály számára azt a légkört, szellemiséget, amely a testületi tagok dolgos hétköznapijait jellemezte, ahogyan a csendőrök szolgálataikat teljesítették.

A kötet cselekménye lényegében egy fiatal csendőr szolgálatba lépésének első napjait mutatja be. Ebbe a rövid időszakba igyekeztek a szerzők bele-sűríteni, azokat a tipikus szolgálati cselekményeket, amelyek a testület működését jellemezték.

A főszöveg után a csendőr eskü, a csendőr tízparancsolat és a csendőr induló szövege olvasható, ez utóbbihoz kotta is tartozik. Végül pedig a szülők számára a Magyar Királyi Csendőrséget röviden bemutató írást is tartalmaz a kötet. A könyv legvégén pedig a jegyzetek olvashatók.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványaiban eddig még nem foglalkozott ifjúsági regénnyel, illetve ismeretterjesztő művel. Ez alkalommal mégis kivételt tettünk. A kötet cselekménye ugyanis konkrétan egy megszüntetett magyar rendvédelmi testület bemutatásáról szól természetesen a serdülőkorba lépő gyermekekhez szólva. Emellett pedig olyan érzelmi értékeket igyekszik megerősíteni a jövő ifjúságában, amelyek hasznosulása napjaink rendvédelmi testületeinek a szellemisége számára is kívánatosak.

A Magyar Királyi Csendőrségről többen és többféle módon írtak már. Sajnálatos módon a legtöbb írás nemtelen gyalázkodásokat tartalmaz. Emiatt is van jelentősége a bemutatott műnek. A szerzőpáros által megcélzott műfajhoz hasonló írás ugyanis a testület témakörében még nem született.

A szerzők hitvallása nyilvánvaló. Nem kívánják könnyen szemlélni azt, ahogyan — a politikai preconcepcióból fakadóan befeketített — testület a feledés homályába merül, megfosztva ezáltal a magyarságot és a rend védelmének a hivatását teljesítőket elődeik tiszteletétől, tapasztalataik hasznosításának a lehetőségétől.

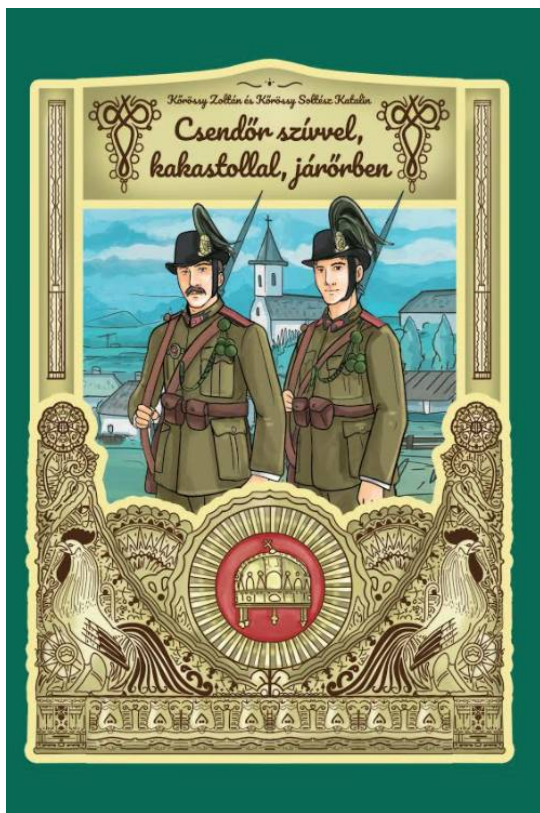
A szerzőpáros lényegében a testület jelmondatában foglaltakat teljesítette, amikor a történelmi eseményekhez HÍVEN, ferdítésektől mentesen BECSÜLETTEL és a baksis reményében a testület történetét rágalmozókkal való szembenállást VITEZÜL vállalva létrehozta e kötetet.

Figyelemre méltó a kötet illusztrációja is, amelyet az Egerben grafikus tervező diplomát szerzett LABORC Dóra hozott létre. A rajzok nem harsányak és agresszívek, hanem visszafogottan elegánsak, ám jól érzékeltetik a korabeli magyar falu emberséges hangulatát, a csendőrség és a lakosság meghitt kapcsolatát. A szöveg olvasása nélkül is a szeretet és a meghittség érzését ébreszti a kötet olvasóiban. A képek egyszerűek, tiszták, egyértelműek és szoros kapcsolatban állnak a szöveggel, akár egy diafilm kockái is lehetnének.

Az illusztrációs szerencsés módon választotta meg a rajzai elkészítése során használt stílust, mivel a képek realiztikus jellegéből fakadóan kellő teret nyitnak a csendőrök megjelenítésének a bemutatására. E nélkül — a II. világháború óta gyökeresen megváltozott formavilágból fakadó asszociációk következtében — minden bizonnyal nem, vagy a történelmi hűséget nélkülöző elképzelések keletkeznének a művet olvasók körében.

Nem lehet szó nélkül hagyni azt az egyszerű tény, hogy a Magyar Királyi Csendőrség feloszlását követően 3/4 évszázaddal a csendőrök kihalását követően az utódok, illetve a csendőrség tevékenységét tisztelők a testületi szellemiség nevében és annak tovább élése biztosításának a reményével kiállnak a történelmi igazságuk mellett. Ez önmagában is tiszteletre méltó cselekedet, amely példát mutathat a jövő nemzedékeinek.

A kötet borítója

PARÁDI József :**RECENZÍÓ****BERKI Imre — FODOR Gábor:*****Gróf Széchenyi Ödön reformer, akinek két hazája volt.***

Budapest, 2020, Magyar Tűzoltó Szövetség.

A kiadványt sajátos módon a kiadó — a vonatkozó magyar jogi szabályozás szellemiségétől eltérően — a kiadvány számára nem kért HU-ISBN számot.

A kiadvány gróf SZÉCHENYI Ödön (Pozsony, 1839. XII. 14. – Isztambul, 1922. III. 24.) éltútját bemutató irodalmat gyarapító ismeretterjesztő mű, amely csokorba szedte a témával kapcsolatosan megjelent publikációkban foglaltakat. A szerzőpáros egy-egy — korábban már publikált — tanulmányát tette ismét közzé a kötetben.¹

Az írásmű magyar és török nyelven jelent meg egy-egy kötetben. A kötet elején található „Néhány szó a kiadványunkról.” című rész, amely 2 oldal terjedelemmel a könyv létrejöttének körülményeit ismertető alkotás. Ezt követi BERKI Imrének a Katasztrófavédelem Központi Múzeuma (leánykori nevén Tűzoltómúzeum) igazgatójának az írása 15 oldal terjedelemmel, melynek címe „Gróf SZÉCHENYI Ödön élete és munkássága.” A kiadvány második részét FODOR Gábor tollából származó „Gróf SZÉCHENYI Ödön Konstantinápolyban 1874-1922.” című 8 oldal terjedelmű írása alkotja. A szerzőpáros írásai után következik az alkotók bemutatása egy-egy oldalon. A magyar nyelvű szövegrész végén pedig a magyar kolofon oldal található. A török nyelvű kötet szerkezeti felosztása és tartalma megegyezik a magyar nyelvűével. A török nyelvre fordítást a szerzőpáros FODOR Gábor tagja végezte. Sem a magyar sem pedig a török nyelvű kötet kereskedelmi forgalomban való megjelenését nem tervezik. A magyar nyelvű kötet a Katasztrófavédelmi Múzeum és a katasztrófavédelmi szervezet protokoll ajándéka-inak körét bővíti, a török nyelvű kötet pedig a szerzőpáros FODOR Gábor tagját foglalkoztató intézménynek azaz az Isztambuli Magyar Intézet ajándéktárgyainak a választékát gyarapítja.

A kiadványban gazdag képanyag található. A borító 9, a BERKI Imre szerzőségével készült rész 25, a FODOR Gábor szerzőségével készített rész pedig 10 képet tartalmaz. a képeket azonban nem számozták meg és jegyzék sem kéksült róluk, bár a képek alatt rövid magyarázó szövegek találhatók.

A BERKI Imre szerzőségével készült írásmű összesen 25 jegyzetet tartalmaz. A dolgozatnak azonban nem erőssége a jegyzetapparátus. A szövegben — a néhány szavas idézeteket leszámítva 13 idézetre bukkantam, melyek közül azonban csupán 9 idézet mögött áll jegyzet. A jegyzetek tartalma is sajtószerű, 3 jegyzet a világháló különböző honlapjaira hivatkozik, amely meglehetősen labilis rögzítési lehetőség. 5 jegyzet olyan írásműre hivatkozik, ami a kötet megjelenésekor még nem került kiadásra. Ezt a helyzetet a „sajtó alatt” szöveggel jelezte. Ezek a hivatkozások azonban minden bizonnyal csak nehezen kereshetők vissza. Általában a hivatkozások több-

sége nélküli a konkrét hivatkozott oldalszámok feltüntetését. A hivatkozások jelentős része hiányos bibliográfiai adatsort tartalmaz. 5 hivatkozás magyarító szöveg tartalmú ugyan azonban hiányzik ezen magyarázatok eredetének a feltüntetése. 3 hivatkozás levéltári forrásokat jelöl, amik olyan gyűjteményekre vonatkoznak, amelyek a téma levéltári anyagainak a többségét foglalják magukba. A hivatkozások 11 szerző 10 művére vonatkoznak, melyek közül 9 alkotás a tűzoltóság, illetve gróf. SZÉCHENYI Ödön életével foglalkozó írásművek. A publikációkra történő 15 hivatkozás közül feltűnően sok — 5 hivatkozás — tartalmazza azt az írásművet, amely a kiadvány létrejöttékor még meg sem jelent, így a bibliográfiai adatai közölhetetlenek voltak. A 25 hivatkozás közül 2 korabeli kiadvány, 9 feldolgozás pedig gróf SZÉCHENYI Ödön halála után jelent meg.

A jegyzetapparátus hiányosságaitól eltekintve azonban a szerző jól összeszedte és olvasmányos formában kellő kronológiai és logikai sorrendbe tagolva írta meg alkotását, melyben számos lényeges dátum és fontos információ szerepel.

A kiadvány második része „Gróf SZÉCHENYI Ödön Konstantinápolyban.” címmel a gróf életének nagyobbik feléről szól. Ezen írásmű is — a kötet első részének a szövegéhez hasonlóan — kiválóan érzékelteti gróf SZÉCHENYI Ödön életútjának a lényegét, a legfontosabb eseményeket, munkássága és magánélete alakulásának fordulópontjait. FODOR Gábor szerző a 9 oldal terjedelmű alkotását 40 jegyzettel látta el.

A kiadvány két írásműve közül kétségtávol FODOR Gábor alkotásának a jegyzetapparátusa a körültekintőbb. Világhálós hivatkozásokat, valamint még kiadatlan publikációkat nem tartalmaz. 40 hivatkozása közül 5 török nyelvű, 34 magyar nyelvű, 1 pedig török és magyar nyelven is megjelent műre vonatkozik. Ezzel szemben viszont a konkrét levéltári hivatkozásokat nélküli az írás. A vizsgált időszakban megjelent kiadványokra 22 esetben későbbi feldolgozásokra pedig 11 esetben hivatkozott a szerző. Emellett a jegyzetekben szerepelnek magyarító szövegeket tartalmazó részek is. A tanulmány magyar nyelvű változata a Tűzoltó Szövetség oldaláról letölthető:

<http://tuzoltoszovetseg.hu/letoltes/document/437-grof-szechenyi-odon-kiadvany-magyar.pdf>
<http://tuzoltoszovetseg.hu/letoltes/document/438-grof-szechenyi-odon-kiadvany-torok.pdf>

PARÁDI József :

RECENZIO

TURI Zsolt:

Bittermann Béla, a Magyar Királyi Pénzügyőrségi Múzeum alapítója.

Komárom, 2019², Szerző magánkiadása. 187 p.

HU-ISBN 978 615 00 7062 9.

A szerző huzamos ideje szűkebb hazája Komárom-Esztergom vármegye helytörténetével foglalkozik, melynek eredményeként több cikket publikált, illetve a komáromi Klapka György Múzeum munkáját kutatásokkal és időszaki kiadványok létrehozásában való részvétellel több mint egy évtizede segíti. A helytörténeti munkássága mellett a magyar pénzügyőrség történetével is huzamos ideje foglalkozik a szerző. Ezen előzmények nyomán került — a pénzügyőrség személyi állományában 1991. VII. 1-e óta hivatásos pénzügyőrként szolgálatot teljesítő pénzügyőrként (jelenleg őrmagyí rendfokozattal) — 2016. I. 1-én a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kulturális Egészségügyi és Képzési Intézetéhez (NAV.KEKI.) tartozó Pénzügyőr- és Adózástörténeti Múzeumhoz (PAM.) kulturális főreferensi beosztásba. A kétgyermekes családapa a helytörténeti, illetve pénzügyőrség-történeti munkássága elismeréseként több kitüntetésben részesült (Vám- és Pénzügyőrséggért Érem arany és ezüst fokozata, Arnold Mihály Emlékérem, Komárom Város Polgármesteri Díja). A 2019-ben megjelent könyve második kiadás.

A kötet zöldmárvány mintázatú kemény borítót kapott. Az első borítónak a felső harmadában a szerző neve és a mű címe olvasható, alatta pedig a pénzügyőr múzeum alapítójának egyenruhás fényképe és az aláírása látható. A könyv hátsó borítóján — a jobb felső sarokban — a szerző egyenruhás fényképét helyezték el, mellette és alatta pedig a szerző főbb életrajzi adatai, munkásságának lényeges állomásai olvashatóak. A kötet szerkezeti felépítése némileg formabontó, mivel a hagyományos címnegyedív és a kolofonoldal tartalmát a könyv első lapjának két oldalára sürítették. A könyv harmadik oldala a tartalomjegyzéket tartalmazza. A negyedik és ötödik oldalon a szerző azoknak mondott köszönetet, akik a kötet kialakításához hozzájárultak. A hatodik oldalon dr. ANDRÁSFALVY Bertalan akadémikus ajánlása olvasható. A műhöz előszót VARGA Mihály pénzügyminiszter írt, amely a hetedik oldalon érhető el. Ez sem hagyományos megoldás, mert az előszót, bevezetőt stb. a szerzők egyike hivatott létrehozni. A miniszteri előszót valóban a szerzői előszó követi. Szerencsésebb lett volna a pénzügyminiszter esetében is az előszó helyett az ajánlás elnevezés alkalmazása, mivel több ajánló megszokott megoldás.

A kötet 10 fejezetből áll:

- A kezdetek, katonai szolgálati évei, a pénzügyőrség állományában.
- A pénzügyőrség az első világháborúban.
- Bittermann Béla az első világháborúban.
- A világháború utáni pénzügyőr szolgálat.
- Hatósági biztos, ideiglenes gondnok, majd a Szolnoki Cukorgyár Rt. igazgatója.
- Kulturális területen végzett munkássága, egyesületek, nevezetes események.
- A Magyar Királyi Pénzügyőrségi Múzeum.
- A Pénzügyőrségi Múzeum 1945 után. Kiállítások, tárlatok, a Vám- és Pénzügyőri Múzeum megnyitása.
- Családi élet, egyesületek, kulturális események.
- A Vám- és Pénzügyőri Múzeum születésnapjai.

A főszerző fejezeteiből a testület iránti szeretet árad. A szerző műve összeállításakor nem csupán az alapító személyére koncentrált, hanem a testület és a múzeum történetét is igyekezett bemutatni. A múzeum történetével foglalkozó rész azonban foghíjasra sikeredett, mivel a rendszerváltás utáni mintegy másfél-két évtizednyi időszak a jelenlegi elhelyezés és gyűjtemény kialakításában is döntő időszak volt. Erről azonban koránt sem a súlyának megfelelően szól a kiadvány. A kiállítási tér, az installációk, a vitrinekben bemutatott tárgyak jelentős arányban ekkor kerültek kialakításra, illetve felhasználásra. Ezekre a múzeum méltán lehet büszke.

A fejezeteket a visszaemlékezések, BITTERMANN Béla születésének 140. évfordulójára szervezett temetői megemlékezésről szóló tudósítás, a felhasznált irodalom és a források, valamint az illusztrációk jegyzéke követik.

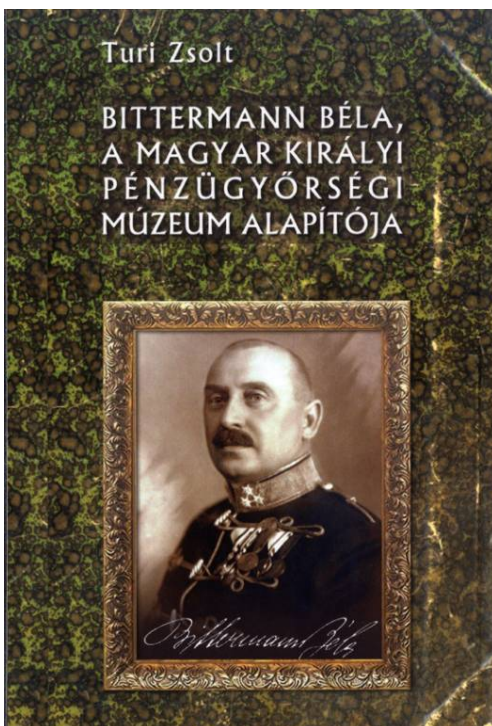
A 187 oldal terjedelmű a/5-ös méretű kötet személyekről, eseményekről, tárgyakról és dokumentumokról készített fényképek formájában 177 illusztrációt tartalmaz. A mű gazdagon illusztrált. Valamennyi illusztrációhoz tartozik ugyan rövid meghatározás, azonban a számozásuk elmaradt.

A mű 316 jegyzetet tartalmaz, amelyekben 192 forrásra és irodalomra hivatkozik a szerző. A hivatkozások szakrendi besorolása a forrás- és irodalomjegyzékben ugyan nem valósult meg, azonban annak részletes áttanulmányozása nyomán megállapítható, hogy 12 csoportba osztályozható a forrás- és irodalomjegyzék anyaga. A legnépesebb csoportot a folyóiratcikkek alkotják. A forrás- és irodalomjegyzékben 149 folyóiratcikk, 8 önálló kötet, 8 évkönyv, 6 levél-, irat- és dokumentumtár, 5 különböző jegyzék, 3 almanach, 3 szemantizmus, 3 szabályzat, 3 honlap a világhálóról, 2 levelezés útján beszerzett információ, továbbá 1 nótáskönyv és 1 dokumentumgyűjtemény szerepel.

A kötet a biográfia és az intézménytörténet sajátos egyvelege. E stíluskeveredés jól tükrözi azt a helyzetet, hogy a pénzügyőr múzeum történetét nem lehet az alapító személyének a bemutatása nélkül ismertetni. Egyben pedig az is nyilvánvaló, hogy BITTERMANN Béla munkássága nem taglalható a

pénzügyőr múzeumtól elvonatkoztatva, mivel az ő munkásságának a legfontosabb része maga a múzeum. Olyan kötet második kiadása jött létre, amely méltán válhat a pénzügyőr múzeum ékévé, illetve az intézmény illusztris ajándéktárgyává.

A kötet elolvasását javaslom mindazoknak, akik érdeklődnek nemzeti rendvédelmünk megszüntetett testületeinek — a Magyar Királyi Csendőrségnek, a Magyar Királyi Folyamőrségnek, a Magyar Királyi Határőrségnek (határrendőrség, vámőrség, határőrség) a Magyar Királyi Koronaőrségnek és a Magyar Királyi Pénzügyőrségnek — története iránt.

FOLYÓIRATFIGYELÉS

PARÁDI József

Magyar rendvédelem-történeti témájú tudományos cikkek az érintett szakfolyóiratokban.

Periodikánk a „Szemle-rovatban” hagyományosan tájékoztatást nyújt a tárgyévben a magyar nyelvű folyóiratokban publikált magyar rendvédelem-történeti tartalmú tudományos cikkek bibliográfiai adatairól. Mivel az utóbbi években több olyan szakmai lappal bővült a honvédelem és a rendvédelem témakörében publikáló kiadványok száma, amelyek a tudományos közlés igényeinek megfelelő írásokat jelentetnek meg, ezért — az eddigiek során is figyelemmel kísért folyóiratok mellett — új periodikákkal gyarapítottuk az általunk figyelemmel kísért újságokat. Figyelmünket kiterjesztettük a „Katonai Jogi és Hadijogi Szemle” és a „Rendvédelem”, tovább a „Rendőrségi Tanulmányok”, valamint a „Védelem és tudomány” című periodikákra. Így összességében 25 lapban megjelent magyar rendvédelem-történeti témájú cikkek bibliográfiai adatai szerepelnek a „Szemle-rovatban”. A figyelemmel kísért folyóiratok közül öt lapban nem jelent meg rendvédelem-történeti tartalmú alkotás, egy periodika pedig megszűnt.

A *Rendvédelem-történeti Hírlevél*nek a 2019. évvel bezárólag kiadott számaiban a figyelemmel kísért lapokban közölt magyar rendvédelem-történeti tartalmú cikkeket a tárgyév megelőző év végéig mértük fel. 2020-ban vizsgálatunkat kiterjesztettük a tárgyév számaira is. Ezért e számunkban a figyelemmel kísért folyóiratok 2019. és 2020. évi publikált számaiban szereplő rendvédelem-történeti tartalmú cikkek bibliográfiai adatai is szerepelnek.

A folyóiratfigyelésbe újonnan bevont lapok esetében e periodikák első évfolyamának első számaival kezdődően tekintettük át az érintett újságokat. Összesen 65 rendvédelem-történeti tartalmú írásmű bibliográfiai adatait tartalmazza e számunk „Szemle-rovata”. E tanulmányok közül 30 írás a figyelemmel kísért lapok körébe újonnan bevont periodikában jelentek meg. Az általunk figyelemmel kísért folyóiratok közül — a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által kiadott *Rendvédelem-történeti Füzetek* és *Rendvédelem-történeti Hírlevél* kivételével — 11 lap szerkesztőbizottságában tevékenykednek tudományos társaságunk 7 tagja. Azok közül a cikkek szerzői közül, amelyek bibliográfiai adatait e számok „Szemle-rovatában” közzé tettünk 9 alkotó tudományos társaságunk tagja, az ő szerzőségükkel a vizsgált lapok érintett számaiban 28 rendvédelem-történeti tartalmú tanulmány jelent meg.

A magyar rendvédelem-történeti tanulmányok közlése tekintetében figyelemmel kísért folyóiratok:

1. *Belügyi Szemle;*
2. *Betekintő;*
3. *Bólyai Szemle;*
4. *Börtönügyi Szemle;*
5. *Hadtörténelmi Közlemények;*
6. *Hadtudomány;*
7. *Hadtudományi Szemle;*
8. *Honvédségi Szemle;*
9. *Jogtörténeti Szemle;*
10. *Katonai Jogi és Hadijogi Szemle;*
11. *Levéltári Közlemények;*
12. *Levéltári Szemle;*
13. *Magyar Rendészet;*
14. *Nemzet és Biztonság;*
15. *Nemzetbiztonsági Szemle;*
16. *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények;*
17. *Rendészeti Tanulmányok;*
18. *Rendőrségi Tanulmányok;*
19. *Rendvédelem;*
20. *Rendvédelem-történeti Hírlevél;*
21. *Rendvédelem-történeti Füzetek;*
22. *Rubicon;*
23. *Századok;*
24. *Történelmi Szemle;*
25. *Védelem és Tudomány.*

PARÁDI Ákos Folyóiratfigyelés

Rendvédelem-történeti tanulmányok hét magyar szakperiodikában.

(*Betekintő, Börtönügyi Szemle, Katonai Jogi és Hadijogi Szemle, Magyar Rendészet, Rendvédelem, Rendőrségi Tanulmányok, Védelem és Tudomány*)

Betekintő, HU-ISSN 1788-7569. (2007 —)

Alapító: Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. Kiadó: az alapító. Tudományos, lektorált folyóirat. Tudományos, lektorált, az első közlés feltételeinek megfelelő nemzetbiztonság-történeti tartalmú tanulmányokat közlő periodika, amely évente négyszer jelent meg, a XIII.évf. (2019) 1. számától kezdve oldalszámozással ellátva. A folyóirat számai szerepelnek az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archívum Adatbázisának honlapján:

<http://epa.oszk.hu/01200/01202>

és a folyóirat saját honlapján szerepelnek:

<http://www.betekinto.hu/>

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlével*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat XIV.évf. (2020) 1. számával kezdődően a XIV.évf. (2020) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotások:

MÁTHÉ Áron:

*A kommunista szervezésű polgárőrségek
mint a „demokratikus” rendőrség előfutárai.*

XIV.évf. (2020) 1.sz. 43-65.p. Világhálón:

https://betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2020_1_mathe.pdf

KÓSA-GRIMM András Kristóf:

*A két világháború közötti erdélyi magyar kommunista mozgalom helyzete
a magyar állambiztonsági iratok P-dossziéi alapján.*

XIV.évf. (2020) 3.sz. 139-153.p. Világhálón:

https://betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2020_03_kosa-grimm.pdf

Börtönügyi Szemle, HU-ISSN 1417-4758. (1990 —)

Alapító: Igazságügyi Minisztérium Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága. Kiadó: az alapító. Börtönügyi szakfolyóirat (a közölt tanulmányok egy részét jegyzetapparátus nélkül publikálják). Évente négyszer jelenik meg.

A folyóirat XVII.évf. (2006) 1. számával kezdődően az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archívum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és a Igazságügyi Minisztérium Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának a honlapján szerepelnek:

<http://bv.gov.hu/bortonugyi-szemle>

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlével*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat XLI.évf. (2020) 1. számával kezdődően a XLI.évf. (2020) 2. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotás:

MEZEY Barna:

Adalékok a börtönarchitektúra kezdeteihez.

XLI.évf. (2020) 1.sz. 113-126.p.

Katonai Jogi és Hadijogi Szemle HU-ISSN 2064-4558.
(2012 —)

Alapító: Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság. Kiadó: az alapító. Tudományos, lektorált folyóirat. Tudományos, lektorált, az első közlés feltételeinek megfelelő jogtudományi tanulmányokat közlő periodika, amely évente rendszertelenül jelenik meg. A folyóirat számai szerepelnek az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<https://epa.oszk.hu/02500/02511>

valamint a kiadó saját honlapján:

<https://www.hadjog.hu/katonai-jogi-es-hadjogi-szemle/>

A periodikáról folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlével*-ben jelen számban olvasható előszőr.

A folyóirat Lévf. (2013) 1. számával kezdődően a VIII.évf. (2020) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotások:

SZENTGYÖRGYVÁRI Tamás:

*Az útlevelügy és a határőrizet a jogi szabályozás tükrében,
különös tekintettel a nagy háború időszakára.*

II.évf. (2014) 2.sz. 109-136.p.

SALLAI János:

A Nagy Háború rendészete.

VI.évf. (2018) 2.sz. 7-24.p.

BUZÁS Gábor:

Rendészet – katonai rendészet.

VI.évf. (2018) 2.sz. 25-50.p.

FÓRIZS Sándor:

*Katonai ügyészégi és bírósági eljárások a határőrség tagjaival szemben
1956-57-ben.*

VI.évf. (2018) 2.sz. 53-86.p.

ANDROVICZ Gábor:

*Katonai vonások a budapesti államrendőrség
szolgálati és személyi viszonyaiban (1873-1944).*

VII.évf. (2019) 1.sz. 83-104.p.

VÁJLOK László — VEDŐ Attila:
Katona-e a határrendész?
VII.évf. (2020) 3.sz. 95-122.p.

PARÁDI József:
Reflexió – Tisztelet a katonának és a hagyománynak.
VII.évf. (2020) 4.sz. 117-132.p.

Magyar Rendészet, HU-ISSN 1586-2895. (2000 —)

Alapító: Rendőrtiszti Főiskola. Kiadó: az alapító, majd 2014-től a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szolgáltató Kft. Tudományos, lektorált, az első közlés feltevének megfelelő, rendvédelem tartalmú tanulmányokat közlő periodika. Évente négyszer jelenik meg.

1996-1999 *Főiskolai figyelő*, ISSN 1416-3845 ; 1995-1996 *Új Rendészeti tanulmányok*, ISSN 1416-5511 mely folyóiratok összeolvasásából 2000-ben jött létre a folyóirat.

A folyóirat számai a 2003, 2004 és a 2005. évre vonatkozóan szerepelnek az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<http://epa.oszk.hu/00900/00976>

és a Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek kereshető Adatbázisának honlapján:

https://matarka.hu/szam_list.php?fsz=1611

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlevél*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat XIX.évf. (2019) 2-3. összevont számától a XX.évf. (2020) 3. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotások:

SALLAI János:
Dr. Tóth József a rendészet- és a jogtudomány jeles művelőjének élete, munkássága.
XIX.évf. (2019) 2-3.sz. 207-216.p.

BACSÁRDI József:
Magyarország önkormányzati rendészetének története
XIX.évf. (2019) 4.sz. 119-137.p.

CZENE-POLGÁR Viktória:
A pénzügyőrség szerepe a gazdasági bűncselekmények felderítésében 1945-56 között.
XX.évf. (2020) 1.sz. 13-21.p.

POTOCZKI Zoltán:
Jövedéki szankciórendszer a dualizmus korában és a jelenkorban.
XX.évf. (2020) 1.sz. 121-134.p.

Rendvédelem, HU-ISSN 2560-2349. (2012 —)

Alapító: Belügyi Tudományos Tanács. Kiadó: az alapító.Szakmai folyóirat, amely jegyzetekkel el nem látott írásokat is közöl.

A folyóirat számai a 2012. évvel kezdődően és a 2018. évvel bezárólag szerepelnek a Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékének Adatbázisa honlapján:

https://matarka.hu/cikk_list.php?fusz=155178

és a Belügyi Tudományos Tanács honlapján pedig 2017. évvel kezdődően és a 2020. évvel bezárólag tekinthetők meg:

<http://www.bm-tt.hu/firend.html>

A periodikáról folyóiratunk jelen számában közlünk először folyóiratismertetést.

A folyóirat I.évf. (2012) 1. számától a IX.évf. (2020) 1. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotás:

DEÁK József:

*Az állambiztonsági propagandától a nemzetbiztonságig
a Belügyi Szemlében megjelentek tükrében.*

II.évf. (2013) 3.sz. 15-22.p.

Rendőrségi Tanulmányok, HU-ISSN 2630-8002. (2018 —)

Alapító: Belügyminisztérium Tudományos Tanácsa. Kiadó: az alapító, lektorált, az első közlés feltételeinek megfelelő, rendvédelem tartalmú tanulmányokat közlő periodika. Évente négyszer jelenik meg.

A folyóirat számai a 2018-2020. évre vonatkozóan szerepelnek az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<https://epa.oszk.hu/03400/03404>

és a Belügyminisztérium Tudományos Tanácsának honlapján:

http://www.bm-tt.hu/rtt/rt_list.php

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlevél*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A periodikáról folyóiratunk jelen számában közlünk először folyóiratismertetést.

A folyóirat I.évf. (2018) 1. számától a III.évf. (2020) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotások:

BUZÁS Gábor:

A forradalom főkapitánya és a rendőrség.

I.évf. (2018) 2.sz. 110-128.p.

FÓRIZS Sándor:

A bozsoki határőr őrsparancsnok lelövésének vizsgálata.

II.évf. (2019) 3.sz. 99-114.p.

TÓTH Ádám Viktor — POLGÁR Viktor:

*A végvárrendszer, mint határvédelmi és határőrizeti intézmény
kiépítésének alapjai és gazdasági bázisa a Magyar Királyságban.*

II.évf. (2019) 4.sz. 133-156.p.

SALLAI János:

A municipális rendőrségektől a centralizált, állami rendőrségig.

III.évf. (2020) különszám. 8-39.p.

SZOMOR Sándor:

Csipetnyi detektívtörténelem.

III.évf. (2020) különszám. 40-67.p.

ANDROVICZ Gábor:

*A budapesti államrendőrség személyi állományának konszolidációja
1919 és 1922 között.*

III.évf. (2020) különszám. 68-86.p.

FÓRIZS Sándor:

A magyar határőrizet újjászervezése az I. világháborút követően.

III.évf. (2020) különszám. 87-103.p.

BUZÁS Gábor:

*A hivatásos jogviszonnyal összefügg alapjogi korlátok
történeti előzményei 1881-2015.*

III.évf. (2020) 4.sz. 127-157.p.

Védelem és Tudomány, HU-ISSN 2498-6194. (2018 —)

Alapító: Rádiós és Infokommunikációs Országos Egyesület. Kiadó: az alapító, katasztrófaelhárítás témájú tanulmányokat közlő periodika. Évente négyszer jelenik meg.

A folyóirat számai a 2016-2020. évre vonatkozóan szerepelnek a folyóirat saját honlapján:

<http://www.vedelemtudomany.hu/index.php?pageid=archive>

A periodikáról folyóiratunk jelen számában közlünk először folyóiratismertetést.

A folyóirat I.évf. (2016) 1. számától a V.évf. (2020) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti alkotások:

HADNAGY Imre József:

Adalékok a debreceni diáktűzoltóság történetéhez.

I.évf. (2016) 1.sz. 162-174.p.

HADNAGY Imre József:

Vízpuska, tűzcsapó, csáklya, bontóeszközök, létra a korai magyar tűzvédelemben és a céhes tűzoltás karakterisztikus tűzoltó szerein.

I.évf. (2016) 3.sz. 124-146.p.

HADNAGY Imre József:

Tűzfigyelés, tűzjelzés, tűzi láрма.

II.évf. (2017) 1.sz. 217-244.p.

HADNAGY Imre József:

Adalékok Kunmadaras tűzvédelmének történetéhez.

II.évf. (2017) 3.sz. 207-229.p.

HADNAGY Imre József:

Gondolatok a hazai önkéntes tűzoltóságok első világháborúig tartó történetéhez.

II.évf. (2017) 4.sz. 208-231.p.

ENDRÖDI István — ZELLEI Gábor:

A légvédelemtől a légoltalomig : a Magyar Királyság veszélyeztetettsége és első ontézkedései a hátsország védelme érdekében 1914-1918-ig.

III.évf. (2018) 2.sz. 154-168.p.

ENDRÖDI István — ZELLEI Gábor:

Az első világháború és a lakosságot védő hadijog: veszélyeztettség és védekezés az európai hadszíntereken.

III.évf. (2018) 3.sz. 154-167.p.

BERKI Imre:

Az „ötlet” — Köszeghy-Mártony Károly találmánya — a sűrített levegős légzőkészülék.

III.évf. (2018) 4.sz. 188-201.p.

CSÉPLŐ Zoltán — SZKOTNICZKI Gergely:

200 éves iparbiztonsági emlékek.

IV.évf. (2019) 1.sz. 29-44.p.

ENDRÖDI István — ZELLEI Gábor:

A Magyar Királyi Honvétség és a közös hadsereg szerepe a korai magyar légoltalom megteremtésében az I. világháború Időszakában.

IV.évf. (2019) 2.sz. 167-176.p.

CSATAI István:

A korszerű légoltalmi szervezet létrehozása az újabb háborús felkészülés részeként a két világháború között.

IV.évf. (2019) 2.sz. 177-182.p.

BERKI Imre:

A tűzoltóság szerepe a háborús bombázások idején I.

IV.évf. (2019) 2.sz. 211-230.p.

BERKI Imre:

A tűzoltóság szerepe a háborús bombázások idején II.

IV.évf. (2019) 3.sz. 188-201.p.

BERKI Imre:

Tűzoltóhajók Magyarországon.

IV.évf. (2019) 4.sz. 181-193.p.

FODOR Gábor:

Gróf Széchenyi Ödön Konstantinápolyban (1874-1922).

V.évf. (2020) 2.sz. 191-203.p.

BERKI Imre:

Gróf Széchenyi Ödön élete és munkássága.

V.évf. (2020) 3.sz. 225-251.p.

BERKI Imre:

A gőzfecskendő és elfeledett feltalálója.

V.évf. (2020) 4.sz. 188-201.p.

PARÁDI József

Folyóiratfigyelés

Rendvédelem-történeti tanulmányok hét magyar szakperiodikában.

(Belügyi Szemle, Jogtörténeti Szemle, Levéltári Közlemények, Levéltári Szemle, Nemzetbiztonsági Szemle, Rendvédelem-történeti Füzetek, Rendvédelem-történeti Hírlevél)

Belügyi Szemle HU-ISSN 2062-9494. (1953 —)

Alapító: Belügyminisztérium. Kiadó az alapító. Tudományos, lektorált folyóirat. Havonta jelenik meg.

1953-1962 *Rendőrségi Szemle* ; 1963-1990 *Belügyi Szemle* (az új névvel újra indult az évfolyamszámozás) HU-ISSN 0133-6738 ; 1991-1994 *Rendészeti Szemle* (az új névvel nem indult újra az évfolyam számozása) HU-ISSN 1215-167X ; 1995-2006 *Belügyi Szemle* (az új névvel nem indult újra az évfolyam számozása) HU-ISSN 1218-8956 ; 2006-2010 *Rendészeti Szemle* (az új névvel nem indult újra az évfolyam számozása) HU-ISSN 1789-4689 ; 2010 — *Belügyi Szemle* (az új névvel nem indult újra az évfolyam számozása) HU-ISSN 2062-9494.

A folyóirat XI.évf. (1963) 1. számával kezdődően kizárólag a tartalomjegyzéke — a tanulmányok szövege nem — szerepelnek a Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Kereshető Adatbázisa honlapján:

<http://www.matarka.hu/folyoiratok.php>

A folyóiratról az utolsó folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlévl (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII.évf. (2017) 53-54. számának „Szemle” rovatában jelent meg.

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlévl*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat LXVIII.évf. (2020) 1. számával kezdődően a LXVIII.évf. (2020) 11. számmal bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotások:

SALLAI János:

*Orvos vagy egészségügyi rendészet története
az ókortól a XIX. század végéig.*
LXVIII.évf. (2020) 5.sz. 91-100.p.

NÁNDORI Nikoletta Petra:

Egy városi rendőrkapitányság a dualizmus korában.
LXVIII.évf. (2020) 6.sz. 105-121.p.

BERKI Imre:

A magyar tűzoltóság 150 éves története.
LXVIII.évf. (2020) 8.sz. 11-30.p.

VARGA Ferenc:

A budapesti hivatásos tűzoltóság története 1870-2020.
LXVIII.évf. (2020) 8.sz. 31-50.p.

HESZ József:

A harangtól a számítógépig, avagy a tűzjelzés és riasztás története.
LXVIII.évf. (2020) 8.sz. 51-66.p.

NÉMETH István:

*Hazai gyártású, tűzoltásra használt oltójárművek fejlődése
a 18. századtól napjainkig.*
LXVIII.évf. (2020) 8.sz. 67-84.p.

LINDNER Gyula:

Széchenyi Ödön, a magyar és a török tűzoltóság megszervezője.
LXVIII.évf. (2020) 8.sz. 105-124.p.

KLENNER Zoltán:

*Menekültek Magyarországon a második világháborút követő
és a menekültek helyzetére vonatkozó genfi konvenció ratifikálását
megelőző időszakban.*
LXVIII.évf. (2020) 9.sz. 63-80.p.

Jogtörténeti Szemle HU-ISSN 0237-7284. (1986 —)

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Jogtörténeti Tanszéke, a Károli Gáspár Református Egyetem Jogtörténeti-Jogelméleti Intézete, a Széchenyi István Egyetem Jogtörténeti Tanszéke, a Miskolci Egyetem Jogtörténeti Tanszéke és a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Jogtörténeti Tanszéke és a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Jogtudományi Tanszékének évente négy alkalommal megjelenő tudományos folyóirata. A periodikában a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő jegyzetekkel ellátott tanulmányok jelennek meg.

A két szakterület, a jogtörténet és a rendvédelem-történet szorosan összekapcsolódik. Nem ritkán művelői is közősek. Ezért is természetes, hogy a két testvérterület művelési eredményeit és eseményeit ismertető publikációk a két szakterület folyóirataiban kölcsönösen fellelhetők. 2012-ben a Jogtörténeti Szemle 1 száma jelent meg az alábbi rendvédelem-történeti tartalmú cikkeivel.

A folyóirat számai az Országos Széchenyi Könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján nem szerepelnek.

A folyóirat digitalizált számai az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének honlapjáról letölthetők : <http://www.majt.hu/>

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlevél*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat XXXIV.évf. (2019) 2. számával kezdődően a XXXV.évf. (2020) 1. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotásokat nem tartalmaz.

Levéltári Közlemények HU-ISSN 0024-1512 (1923 —)

Alapító: Magyar Királyi Országos Levéltár. Kiadó a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára. Szakmai folyóirat. Negyedévente jelenik meg.

A folyóirat I.évf. (1923) 1.számával kezdődően szerepel a Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Kereshető Adatbázisa honlapján:

http://www.matarka.hu/szam_list.php?fsz=74

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlevél*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában. **A periodika LXXXVIII.évf. (2017) 1-2. összevont számát követő számok a LXXXIX.évf. (2020) 1. szám kivételével a világhálón nem elérhetőek.**

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotásokat nem tartalmaz.

Levéltári Szemle HU-ISSN 0457-6047 (1951 —)

Alapító: Művelődési Minisztérium Levéltári Osztálya. Kiadó a Magyar Nemzeti Levéltár, a Magyar Levéltárosok Egyesülete és a Megyei és Városi Levéltárak Tanácsa. Szakmai folyóirat. Negyedévente jelenik meg.

1951-1960 *Levéltári Híradó* ; 1961 - *Levéltári Szemle*.

A folyóirat I.évf. (1951) 1.számával kezdődően szerepel az Országgyűlés Hivatala által fenntartott HUNGARICANA elektronikus könyvtár honlapján:

https://library.hungaricana.hu/hu/collection/magyarorszag_i_leveltarak_kiadvanyai/

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlével*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat LXXX.évf. (2020) számai a világhálón nem elérhetőek.

Nemzetbiztonsági Szemle HU-ISSN 2064-3756. (2013 —)

Alapító: Nemzeti Köszolgálati Egyetem Nemzetbiztonsági Intézete. Kiadó: az alapító. Évente négy szám plusz egy, vagy két különszám jelenik meg. Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<http://epa.oszk.hu/02500/02538>

és a Nemzeti Köszolgálati Egyetem honlapján szerepelnek:

<https://folyoiratok.uni-nke.hu/online-egyetemi-folyoiratok/nemzetbiztonsagi-szemle/aktualis-szam>

A periodikáról az előző folyóiratismertetés a *Rendvédelem-történeti Hírlével*, XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. „Szemle” rovatában.

A folyóirat VII.évf. (2019) 3. számával kezdődően a VIII.évf. (2020) 2. számmal bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotások:

GYÖMBÉR Béla:

Turizmus a hidegháborús hírszerzés szolgálatában.

VII.évf. (2019) 3.sz. 81-97.p.

BEKE József:

A keletnémet Állambiztonsági Minisztérium megalapítása és együttműködése a magyar állambiztonsági szolgálatokkal 1945-1990.

VII.évf. (2019) 4.sz. 20-29.p.

ARADI Flórián Imre:

Rendszerváltás a polgári hírszerzésnél.

VIII.évf. (2020) 1.sz. 33-46.p.

CSIZNER Zoltán:

A magyar hírszerző és elhárító szervek története 1918-tól a II. világháború végéig.

VIII.évf. (2020) 2.sz. 18-39.p.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774. (1991-)

Alapító: Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos társaság. Kiadó: az alapító. Lektorált, tudományos rendvédelem-történeti folyóirat. Évente kétszer jelenik meg.

A folyóirat a XV.évf. (2008) 18. számmal kezdődően a világhálón az Országos Széchényi Könyvtár Elektronikus Periodika Archívum adatbázisának és a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján megtalálhatók:

<http://epa.oszk.hu>

<http://www.szbmrtt.atw.hu>

A számok elején találhatók a szerzők ismertetői, amely az e-mail címeiket és mobil elérhetőségeiket, valamint a rendvédelem-történeti elismeréseiket, továbbá a tudományos- és oktatói fokozataikat, illetve a tudományos közéleti főbb tisztségeiket és a kutatási tevékenységeiket tartalmazza.

A tanulmányok után — a recenziókat követően — nyolc index következik *a hivatkozások tekintetében*: Citációs index Publikációk és Kéziratok, Citációs index Periodikák, Citációs index Levél-, Irat- és Dokumentumtárak, Citációs index Jogszabályok, *a szöveget illetően*: Index Nominum, Index Geographicus, Index Chronologicus, Index Organicus.

A számot a kéziratokkal szemben támasztott igényeknek a leírása, valamint a szerzői űrlap, továbbá az összesített tartalomjegyzék zárja.

A folyóirat összesített tartalomjegyzéke az „Információs oldalakban található meg.

Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis) , HU-ISSN 1785-3257 (1992 —)

Alapító: Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. Kiadó az alapító. A szakterület operatív eseményeiről nyújt tájékoztatást. Évente egyszer jelenik meg két összevont szám formájában.

A periodikában néhány kisebb, rendvédelem-történeti témájú tanulmány (parerga) is megjelenik.

A folyóiratban publikált parergák jegyzéke az „Információs oldalak” rovatban szerepel.

SUBA János
Folyóiratfigyelés

Rendvédelem-történeti tanulmányok 11 magyar szakperiodikában.

(Bólyai Szemle, Felderítő Szemle, Hadtörténelmi Közlemények, Hadtudomány, Hadtudományi Szemle, Honvédségi Szemle, Nemzet és Biztonság, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Rubicon, Századok, Történelmi Szemle)

Bólyai Szemle HU-ISSN 1416-1443. [1991- (Bólyai Hírek) — 2018]
Alapító: Bólyai János Katonai Főiskola. Kiadó: az alapító, majd a jogutódok azaz a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Kar, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem. Katonai Tudományos folyóirat. Évente kétszer jelenik meg.

A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján nem, azonban Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának honlapján szerepelnek:

<http://uni-nke.hu/kutatas/egyetemi-folyoiratok/bolyai-szemle/aktualis-szam>

A folyóirat 2018-ban megszűnt, nem fogad újabb írásokat.

Felderítő Szemle HU-ISSN 1588-242X. (2002 —)

Alapító a Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatala. Kiadó az alapító, majd 2011-től a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat. Tudományos, lektorált folyóirat. Évente négyszer jelenik meg. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján nem, azonban a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat honlapján szerepelnek:

<http://www.kfh.hu/hu/publikaciok.html>

A folyóirat XVIII.évf. (2019) 3. számával kezdődően, a XXIX.évf. (2020) 3. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotások:

LÁNGNÉ PETRUSKA Szidónia:

Arkan tigrisei a szerb állambiztonság szolgálatában.

XVIII.évf. (2019) 4.sz. 80-94.p.

PÁRKÁNYI Csongor:

Titkos értesülések a Vatikánból „Engel„ története.

XIX.évf. (2020) 2.sz. 58-78.p.

Hadtörténelmi Közlemények HU-ISSN 0017-6540. (1888 —)

Alapító: Magyar Tudományos Akadémia. Kiadó: Hadtörténeti Intézet és Múzeum, illetve jogelődjei. Negyedévente jelenik meg. Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és a Hadtörténeti Intézet és Múzeum honlapján szerepelnek:

<http://www.militaria.hu/hadtorteneti-intezet-es-muzeum/hadtortenelmi-kozlemenyek>

A folyóirat CXXXII.évf. (2019) 4. számával kezdődően és a CXXXIII.évf. (2020) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotásokat nem tartalmaz.

Hadtudomány, HU-ISSN 1215-4121. (1990 —)

Alapító: Magyar Hadtudományi Társaság és a Magyar Tudományos Akadémia Hadtudományi Bizottsága. Kiadó: az alapítók. Negyedévente jelenik meg. Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archívum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és a Magyar Hadtudományi Társaság honlapján szerepelnek:

<http://mhht.eu/hadtudomany/>

A folyóirat XXIX.évf. (2019) 4. számával kezdődően és a XXX.évf. (2020) 4. (elektronikus) számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotások:

FÓRIZS Sándor:

Bűncselekmények a határőrségnél 1950-ben 2. rész.

XXIX.évf. (2019) 4.sz. 54-64.p.

Idem:

Menekültek Jugoszláviában 1956.novemberben.

XXX.évf. (2020) 1.sz. 42-52.p.

Idem:

A határőrség sorállománya 1956-57-ben.

XXX.évf. (2020) 3.sz. 39-54.p.

Hadtudományi Szemle HU-ISSN 2060-0437. (2008 —)

Alapító: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem. Kiadó: az alapító, majd a jogutód a Nemzeti Közszerzői Egyetem. Negyedévente jelenik meg. Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archívum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és a Nemzeti Közszerzői Egyetem honlapján szerepelnek:

<http://uni-nke.hu/kutatas/egyetemi-folyoiratok/hadtudomanyi-szemle/aktualis-szam>

A folyóirat XII.évf. (2019) 4. számával kezdődően és a XIII.évf. (2020) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotások:

DEÁK József:

Részletek a szovjet-orosz katonai kémelhárítás,

hírszerzés tapasztalataiból (1904-1924).

XII.évf. (2019) 4.sz. 113-122.p.

BEZERÉDI Imre:

Biztos út. . . , avagy gondolatok az egyes rendészeti feladatokat ellátók tevékenységéről.

XII.évf. (2020) 1.sz. 147-157.p.

Honvédségi Szemle HU-ISSN 2060-1506. (1872 —)

Jogelőd folyóiratok: *Ludovika Akadémia Közlönye, Magyar Katonai Közlöny, Magyar Mars, Magyar Katonai Szemle, Honvéd Katonai Szemle, Honvédelem, Új Honvédségi Szemle*. Kiadó: Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar. Kéthavonta jelenik meg. Tudományos folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és a Honvédelmi Minisztérium honlapján szerepelnek:

http://www.honvedelem.hu/honvedsegi_szemle

A folyóirat CXLVII.évf. (2020) 1. számával kezdődően a CXLVII.évf. 6. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotásokat nem tartalmaz.

Nemzet és biztonság HU-ISSN 1789-5286 (2008 —)

Alapító: Honvédelmi Minisztérium. Kiadja: az alapító, majd 2010-től a Nemzeti Közszoigálati Egyetem. 2012-ig évente tízszer, 2012-től rendszertelenül jelenik meg. Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és folyóirat saját honlapján szerepelnek:

http://www.nemzetesbiztonsag.hu/aktualis_szam.php?id=1

A folyóirat XII.évf. (2019) 2. számával kezdődően a XIII.évf (2020) 2. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotásokat nem tartalmaz.

Pécsi Határőr Tudományos Közlemények HU-ISSN 1589-1647. (2002 —)

Alapító: Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. Kiadó: az alapító. Nem folyóirat, hanem — a szakcsoport által évente megrendezésre kerülő konferencia előadásait tartalmazó — konferencia-kötet sorozat. A címben szereplő „tudományos” jelző ellenére a kiadványban közölt tanulmányoknak csupán egy része felel meg a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek. A megjelenés feltétele nem a tudományos alkotásokkal szemben támasztott igényeknek való megfelelés, hanem a konferencián előadásként elhangzottak. Évente egyszer jelenik meg. A konferencia-kötet sorozat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján nem szerepelnek. A konferencia-kötet számai a kiadó honlapján szerepelnek:

<http://www.pecshor.hu/>

A konferencia-kötet sorozat XXII. kötete (2020) áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotások:

FINSZTER Géza:

Rendőrségi évfordulók.

XXII.kötet (2020) 5-24.p.

PADÁNYI József:

Mars küzdőtere.

XXII.kötet (2020) 83-92.p.

HAUTZINGER Zoltán:

A határvédelem arca.

XXII.kötet (2020) 93-98.p.

KÁDÁR Hunor:

*Gondolatok a román rendőrségről
a XX. század elejétől a rendszerváltoztatásig*
XXII.kötet (2020) 99-104.p.

SALLAI János:

Rendészet, rendőr, rendfenntartás, rendőrség, rendvédelem.
XXII.kötet (2020) 105-110.p.

FÓRIZS Sándor:

*A határőrség és a határőrizet újjászervezése
1956. november 4-ét követően.*
XXII.kötet (2020) 111-126.p.

DEÁK József – MEZEI József:

Orosz és magyar rendészeti rendszerek mint a hatalom forrásai és sírásói
XXII.kötet (2020) 127-134.p.

TARJÁN G. Gábor:

A „haláligazgatási” rend(szer) rabszolgái.
XXII.kötet (2020) 135-142.p.

Rubicon HU-ISSN 0865-6347. (1989 —)

Alapító: RÁCZ Árpád tulajdonos, főszerkesztő. Kiadó: az alapító. Történelmi ismeretterjesztő magazin. Évente tizenkétszer jelenik meg. A periodika számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archivum Adatbázisának honlapján nem szerepelnek.

A folyóirat XXIX.évf. (2019) 11. számával kezdődően a XXX.évf (2020) 12. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotás:

KATUS László:

Kőzapor és golyózapor. A csernovai sortűz, 1907
XXVII.évf (2020) 2-3. összevont szám. 114-116.p

Századok HU-ISSN 0539-8098. (1867 —)

Alapító: Magyar Történelmi Társulat. Kiadó: az alapító. Évente kétszer jelenik meg (2007-ben 141 évfolyam anyaga DVD-n is megjelent). Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archívum Adatbázisának honlapján nem szerepelnek.

A periodika számai a folyóirat saját honlapján szerepelnek:

<http://www.szazadok.hu/index2.htm>

A folyóirat CLIII.évf. (2019) 6. számával kezdődően a CLIV.évf (2020) 5. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotás:

BARTHA Ákos

A kisegítő honvéd karhatalom és az ellenállás 1944-45.

CLIV.évf. (2020) 2.sz. 281-326.p.

Történelmi Szemle HU-ISSN 0040-9634 (1958 —)

Alapító: Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Központjának Történelemtudományi Intézete. Kiadó: az alapító. Évente négyszer jelenik meg. Tudományos, lektorált folyóirat. A folyóirat számai az Országos Széchényi könyvtár Elektronikus Periodika Archívum Adatbázisának honlapján:

<http://www.epa.oszk.hu>

és a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Központjának Történelemtudományi Intézete honlapján szerepelnek:

<https://tti.btk.mta.hu/kiadvanyok/folyoiratok/tortenelmi-szemle.html>

A folyóirat LXI.évf. (2019) 1.számával kezdődően a LXI.évf. (2019) 4. számával bezárólag áttekintve.

Rendvédelem-történeti tartalmú alkotásokat nem tartalmaz.

IV. RENDEZVÉNYEK

(Rovatvezető: PARÁDI József)

PARÁDI József
BESZÁMOLÓ

**„A magyar közbiztonság újjászervezése
az I. világháború és az azt követő forradalmak után” című
XX. magyar közbiztonság-történeti
tudományos szimpozionról**

2020. II. 14-én pénteken került sor „A magyar közbiztonság újjászervezése az I. világháború és az azt követő forradalmak után.” című XX. „Magyar Közbiztonság-történeti Tudományos Szimpozionra.” az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékével közös szervezésben.

A tervezetthez viszonyítottan annyi változás történt, hogy dr. BODA József Ph.D. címzetes egyetemi tanár helyett — aki kórházi kezelés alatt állt — a levezető elnöki teendőket dr. PARÁDI József CSc., nyá.főiskolai tanár látta el.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tudományos rendezvényeinek a gyakorlatahoz képest — melynek keretében 2020-ig a „Magyar Közbiztonság-történeti Tudományos Szimpozion-sorozatban” XIX a „Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia-sorozatban” pedig XXXIV, összesen tehát 53 tudományos rendezvényt valósított meg a tudományos társaság — a 2020. évi szimpozion eltérő volt. 2020 februárjában ugyanis az előadások mellett rendvédelem-történeti tartalmú kötetek bemutatására is sor került.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság az általa gondozott tudományos periodikán kívül hat könyvsorozat keretében összesen 14 kötetet jelentetett meg 2020-ig, mely kiadványokban 46 szerző tollából 83 írásmű került publikálásra. A tudományos társaság finansziális helyzetéből fakadóan azonban nem képes tagjainak a magyar rendvédelem-történet körébe tartozó témával készített valamennyi tudományos alkotását megjelentetni. Ebből fakadóan az elmúlt 30 év során 26 társasági tag szerzőségével 78 rendvédelem-történeti tartalmú olyan kötetet

adtak ki más kiadók, amelyeknek a tartalma harmonizált a tudományos művekkel szemben támasztott elvárásokkal.

A 2020 februári rendezvénnyel a szervezők hagyományt kívántak teremteni, mivel a jövőt illetően is a társaság szándékában áll a társasági tagok szerzőségével készült és a tudományos közléssel szemben támasztott elvárásoknak megfelelő rendvédelem-történeti témájú kötetek számára másodkönyvbemutatót tartani. Elismerjük a kiadó szervezet elsőbbségét a könyvbemutató tekintetében azonban úgy gondoljuk, hogy — mivel a szerző kétségtelenül tudományos társaságunk tagja — a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságnak is joga van másodkönyvbemutatót tartani elsősorban a tagság és a szimpatizánsok számára.

A szimpozionon elhangzott előadások tekintetében dr. OLASZ Lajos Ph.D. doc. és ZEIDLER Sándor mag. előadásai bizonyultak a legérdekesebbnek, mivel a bemutatott könyvekhez hasonlóan mindegyikük a szakterületét gyarapító új kutatási eredményeit osztotta meg a hallgatósággal. Dr. OLASZ Lajos a magyar légitársaságokra vonatkozóan közölt eddig ismeretlen adatokat, ZEIDLER Sándor mag. pedig azt a tévhitet cáfolta, hogy a magyar rendvédelmi testületek öltözékeiben a tányérsapkát a magyarországi tanácsköztársaság időszakában rendszeresítették. A három könyv szerzői előadásaikban is olyan ismeretanyagokra hívták fel a figyelmet, amelyek az ő könyveikben fordultak elő először.

A rendezvény előadói között három egyetem, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, a Debreceni Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem oktatói szerepeltek. Emellett pedig a résztvevők körében még megjelentek a Pázmány Péter Katolikus Tudományegyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatói, valamint tudományos periodikák szerkesztői is. A rendezvény dicséretes színfoltja volt, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kara Rendvédelem-történeti Tudományos Diákkörének a hallgatói csoportja is megjelent. Számukra a szimpozionon elhangzott előadások felérték — a képzésük által amúgy is nélkülözött — magyar rendvédelem-történeti tantárgy hallgatásával.

A szimpozion jelenléti ívét 50 személy írta alá, akik jó hangulatú és tanulságos rendezvény élményével gazdagodhattak.

PARÁDI Ákos
TÁJÉKOZTATÓ

*„A magyar közbiztonság újjászervezése
az I. világháború és az azt követő forradalmak
után.”*

című

XX.

magyar közbiztonság-történeti
tudományos szimpozion

rendezvényünkről.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
1051 Budapest, Egyetem tér 1-3.

S z e r v e z ő k

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék
(ELTE-ÁJK MÁJT)

✉: H-1053 Bp., Egyetem tér 1-3.
☎: (+36/06-1) 411-6518
@: agihorvath@ajk.elte.hu
Web.: www.majt.hu

Szemere Bertalan
Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság
(SZBMRTT)

✉: H-1037 Budapest, Haránt utca 12.
☎: (+36/06-1) 250-6199
@: szbmrtt@gmail.hu
Web.: www.szbmrtt.atw.hu

Szemere Bertalan
Magyar Rendvédelem-történeti
Alapítvány
(SZBMRA)

✉: H-1014 Budapest, Kapisztrán tér 2-4.
☎: (+36/06-1) 325-1673
@: SZBMRA@gmail.hu
Web.: —

Szemere Bertalan
Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság
kiadványainak a szerkesztősége
(SZBMRTT KSZ)

✉: H-1037 Budapest, Haránt utca 12.
☎: (+36/06-70) 326-1151
@: RTF@gmail.hu
Web.: www.szbmrtt.atw.hu

S z e r v e z ő b i z o t t s á g

A szervezőbizottság elnöke

Dr. BODA József Ph.D. mag.
c.prof.,nyá.nb.vörge

☎ : (+36/06-20) 992-0117

@ : Boda.Jozsef@uni-nke.hu

A szervezőbizottság titkára

PARÁDI Ákos

☎ : (+36/06-70) 326-1150

@ : akos.paradi@gmail.com

A szervezőbizottság tagja

HODOS Gábor

☎ : (+36/06-30) 312-8686

@ : hodosg69@gmail.com

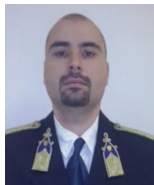

A szervezőbizottság tagja

SZIGETVÁRI Oszkár

☎ : (+36/06-70) 340-3055

@ : szigetvarioszkar@gmail.com

A szervezőbizottság tagja

VEDŐ Attila

☎ : (+36/06-30) 963-6169

@ : horatis@gmail.com

*Bemutatkozik az
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Karának
Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszéke
(ELTE-ÁJK-MÁJT)*

A jog- és államtörténet oktatása az egyetemen 1855-ben kezdődött. A német birodalom jogtörténetéről szóló első előadásokat WENZEL Gusztáv tartotta, majd ez a tudományterület fejlődött egyetemes európai jogtörténetté. A magyar jogtörténet első professzora HAJNIK Imre 1872-ben foglalta el a katedráját. Ekkor a karon két jogtörténeti tanszék működött, az egyetemes és összehasonlító jogtörténeti tanszék, valamint a magyar jogtörténeti tanszék.

A magyar jogtörténeti tanszéken a magyar alkotmánytörténetet és a magyar jogtörténetet oktatták. A tanszék kutatási témái voltak a magyar büntetőjog és börtönügy története, az igazságügyi politika, az erdélyi jog fejlődése, a középkori alkotmányfejlődés, a történeti jog kodifikációja, a parlamentarizmus modelljei, illetve a magyar államtan és a magyar közjog fejlődése.

A tanszék oktatási feladata napjainkban a jogászképzés szakmai megalapozása, a szakjogok terminológiai és szerkezeti előtörténetének megismertetése a magyar jog főbb történeti tendenciáinak oktatásával. A tanszék a felsőbb évesek számára a magyar jogi kultúra sajátosságait, tradicionális elemeit oktatja. A politológus képzésben az európai parlamentarizmus-történet keretébe illesztve ismerteti meg a hallgatókat a magyar parlamentarizmus és a parlament történetével.

A Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék jelenlegi fő kutatási profilja a magyar jog intézményeinek történeti fejlődése, különös tekintettel a szomszédos országok, illetőleg Európa jogfejlődésére. A tanszék oktató munkatársai egyéni kutatási programok mentén valósítják meg tudományos célkitűzéseiket: BÓDINÉ Beliznai Kinga Ph.D. doc. (házassági jog fejlődése, országgyűlések a középkori és az újkor Európában, választójog fejlődése Magyarországon, szimbólumok és rituálék a jogtörténetben, az Erdélyi Fejedelemség büntetőjoga) GOSZTONYI Gergely Ph.D. adj. (médiajog története és aktuális szabályozási kérdései), KÉPES György Ph.D. adj. (az Amerikai Egyesült Államok alkotmányfejlődése és hatása az európai közjogi gondolkodásra, az európai és a magyar parlamentarizmus története, Skandinávia alkotmánytörténete a XVI-XIX. században) KÉPESSY Imre tanseg. (a magyar történelmi alkotmány, az alkotmánybíráskodás története Magyarországon), MEZEY Barna DSc. prof. (a büntetés-végrehajtás- és alkotmányjog történet), VÖLGYESI Levente Ph.D. doc. (az egyházjog története, műemlékvédelmi jog). A tanszék közös kutatási iránya a parlamentarizmus története és a jogi szimbólumok helye a jogfejlődésben. A tanszéken az oktatói gárda mellett 25 meghívott előadó működik, akik ügyvédek, történészek, levéltárosok, bírák és más tudósok.

*A bonis bona discere
(Jótól jól tanulni)*

Bemutakozik a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT)

Az 1990-ben alapított és 1991-ben a Fővárosi Bíróság által bejegyzett Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság a magyar rendvédelem története iránt érdeklődő szakemberek társadalmi egyesülése. Tagjai a magyar rendvédelem-történet, illetve azzal rokon fegyveres testületek történeti kutatásával és oktatásával foglalkoznak. A tagság döntően a rendvédelmi testületek személyi állománya, közgyűjtemények munkatársai, felsőoktatási intézmények oktatói köréből kerül ki. A társaság tagjainak a soraiban találhatók továbbá olyanok is, akiknek a foglalkozása ugyan nem kapcsolódik a rendvédelem jelenéhez, vagy múltjához, azonban érdeklődnek a témakör iránt, illetve valamilyen formában művelik azt pld. gyűjtők. Mintegy negyven fő rendelkezik tudományos, illetve oktatói fokozattal, melynek skálája az akadémiai tagságtól az egyetemi doktorig, illetve a professzortól a tanársegéd fokozatig terjed. Többségük napjaink magyar tudományos életének és felsőoktatásunknak elismert szakembere.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság álláspontja szerint a rendvédelem nem diszciplína, hanem tevékenységet jelöl, amelynek elméleti alapjait számos tudományterület eredményei alkotják. A tudományos társaság a rendvédelem-történetét gyűjtőfogalomnak tekinti, amelybe — tértől és időtől függetlenül — beletartozik az egyetemes történelem során megvalósult valamennyi rendvédelmi modell. A különböző korok rendvédelmi modelljei és azok változásai alkotják a rendvédelem-történetet.

A tudományos társaság alapszabályzatában rögzített cél, hogy a szakterület művelésével, az írásos források és tárgyi emlékek feldolgozásával hozzájáruljon a magyar és az egyetemes történelem gyarapításához, a magyar rendvédelem-történet feltárása, tapasztalatainak hasznosítása által pedig a rendvédelem fejlesztéséhez. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság úgy véli, hogy a magyar rendvédelem-történeti tradíciók — elsősorban a XIX. és XX. századi hagyományok — közkinccsé tételével a tapasztalatok megismertetésével elősegíthető a magyar rendvédelem fejlesztése, a személyi állomány identitástudatának gyarapítása, ezen keresztül pedig az etikai viszonyok javítása, valamint a lakosság a rendvédelmi testületekről kialakított elképzelésének a kedvezőbbé tétele. A tudományos társaság szakosztályai szellemi alkotóműhely jelleggel tevékenykednek.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság évente egy-két alkalommal nemzeti rendvédelem-történetünk témakörében tudományos konferenciát, a szakosztályok pedig átlag két évente szimpozionokat szerveznek.

A tudományos társaság adja ki a *Rendvédelem-történeti Füzetek* és a *Rendvédelem-történeti Hírlevél* periodikákat, továbbá a magyar rendvédelem-történet témakörében megjelenő hat könyvsorozatot.

*Cum historia pro securitate
(Történelemmel a biztonságért)*

*Bemutatkozik a
Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Alapítvány
(SZBMRÁ)*

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítványt a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Társaság hozta létre 1992-ben, melyet a Fővárosi Bíróság 1992. XII. 4-én 3630-as sorszámon regisztrált.

Az alapítvány főkurátora dr. SUBA János honvéd alezredes, aki a történelem segédtudományai (történeti-földrajz) egyetemi doktora, a történelemtudomány Ph.D. doktora. A rendvédelem-történet magistere. Kutatási területe a történeti földrajz, a XVIII-XX. századi magyar állam határának története, objektumtörténet, a magyar fegyveres erők diszlokációjának története, Kárpát-medencei erődítések.

Az alapítvány kurátora mag. SIMON F. Nándor, aki a diplomatica, paleográfia, papirologia és a szfragisztika segédtudományoknak a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre alkalmazott változatát műveli, munkásságában az általa gondozott szakterület szakértője. A rendvédelem-történet magistere.

Az alapítvány hivatásának tekinti a magyar rendvédelem-történet művelési eredményeinek közkinccsé tételét. Ennek érdekében magyar rendvédelem-történeti tartalmú tudományos rendezvények szervezésében vesz részt, illetve kiadványok szerkesztéséhez nyújt segítséget.

***Discipulus est prioris posterior dies.**
(A holnap a tegnap tanítványa.)*

Bemutatózik a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványainak szerkesztősége (SZBMRTT szerk.)

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság két periodikát ad ki a *Rendvédelem-történeti Hírlevelet* (*Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis*) HU-ISSN 1785-3257, amely a szakterület tudományos művelésének operatív eseményeiről nyújt tájékoztatást és a *Rendvédelem-történeti Füzeteket* (*Acta Historae Praesidii Ordinis*) HU-ISSN 1216-6774, amely a szakterület művelése során keletkezett kutatási eredményeket tartalmazó tanulmányokat közöl a tudományos publikálással szemben támasztott követelményeknek megfelelően.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság több könyvsorozatot is publikál.

„*A magyar rendvédelem-történet öröksége*” című sorozat célja, hogy az abban megjelenő monográfia és kismonográfia jellegű kötetek nemzeti rendvédelem-történetünk egy-egy részét mutassák be a tudományos alkotásokkal szemben támasztott elvárásoknak megfelelően.

„*A magyar rendvédelem-történet hagyatéka*” című sorozat célja, hogy — azon, ma már a trianoni határokon belül fel nem lelhető, vagy csupán csekély példányszámban elérhető — hajdani szabályzatok, tankönyvek és hasonló kiadványok reprint jellegű kiadását valósítsa meg, amely nem zárja ki a megértést elősegítő tanulmányok kíséretében megvalósuló publikálást.

A „*Magyar rendvédelem-történet forrásai*” című sorozat célja, hogy a nemzeti rendvédelem-történetünk egy-egy résztemakörének az azonos jellegű forráscsoportjait mutassa be.

A „*Segéd tudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában*” című sorozat célja, hogy a történelmi segéd tudományoknak a nemzeti rendvédelem-történetünk érdekében alkalmazottak során keletkezett eredményeit tegye közzé.

A „*Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok*” című könyvsorozat célja, hogy — gyűjteményes kötetek formájában — egy-egy rendvédelmi részterületet feltáró, illetve egy-egy szerző munkásságának a részterületeit reprezentáló tanulmányokat tegyen közzé.

A „*Salutem*” című könyvsorozat célja, hogy a nemzeti rendvédelem-történetünk azon kimagasló munkássággal rendelkező kutatóinak 65. születésnapja előtt, illetve halála után a születése kerek évfordulója alkalmával tisztelegjen, akik körül szellemi alkotóműhely is kialakult.

A publikált könyvsorozatok mellett új sorozatok elindítását is tervezi a tudományos társaság. A „*Magyar rendvédelem-történeti értekezések*” című könyvsorozat tervezett célja a nemzeti rendvédelem-történetünk témakörében sikeresen megvédett tudományos fokozatszerző disszertációk publikálása. A „*Magyar rendvédelem-történeti bibliográfiák*” című könyvsorozat tervezett célja, hogy a szakterület tudományos színvonalú alkotásainak rendszerezett bibliográfiai adatait tartalmazó gyűjtemények létrehozza. A „*Szélfoglalók*” könyvsorozat tervezett célja, hogy a tudományos társaságunkba felvett tagok szellemi munkásságát reprezentáló alkotásokat mutassa be. A „*Magyar rendvédelmi folyóiratok repertóriumai*” könyvsorozat tervezett célja pedig az, hogy a XIX-XX. századi magyar rendvédelmi folyóiratok tartalmának rendszerezett anyagát publikálja.

Condita decrescit, vulgata scientia crescit.

(Az elrejtett tudás csökken, a másokkal megosztott gyarapszik.)

**Magyar közbiztonság-történeti tudományos szimpozion-sorozat
rendezvényeinek jegyzéke.**

S.sz.	A rendezvény címe	Dátum
I.	120 éve hozták létre a magyar csendőrséget.	2001.II.
II.	Csendőrség Magyarországon.	2002.II.
III.	Híven, becsülettel, vitézül.	Budapest 2003.II.14. péntek
IV.	Bűnmegelőzés a XIX-XX. századi Európában.	Kaposvár 2004.II.12.
V.	Csendőrség és a vidék közbiztonsága.	Kaposvár 2005.II.14. hétfő
VI.	125 éves a közbiztonsági szolgálat szervezéséről szóló 1881/III.tc.	Budapest 2006.II.10.péntek
VII.	A magyar vidék rendvédelme a XIX-XX. században.	Budapest 2007.II.14. szerda
VIII.	A polgári magyar állam első központosított, közbiztonsági őrtestülete.	Budapest 2008.II.15.péntek
IX.	A Magyar Királyság közrendvédelme 1867-1945.	Budapest 2009.II.18.szerda
X.	Közrendvédelem a magyar polgári államban.	Budapest 2010.II.12. péntek
XI.	A polgári magyar állam központosított közbiztonsági őrtestülete a Magyar Királyi Csendőrség.	Budapest 2011.II.14.hétfő
XII.	A magyar vidék rendvédelme 1867-1945.	Budapest 2012.II.17. péntek
XIII.	A XIX-XX. századi európai és magyarországi csendőrségek.	Budapest 2013.II.15. péntek
XIV.	A kivételes hatalom és a közbiztonság.	Budapest 2014.II.21. péntek
XV.	65 év a polgári magyar állam közbiztonságának szolgálatában. 25 év az első polgári magyar központosított, közbiztonsági őrtestület története művelésének a szolgálatában.	Budapest 2015.II.13. péntek

S.sz.	A rendezvény címe	Dátum
XVI.	125 éve lépett be a polgári magyar állam belügyi tárcaja a határőrizetbe.	Budapest 2016.II.12. péntek
XVII.	Katonailag szervezett fegyveres őrtestületek a polgári magyar állam rendvédelmének szolgálatában.	Budapest 2017.II.17. péntek
XVIII.	100 éve alakult át a magyar rendvédelmi modell?	Budapest 2018. II. 16. péntek.
XIX:	A XIX-XX. századi mártírok, hősi- és szolgálati halottak a magyar nemzet védelmében.	Budapest 2019. II. 15. péntek.

A KONFERENCIA-SOROZAT ALAPÍTÓJA ÉS SZELLEMI MENTORA

Dr. PARÁDI József CSc., mag., ny.főiskolai tanár., nyá.r.ezds.

bölcsészdoktor, a hadtudomány kandidátusa

a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja

a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti

Tudományos Társaság elnöke

a *Rendvédelem-történeti Füzetek* tudományos periodika és a

„*A magyar rendvédelem-történet öröksége.*”, „*A magyar rendvédelem-történet*

hagyatéka.”, „*A magyar rendvédelem-történet forrásai.*”, a „*Magyar rendvédelem-*

történeti tanulmányoká.”, „*Salutem.*” és a „*Segédtudományok a magyar őrendvéde-*

lem-történet szolgálatában.” tudományos könyvsorozatok főszerkesztője

PROGRAM

Levezető elnök:

BODA József

09⁰⁰ – 09³⁰ Regisztráció

09³⁰ – 09⁴⁰ Megnyitó

09⁴⁰ – 09⁵⁰ Elismerések átadása

Könyvbemutatók

BENCsik Péter: *Kelet és nyugat között. Államhatárok, úti okmányok, határátlépés Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1989).*

09⁵⁰ – 10⁰⁵ BALLA József

10⁰⁵ – 10²⁰ DOBÁK Imre

10²⁰ – 10³⁰ A szerző

SZABÓ Szilárd: *Az Osztrák-Magyar Monarchia központi katonai és a polgári hírszerző és elhárító szervezete 1850-1918.*

10³⁰ – 11⁵⁰ MAGYAR István

11⁵⁰ – 11⁰⁰ A szerző

VINCZE Gábor: *Csendőrsorsok 1945 után az állambiztonsági és népbírószági iratok tükrében.*

11⁰⁰ – 11²⁰ KOVÁCS Zoltán András

11²⁰ – 11³⁰ A szerző

11³⁰ – 12⁰⁰ SZÜNET ÉS DEDIKÁCIÓ

12⁰⁰ – 12²⁰ BENCsik Péter: *A csehszlovák „határrezsím” reformjai a prágai tavasz idején.*

12²⁰ – 12⁴⁰ SZABÓ Szilárd: *Az Abteilung IIIB, vagyis a császári német nagyvezérkar hírszerző osztálya.*

12⁴⁰ – 13⁰⁰ VINCZE Gábor: *Csendőrök egy szegedi antikommunista szervezkedésben az 1940-es évek végén.*

13⁰⁰ – 13²⁰ SZÜNET

13²⁰ – 13⁴⁰ OLASZ Lajos: *A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között.*

13⁴⁰ – 14⁰⁰ DEÁK József: *A magyar rendvédelmi sajtó a magyarországi tanácsköztársaság után a terület-visszacsatolásokig.*

14⁰⁰ – 14²⁰ ZEIDLER Sándor: *A Magyar Királyi Csendőrség egyenruházata 1919-1944.*

14²⁰ – 14⁴⁰ VIRÁGH Atony: *Egy csendőr ezredes pályáivá.*

14⁴⁰ -től Hozzászólások, vita és a szimpozium zárása.

Domina omnium et regina ratio”
/Cicero/
Mindennek úrnője és királynője az értelem.
Levezető elnök

Dr. BODA József Ph.D., mag., c.prof., nyá.nb.vörögy
 a hadtudomány egyetemi és Ph.D. doktora

a MTA köztestületi tagja, az SZBMRTT elnökségi tagja
 a *Nemzetbiztonsági Szemle* szerkesztőbizottsági elnöke
 és a *Rendvédelem-történeti Füzetek* szerkesztőbizottsági tagja

Piktogram

A rendvédelem-történeti elismerések

	25 éves Emlékérme
	Rendvédelem-történetért Díj
	Rendvédelem-történetért Érdemrend
	a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemrend
	a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt
	a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt
	a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemérem

mag.

Magister

*„A csehszlovák »háttérrexisim« reformjai
a prágai tavasz idején.”*

Dr. BENCsik Péter mag.

☎ : (36/06-70) 504-7683

@: sziben@vnet.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- adjunktus

Kutatási területe:

- Kutatási területe a magyar határforgalom a XIX-XX. században, és az 1945 utáni magyar politikatörténetben.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	10
- könyvrészek	8
- tanulmányok	32
- egyéb közlemények	61
- független idézetek	371
- Hirsch-index	9

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

☞ 2001 , ✱ 2017 , ⬠ 2004 , Ⓜ 2015

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja. A szegedi *Aetas* című lap szerkesztőségének tagja. Az MTA II. világháború története albizottság tagja. Az MTA Lendület Trianon100 Kutatócsoport és az MTA-SZTE-ELTE Globalizáció-történeti Kutatócsoport tagja.

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található:

<https://www.mtmt.hu>

E L Ő A D Á S A B S Z T R A K T

A prágai tavasz kapcsán a gazdasági reformok, a cenzúra eltörlése, a megélénkülő közéleti viták, esetleg a cseh-szlovák föderáció kérdései keltették fel a hazai közvélemény figyelmét (természetesen a Varsói Szerződés csapatainak bevonulása mellett). Ugyanakkor a prágai belügyminisztériumban is jelentős változásokra került sor, amelyek a rendőrség, az állambiztonság működése mellett az ország útlevelel-, vízum- és kivándorlási politikáját is érintették. Teljesen új útleveletörvény kidolgozására került sor, amelyet ugyan nem fogadtak el, ugyanakkor ennek ellenére is jelentősen megváltozott a külföldre utazás feltételrendszere, beleértve a nyugati utazások lehetőségét is. Gyökeresen megváltozott a határforgalom ellenőrzésének módja is. További érdekesség, hogy a reformok visszavonása csak fokozatosan következett be, a folyamat 1970-ig elhúzódott.

„A magyar rendvédelmi sajtó a magyarországi tanácsköztársaság után a területviszacsatolásokig.”

Dr. DEÁK József r.alez.

☎ (+36/06-20) 500-8023

@: yodeak@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.

- Adjunktus

Kutatási területe:

- A magyar rendvédelmi sajtó története.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	0
- könyvrészek	12
- tanulmányok	24
- egyéb közlemények	23
- független idézetek	126
- Hirsch-index	8

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

☞ 2014 , ²⁵ 2015 , ✎ 2016

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Tolsztoj Társaság a Magyar – Orosz Együttműködésért Egyesület, valamint a Magyar Rendészettudományi Társaság, továbbá a Felderítők Társaságának és a Magyar Hadtudományi Társaság tagja.

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található
<https://www.mtmt.hu>

ELŐADÁSABSZTRAKT

A magyarországi tanácsköztársaságot követően a trianoni békediktátum határai közé szorított Magyarországon a dualizmus kori kontinentális rendvédelmi modell újjászervezésére került sor. Ennek keretében a magyar rendvédelem két legerőteljesebb testülete a Magyar Királyi Csendőrség, mint katonailag szervezett fegyveres őrtestület és a Magyar Királyi Állami Rendőrség, majd Magyar Királyi Rendőrség, mint polgári fegyveres őrtestület volt. Ezt a helyzetet tükrözte, hogy a magyar rendvédelmi sajtó két legerőteljesebb folyóirata a *Csendőrségi Lapok* és a *Magyar Rendőr* volt. Mindkettőt országos terjesztésű lapként szerkesztették és a személyi állományon túlmenően a polgári lakosság is hozzájuthatott. Emellett a vizsgált időszakban több és kevésbé jelentős, hosszabb-rövidebb ideig megjelenő rendvédelmi lap kiadására is sor került.

*„A csendőrség szerepe a polgári repülésben
a két világháború között.”*

Dr. OLASZ Lajos

☎ : (+36/06-30) 301-6166

@: olasz@jgypk.u-szeged.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.

- docens.

Kutatási területe:

- A HORTHY-korszak politikatörténete. A II. világháború hadtörténete. Katonai repüléstörténet.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	4
- könyvrészek	51
- tanulmányok	29
- egyéb közlemények	30
- független idézetek	188
- Hirsch-index	7

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

☞ 2016, ; ☺ 2015

A Magyar Tudományos Akadémia Köztestületi tagja, a Magyar Történelmi Társulat, a Magyar Hadtudományi Társaság és a Magyar Repülés-történeti Társaság tagja.

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

ELŐADÁSABSZTRAKT

A két világháború között a légiközlekedés, a sport- és szabadidős repülés irányításában, a légi rendészeti feladatok ellátásában, a repülőterek működtetésében meghatározó szerep hárult a csendőrségre. Az ország területén 7 reptérgondnokságot szerveztek, melyek határai megfeleltek a 7 csendőr kerületének. A gondnokságok központjában működő állandó repülőtereken csendőr különítményt állítottak fel, amely szervezetileg a Vezényelt Csendőrsztag alárendeltségébe tartozott, irányítását azonban a Légügyi Hivatal látta el. A reptéri csendőr különítmények kontrollálták az ország felett zajló légi tevékenységet, engedélyezték gépek fel- és leszállását, ellenőrizték az utasokat, a szállított árut, biztosították a repülőterek őrzését, intézkedtek rendkívüli repülőesemények, balesetek, szabálysértések esetén. A különítmények tevékenységük során hatósági jogkörrel rendelkeztek a reptérgondnokság egész területén.

*„Ax Abteilung IIIb, vagyis
a császári német nagyvexérkar hírszerző osztálya.”*

Dr. SZABÓ Szilárd

☎: (+36/06-30) 711-4814

@: jagdtiger44@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- adjunktus

Kutatási területe:

- Az osztrák-magyar közjogi kapcsolatok, Bosznia-Hercegovina helyzete az Osztrák-Magyar Monarchiában, az osztrák-magyar titkosszolgálat története.

Tudományometriai adatok:

- (Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)
- könyvek 2
 - könyvrészek 2
 - tanulmányok 24
 - egyéb közlemények 10
 - független idézetek 43
 - Hirsch-index 3

A magyar rendvédelem-történetért elismerései —

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja.

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található
<https://www.mtmt.hu>

ELŐADÁSABSZTRAKT

Az Abteilung IIIb elnevezésű hivatalt 1889-ben hozták létre a császári német haderő vezérkara egyik osztályaként, amely ekkor csak elhárító tevékenységet végzett. Alfred Graf von SCHLIEFFEN a császári német haderő vezérkarának főnöke erőteljesen szorgalmazta a katonai hírszerző tevékenység fokozását, ennek ellenére 1906-ig csak egy, a határon pedig csak néhány teljesen felkészületlen inaktív tiszt állt a katonai hírszerzés rendelkezésére. Csak 1910-től osztottak be minden főhadparancsnokság állományába hírszerző tiszteket, akik együttműködtek az államhatáron tevékenykedő tisztekkel és az ellenséges kémtevékenység leleplezéséért felelős rendőrhatalóságokkal. Ráadásul a német Külügyi Hivatal nem rendelkezett saját hírszerző szolgálattal. Az ellenséges hírszerző tevékenység elleni elhárítással, illetőleg annak összehangolásával foglalkozó központi szervezet sem működött a vezérkaron belül. Az Abteilung IIIb csak 1912-től kezdve vált a német katonai hírszerzés központi szervezetévé.

„Csendőrök egy szegedi antikommunista szervezkedésben az 1940-es évek végén”

VINCZE Gábor

☎ : (+36/06-70) 226-2441

@: pinczegabor@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- —
- —

Kutatási területe:

- A Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának 1945 utáni életútjai.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	na
- könyvrészek	na
- tanulmányok	na
- egyéb közlemények	na
- független idézetek	na
- Hirsch-index	na

A magyar rendvédelem-történetért elismerései: —

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja, az *Emlékeztető* folyóirat szerkesztőbizottsági tagja.

Az előadó nem rendelkezik nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A magyar jogrendszerben a mai értelemben vett politikai bűncselekmény fogalma az 1921/III.tc.-kel került kialakításra a magyarországi tanácsköztársaság rémtetteit követően. Ekkor az országgyűlés bűncselekménnyé nyilvánította azon politikai cselekményeket, amelyeknek az ideológiái alapjához tartozott a hatalom megragadása és megtartása annak érdekében, hogy a társadalom egyik rétege diktatúrát gyakorolhasson a társadalom egésze felett. A volt Magyar Királyi Csendőrség tagjainak az 1940-es évek második felében az úgynevezett szegedi antikommunista szervezkedését az 1921/III.tc. alapján nem lehetett volna politikai bűncselekményként felfogni. Ezzel az úgynevezett antikommunista szervezkedéssel kapcsolatban két jelentős aggály is felmerülhet. Egyrészt mennyiben tekinthető legitimnek a szovjet hadsereg szuronyai árnyékában tevékenykedő magyar kormányzat, illetve a választási csalások és terrorcselekmények által megfélemlített lakosságot terrorizáló a Kommunista Párt által vezetett Baloldali Blokk hatalomgyakorlása. Másrészt pedig a szegedi antikommunista szervezkedésnek milyen hányadát lehet valóságosnak tekinteni és milyen arányban sorolható a koncepciós ügyek körébe?

„Egy csendőr ezredes pályátve.”

Dr.jur. VIRÁGH Ajtony

☎ : (+36/06-70) 459-3230

@:viragh.ajtony@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- —
- —

Kutatási területe:

- A magyar rendőr tisztviselői kar
1919-1945 között.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült
tudományos alkotások és
azok hivatkozási indexe)

- könyvek	na
- könyvrészek	na
- tanulmányok	na
- egyéb közlemények	na
- független idézetek	na
- Hirsch-index	na

A magyar rendvédelem-történetért elismerései: —

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja.

Az előadó nem rendelkezik nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

ELŐADÁSABSZTRAKT

Vitéz SOLTÉSZ József csendőr ezredes 1895-ben született Besztercebányán, SCHOLTIS néven. Az I. világháborúban tartalékos főhadnagyi rendfokozatot ért el, frontszolgálatra során megsebesült és számos hadi kitüntetésben részesült. A trianoni békediktátum, valamint a cseh megszállás következtében szülővárosát elhagyni kényszerült és 1921-ben csendőr tiszti szolgálatba lépett, ahol a II. világháború végéig szolgált és ezredesi rendfokozatot ért el. 1934-ben nevét SOLTÉSZra magyarosította, érdemeire tekintettel vitézi címet kapott. A háború után alkalmi munkákból élt, 1959-ben bekövetkezett haláláig Sopronban lakott.

„A Magyar Királyi Csendőrség egyenruházata 1919–1944.”

ZEIDLER Sándor mag.

☎: (+36/06-30) 961-9148

@: sndrzdrl@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- —
- —

Kutatósi területe:

- archontológia, falleriszтика, heraldika, insigniológia, vexillológia, numizmatika, ikonográfia történelmi segédtudományoknak a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre alkalmazott változatát műveli, munkásságában az általa gondozott szakterület szakértője.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	na
- könyvrészek	na
- tanulmányok	na
- egyéb közlemények	na
- független idézetek	na
- Hirsch-index	na

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

☞ 1998, ✱2000, ✧2003, ✨2006, 🏆 2012, 🕒 2015

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja.

Az előadó nem rendelkezik nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A Magyar Királyi Csendőrség katonailag szervezett fegyveres őrtestület volt. Ezt tükrözte a testület egyenruházata is, amely a honvédségi egyenruha változásait követte. Azt, hogy a csendőr öltözképzés rendszeresített, illetve megengedett ruháit mikor és milyen összetételben viselték jelentős mértékben befolyásolta a csendőr által teljesített szolgálati feladat. A vízi és a közlekedési csendőrök például szolgálatellátás során nem csendőr-kalapot, hanem Bocskay-sapkát viseltek. A csendőr és a honvéd egyenruha lényegében csak a paroli színe tekintetében tért el egymástól, bár a csendőrség rendelkezett néhány speciális ruhadarabbal is. Ilyen volt például az irha bekecs, amelyet a zord telek alkalmával viselhettek a zubbony alatt, vagy a posztó köpenybe begombolható meleg betét egyenruha a hideg elleni védelem céljából.

Könyvbemutatók

SZABÓ Szilárd:

*Az Osztrák-Magyar Monarchia központi katonai és polgári
hírszerző és elhárító szervezete 1850-1918.*

Debrecen, 2019, Debreceni Egyetemi Kiadó. 242 p.

HU-ISBN 978 963 31 8487 5.

A könyvet bemutatja: Dr.univ. MAGYAR István nyá.honv.ddtbk.

☎: (+36/06-30) 350-2552

@: magyar.istvan.dr.@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- —
- —

Kutatási területe:

- Biztonságpolitika, hírszerzői információelemzés.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült
tudományos alkotások és
azok hivatkozási indexe)
- könyvek 1
- könyvrészek 3
- tanulmányok 9
- egyéb közlemények 2
- független idézetek 1
- Hirsch-index

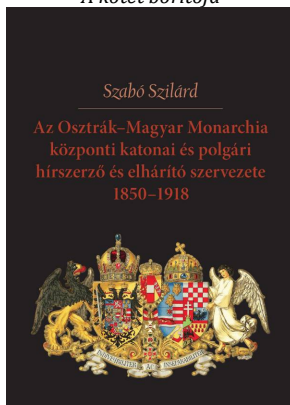
A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

A Felderítők Társasága Egyesület Tudományos Szekciójának vezetője,
a *Felderítő Szemle* szakmai folyóirat szerkesztőségi tagja.

A publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A kötet borítója

BENCsik Péter:

Kelet és nyugat között. Államhatárok, úti okmányok, határlépés Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1989).

Budapest, 2019, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont.

440 p.

HU-ISBN 978 963 41 6176 9.

A könyvet bemutatja határőrizet-történeti szemszögből:

Dr. BALLA József r.ezds.

☎: (+36/06-1) 432-9209

@: balla.jozsef@uni-nke.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- docens

Kutatási területe:

- Biometria a biztonsági okmányokban, és a határforgalom ellenőrzésében.

Tudórnymetriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	2
- könyvrészek	11
- tanulmányok	26
- egyéb közlemények	28
- független idézetek	146
- Hirsch-index	10

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja,
a Magyar Hadtudományi Társaság és a Magyar Rendészettudományi Társaság tagja

A publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A kötet borítója

BENCsik Péter:

Kelet és nyugat között. Államhatárok, úti okmányok, határátlépés Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1989).

Budapest, 2019, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont.

440 p.

HU-ISBN 978 963 41 6176 9.

A könyvet bemutatja állambiztonság-történeti szemszögből:

Dr. DOBÁK Imre nb.ezds.

☎: (+36/06-1) 432-9000

@: dobak.imre@uni-nke.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- docens

Kutatási területe:

- Nemzetbiztonság, biztonságföldrajz.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

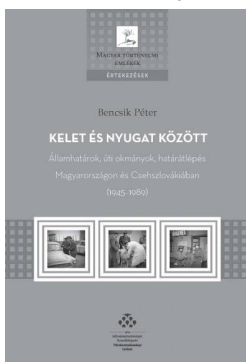
- könyvek 6
- könyvrészek 10
- tanulmányok 31
- egyéb közlemények 3
- független idézetek 74
- Hirsch-index 3

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja,
és a Magyar Rendészettudományi Társaság tagja
A publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A kötet borítója

VINCZE Gábor:
Csendőrsorsok 1945 után
 az állambiztonsági és népbírószági iratok tükrében.
 Ópusztaszer, 2019, Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark.
 342 p.
 HU-ISBN 978 615 00 3224 5.

A könyvet bemutatja: Dr. KOVÁCS Zoltán András mag., nb.ddtbk.

☎: (+36/06-1) 485-2300

@: —

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- egyetemi magántanár

Kutatási területe:

- A magyar állambiztonsági testületek és a belügyminisztérium szervezettörténete 1920-1945 között.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek 4
- könyvrészek 7
- tanulmányok 5
- egyéb közlemények 2
- független idézetek 190
- Hirsch-index 7

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

☞ 2010, ✱2012, ✧2014

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja,
 és a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság,
 valamint a Belügyi Tudományos Tanács tagja.

A publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A kötet borítója

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
2020. évi soron következő rendezvénye

A magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozat
XXXV. rendezvényeként

2020. őszén
budapesti helyszínen

*„A magyar
korona-, képviselőházi- és testőrségek
története”*

tervezett munkacímmeel fog létrejönni.

A konferenciára előadással jelentkezni lehet
2020. július 15-éig
az alábbi elérhetőségeken

dr. BODA József Ph.D., habil.nyá.doc., nyá.nb.vörqy.

☎: (+36/06-20) 992-0117 ; @: boda.jozsef@uni-nke.hu

dr. PARÁDI József CSc. nyá.főiskolai tanár nyá.r.ezds.

☎: (+36/06-70) 326-1150 ; @: paradi.jozsef@gmail.com

a „Szerzői űrlap” kitöltése által

A „Szerzői Űrlapok elérhetőek a társaság honlapcímén:
<http://users.atw.hu/szbmrtd/index.html>

Az előadások időtartama egységesen 20 perc.

PowerPoint szemléltető anyagok kivetítése biztosított.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774
tudományos periodika befogadja azon előadások tanulmányá fejlesztett változatait,
amelyek harmonizálnak a folyóirat közlési feltételeiben foglaltakkal.

A szimpozion előadásainak publikálási lehetősége

Az előadások tanulmányra fejlesztett változatait — amennyiben azok megfelelnek a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 periodika közlési feltételeinek — a szerkesztőség befogadja. A periodika a közlési feltételeiben foglalt elvárásokkal nem mindenben harmonizáló és általában kisebb terjedelmű tanulmányok pedig a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1785-3257 periodikában jelenhetnek meg.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)

HU-ISSN 1216-6774 , HU-EISSN 2560-144X

Alapítva 1990-ben, 2019. év végéig publikálva XXIX. évfolyam 58 számában, 137 szerző tollából, 507 tanulmány.

A periodikában - amely évente kétszer jelenik meg - a nemzeti rendvédelem-történetünk témakörébe tartozó tartalmú és a tudományos közléssel szemben támasztott elvárásokkal harmonizáló és az első közlés igényének megfelelő tanulmányok jelennek meg.

Az egyetlen magyar nyelvű folyóirat, amely a nemzeti rendvédelem-történet témakörében készített tudományos alkotások publikálását tekinti hivatásának.

A XV.évf. (2008) 18. számmal kezdődően a periodika – térítésmentesen letölthető formában – elérhető a világhálón a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján: <http://www.szbmrta.tatw.hu>

vagy — némi késéssel — az Országos Széchényi Könyvtár Elektronikus Dokumentum Központjának Elektronikus Periodika Adatbázis és Archívum honlapján: <http://www.epa.oszk.hu>

A periodikát a Magyar Tudományos Akadémia szakbizottsága 2008-ban a szakterület mérvadó folyóiratává nyilvánította.

A Magyar Tudományos Akadémia által szerkesztett Magyar Tudományos Művek Tára a folyóiratot a törzsanyagába felvette. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtári és Információs Központja segítségével a folyóirat belépett a nemzetközi DOI adatbázisba.

A periodika a XV.évf. (2008) 18. számmal kezdődően 8 index rendelkezik, a jegyzetekre vonatkozóan: Citációs index publikációk és kéziratok; Citációs index periodikák; Citációs index levél-, irat- és dokumentumtárak; Citációs index jogszabályok, a szövegre vonatkozóan pedig: Index nominum; Index geographicus; Index chronologicus; Index organicus.

Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)

HU-ISSN 1785-3257 , HU-EISSN 2560-0893

Alapítva 1992-ben, 2019. évig XXIX. évfolyamban 57-58. összevont száma publikálva. A periodika - amely évente két alkalommal, az utóbbi években összevont számok formájában jelenik meg - a magyar rendvédelem-történet művelése során keletkezett operatív eseményekről (konferenciák, könyvbemutatók, tudományos- és oktatói fokozatvédek stb.) nyújt tájékoztatást.

A periodika 10 állandó - Társasági élet; Figyelő; Szemle; Rendezvények; Személyi hírek; Műhely (amely kisebb tanulmányokat fogad be); Edukáció; Scientia; Dokumentumok és munkásságok; Emlékhelyek és tárgyak - és két ideiglenes - Pályázatok; Fórum - rovattal rendelkezik.

A periodika elektronikus úton a *Rendvédelem-történeti Füzetek* folyóirattal megegyező feltételekkel és honlapon érhető el.

Mindkét periodikát a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság adja ki.

SZERKESZTŐSÉG

H-1037 Budapest, Haránt utca 12. ; (+36/06-1) 250-6199 ; paradi.jozsef@gmail.com

PARÁDI József TÁJÉKOZTATÓ csendőrség-történeti kiállításról

2020. II. 15-én szombaton, a dévaványai helytörténeti kiállítás épületében KÜRTI Béla által gyűjtött relikviákból ideiglenes csendőrség-történeti kiállítás megnyitójára került sor melynek kapcsán dr. PARÁDI Józsefet felkérték a Magyar Királyi Csendőrség történetét ismertető előadás tartására. Az előadásra mintegy 2,5 órás időtartammal a délutáni órákban került sor.

A kiállítás megtekintésére és az előadás meghallgatására csaknem 100 fő jött el a rendezvényre, akiknek mintegy 30-40 %-a a fiatalabb korosztály tagjai közé tartozott. A hallgatóság Dévaványa és a környező települések lakosai közül kerültek ki. A jó hangulatú rendezvény a hallgatóság és az előadó meglelégedésével zárult.

A rendezvény létrejötté és az ott tapasztalt hangulat ékes cáfolata volt annak a neoliberais téveszmének, mely szerint a nemzet túlhaladott történelmi kategória, illetve hogy a nacionalizmus az ördögtől való gonoszság volna. A gyakorlatban ismételt volt alkalmam megtapasztalni, hogy — hiába szeretnék bizonyos körök összekeverni a nacionalizmust a sovinizmussal — az emberekben virul a szép és nemes nemzeti érzés, melyet idegen kifejezéssel nacionalizmusnak nevezünk és nem engedik azt magukból kiűzni. Azt tapasztaltam — amit egyébként is tudtam —, hogy az embereket érdekli a nemzetünk és szűkebb szülőföldjük története, melynek szerves részének tekinthető a rendvédelem és abban valamennyi rendvédelmi testület története. Honfitársaink nem arra kíváncsiak, hogy a történelmünkről és annak részéről a különböző politikai csoportosulásoknak mi a véleménye, hanem a valós tényekre, a történelmi eseményekre fogékonyak.

Csak biztatni tudom valamennyi tagtársamat — akiknek kellő szellemi muníció lapul a tarsolyában és megfelelő fizikai kondícióval rendelkezik, ahhoz hogy akár távolabbi vidékekre vezető utazást is vállaljanak (esetemben a vezetés fáradoalmait az idősebb fiam vállalta magára) — tartsanak előadást vidéki helyszíneken is.

Általában az előadások tartása, így a vidéki helyszíneken elhangzóké is teljes egészében összhangban áll tudományos társaságunk hivatásával, mely szerint önként vállalt feladatunkat alkotja nemzeti rendvédelem-történetünk kutatása, a feltárt eredmények közkinccsé tétele. E célt jól szolgálta tudományos társaságunk tagjának PRÉDA Istvánnak a megjelenése, aki a tulajdonában lévő korhű csendőr egyenruhát magára öltve mutatta be azt, hogy hogyan nézett ki egy magyar csendőr.

A kiállítás előreláthatóan 2020 májusáig tart nyitva, bár szóba került a nyitvatartásának a meghosszabbítása is. Megtekinthető — hétfő, kedd és vasárnap kivételével minden nap, azaz — szerdán és csütörtökön 12.00. - 16.00., pénteken 8.00. – 12.00.-ig és 13.00. – 16.00.-ig, szombaton pedig telefonos bejelentés alapján 13.00. – 16.00. között (+36/06-20) 492-1038.

A dévaványai csendőrség-történeti kiállítás a BERECKZI Imre munkásságát bemutató múzeum épületében kapott otthont (5510 Dévaványa, Széchenyi utca 8. , Tel.: (+36/06-66) 485-040 ; Mobil: (+36/06-20) 492-1038.

BERECKZI Imre helytörténész és gyűjtő volt, aki a puszták pásztorhagyományai témával védte meg disszertációját. Gyűjteményét 1951-ben védetté, majd 1952-ben nemzeti érdekűvé nyilvánították. A települési önkormányzat 1987-ben vásárolta meg a szülőházát, amelyben a gyűjteményét helyezték el. A gyűjtemény 2000-ben bekerült a „Magyarországi Múzeumi Intézmények Gyűjteményébe”. BERECKZI Imre gyűjteményének a gondozását a „Dévaványai Múzeumpártoló Kiemelkedően Közhasznú Közalapítvány” végzi. A BERECKZI-gyűjtemény társaságában kapott kiállítási teret KÜRTI Béla csendőrség-történeti gyűjteménye.

A csupán egy teremre kiterjedő kiállítás csendőr egyenruhákat, fegyvereket, dokumentumokat, fényképeket, térképeket és egyéb relikviákat tartalmaz. A kiállításnak azért is van jelentősége, mivel az Ópusztaszeri csendőr őrsparancsoki iroda állandó kiállítás mellett a Magyar Királyi Csendőrség témájában a trianoni határok között az egyetlen csendőrség-történeti kiállítás a dévaványai.

*A csendőrség-történeti kiállításnak otthont nyújtó
BERECZKI Imre Múzeum épülete*

A csendőrség-történeti kiállítás egy részlete

KÜRTI Béla, a csendőrség-történeti anyag gyűjtője

PRÉDA István körhű csendőr öltözékben

Dr. PARÁDI József előadás közben

A hallgatóság egy része

PARÁDI Ákos
TÁJÉKOZTATÓ

*„Mögöttem a törvény előtted is az legyen!”
A Magyar Királyi Csendőrség és kora.*

című
XXXXV.
magyar rendvédelem-történeti
tudományos konferenciáról,
kamarakiállításról
és könyvbemutatóról

Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark
(ÓNTE)
6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68.

Szervező intézmények

**Ópusztaszeri
Nemzeti Történeti
Emlékpark
(ÓNTE)**

✉: H-6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68.
☎: (+36/06-62) 275-133
@: info@opusztaszer.hu
Web.: <https://opusztaszer.hu/>

**Szemere Bertalan
Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság
(SZBMRTT)**

✉: H-1037 Budapest, Haránt utca 12.
☎: (+36/06-1) 250-6199
@: szbmrtt@gmail.hu
Web.: www.szbmrtt.atw.hu

**Szemere Bertalan
Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány
(SZBMRA)**

✉: H-1083 Budapest, Ludovika tér 2.
☎: (+36/06-1) 432-9000
@: nke@uni-nke.hu
Web.: <https://hhk.uni-nke.hu/>

Szervezőbizottság:

elnök: dr. BODA József Ph.D. mag. címzetes egyetemi tanár nyá.nb.vörgy.

☎: (+36/06-20) 992-0117 ; @: boda.jozsef@uni-nke.hu

tagok: - VINCZE Gábor történész,

- dr. KISS Gábor Ferenc Ph.D. docens

Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark (ÓNTE)

Ópusztaszer a magyarság történelmének, múltjának, identitástudatának fontos helyszíne. Szer településről elsőként Anonymus, III. Béla király jegyzője tett említést a Gesta Hungarorumban, ahol azt írta, hogy Árpád fejedelem és vezérei itt ejtették szerét az ország minden dologának. A XVIII-XIX. századtól „első országyűlésként” is emlegetik az eseményt. Az itt épült monostor az Alföld egyik leggazdagabb, legnagyobb monostora volt. Körülötte a középkor végére mezővárossá fejlődött a Szer nevű település. A monostor romjaira épült Szeri Gyógynövényház és kert, a gyógynövénykultúrába enged betekintést. A feldolgozó épület előtt történeti alapokon nyugvó kert épült ki, részben alapul véve a bencés szerzetesek St. Gallen-i terveit. A monostor mellett 1896-ban, a Honfoglalás 1000 éves évfordulójára, a Millenniumra emlékművet emeltek. Az Árpád-emlékmű azóta is az Emlékpark fontos eseményeinek, rendezvényeinek egyik fő helyszíne. A Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény épületei között járva, azokba bepillantva megismerhetik az ide látogatók a szegedi nagytáj parasztságának hétköznapijait és ünnepeit. Az Ányási kápolna megépültével és a temetőkert-rekonstrukciójával szinte teljes XIX. század végi falukép tárul elénk. A Látogatóközpontban található vetítőteremben csúcstechnikával készült 3D-s alkotások megtekintésével megismerhetik a Szeri monostor történetét és Magyarország történelmét.

A Rotundában interaktív kiállítóterekkel várjuk kedves Látogatóinkat. Az Emlékpark legfőbb látványossága, a Feszty-körkép is ezen épületben található. A maga nemében egyedülálló, monumentális alkotás a nemzeti romantika szemüvegén keresztül mutatja be, hat egymáshoz kapcsolt jelenetben a magyarok bejövetelét a Kárpát-medencébe. Az épületben található kiállítások több korszakba is betekintést engednek, például megismerhetik a Feszty-körkép keletkezésének történetét, vár- és csatatértúrán vehetnek részt, kalandozhatnak a honfoglalás korában.

A Nomád Park az eurázsiai pusztá népeinek világát idézi fel régészeti leletek, néprajzi párhuzamok alapján, ahol a vállalkozó kedvű vendégek kipróbálhatják az íjászatot is. A lovaspályán lovasbemutató eleveníti fel honfoglaló ősünk legendás harcmódorát. Használat közben kerülnek bemutatásra eleink fegyverei: az íj és a különböző nyilak, a kelevéz, a szablya és a fokos. A tóparton a tiszai fafeldolgozás történetét ismerhetik meg, a gátórházban pedig egy terepasztalon fény- és hangjáték mutatja be az 1879-es, Szegedet romba döntő nagy árvizet, melyet a környékbeliek Rózsa Sándor bosszújaként emlegettek.

Laudatur temporis acti
*/Horatius/
(Régi szép idők dicsérete)*

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT)

Az 1990-ben alapított és 1991-ben a Fővárosi Bíróság által bejegyzett Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság a magyar rendvédelem története iránt érdeklődő szakemberek társadalmi egyesülése. Tagjai a magyar rendvédelem-történet, illetve azzal rokon fegyveres testületek történeti kutatásával és oktatásával foglalkoznak. A tagság döntően a rendvédelmi testületek személyi állománya, közgyűjtemények munkatársai, felsőoktatási intézmények oktatói köréből kerül ki. A társaság tagjainak a soraiban találhatók továbbá olyanok is, akiknek a foglalkozása ugyan nem kapcsolódik a rendvédelem jelenéhez, vagy múltjához, azonban érdeklődnek a témakör iránt, illetve valamilyen formában művelik azt pld. gyűjtők. Mintegy negyven fő rendelkezik tudományos, illetve oktatói fokozattal, melynek skálája az akadémiai tagságtól az egyetemi doktorig, illetve a professzortól a tanárságig fokozatig terjed. Többségük napjaink magyar tudományos életének és felsőoktatásunknak elismert szakembere.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság álláspontja szerint a rendvédelem nem diszciplína, hanem tevékenységet jelöl, amelynek elméleti alapjait számos tudományterület eredményei alkotják. A tudományos társaság a rendvédelem-történetét gyűjtőfogalomnak tekinti, amelybe — tértől és időtől függetlenül — beletartozik az egyetemes történelem során megvalósult valamennyi rendvédelmi modell. A különböző korok rendvédelmi modelljei és azok változásai alkotják a rendvédelem-történetet.

A tudományos társaság alapszabályzatában rögzített cél, hogy a szakterület művelésével, az írásos források és tárgyi emlékek feldolgozásával hozzájáruljon a magyar és az egyetemes történelem gyarapításához, a magyar rendvédelem-történet feltárása, tapasztalatainak hasznosítása által pedig a rendvédelem fejlesztéséhez. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság úgy véli, hogy a magyar rendvédelem-történeti tradíciók — elsősorban a XIX. és XX. századi hagyományok — közkinccsé tételével a tapasztalatok megismertetésével elősegíthető a magyar rendvédelem fejlesztése, a személyi állomány identitástudatának gyarapítása, ezen keresztül pedig az etikai viszonyok javítása, valamint a lakosság rendvédelmi testületekről kialakított elképzelésének a kedvezőbbé tétele. A tudományos társaság szakosztályai szellemi alkotóműhely jelleggel tevékenykednek.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság évente egy-két alkalommal nemzeti rendvédelem-történetünk témakörében tudományos konferenciát, a szakosztályok pedig átlag két évente szimpozionokat szerveznek.

A tudományos társaság két periodikát és hat könyvsorozatot publikál a magyar rendvédelem története körébe tartozó tudományos alkotások közzélése céljából.

***Cum historia pro securitate
(Történelemmel a biztonságért)***

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány (SZBMRA)

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítványt a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Társaság hozta létre 1992-ben, melyet a Fővárosi Bíróság 1992. XII. 4-én 3630-as sorszámon regisztrált.

Az alapítvány főkurátora dr. SUBA János honvéd alezredes, aki a történelem segédtudományai (történeti-földrajz) egyetemi doktora, a történelemtudomány Ph.D. doktora a rendvédelem-történet magistere. Kutatási területe a történeti földrajz, a XVIII-XX. századi magyar állam határának története, objektumtörténet, a magyar fegyveres erők diszlokációjának története, Kárpát-medencei erődfitések.

Az alapítvány kurátora mag. SIMON F. Nándor, aki a diplomatica, paleográfia, papirologia és a szfragisztika segédtudományoknak a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre alkalmazott változatát műveli, munkásságában az általa gondozott szakterület szakértője. A rendvédelem-történet magistere.

Az alapítvány hivatásának tekinti a magyar rendvédelem-történet művelési eredményeinek közkinccsé tételét. Ennek érdekében magyar rendvédelem-történeti tartalmú tudományos rendezvények szervezésében vesz részt, illetve kiadványok szerkesztéséhez nyújt segítséget.

*Discipulus est prioris posterior dies.
(A holnap a tegnapi tanítványa.)*

***A magyar rendvédelem-történeti
tudományos konferenciasorozat
rendezvényeinek jegyzéke.***

S.sz.	Konferencia címe	Időpont
1.	A magyar rendvédelmi testületek és az önkormányzati szervezetek kapcsolata 1848-1945.	1990. IV.24.
2.	A rendvédelem-történet kutatásának, feldolgozásának és oktatásának időszzerű kérdései.	1990. nov.
3.	Tradíció és korszerűség.	1991.XI.19-21.
4.	A dualista Magyarország rendvédelme.	1992.IX.29-30.
5.	Háború, Forradalom, Trianon.	1993.IX.21-23.
6.	A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme.	1994. október
7.	Háborúból diktatúrába.	1995.X.25-28.
8.	A napóleoni közbiztonsági őrtestület útja Párizstól - Itálián és Ausztrián keresztül - Budapestig.	1996.X.29- XI.01.
9.	Gazdasági rendvédelmünk a XIX-XX. században.	1997.IX.22-26.
10.	A nyugati rendvédelem hatása a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre.	1998.IX.22-25.
11.	Szabad mozgás a Kárpát-medencében.	1999.IV.20-23.
12.	A közigazgatás, a véderő és a rendvédelem kapcsolatának változásai a polgári magyar állam időszakában.	1999.X.06-07.
13.	A közbiztonság közös európai örökségünk.	2000.III.19-20.
14.	Az ezeréves magyar rendvédelem.	2000.XI.8-10.
15.	Az európai és a magyar rendvédelem a XIX-XX. században.	2001.XI.06-08.
16.	A rendvédelmi szakképzés története.	2002.XI.12-13.
17.	A rendvédelem humán viszonyai.	2003.XI.11-12.
18.	Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában, Európában a XIX-XX. században.	2004.X.13-14.
19.	Másfél évtized nemzeti rendvédelem-történetünk kutatásának szolgálatában.	2005.X.06-07.
20.	A XIX-XX. századi magyar forradalmak hatása a nemzeti rendvédelmi rendszerünkre.	2006.IX.29.

S.sz.	Konferencia címe	Időpont
21	A magyar rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században.	2007.X.04-05.
22	Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatásai a nemzeti rendvédelmünkre.	2008.X.10-11.
23	A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek.	2009.X.09.
24	Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005.	2009.XII.03.
25	A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk.	2010.XII.06-10.
26	Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelmében.	2011.XI.11.
27	A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei.	2012.X.27.
28	A magyar rendvédelem, légiközlekedés, felderítés a XIX-XX. században.	2013.X.4.
29	A tűzoltóság története.	2013.XI.29.
30	A magyar rendvédelem a kivételes hatalom időszakában.	2014. X. 17.
31	A katonailag szervezett fegyveres őrtestületek és a polgári fegyveres őrtestületek a XIX-XX. századi magyar állam határőrizetében.	2016. X. 28.
32	A pénzügyőrség története. A Magyar Királyi Pénzügyőrség 150 éves évfordulója.	2017.X.27.
33	1968 50 év távlatából. Határőrök, hírszerzők, honvédek, rendőrök.	2018. XI. 8.
34	100 éve államosították a magyar rendőrségeket.	2019. IX. 26.

PROGRAM

(2020. IX. 10. csütörtök)

Levezető elnök :

dr. BODA József Ph.D. mag. nyá. nb.vör. gy.
címzetes egyetemi tanár

10⁰⁰ – 10¹⁰ Az „Emlékezés a Magyar Királyi Csendőrségre” című kamarakiállítás megnyitója. Megnyitja KÜRTI Béla dévaványai gyűjtő.

10¹⁰ – 10¹⁵ Megnyitó: KERTÉSZ Péter (ŐNTE, ügyvezető igazgató)

10¹⁵ – 10²⁰ Köszöntő: dr. PARÁDI József CSc (SZBMRTT, elnök)

10²⁰ – 10³⁵ Az SZBMRTT új tagjainak köszöntése, valamint a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség „Csendőr Érdemkereszt”-jének átadása KÜRTI Béla számára

10⁴⁰ – 11⁰⁰ Dr. PARÁDI József CSc : *A határszéli csendőrség.*

11⁰⁰ – 11²⁰ Dr. OLASZ Lajos Ph.D. : *A légicsendőrség.*

11²⁰ – 11⁴⁰ Dr. SZAKÁLY Sándor DSc. : *A Magyar Királyi Csendőrség tábori csendőri szolgálata.*

11⁴⁰ – 12⁰⁰ Dr. KISS Gábor Ferenc Ph.D. : *Csendőrhatalom szolgálatteljesítés közben (1933-1934).*

12⁰⁰ – 12²⁰ Dr.univ. ALFÖLDI Vilma „Az ellenség gyermekei.” című legújabb könyvét bemutatja VINCZE Gábor történész, korreferál a szerző.

12²⁰ – 13⁰⁰ EBÉDSZÜNET

13⁰⁰ – 13²⁰ Dr. KOVÁCS Zoltán András Ph.D. : *A Magyar Királyi Csendőrség a II. világháborúban.*

13²⁰ – 13⁴⁰ Dr. RAVASZ István CSc. : *Csendőrpuccs?*

13⁴⁰ – 14⁰⁰ Dr. jur. ZÉTÉNYI Zsolt : *A csendőrök a népbírói jog tükrében.*

14⁰⁰ – 14²⁰ VINCZE Gábor : *Az 1956 utáni csendőr ellenes megtorlások.*

14²⁰ – 14⁴⁰ GÁL László – MÁTÉ Tamás : *Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban létesítendő csendőr őrsképző.*

14⁴⁰ — Összegzés : dr. KISS Gábor Ferenc Ph.D.

„*Historia est magistra vitae*”
A történelem az élet tanítómestere.
Levezető elnök

Dr. BODA József mag., Ph.D.
 nyá.nb.vörögy., címzetes egyetemi tanár
Rendvédelem-történetért kitüntetései:

⚔ (2002); ⚔ (2003); ⚔ (2006); ⚔ (2007);

⚔ (2010); ⚔ (2015)

Piktogram

mag.

A rendvédelem-történeti elismerések

25 éves Emlékérme

Rendvédelem-történetért Díj

Rendvédelem-történetért Érdemrend

a rendvédelem-történet kiváló művelőjének

Rendvédelem-történetért Érdemrend

a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának

Rendvédelem-történetért Érdemkereszt

a rendvédelem-történet kiváló művelőjének

Rendvédelem-történetért Érdemkereszt

a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának

Rendvédelem-történetért Érdemérem

Magister

*„Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban
létesítendő csendőrs őrsépiület.”*

GÁL László

☎: (+36/06-62) 275-133

@: info@opusztaszer.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

-

Kutatási területe:

-

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek na
- könyvrészek na
- tanulmányok na
- egyéb közlemények na
- független idézetek na
- Hirsch-index na

MÁTÉ Tamás

☎: (+36/06-62) 275-133

@: info@opusztaszer.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

-

Kutatási területe:

-

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek na
- könyvrészek na
- tanulmányok na
- egyéb közlemények na
- független idézetek na
- Hirsch-index na

Az előadók nem rendelkeznek nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A mártélyi néhai csendőrs őr épületét a Magyar Királyi Csendőrség az 1920-as évektől 1944-ig bérelte. Ezen épület másolatát szeretnénk az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Szabadtéri Néprajzi Múzeumában újra létrehozni. A skanzen elsősorban Csongrád vármegye népi építészetét mutatja be, az alkalmas épületet is e térségben kellett megkeresni figyelve arra, hogy a leendő felállítási helyén már meglévő épületegyütteshez illeszkedjen. Az Emlékparkon belül több telepítési helyszín merült fel. A kiválasztott helyszínen azonban a mintaépület portáját csökkenteni kellett és a melléképületek átrendezése is szükségessé vált. A helyszíni adaptációhoz az Alföldre jellemző tanyás telekelrendezések adtak mintát. A mintaépület sok megválaszolandó kérdést tartogatott, hiszen az eredetileg csárda, majd csendőrs őr épület a mai lakóház mivoltáig számos átalakításon esett át.

*„Csendőrhatalom szolgálatteljesítés közben
(1933-1934).”*

Dr. KISS Gábor Ferenc

☎ : (+36/06-30) 493-7486

@: kissgf@jgyvk.szte.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- docens

Kutatási területe:

- Magyarország története a XX. században, Magyarország hadtörténete a XX. században, hadtörténet, katonalevelek

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek 14
- könyvrészek 9
- tanulmányok 6
- egyéb közlemények 4
- független idézetek 22
- Hirsch-index 3

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja, a Magyar Történelmi Társulat tagja, a *Belvedere Meridionale* tudományos folyóirat főszerkesztője,

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található:
<https://www.mtmt.hu>

E L Ő Á D Á S A B S Z T R A K T

A Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának a tagjai a szolgálatelátásukat példamutatóan és a fennálló törvényes rend előírásainak mindenben megfelelően valósították meg. A magyar nemzet biztonsága érdekében kötelességüket a saját életüket nem kímélve teljesítették a csendőr esküjükből foglaltaknak és a testület szellemiségének megfelelően. A Magyar Királyi Csendőrség valódi nemzeti szervezet volt, ahol a személyi állomány tagjai abból a körből — a magyar parasztcsaládok ifjú férfi tagjai közül — kerültek ki, ahol a szolgálatukat is ellátták. Feladataikat a törvényes kereteken belül a vidék lakói érdekeinek a figyelembevételével valósították meg. Cselekedeteikben nem különült el a jog és az igazság, valamint a nemzet érdekeinek a szolgálata. Ebből fakadóan nem az egyéni érdekek érvényre juttatása volt szolgálati teendőik fő mozgatója, hanem feladataik szabályzat szerinti végrehajtása a magyar nemzet érdekében akár az életük árán is.

(Pandémia miatt távol maradt)
*„A Magyar Királyi Csendőrség
a II. világháborúban.”*

Dr. KOVÁCS Zoltán András mag.

☎ : (+36/06-20) 599-3280

@: lugo-

sij@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- egyetemi magántanár

Kutatási területe:

- A magyar állambiztonsági testületek és a belügyminisztérium szervezet-története 1920-1945.

Tudományos adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek 3
- könyvrészek 7
- tanulmányok 3
- egyéb közlemények 15
- független idézetek 213
- Hirsch-index 7

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja.

ELŐADÁSSZÖVEG

A Magyar Királyi Csendőrség katonailag szervezett fegyveres őrtestület volt, mint ilyen a Magyar Királyi Honvédelmi Minisztériumnak és a Magyar Királyi Belügyminisztériumnak a közös alárendeltségébe tartozott. A testületnek a feladata — a tárcáknak való alárendeltségétől függetlenül — békében és háborúban egyaránt a magyar vidék rendjének a fenntartása, illetve a Magyar Királyi Honvédségen belül a tábori rendészeti szolgálat ellátása volt. A harctevékenységnak Magyarország területére való áthelyeződésével azonban a csendőr alakulatokat a honvédő harcokba is bevonták. Az e feladatokra igénybe vett testület személyi állománya — annak ellenére, hogy a szovjet haderő alakulataival szemben kevésbé felfegyverzettnek bizonyult — a végsőkig ellenállt.

„A légitcsendőrség

Dr. OLASZ Lajos

☎: (+36/06-30) 301-6166

szeged.hu

@: olasz@jgypk.u-

Tudományos / oktatói fokozata:

- Ph.D.
- docens.

Kutatósi területe:

- A HORTHY-korszak politikatörténete. A II. világháború hadtörténete. Katonai repüléstörténet.

Tudományometriai adatok:

- (Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)
- könyvek 6
 - könyvrészek 55
 - tanulmányok 32
 - egyéb közlemények 33
 - független idézetek 190
 - Hirsch-index 7

A magyar rendvédelem-történetért elismerései:

☞ 2016, ; ☺ 2015

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A Magyar Tudományos Akadémia Köztestületi tagja, a Magyar Történelmi Társulat, a Magyar Hadtudományi Társaság és a Magyar Repülés-történeti Társaság tagja.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A csendőrség Európa legrégebbi rendvédelmi testületei közé tartozik. A francia kutatók a testület eredetét — Maréchaussée elnevezéssel — a XIV. századig vezetik vissza. A HABSBURG-birodalomban a testület Napóleon tündöklése során került kialakításra, amikor a hagyományosan HABSBURG uralom alatt álló Lombardiai tartomány a Francia Császárság vonzáskörébe került. Ez a testület vált a neoabszolutizmus idején a HABSBURG birodalmi csendőrség kiépítésének a mintájává. A kiegészítéssel a Magyar Királyságban a csendőrség intézményét — ellentétben az Osztrák Császársággal — feloszlatták ugyan azonban 1881-ben a magyar vidék rendjének a biztosítása érdekében már nemzeti rendvédelmi testületként létrehozták. A Magyar Királyi Csendőrségben belül a szakszolgálati ágak fokozatosan alakultak ki. A légitcsendőrség az 1940-es években jött létre és rövid életűnek bizonyult, mivel a háborús viszonyok között a magyar hadihasználató repülőgépeket a Magyar Királyi Honvédséghez koncentrálták.

„A határszéeli csendőrség

Dr. PARÁDI József mag.

☎ : (+36/06-70) 326-1151

@: paradi.jozsef@gmail.com

Tudományos/oktatói fokozata:

- Bölcsészdoktor, CSc.
- Nyugalmazott főiskolai tanár,
- Az NKE Hadtudományi és Rendészettudományi Doktori Iskolák témavezető oktatója.

Kutatási területe:

- A polgári magyar állam rendvédelem-története.

Tudományometriai adatok:

- Szerzőségével készült tudományos alkotások
- könyvek 32
 - könyvrészek 32
 - tanulmányok 96
 - egyéb közlemények 130
 - független idézetek 1147
 - Hirsch-index 25

A magyar rendvédelem-történetért elismerései ☞ ; ☞ ; ☞ ; ☞ ; ☞ ; ☞ ; ☞ ; ☞

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnöke. A *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 tudományos periodika és a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiones Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1785-3257 főszerkesztője, „A magyar rendvédelem-történet öröksége.” HU-ISSN 2062-8447, „A magyar rendvédelem-történet hagyatéka” HU-ISSN 2064-4728, a „Magyar rendvédelem-történet forrásai.” HU-ISSN 2560-0532, a „Segédtudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában” HU-ISSN 2064-5333, a „Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok” HU-ISSN 2415-9875 és a „Salutem” HU-ISSN 2416-2078. könyvsorozatok sorozatszerkesztője.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A Magyar Királyi Csendőrségen belül 1891-1918 között működött a határszéeli csendőrség szakszolgálati ág jelleggel. A történelmi Magyarország 4 166 km hosszú határszakaszai közül a határszéeli csendőrség diszlokációja 833,2 km hosszúságú magyar-román és a 458,26 km hosszúságú magyar-szerb határszakaszra terjedt ki. Az utolsó békeévből az 14 362 fő létszámú Magyar Királyi Csendőrség személyi állományából 1 400 fő tartozott a határszéeli csendőrség kötelékébe. A határszéeli csendőrök feladata nem csupán az érintett határszakaszoknak a Magyar Királyi Pénzügyőrség vámhatármenti szakaszaival való közös őrzése, illetve a kishatárforgalom ellenőrzése alkotta, hanem a működési területén ellátta a csendőrségnek az alapfeladatából származó valamennyi tevékenységét is. Mozgósításkor a határszéeli csendőrség a magyar határőrizet vezető testületévé vált. Irányításával valószínűsítették meg az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának államhatáraitól eső külső határainak a katonai határőrizetre történő áttérését.

„Csendőrpuccs?”

Dr. RAVASZ István

☎ : (+36/06-30) 677-7461

@: rid.kalman@mail.militaria.hu

Tudományos/oktatói fokozata:

- CSc.

- —

Kutatási területe:

- A XIX-XX. századi magyar hadtörténelem..

Tudományometriai adatok:

Szerzőségével készült tudományos alkotások

- könyvek	na
- könyvrészek	na
- tanulmányok	na
- egyéb közlemények	na
- független idézetek	na
- Hirsch-index	na

A magyar rendvédelem-történetért elismerései ☞ ; ☒ ; ☙ ; ☚

Az előadó nem rendelkezik nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

A Károli Gáspár Református Egyetem megbízott előadója. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja, a Finn-Magyar Téli Háborús Emlékbizottság és a Második Világháború Nemzetközi Történész Bizottság magyar tagozatának útkára, valamint a Magyar Hadtudományi Társaság, a Magyar Történészek Világszövetsége, a Magyar Történelmi Társulat, a Magyar Történész-Múzeológusok Társasága, a Pulszky Magyar Múzeumi Egyesület, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Szent László Hadosztály Bajtársi Egyesülete tagja. Hadtörténelmi szakértő. Kutatási területe a XIX-XX. századi magyar hadtörténelem.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A magyar történelemtudomány bűvópatakként előbukkanó témája az úgynevezett „csendőrpuccs”. A „puccs”-ra magára konkrét tárgyi bizonyíték a szakterület művelése során még nem került elő. A kutatók egy része azonban makacs szorgalommal igyekszik bizonyítani — különböző közvetett „bizonyítékok” sajátos csoportosításával —, hogy mégis volt „csendőrpuccs”. A témát a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság a kilencvenes évek második felében a Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos konferencia-sorozat nyolcadik konferenciáján már megvitatta, a szerző objektív történelemszemléleten nyugvó kutatási eredményeinek az alapján. Az akkor még élő volt csendőrtisztek egyöntetű véleménye az volt, hogy „csendőrpuccs” nem létezett. Azóta azonban — a témakörben nem mindig jártas személyek — újból és újból felvetve az úgynevezett „csendőrpuccs”-ot ismét a viták körébe helyezték a témát.

(Egészségi okok miatt távol maradt)

*„A Magyar Királyi Csendőrség
tábori csendőri szolgálata.”*

Dr. SZAKÁLY Sándor mag.

☎ : (+36/06-30) 790-3249

@: sandor.szakaly@veritas.gov.hu

Tudományos / oktatói fokozata:

- DSc
- habil. egyetemi tanár
- a KRE-BTK Történelemtudományi Doktori Iskola témavezető oktatója.

Kutatói területe:

- A két világháború közötti katonai elit és a Magyar Királyi Csendőrség története.

Tudományometriai adatok:

- (Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)
- könyvek 27
 - könyvrészek 84
 - tanulmányok 104
 - egyéb közlemények 63
 - független idézetek 722
 - Hirsch-index 13

A magyar rendvédelem-történetért elismerései ☪ ; ☒ ; ⬠ ; ☼ ; ☼ ; ☼ ; ☼ ; ☼ ; ☼

Az előadó publikációs jegyzéke a Magyar Tudományos Művek Tárában található

<https://www.mtmt.hu>

A Magyar Tudományos akadémia köztestületi tagja. A Magyar Tudományos Akadémia Történelem-tudományi Bizottságának a tagja. A Történelmi Társaság igazgató választmányi tagja. Az Osztrák-Magyar Tudományos és Oktatási Kooperációs Akció Alapítvány kuratóriumának elnöke. A Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság választmányi tagja. A Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány kurátora. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja. A Honvéd Hagyományörző Egyesület elnöke. A *Bécsi Napló* HU-ISSN 9000-1257, a *Csángó Tükör* HU-ISSN —, a *Hadtörténelmi Közlemények* HU-ISSN 0017-6540, a *Honvédségi Szemle* HU-ISSN , 2060-1506, a *Magyar Napló* HU-ISSN 0865-2910 és a *Rendvédelem-történeti Füzetek* HU-ISSN 1216-6774. szerkesztő bizottsági tagja. Csendőrségtörténeti szakértő.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A Magyar Királyi Csendőrség már békeidőszakban felkészült az egyik háborús feladatkörének a teljesítésére, a tábori csendőri teendők eredményes ellátására. E feladatkör jelentős terheket rótt a testületre, mivel — a háborús viszonyok között nem működő személyi állomány utánpótlásából fakadóan — a testület komoly létszámgondokkal küszködött. A haderőn belül is a tábori csendőri teendőknek csupán a legszarkalatosabb teendőit látták el a csendőrök, a többi teendők végzésére válogatott sorkatonákat vontak be. A Magyar Királyi Csendőrség a tábori csendőri szolgálatot az I. és II. világháború során is — hasonlóan a békeidőszakban teljesített rendvédelmi teendőihez — eredményesen látta el.

„Az 1956 utáni csendör ellenes megtorlások.”

VINCZE Gábor

☎: (+36/06-70) 226-2441

@: pinczegabor@gmail.com

Tudományos / oktatói fokozata:

- —
- —

Kutatási területe:

- A Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának 1945 utáni életútjai.

Tudományometriai adatok:

(Szerzőségével készült tudományos alkotások és azok hivatkozási indexe)

- könyvek	na
- könyvrészek	na
- tanulmányok	na
- egyéb közlemények	na
- független idézetek	na
- Hirsch-index	na

A magyar rendvédelem-történetért elismerései: —

Az előadó nem rendelkezik nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja,
az *Emlékeztető* folyóirat szerkesztőbizottsági tagja.

ELŐADÁSABSZTRAKT

A magyar pártállam úgynevezett proletár internacionalizmus szellemiségevel átitatott vezetése a volt Magyar Királyi Csendőrség személyi állományával nem szimpatizált. Egyrészt e testület tagjai jártak el az 1921/III.tc. alapján illegális politikai felforgató munkát végző KMP tagokkal szemben a két világháború közötti időszakban. Másrészt a Magyar Királyi Csendőrség valódi nemzeti testület volt, amely a pártállami vezetés számára valóságos vörös posztót jelentett. Ez az unszimpatia megnyilvánult már az 1 690/1945. (V. 7.) ME. rendeletben foglaltakban is, mely szerint a testület tagjait a kollektív bűnösség elve alapján nyilvánították bűnössé, egyben lehetlenné téve az igazuk bizonyítását. A magyarországi pártállam kiépülésével, majd működése során a Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának tagjai elleni retorziók nem enyhültek. Ennek a folyamatnak volt egyenes következménye, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc létrejötté egyik okának szintén a szabadlábban lévő csendörök tevékenységét tekintették, bár ezt végül is számadatokkal nem sikerült alátámasztaniuk. Ezért fordult a pártállami politikai rendőrség figyelme abba az irányba, hogy a Magyar Királyi Csendőrség tagjainak az 1945 előtti tevékenységét újra feldolgozzák ezáltal lehetővé téve a politikai prekonceptióik érvényesítését.

(Egészségi okok miatt távol maradt)

„A csendő rök a népbírósi jog tükrében.”

Dr. ZÉTÉNYI Zsolt

☎ : (+36/06-20) 445-2373

@: zezso@t-online.hu

Doktori címe:

- az állam- és jogtudomány
egyetemi doktora.

Kutatási területe:

- a Szent Korona Tan,
valamint a Magyar Királyi
Csendőrség története.

Tudományometriai adatok:

Szerzőségével készült
tudományos alkotások

- könyvek	na
- könyvrészek	na
- tanulmányok	na
- egyéb közlemények	na
- független idézetek	na
- Hirsch-index	na

A magyar rendvédelem-történetért elismerései ☞ ; ☞ ; ☞ ; ☞

Az előadó nem rendelkezik nyilvános adatbázisban elhelyezett publikációs jegyzékkel.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja. A BAJCSY-ZSILINSZKY Társaság főtktára, Nemzeti Jogvédő Alapítvány kuratóriumának elnöke, Magyar Konzervatív Alapítvány kuratóriumának elnöke. 1990-1994 országgyűlési képviselő.

ELŐADÁSABSZTRAKT

Az előadás címe is érzékelteti azt a sajátos helyzetet, amelybe a Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának a tagjai kerültek Magyarországon szovjet megszállását követően. A testület tagjai ugyanis szerveztük fennállása során folyamatosan a magyar jog szellemében jártak el, tartották fenn a rendet az országban áldozatos és színvonalas szolgálatellátásukkal. Az 1690/1945. (V. 7.) ME.r. éppen ezt a tevékenységet minősítette olyan bűnné, amely miatt a volt testületi tagokat valamennyi jogosultságaitól megfosztották, illetve a kollektív bűnösség elve alapján őket vétkesnek nyilvánították. A népbírósi jog maga is a jogelvek megsértésén nyugvó helyzetet teremtett, melynek során a ROSENFELD (RÁKOSI) Mátyás vezetésével egyeduralomra törő KMP eredményesen előkészíthette a pártállami diktatúrát a népbírósi koncepciók perек által megfélemlített magyar társadalom körében. Az a szokatlan helyzet állt elő, hogy a jog leplébe burkolódzó, ám a jogtalanság rendszerét alkalmazó és diktatúrára törő baloldal lépett fel azon testület személyi állománya ellen, amely fennállása során a magyar jog talaján állva védte az ország rendjét, a társadalom biztonságát.

Könyvbemutató

ALFÖLDI Vilma:

Az ellenség gyermekei.

Budapest, 2020, Püski Kiadó. 223 p.

HU-ISBN 978 963 30 2281 8.

A kötetet bemutatja : VINCZE Gábor történész

A kötet borítója

Szerző: dr.univ. ALFÖLDI Vilma

A kötet azt a kérdést, boncolgatja, hogy felelősségre vonható-e a gyermek a szülei vélt vagy valós bűnei miatt! A II. világháborút követően az „osztályellenség” gyermekeinek megbüntetése, kizárása a közép és felsőfokú oktatásból kormányprogram volt. A 7 870/1948 (VIII. 15.) Korm.r. „az egyetemeken és főiskolákon az 1948/49. és azt követő tanévekben felvehető hallgatók létszámának megállapítása.” értelmében, a továbbtanulni szándékozó gyermekeket származásuk szerint központilag meghatározott kategóriákba sorolták, s a továbbiakban ez a kategória határozta meg a gyermek sorsát.

Az osztályellenség gyermekeit — nevezetesen, a volt csendőrök gyermekeit — szinte minden esetben a tiltott „X”-es kategóriába sorolták.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT) kiadványaiban és tagjainak szerzőségével más helyen megjelent a tudományos alkotásokkal szemben támasztott elvárásokkal harmonizáló magyar csendőrség-történeti publikációk jegyzéke.

I.

***Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis),*
HU-ISSN 1216-6774**

1. ARTNER Ramona: Egy közbiztonsági őrtestület útja Párizstól — Itálián és Ausztrián keresztül — Budapestig.

XXII.évf. (2012) 26.sz. 13-18.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 35-44.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

2. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség és a városok.

XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 13-22.p.

3. Idem — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség légi, vízi, vasúti és közúti szakszolgálati ágai.

XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 23-40.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 45-66.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

4. BACSA Gábor: A csendőrség részvétele (Zala megye határőrizetében).

VII.évf. (1997) 8.sz. 5-11.p.

5. CSAPÓ Csaba: A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati jogáról 1881-1914.

VII.évf. (1997) 8.sz. 12-16.p.

6. Idem: A csendőrség és a városok 1881-1914.

X.évf. (2000) 12.sz. 43-48.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 67-78.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

7. Idem: Erdély csendőrsége az átmenet éveiben 1867-1881.

X.évf. (2000) 12.sz. 43-48.p.

8. CSÓKA Ferenc: Csendőrség és hírszerzés 1930-1945.
VII.évf. (1997) 8.sz. 17-20.p.

9. DAVOLA József: A tábori csendőrség, mint a katonai rendőrség elődje.
X.évf. (2000) 12.sz. 49-54.p.

10 Idem: Fényképezés a Magyar Királyi Csendőrségnél.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 18-22.p.

11. ERNYES Mihály: Pandúrság helyett csendőrség Baranyában.
VII.évf. (1997) 8.sz. 27-33.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 79-88.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

12. FAZEKAS Csaba: A csendőrség és a történelmi egyházak kapcsolata a HORTHY-korszakban az el nem ismert felekezetek kezelése tükrében.
VII.évf. (1997) 8.sz. 34-40.p.

13. FORRÓ János: A csendőrség története. A csendőr őrs.
III.évf. (1993) 4.sz. 132-151.p.

14. Idem: A csendőrkerület rendvédelmi tevékenységének értékelése.
VII.évf. (1997) 8.sz. 41-45.p.

15. Idem: A székesfehérvári csendőrkerület teendői a vagyon elleni bűncselekmények megelőzésében és felderítésében.
VIII.évf. (1998) 9.sz. 32-38.p.

16. Idem: A székesfehérvári csendőrkerület kapcsolata a közigazgatással.
X.évf. (2000) 12.sz. 58-61.p.

17. Idem: Csendőrség-történeti kutatásaim tapasztalatai.
XVII.évf. (2009) 20.sz. 38-43.p.

18. Idem: A polgári magyar állam központosított közbiztonsági őrtestületének közrendvédelmi szolgálata.
XIX.évf. (2010) 22.sz. 46-54.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 89-98.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

19. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség és a Fejér vármegyei zsidó deportálás.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 23-31.p.

20. Idem: A székesfehérvári csendőrkerület küzdelme Fejér vármegye közbiztonságáért 1884-1945.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 32-72.p.

21. Idem: A magyar csendőrség Kelet-Dunántúl román megszállásakor.
XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 31-42.p.

- 22. HEGEDŰS Ernő:** A Magyar Királyi Csendőrség harc- és gépjárművei. XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 89-100.p.
A tanulmány másodszor megjelent: 99-114.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.
- 23. ILLÉSFALVI Péter:** A németek által megszállt Bánság helyzete 1941-ben, a Magyar Királyi Csendőrség Központi Nyomozó Parancsnokságának jelentései alapján.
XIV.évf. (2008) 17.sz. 19-25.p.
- 24. KAISER Ferenc:** A csendőr órs mindennapi élete.
VII.évf. (1997) 8.sz. 46-59.p.
A tanulmány másodszor megjelent: 115-136.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.
- 25. Idem:** A csendőr órs gazdaságvédelemmel kapcsolatos feladatai a két világháború között.
VIII.évf. (1999) 9.sz. 39-44.p.
- 26. KÁLMÁN Zsolt:** A Magyar Királyi Csendőrség tevékenysége Somogy vármegyében a megalakulástól 1903-ig.
XIV.évf. (2008) 17.sz. 26-36.p.
- 27. KESERŰ István:** Rendőrség és csendőrség Magyarország hadba lépésétől a hadműveletek befejezéséig.
VI.évf. (1996) 7.sz. 35-45.p.
- 28. Idem:** A Magyar Királyi Csendőrség a II. világháború hadműveleteiben.
VII.évf. (1997) 8.sz. 57-59.p.
- 29. Kiss Gábor:** Csendőrök az emigrációban.
VII.évf. (1997) 8.sz. 60-61.p.
- 30. Kiss István Géza:** A Magyar Királyi Csendőrség hagyományai, múzeális emléktárgyának őrzési helyei hazánkban és külföldön.
VII.évf. (1997) 8.sz. 62-67.p.
- 31. KOMÁROMI Gábor:** A Magyar Királyi Csendőrség szervezeti változásai 1919-1925.
IV.évf. (1994) 5.sz. 90-95.p.
- 32. MARKÓ György:** Csendőrtisztek a Magyar Királyi Honvéd Vezérkar főnökének bírósága előtt.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 73-79.p.

- 33. OLASZ Lajos:** A légitcsendőrség Magyarországon.
XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 105-120.p.
A tanulmány másodszor megjelent: 137-160.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.
- 34. Idem:** Az ejtőernyős elhárítás megszervezése Magyarországon a hadba lépést követően 1941-1942.
XXVIII.évf. (2018) 55.sz. 39-56.p.
- 35. Idem:** A rendvédelmi erők harca a szovjet ejtőernyős partizánok ellen 1943 VIII. – 1944 VIII.
XXVIII.évf. (2018) 56.sz. 71-96.p.
- 36. Idem:** A Magyar Királyi Csendőrség részvétele a szovjet ejtőernyős partizánok elleni harcban 1944 szeptember - 1944 november.
XXIX.évf. (2019) 58.sz. 77-128.p.
- 37. PARÁDI Ákos:** Ludovikai indítvány a Magyar Királyi Csendőrség létrehozására.
XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 51-54.p.
- 38. Idem:** Hivatástörténet gondozása a Magyar Királyi Csendőrségnél.
XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 55-60.p.
- 39. Idem:** A CSERBA (Csendőrségi Ellátásban Részesülők Betegségélyző Alapja).
XXVI.évf. (2016) 52.sz. 61-70.p.
- 40. PARÁDI József:** A Magyar Királyi Csendőrség megalakulása és működése 1881-1918.
VII.évf. (1997) 8.sz. 78-83.p.
- 41. Idem:** A határszéli csendőrség állambiztonsági feladatai.
XI.évf. (2005) 14.sz. 91-94.p.
- 42. Idem:** A csendőrtiszt képzés és a fizetési osztályokba sorolt állami alkalmazottak szakvizsgarendszere.
XIII.évf. (2007) 16.sz. 100-104.p.
- 43. Idem:** A csendőrség magyarországi története.
XVI.évf. (2009) 19.sz. 64-88.p.
A tanulmány másodszor megjelent: 161-200.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.
- 44. Idem:** Tények és érzelmek egy hajdani magyar rendvédelmi testület története kapcsán.
XVII.évf. (2009) 20.sz. 93-99.p.
- 45. Idem:** A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti szolgálata.
XIX.évf. (2010) 22.sz. 77-91.p.

- 46.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 80-90.p.
- 47.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati tevékenységei.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 91-99.p.
- 48.** Idem: A csendőrség teendői az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királysága külső határainak őrzésében.
XXI.évf. (2011) 24.sz. 100-118.p.
- 49.** Idem: A XIX-XX. századi magyar rendszerváltozások és a csendőrség.
XXII.évf. (2012) 25.sz. 102-110.p.
- 50.** Idem: Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának határszéli csendőrsége.
XXII.évf. (2012) 26.sz. 81-104.p.
- A tanulmány másodszor megjelent: 201-236.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.
- 51.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség a dualizmus kori Magyar Királyság határőrzetében.
XXVI.évf. (2016) 51.sz. 25-42.p.
- 52.** Idem: A magyar csendőrség és az Osztrák-Magyar Monarchia hírszerző szervezetének együttműködése 1891-1918.
XXVIII.évf. (2018) 56.sz. 97-130.p.
- 53. ifj PERJÉSI György:** A Magyar Királyi Csendőrség létszámalakulása 1938-1945.
XIII.évf. (2007) 16.sz. 105-106.p.
- 54. RAVASZ István:** Csendőrpuccs vagy zászlószentelés? A budapesti deportálások leállítása.
VII.évf. (1997) 8.sz. 84-87.p.
- 56. SALLAI János:** A határszéli csendőrség fegyverhasználata.
VII.évf. (1997) 8.sz. 88-90.p.
- 57.** Idem: Francia, osztrák, magyar csendőrség fegyverhasználata a XIX. században.
IX.évf. (1999) 10.sz. 154-159.p.
- 58. SÁGVÁRI György:** Csendőr és rendőr egyenruhák a dualizmus kori Magyarországon.
III.évf. (1993) 4.sz. 161-169.p.
- 59. SIMON Ferenc:** A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati teendői a vagyonbiztonság ellen irányuló bűncselekmények megelőzésében és felderítésében.
VIII.évf. (1998) 9.sz. 45-48.p.

60. Idem: Egy kiérdemelt emlékbélyeg és egy nem érdemelt megbélyegzés története.

XIX.évf. (1999) 10.sz. 160-163.p.

61. SUBA János: A Magyar Királyi Csendőrség szerepe az északi demarkációs vonalon 1919-1923.

VII.évf. (1997) 8.sz. 91-94.p.

62. Idem: A határccsendőr zászlóaljok 1919-1921. Áttérés a katonai határőrizetre.

XII.évf. (2007) 15.sz. 182-191.p.

63. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség létszámának tervezett felemelése 1918-ban.

XIII.évf. (2007) 16.sz. 113-120.p.

64. Idem: 1918 forró nyara és a Magyar Királyi Csendőrség.

XXI.évf. (2011) 24.sz. 119-125.p.

65. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség és a vasútbiztonság 1917-1918.

XXI.évf. (2011) 24.sz. 126-135.p.

66. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség és a területviszacsatolások.

XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 145-156.p.

67. SZAKÁLY Sándor: Néhány gondolat a volt Magyar Királyi Csendőrsegről.

I.évf. (1991) 1.sz. 38-44.p.

68. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség az első központosított magyar közbiztonsági őrtestület.

III.évf. (1993) 4.sz. 51-58.p.

69. Idem: Az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének tábori csendőrsége.

IV.évf. (1994) 5.sz. 55-58.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 237-242.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

70. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.

V.évf. (1995) 6.sz. 122-129.p.

71. Idem: Akik a Magyar Királyi Csendőrséget — 1938 és 1945 között — vezették.

XXI.évf. (2011) 24.sz. 136-154.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 243-266.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

72. SZELEI József: Katonából csendőr, csendőrből járőrvezető.

VII.évf. (1997) 8.sz. 103-104.p.

73. TAMÁSKA Endre: Egy csendőr őrs országos tekintélye.
IX.évf. (1999) 10.sz. 12-18.p.

74. VARRÓ István Tamás: Rádióközvetítés az ungvári csendőr iskolából: „Székely fiúkból nevelik a fiatal magyar csendőröket” – közvetítés az ungvári csendőr iskolából.

XII.évf. (2007) 15.sz. 212-219.p.

75. Idem: 60 éves a Magyar Királyi Csendőrség.
XIII.évf. (2007) 16.sz. 140-146.p.

76. VEDŐ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenységének szabályozása a dualizmus idején.

XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 171-184.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 267-286.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

77. Idem: Rádió a Magyar Királyi Csendőrség szolgálatában.
XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 157-168.p.

78. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi fellépésének gyakorlása.
XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 143-154.p.

79. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közbiztonsági tevékenységének megszervezése 1881-1918.
XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 171-190.p.

80. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közlekedési szolgálati ágának kialakulása és fejlődése.
XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. 81-94.p.

81. Idem: Csendőrök a dualista Magyarország kishatárforgalmának ellenőrzésében.
XXVI.évf. (2016) 51.sz. 81-108.p.

82. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség teendői a külföldiek ellenőrzésének szabály- és szervezetrendszerében 1881-1931.
XXVI.évf. (2016) 52.sz. 139-179.p.

83. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség költségvetése és gazdálkodása 1881-1941.
XXVIII.évf. (2018) 56.sz. 145-166.p.

84. VOLCSÁNYI Nikolett: A személyi állomány életét jelentősen befolyásoló és a XXI. század kezdetén szokatlan szabályozások a Magyar Királyi Csendőrségnél.
XXVII.évf. (2017) 53.sz. 145-160.p.

85. ZEIDLER Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség rendfokozati rendszere és jelvényei.
VII.évf. (1997) 8.sz. 110-112.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 287-296.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

86. ZÉTÉNYI Zsolt: A Magyar Királyi Csendőrség és a csendőrök jogállása 1945-ben és azután. (Egy elfelejtett szervezet és jelmondat: „Híven, becsülettel, vitézsül!”).

XXI.évf. (2011) 24.sz. 155-165.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 297-328.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

87. Idem A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati szabályai a magyar rendőrség jelenlegi fegyverhasználati szabályai tükrében.

XXVII.évf. (2017) 53.sz. 161-180.p.

II.

Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis), **HU-ISSN 1785-3257**

88. ARTNER Ramona: A Magyar Királyi Államvasútakat, a Magyar Királyi Csendőrséget és a Magyar Királyi Rendőrséget érintő hatás-köri szabályozás.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 182-187.p.

89. Idem: A csendőrség szó eredete és tartalma.

XXIII.évf. (2014) 43-44-45-46.sz. 192-199.p.

90. BEBESI Zoltán: A balatoni vízi csendőrség.

XXII.évf. (2013) 39-40-41-42.sz. 193-197.p.

91. PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A magyar tábori csendőrség szolgálati jelvényei.

XX.évf. (2011) 35-36.sz. 192-201.p.

92. PARÁDI József: Elpusztított emlékhelyek.

XVII.évf. (2008) 29-30.sz. 96-109.p.

A tanulmány másodszor megjelent: 349-362.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, MKCSBK-SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2415-9875.

93. Idem: Csendőrség a történelmi Magyarország határőrizetében.

XXVII.évf. (2017) 53-54.sz. 197-224.p.

94. PÉK Edina Csilla: A dualizmuskori Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának képzése.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 222-241.p.

95. Idem: A dualizmuskori Magyar Királyi Csendőrség tábori csendőrségének fegyverzete és felszerelése.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 241-255.p.

96. SZIGETVÁRI Oszkár: A Magyar Királyi Csendőrség járásőrmesterei.

XXVII.évf. (2017) 53-54.sz. 165-178.p.

III.

A rendvédelem-történeti könyvsorozatok köteteiben

97. ARTNER Ramona: A Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának növelése. 11-19.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, NKE-SZBMRTT. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISSN 2415-9875.

98. PARÁDI Ákos: BORHY Sándor, FERY Oszkár, MENKINA János. 95-116.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák BODA József 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 184 p. HU-ISBN 978 615 80 3097 7. /Salutem, 4./ HU-ISSN 2416-2078.

99. PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945*. Budapest, 2012, SZBMRTT. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.

100. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. 193-206.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, NKE-SZBMRTT. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISSN 2415-9875.

101. SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1881-1945. 85-98.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, 2./ HU-ISSN 2064-4728.

A tanulmány először megjelent : *Hadtudományi Tájékoztató*, I.évf. (1994) 1.sz. 88-104.p. HU-ISSN 1419-7758.

102. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség felügyelői 1919-1945. 161-176.p. In PARÁDI Ákos (szerk.): *Ünnepi tanulmányok PARÁDI József 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, SZBMRTT. 217 p. HU-ISBN 978 963 89 8289 6. /Salutem, 2./ HU-ISSN 2416-2078.

103. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség Nyomozó Osztályának parancsnokai. 127-140.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /A magyar rendvédelem-történethagyatéka, 2./ HU-ISBN 2064-4728.

Az életrajzok először megjelentek: SZAKÁLY Sándor: *Akik a Magyar Királyi Csendőrséget 1919 és 1945 között vezették. Történelmi-statisztikai áttekintés a Magyar Királyi Csendőrség felső vezetőiről*. Budapest, 2013, Magyar Napló. 301 p. HU-ISBN 978 963 99 6127 2.

104. SZIGETVÁRI Oszkár: A Magyar Királyi Csendőrség nyomozó alakulatai. 99-126.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, 2./ HU-ISBN 2064-4728.

105. VEDŐ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenysége. 71-121.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *A polgári magyar állam karhatalmi tevékenységének szabályozása 1867-1944*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 336 p. HU-ISBN 978 615 80 3092 2. /A magyar rendvédelem-történet forrásai, 1./ HU-ISBN 2560-0532.

106. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség tevékenysége a hírszerzés és kémelhárítás területén. 143-154.p. In PARÁDI József (szerk.): *Ünnepi tanulmányok GÁSPÁR László 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, SZBMRTT. 154 p. HU-ISBN 978 615 80 3090 8. /Salutem, 1./ HU-ISBN 2416-2078.

107. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség feladatai a külföldiek ellenőrzésében. 177-202.p. In PARÁDI Ákos (szerk.): *Ünnepi tanulmányok PARÁDI József 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, SZBMRTT. 217 p. HU-ISBN 978 963 89 8289 6. /Salutem, 2./ HU-ISBN 2416-2078.

108. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenységének szabályozása a két világháború között. 223-236.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, NKE-SZBMRTT. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISBN 2415-9875.

109. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség tűzrendészeti feladatai. 163-180.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák ERNYES Mihály 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2016, SZBMRTT. 193 p. HU-ISBN 978 615 80 3091 5. /Salutem, 3./ HU-ISBN 2416-2078.

110. Idem: Közúti balesetek helyszínelése a Magyar Királyi Csendőrség „közlekedési szolgálatánál”. 161-192.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák MEZEY Barna 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 199 p. HU-ISBN 978 615 80 3096 0. /Salutem, 5./ HU-ISBN 2416-2078.

111. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közreműködése az adóvégrehajtásban. 235-266.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Emlékkönyv KESERŐ István születésének 90. évfordulója tiszteletére*. Budapest, 2019, SZBMRTT. 286 p. HU-ISBN 978 615 59 3601 2. /Salutem, 7./ HU-ISBN 2416-2078.

112. ZÉTÉNYI Zsolt: KRISTÓF László in memoriam. 23-48.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, SZBMRTT. 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /*A magyar rendvédelem-történethagyatéka, 2./* HU-ISSN 2064-4728.

IV.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjai által — nem a társasági kiadványokban — publikált csendőrség-történeti témájú tudományos alkotások jegyzéke.

(Az index a szerzők nyilvános adatbázisokban szereplő művei bibliográfiai adatsorának a segítségével került összeállításra.)

113. ARTNER Ramona: Az Osztrák-Magyar Monarchia haderejének tábori csendőrsége. 443-451.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán (szerk.): *Tanulmányok „A biztonságos rendészettudományi dimenzió – változások és hatások” című tudományos konferenciáról*. Budapest, 2012, Magyar Rendészet-tudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 503 p. HU-ISBN — /Pécsi határőr tudományos közlemények, XIII./ HU-ISSN 1589-1674.

114. CSAPÓ Csaba: Az erdélyi és a horvát-szlavón csendőrség átvétele a magyar kormány felügyelete alá : 1867-1876. *Hadtörténelmi Közlemények*, CVII.évf. (1994) 1.sz. 90-112.p. HU-ISSN 0017-6540.

115. Idem: A századvég csendőr őrszei. *Történelmi Szemle*, XXXIX.évf. (1997) 2.sz. 219-235.p. HU-ISSN 0040-9634.

116. Idem: *A Magyar Királyi Csendőrség története 1881-1914*. Pécs, 1999, Pro Pannónia Alapítvány. 186 p. HU-ISBN 963 90 7940 5. /Pannónia könyvek./ HU-ISSN 0237-4277.

117. Idem: Csendőrség és közigazgatás (1881-1914). *Századok*, CXXXIII.évf. (1999) 3.sz. 497-518.p. HU-ISSN 0039-8098.

118. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati jogáról. 78-96.p. In MEZEY Barna (szerk.): *Eckhart Ferenc emlékkönyv*. Budapest, 2004, Gondolat Kiadó. HU-ISBN 963 95 0086 0. /Jogtörténeti értekezések, 28./ HU-ISSN 0134-0026.

119. Idem: *RÁDAY Gedeon és a szegedi királyi biztosság. A „betyár-világ” felszámolása*. Pécs, 2007, Pro Pannónia Alapítvány. 207 p. HU-ISBN 978 963 94 9887 7.

Idem: A csendőri szolgálat. *Rubicon*, XXI.évf. (2010) 1.sz. 11-13.p. HU-ISSN 0865-6347.

120. KOVÁCS Tamás: A Magyar Királyi Csendőrség és a Magyar Királyi (Álami) Rendőrség politikai nyomozó osztálya(i)k. 117-136.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei*. Budapest, 2014², Nemzetbiztonsági Szakszolgálat – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 399 p. HU-ISBN 978 963 89 8280 3.

121. PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti feladatai 1891-1914. *Hadtörténelmi Közlemények*, CIII.évf. (1988) 1.sz. 56-92.p. HU-ISSN 0017-6540.

122. Idem: A polgári magyar állam első központosított közbiztonsági szerve a Magyar Királyi Csendőrség. *Belügyi Szemle*, XXXVII.évf. (1989) 2.sz. 35-40.p. HU-ISSN 0133-6738.

123. Idem: A rendőrség és a csendőrség személyi állományának biztosítási tradíciói. *Főiskolai Figyelő Plussz*, IV.évf. (1993) 1.sz. 130-136.p. HU-ISSN 0866-4404.

124. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. 193-206.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, Nemzeti Közszerológati Egyetem – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISSN 2415-9875.

125. Idem: A csendőrség magyarországi története. 161-200.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság – Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2413-9875.

126. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. 193-206.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, Nemzeti Közszerológati Egyetem – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISSN 2415-9875.

127. Idem: Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának határszéeli csendőrsége. 201-236.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság – Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2413-9875.

128. Idem: Elpusztított emlékhelyek. 349-362.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság – Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 1./ HU-ISSN 2413-9875.

129. SUBA János: M. Kir. Csendőrség és az országgyarapítások 1939-1941. *Közép-Európai Közlemények*, IX.évf. (2016) 4.sz. 140-154.p. HU-ISSN 1789-6339.

130. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség diszlokációja. 327-338.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *Tanulmányok „Quo vadis rendvédelem? Szabadságjogok, társadalmi kötelezettségek és a biztonság.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2010, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 255 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XI./ HU-ISSN 1589-1674.

131. Idem: Rendőrség, csendőrség és a honvédség határvédelmi funkciói a Magyar Királyságban. 221-229.p. In HAUTZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Határőrség és rendőrség – az integrált rendvédelem” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2007, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 255 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, I./ HU-ISSN 1589-1674.

132. Idem: A Vas vármegyei határcsendőr zászlóalj története, 1919-1921. *Vasi Szemle*, LVI.évf. (2001) 6.sz. 687-704.p. HU-ISSN 0505-0332.

133. SZAKÁLY Sándor: A Horthy-hadsereg tábori csendőrségének megszervezése és alkalmazása a második világháború idején (1938-1944). *Hadttörténelmi Közlemények*, XCIV.évf. (1981) 3.sz. 376-402.p. HU-ISSN 0017-6540.

134. Idem: A magyar királyi csendőrség, 1881-1945. *Hadtudományi Tájékoztató*, I.évf. (1985) 2.sz. 88-100.p. HU-ISSN 1419-7758.

135. Idem: A magyar tábori csendőrség jelvényei, 1924-1944. *Hadtörténelmi Közlemények*, XCVIII.évf. (1985) 4.sz. 892-899.p. HU-ISSN 0017-5640.

136. Idem: Egy közbiztonsági testület létrehozása és feladata a XIX-XX. század fordulóján: a Magyar Királyi Csendőrség. *Főiskolai Figyelő Plusz*, I.évf. (1990) 2.sz. 213-218.p. HU-ISSN 0866-4404.

137. Idem: *A magyar tábori csendőrség*. Budapest, 1990¹, Zrínyi. 154 p. HU-ISBN 963 32 6560 6.

138. Idem: Egy közbiztonsági őrtestület létrehozása és feladata a 19-20. század fordulóján. (A magyar királyi csendőrség.) 325-330.p. In Á VARGA László (szerk.): *Társadalmi konfliktusok*. Salgótarján 1991, Nógrád Megyei Levéltár. 403 p. HU-ISBN 963 72 4304 6. /Adatok, források és tanulmányok a Nógrád Megyei Levéltárból, 16./ HU-ISSN 0138-1990. , /Rendi társadalom – polgári társadalom, 3./ HU-ISSN 2060-2332.

139. Idem: A magyar királyi csendőrség 1919-1941. *Szívárvány: irodalmi, művészet és kritikai szemle*, XVI.évf. (1995) 1.sz. 136-147.p. HU-ISSN 0270-5508.

140. Idem: *A magyar tábori csendőrség 1938-1945*. Budapest, 2000², Ister. 173 p. HU-ISBN 963 92 4328 0.

141. Idem: *Katonák csendőrök ellenállók*. Kaposvár, 2007, Kaposvár város közgyűlése. 114 p. HU-ISBN 978 963 86 7329 9. /Örökség Kaposi Kiskönyvtár, 32./ HU-ISSN 1218-7380.

142. Idem: A magyar tábori csendőrség. *Rubicon*, XXI.évf. (2010) 1.sz. 26-31.p. HU-ISSN 1586-0337.

143. Idem: Népbírósi eljárások a Magyar Királyi Honvédség és Csendőrség tagjai ellen. *Honvédségi Szemle*, CXL.évf. (2012) 5.sz. 53-56.p. HU-ISSN 2060-1506.

144. Idem: *Akik a Magyar Királyi Csendőrséget 1919 és 1945 között vezették. Történelmi-statisztikai áttekintés a Magyar Királyi Csendőrség felső vezetőiről*. Budapest, 2013, Magyar Napló Kiadó. 301 p. HU-ISBN 978 963 99 6127 2.

145. VEDŐ Attila — KOMJÁTHY László: A Magyar Királyi Csendőrség tűzrendészeti feladatai 1881 és 1945 között. *Bolyai Szemle*, XXV.évf. (2016) 1.sz. 131-141.p. HU-ISSN 1416-1443.

146. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség hírszerzési és kémelhárítási feladatai. *Nemzetbiztonsági Szemle*, III.évf. (2015) 1.sz. 5-25.p. HU-ISSN 2064-3756.

147. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közlekedési szolgálati ágának fejlődéstörténete. 535-546.p. In RAJNAI Zoltán et al. (szerk.): *Tanulmánykötet a 6. Bátorhory-Brassai nemzetközi konferencia előadásaiból*. Budapest, 2015, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskolája. 1372 p. HU-ISBN 978 615 54 6038 5.

148. Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közbiztonsági tevékenységének szervezete és gyakorlata. 361-373.p. In ORBÓK Ákos (szerk.): *A hadtudomány és a XXI. század*. Budapest, 2016, Doktoranduszok Országos Szövetsége. 374 p. HU-ISBN —

**A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
2021. évi soron következő rendezvényei**

A magyar közbiztonság-történeti tudományos szimpozion-sorozat
XXI. rendezvényeként

előreláthatóan **2021. II. 12-én (pénteken)**
1093 Budapest, Zsil utca 2-4. szám alatt.
az VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár
közös szervezésével

*„A 150 éve díjtszemexertett Magyar Királyi Koronaőrség
a 140 140 éve alapították a Magyar Királyi Csendőrség
és a 100 éve felállított*

Magyar Királyi Folyamőrség és Magyar Királyi Vámőrség”
valamint

A magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozat XXXVI.
rendezvényeként előreláthatóan **2021 őszén** az Országgyűlési Őrség
közös rendezésével
budapesti helyszínnel

„99 éve hozták létre

a Magyar Királyi Képviseletőhízi Őrséget”
tervezett munkacímével fog létrejönni.

A rendezvényekre előadással jelentkezni lehet
2020 december végéig, illetve augusztus végéig
az alábbi elérhetőségeken

dr. BODA József mag. Ph.D. címzetes egyetemi tanár nyá.nb.vörgy.

☎: (+36/06-20) 992-0117 ; @: boda.jozsef@uni-nke.hu

dr. PARÁDI József mag. CSc. nyá.főiskolai tanár nyá.r.ezds.

☎: (+36/06-70) 326-1150 ; @: paradi.jozsef@gmail.com

a „Szerzői űrlap” kitöltése által

A „Szerzői Űrlapok elérhetőek a társaság honlapcímén:

<http://users.atw.hu/szbmrtd/index.html>

Az előadások időtartama egységesen 20 perc.

PowerPoint szemléltető anyagok kivetítése biztosított. A Rendvédelem-történeti Füzetek
(Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774 tudományos periodika befogadja
azon előadások tanulmányra fejlesztett változatait, amelyek harmonizálnak
a folyóirat közlési feltételeiben foglaltakkal.

V. SZEMÉLYI HÍREK

(Rovatvezető: PARÁDI József)

TAGSÁG

PARÁDI József

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság
tagságában 2020-ban bekövetkezett változások

„Homo non soli natus, sed patrie.” (Cicero)

Az ember nem ön maga számára él, hanem a haza számára is.

2020-ban kilépett tagok:

- _____

2020-ben megszűntetett tagságok:

- _____

Tudományos társaságunk elnöksége általában azoknak a tagtársainknak a tagsági viszonyát szünteti meg, akik:

- tartózkodnak a tagdíjfizetéstől és ennek nem tudják elfogadható okát megjelölni;
- a társaságunk rendezvényeitől távol maradnak;
- a magyar rendvédelem-történet gondozásában, vagy művelésében nem vesznek részt;
- nem teszik magukat elérhetővé, megkereséseinkre nem reagálnak.

A tagsági viszony megszüntetése nem jelenti az érintett személyiségének leminősítését. Egyszerűen arról van szó, hogy aki nem vesz részt a magyar rendvédelem-történet gondozásának a tevékenységében, illetve távol tartja magát társaságunk rendezvényeitől, azok számára a tagsági viszony értelmét veszíti. Tudományos társaságunk ebből fakadóan időnként áttekinti tagságunk helyzetét és a fenti szempontok szerint megszünteti tagságát azoknak, akik közösségünk tevékenységében semmilyen formában sem vesznek részt a méltánylást érdemlő esetek — tartós betegség, hosszas külföldi kiküldetés stb. — kivételével.

2020-ben felvett tagtársaink:

- GYENES László **120-283** (kutatási területe: a Magyar Királyi Csendőrség története.)
- KÜRTI Béla **120-284** (kutatási területe: a Magyar Királyi Csendőrség története.)

2020-ban elhunyt tagtársaink:

- Dr. DOMBRÁDY Lóránd DSc. **192-045** , ☩-2020. VI. 14.
- Dr. LÓRÁNT Csaba univ. **199-166** , ☩-2020. XI. 11.

2020-ban elhunyt szimpatizánsunk:

- v. DOBAI Miklós ☩-2020. XII. 17.

NÉV: GYENES László
SZÜL. IDŐ: 1961. IX. 11.
☎ : (+36/06-20) 428-9243
@: gyenesl.freestart@indamail.hu
TAGSÁGI SZÁM: 120-283

Tanulmányok

- Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar.

Szakmai tevékenység

-

Kutatási területe:

- A Magyar Királyi Csندőrség története.

Tudományos és oktatói fokozatok

—

Publikációk

- Publikációinak bibliográfiai adatait nyilvános adatbázisban nem tartja nyilván.

Kitűntetések

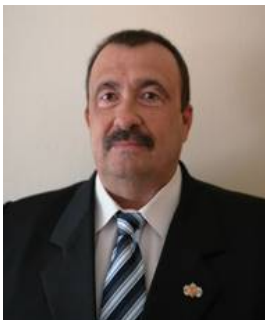
—

Tudományos tagságok és tisztségek

Tag: Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság.

Nyelvismeret

- Latin

NÉV: **KÚRTI Béla**

SZÜL. IDŐ: 1967. IV. 18.

☎ : (+36/06-30) 375-0191

@: csendor131@gmail.com

TAGSÁGI SZÁM: 120-284

Tanulmányok

- 1981-1985 Karcagi Mezőgazdasági Szakközépiskola Növénytermesztő Gépész Szakirány
- 1985 Érettségi

Szakmai tevékenység

- A Magyar Királyi Csendőrség írott és tárgyi emlékeinek a gyűjtése.

Kutatási területe:

- A Magyar Királyi Csendőrség története.

Tudományos és oktatói fokozatok

-

Publikációk

- Publikációinak bibliográfiai adatait nyilvános adatbázisban nem tartja nyilván.

Kitüntetések

- Csendőrség-történetért Érdemkereszt.

Tudományos tagságok és tisztségek

-

Nyelvismeret

-

PARÁDI József
NEKROLOG

In memoriam DOMBRÁDY Lóránd

(Szatmárnémeti, 1931. IV. 3. – Budapest, 2020. VI. 14.)

Szomorú kötelezettségemnek teszek eleget azzal, hogy az olvasók tudomására hozom dr. DOMBRÁDY Lóránd a hadtudomány akadémiai doktora, c. egyetemi tanár tagtársunk halálhírét.

A DOMBRÁDY család Szatmárnémetit elhagyva 1944-ben Budapestre költözött. Az 1931-ben született DOMBRÁDY Lóránd középiskolai tanulmányait a budapesti Berzsényi Dániel Gimnáziumban folytatta, ahol érettségizett is. Mivel DOMBRÁDY Lórándra életre szóló hatást gyakoroltak szülőföldjének a magyar hazához való visszatérésevel kapcsolatos emlékek, ezért hivatásának a történész pályát választotta. Először történelem-magyar szakon általános iskolai tanári diplomát szerzett, majd kiegészítő szakon a Szegedi Tudományegyetemen abszolválta a történész egyetemi diplomáját.

A hadtörténet iránti érdeklődése nyomán végül 1972-ben került a Hadtörténelmi Intézethez és Múzeumhoz, amikor már számos ígéretes kutatással és értékes publikációval rendelkezett. Az életút érdekessége, hogy a Hadtörténelmi Intézet és Múzeumtól a Rendőrtiszti Főiskola oktatói karába távozó ÖRY Károly megüresedett helyébe került. ÖRY Károly 1990-ben, DOMBRÁDY Lóránd pedig 1992-ben lépett be tudományos társaságunk tagjai közé. Mindketten meghatározó és nehezen nélkülözhető tagjaink közé tartoztak.

DOMBRÁDY Lóránd tudományos munkásságának javát a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum munkatársaként hozta létre a két világháború közötti Magyarország honvédelme kutatási témájának a művelése által. Fő kutatási területe a két világháború közötti Magyarország honvédelmének története volt, annak is főleg a hadigazdasághoz, a páncélos fegyvernemhez kötődő témái.

Nyugdíjba vonulását megelőzően a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Intézet igazgató posztját is betöltötte. Kutatási eredményeit tartalmazó könyveiből tanulnak ma is a jövő hadtörténészei.

Aktív szerepet vállalt a két világháború közötti magyar történelem kutatói tudományos munkájának instruálásában. Jelen sorok írója kandidátusi disszertációjának a tudományos témavezetője is ő volt.

1975 novemberében a hadtudomány kandidátusa, majd 1990 áprilisában a hadtudomány doktora tudományos fokozatát védte meg a hadtörténelem terén. Tudományos teljesítménye elismeréseként a honvédelmi miniszter 1990-ben **Strommfeld Aurél Díjat** adományozott DOMBRÁDY Lórándnak. Oktatói tevékenységét pedig a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem címzetes egyetemi tanári cím odaítélésével ismerte el. A *Hadtörténelmi Közlemények* tudományos periodikának évtizedeken át az egyik meghatározó szerzője, majd szerkesztőbizottsági tagja volt.

DOMBRÁDY Lóránd alkotómunkáját az alaposság, a források tisztlete, a korrekt következtetések levonása jellemezte. Munkásságával lényegesen hozzájárult nemzeti történelmünk általa művelt szeletének gyarapításához.

Szellemi alkotómunkája példaértékű. Személyével olyan kutató bajtársat veszítettünk el, aki egyedülálló volt a maga nemében. Azonban nem hagyott teljesen el bennünket, hiszen rendelkezésünkre áll a szellemi öröksége és etikus magatartásának a példája.

Emlékét szeretettel őrizzük.

Non obiit abiit
(*Nem halt meg csak eltávozott*)

PARÁDI József
NEKROLOG

In memoriam LÓRÁNT Csaba

(Baktalórántháza, 1940. X. 7. – Budapest, 2020. XI. 11.)

Szomorú kötelezettségemnek teszek eleget, amikor arról vagyok kénytelen tájékoztatni Benneteket, hogy dr. LÓRÁNT Csaba tagtársunk 2020. XI. 11-én 80 éves korában elhunyt. A halál oka szívéllás volt, a koronavírus járvánnyal nem állt összefüggésben.

A temetésre 2020. XI. 24-én 14⁰⁰ órakor került sor a budapesti Új Köztemetőben. Tagtársunk végső nyughelye a 140-es parcellában van.

Dr. LÓRÁNT Csaba tagtársunk a mérnöki diplomája megszerzését követően ugyan a közgazdaságtudományban védte meg egyetemi doktorátusát és mérnök-közgazdászként dolgozott, azonban valódi vonzalmat a történelem iránt érzett, ezen belül is a polgári magyar állam (1867-1944) fegyveres testületeinek a története iránt érdeklődött. E témakörben az egyenruhák tekintetében — elsősorban a Magyar Királyi Csendőrségre vonatkozóan — talán a legtekintélyesebb magángyűjteménnyel rendelkezett a trianoni határok között.

Tudományos társaságunk tagjai közé 1999-ben nyert felvételt. Kutatási területe a XIX-XX. századi magyar fegyveres szervezetek egyenruha- és ékítménytörténete volt. 2016-ban tudományos társaságunk elnökségébe választotta a tagság, mely tisztségét halála napjáig betöltötte. A társasági konferenciáinkhoz kapcsolódó kamarakiállítások hagyományos szervezője és kivitelezője volt.

Halála mindannyiunkat váratlanul ért. Tevékenysége nélkülözhetetlen volt a magyar rendvédelem-történet iránt érdeklődő ifjabb nemzedéknek a csendőrségtörténeti formai hagyományokkal való megismertetése terén. Ismeretterjesztő munkája kitörölhetetlen emléket hagyott a témakör iránt érdeklődők körében.

Dr. LÓRÁNT Csaba a magyar rendvédelem-történeti gondozása érdekében kifejtett tevékenysége elismeréseként hat ízben részesült kitüntetésben:

- Rendvédelem-történetért Érdemérem - 2001
- Rendvédelem-történetért Érdemkereszt támogató fokozat - 2004
- Rendvédelem-történetért Érdemkereszt kiváló művelő fokozat - 2005
- Rendvédelem-történetért Érdemrend támogató fokozat - 2006
- Rendvédelem-történetért Díj - 2011
- 25 év a magyar rendvédelem-történet szolgálatában emlékérem - 2015

A család gyászában osztozva emléket szeretettel őrizzük.

Non obiit abiit
(*Nem halt meg csak eltávozott*)

PARÁDI József
NEKROLÓG
In memoriam DOBAI Miklós
(1943 - 2020)

Szomorúan tájékoztatlak Benneteket arról, hogy vitéz DOBAI Miklós villamosmérnök tudományos társaságunk szimpatizánsa 2020. XII. 17-én elhunyt, melyről néhány napja értesültünk.

Egy igaz ember távozott el közülünk, aki szerette családját, szerette hivatását, szerette nemzetét, szerette hazáját. Számára a magyar haza területe nem volt azonos a jelenlegi magyar állam térrelével. A haza határa a Tátrától a Fátáig, a Dévényi kaputól a Vaskapuig, a Szerémségtől a Szepességig tartott. Annak ellenére, hogy életének döntő többségét a trianoni határok között élte le és fiatalságát, illetve aktív korának javarészt a pártállam viszonyok között töltötte el, szenvedélyesen szerette a történelmi Magyarországot, mint hazáját. Soha egyetlen percig sem kételkedett abban, hogy szeretett hazájának egysége egyszer helyreállhat. Sajnos nem adatott meg a számára, hogy megélhette volna ennek a bekövetkezését.

Egész életében olyan emberek társaságát igyekezett keresni, akik a történelmi Magyarország témakörével foglalkoztak valamilyen formában. Ezen indítatásból fakadóan volt egy ideig a HORTHY Társaság elnöke, majd így került tudományos társaságunk vonzáskörébe. A magyar rendvédelem-történetet ugyan nem gyarapította új kutatási eredményekkel, azonban élénk figyelemmel kísérte a szakirodalom alakulását, nem jöhetett létre rendezvény a részvétele nélkül. Felszólalásait a hazaszeretet érzése itatta át.

Akik ismerték, szerették. Egyenes jellemű, igaz embert veszítettük el személyében.

Emlékét szeretettel őrizzük.

Non obiit abiit
(*Nem halt meg csak eltávozott*)

PARÁDI József

2020. évi kitüntettek a magyar rendvédelem-történet művelői körében.*„Homo non soli natus, sed patrie.” (Cicero)**Az ember nem önmaga számára él, hanem a haza számára is.*

Tudományos társaságunk kitüntetési rendszere fokozatosan alakult ki. A kitüntetéseink azt a célt szolgálják, hogy a magyar rendvédelem-történet művelése terén eredményeket elért kutatók munkáját, illetve e tevékenység elősegítése érdekében végzett teendőket is elismerjük. A rendvédelem-történetért elismerési rendszer az egyetlen kitüntetési rendszer, amelyet kizárólag a rendvédelem-történet gondozása terén elért eredmények, vagy az ilyen eredmények elősegítése érdekében végzett munkáért kapnak a kitüntettek. Ezen elismerési rendszer kialakulását mi értéknek tekintjük, melyre oly módon vigyázunk, hogy kizárólag a témakör gondozása során, vagy annak elősegítése kapcsán keletkezett jelentős eredményekért adományozzuk. Ez a gyakorlat teremtette meg az elismerési rendszerünket övező tiszteletet. A rendvédelem-történetért elismerési rendszer kitüntetéseiben tehát nem csupán a társasági tagok részesülhetnek, hanem mindenki, aki a szakterületben kutatási terén eredményeket ért el vagy azok létrejöttét jelentősen elősegítette. A rendvédelem-történetért elismerési rendszer kitüntetéseit — fizikai megjelenéseinek leírását, az adományozás indokait, stb. — önálló kötetben publikáltuk:

PARÁDI Ákos — PARÁDI József: *A magyar rendvédelem-történetért elismerések.*

Budapest, 2016, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti

Tudományos Társaság, 101 p.

amely megtalálható társaságunk honlapján:

<http://szbmrtd.atw.hu>

Tudományos társaságunk fennállása során számos személyt kitüntettünk már a magyar rendvédelem-történet művelése terén teljesített kimagasló tevékenységéért. Eddig nem múlt el év úgy, hogy valamilyen kitüntetést ne adományoztunk volna. A koronavírus járványból fakadóan azonban úgy döntöttünk, hogy 2020-ban a kitüntetés adományozását felfüggesztjük mindaddig, amíg a járványveszély fennáll. Meg kívánjuk ugyanis őrizni azt a kialakult gyakorlatot, hogy a magyar rendvédelem-történetért elismeréseket tudományos rendezvényeken a nagyközönség jelenlétében ünnepélyes keretek között adjuk át. Bízunk abban, hogy 2021-ben visszatérhetünk a kitüntetés adományozás ezen kialakult hagyományához.

A 2020. évben tehát az adományozott kitüntetéseink és a kitüntettjeink létszáma a 2019. évi helyzethez képest nem változott.

2020. XII. 31-vel bezárólag magyar rendvédelem-történetért elismerésben 235 fő 509 esetben részesült.

Személyek		Elismerések							
		ÉÉ	EK-T	EK-M	ÉR-T	ÉR-M	Díj	Mag	ÉÉ
NT	M 108	62	29	1	8	0	12	0	28
	K 12	12	5	0	0	0	0	0	0
	Ö 120	74	34	1	8	0	12	0	28
T	M 75	66	39	19	11	0	8	10	14
	K 10	7	7	4	1	0	1	0	0
	Ö 85	73	46	23	12	0	9	10	14
TV	M 30	31	28	21	21	5	17	18	21
	K 0	1	1	0	1	0	0	0	0
	Ö 30	32	29	21	22	5	17	18	21
MÖ	M 213	159	96	41	40	0	37	28	63
	K 22	20	13	4	2	0	1	0	0
	Ö 235	179	109	45	42	5	38	28	63

Lejegyzések:
NT = Nem tag
TV = Tisztségviselő
Ö = Összesen
MÖ = Mindösszesen
M = A rájárási határokban belüli Magyarországon él.
K = Külföldön — ideértve az elcsatolt területeket is — él.
ÉÉ = Eredmény
ÉR-T = Eredmény támogató
ÉR-M = Eredmény művelő
Díj = Eredmény támogató
Mag = Eredmény művelő
ÉÉ = Eredmény
ÉR-T = Eredmény támogató
ÉR-M = Eredmény művelő
Mag = Eredmény művelő
ÉÉ = Eredmény

Megjegyzés:
- A tisztségviselőkhöz tartozóknak tekintettünk mindenkit, aki a tudományos társaság fennállása során valamilyen tisztséget betöltött.
- Tagnak tekintettünk mindenkit, aki a tudományos társaság tagja volt.

PARÁDI József
Kitüntetését kapott
a Magyar Királyi Csendőrség emléktárgyait gyűjtő KÜRTI Béla

A Magyar Királyi Csendőrség története napjaink neuralgikus témái közé tartozik, elsősorban a politikai prekonceptiókon nyugvó véleménynyilvánítások nyomán. A magyarországi pártállam időszakában is mellőzött témakör volt a testület története, a tárgyi emlékei pedig gondoskodás hiánya miatt döntően az enyészet martalékává váltak. Ebből fakadóan fokozott jelentősége van a testület-történeti emléktárgyak gyűjtésével foglalkozó feldolgozó, rendszerező munkának, mivel a Magyar Királyi Csendőrségnek mint a polgári magyar állam katonailag szervezett fegyveres őrtestületének (1881-1945) a története nemzeti múltunk szerves része, amelynek megismerése nemzeti identitásunk részét alkotja.

Sajnálatos módon a testület történetével a trianoni határokon belül ma Magyarországon egyetlen állandó kiállítás sem foglalkozik, leszámítva a Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban létesített csendőr őrs irodát. Pedig a II. világháború eseményei és az azt követő pártállami diktatúra intézkedései következtében valamennyi lakott kontinensre emigráló csendőrök személyes felszerelési tárgyaikat magukkal vitték és megőrizték, hasonlóan a Magyar Királyi Honvédség más fegyvernemeihez. Ezen idegenbe szakadt emléktárgyakat a Magyar Királyi Csendőrség tagjai által létesített emigráns szervezet a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség összegyűjtötte és a torontói Magyar Házban állandó kiállítás formájában a nagyközönség számára megtekinthetővé tette. A rendszerváltás után a gyűjtemény hazatért a Hadtörténeti Intézet és Múzeumba, ahol időszaki kiállítások formájában azóta három alkalommal is kiállították.

A magyarországi gyűjtők körében azonban a ritka csendőrség-történeti tárgyakból eddig még önálló gyűjtemény nem jött létre. Az első ilyen — tisztán csendőrségi anyagokat tartalmazó — gyűjteményt KÜRTI Béla anyagai képezik. A magyarországi csendőrség-történeti gyűjtemény kialakulását a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség *Csendőrség-történetért Erdemkereszt* adományozásával ismerte el.

A kitüntetés átadására 2020. IX. 10-én (csütörtökön) az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark épületegyüttesében megrendezett „»Mögötted a törvény előtted is az legyen!« A Magyar Királyi Csendőrség és kora.” című XXXV. magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencián került sor.

A kitüntetett a konferencia alkalmából csendőrség-történeti kamarakiállítást is installált, amely felkeltette a résztvevők érdeklődését. A kitüntetett pedig a rendezvény során beszédet is tartott, amely a tudományos konferenciáról készült felvétel részeként megtekinthető a világhálón:

https://www.youtube.com/watch?v=m93qHMT_2z8

A kitüntetett előadásában felhívta a hallgatóság figyelmét arra, hogy milyen nehéz dolga van ma Magyarországon a csendőrség történetét kutató gyűjtőnek. Egyben pedig jelezte azon szándékát, hogy — a felmerülő nehézségek ellenére — szeretné a gyűjtőmunkát tovább folytatni, gyűjteményét fejleszteni, idővel pedig valamely közgyűjtemény gondozására bízni az összegyűjtött anyagot.

KÜRTI Béla
a kitüntetett csendőrség-történeti gyűjtő

(2020. IX. 10. Ópusztaszer)

Csendőrség-történetért Érdemkereszt

A kitüntetést az amerikai székhelyű
Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség alapította
1995. II. 14-én.

SZAKÁLY Sándor — ZEIDLER Sándor
A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének katonai tagozata
kitüntetésben részesült dr. PARÁDI József nyá.r.ezds.

A kormányfő javaslatára az államfő a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésnek a katonai tagozatát adományozta dr. PARÁDI József CSc., nyá. főiskolai tanár, nyugállományú rendőr ezredesnek, tudományos társaságunk elnökének a magyar rendvédelem-történet művelése terén kifejtett kimagasló szellemi munkája elismeréseként. A kitüntetés átadására 2020. X. 22-én a Belügyminisztérium központi épületgyűjtésének márvány aulájában került sor.

Az óbudai születésű PARÁDI József a PARÁDI-család egyetlen gyermekként középiskolai tanulmányait az óbudai Árpád Gimnáziumban folytatta, ahol 1968-ban érettségizett. Ezt követően a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán tanult, majd 1972-ben avatták határőr tisztté. A határőrségnél többféle beosztást töltött be, köztük különböző tanintézetekben oktatói teendőket is ellátott. 1984-ben került a Rendőrtiszti Főiskolára, ahol — az alsóbb oktatói fokozatokat végig járva — 1991-ben nevezték ki főiskolai tanárrá.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar hallgatója volt 1975-1978 között, ahol 1978-ban szerzett egyetemi diplomát, majd 1984-ben védte meg bölcsészdoktori disszertációját „*A dualista Magyarország határőrizete 1867-1914.*” címmel. Kandidátusi disszertációjának védésére pedig 1990-ben került sor „*A magyar állam határőrizete 1920-1941.*” címmel. Doktoriátusainak minősítései summa cum laude volt.

Szellemi munkásságát a polgári magyar állam rendvédelem-története terén fejtette ki. Kezdetben ezen időszakban a magyar határőrizet történetét tárta fel, majd munkásságát kiterjesztette a korabeli teljes magyar rendvédelem történetére. Oktatómunkája során döntően a kutatása eredményeit tartalmazó tantárgyakat tanított. E célból hívták meg az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara Magyar Állam- és Jогtörténeti Tanszékére is külső előadóként abból a célból, hogy kutatási eredményeit interpretálja a hallgatóság számára.

A magyar tudományos fokozati rendszer megváltoztatása időszakában került kialakításra a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagsága, amelynek a létrehozása óta a tagja.

Dr. PARÁDI József 2009-ben vonult nyugdíjba a Rendőrtiszti Főiskoláról, ahol a magyar rendvédelem-történeti tudományos diákkört vezetve hallgatói számos országos szintű elismerésben részesültek.

Szellemi munkássága során — számos közéleti és ismeretterjesztő publikációján túlmenően — mintegy három tucatnyi kötetet és több mint 100 tanulmányt hozott létre a kutatási területe témájában, amelyek az általa feltárt új tudományos eredményeket publikálták. Szakterületének művelése során született eredményei megkerülhetetlenek, azokra alapozva tevékenykednek a témakör kutatói, illetve kutatási eredményei nélkülözhetetlenek a témakör magyar felsőoktatásában is.

A kitüntetett fontosnak tartja — a szellemi alkotómunkája végzése mellett — a tudományszervezői tevékenység végzését is. Ennek keretében tudományos társaságot vezet, tudományos rendezvény-sorozatokat alapított és mentorál, továbbá tudományos kiadvány-sorozatokat szerkeszt.

Dr. PARÁDI József a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság alapítójaként annak működésében 1990 óta vesz részt 1996-tól elnökként. Személye körül szellemi alkotóműhely alakult ki, illetve a tudományos társaságban idővel létrejött többi szellemi alkotóműhely összefogását és vezetését is végzi. Munkásságát az objektív történelemszemlélet, a politikai prekoncepcióktól való mentesség jellemzi. Környezetének példát mutat az alaposság, a korrektség, a források tisztelete és általában az etikai tisztaság érvényre juttatása terén.

A *Rendvédelem-történeti Hirlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1785-3257. — amely évente egyszer, két összevont szám formájában jelenik meg és a magyar rendvédelem-történet művelésével kapcsolatos operatív eseményekről (könyvbemutatók, disszertáció védések, konferenciák stb.) nyújt tájékoztatást, bár elsősorban a „Műhely” rovat tekintetében tudományos cikkek közlésére is hivatott — főszerkesztői teendőit a kezdetektől, azaz 1990-től ellátja.

A *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. — amely az évente két alkalommal megjelenő számaiban a nemzeti rendvédelem-történetünk körébe tartozó tudományos alkotások közlésére hivatott periodika — szerkesztését szintén 1990-től, a folyóirat alapításától kezdve végzi. Főszerkesztői tevékenysége eredményeként a folyóirat jelentős fejlődésen ment keresztül. A periodika a magyar kultúrközegben az egyetlen lap, amely lapszámonként nyolc indexel, azaz a szövegre vonatkozóan Index nomenclator, Index geographicus, Index chronologicus és Index organicus, a jegyzetekre vonatkozóan pedig Citációs index publikációk és kéziratok, Citációs index periodikák, Citációs index levél-, irat- és dokumentumtárak és Citációs index jogszabályok elnevezésű indexekkel rendelkezik.

A magyar rendvédelem-történet körébe tartozó hat könyvsorozat, azaz „A magyar rendvédelem-történet öröksége.” HU-ISSN 2062-8447, „A magyar rendvédelem-történet hagyatéka.” HU-ISSN 2064-4728, „A magyar rendvédelem-történet forrásai.” HU-ISSN 2560-0532, a „Salutem” HU-ISSN 2416-2078, a „Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok.” HU-ISSN 2415-9875 és a „Segéd tudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában.” HU-ISSN 2064-5333. a főszerkesztője.

Dr. PARÁDI József két tudományos rendezvény-sorozatot is alapított, nevezetesen a *Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia-sorozatot*, amelynek a keretében 2020-ban került megtartásra „»Mögötted a törvény, előtted is az legyen!« A Magyar Királyi Csendőrség és kora.” címmel a XXXV. konferencia és a *Magyar Közbiztonság-történeti Tudományos Szimpozion-sorozatot*, melynek keretében szintén az idén került megrendezésre „A magyar

közbiztonság újjászervezése az I. világháború és az azt követő forradalmak után.” címmel a XX. szimpozion.

Szellemi munkássága elismeréseként társadalmi és állami kitüntetésekben részesült:

- **2015** 25 év a magyar rendvédelem-történet szolgálatában érdemérem (társadalmi elismerés);
- **2012** Pro Facultate emlékérem (ELTE-ÁJK);
- **2010** Díszőr tárgyjutalom (társadalmi elismerés);
- **2009** Szemere Bertalan Díj (társadalmi elismerés);
- **2007 és 2008** Rendvédelem-történetért Érdemrend (kiváló művelő fokozat 2008, önzetlen támogató fokozat 2007, társadalmi elismerések);
- **2004** Rendvédelem-történetért Érdemkereszt kiváló művelő fokozat (társadalmi elismerés);
- **2002** Mestertanári Díj (OTDK);
- **2002** Tudással Magyarorszáért Díj (állami elismerés);
- **2002** Belügyminiszteri tárgyjutalom olajfestmény (BM);
- **2002** Kossuth Díszkard tárgyjutalom a belügyi tárcától (BM);
- **2001** Somogy Megyei Közgyűlés Ezüst Emlékérme (önkormányzati elismerés);
- **2000** a belügyi tárca Tudományos Munkáért Emlékplakett (BM);
- **1999** Rendvédelem-történetért Érdemkereszt önzetlen támogató fokozat (társadalmi elismerés);
- **1998** Rendvédelem-történetért Érdemérem (társadalmi elismerés).

A kitüntetett elismeréseire a koronát a Magyar Érdemrend Lovagkereszt kitüntetés adományozása tette fel.

A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje a magyar állam által adományozható kitüntetésnek a Magyar Érdemrendnek az egyik osztálya. A 2011. évi alaptörvény értelmében adományozza az államfő. A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével kitüntetett személy jogosult magát a megfelelő állami kitüntetés tulajdonosának nevezni. A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjéből évenként legfeljebb kettőszáznyolcvan adományozható. Kiváltság az adományozással nem jár.

Dr. PARÁDI József
Magyar Érdemrend Lovagkeresztje (katonai tagozat)
kitüntetésre ORBÁN Viktor miniszterelnök úr által való felterjesztéséről
szóló értesítés

Tisztelt Kinteltelt!

Ezúton tisztelettel értesitem, hogy Orbán Viktor miniszterelnök úr előterjesztésére Áder János köztársasági elnök úr állami kitüntetés adományoz Önnek.

A kitüntetés átadására nemzeti ünnepünk, október 23-a körüli napokban kerül majd sor. Az ünnepség konkrét időpontjáról és helyszínéről hamarosan tájékoztatni fogják Önt a szervezésért felelős minisztérium munkatársai. Elismeréséhez gratulálók és köszönöm eddigi szíves együttműködését.

Tisztelettel:

MINISZTERELNÖKI
KABINETIRODA

Bíró Zsófia
 osztályvezető
 Miniszterelnöki Titkársági Főosztály
 Kinteltelési Osztály
 Miniszterelnöki Programiroda
 1054 Budapest, Garibaldi u. 2.
 Telefon: 06/1/795-6507
 E-mail: zsoltia.biro@mk.gov.hu
<http://www.kormany.hu/hu/miniszterelnoki-kabinetiroda>

Dr. PARÁDI József
Magyar Érdemrend Lovagkereszt kitüntetése (katonai tagozat)

Dr. PARÁDI József
Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének (katonai tagozat)
adományozó oklevele

MAGYARORSZÁG KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKE

DR. PARÁDI JÓZSEF

nyugalmazott rendőr ezredes, a Szemere
Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság elnöke

részeire

a magyar rendvédelem-történet szakterületének
kialakításában, valamint a Szemere Bertalan Magyar
Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
létrejöttében vállalt jelentős szerepe elismeréseként

a MAGYAR ÉRDEMREND
LOVAGKERESZTJE

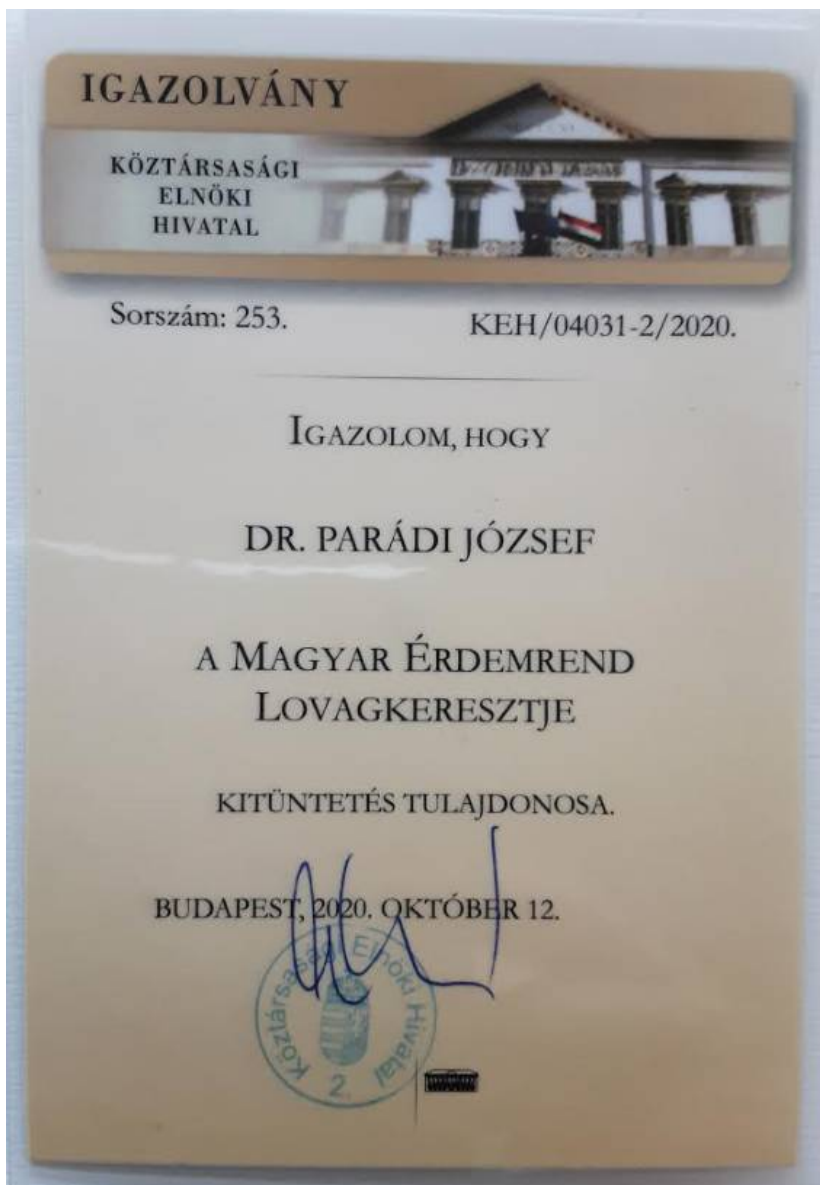
KITÜNTETÉST ADOMÁNYOZOM.

Kelt Budapesten, 2020. évi október hó 12. napján

Adk J.

Dr. PARÁDI József
Magyar Érdemrend Lovagkereszt kitüntetésének (katonai tagozat)
tulajdonosi igazolványa

***Dr. PARÁDI József kitüntetését átadta
dr. PINTÉR Sándor r.vezds., belügyminiszter, miniszterelnökhelyettes***

A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje azonban a magyar állam kitüntetési rendszerében nem előzmények nélküli.

1923. VI. 19-én vitéz nagybányai HORTHY Miklós kormányzó Magyar Érdemkereszt és Magyar Érdemérem elnevezésű kitüntetési rendszert alapított gróf bethleni BETHLEN István miniszterelnök 1922. VI. 14-ei előterjesztésének megfelelően, mely kitüntetés-sorozat tíz fokozatból állt, aminek öt római számmal jelzett fokozata fölötti alkalmi fokozata volt a nagykereszt. A kitüntetéseket Magyarország államfője adományozta polgári személyeknek a miniszterelnök és a minisztertanács, katonáknak a honvédelmi miniszter, külföldieknek pedig a külügyminiszter előterjesztése alapján.¹

Tényleges adományozásaira 1924-től került sor. A kitüntetés díjmentesen történt, kiváltsággal nem járt, a kitüntetések irodájának teendőit pedig a kormányzó kabinetirodája látta el. Oklevél ugyan a Magyar Érdemkereszt egyik osztályához sem tartozott, azonban az adományozást előterjesztő minisztériumtól rendelvényt kaptak a kitüntetettek. 1932-ig, amennyiben egy kitüntetett a későbbiek során magasabb osztályú kitüntetést kapott, vagy elhunyt, akkor a kitüntetést vissza kellett szolgáltatni a kormányzói kabinetirodának. 1932 után viszont egyszerre több fokozat is viselhető volt, azonban a kitüntetett halálát követően csak kivételes esetben tarthatták meg a kitüntetés(ek)e)t hagyatékként a hozzátartozók. A kitüntetések hátoldalára gróf bethleni BETHLEN István elképzelésének megfelelően a „*Si Deus pro nobis, quis contra nos? 1922*” (Ha Isten velünk, ki ellenünk? 1922.) felirat szerepelt.²

A Magyar Érdemkereszt a Nagykeresztből és öt osztályból állt. A Magyar Érdemkereszt a középpont felé összefutó szárú kereszt, amelynek éremfelületén a babérkoszorú övezte piros zománcú mezőben hármashalmon pihenő nyitott koronából apostoli kettőskereszt nő ki. A kitüntetés *IV. osztálya* — amely a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének az előzménye volt — keskeny, sötétzöld zománcszegélyű, arany szélű fehér zománcú 40 mm átmérőjű kereszt, mely háromszög alakban összehajtott 50 mm széles egyszínű sötétzöld szalagon a bal mellen volt viselendő. **(I.sz. melléklet)** A kitüntetést magánalkalmakkor kicsinyített (en miniature) változatban is lehetett viselni.³

1929. I. 27-én a Magyar Érdemkereszt és Érdemérem alapszabálya „kis díszítmény”-re vonatkozó kiegészítését hagyta jóvá a kormányzó, mely a magasabb fokozatok jelzésére szolgált. A kis díszítményt a katonák számára azon alkalmakra rendszeresítették, amikor nem írták elő a kitüntetések teljes alakban történő viselését.⁴

1935. XII. 23-án a Magyar Érdemkereszt elnevezést Magyar Érdemrend elnevezésre cserélték fel.⁵ A fokozatokban és azok elnevezésében módosítások történtek, a megszüntetett V. osztály helyébe arany, ezüst és bronz érdemkereszt lépett. Ekkor a Magyar Érdemrend IV. osztálya a *Magyar Érdemrend Lovagkeresztje* volt, amely keskeny sötétzöld zománcszegélyű, arany szélű, fehér zománcú, 40 mm átmérőjű kereszt volt, melyet háromszög alakban összehajtott 50 mm széles, egyszínű sötétzöld szalagon a bal mellen viseltek.⁶ **(II.sz. melléklet)**

Az adományozásra és a viselésre, illetve visszaszolgáltatásra vonatkozó előírások a korábbi Magyar Érdemkereszt IV. osztályára vonatkozó szabályokkal megegyeztek, amelyeket szigorúan be is tartottak. Vitéz nagybányai

HORTHY Istvánt — 1942. évi szolgálatteljesítése közben történt halálos kimenetelű repülőbalesetét követően — a Magyar Érdemrend tisztí keresztje kitüntetésre terjesztették fel. A kormányzó azonban a felterjesztettek listájáról a fia nevét kihúzta, mivel érdemei alapján a tisztí kereszt nem, hanem az alatta lévő fokozat, azaz a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetés illehetette meg, így a kormányzó elhunyt gyermekét posztumusz ezen kitüntetésben részesítették. Az elismerési rendszert széleskörű társadalmi megbecsülés és tisztelet övezte.

1939. IV. 14-től a Magyar Érdemrend és Érdemérem fokozatai hadiszalagon, illetve hadiékítménnyel is adományozhatóak voltak. Hátországbeli szolgálati érdemekért hadidíszítmény, továbbá frontvonalbeli kiváló harcselekményekkel, vagy eredményes vezetéssel kiérdemelt hadikitüntetésekhez hadiékítmény azaz „a kardok” is adományozhatóvá vált, valamint az államfő legfelsőbb elhatározása értelmében a kitüntetésekhez már oklevél is járt.⁷

1939. V. 13-án a kitüntetési rendszer alapszabályait ugyancsak legfelsőbb elhatározással módosították, melynek értelmében a legmagasabb fokozat a Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesített Nagykeresztje lett, melyhez rendi láncot is adományozhattak. Vitéz nagybányai HORTHY Miklós kormányzóinak az 1919-es ellenforradalom 20. évfordulóján 1939. VIII. 6-án a Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesített Nagykeresztje, hadiszalagon kardokkal és láncsal — mint a Magyar Királyság által adható legmagasabb elismerést — adományozták. A kitüntetésnek ezen formájában rajta kívül más, a kitüntetésrendszer fennállása alatt nem részesült. A Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesített Nagykeresztje elismerést pedig 1939 és 1942 között mindössze öt alkalommal adományozta a kormányzó az arra érdemesnek bizonyult államfőknek.⁸

A Magyar Érdemrend kitüntetései formálisan 1945 után is érvényes kitüntetések maradtak egy rövid ideig, azonban 1946. IX. 14-én törvény alapította meg a Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemérem elnevezésű elismeréseket, melynek a korábbiakhoz hasonlóan polgári és katonai tagozata is volt, ennek ellenére ezen kitüntetésből csak polgári tagozatot adományoztak. Ez a kitüntetés volt az 1946. I. 1-én kikiáltott köztársaság első kitüntetése, melynek hátoldalára a korábbi „*Si Deus pro nobis, quis contra nos?* 1922” (Ha Isten velünk, ki ellenünk?) jelmondat helyett az új alapítás dátuma, azaz „1946” felirat került. A jogszabály szövege szerint az újonnan alapított kitüntetés olyan rendjel, mely megfelelt a politikai és adminisztrációs követelményeknek így minden egyéb kitüntetések és jelvények használata a jogszabályalkotó megfogalmazása szerint szükségtelenné vált.⁹ A Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemérem esetében az 1945 előttiéhez képest a kitüntetés közepén elhelyezett korábbi kettőskereszt helyett piros-fehér-zöld pajzsot helyeztek, a lovagkereszt helyett pedig *kiskeresztet* alkalmaztak. A kitüntetés szélén lévő korábbi zöld zománcszegélyt pirosra változtatták.¹⁰ (III.sz. melléklet)

1949. X. 24-én a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Magyar Népköztársasági Érdemrend és Érdemérem kitüntetések alapított. Az érdemrendnek öt (I., II., III., IV., V.), az érdeméremnek pedig három (arany, ezüst és bronz) fokozata létezett. Az újonnan alapított kitüntetések 1949. X. 24. és 1953. IV. 4. között adományozták. Megfelelő fokozatait — az 1946-os kitüntetési formát lecserélve — a volt tulajdonosok számára 1953. IV. 4-ig lehetett adományozni,

amikor az alapító 1949. évi törvényerejű rendeletet törvénnyel hatályon kívül helyezték,¹¹ mindazonáltal a kitüntetések a továbbiakban is viselhetőek voltak.

1991. VII. 22-én a Magyar Köztársaság kitüntéseiről szóló törvény hozta létre a Magyar Köztársasági Érdemrendet, mellyel „... a haza érdekeinek előmozdításában és az egyetemes emberi értékek gyarapításában kifejtett kimagasló példamutató tevékenységet. . .” ismertek el. Hasonlatosan az 1945 előtti gyakorlathoz a kormány hozzájárulásával a miniszterelnök javaslatára az államfő adományozhatta ezen kitüntetéseket, külföldieknek történő adományozás esetében pedig a külügyminiszter tett javaslatot a miniszterelnöknek a felterjesztésre vonatkozóan.

A kitüntetésnek polgári és katonai tagozata is létezett. A polgári tagozat keresztjének szegélye zöld, a katonaié pedig piros volt. A Magyar Köztársasági Érdemrend öt fokozattal (nagykereszt, középkereszt a csillaggal, középkereszt, tisztikereszt és kiskereszt) rendelkezett. A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje elődjének ezen kitüntetési rendszerben a kiskereszt tekinthető.¹² **(IV.sz. melléklet)** A kitüntetés előlapjának közepén már nem a piros-fehér-zöld sávozású pajzs, hanem az új magyar államnak a koronás címere szerepelt. A kitüntetés hátlapjára 1922. évi alapításkori és gróf bethleni BETHLEN Istvánhoz köthető „*Si Deus pro nobis, quis contra nos? 1922*” (Ha Isten velünk, ki ellenünk? 1922) felirat az 1991-es szabályozást követően sem került vissza. Helyette a Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemérem alapításának 1946. és 1991. évei szerepeltek.

2000. II. 18-án az országgyűlés törvényben módosította a magyar állam kitüntetési rendszerét, melynek keretében a Magyar Köztársasági Érdemrend fokozatait ötről hatra gyarapították, valamint a kiskereszt fokozatot átnevezték Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjé elnevezésre.¹³

Az érdemrend jelenleg is használatos elnevezése a 2011. évi Alaptörvény¹⁴ nyomán keletkezett új törvényi szabályozással módosult 2011. XII. 30-án. Az új elnevezés Magyar Érdemrend. A névváltoztatással a magyar állam által adható egyik legmagasabb kitüntetés a Magyar Érdemrend visszatért 1922-es alapításkori gyökereihez.

A kitüntetés hatodik fokozata a lovagkereszt, Magyar Érdemrend Lovagkeresztje elnevezéssel, melynek a törvény szerinti leírása: „*A Magyar Érdemrend lovagkeresztje 42 mm átmérőjű. A polgári tagozat lovagkeresztjének a háromszög alakban összehajtott 40 mm széles szalagján a 34 mm széles sötét smaragdzöld sávot jobbról-balról 1,5 mm széles fehér és 1,5 mm széles vörös sáv szegélyezi. A katonai tagozat lovagkeresztjének háromszög alakban összehajtott 40 mm széles szalagján a 34 mm széles vörös sávot jobbról-balról 1,5 mm széles fehér és 1,5 mm széles zöld sáv szegélyezi.*”¹⁵

Jegyzetek:

¹ 1/1923. (VI. 19.) Korm.elhat. 1-18.pont. ; *A Magyar Érdemkereszt és Magyar Érdem-
érem alapszabályai.* 1-9.p. ; GYALÓKAY: 25-27.p.

² ZEIDLER: A Horthy-korszak 1918-1945. 131.p.

³ 1/1923. (VI. 19.) Korm.elhat. op.cit. 10-18. pont. ; *A Magyar Érdemkereszt és Ma-
gyar Érdemérem alapszabályai.* op.cit.

⁴ 1/1929. (I. 27.) Legf.elhat. ; ZEIDLER: A Horthy-korszak 1918-1945. op.cit. 131.p.

⁵ 315/1935. (XII. 23.) Legf.elhat.

⁶ Loc.cit. 3. pont. ; *A Magyar Érdemrend, a Magyar arany, ezüst és bronz Érdemke-
reszt és a Magyar Érdemérem alapszabályai.*

⁷ *A Magyar Érdemrend, a Bátorsági Érem, a Magyar arany-, ezüst-, és bronz Érdemke-
reszt, a Magyar ezüst-, és bronz Érdemérem, a hadikitüntetések és végül a Magyar Vitézségi
Érem alapszabályai.*

⁸ 203/1939. (V. 13.) Legf.elhat.

A Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesített Nagykeresztje kitüntetésben részesültek:

- 1939-ben *III. Borisz* bolgár cár [BORISZ KOBURG-GOTHA-KOHÁRY];
- 1940-ben *Pál* jugoszláv régensherceg [Pavle KARAGYORGJEVICS];
- valamint *X. Keresztély* dán király [GLÜCKSBURG Christian Carl Frederik Albert Alexan-
der Vilhelm];
- 1941-ben Francisco FRANCO spanyol államfő [Francisco Paulino Hermenegildo Teódu-
lo FRANCO y BAHAMONDE Salgado Pardo de Andrade]
- 1942-ben Risto Heikki RYTI finn államelnök.

SALLAY: 67-80.p.

⁹ ZEIDLER: A köztársaság kitüntetései 1946-1949. ; 1946/XXI.tv.

¹⁰ ZEIDLER: A köztársaság kitüntetései 1946-1949. op.cit.

¹¹ HÉRI — MAKAI

¹² 1991/XXXI.tv. ; ZEIDLER: *Kitüntetések a magyar köztársaságban.*

¹³ 2000/XI.tv. 4. § + 7. és 8. §

¹⁴ Alaptörvény

¹⁵ 2011/CCII.tv.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

HÉRI — MAKAI — HÉRI Vera — MAKAI Ágnes: *Kereszt, érem, csillag.*
(11.;) Budapest, 2002, Helikon Kiadó. 280 p. HU-ISBN 963
20 8758 5.

ZEIDLER: *Kitüntetések a Ma- — ZEIDLER Sándor: Kitüntetések a Magyar Köztársaság-
gyar Köztársaságban.* (12.;) ban. Budapest, 1995, Kossuth Könyvkiadó. 127 p. HU-
ISBN 963 09 3807 3.

TANULMÁNYOK

SALLAY — SALLAY Gergely Pál: A Magyar Érdemrend Szent
(8.;) Koronával ékesített nagykeresztje a rendi láncsal. *A
Hadtörténeti Múzeum Értesítője (Acta Musei Militaris
in Hungaria),* XXXII.évf. (2018) 18.sz. 67-82.p. HU-
ISSN 0238-4442.

ZEIDLER: A Horthy-korszak 1918-1945. (2.;4.;8.;) — ZEIDLER Sándor: A Horthy-korszak 1918-1945. 122-167.p. In BODROGI Péter — MOLNÁR József — ZEIDLER Sándor: *Nagy magyar kitüntetéseknkönyv. A magyar állam rendjelei és kitüntetései a Szent György Rendtől a Nagy Imre Érdemrendig*. Budapest, 2005, Rubicon Kiadó. 287 p. HU-ISBN 963 86 7211 0.

ZEIDLER: A köztársaság kitüntetései 1946-1949. (9.;10.;) — ZEIDLER Sándor: A köztársaság kitüntetései 1946-1949. 168-187.p. In BODROGI Péter — MOLNÁR József — ZEIDLER Sándor: *Nagy magyar kitüntetéseknkönyv. A magyar állam rendjelei és kitüntetései a Szent György Rendtől a Nagy Imre Érdemrendig*. Budapest, 2005, Rubicon Kiadó. 287 p. HU-ISBN 963 86 7211 0.

CIKKEK

GYALÓKAY — GYALÓKAY Jenő: Új magyar érdem jelek és díszjelvények. *Turul (A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság közlönye)*, XXXIX.évf. (1925) 25-27.p.

ALAPSZABÁLYOK

A Magyar Érdemkereszt és Magyar Érdemérem alapszabályai. (1.;3.;) — *A Magyar Érdemkereszt és Magyar Érdemérem alapszabályai.* Budapest, 1929, Magyar Királyi Állami Nyomda. 9 p.

A Magyar Érdemrend, a Magyar arany, ezüst és bronz Érdemkereszt és a Magyar Érdemérem alapszabályai. (6.;) — *A Magyar Érdemrend, a Magyar arany, ezüst és bronz Érdemkereszt és a Magyar Érdemérem alapszabályai.* Budapest, 1937, Magyar Királyi Állami Nyomda. 9 p.

A Magyar Érdemrend, a Bátorsági Érem, a Magyar arany-, ezüst-, és bronz Érdemkereszt, a Magyar ezüst-, és bronz Érdemérem, a hadikitüntetések és végül a Magyar Vitézségi Érem alapszabályai. (7.;) — *A Magyar Érdemrend, a Bátorsági Érem, a Magyar arany-, ezüst-, és bronz Érdemkereszt, a Magyar ezüst-, és bronz Érdemérem, a hadikitüntetések és végül a Magyar Vitézségi Érem alapszabályai.* Budapest, 1942, Magyar Királyi Állami Nyomda. 15 p.

JOGSZABÁLYOK

1946/XXI.tv. (9.;) — 1946/XXI.tv. a Magyar Köztársasági Érdemrend és Érdemérem alapításáról.

1991/XXXI.tv. (12.;) — 1991/XXXI.tv. a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről.

2000/XI.tv. (13.;) — 2000/XI.tv. a Kossuth-díjról és a Széchenyi-díjról szóló 1990. évi XII. törvény, valamint a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény módosításáról.

Alaptörvény (14.;) — Magyarország Alaptörvénye (2011. IV. 25.)

- 2011/CCII.tv. — 2011/CCII.tv. Magyarország címerének és zászlajának
(15.;) használatáról, valamint állami kitüntetéseiről.
- 1/1923. (VI. 19) Korm.elhat. — 1/1923. (VI. 19) Korm.elhat. alapszabályai a magyar
(1.;3.;) érdemkeresztnek és érdeméremnek.
Magyarországi Rendeletek Tára, LVII.évf. (1923) I.füzet. 1-4.p.
- 1/1929. (I. 27.) Legf.elhat. — 1/1929. (I. 27.) Legf.elhat. a Magyar Érdemérem és
(4.;) Érdemkereszt szabályainak kiegészítéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXIII.évf. (1929) I.füzet. 1-2.p.
- 315/1935. (XII. 23.) Legf.elhat. — 315/1935. (XII. 23.) Legf.elhat. a Magyar Érdem-
(5.;6.;) rend, a Magyar arany, ezüst és bronz Érdemkereszt és a
Magyar Érdemérem alapszabályai tárgyában.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXIX.évf. (1935) I.füzet.
1297-1301.p.
- 203/1939. (V. 13.) Legf.elhat. — 203/1939. (V. 13.) Legf.elhat. a Magyar Érdemrend
(8.;) alapszabályainak módosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIII.évf. (1939) I.füzet.
1297-1301.p.

Mellékletek jegyzéke:

- I.sz. melléklet
A Magyar Érdemkereszt IV. osztálya 1922.
- II.sz. melléklet
A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje 1935.
- III.sz. melléklet
A Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje 1946.
- IV.sz. melléklet
A Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje 1991.

***A Magyar Érdemkereszt IV. osztálya
1922***

A kitüntetés előlapja

A kitüntetés hátlapja

Forrás ! ZEIDLER Sándor magán fotóarchívuma.

***A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje
1935***

A kitüntetés előlapja

Forrás ! ZEIDLER Sándor magán fotóarchívuma.

A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje hadiszalagon a kardokkal 1935

A kitüntetés előlapja

A kitüntetés hátlapja

Forrás ! ZEIDLER Sándor magán fotóarchívuma.

***A Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje
1946.***

A kitüntetés előlapja

A kitüntetés hátlapja

Forrás ! ZEIDLER Sándor magán fotóarchívuma.

***A Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje
1991
(2011-től az elnevezés Magyar Érdemrend-re módosult).***

*A kitüntetés p o l g á r i tagozatának
előlapja*

hátlapja

Forrás ! ZEIDLER Sándor magán fotóarchívuma.

*A kitiüntetés k a t o n a i tagozatának
előlapja*

hátlapja

Forrás ! ZEIDLER Sándor magán fotóarchívuma.

PARÁDI József:
Kitüntetetti nyilatkozat

2020. X. 22-én a Belügyminisztérium központi épületgyűjtése (1051 Budapest, József Attila utca 2-4.) márvány aulájában vettem át a magyar kormányfő javaslatára a magyar államfő által adományozott Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének katonai tagozatát.

Ezúton kívánom mindenkinek — akinek a személyem eszébe jutott a kitüntetésre való felterjesztés során, illetve támogatták az elismerésem — megköszönni a cselekedetüket.

Úgy értelmezem, hogy a kitüntetésem nem csupán a munkásságom elismerése, hanem személyemen keresztül a magyar rendvédelem-történet szakterületének a megbecsülése is.

Úgy gondolom, hogy a csoportérdekerek köré szerveződő klikkek nemtelen közönyétől és gáncsoskodásától sújtott környezetben tudományos társaságunk mostoha körülmények közötti áldozatos módon gondozott nemzeti rendvédelem-történetünk művelői számára egyfajta reménysugarat jelenthet az államfői elismerés.

Arra kérem a szellemi alkotótársaimat, hogy a magyar nemzet érdekében a továbbiakban is folytassák a magyar rendvédelem történetének objektív történelemszemléleten nyugvó feltárását és közkinccsé tételét, függetlenül az éppen divatos ideológiai áramlatoktól.

A magam részéről igyekszem e tevékenységet a továbbiakban is — amíg erőm engedi és a körülményeim lehetővé teszik — a legjobb tudásom szerint szervezni, illetve a kutatási témáim terepében gyarapítani.

Tisztelt kutató bajtársaim, tegyünk annak érdekében, hogy az elismerés ne lezárása, hanem nemzeti rendvédelem-történetünk gondozása új szakaszának indítása lehessen.

A Magyar Érdemkereszt, illetve a Magyar Érdemrend kitüntetéseknek a hátlapján az alapítástól 1946-ig az állt, hogy „*Si Deus pro nobis, quis contra nos?* 1922.” (Ha Isten velünk, ki ellenünk? 1922). Megítélésem szerint az utókor gyermekeire ez olyan formában is öröközhető, hogy „*Si veritas pro nobis, quis contra nos?*” (Ha az igazság velünk, ki ellenünk?) Ez a jelmondat vezéreljen Benneteket a nemzeti rendvédelem-történetünk művelése terén!

Budapest, 2020. X. 23.

Dr. PARÁDI József CSc., nyá.r.ezds.
a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjének tulajdonosa
az MTA köztestületi tagja
a SZBMRTT elnöke

VI. MŰHELY

(Rovatvezető: PARÁDI Ákos)

BODA József
Kék sapkában, Ázsiában.

Azsia az öt lakott kontinens közül minden bizonnyal a legnépesebb. Ezen a hatalmas földrészen két olyan ország is van, amely több mint 1 000 000 000 lakossal rendelkezik.¹ Az eltelt 75 év során a kontinens népeinek háborúkkal, konfliktusokkal, népiirtásokkal kellett szembenéznie.

A II. világháború utáni világ két részre szakadt. Az egyik oldal vezető állama az Amerikai Egyesült Államok volt, a másik oldal pedig a Szovjetunió befolyása alatt állt. Kínában tovább folytatódott a polgárháború (1927-1950), a Kínai Népköztársaság és a Kínai Köztársaság (Tajvan) között, amelyet a mai napig nem zárt le sem fegyverszünet, sem béke megállapodás! Nem sokkal a második világhégés után az ázsiai kontinensen több háborúra is sor került. Indonéziában függetlenségi háborúk (1945-1949) zajlottak, a holland gyarmatosítók ellen. Szintén hasonló céllal tört ki az első Indokínai-háború is (1946-1954), Franciaország gyarmati hadserege és a Ho Chi MINH vezette Liga Vietnám Függetlenségéért elnevezésű felszabadító erők között. India és Pakisztán szintén több háborút vívott egymás ellen (1947-1948, 1965, 1999) a vitatott helyzetű Dzsammu és Kasmir területek miatt. Szinte rögtön a II. világháború után megkezdődtek az összecsapások az arab országok és függetlenné vált Izrael között (1948, 1949-1967, 1968, 1973, 1974, 1978, 1982, 1987-1993, 2000, 2008-2009). Majd a Koreai-háború (1950-1953) következett, amely 3 000 000 fő áldozattal járt.

A húsz évig tartó Vietnami háború (1955-1975) az Amerikai Egyesült Államok és Észak-Vietnám között zajlott, melynek békés lezárásában magyar katonák és rendvédelmi szakemberek is részt vettek. A következő évben (1956) a Szezei válság kitörése során alakult ki nemzetközi fegyveres összecsapás, a Szezei-csatorna Egyiptom által történő államosítása miatt. Kína több határ menti országgal is fegyveres konfliktusba keveredett. Először Indiával (1962), majd a két kommunista állam Kína és a Szovjetunió között alakult ki határ menti fegyveres összecsapás (1969). Ide sorolható az is, hogy Kína Tibetet megszállta, (1950) majd annektálta. Cipruson a görög-török etnikai konfliktus

fegyveres harccá eszkalálódott (1974). Kambodzsa és Vietnám között tíz éves háború zajlott (1978-1989), amely azután a vietnami csapatok kivonulásával ért véget. A Vietnami Néphadsereg kambodzsai bevonulása egyenes következménye lett a Kína és Vietnám közötti háború (1979)

A Szovjetunió tíz éves háborúja Afganisztán ellen (1979-1989) a szovjet csapatok kudarcaival végződött. Irak és Irán is súlyos áldozatokkal járó háborút folytatott (1980-1988) egymás ellen. Az Azerbajdzsán és Örményország közötti háború (1988-1994) is csak fegyverszünettel ért véget, békét a mai napig nem kötöttek.

Grúzia háborúi az elszakadást választó Dél-Oszétiával (1990-1992), és Abháziával (1992-1993) nem hozták meg a grúz vezetés által remélt eredményeket. Az Öbölháborúra Irak ellen (1991) Kuvait felszabadítása érdekében került sor. Kelet-Timorban az Indonéziától való függetlenné válás miatt törtek ki fegyveres harcok (1999).

Meg kell említenünk az Iszlám Állam nevű terrorszervezetet, amely Irak és Szíria területén folytatott harcokat (1999-2019), de Európában is hajtott végre terrorcselekményeket. Thaiföld és Kambodzsa között szintén határvita miatt került sor fegyveres összecsapásra (2001).

Az Amerikai Egyesült Államok háborúja Afganisztánban (2001-2020) 18 évig tartott, és nemrégén a fegyverszüneti egyezmény aláírásával zárult (2020. II. 29).

Az Irak elleni háborúra (2003-2011) szintén az Amerikai Egyesült Államok kezdeményezésére került sor, ENSZ* felhatalmazás nélkül. Grúzia és Oroszország között is kitört egy fegyveres konfliktus (2008), ami az oroszok számára gyors győzelmet hozott. Szíriában közel tíz éve polgárháború (2011-) zajlik, amelybe több ország fegyveresen is beavatkozott (Amerikai Egyesült Államok, Irán, Izrael, Oroszország, Törökország). Jemenben szintén belső háborús konfliktus (2014) zajlik, külföldi beavatkozással (Bahrein, Egyesült Arab Emírségek, Kuvait, Katar, Szaúdi-Arábia).

Nemzetközi szervezetek és tevékenységük az ázsiai béke megőrzése érdekében

A konfliktusok okán a kontinensen jelen vannak azok a hagyományos nemzetközi szervezetek, amelyek a világ más részein is kiveszik részüket a válságok kezeléséből, megoldásából, mint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet-EBESZ*, az Egyesült Nemzetek Szervezete-ENSZ*, az Európai Unió-EU*, és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete-NATO*, de aktívak a regionális szereplők, és ideiglenes helyi szervezetek is alakultak a közös érdekek mentén.

*Glosszárrium

Az Egyesült Nemzetek Szervezete* az ázsiai békefenntartásban hagyományosan jelentős szerepet tölt be.

Az ENSZ* 1945-ben történt létrehozása egy új korszak kezdetét jelentette a világközösség életében. Azzal, hogy elfogadták az ENSZ* alapokmányát és intézményesítették a nemzetközi együttműködés munkarendszerét, a kormányok kifejezték eltökéltségüket, hogy a nemzetek közötti kapcsolatokat olyan alapra helyezik, amely végképp különbözik attól, amely évszázadokon keresztül ismétlődő konfliktusokat és kimondhatatlan szenvedést okozott a világ népei számára. Közös elhatározásra jutottak a tekintetben, hogy véget vetnek a háború borzalmainak, az igazságossággal és a nemzetközi joggal összhangban erősítik a békét, tiszteletben tartják a nagy és kis nemzetek egyenlő jogait, előmozdítják a társadalmi haladást, megvédik az emberi jogokat és az ENSZ* e közös célok elérésére szolgáló lépései összehangolásának központjaiként történő felhasználását.

Az ENSZ* céljait az Alapokmány határozta meg.²

Az ENSZ* kiterjedt hatáskörű és sokféle specifikációval rendelkező szervezet, amelynek számos része foglalkozik a békefenntartás témájával. Ebből fakadóan ezen ENSZ* szervezetek az ázsiai békefenntartási tevékenységekben is jelentős szerepet valósítottak meg. Ezek a szervezetek:

- a Közgyűlés*;
- a Biztonsági Tanács*;
- a Békefenntartó Műveletek Különleges Bizottsága*;
- a Békeépítő Bizottság*;
- és a Titkárság*.

Az ENSZ* központja New Yorkban van. A világban zajló ENSZ* békeműveletek összehangolásáért, azok eredményes működéséért, a főtitkár egyik helyettese a felelős. A végrehajtás irányítását pedig a Békeműveleti Főosztály* valósítja meg, a Politikai és Békeépítő Ügyek Főosztálya * közreműködésével.

Az ENSZ*-en belül a békeműveletekkel foglalkozó szakmai szervezetek is kialakultak. E szervezetek a profiljuknak megfelelően közvetlen irányító munkát végeznek a békefenntartások területén.

A főtitkárhelyettesek közvetlen alárendeltségébe több, a békefenntartáshoz kapcsolódó ENSZ szervezeti egység tartozik:

- a Jogállamisági és Biztonsági Hivatal*, amely a Rendőri Osztályt*, az Igazságügyi és Büntetés-végrehajtási Szolgálat*, Lefegyverzési Leszerelési és Visszaállítási Részleg*, a Biztonsági Szektor Reformjáért felelős Egység*, Aknaakció Szolgálat* szervezeti egységeket irányítja;

*Glosszárrium

- a Katonai Ügyek Hivatala*;
- a Politikai, Elemző és Kiképző Osztály*;
- a Műveleti Támogató Főosztály*;
- a Politikai és Békéépítő Főosztály*.

Az *Észak-atlanti Szerződés Szervezete NATO** az ázsiai válságkezelő tevékenység kulcsfontosságú résztvevője. Az NATO* az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 51. cikkelye alapján 1949. IV. 4-én kollektív katonai szövetségként jött létre. A szerződés határozatlan időre érvényes. A NATO*-nak jelenleg 30 tagállama van, alapvető célja — összhangban az ENSZ* alapokmányának elveivel — hogy politikai és katonai eszközökkel megvédje összes tagállamának szabadságát és biztonságát. A NATO* alapvető működési elve a közös elkötelezettség és a szuverén államok közötti kölcsönös együttműködés, a tagországok biztonságának oszthatatlanságán nyugszik. Legfőbb politikai döntéshozó szervezete az Észak-atlanti Tanács*, amelynek tagjai a tagállamok védelmi- és külügyminiszterei.³

A NATO*-ban több szervezet foglalkozik békeműveletekkel, rendfenntartással. A Varsó Szerződés felbomlásával a NATO* tagállamok új helyzet elé kerültek. Megszűnt a korábbi ellenségkép, viszont a tagállamok továbbra is egyben kívánták tartani a szervezetet. Új célokat és feladatokat kellett találni, amelyek azután a békefenntartás és a válságkezelés lettek. Ezekhez az új feladatokhoz elengedhetetlen volt a NATO* átalakítása. Létre kellett hozni a válságkezeléssel foglalkozó szervezeteket. Ezen feladatok először az 1991. évi stratégiai koncepcióban öltöttek testet.⁴

A NATO* bizottságai közül a Tanács Műveletek és Gyakorlatok Bizottsága* foglalkozik a válságkezeléssel, a békefenntartó és válságkezelő műveletekkel pedig a Politikai Bizottság*, amely az Észak-atlanti Tanács konzultációs fóruma és tanácsadó testülete, is foglalkozik békefenntartó és válságkezelő műveletekkel is.

Az Euróatlati Partnerségi Tanács* az a testület, amely felügyeli a NATO és együttműködő partnerei közötti párbeszéd, az együttműködés és konzultáció fejlesztését.

A válságkezelés képezi a NATO* egyik alapfeladatát, amely a szövetség 2010-es stratégiai koncepciójában található. Az eltelt harminc év során a NATO három kontinensen (Afrika, Ázsia, Európa) negyven műveletet, missziót vezetett. Ezek döntő többsége válságkezelő, békefenntartó művelet volt.⁵

A Balkánon az 1990 éves elejétől végrehajtott békétámogató művelet óta a NATO* mind a műveletek fajtáját, mind a reakálás idejét tekintve nagyot

*Glosszáríum

változott, fejlődött. A szervezet által végrehajtott feladatok típusa a válságkezelés szinte teljes területét átfogja, a fegyveres harctól a békefenntartásig, a képzésen keresztül a logisztikai, hírszerzési és humanitárius segítségnyújtásig. Napjainkban 20 000 katona vesz részt összetett (szárazföldi, légi, tengeri) NATO* missziókban. A NATO* jelenleg négy katonai missziót irányít. Ebből egy működik Ázsiában. Az Eltökélt Támogatás Misszió (Resolute Support Mission [RSM]). A missziót a NATO tagállamok hozták létre 2014 nyarán, melynek működtetése céljából Afganisztán képviselőjével szerződést kötöttek. A misszió a konkrét tevékenységét 2015-ben kezdte meg, melynek keretében képzést és tanácsadást nyújt az afganisztáni partnereinek. Az Eltökélt támogatás misszió közreműködik a nagyhatalmak térségben tevékenykedő más misszióival.

Az Európai Unió* is részt vesz az ázsiai válságok kezelésében. Európát ugyan a demokrácián és a gazdasági fejlődésen alapuló idealista békefelfogás jellemzi, ennek ellenére, mint regionális szervezet nem képes távol tartani magát a nemzetközi konfliktusoktól, mert a világban ható folyamatok befolyásolják Európa biztonságát, hatással vannak gazdasági és politikai stabilitására.

Az Európai Uniónak bár elsősorban Európában kellene garantálnia a békét és a biztonságot, a tagállamok a 2003-ban elfogadták és 2015-ben aktualizálták az Európai Biztonsági Stratégiát melyben meghatározták az Európai Unió biztonságának létrehozása felé vezető utat. Ebből fakadóan az Európai Uniónak arra kell törekednie, hogy mint pénzügyi és gazdasági központ segítse elő a világban zajló válságok megoldását. Ennek következtében született döntés 60 000 fős katonai, 5 000 fős rendőri és 2005-ben 3 000 fős csendőri készenléti erő felállításáról.

Az Európai Unió* 2000-ben úgy döntött, hogy a válságkezeléssel kapcsolatos politikai és katonai szervezeteket hoz létre. E döntés alapján az Európai Unióban* jelenleg bizottságok foglalkoznak a nemzetközi válságkezeléssel. E bizottságok:

- A Politikai és Biztonsági Bizottság*;
- Az EU Katonai Bizottsága*;
- Politikai- Katonai Csoport*;
- Polgári Válságkezelési Bizottság*.

Az Európai Külügyi Szolgálat* feladata az Európai Unió külügyi- és biztonságpolitikájának a végrehajtása.

Az Európai Unió* szerepvállalása a nemzetközi válságok kezelésében többféle tevékenység során valósul meg. Ezek a békeépítés, a biztonságte-

*Glosszárrium

remtés, a szomszédságpolitika, a fejlesztés, a humanitárius segítségnyújtás és az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint az emberi jogok érvényre juttatása.

Az Európai Külügyi Szolgálat jelenleg hat katonai és tizenegy polgári missziót irányít, melyekben több, mint 5 000 fő szolgál, melyből három (Grúzia, Irak, Palesztina) van Ázsiában. A magyar rendvédelmi szervezetek tagjai 2003-tól vesznek részt az EU katonai és polgári válságkezelői misszióiban.

Az *Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet* EBESZ* Ázsiában is folytat békefenntartó tevékenységet.

Az EBESZ a Konfliktus Megelőző Központja* tanácsadással, elemző-értékelő tevékenységgel segíti elő a Főtitkár, a tagállamok, valamint a missziók munkáját.⁶

1999. novemberében, Isztambulban fogadta el az EBESZ* az Európai Biztonsági Chartát, mely tovább fejlesztette a szervezet képességeit a válsághelyzetekre való reagálás terén és elmélyítette a résztvevő országok együttműködését. Az isztambuli csúcstalálkozó óta eltelt időszakban az EBESZ* folyamatosan alkalmazkodott a változó biztonsági környezet okozta kihívásokhoz, feladatai sorába felvette a terrorizmus, az ember- és kábítószer-kereskedelem, a szervezett bűnözés, az idegengyűlölet és az intolerancia elleni küzdelmet is.⁷

Az EBESZ* Titkárság szervezetében 2012-ben hozták létre a Nemzetek Fölötti Fenyegetések Főosztályát*, amelynek öt alosztálya és öt operatív egysége foglalkozik a nemzetközi regionális biztonság témájával.⁸

Magyar rendvédelmi szakemberek 1999-től vesznek részt a szervezet munkájában. Ázsiában az EBESZ* jelenleg öt helyszínen (Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán) segíti a konfliktusok megoldását, és a rendvédelmi szervek demokratikus átalakítását.

Többnemzetiségű Erők és Megfigyelők (TEM)* nemzetközi szervezete szintén szerepet vállal a válságkezelő tevékenységekben.

Tapasztalati síkon a TEM*-et — azon túl, hogy nem világszervezet, mint például az ENSZ*, ezért jóval kisebb anyagi és létszámbeli forrásokból (1995-ben még mindössze évi 51 millió USD-ból) gazdálkodott — két alapvető dolog különbözteti meg a kék sapkás egységektől. Egyrészt, hogy a szervezet jogi, műveleti és területi hatálya csak és kizárólag a Sínai-félszigetre és Izrael (amely kívül esik a félszigeten), egy keskeny sávjára korlátozódik. A másik pedig,

*Glosszárrium

hogy az ENSZ* munkavégzési sémáitól ellentétben, a napi feladatokat alapvetően nem nemzetközi stáb végezte, hanem minden, a művelési területen jelenlévő részes államnak megvolt a maga szakmai iránya, amelyért felelt.

Az ázsiai kontinensen a jelzett nemzetközi szervezeten túlmenően még működnek olyan regionális szervezetek is, amelyeket egyes ország csoportok alakítottak a béke és biztonság fenntartása érdekében, de nem foglalkoznak sem békeműveletek irányításával, sem válságkezeléssel.

A magyar állam békefenntartói tartalmú külügyi szolgálatot ellátó kiküldöttjei általában a nagy nemzetközi szervezetek misszióiban vettek részt. Tevékenységük mögött jelentős anyagi, szellemi háttérrel és befolyást magának tudó szervezetek álltak.

A magyar békefenntartói tevékenység Ázsiában

A térségben már 1900-1914 között az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészeti egységeiben magyar tengerészek nemzetközi rendfenntartó alakulat kontingenseként részt vettek az úgynevezett kínai boxer-lázadás megfékezésében, és azt követő békefenntartói misszióban. Az Osztrák-Magyar Monarchia Császári és Királyi Haditengerészetének a ZENTA, a MÁRIA TERÉZIA, az ERZSÉBET és az ASPERN cirkálók képviselték, majd a harcok befejezésével a SZIGETVÁR cirkáló váltotta fel őket.⁹ Az érintett hatalmak (Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Franciaország, Hollandia, Japán, Olaszország, Országos Monarchia) nemzetközi válságkezelő haderőt állítottak fel. A szárazföldi kötelékben a Osztrák-Magyar Monarchia részéről három tengerészgyalogos különítmény (egy század) vett részt. Az első osztag feladata Pekingben a nagykövetségek védelme volt. A második különítmény Tiencsinben a város közepén húzódó osztrák-magyar zónában tartotta fenn a rendet a melléje rendelt 80 kínai rendőr segítségével. A harmadik csoport Takuban a vasútállomás biztosítását kapta feladatul. A harcokban egy tengerész zászlós és hat magyar tengerész vesztette életét.¹⁰

A Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalás alapján vett részt az afganisztáni helyzet rendezését célzó erőfeszítésekben. Ebben a munkában kívánt segítséget nyújtani a magyar kormány, amely létrehozta — a külügyminiszter elnökletével működő — Nemzetközi Fejlesztési és Együttműködési Tárcaközi Bizottságot az 1682/2014. (XI. 26.) Korm. határozattal. A bizottság nemzetközi fejlesztési együttműködési és nemzetközi humanitárius segítségnyújtási szakpolitika terén a kormány tanácsadó testülete.

*Glosszárrium

A rendőrség kötelékében is létrejött a békefenntartással kapcsolatos tevékenységért felelős szervezet. Az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Oktatási és Kiképző Központja (ROKK) az Országos Rendőr-főkapitányság irányítása alá tartozó, önálló jogi személyiséggel rendelkező, önálló központi költségvetési szervezet, amelyet az országos rendőrfőkapitány alárendeltségébe tartozó igazgató vezet.

A Külügyminisztérium Nemzetközi Fejlesztési Főosztályával (KÜM NFF)* együttműködésben a magyar rendőrség 2004-től vett részt az afgán rendőrség újjászervezésében és oktatásában. 2004-2005-ben, hat-hat fős kiképző kontingens tartott oktatást a kabuli Rendőr Akadémián. Fő feladatuk az új afgán rendőrség felső és középvezetőinek a képzése volt. Munkájukat az afganisztáni Német Rendőri Projekt Iroda koordinálta és szervezte. A rendőri vezetőknek nyújtott felkészítés mellett a német program iroda felkérésére a csoport tagjai tanácsadóként és megfigyelőként részt vettek az új afgán határőrség szakembereinek kiképzésében is.

Afganisztánban békefenntartási célból a magyar állam két misszió tevékenységében is részt vett. A Magyar Tartományi Újjáépítési Csoport Rendőri Tanácsadó és Szakértői Kontingense is derekasan kivette a részét az afgán rendőrség újjászervezéséből. A Tartományi Újjáépítési Csoport egy újszerű megoldás volt a katonák és civilek közös tevékenységére az újjáépítéshez nyújtott segítség összetett feladatában. Összetételüket a nemzetek a saját értelmezésük szerint határozták meg, ezért egyes nemzeteknél a katonai oldal volt sokkal hangsúlyosabb, míg másoknál a civil irányításé volt a főszerep. A Külügyminisztérium által megfogalmazott célok elérése érdekében, 2007-től az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (IRM) 2006. évi kormányhatározata alapján, három fő szakértőt vezényelt Afganisztán Baghlan tartományában tevékenykedő magyar Tartományi Újjáépítő Csoport mellé. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (IRM) a vezénylést megelőzően döntött arról, hogy az afgán rendőrség hivatásos személyi állományának tartandó képzésekkel, valamint tárgyi, technikai fejlesztésekkel részt vesz a Tartományi Újjáépítő Csoport munkájában szakemberei által.

A rendvédelmi szakértők külföldi vezénylésének, a képzések és fejlesztések költségeire a fenti 2006. évi kormányhatározat alapján létrehozott tárcaközi bizottság, 120 000 000 forintot biztosított. A rendészeti kontingens tagjainak kiválasztását, felkészítését, a programok tervezését és összeállítását az IRM Nemzetközi Oktatási Központ végezte.

*Glosszárrium

Hazánk európai uniós csatlakozásával újabb önálló felajánlást tett, miszerint a Magyarország 2006-tól aktívan részt vállalt a Tartományi Újjáépítési Csoportok támogatásában. A budapesti diplomácia — ezen belül is, mint a projekt szakmai irányítója és kivitelezője az IRM NOK — vállalta, hogy az Európai Unió* ekkor szerveződő rendőri (EUPOL Afghanistan)* missziójába kiképzőket küld az afganisztáni rendvédelmi szervek folyamatos felkészítéséhez.

Mivel azonban a többnemzetű EUPOL Afghanistan * meglehetősen lassú ütemben szerveződött, hazánk 2007. VII. 15-én — az EUPOL Afghanistan* jóváhagyásával — három fővel a közép-afganisztáni Baghlan tartomány Pol-e Khomri városban települt „Camp Pannonia” magyar katonai tábor bázisán beindította a missziót. A kontingens fő feladata a tartomány rendvédelmi felsővezetőivel történő folyamatos kapcsolatkeresés, kapcsolattartás és kapcsolatépítés mellett a helyi rendvédelmi szervezeteknek történő tanfolyamok szervezése volt.

A — főképpen kéthetes — képzési programokat a kontingens állította össze, a tanrendet, a leadásra kerülő szakmai előadások órarendjét pedig az IRM NOK készítette el. A tanfolyamok angol nyelven történő levezénylésére alkalmas, nemzetközi békeműveleti missziókban előzőleg tapasztalatot szerzett előadók, rövid felkészítést követően kerültek kiküldésre. Kiutaztatásukat, illetve minden, a képzésekkel összefüggő háttérfeladat előkészítését, és végrehajtását is az IRM NOK végezte.

2007. IX. 22 és 2008. XII. 15. között 325 fő afgán rendőr vett részt a kontingens által szervezett különböző tanfolyamokon, melyeken összesen 13 témakört oktattak, amely képzésen Baghlan tartomány 1 100 fős rendőrségének 30%-a vett részt.

A Rendőri Tanácsadó és Szakértői Kontingens az oktatási tevékenység mellett ugyanolyan súllyal és fontossággal bíró fejlesztési feladatokat is ellátott. A projektek lényege az volt, hogy a tartományi rendőrség technikai eszközparkját és infrastruktúráját a kontingens anyagi lehetőségeihez képest fejlessze és javítsa. A fejlesztések összhangban álltak a képzésekkel, ennek megfelelően egy végrehajtott tanfolyamhoz legtöbbször fejlesztésekre is sor került, olyan formában, hogy ezt a végzett hallgatók kapták meg a tanfolyamok végén.

2009-ben 12 tanfolyam keretében 580 fő helyi rendőr képzését biztosította a kontingens, és 11 kisebb-nagyobb értékű fejlesztést hajtott végre a tartományi rendvédelmi szervezetek (büntetés-végrehajtás, rendőrség, tűzoltóság) számára.

*Glosszárium

A csoport a munkáját 2010 április végével befejezte, tagjai sapkát cseréltek és csatlakoztak az Európai Unió* afganisztáni rendőri missziójához.

*Az Európai Unió Afganisztáni Rendőri Missziója** 2007. V. 30-án vette kezdetét. Európai Unió Afganisztáni Rendőri Missziója (European Union Police Mission in Afghanistan [EUPOL Afghanistan]): 2007. V. 30-án indult a misszió, mivel az Európai Unió is tevőlegesen részt kívánt venni az afganisztáni újjáépítésben, s mivel a biztonsági szektor reformja az egyik kulcstényezője volt a változásoknak. Az EUPOL AFG és a vele párhuzamosan létrehozott Nemzetközi Rendőrségi Koordinációs Bizottság (IPCB) fő feladata a koordináció megszervezése és az afgán rendőrség meghatározott szintjein mentori és tanácsadói feladatok ellátása. Az eredetileg három évre tervezett misszió 2016. XII. 31-el ért véget. Fő feladatát hatékonyan működő afgán rendőrség felállításának támogatása, a közigazgatás-építés és ezáltal a jogállamiság erősítése képezte. Hazánk az EU* 210 fősre tervezett műveletében öt fővel vett részt, emellett kétoldalú alapon különböző szakmai tanfolyamok megtartásával is hozzájárult az afgán rendőrség fejlesztéséhez, képzéséhez.

2008 január közepén az EUPOL Afghanistan* misszió készen állt a magyar EUPOL Afghanistan-os kontingens fogadására, így 2008. I. 14-én egy fővel, majd 2008. II. 8-tól még két fővel már ebben az újjáépítési misszióban is képviseltette magát Magyarország. A két magyar kontingens tehát egymástól szakmailag függetlenül tevékenykedett.

A jogállamiság talaján működő, demokratikus, szakképzett, jogkövető afgán rendőrség kialakítása volt a cél. A korábbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy rengeteg energia és fejlesztésre szánt összeg veszett kárba Afganisztánban mivel a különböző nemzetközi szervezetek között hiányzott az együttműködés. Az EUPOL Afghanistan* és a vele párhuzamosan létrehozott Nemzetközi Rendőri Koordinációs Testület* fő feladata a koordináció megszervezése és az afgán rendőrség meghatározott szintjein mentori és tanácsadói feladatok ellátása volt.

Afganisztánban a biztonsági helyzet és a szélsőséges életkörülmények miatt az EUPOL Afghanistan* rendőri tanácsadókat csak katonai táborokban lehetett elhelyezni. Egy táboron belül általában egy mentor, egy bűnügyi tanácsadó és egy kiképzési tanácsadó dolgozott. Ahol erre szükség volt, ott a létszám kiegészült egy határőr tanácsadóval is.

2013 februárjában kezdődött meg a Pol-e-Khomri Területi Iroda felszámolása, és az irodát 2013. III. 10-én hivatalosan is bezárták.

*Glosszárrium

2016. VIII. 30-31-én az EUPOL Afghanistan* és az Afgán Belügyminisztérium két napos konferenciát rendezett az afganisztáni rendőri tevékenység jövőjéről. A konferencián áttekintették az elért eredményeket, és a jövőbeli feladatokat.

Az eredetileg három évre tervezett misszió 2016. XII. 31-el ért véget. A magyar részvétel mérlege: 13 év folyamatos jelenlét, közel száz rendvédelmi szakértő részvételével.

Azerbajdzsán rendvédelmi szervezeteinek demokratizálásában is részt vettek magyar rendőrök. Az EBESZ* Bakui Hivatal 1999-ben hozták létre, és 2000. júliusában kezdte meg, működését. Megbízata a következő feladatokra terjedt ki:

- Az EBESZ* alapelveinek szellemében, Azerbajdzsán EBESZ* kötelezettségvállalásai teljesítésének ösztönzése, valamint Azerbajdzsán EBESZ* keretein belüli együttműködésének előmozdítása az EBESZ* valamennyi dimenziójában, ideértve a biztonság és a stabilitás emberi, politikai, gazdasági és környezeti aspektusait is;

- Azerbajdzsán EBESZ*-intézményekkel, más nemzetközi szervezetekkel és intézményekkel való kapcsolatai és együttműködése kialakításának és fejlesztésének elősegítése, a felek együttműködési tevékenységének és információcserejének támogatása;

- Kapcsolatok kiépítése és fenntartása a helyi hatóságokkal, egyetemekkel, kutatóintézetekkel és civil szervezetekkel, valamint EBESZ* részvételével történő események, rendezvények szervezése Azerbajdzsán EBESZ* kötelezettségvállalásai teljesítésének ösztönzésére;

- Minden olyan egyéb feladat elvégzése, amelyet a hivatalban lévő EBESZ* vezetés, vagy más EBESZ*-intézmények szükségesnek tartanak, és amelynek végrehajtásáról Azerbajdzsán és az EBESZ* megállapodtak.

Az EBESZ* Bakui Hivatala 2013-ban átalakult és megnevezése EBESZ* Bakui Projektkoordinátor lett. Az utódszervezet megbízata 2015. XII. 31-én járt le.

Az EBESZ* Bakui Projektkoordinátorának *mandátuma a következő elemeket tartalmazta:*

- Azerbajdzsán kormánya és az EBESZ*, valamint annak intézményei közötti együttműködés támogatása az EBESZ* alapelveinek betartásával, Azerbajdzsán EBESZ* kötelezettségvállalásainak végrehajtása céljából;

- Azerbajdzsán illetékes hatóságai, az EBESZ* és annak intézményei részvételével olyan projektek tervezése és végrehajtása, amelyek lefedik az EBESZ* átfogó biztonsági koncepciójának mindhárom dimenzióját, és figye-

*Glosszáríum

lembe veszik Azerbajdzsán kormányának igényeit és prioritásait;

- kapcsolattartás az állami és nem kormányzati szervezetekkel, a helyi hatóságokkal, az egyetemekkel, a kutatóintézetekkel és a nem kormányzati szervezetekkel;

- a hivatalban lévő EBESZ* vezetés, vagy más EBESZ*-intézmények által megfelelőnek ítélt és Azerbajdzsán kormánya és az EBESZ* által elfogadott egyéb feladatok elvégzése.

A leglényegesebb különbség a két szervezet mandátuma között az volt, hogy az EBESZ* Bakui Projektkoordinátor számára előírták Azerbajdzsán kormánya igényeinek és prioritásainak maximális figyelembe vételét, amely a gyakorlatban azt jelentette, hogy minden projektet a külügyminisztériummal, Azerbajdzsán kormányának képviselőjével és nem a projekt kedvezményezettjével (például Rendőrség, Nemzetbiztonsági Minisztérium) kellett kidolgoznunk, egyeztetnünk és azok végül is csak olyan projektelemeket tartalmaztak, amelyek a külügy számára szimpatikusak voltak, és nem nagyon feszegették az emberi jogok, vagy a fegyveres erők és rendvédelmi szervezetek demokratizálásának problémakörét.

Az EBESZ Azerbajdzsáni Rendőrségi Támogató Programja (EBESZ ARTP)* az EBESZ* Stratégiai Rendőrségi Ügyek Osztálya szakértői által 2003-ban elvégzett igény- és szükséglet felmérés alapján került kidolgozásra. A felmérés és egyben 2003-as helyzetértékelés a rendfenntartás három fő területét azonosította, melyek esetében nemzetközi támogatásra volt szükség:

- a közösségi rendfenntartás bevezetése;
- az Azerbajdzsáni Rendőrségi Képzési Központ tiszthelyettesi alaptantervnek felülvizsgálata, új tantárgyakkal való kiegészítése, a más EBESZ* tagállamokban bevált, gyakorlat központú oktatási módszerek bevezetése;
- modern tanterv kidolgozása és bevezetése a közlekedési rendőrök képzésére.

Az EBESZ ARTP* beindítása az EBESZ* Bakui Hivatala további nemzetközi támogatásra érdemes azeri rendészeti területek beazonosításával (tömegkezelés, speciális nyomozati módszerek alkalmazása), a támogatást biztosító tevékenységekkel, programokkal és projektekkel bővítette az EBESZARTP* tartalmi elemeit, és növelte az annak megvalósítására fordított forrásokat. A munkában 2007 és 2015 között a Magyar Rendőrség és a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központ munkatársai vettek részt és képzésben részesítették a tömegrendezvények biztosításáért, a biztosítás irányításáért felelős parancsnoki állományt, a közvetlen beavatkozókat a helyszínen irányítóktól egészen a felső vezetésig. Ezen kívül a fedett nyomozók kiválasztásával és felkészítésével foglalkoztak.

*Glosszárium

Szervezet a Demokráciáért és Gazdasági Fejlődésért-Grúzia-Ukrajna-Azerbajdzsán-Moldávia-(GUAM),* Azerbajdzsánhoz, mint a GUAM*-nak székhelyet adó országhoz kapcsolódik a GUAM* tagországok rendészeti együttműködésének létrehozása. A GUAM* együttműködés rendvédelmi területen a jogi háttér megteremtése után a GUAM* Nemzeti Rendészeti Együttműködési Központok alapításával, és a hozzájuk kapcsolódó munkacsoportok és más részlegek felállításával kezdődött a négy országban.¹¹

A GUAM* főbb szervezeti elemei: tanácsok, a titkárság, támogató testületek és a GUAM* tagországok minisztériumai képviselőinek ülései, amelyeket a Külügyminiszterek Tanácsa felügyel.

ENSZ* ciprusi békefenntartó tevékenységében a magyar rendőri erők is részt vettek. Az Egyesült Nemzetek Ciprusi Békefenntartó Erőit (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus [UNFICYP] 1964-ben hozta létre az ENSZ*. A missziós erők feladata a kettéosztott állam görög és török cipriotái közötti fegyveres konfliktusok megakadályozása.

Cipruson¹² az ENSZ* 1964-ben kezdte békefenntartói tevékenységét és a mai napig állomásoznak kéksisakosok az országban. A tevékenység katonai misszióként indult, amely később egészült ki rendőrségi részvétellel. Jelenleg 64 fő rendőr teljesít szolgálatot az ENSZ* misszióban. A misszió feladata a kapcsolattartás görög és török rendőrséggel, a közrend és közbiztonság fenntartása az ütköző zónában, az átkelő pontokon, és a nyomozások szakmai támogatása, valamint humanitárius segítségnyújtás.¹³ A Magyar Honvédség katonákat biztosít a ciprusi ENSZ* részvételhez, a Magyar Rendőrség pedig 2016 óta vesz részt ebben a békefenntartó műveletben 2-3 fő biztosításával.

A magyar részvétel katonai rendészeti feladatkör ellátására irányul, melynek főbb teendői:

- az érvényben levő utasításoknak megfelelően a katonai rendészeti feladatok végrehajtása, általános járőrtevékenység;
- a közlekedési balesetek helyszínein, valamint a bűnügyi helyszíneken a szükséges intézkedések fogantatása;
- az öltözködési, alaki, valamint szolgálati szabályzat betartása és betartatása;
- a műveleti területen — kiemelt figyelemmel az ütköző zónára — a közlekedés rendjének ellenőrzése;
- intézkedések fogantatása a bűncselekmények, szabálysértések elkövetői-vel szemben;
- nyomozati tevékenységek, bűnmegelőzési és védelmi feladatok koordinálása;

*Glosszárium

- a misszió területére érkező magas rangú látogatók, illetve védett személyek kísérése delegációs gépjárműoszlopban oszlopvezető és oszlopszáró gépjármű biztosításával;

- annak ellenőrzése, hogy a misszió állománya betartja-e a Ciprusi Köztársaság által hozott, a Covid-19 vírus megfékezésére hozott védelmi intézkedéseket.

Jelenleg 3 fő (1 fő női rendőrtiszt, a KR alegység parancsnokhelyettese és 2 fő rendőr tiszthelyettes) dolgozik a misszióban.

A magyar rendvédelmi szervezetek küldöttjei a Dél- Vietnamban zajló Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság (NEFB) misszió munkájában is részt vettek.

1973. I. 27.-én Franciaország fővárosában Le Duc THO, a Vietnami Demokratikus Köztársaság küldöttségének különleges tanácsadója, valamint Henry KISSINGER, az Amerikai Egyesült Államok elnökének különleges tanácsadója aláírta a vietnami háború lezárásáról és a béke helyreállításáról szóló Párizsi Egyezményt. A NEFB feladata a vietnami tűzszünet betartásának felügyelete, a tűzszünet-sértések kivizsgálása, a fogolycserék ellenőrzése és a leszerelés felügyelete volt. A NEFB munkájában résztvevő országok Kanada, Indonézia, Magyarország, valamint Lengyelország voltak, amelyeket felkértek és közösen el is fogadtak a hadban álló felek.

1973. januárja és 1974. decembere között három magyar kontingens utazott Vietnámba, hogy részt vegyen a bizottság munkájában. 1975. V. 9-ig összesen 636 fő szolgált Vietnamban békefenntartóként. A misszió résztvevőinek többsége katona volt, akik a belügyi tárca személyi állományába tartoztak, mint katonai elhárítók (BM III/IV Csoportfőnökség), valamint határőrök és diplomaták, beleértve a BM III/I-es Csoportfőnökség hírszerzőit és a honvédelmi tárca polgári alkalmazottjait is.

A NEFB tagjai a felügyeleti és ellenőrzői feladatokat teljesítve a Dél-Vietnamban szétszórtnan helyezkedő, különösen a Tay Nguyen középső fennsíkon és az ország legdélibb részén lévő, konfliktusoktól nem mentes helyi ellenőrzőpontokhoz lettek beosztva. Azon kívül, hogy nagyon távoli helyeken állomásoztak, az európaiak számára hihetetlennek, elviselhetetlennek tűnő körülmények között, kénytelenek voltak rendszeresen utazni a tényállások felderítése, valamint a békefenntartói szerep betöltése érdekében.

A NEFB működésének több mint két éve alatt egy tragikus eseményre is sor került, amelynek során két fő, DYLSKI Aurél határőr őrnagy és CZIBOLY Csaba tartalékos százados életét veszítette. 1973. IV. 7.-én a két magyar, két vietnami egy kanadai, egy indonéz katonai megfigyelőt, valamint a vietnami tolmácsot, továbbá a háromtagú amerikai személyzetet Huéból egy Lao Baoban lévő, laoszi határhoz közeli ellenőrzőponthoz szállító helikoptert rakétatalálat

érte és lezuhant a számára kijelölt légi folyosótól délre, mintegy harminc kilométerre, azon a környéken, ahol akkor még harcok dúltak. Mind a tízen meghaltak a szerencsétlenség következtében.¹³ Érdekessége még a magyar részvételnek, hogy egy tiszt és egy tiszthelyettes megszökött a kontingensből.

A Magyar Rendőrség szerepet vállalt az Egyiptom-Izrael közötti konfliktus rendezésében a Sínai-félszigeten. A Sínai-félszigeten működő nemzetközi misszióban a magyar rendőri kontingens 1995-2015 között vett részt a honvédelmi minisztérium kontingensével közösen, melynek során folyamatosan 16 fő rendőrt biztosított a belügyi tárca katonai rendészeti feladatok teljesítése céljából. A teljes magyar kontingens létszáma 41 főt tett ki, melyből — a misszió sajátosságainak megfelelően — mindig négy hölgy is szolgált. A szolgálatot a Sínai-félsziget két katonai táborában és a táborok környékén látták el.

A katonai rendőrök az alábbi feladatokat hajtották végre:

- katonai rendészeti (elsősorban rendőri jellegű) feladatok;
- a helyi rendőri erőkkel közösen összekötői feladatok;
- bűncselekmények kivizsgálása;
- rendkívüli események, gépjármű balesetek kivizsgálása;
- az MFO tulajdonának védelme;
- bűnmegelőzési feladatok végrehajtása;
- forgalomirányítói és közlekedési rendőri feladatok ellátása;
- járőrözés;
- csomagok és veszélyes tárgyak ellenőrzése;
- adminisztrációs feladatok;
- biztonsági és többdimenziós biztosítási feladatok végrehajtása.

A katonai rendőri alegység – jellegénél fogva – 24 órás szolgálatot adott, és minden ügy a feladatkörébe tartozott, ami az angolszász katonai rendészet feladatát képezte, azaz az emberöléstől, a közúti balesetek kivizsgálásán, és a vízbefúláson keresztül a lopásig, az ittas (esetenként garázda) katonával kapcsolatos eljárástól, a táboron belüli kontingensbárok szabott időben történő zárásának ellenőrzésén át a kerékpárok regisztrációja és az irat elvesztés pótlásáig, vagy jogosítvány bevonásig minden. A Sínai-félszigeten közel 200 fő magyar rendőr és határőr teljesített szolgálatot.

Magyarország békefenntartói kontingenst küldött a grúziai konfliktus rendezésében való részvétel céljából (EBESZ*, ENSZ*, EU*).

EBESZ* missziók Grúziában: a Szervezet 1992-ben kezdte meg működését, a függetlenségét újonnan elnyerő Grúzia kérésére, miután fegyveres felkelések törtek ki Dél-Osztétiában és Abháziában. A *Határmegfigyelői Műve-*

*Glosszárrium

let megalapításától kezdve folyamatosan bővülő mandátummal látta el feladatait, mígnem 1999 decemberében jelentős bővítésre került sor. A grúz kormány kérésére az EBESZ* Állandó Tanácsa a misszió feladatául szabta, hogy „megfigyelje és jelentse” az Orosz Föderáció Csecsenföldi Köztársaságának határán történő mozgásokat, melyet 2001 decemberében kiterjesztettek az Ingusföldi határszakaszra is. A mandátum 2002 decemberében ismét bővült a dagesztáni határszakasz megfigyelésére irányuló feladattal. 2003-tól dolgoztak magyar rendőr- és határőr tisztek az országban, az orosz-grúz határon, Dél-Oszétiában, határmegfigyelői feladattal és oktatóként az EBESZ* kötelékében. Feladataikat járőrözéssel és megfigyeléssel oldották meg és speciális ismereteket adtak át a helyi rendvédelmi szervezeteknek. E munkában két fő magyar rendőr vett részt. Nemzetközi megfigyelők részvételével két évig működött a Határmegfigyelői Művelet.

A Grúziai Határőrség 2006-ban felkérte az EBESZ*-t, hogy nyújtson segítséget szervezetük fejlesztésében és grúz belügyi tárcába való integrációjához. A felkérésre reagálva az EBESZ* és a Grúz Határőrség megállapodtak egy 11 hónapos időtartamú kapacitásépítő program lefolytatásában. A program három területet ölelt fel: gyorsreagálású felkészítés, kiképzők kiképzése tanfolyam, műveleti tervezési képzés. A program 2006 augusztusában indult. Egy évig Képzéstámogató Program néven alpesi ismeretek oktatása zajlott, grúz határőrök számára. Ennek folytatása volt – nagyrészt hasonló oktatói állománnyal – a Gyorsreagálású Képzési Program. Az EBESZ* Gyorsreagálású Erők Képességfejlesztő Képzési programjában egy fő magyar rendőrtiszt vett rész, oktatóként.

Az EBESZ* Gyorsreagálású Erők Képességfejlesztő Képzési programja a kiképzők kiképzésére irányult. A Grúz Határőrség önálló, saját kiképzési rendszert kívánt létrehozni, és az EBESZ-t kérte fel, hogy első körben képezzen ki 60 fő kiképzőt a határőrség személyi állományából. Egy fő magyar rendőrtiszt ebben a feladatban kapott szerepet, mint szakértő 2006-2007 között.

2006-2008 között szintén egy magyar rendőr ezredes látta el az EBESZ* grúziai missziója rendőri főtanácsadói beosztását is.

Összesen 10 magyar rendőr és határőr teljesített szolgálatot ezekben a missziókban.

Az ENSZ* Grúziai Megfigyelő Misszióját (United Nations Observers Mission in Georgia [UNOMIG]) az 1992-es grúz-abház polgárháború békés rendezése céljából hozták létre. 2003. XII. 1-től az ENSZ rendőri tanácsadói missziót is létesített az országban. Az ENSZ a rendőrségi feladatait megfigyelésével,

*Glosszárrium

szakmai tanácsadással, kiképzések megszervezésével, adományok koordinálásával és a két fél rendvédelmi szervezetei közötti kapcsolattartással végezte teendőit. A tanácsadói csoport 20 fős volt és működésének 2008. évi megszűntetéséig három fő magyar rendőr teljesített szolgálat a misszióban 2004 és 2006 között. 2004. XI. 11. és 2006. III. 10. közötti időszakban egy magyar rendőrtiszt látta el az UNOMIG Rendőri Főtanácsadó feladatát.

Az Európai Unió Grúziai Megfigyelő Missziót (European Union Monitoring Mission to Georgia [EUMM]) az unió közös kül-, és biztonságpolitikai törekvéseinek és célkitűzéseinek érdekében telepítették Grúziába, ahol 2008. X. 1-től látja el feladatait. A misszió létesítéséről a 2008. évi konfliktus után született döntés azzal a céllal, hogy az Európai Unió ezen keresztül hozzájáruljon a grúziai helyzet stabilizálásához és normalizálásához, aktív szerepet vállaljon a felek közötti bizalomépítésben, valamint információkkal lássa el az Európai Unió* külügyi és biztonságpolitikai döntéshozó szervezeteit. Az EUMM feladatait meghatározó keretdokumentum az úgynevezett Hatpontos Megállapodás, amit Oroszország – Tbiliszi Igazgatású Terület, Grúzia – és az Európai Unió képviselőiben Nicholas SARKOZY, akkori francia elnök írt alá a háborút követő helyzet rendezési lépéseit deklarálva.

A misszió fegyvertelen és polgári státuszú nemzetközi megfigyelőkből és munkájukat segítő grúz alkalmazottakból áll. A Tbilisziben levő misszióközponton kívül három állandó területi kirendeltség munkáján keresztül valósul meg a közvetlen szolgálatellátás. A három területi kirendeltség – Mtskheta, Gori és Zugdidi — közül kettő, Mtskheta és Gori a dél-ozsét Adminisztratív Elválasztó Vonal mentén, a Zugdidi Területi Kirendeltség pedig Abházia közelében végzi feladatait. A misszió a mandátumában rögzített teendőit napi rendszerességű megfigyelői járőrszolgálatok végrehajtásán, az állami, gazdasági, társadalmi és civil szervezetekkel való rendszeres megbeszéléseken, és a nemzetközi partnereivel való kapcsolattartáson keresztül, valamint a nyílt média hírek megfigyelésével és elemzésével valósítja meg. Az EUMM mandátumának teljesítése szempontjából jelentős hátráltató tényező ugyanakkor az, hogy Abháziában és Dél-Ozsétiában a misszió nem végezhet járőrözési tevékenységet. Ez a helyzet nem teszi lehetővé a 2008-as háborút lezáró Hatpontos Megállapodás követelményeinek teljes körű ellenőrzését és vitathatatlanul jelentős kihívást testesít meg az EUMM részére. A misszió tevékenységét erőteljes nemzetközi érdeklődés övezi.

Magyarország a misszió első hónapjaitól kezdve jelen van szakértőkkel a műveleti területen. A 14 fős magyar kontingens jelenleg az ötödik legnagyobb

nemzeti közössége a 27 EU* tagállamból megfigyelőket delegáló misszióban. A magyarokkal azonos nagyságrendű kontingenssel vesznek részt a finnek a misszió tevékenységében. A magyar rendőri kontingens tevékenysége megkezdése óta feladatait eredményesen hajtotta végre.

A magyar rendvédelmi szakemberek részt vettek az iraki válság rendezésére irányuló program végrehajtásában is.

Az Iraki ENSZ Hivatal Olajat Élelmiszerért Programot 1995-ben indította el az ENSZ Biztonsági Tanácsának 986 számú határozata nyomán. Ez a program lehetőséget biztosított arra, hogy a Kuvait megszállása miatti a nemzetközi embargóval sújtott Irak, a kilencvenes években olajat adhasson el a világpiacon és az ebből befolyó bevételből élelmiszert, gyermektápszert és gyógyszert, valamint a háború során megromlódott olajkutakhoz alkatrészeket vehessen. A szállítások 1996-ban kezdődtek meg. Az ellenőrzésekben Magyarország mellett Lengyelország, Románia, Kenya, Tanzánia, Burkina Faso, Fülöp Szigetek, Kanada, Ausztrália, Szlovákia, Svédország, Belgium, Horvátország, Szerbia, Szíria, Franciaország állampolgárai vettek részt.

A magyar Vám- és Pénzügyőrség 1998-ban felkérést kapott az ENSZ* által az „Olajat az élelmiszerért” program betartásának ellenőrzésével megbízott svájci székhelyű COTECNA cégtől a programban történő részvételre. A COTECNA céggel kötött megállapodás értelmében a testület 1999. IV. 1. 2003. február között — az első négy hónap időtartamú kiküldetést követően — fél éves váltásokban pénzügyőröket delegált Irakba e program keretében az országba érkező szállítmányok ellenőrzése érdekében. 2003 februártól pedig az Irakkal szomszédos államok határátkelőin, valamint kikötőiben — Jordániában, Törökországban, Kuvaitban és Szíriában — vettek részt az „Olajat az Élelmiszerért” program keretében beérkező, iraki importra szánt szállítmányok ellenőrzésében. 1999-től összesen 46 fő, többségében 30 év alatti fiatal pénzügyőr vehetett részt az iraki kiküldetésben fél évi váltásokban.

Az Európai Unió Iraki Integrált Jogállami Missziója (EUJUST LEX, Irak) 2005-ben kezdődött és magában foglalta egy közös büntető-igazságszolgáltatási rendszer kialakítását. A program az új iraki igazságszolgáltatási rendszer felső vezetői (bírók, büntetés-végrehajtási vezető, rendőr tisztek) számára nyújtott képzési lehetőséget. A biztonsági körülmények miatt az oktatás az EU* tagállamaiban zajlott. Közel 1 000 fő részesült továbbképzésben tíz EU* tagállam segítségével egységes tanterv alapján. Magyarország büntetés-végrehajtási szakemberek képzését vállalta a program keretein belül. A speciális képzési forma a munkatapasztalati tanulmányút volt, melynek során iraki börtön-pa-

*Glosszárrium

rancsnokok és helyetteseik európai kollégáik „árnyékaként” dolgoztak két-három hétig, mélységében megismerve ez által a munkafolyamatokat.

Az EU a misszió koordinációs feladatai ellátására összekötői irodát működtetett Bagdadban, ahol magyar büntetés-végrehajtási szakértő is dolgozott 2006 szeptembere és 2007 májusa között. Rajta kívül 2007 május és 2009 június között két büntetés-végrehajtási szakértő hölgyet vezényeltek a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságáról a misszióba. Egyikőjük a büntetés-végrehajtási tanfolyam koordinátoraként, másikuk pedig értékelő szakértőként látta el feladatait 2008. II. 1. és 2009. VI. 30 között. Köszönhetően a hatékony magyar szerepvállalásnak, és a magyar büntetés-végrehajtási szakértők helytállásának, dr. HUSZÁR László bv. dandártábornok személyében 2011. X. 1. - 2013. XII. 31. között az Európai Unió Iraki Integrált Jogállami missziójának magyar vezetője volt.

A Magyar Rendőri Személyvédelmi Kontingens 2004. VIII. 10 és 2005. II. 10. között öt fővel teljesített szolgálatot Irakban. A misszió elsődleges célja a magyar nagykövet és diplomaták személyi védelme volt, e mellett a kontingens tagjai szükség esetén objektumvédelmi feladatokat is elláttak. A hat hónap alatt több mint 100 védett személy kísérését végezték, valamint a terep és az útvonalak felderítése közben több mint 4 000 km-t tettek meg Bagdad utcáin, beleértve természetesen a híradásokból is ismert, úgynevezett „Ír utat” (Road Irish) vagy másik nevén, ahogy a köznyelv nevezte, a „Halál útját” is. 2005. II. 10-én a missziót a kormány indoklás és folytatás nélkül megszüntette. A misszióban dolgozó összes diplomata, valamint a magyar kontingens tagjai kivétel nélkül épen és egészségesen hazatértek Magyarországra.

A magyar rendőrök és határőrök Jordániában a *Jordániai Nemzetközi Rendőrképző Központban* is szolgálatot teljesítettek. A központ 2003 március létestült. Az Amerikai Egyesült Államok vezette koalíció az iraki rendőrség teljes újjászervezését tűzte ki célul, amely végrehajtásának az egyik fontos fejezete volt az iraki rendőrség közrendvédelmi személyi állományának a felkészítése a háború utáni időszak rendőri feladatainak ellátására. A központ fő feladata volt az iraki rendőrség közterületen szolgáló, tiszthelyettesi végrehajtói állományának kiképzése nyolc hetes képzési ciklusokban.

Magyarország a képzési programba az USA-hoz fűződő szövetségi politikájának következtében csatlakozott, és hat fő kiképző vezénylesével járult hozzá a felkészítési program sikerességéhez. A hat fős magyar kiképzőkontingens megoszlása olyan módon valósult meg, hogy a Rendőrség négy főt, és az akkor még önálló Határőrség kettő főt biztosított a feladatra, akik — a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központ szakmai felkészítését követően — 2004. V. 31.-én utaztak ki a jordániai szolgálatteljesítési helyükre.

A képzési program helyszínét a Jordán Királyság fővárosától, Ammantól keleti irányban az Amman-Bagdad főútvonal mentén, Al-Muwaqqar település közelében jelölték ki. A rendőrelőlt állomány képzése kétszer négy hetes időszakot ölelt fel. Az első négy hétben alapvető emberi jogokat, közrendvédelmi ismereteket, demokráciaismereteket, a többnemzetiségű társadalmak ismérveit, kommunikációt és jogi ismereteket tanultak tantermi körülmények között. A második négy hét a gyakorlati képzés jegyében telt el. Lőkiképzés, fegyverhasználat, szituációs lögyakorlatok, gépjármű vezetési ismeretek, közelharc, rendőri taktika, tömegrendezvények biztosítása és tömegoszlatás voltak a képzési tárgyak.

A vezényelt magyar oktatók megállták helyüket a misszió belül, és pozitív személyi teljesítményértékelésekkel zárták külszolgálatukat. Két fő magyar kiképző az első körben vállalt nyolc hónap után befejezte külszolgálatát, és hazautazott. Egy fő tíz hónap, egy fő egy év után fejezte be jordániai szolgálatát, a két helyben maradó oktató pedig 2005. XII. 15-vel fejezte be külszolgálatát.

Magyarország a kambodzsai rendőri békefenntartás megvalósításában is részt vett. Az ENSZ* kambodzsai missziója 1992-ben a világszervezet számára az egyik legnagyobb próbatétel volt. Addigi történetének legösszetettebb, legköltésesebb, a legnagyobb emberi erőt megmozgató nemzetközi vállalkozásnak tekinthető. A misszióban negyvenöt ország több mint 22 000 szakértője vett részt. Magyarországot az ENSZ Titkársága* az egyik — több mint 3 000 fős — kontingensben való részvételre kérte fel. Az akkori országos rendőrfőkapitány, PINTÉR Sándor javaslatára a kormány döntése értelmében a magyar rendőrség 100 főből álló kontingens kiküldését határozta el.

Az 1991. X. 23-ai párizsi konferencián átfogó politikai egyezményt írtak alá a kambodzsai konfliktus megoldása érdekében. Ez előírta az ENSZ* Kambodzsai Átmeneti Hatósága (UNTAC) felállítását, amely polgári és katonai elemekből tevődött össze, az ENSZ-főtitkár különmegbízottjának irányításával. Az ENSZ* rendőri megfigyelők fő feladata a helyi rendőrség megfigyelése, szoros ellenőrzése, a törvényesség és a jog részrehajlás nélküli fenntartása, az emberi jogok, és az alapvető szabadságjogok oltalmazása volt. A rendőri megfigyelői tevékenységet bonyolította, hogy mind a négy kambodzsai politikai erőnek behatárolható területe, saját közigazgatása, katonai és rendőri ereje volt.

Az UNTAC rendőri komponens országos rendőr-főparancsnokságból, 23 tartományi főkapitányságból és 231 járási rendőrkapitányságból állt. A 3 608 rendőr megfigyelő 32 nemzetet képviselve teljesítette összetett és bonyolult

*Glosszárrium

feladatát. Hazánkból összesen 129 fő vett részt ebben a misszióban. A kontingensben a legnagyobb létszámot természetesen a rendőrök képviselték, de jelen voltak a határőrség, a külügyminisztérium és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tagjai is.

Az UNTAC teljes vesztesége 82 fő (45 katona, 16 rendőr, 5 civil alkalmazott, 16 helyi alkalmazott) volt.¹⁵

Magyarország kontingenst küldött az Európai Unió* által a palesztinai Rafah-i határátkelőnél működtetett Határőrizet Segítségnyújtó missziójába. Az arab-izraeli szembenállás a világ egyik legrégebbre visszanyúló, jelenleg is zajló konfliktusa. A múlt század közepe óta folyamatosan, változó intenzitással zajlik a politikai, gazdasági és gyakran fegyveres konfliktus a szemben álló felek között. A konfliktus enyhítése, a béke fenntartása, a helyzet normalizálása régóta prioritás az egyes nemzetközi szervezetek számára. Az ENSZ* mellett az utóbbi évtizedekben az EU* is kiemelt figyelmet fordít a térségre, igyekszik a válságkezelés aktív részese lenni.

A missziója 2005-óta képezi, mentorálja, ellenőrzi a palesztin hatóság határőrizeti és vám szervezeteinek munkáját, fejleszti azok műveleti képességeit. A misszió teljes műveleti létszáma 86 fő (jelenlegi létszám 18 fő). A misszió határőr és vámós szakértői 7/24 munkarendben láttak el szolgálati feladatokat a Rafahi személyforgalmi határátkelőhelyen, a Kerem Shalom teherforgalmi átkelőhelyen, valamint összekötő irodánál, Gáza városban műveleti központot is működtettek. A Hamasz 2007. évi hatalom átvétele után a missziót az EU Tanács* döntését követően visszahívták a Gáza övezetből és csökkentett létszámmal jelenleg Izrael területén diszlokál, onnan látja el a legitim Palesztin Hatóság tagjainak képzését, mentorálását. Az EU* a Hamaszt terror szervezetnek tekinti, nem ismeri el a 2007-es hatalom átvétel legitimitását, csak a Ramallah-i (Cisz-Jordánia) székhellyel működő legitim Palesztin Hatóságot tekinti partnernek. A Rafahi átkelőhely jelenleg „rapszodikus” nyitva tartással működik. A képzésen résztvevő palesztin határrendőrök és vám szakemberek az integrált határellenőrzésről, a határőrizeti tevékenység tervezéséről, szervezéséről, a nemzetközi normák szerinti végrehajtásáról, az emberi jogokról, az átkelőhelyek biztonságos üzemeltetéséről, az illegális tevékenységek, ember, áru, fegyver, kábítószer, csempészet elleni hatékony fellépés, a korrupció elleni küzdelem módszereiről kapnak ismereteket.

Egy másik Európai Unió* szerepvállalás a megszállt palesztin területeken az EU Rendőri és Jogállamiságot Támogató Missziója (EUPOL COPPS). A misszió 2006. I. 01-én kezdte meg működését. A misszió működtetése része

*Glosszárrium

annak az EU* által kifejtett erőfeszítésnek, amelynek célja az Osló-i békemegállapodásban megfogalmazott két állami megoldás létrejöttének támogatása. Az EUPOL COPPS fő feladatai közé tartozik a palesztin rendőrség reformjának támogatása, műveleti képességeinek fejlesztése, erősítése, valamint a bünyügyi igazságszolgáltatási rendszer támogatása segítve a rendőrség és az ügyészség közötti együttműködést, egyben koordinálja a Palesztin Rendőrséget támogató külső partnerek tevékenységét. A misszió a palesztin rendvédelmi és igazságügyi szervezetek képzése során az emberi jogok, a nemi egyenlőség területeit kiemelten kezeli. A misszió 2006-ban megvalósult indulásakor csak rendőri tanácsadói egységgel rendelkezett, illetve a mandátuma¹⁶ is csak erre a területre terjedt ki. Ugyanakkor az EU* hamar felismerte, hogy a rendőrség képességfejlesztését nem lehet elválasztani a büntető igazságszolgáltatás (ügyészség, bíróság, büntetés-végrehajtás) reformjának támogatása nélkül. Emiatt a misszió 2008-ban kiegészült egy jogállamiságot támogató tanácsadó egységgel. Így a misszió a mandátumában foglaltakat a rendőri tanácsadó és a jogállamiságot támogató két fő pillérre támaszkodva hajtja végre.

A misszió közvetlenül segíti a palesztin belügyminisztérium munkáját, támogatja a stratégia tervezés, a személyzetpolitika és a belső ellenőrzési rendszer hatékony működését. A misszió jogi tanácsadó része a jogalkotás folyamatában támogatja a helyi kormányzati szervezeteket a nemzetközi normáknak megfelelő jogszabályi környezet kialakításában való tanácsadás által. Az EUPOL COPPS szintén kiemelt területként kezeli a korrupció elleni harcot, a rendőrség, ügyészség és a palesztin korrupció ellenes tanács közötti hatékony együttműködés kiépítését.

Magyarországot 2008-2010 között egy fő vám szakértő és 2014-ben két fő határőr szakértő, valamint szerződéses civil szakértők képviselték az EUBAM Rafah misszióban. Az EUPOL COPPS misszióban magyar részről 2008-2010 között egy fő büntetés-végrehajtási és több szerződéses civil szakértő dolgozott.

Magyar rendőrök és határőrök is részt vettek a tádzsikisztáni rendvédelmi testületek fejlesztésében. 2000. VI. 1-én hozták létre az Egyesült Nemzetek Tádzsikisztáni Békeépítési Hivatalát United Nations Tajikistan Office of Peacebuilding-UNTOP) amely misszió 2007-ig működött 11 külföldi és 21 helyi alkalmazottal. A hivatal központja Dushanbében települt. A Hivatal fő feladata az volt, hogy megteremtse azokat a politikai feltételeket és erősítse azokat a belső mechanizmusokat, amelyek biztosítják az 1992-1997-es polgárháborút követő békefolyamat visszafordíthatatlanságát, ez által erősítve a társa-

*Glosszárrium

dalom kapacitásának növelését a konfliktus-megelőzés terén. Fontos feladat volt a konfliktusok időbeni jelzése, illetve megelőzése.

Az UNTOP misszió a demokratikus intézmények és folyamatok támogatásával, a nemzeti konszenzus megeremtésével, a bizalom megerősítésével, társadalmi párbeszédnek létrejöttének fejlesztésével és az új társadalmi partnerkapcsolatok születésének segítségével foglalkozott. A hivatal munkásságának másik fontos szempontja az emberi jogok és a személyes szabadság erősítése volt. Az UNTOP misszió Tádzsikisztánban végzett munkájának harmadik aspektusa a törvény elsőbbségének megerősítése, különös tekintettel a belügyminisztérium szervezeteinek törvényes működésére, az ország bűnüldözési szervezeteinek strukturális megreformálása volt. Három kriminológiai központot állítottak fel az UNTOP misszió segítségével. A belügyminisztérium több ezer munkatársa vett részt képzésen, ahol megismerték a rendőri munkavégzéssel kapcsolatosan nemzetközi szinten elvárt szabályokat.

Az UNTOP misszió munkájában, a 2002-2003 években összesen egy év időtartammal, egy magyar rendőrtiszt is részt vett, mint rendőri főtanácsadó. Feladata a rendvédelmi szervezetek támogatása volt. Projektet kellett készítenie azok törvényes működésének elősegítése érdekében. A projektek jóváhagyását követően azok finanszírozására szponzort kellett találnia tehetős államok nagykövetségei, és humanitárius szervezetek által, mint például a Vörös Kereszt.

Az EBESZ Tádzsikisztáni Missziója 1994. II. 19-vel indult, igen széleskörű mandátummal, amibe beletartozott a politikai béke megeremtésének, a demokratikus intézmények létrehozásának, és az emberi jogok tiszteletben tartásának elősegítése. 1995-ben a fővárosi központon kívül még három regionális irodát is létrehozottak (Kurgan-Tube, Shartuz, Dusti).¹⁷ 2002 és 2005 között egy magyar határőr tiszt vezette a szervezet Shartuz-i irodáját. A fenti feladatokon túl segítséget nyújtottak a tádzsik határőrség és rendőrség felkészítésében és demokratikus átalakításában. Ezen kívül a helyi civil szervezetek támogatásában is részt vettek, melynek keretében elsősorban a nők és az ifjúság helyzetének javítása volt a fő feladat.

2002. XII. 6-23. között a magyar határőrség képviselője eredményesen vett részt az *EBESZ Határőr Szakértői Tényfeltáró Csoport* tádzsikisztáni munkájában. A tényfeltáró csoport felkeresett több tádzsik határőr területi parancsnokságot, őrsöt és határátkelőhelyet, valamint a Tádzsik Államhatár Védelmi Bizottság elnökét és helyettesét, az Orosz Föderáció határőr parancsnokát, továbbá a Dusanbébe akkreditált nagykövetségeket és a nemzetközi szerveze-

teket. Az EBESZ* dushanbei nagykövete két alkalommal szervezett a nagykövetségek és a nemzetközi szervezetek képviselői részére nemzetközi tanácskozást. A helyszínbemjárások, valamint két-, és többoldalú találkozók során a tényfeltáró csoport átfogó képet kapott a tádzsikisztáni helyzetről és a Tádzsik Határőregőről. A Tádzsik Határőrség vezetése tervbe vette közép-ázsiai határőradadémia létesítését nyugati segítséggel, amely azóta megvalósult.

A magyar állam részt vett az EBESZ határőr képzési missziójának a megvalósításában Türkmenisztánban. A misszió feladatát határőr járőrvezetők továbbképzése alkotta. A képzésre 2017 májusában került sor, melynek során négy hetes alapképzés és határőr járőrvezetői továbbképzés valósult meg. Az oktatás olyan témákat foglal magában, mint térképolvasás és GPS alkalmazás, alapvető terepelemzés, akna ismeret, alapvető nemzetközi humanitárius jog, adminisztráció és személyes higiénia terepen, járőr formációk, járőr technikák alkalmazása, járőr gyakorlat, akadályelhárítás, gépkocsizó járőrözés, mozgásmódok és túlélés a terepen, járművek átvizsgálása, elsősegélynyújtás és életmentés, túlélési technikák, alapvető pedagógiai ismeretek. A tanfolyamon 16 fő vett részt. A résztvevők mindegyike továbbsholgaló katona volt, akit a Türkmen Határőrséghez vezényeltek és ott szolgalált már néhány éve hivatásos tiszthelyettesként. A tizenhetedik résztvevő a Türkmen Határőrség kiképzési főnöke, egy ezredes volt, aki megfigyelőként volt jelen. Az EU* gyakorlatnak megfelelő határőrizeti ismereteket kellett nekik átadni két hét alatt, majd ezt újabb két hét alatt úgy továbbvinni, hogy ők is tovább tudják majd adni leendő újonc beosztottjaiknak. A képzés május 1-től 29-ig tartott. Az oktatás angol nyelven folyt, amit tolmácsok fordítottak oroszra.

Az EBESZ Üzbegisztán-i rendőri kézésében magyar rendvédelmi szakemberek is részt vettek. Az EBESZ titkárság Stratégiai Rendőri Ügyek Egysége (SRÜE) 2007. augusztusában azzal a kéréssel fordult a Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központhoz, hogy nyújtson segítséget az üzbég rendőrség számára, kiképzők felkésztésével az Üzbég Rendőr Akadémián. A kérés alapján az egy hetes kézésen az alábbi témakörök kerültek oktatásra: modern oktatási módszerek, interaktív oktatási formák, az informáciostechnológiai eszközök felhasználása, beleértve a távoktatást (e-learning) is. A kézést egy nemzetközi csoport kötelékében kellett végrehajtani. A két magyar oktatón kívül egy ír rendőrtiszt hölgy és egy orosz rendőrtiszt, az SRÜE kézési koordinátora vett részt a feladatban. A hallgatók az Akadémia tanárai közül kerültek ki. Az oktatás angol nyelven folyt, amit tolmácsok fordítottak oroszra.

*Glosszárium

Összegzésként megállapíthatjuk, hogy bár a rendszerváltoztatásig Ázsiában csak egy nemzetközi misszióban vettek részt magyar rendvédelmi szakemberek, de az eltel harminc év során hat nemzetközi szervezet számára több, mint ötszáz fő szakértőt biztosítottak a magyar rendvédelmi szervek (a büntetés-végrehajtás, a határőrség, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a rendőrség és a vám-és pénzügyőrség). Legnagyobb létszámban az ENSZ* békefenntartó műveleteiben vettek részt szakértőink, de nagyon sokan szolgáltak katonai rendőrként az Izrael - Egyiptom határán működő MFO-ban, és az EU* grúziai missziójában. A rövidebb, hosszabb kiküldetéseken túl jó néhány ázsiai országot nagyon érdekelt, hogyan is tudta hazánk a rendszerváltoztatás során a békés átmenetét és a rendvédelmi szervek demokratikus átalakítását biztosítani. Ezért több helyről érkeztek meghívások a belügyminisztérium és az Országos Rendőrfőkapitányság részére, amiben ezeknek a tapasztalatok átadására kértek bennünket. Konferenciákon (Fülöp- szigetek, Indonézia, Kirgizisztán, Mongólia) és szakértői delegációk fogadásával (Indonézia, Mongólia, Vietnám) adtuk át, mutatuk be tapasztalatainkat.

*Glosszárrium

Jegyzetek:

¹ Ázsia területe 44,5 millió km², és lakosainak száma meghaladja a 4,5 milliárdot. Ezt a hatalmas földrészt északon a Jeges-tenger, keleten a Csendes-óceán, délen az Indiai-óceán, nyugaton pedig a Fekete-tenger, a Kaukázus és az Urál hegység határolja. A kontinens szorosan kapcsolódik Európához, ezért a két földrészt együttesen Euráziának nevezik.

HORVÁTH János: 10.p. + 76-77.p.

² Az ENSZ céljait az Alapokmány a következőkben határozta meg: a nemzetközi béke és biztonság fenntartása; baráti kapcsolatok fejlesztése, amelyek az egyenjogúság és önrendelkezés elvének tiszteletben tartásán alapulnak; együttműködés a nemzetközi gazdasági, szociális, kulturális és humanitárius problémák megoldására, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának előmozdítása érdekében; az ENSZ a nemzetek e közös célok elérése érdekében kifejtett tevékenység összehangolásának központjává tétele.

Alapvető tények az ENSZ-ről. 23.p.

³ HORVÁTH Jenő: 453-454.p. ; DEMETER: 28.p.

⁴ SZENES — SIPOSNÉ: 74.p.

⁵ Loc.cit. 74.p.

⁶ ANDROSOV: 32.p.

⁷ HORVÁTH Jenő: op.cit. 159-161.p.

⁸ *Annual Report of the Secretary General on Police-Related Activities 2017.* 7-8. p.

⁹ PILCH: II.köt.490-492. p.

¹⁰ PILCH: Loc.cit. ; BODA: A magyar rendvédelmi békefenntartás humán története.13-14.p.

¹¹ RITTER Ottó hőr. ezredes és dr. HUGYIK András belügyminisztériumi főtanácsos személyében. Bakuban dr. BÁNFI Ferenc r. dandártábornok, Kisinyovban RITTER Ottó hőr. ezredes nevéhez, Tbiliszipben pedig dr. HUGYIK András r. ezredeshez nevéhez fűződik a nemzeti GUAM együttműködési központok.

¹² Ciprus földrajzilag Ázsiához tartozik, de kulturális és politikai szempontból Európa részének tekinthető, hiszen 2004 óta az Európai Unió tagja.

¹³ WILLIAMS: 197-198.p.

¹⁴ GYÓRI: 46.p.

¹⁵ BODA József: Húsz éve történt: ENSZ magyar rendőri kontingens Kambodzsaiban, 1992-1993. 113-129.p.

¹⁶ A misszió mandátuma csak Cisz-Jordániára terjed ki, Gáza övezetben a Hamasz irányítása alatt működő rendvédelmi és igazságügyi szervek támogatására nincs lehetőség.

¹⁷ ANDROSOV: op.cit. 77-78.p.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

GYÖRI — GYÖRI Sándor: *Magyarok Dél-Vietnamban*.
(14.;) Budapest, 1985, Zrínyi Kiadó. 145.p. HU-ISBN 963 32 6686 6.

PILCH — PILCH et al. (szerk.): *A magyar katona vitézségének ezer éve*. Budapest, 1933, Franklin Társulat.
(9.;10.;) I.köt. 1-484 p.
II.köt. 1-503 p.

TANULMÁNYOK

BODA: A magyar rend- — BODA József: A magyar rendvédelmi békefenntartás
védelmi békefenntartás humán története. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta*
humán története *Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz.
(10.;) 13-23.p. HU-ISSN 1216-6774.

BODA: Hús év történt: — BODA József: Hús év történt: ENSZ magyar rendőri
ENSZ magyar rendőri kontingens Kambodzsában, 1992-1993. *Belügyi Szemle*,
kontingens Kambodzsában, 1992-1993. LXI.évf. (2013) 5.sz. 113-129.p. HU-ISSN 1789-4689.
(15.;)

ISMERETTERJESZTŐ KIADVÁNYOK

Alapvető tények az ENSZ-ről — *Alapvető tények az ENSZ-ről*. [Basic facts about
(2.;) United Nations.] Ford.: LIWA-HORVÁTH Krisztina.
Budapest, 2013², Magyar ENSZ Társaság. p. HU-
ISBN 978 963 89 7280 4. 327 p.

SZENES — SIPOSNÉ — SZENES Zoltán — SIPOSNÉ Kecskeméthy Klára:
(4.;5.;) *NATO 4.0 és Magyarország, 20 év tagság, 30 év együttműködés*. Budapest, 2019, Zrínyi Kiadó.
487 p. HU-ISBN 978 963 32 7770 6.

KÉZIKÖNYVEK, LEXIKONOK

ANDROSOV — ANDROSOV Andrei et al. (szerk.): *OSCE handbook*.
(6.;17.;) [OSCE kézikönyv.] Bécs, 2000, Secretariat of Organization for Security and Cooperation in Europe. 197 p.
EU-ISBN 390 21 0700 6.

DEMETER — DEMETER György (szerk.): *NATO Kézikönyv*.
(3.;) [NATO handbook.] Ford.: TURZA Dezső — VITRAY Tamásné. Budapest-Brüsszel, 1999⁴, Stratégia Védelmi Kutatóintézet – North Atlantic Organization Treaty Office of Information and Press. 479 p.
HU-ISBN 963 81 1764 8.

- HORVÁTH Jenő (3.;7.;;) — HORVÁTH Jenő (szerk.): *Világpolitikai lexikon*. Budapest, 2005, Osiris. 671 p. HU-ISBN 963 38 9783 1. /Osiris könyvek./ HU-ISBN 1416-6321.
- WILLIAMS (13.;;) — Paul D. WILLIAMS et al. (szerk.): *The Oxford Handbook of United Nations Peacekeeping Operations*. [Az Egyesült Nemzetek békefenntartói műveleteinek oxfordi kézikönyve.] Oxford, 2015, Oxford Inuiversity Press. 949 p. GB-ISBN 978 019 96 8604 9.

JELENTÉSEK, TÁÉKOZTATÓK

- Annual Report of the Secretary General on Police-Related Activities 2017*. (8.;;) — *Annual Report of the Secretary General on Police-Related Activities 2017*. [Az általános titkárság 2017. évi rendvédelmi tevékenységről szóló jelentése.] Bécs, 2018, Secretariat of Organization for Security and Cooperation in Europe. 155 p. EU-ISBN —

ATLASZOK

- HORVÁTH János (1.;;) — HORVÁTH János — KACSÁNDI László — KOVÁCS Csongor — MÁGL Károly — MIELHE János — SILLYÉNÉ Nemes Szilvia — SZALAMONIDESZ Sándor — TRNKA Tibor: *Földrajzi világatlasz*. Budapest, 2016, Cartographia Kiadó. 416 p. HU-ISBN 978 963 35 3832 6.

Glosszárium:

- *Az Egyesült Nemzetek Szervezete (United Nations [UN])** az ázsiai békefenntartásban jelentős szerepet töltött be. A szervezet hivatalosan 1945. X. 24-én jött létre, amikor alapokmányát ratifikálta Kína, Franciaország a Szovjetunió, Nagy-Britannia az Egyesült Államok és a többi aláíró többsége. E történelmi jelentőségű esemény emlékére, minden év október 24-én ünneplik az Egyesült Nemzetek Napját.

- *Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Biztonsági Tanácsa (Security Council):* A Biztonsági Tanács (BT) az Alapokmány értelmében elsődlegesen a nemzetközi béke és biztonság fenntartásáért felelős. A Tanácsnak 15 tagja van: 5 állandó (Kína, Oroszország, Franciaország, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok), és 10, a Közgyűlés által kétéves időszakra megválasztott tag. A Tanács minden tagja egy szavazattal rendelkezik. Eljárási ügyekben a határozatokat a 15 tagból legalább 9-nek az igenlő szavazatával hozzák meg. Erdemi kérdésekben 9 szavazat szükséges a határozathozatalhoz, de ebben benne kell lennie az 5 állandó tag igenlő szavazatának. Az Alapokmány értelmében az ENSZ minden tagja egyetért abban, hogy elfogadja és végrehajtja a Biztonsági Tanács határozatait. Amíg az ENSZ más szervei csak javaslatokat tesznek a kormányoknak, addig egyedül a Biztonsági Tanács rendelkezik azzal a hatalommal, hogy olyan határozatokat hozzon, amelyek végrehajtása az Alapokmány értelmében kötelező a tagok számára.

- *Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Békeépítő Bizottságát (Peacebuilding Commission)* az Egyesült Nemzetek Szervezete reformjának részeként a 2005. évi Közgyűlés hozta létre egy a Tanács mellett működő bizottságként, melynek feladata a konfliktusok utáni újjáépítéshez közös stratégia kialakítása, a rendelkezésre álló anyagi eszközök és személyi feltételek koordinálása, egységes elgondolás alapján. 2015-ben felülvizsgálták a békeépítő rendszert és új feladatokat határoztak meg a Békeépítő Bizottság számára.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Békeműveleti Főosztályát (Department of Peace Operations [DPO])* a békeműveletekért felelős főtitkárhelyettes vezeti. A terület legutolsó átalakítására 2017-ben került sor.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Békefenntartó Műveletek Különleges Bizottságát (Special Committee of Peacekeeping Operations)* a Közgyűlés a BT, valamint a főtitkár munkájának támogatása céljából hozták létre 1965-ben, amely a békefenntartás területét felügyeli. Feladatát alkotja békefenntartó műveletek folyamatos figyelemmel kísérése és a tapasztalatokról jelentések, javaslatok készítése a KGY számára.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Jogállamisági és Biztonsági Hivatala (Office of Rule of Law and Security Institutions [OROLSI]).* Hivatal felelős a jogállamiság és rendvédelem területén zajló békeműveleti és különleges politikai műveleti missziókban dolgozó több, mint 15 000 szakember irányításáért, 2007-től.

- *Egyesült Nemzetek Szervezete Jogállamisági és Biztonsági Hivatalának Rendőri Osztálya (Police Division)*.* A világban zajló rendvédelmi missziók felállításáért, a toborzásért, az irányításért és a missziók feladatainak összehangolásáért a 2000-ben létrehozott Rendőri Osztály a felelős, élén a rendőri főtanácsadóval. A Rendőri Osztály

irányítása alá tartozik, a Missziós Támogató Alosztály, a Stratégiai Tervező és Fejlesztő Alosztály, valamint az Állandó Rendőri Képesség elnevezésű, különböző szakmai ismeretekkel rendelkező 40 fős részleg is. Jelenleg az osztály 78 ország, mintegy 11 000 rendőrrel foglalkozik, akik 16 műveletben szolgálnak, melyből 13 békefenntartó, 3 pedig különleges politikai misszió. Hat misszióban 52 Készenléti Rendőri Egység került telepítésre a közrend és a közbiztonság fenntartása érdekében. Az Ázsiában zajló 8 ENSZ békeműveletben 2 helyen szolgálnak jelenleg rendvédelmi szakemberek (Afganisztánban, Cipruson).

- *Egyesült Nemzetek Szervezete Jogállamisági és Biztonsági Hivatalának Igazságügyi és Büntetés-végrehajtási Szolgálat* (*Justice and Correction Service*). Az ENSZ vezetése felismerte, hogy a válságok utáni helyzet normalizálása nem nélkülözheti a büntetés-végrehajtási szakemberek munkáját és úgy döntött, hogy a 2000. évtől valamennyi ENSZ békefenntartó misszió mandátumában (kivéve Sierra Leonet) szerepelteti a büntetés-végrehajtási feladatokat, és azok kezeléséhez szakértőket biztosít. A szolgálat támogatást nyújt a békefenntartó és különleges politikai missziókban működő igazságügyi és büntetés-végrehajtási osztályoknak, részlegeknek. A szolgálat két részből áll, a Bírói- és a Büntetés-végrehajtási Csoportból. A szolgálat feladata emellett a készenléti büntetés-végrehajtási képességgel kapcsolatos feladatok irányítása is, amelyet 2011-ben hoztak létre. 2010-ben már közel 200 büntetés-végrehajtási szakértő dolgozott a különböző missziókban, 19 országból. Az ENSZ 11 békefenntartó műveletében működött Büntetés-végrehajtási Tanácsadó Csoport. Munkájuk eredményeként Elefántcsontparton 11 börtönt újítottak fel, Dél-Szudánban 1800 volt katonát képeztek át börtönőrnek, Haitin 200 börtönőrt részesítettek alapképzésben, Libériában pedig a 15 vidéki börtönből 12-t újra alkalmassá tettek az elítéltek befogadására.

- *Egyesült Nemzetek Szervezete Jogállamisági és Biztonsági Hivatalának Lefegyverzési Leszerelési és Visszailleszkedési Részlege* (*Disarmament, Demobilization and Reintegration Section*). A részleg feladata a fegyveres konfliktusban résztvevők lefegyverzésének, leszerelésének és a társadalomba való visszailleszkedésüknek a megszervezése.

- *Egyesült Nemzetek Szervezete Jogállamisági és Biztonsági Hivatalának Biztonsági Szektor Reformjáért felelős Egysége* (*Security Sector Reform Unit*). Az egység politikai, stratégiai, szakmai segítséget nyújt a tagállamoknak, az ENSZ vezetésének, az ENSZ misszióknak, a régióknak a nemzeti biztonsági szektor támogatásához. Az egység támogatja a biztonsági szektor fejlesztésére vonatkozó politikai és tervező munkát, segítséget nyújt a belső biztonsági rendszer koordinálásához, az erőforrások mozgósításához.

- *Egyesült Nemzetek Szervezete Jogállamisági és Biztonsági Hivatalának Aknaakció Szolgálat* (*United Nations Mine Action Service*). A szolgálat az aknamentesítés megszervezésén túl, segítséget nyújt a lakosság aknaveszélytől való megóvásához, az áldozatok megsegítéséhez, és lehetőséget biztosít a stabilitás és a fejlődés megteremtéséhez.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Katonai Ügyek Hivatala* (*Office of Military Affairs*). A hivatal az ENSZ katonai misszióinak létrehozásával, a katonai egységek és megfigyelők toborzásával, és irányításával foglalkozik.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése (General Assembly)* az ENSZ legfőbb tanácskozó testülete. Az összes tagállam képviselőiből áll, amelyek mindegyike egy szavazattal rendelkezik. Az ENSZ egész éves munkáját nagyrészt a Közgyűlés döntései határozzák meg.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Műveleti Támogató Főosztálya (Department of Operational Support)*. Ezt a területet is egy főtitkárhelyettes vezeti. A 2019. I. 1.-vel felállított főosztály műveleti támogatása kiterjed a főtitkárság valamennyi szervezetére, a békefenntartó-, a különleges politikai missziókra és a közel száz különböző hivatalra, amelyek a világ különböző részein helyezkednek el.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Politikai és Békeépítő Ügyek Főosztálya (Department of Political and Peacebuilding Affairs [DPPA])* közreműködik a békeműveleti ügyek kivitelezésének teendőiben. A főosztály központi szerepet játszik az ENSZ azon erőfeszítéseiben, hogy az egész világra kiterjedően megelőzze és megoldja a halálos konfliktusokat. Tevékenysége öt fő területre terjed ki: korai előrejelzések és elemzések biztosítására, a konfliktusmegelőzésre és béketeremtésre, politikai krízisek és erőszakos konfliktusok kezelésére, a béke fenntartására, a kapcsolatok fejlesztésére. A főosztály munkája kiterjed még a közvetítésre, a választások megszervezésére, békeépítésre, a nők szerepének erősítésére a békeműveletekben és konfliktus megelőzésben, a tagállamok szervezetének segítésére, és a kapcsolatok építésére, valamint koordinálására.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Politikai, Elemző és Kiképző Osztálya (Policy, Evaluation and Training Division)*. Az osztály feladata politikai, stratégiai dokumentumok, doktrínák készítése a békefenntartó missziók számára. Ezen kívül elemzi és értékeli a missziók tevékenységét, és feldolgozza az ott szerzett tapasztalatokat. Nyolc regionális osztály irányítását végzi a Politikai és Békeépítő Ügyek Főosztállyal közösen.

- *Egyesült Nemzetek Szervezetének Titkársága (The Secretariat)* végzi a Szervezet mindennapi szertágazó tevékenységét, apparátusában valamennyi ország képviselve van. A Titkárság élén a főtitkár (Secretary-General) áll, akit a Biztonsági Tanács javaslatára a Közgyűlés nevez ki öt éves, megújítható időre. Összesen mintegy 44 000 munkatárssal a Titkárság szolgálja ki az ENSZ többi fő szervezetét, irányítja az általuk meghatározott programokat és politikákat.

- *Euró-atlanti Partnerségi Tanács (Euro-Atlantic Partnership Council [EAPC])* az a testület, amely felügyeli a NATO és együttműködő partnerei közötti párbeszéd, az együttműködés és konzultáció fejlesztését. A tanács gyakorlati keretet biztosít az egyes tagországok és a szövetség közötti együttműködés és konzultáció számára. Az EAPC-t 1997. V. 30-án hozták létre. Az EAPC a műveleti kérdések fő konzultációs és politikai fóruma, amelyben 30 tagállam és 20 partnerország folytat tapasztalatcserét és eszmecserét az együttműködés gyakorlati intézkedéseiről.

- *Európai Unió (European Union [EU])*: gazdasági és politikai egyesülés, tagállamok szervezete, melyet 28 európai ország alkot. A regionális integráció iránt elkötelezett szervezet 1993. XI. 1-jével jött létre az 1992. II. 7-én aláírt maastrichti szerződéssel az Európai Gazdasági Közösség 12 tagországából. Nemzetközi szervezetként az unió mű-

ködésében a nemzetek fölöttiség és a kormányköziség jegyei keverednek. A döntéseket egyes területeken a tagállamok közötti tárgyalások alapján hozzák, míg más területek független, nemzetek feletti intézmények felelősségi körébe tartoznak, ahol nem szükséges a tagállamok teljes egyetértése. Az EU fontos intézményei és szervei között található az Európai Bizottság, az Európai Unió Tanácsa, az Európai Tanács, az Európai Bíróság és az Európai Központi Bank. Az Európai Parlament tagjait öt évre választják a tagállamok állampolgárai, akik egyben európai uniós polgárok is.

- *Európai Biztonsági Együttműködési Szervezet (EBESZ)* az ENSZ Alapokmányának VIII. fejezete értelmében regionális szervezet, melynek fő feladatai a korai előrejelzés, a konfliktusok megelőzése, a válságkezelés és a válságokat követő rehabilitáció elősegítése, az európai biztonság és stabilitás megőrzése érdekében. Jelenleg 57 tagállama van, minden állam azonos jogokkal rendelkezik. Tevékenysége felöleli a fegyverzetellenőrzést, a megelőző diplomáciát, az emberi- és kisebbségi jogokat, a választások ellenőrzését, a demokratikus folyamatok támogatását, a terrorizmus elleni küzdelmet, a gazdasági és környezetvédelmi ügyeket. Döntéseit egyhangúlag hozza, de azok nem kötelező érvényűek. Székhelye Bécsben van, és Genfben, Hágában, Koppenhágában, Prágában és Varsóban működnek még szervezetei. Ezen kívül tizenhat misszióban foglalkoztat szakértőket konfliktus megelőzés érdekében és részt vesz a rendvédelmi reformok elősegítésében, elsősorban a Balkánon és Közép- Ázsiában. Az elődszervezet az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet (EBEE) az 1970-es évek elején alakult, azzal hogy párbeszédet biztosítson a Kelet és Nyugat között. Az EBEE záróokmányát 1975. augusztus. 1-én, írták alá Helsinkiben Európa és Észak-Európa 35 országának (Albániát kivéve) az összes európai állam, továbbá az Egyesült Államok és Kanada) állam- illetve kormányfői. Az EBESZ operatív egységei az Terrorizmus Elleni Egysége (Action against Terrorism Unit), a Határbiztonsági és Igazgatási Egysége (Border Security and Management Unit), a Koordinációs Irodája (Co-ordination Cell), a Nemzetek Fölötti Fenygetések Főosztályát (Transnational Threats Department [TNTD]), a Stratégiai Rendőri Ügyek Egysége (Strategic Police Matters Unit- SPMU), amelynek feladatai közé tartozik a jogállamiság érvényesülésének elősegítése, az alapvető demokratikus alapelvek érvényre juttatása. Ezeket a feladatokat szakértők biztosításával, az adott rendvédelmi szerv átvilágításával és egyéb segítségnyújtással látja el.

- *Az EBESZ a Konfliktus Megelőző Központja (Conflict Prevention Center [CPC])*, tanácsadással, elemző-értékelő tevékenységgel segíti elő a Főtitkár, a tagállamok, valamint a missziók munkáját. 1990-ben a hidegháború végeztével, Párizsban a tagállamok új irányt szabtak az EBEE számára. (Párizsi határozat egy új Európáért Paris Charter for a New Europe). A feladat a zajló történelmi változások kezelése, és az új kihívásokra a megfelelő válasz biztosítása a tagországok számára. Még ebben az évben létrehozásra került a Konfliktus Megelőző Központ, azzal a feladattal, hogy csökkentse a konfliktusok kockázatát, valamint, hogy tanácsadással, elemző és értékelő tevékenységgel segítse a Főtitkár, a tagállamok és a missziók munkáját.

- *Európai Unió Az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ)** feladata az Európai Unió külügyi- és biztonságpolitikájának a végrehajtása. Az EKSZ a Lisszaboni Szerződés által létesített szervezet, amelynek a feladata az Európai Unió (EU) külügyi politikájának

végrehajtása. Hivatalosan 2011-ben alakult meg. Székhelye Brüsszelben van. Az Európai Külügyi Szolgálat az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének munkáját segíti. A főképviselet, aki egyben az Európai Bizottság egyik alelnöke is, ellátja az EU kül- és biztonságpolitikájának képviseletét a globális szinten, összehangolja az Európai Bizottság külkapcsolatok terén végzett munkáját, és elnököli az uniós tagállamok külügyi minisztereinek, valamint védelmi és fejlesztési minisztereinek üléseit. A főképviselet/alelnök irányítja az EU kül- és biztonságpolitikájának végrehajtását. Az EKSZ fő feladatai a főképviselet támogatása az EU kül- és biztonságpolitikájának kialakításában és végrehajtásában, gondoskodás a nem uniós országokkal kialakított diplomáciai kapcsolatokról és stratégiai partnerségekről, együttműködés az EU-tagországok, az ENSZ és más, meghatározó jelentőségű szervezetek és országok diplomáciai szolgálatával. Az EKSZ-nek külön válságkezelő intézményei is vannak: a Válságkezelési és Tervezési Igazgatóság (Crisis Management and Planning Directorate [CMPD]), a Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (Civilian Planning and Conduct Capabilities [CCPC]), az EU Katonai Törzs (EU Military Staff [EUMS]), az EU Hírszerző Elemző Központ (Intelligence Analysis Center [INTCEN]), az EU Műveleti Központ (EU Operation Center [EU OPCEN]), az Európai Unió Műhold Központ (EU Satellite Center [EUSC]), az Európai Védelmi Ügynökség (European Defence Agency [EDA]), az Európai Biztonsági és Védelmi Főiskola (European Security and Defence College [ESDC]), az Európai Unió Biztonsági Tanulmányok Intézete (European Union Institute for Security Studies [EUISS]).

- *Az Európai Unió Politikai és Biztonsági Bizottság (Political and Security Committee [PSC])* az EU közös kül- és biztonságpolitikájának és közös biztonság- és védelempolitikájának alakításáért felel

- *Az Európai Unió Katonai Bizottsága (European Military Committee [EUMC])* az EU legmagasabb szintű katonai testülete.

- *Az Európai Unió Politikai-Katonai Csoportja (Politico-Military Group [PMG])* A katonapolitikai kérdésekkel foglalkozó csoport feladatköre az uniós katonai, illetve polgári-katonai témák politikai vonatkozásaira, köztük a koncepciókra, képességekre, műveletekre és missziókra terjed ki.

- *Az Európai Unió Polgári Válságkezelési Bizottsága (Committee for Civilian Aspects of Crisis Management [CivCom])* tanácsadással szolgál a Politikai és Biztonsági Bizottság számára a válságkezelés polgári szempontjairól.

- *Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (North Atlantic Treaty Organisation [NATO])*, <https://hu.wikipedia.org/wiki/Katona> Katonai egyesülés, 29 észak-amerikai és európai ország szövetsége, amelyet a második világháború után, 1949. IV. 4-én alapítottak Washingtonban. A szervezet célkitűzéseit a szerződés foglalja magában, amelynek értelmében a tagállamok minden politikai és katonai eszközt igénybe vesznek a tagországok szabadságának és a biztonságának megőrzése érdekében. Hivatalos nyelvei az angol és a francia. A NATO a hidegháborús fegyverkezési verseny egyik közvetlen eredménye. Napjainkban a tagországok határain túl is végez békefenntartói feladatokat. A NATO alapvető biztonsági feladatai közé tartozik, hogy nélkülözhetetlen alapul szolgál az európai stabil biztonsági környezet számára, a demokratikus

intézmények fejlődése, valamint a viták békés rendezése iránti elkötelezettség szellemében. Olyan környezet kialakítására törekszik, amelyben egyetlen ország sem gyakorolhat megfélemlítést vagy erőszakot bármely nemzettel szemben, és nem hajthat hatalma alá másokat fenyegetéssel vagy erőszak alkalmazásával. Az Észak-atlanti Szerződés 4. cikkelyének megfelelően transzatlanti fórumul szolgál, és a szövetségesek a tagállamok létfontosságú érdekeit érintő bármely kérdésben konzultálhatnak, beleértve az olyan fejleményeket, amelyek veszélyeztetik a régió biztonságát. Elősegíti a tagállamok erőfeszítéseinek összehangolását, valamennyi tagország számára aggodalmat keltő területeken. Elrettentést és védelmet biztosít bármelyik NATO-tagállam területe elleni agresszió minden formájával szemben. Elősegíti a biztonságot és a stabilitást azzal, hogy folyamatosan és tevékenyen együttműködik valamennyi partnerével a Partnerség a Békéért program és az Euró-atlanti Partnerségi Tanács keretében, továbbá az Oroszországgal és Ukrajnával folytatott konzultáció, együttműködés és partneri viszony keretében. Elősegíti a nemzetközi biztonságra vonatkozó tényezők és az e téren folyó együttműködés céljainak jobb megértését azzal, hogy aktív tájékoztató programokat valósít meg a szövetség és a partnerek országaiban, továbbá olyan kezdeményezések révén, mint amilyen a mediterrán párbeszéd.

- *Észak-atlanti Szerződés Szervezetének Tanácsi Műveletek és Gyakorlatok Bizottsága (Council Operations and Exercises Committee [COEC])* foglalkozik a válságkezeléssel, az erre vonatkozó intézkedésekkel, eljárásokkal. A Bizottság a fóruma a válságokkal kapcsolatos konzultációknak és koordinációnak. Irányítja a válságkezeléssel kapcsolatos gyakorlatok tervezését, előkészítését és végrehajtását. A Bizottság munkáját a Műveleti Osztály segíti.

- *Észak-atlanti Szerződés Szervezetének Politikai Bizottsága (Political Committee [PC])* a szervezet Észak-atlanti Tanácsának tanácsadó és válságkezelő testülete.

- *Külügyminisztérium Nemzetközi Fejlesztési Főosztály (KÜM NFF)* feladata, hogy hazánk nemzetközi fejlesztéspolitikáját koordinálja, és ezáltal külpolitikai és kül gazdasági célkitűzéseinkkel összhangban hozzájáruljon a fejlődő országok felzárkózásához. A nemzetközi fejlesztési együttműködés küldetése a fejlődő országok helyzetének fenn tartható javítása, a szegénység elleni küzdelem, valamint a biztonság és stabilitás megteremtése. A politika ezáltal a nemzetközi béke egyik elismert sarokkövévé vált.

- *Nemzetközi Rendőri Koordinációs Testület (International Police Coordination Board [IPCB])* az IPCB 2007 januárjában került felállításra, Kabulban. Az EUPOL Afganisztán 2007-es telepítése után annak delegáltjai valamint az amerikai hadsereg Afganisztáni Egyesített Biztonsági Átmeneti Parancsnokság (Combined Security Transition Command Afghanistan [CSTC-A]) egységének tagjai alkották a Testületet. Feladata részben megegyezett az EUPOL feladataival, azzal a különbséggel, hogy az IPCB nem végzett tanácsadói feladatokat, csak koordinált. Vezetője az afgán belügyminiszter. Az IPCB jelenleg is folytatja koordinációs tevékenységét az afgán rendvédelmi szervek fejlesztése érdekében.

- *Német Rendőri Projekt Iroda (German Police Projekt Office for Afghanistan [GPPO])*

- *Szervezet a Demokráciáért és a Gazdasági Fejlődésért, Grúzia, Ukrajna, Azerbajdzsán, Moldávia (Organization for Democracy and Economic Development is a regional*

organization of four post-Soviet states: Georgia, Ukraine, Azerbaijan, and Moldova [GUAM]) a térség biztonságának erősítésében: az együttműködő államok 1997. X. 10-én Grúzia, Ukrajna, Azerbajdzsán és Moldova Strasbourghban létrehozták a GUAM fórumot, amelyhez 1999-ben Üzbegisztán is csatlakozott és a fórum megnevezése GUUAM lett. Üzbegisztán kiválása után a fórum szervezetté alakult, Szervezet a Demokráciáért és Gazdasági Fejlődésért (GUAM) elnevezéssel. A GUAM együttműködés rendvédelmi területen a jogi háttér megteremtése után a GUAM Nemzeti Rendészeti Együttműködési Központok létrehozásával és a hozzájuk kapcsolódó munkacsoportok és más szervezetek felállításával kezdődött a négy országban. A négy központ együttesen alkotta GUAM Virtuális Rendészeti Együttműködési Központját. A teljes egészében az Egyesült Államok által kigondolt és finanszírozott GUAM egésze csak részben bizonyult sikeresnek abban, hogy a négy egykori szovjet tagállam, a több évszázados Oroszországhoz fűződő kötődések ellenére is, eltávolodjon Moszkvától és a FÁK szervezete helyett más alternatívát keressen, átfogó nyugati pénzügyi támogatása hiányában kevésbé bizonyult sikeresnek a regionális integrációt biztosító projektek kidolgozásában és finanszírozásában, és lényegében kudarcot vallott a négy állam polgárai túlzott elvárásainak teljesítésében. A Szervezet a Demokráciáért és Gazdasági Fejlődésért – GUAM fennmaradása kétséges, mivel nem vált a FÁK alternatívájává, újabb tagállamokkal nem gyarapodott, a tagállamok Oroszországhoz való viszonya pedig nem egységes. Az együttműködés hatékonyságát az is nehezíti, hogy Moldova inkább Moszkvához, Azerbajdzsán Ankarához húz, Grúzia és Ukrajna pedig az Amerikai Egyesült Államokra figyel. A GUAM feladatának végrehajtásával a Dél-kelet Európai Együttműködési Kezdeményezés Határokon Átnyúló Bűnözés Elleni Harc Bukaresti Központjának (SECI Központ) égisze alatt, a SECI Központ korábbi igazgatóját bízták meg annak a munkacsoportnak a vezetésével, melynek egy bolgár és további két magyar tagja lett. A vezetésükkel együttműködési központokat alakítottak ki Bakuban, Kisinyovban és Tbilisziben. A négy központ együttesen alkotta a GUAM Virtuális Rendészeti Együttműködési Központját. A több, mint egyéves munka sikeresnek bizonyult, hiszen eredményes működött közre a közös műveletek szervezésében és végrehajtásában, különösen a kábítószer elleni harc és az emberkereskedelem területén, valamint a nagy nemzetközi rendezvények (labdarúgó EB Ukrajnában, Eurovízió dalfesztivál Bakuban) sikeres lebonyolításának biztosításában. A teljes egészében az Egyesült Államok által kigondolt és finanszírozott GUAM csak részben bizonyult sikeresnek abban, hogy a négy egykori szovjet tagállam, a több évszázados Oroszországhoz fűződő kötődések ellenére is, eltávolodjon Moszkvától és a Független Államok Közössége (FÁK) szervezete helyett más alternatívát keressen. Átfogó nyugati pénzügyi támogatása hiányában kevésbé bizonyult sikeresnek a regionális integrációt biztosító projektek kidolgozásában és finanszírozásában, lényegében kudarcot vallott az érintett államok polgárai által támasztott túlzott elvárásai következtében. Mára a GUAM fennmaradása kétséges vált, mivel a FÁK országai újabb tagállamokkal nem gyarapodtak, a tagállamok Oroszországhoz való viszonya pedig nem egységes.

- *Többnemzetiségű Erők és Megfigyelők (TEM) (Multinational Force and Observers [MFO])* nemzetközi szervezete szintén szerepet vállal a válságkezelő tevékenységekben. Az MFO egy 1981 augusztusában alapított, 16 ország által támogatott nemzetközi béke-műveleti együttműködés. Alapító tagjai helyszíni jelenléttel: Ausztrália, az Egyesült Államok (USA), az Egyesült Királyság (UK), Fidzsi-szigetek, Franciaország, Hollandia (1982-1995), Kanada, Kolumbia, Norvégia, Olaszország, Uruguay, valamint Új-Zéland. Támogató (házigazda) államok Egyiptom és Izrael, illetve a műveletet anyagilag Japán és a Német Szövetségi Köztársaság is finanszírozza. 1995 augusztusától, a misszióból kivonuló Hollandiát hazánk váltotta, és a misszióban húsz éven keresztül, 2015. IV. 1-ig, 41 fős katonai-rendőri közös kontingens volt jelen. Az MFO elsődleges feladata az Egyiptom és Izrael közötti béke-megállapodás kölcsönös betartásának ellenőrzése. A szervezet diplomáciai központja Rómában, nemzeti összekötő irodái pedig Kairóban és Tel-Avivban vannak. Mandátuma az Egyiptomi Arab Köztársaságra és Izrael Államra terjed ki, maga a művelet kijelölt bázisai földrajzilag Egyiptom legkeletibb területén, az Izraellel határos Sínai-félszigeten fekszik, illetve helyezkednek el. Az MFO északon, a Sínai-félsziget legnagyobb kereskedővárosa, El-Arish körzetében egy nagy, El-Gorah nevű központi táborral (North Camp), délen a turizmus egyik központja, Sharm el-Sheikh mellett egy kisebb (déli) táborral (South Camp) rendelkezik, a táborokat észak-déli irányban, többé-kevésbé azonos távolságban fekvő (összefüggő) megfigyelőpontok (remote sites) kötik össze.

PARÁDI József**Vasúti határátkelőhelyek a dualista Magyarország határain.**

A magyar határőrizet történetében mindig működtek olyan kijelölt helyek, amelyek a határon átmenő személy- és áruforgalom lebonyolítására voltak hivatottak. Ezeket a határkapukat őrségek vigyázták, amelyek arra ügyeltek, hogy a rájuk bízott térségben a rendet fenntartsák. Az áruk ne kerüljék ki a vámot, fertőző betegek ne kerüljenek be az országba stb.. A dualizmus időszakában azonban új helyzet állt elő.

Jelentősen lecsökkent a vámhatárok hossza. A Magyar Királyság határainak hossza 4 166 km volt. Ez oly módon oszlott meg, hogy az Osztrák Császársággal közös határ 2 083 km hosszan húzódott. Emellett pedig még két országgal, a Román Fejedelemséggel (amely a dualizmus időszakában királysággá alakult) 833,2 km, a Szerb Fejedelemséggel (amely ugyancsak királysággá alakult) pedig 458,26 km hosszan volt határos a Magyar Királyság. Magyarországnak még Bosznia-Hercegovinával is volt közös határszakasza 583,24 km hosszan.¹

A határszakaszok közül azonban a Magyar Királyságnak az Osztrák Császársággal és Bosznia-Hercegovinával közös úgynevezett belső határain nem volt szükség határátkelőhelyekre, mert az Osztrák-Magyar Monarchia két társországa egymással vámuniót alkotott, amelyhez csatlakoztatták az 1878-ban okkupált, majd 1908-ban annektált Bosznia-Hercegovinát is.² A tízévente megújított vámunió a dualizmus teljes időszakában fennállt. Az Osztrák Császárságnak és a Magyar Királyságnak egymással, illetve Bosznia-Hercegovinával közös határain a határforgalom teljesen szabad volt. Ez azt jelentette, hogy azokat bárhol, bármikor és bárki szabadon átléphette. Ezeket a határvonalakat nem ellenőrizték. Ebből fakadóan ezeken a határszakaszokon a határok őrzését elősegítő jogszabályokra sem volt szükség, így tehát a határrend szabályozásának a hiánya miatt annak ellenőrzésére sem kerülhetett sor.

A dualizmus időszakában tehát a magyar határőrizet a magyar-román és a magyar-szerb határszakaszokra korlátozódott. Mindkét határvonal a természetes határok kategóriájába tartozott, melyet a Keleti- és Déli-Kárpátok hegyvonulata, valamint a Duna és a Száva folyók alkottak. Ezen természetes határokon már jóval a dualizmust megelőző időkben kialakultak a forgalom lebonyolítására alkalmas területeken (hágók és révek) a határátkelőhelyek.

A dualizmus időszakában azonban Magyarország dinamikus gazdasági és társadalmi fejlődésen ment keresztül. Ebből fakadóan jelentősen megnőtt a Kárpát-medencében az árutermelés, a lakosság — elsősorban a középosztály — körében új szokások keletkeztek a vidéki, illetve külföldi nyaralás, illetve túrizmus tekintetében.

Ebből fakadóan áru- és embertömeg szállítására keletkezett igény, melyet a hagyományos lóvontatású szállító eszközökkel már nem lehetett kielégíteni.³

Felgyorsult a vasútvonalak létrehozása. Vasútvonalak kialakítása a Kárpát-medencében ugyan már a XIX. század első felében elkezdődött, azonban a század utolsó évtizedében és a XX. század elején jelentősen felgyorsult a vasútépítési folyamat. 1890-től 1914-ig a Magyar Királyságban mintegy 11 000 km hosszúságú új vasútvonalat hoztak létre, amely a magyar vasúti hálózat közel 50 %-át jelentette. Az utolsó békeévben a magyarországi állótköze állományának hozzávetőlegesen a 70 %-a, 6 000 000 000 korona körüli értékben az infrastruktúrában, jobbára a szállítási és hírközlési hálózatban testesült meg.⁴

A vasút nélkülözhetetlenné vált, mivel a XIX. század második felében jelentős mennyiségű áru és személy szállítására az egyedüli reális lehetőséget jelentette. A vasút mellett természetesen a közúton is megvalósult az áru- és személyszállítás, illetve a vizeken is működött a hajózás. Ezek kapacitása azonban — annak ellenére, hogy a belsőégésű motorok által meghajtott gépjárművek használata kezdetét vette, illetve a hajózásban is átálltak a gőzgépek által mozgatott hajók használatára — még gyerekcipőben járt. A vasúti szállítási kapacitásokhoz képest a közúti és a hajóforgalom külön-külön és együttesen is a vasúti kapacitásnak csupán a töredékét tette ki.

A magyar vasútak dinamikus fejlődése következtében 1880 és 1913 között a belvízi hajózás részesedése a személyfoglalomból 7,7 %-ról 1,6 %-ra, az áruszállításból pedig 27,4 %-ról 13,19 %-ra csökkent.

A belvízi áru- és személyszállítás döntő hányada a Duna Gőzhajózási Társaság formájában valósult meg. A vízi áruszállítás 75 %-át, a vízi személyszállításnak pedig az 50 %-át bonyolította le ez a társaság. A társaság tevékenységének döntő többségét magyar vizeken valósította meg, a vezetés azonban osztrák kézben volt. A közlekedési tárca nem tudta rávenni a társaság vezetését arra, hogy a gazdaságra ösztönzően ható tarifa bevezetésére térjenek át. Ezért 10 000 000 korona alaptőkével Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság néven új vállalatot alapított a magyar állam. A magyar vállalatot a magyar kormány rendszeres állami szubvencióban részesítette.

A tengeri magyar hajózás terén is lényegesnek bizonyult az állami szerepvállalás. A XIX-XX. század fordulóján világszerte áttértek a korábbi vitorláshajókról a gőzhajókra. Az átállás azonban tökeigényes volt. A dalmáciai hajótulajdonosok viszont nem rendelkeztek kellő tőkével az átállás végrehajtására. Ebből fakadóan pedig — az Adrián és a Földközi-tengeren korábban jelentős forgalmat lebonyolító — a dalmáciai vitorlásokat kiszorították az idegen lobogó alatt közlekedő gőzhajók. E helyzet orvoslása érdekében a magyar közlekedési

kormányzat felmondta az osztrák Lloyd Társasággal a szerződését. Ezzel párhuzamosan pedig az egyetlen viszonylag jelentős magyar tengerhajózási társaságot az Adria Rt.-t — amely az 1880-as években veszteséggel működött — állami támogatásban részesítette. Az Adria Rt. hajóparkját kibővítették, melynek nyomán a kereskedelmi flotta 134 gőzhajóból állt, 150 000 nettó regiszter tonna kapacitással. A magyar kormány az osztrák kormánnyal megállapodást kötött, melynek értelmében Trieszt és Fiume hajóforgalmát keleti irányban a Lloyd Társaság, nyugati irányban pedig az Adria Társaság bonyolította le. Az intézkedések következtében az Adria Társaság forgalma az 1890-es években megháromszorozódott. A magyar kormány jelentős fejlesztéseket hajtott létre a fiumei kikötőben is. 1890 és 1913 között a fiumei kikötőbe be- illetve kifutott hajók együttes áruforgalma 800 000 tonnáról 2 100 000 tonnára nőtt. Fiume Európa 10. kikötőjévé fejlődött.⁵

A hajóforgalmat illetően azonban már más volt a helyzet, mint a vasútvonalak tekintetében. A folyami és a tengeri hajózás esetében is a kikötők egyértelműen magyar felségterületen működtek. Az új kikötők létesítése és a régiók fejlesztése is a Magyar Szent Korona alá tartozó területeken valósult meg, így azokhoz idegen államokkal kötött szerződésekre nem volt szükség. Ezzel szemben a vasút differenciált helyzetben volt. A Magyar Királyság közúti és vasúti forgalma ugyan több ponton érintkezett az Osztrák Császárság azon örökös tartományaival, amelyeknek Magyarországgal közös határuk volt,⁶ azonban határállomások kiépítése nem vált szükségessé, mivel a személyek és az áruk szabadon mozoghattak a két társország között.

Az Osztrák Császárság és a Magyar Királyság határvonalát valamennyi úton és vasúti pályán közlekedők úgy léphették át, hogy a határ létét nem is érzékelték. A Magyar Királyságban törvénybe is foglalták, hogy a magyar állampolgároknak külföldre utazásukhoz nincsen szükségük útlevélre, csak abban az esetben, ha az utazásuk során érintett országok ilyen okmányt igényelnek. Ebben az esetben azonban a magyar állam — a kölcsönösség elve alapján — az érintett országok polgáraival szemben is útlevélkötelezettséget állapított meg. Így tehát a magyar hatóságok — a jogerős elmarasztaló bírói ítélet, illetve a sorköteles katonai szolgálat teljesítésének a hatálya alá tartozók kivételével — minden magyar állampolgárnak kiállítottak útlevelet, ha az illető azt kérte.⁷

A XIX-XX. század fordulóján Magyarországon is megjelentek az autók. Az első gépkocsit — Benz gyártmányú autót — 1895-ben hozták Magyarországra. Néhány évvel később pedig már a budapesti Műegyetem műhelyében is készítettek autót a Magyar Királyi Posta számára. A háború kitöréséig 500 gépkocsit hoztak létre Magyarországon, 3 000 autót pedig külföldről importáltak. 1900-ban alapították a Magyar Automobil Club-ot. Az

autókhhoz hasonlóan az első repülőgépek is megjelentek a XIX-XX. század fordulóján Magyarországon, azonban még az autóknál is szerényebb mértékben. Az autók és a repülők száma, valamint szállítási kapacitása még koránt sem volt jelentősnek tekinthető.⁸

A dualizmus időszakában — a korszak gazdasági fejlődési folyamatából következően — szükségszerű és elkerülhetetlen lépés volt a vámhatárszakszokon vasúti átkelőhelyek létesítése. Ezek a létesítmények nem rendelkeztek a térségben előzményekkel. Létrehozásuk tökéletesen tevékenységnek bizonyult és jelentős jogi- diplomáciai előkészítést is igényelt.

Az Osztrák Császárság és a Magyar Királyság közös határán keresztülhaladó vasútforgalom akadálymentes lebonyolítását nem csupán a vonatkozó jogszabályok tették lehetővé, hanem fennálltak annak a műszaki feltételei is. Nevezetesen a két társország vasúti társaságai lényegében minden fontos technikai témában azonos előírású rendszer szerint működtek. Ily módon a vonatszerelvények különösebb nehézségek nélkül üzemeltethetők voltak mindkét társország területén, legalább is a főbb vonalak tekintetében. Ezt a helyzetet erősítette, hogy a Magyar Királyságban a 7 400 km hosszúságú fővasútvonalak 85 %-a állami tulajdonban volt. A fennmaradó többi vasútvonal többsége azaz mintegy 1 321 km hosszú sínpálya pedig három vasúttársaság — a Déli Vasút, a Kassa-Oderburgi Vasút és a Győr-Sopron-Éberfurt Vasút — tulajdonába tartozott. Ezek a társaságok pedig a meghatározó műszaki, díjszábsási stb. témákban a magyar államvasútak gyakorlatához igazodtak.⁹

A magyar államnak, illetve a teljes Osztrák-Magyar Monarchiának tehát jól felfogott érdeke volt, hogy a szerb- és a Román Királyság tekintetében is:

- a magyarországi vasúti rendszer szisztémája szerint üzemeljenek a vasút vonalak, legalább is a főbb érintett vonalak tekintetében;
- olyan csatlakozási pontok kerüljenek kialakításra, amelyek megfelelő áteresztő képességgel, műszaki háttérrel és a szükséges adminisztratív teendők — személy- és áruforgalom ellenőrzése — gyors és szabályos végzését biztosító feltételekkel rendelkeznek.

A Magyar Királyi Államvasútak bonyolították el a XIX-XX. század fordulóján a magyar személyforgalom 83 %-át és az áruforgalom 89 %-át. Olyan vasúti csatlakozási pontok kiépítésére volt tehát szükség a magyar-román és a magyar-szerb határon is, amelyek zökkenőmentesen voltak képesek lebonyolítani a magyar személy- és áruforgalom déli irányba történő áramlását, illetve onnan az idegen személyek és áruk tömegének Magyarországra, valamint hazánkban keresztül Európa különböző régióiba való szállítását.¹⁰

A magyar-román és a magyar-szerb határon létrehozásra kerülő vasúti határátkelőhelyek egyértelműen a magyar vasúti rendszer fontos és

nélkülözhetetlen részei voltak, amelyek nélkül a külföldre irányuló déli forgalom megvalósítása kivitelezhetetlen lett volna. Magyarország útlevel- és vámköteles határain összesen öt vasúti határállomást hoztak létre.¹¹

Az erdélyi vasúti határállomások esetében jellemzően a hegyvidéki viszonyok, a délvideki vasúti határállomás esetében pedig a Száva folyó és árterülete okozta akadályok nehezítették a kivitelezést. A nehézséget elsősorban nem magának a határállomásnak a létrehozása jelentette, hanem a határállomásra vezető vasúti pályák kiépítése. A zimonyi vasúti határállomás létrehozásához például nem csupán a Száván átívelő hídát kellett megépíteni, hanem — a partvédelmi műtárgyak készítése mellett — a folyó kiterjedt árterületén átvezető hídát is létre kellett hozni.

A Magyar Királyság dualizmuskori útlevel- és vámköteles határszakaszain felépített vasúti határátkelőhelyek létrehozásának a feltételeit és célját az érintett országok egyezményekben rögzítették, melyeket az országgyűlések törvényerőre is emeltek. Összesen így módon négy magyar törvény született.

Először az 1874. V. 31-én kötött magyar-román vasúti egyezményben foglaltak megvalósítása érdekében 1874-ben hoztak ily módon törvényt a Román Fejedelemséggel a vasúti csatlakozás kiépítése tárgyában. Ebben az egyezményben konkrétan az orsovai és a tömösi vasúti határállomás létrejöttének elvárásait fogalmazták meg ugyan, azonban a VI. cikkben már jelezték, hogy a szerződő felek Vöröstorony, Ojtoz és Gyimes térségében is szeretnének a későbbiek során vasúti határátkelőhelyet létesíteni.¹²

A második egyezményre, illetve annak törvénybe iktatására 1879-ben került sor, mivel az 1874. V. 31-én kelt előző egyezményben foglaltakat a szerződő felek nem tudták a vállalt határidőre teljesíteni. Az orsovai és a tömösi vasúti határátkelőhelyek átadásának az időpontját végül 1879. XII. 1-ei dátummal állapították meg. A szerződő felek lemondtak továbbá arról, hogy a határon közös nemzetközi állomást hozzanak létre. Ehelyett az orsovai vonalon haladó vasútak esetében a személyi és áruforgalom ellenőrzését a határállomás előtti vasútállomásra terelték mindkét irányban. Magyarországon e feladatot az eredeti orsovai vasútállomáson, román területen pedig a vercierovai vasútállomáson valósították meg. A tömösi vonalon haladó vasútak esetében pedig a személy- és áruforgalom vizsgálatára mindkét állam hatóságai részéről román felségterületen a predeáli állomáson került sor.¹³

A harmadik magyar-román vasúti egyezményt 1891. III. 14-én írták alá és még azévkben foglalták törvénybe. Ezen egyezményből már kimaradt ugyan — az 1874. évi megegyezésben még előzetes elgondolás formájában szereplő — ojtozi vasúti határállomás, azonban a gimsei és a vöröstoronyi vasúti

határállomások kialakítására vonatkozóan már konkrétan rendelkezett a megállapodás, illetve annak törvénybe foglalása. A szerződésben azonban rögzítették a két országot összekötő, a Vulkán-szoroson áthaladó vasútvonal szükségességét, egyben pedig azt is leszögezték, hogy a vulkáni vasútvonal és határállomás kiépítésére újabb egyezmény létrehozása nélkül is sor kerülhet a két ország kormányainak az egyetértése nyomán. A két ország közötti új, vulkán-szorosai összeköttetés kialakítása során pedig az 1891. évi egyezményben foglaltakat kellett irányadónak tekinteni.¹⁴

Az 1874. és az 1879., valamint az 1891. évi törvényekben tehát a magyar-román határon négy vasúti határállomás létrehozását, illetve működtetését rögzítették, továbbá — a két kormány közötti megállapodásra bízva — fenntartották a lehetőségét az ötödik vasúti határállomás létrehozásának is.

A negyedik határegyezmény létrehozására 1880-ban került sor, melyben a magyar-szerb vasúti határállomás témáját szabályozták. A Magyar Királyságnak Románián kívül még Szerbiával volt útlevel és vámköteles határszakasza. A magyar-szerb határon egy vasúti határátkelőhelyet terveztek, a zimonyi vasúti határállomást.¹⁵

A kortársak a vasúti határátkelőhelyek létrehozásával és működtetésével kapcsolatos minden lényeges témát igyekeztek szabályozni. Az egyezményben rögzítették a vasúti határállomások helyét, a vasútműködtetési feltételeket, a vasúti határállomásokra vezető vasútvonalakat, a vasútállomások létrehozásának majd működtetésének a felügyeletét, valamint az alkalmazottak jogállítását.

A vasúti határátkelő helyének a megállapítása során ugyan az egyezményekben csak a településeket nevezték meg, azonban azt is rögzítették, hogy az utasok és azok beléptetése, illetve elvámolása hol, illetve milyen módon fog történni. Ebből fakadóan pedig megállapítható volt — a vasúti műszaki berendezések ellenőrzési helye mellett — az is, hogy az átléptetéshez szükséges tevékenységek elvégzésének az elhelyezési feltételeit hol kell megteremteni. Ezeket nem minden esetben koncentrálták egy településre, illetve vagy az egyik, vagy a másik ország területén a határállomáshoz közeli településen alakították ki a domborzati viszonyok figyelembevételével, támaszkodva a már létező műtárgyakra, illetve infrastruktúrára csatlakozva. Takarékosabb volt azok továbbfejlesztése ugyanis, mint újak kialakítása. A helyszínek kialakítása tekintetében általában rögzítették a szükséges előmunkálatok jellegét. Rögzítésre került továbbá, hogy a felhasznált területre milyen szabályozás vonatkozik.¹⁶

A vasúti határállomások működtetési feltételeinek rögzítése az egyezmények fontos részét képezte. Az egyezmények vonatkozó cikkeiben rögzítették a két állam és az érintett vasúti társaságok feladatait és kötele-

zettségeit megjelölve azt is, hogy milyen hatóságokat, illetve szervezeteket (posta, vámhivatal stb.) kell a vasúti határállomásokon működtetni. Az egyezményben foglaltak részét képezte továbbá a szerződő felek által biztosítandó elhelyezési feltételek is a hivatalok és munkatársaik számára.¹⁷

A vasúti határállomásra mindkét országból becsatlakozó vasútvonalak jellegének a megállapítása minden bizonnyal sokkal fontosabb lehetett, mint ahogyan az első látásra talán érzékelhető. Az egyezményekben ugyanis rögzítették, hogy ezen vonalaknak kompatibilisnek kell lenniük egymással. Ez burkoltan ugyan, de azt jelentette, hogy a nyugat-európai országokban használatos szabványok — amelyek szerint az Osztrák-Magyar Monarchiában is működtek a vasútak — szerint kellett létrehozni és üzemeltetni ezen vasútvonalakat. Ebből pedig lényegében az következett, hogy szomszédainknál nem az orosz, hanem az Osztrák-Magyar Monarchia vasúti szabványai szerint építették és üzemeltették a vasútakat. Az egyezményekbe belefoglalták azt is, hogy a vasúti határállomásra befutó vonalak nem alakíthatók át, illetve rombolhatók le a másik fél hozzájárulása nélkül. Az azokon haladó vasútak díjszabása pedig nem lehetett kedvezőtlenebb az ország más vonalain működő vasútakénál.¹⁸

A vasúti határállomások létrehozásának felügyeletével a két szomszédos állam vegyesbizottságot kért fel, melyenek feladatát alkotta annak a biztosítása, hogy mindkét ország területén a megállapodásban foglaltak szerint határidőre készüljenek el a munkálatok. Már magába a megállapodásba is belefoglalták, hogy mindkét ország irányából naponta minimálisan hány vonatszerelvényt kell indítani, illetve érkeztetni, továbbá rögzítették ezen vonatok minimális átlagsebességét is. Egyértelművé tették azt is, hogy a két szomszédos ország határán szolgálatot teljesítő szervezetek tagjai a saját feletteseik irányítása alatt maradnak, azonban annak az országnak a törvényei vonatkoznak rájuk, ahol a szolgálatukat teljesítik.¹⁹

A vasúti határállomások elkészítésének és működtetésének személyzeti biztosítására is kiterjedtek az egyezmények. A vasúti határállomások elkészítésének a határidejét is rögzítették a két ország közötti egyezményben megjelölve, hogy melyik ország milyen munka elvégzéséért felel, illetve azokat milyen típusú szervezetekkel valósítja meg. A két kormány megbízottjainak pedig jogában állt a másik ország által végzendő teendők megvalósításának az ellenőrzésére is. A munkák befejezését követően pedig az érintett országok kormányai állandó biztosokat kértek fel, akik a saját kormányukat az érintett vasúttal szemben mindazon esetben képviselheték, amely ügyek nem tartoztak a hatóságok illetékességi körébe. Egyébként pedig a szerződő államok hatóságai és az érintett vasúttársaságok igazgatóságai egymással közvetlenül érintkeztek.²⁰ „XVI. Cikk. A belgrádi állomás csakis az üzleti szolgálat

tekintetében lévén közös, Szerbia úgy ezen állomáson, mint az ezen állomás és a szerb-magyar határ közt fekvő vonalrészén is a teljes területi fenségjogot (ideértve az igazságszolgáltatási és rendőri jogot is) gyakorolja.

A két szerződő fél kölcsönösen megígéri, hogy a másik fél területén a jelen egyezmény folytán szervezendő állásokban sem hivatalt, sem munkát oly egyénekre tudva bízni nem fog, kik közönséges bűntényekért vagy vétségekért, csempészetért vagy a pénzügyi törvények ellen elkövetett súlyos áthágásokért jogérvényesen elítéltek; valamint megígérik, hogy az illető engedélyeseket hasonló irányban szintén kötelezni fogják.

Egyik szerződő államnak ezen egyezmény folytán a másik állam területén állomásozó hivatalnok és szolgaszemélyzete, szolgálati és fegyelmi tekintetben kizárólag azon kormány alá tartozik, a mely azokat kinevezte.

Ugyanezen személyzet tekintetében mindenik kormány fenntartja magának azon jogot, hogy a saját szolgálatában alkalmazott saját alattvalói ellen, minden az ezen államban elkövetett bűntett vagy vétség miatt vizsgálatot rendelhessen el, továbbá minden polgári, gyámsági és gondnoksági ügyben ítélhessen, nevezetesen úgy a hagyatéki ügyeket szabályozhassa, valamint az ezen alkalmazottak vagy hivatalnokok vagyona felett csődöt rendelhessen és az esetleges végleszámolást eszközölhesse.

A szerződő felek mindezen esetekben az illető hatóságokat a törvényes és szükséges támogatásban kölcsönösen fogják részesíteni.”²¹

A vasúti határátkelőhelyek tehát a vámköteles határforgalomban kimagasló szerepet játszottak. Ennek megfelelő gondossággal hozták létre és működtették ezen határátkelőhelyeket.

Természetesen az Osztrák-Magyar Monarchia belső határain — azaz a Magyar Királyság és az Osztrák Császárság, valamint mindkét társország Bosznia-Hercegovina közös határán keresztül is — haladt át vasúti forgalom. Ezeket a vasútnak azonban — hasonlóan a közúti közlekedéshez és a folyami hajóforgalomhoz — nem lehetett teljeskörű vám- illetve személyforgalom ellenőrzésnek alávetni, mert a vámunió az áruk tekintetében ezt feleslegesség tette, illetve minden magyar állampolgárnak joga volt útlevél nélkül oda utaznia, ahová akart.²²

A Magyar Királyi Határrendőrség felállítása nyomán azonban mégis létrehoztak határrendőrségi szervezeti egységeket a belső határokon is. A Magyar Királyi Határrendőrség felállítását megelőzően a magyar kormánynak nem állt a rendelkezésére olyan rendvédelmi testület, amely kiszűrhetette volna az Osztrák-Magyar Monarchia belső határforgalmából azokat a személyeket, akik abban nem, vagy csak érvényes útlevéllel vehettek részt. Magát a belső határvonalat a Magyar Királyi Határrendőrség nem is ellenőrizte, bár 1908 és 1912 között a frekventált területeken felállítottak határrendőr őrsegeket is.²³

Ezeket azonban 1912-ben — amikor a határvonal őrzésének a teendőit egyértelműen a Magyar Királyi Csندőrségre bízták — megszüntették, illetve átszervezték.²⁴

Mivel a Magyar Királyi Határrendőrségnél rendszeresített személyi állomány létszáma még a háború idejében is csupán 500 fő körül mozgott a 2 666,24 km hosszú belső határ őrzésére nyilvánvalóan alkalmatlan volt, még annak a figyelembevételével is, hogy a területnek jogában állt — a törvényben meghatározott helyzet kialakulása esetében — a határmenti társ rendvédelmi szervezeteknek a határőrizetbe való ideiglenes bevonására. A határrendőrségnek a belső határok mellé telepített alakulatainak a feladatait csupán a határon átmenő forgalom felügyelete alkotta. Ezt úgy valószínűzték meg, hogy a belső határokon áthaladó fontosabb vasúti forgalmat lebonyolító vasútvonalak utolsó magyar pályaudvarain, illetve a belső határon áthaladó vízi határforgalom utolsó magyar kikötőjében igyekeztek a forgalomból kiszűrni az abban jogellenesen résztvevőket.²⁵

Az Osztrák-Magyar Monarchia belső határain tehát nem léteztek a klasszikus értelemben vett határkapuk (határátkelőhelyek rendszere). Ehelyett a belső határokon áthaladó jelentős forgalmat lebonyolító útvonalaknak az utolsó magyar vasúti- és hajóállomásain a vasúti szerelvényeken és a hajókon utaztatókat felügyelő határrendőri szervezeti egységek működtek.²⁶

A határforgalmat ellenőrző, illetve felügyelő szervezeti egységek feladatai és létszámuk tekintetében is jelentős különbségek voltak. A korabeli határátkelőhelyeket lényegében három csoportra lehet osztani.

Az első csoportba tartozók tulajdonképpen nem is határátkelőhelyek voltak, hanem a belső határon áthaladó jelentős személyforgalmat lebonyolító vasút- és hajóállomások felügyeletét ellátó határrendőri szervezeti egységek, amelyek teendőiket ezen közlekedési eszközök utolsó magyarországi állomásain látták el.²⁷

A második csoportba az útlevíl- és vámköteles határokon, a hagyományos lövontatású szállító eszközökkel megvalósuló forgalmat ellenőrző határállomások tartoztak. Ezeken a — határvonal közvetlen szomszédságába telepített — határátkelőhelyeken már az útlevílkényszernek megfelelően minden személyt ellenőriztek, illetve a vámkülfölddel kapcsolatos áruszállításból fakadóan pedig az árukat elvámolták, vagy a területileg és hatáskörileg illetékes vámhivatalokhoz juttatták. Ezek a közúti határállomások azonban a flumei tengeri kikötő és a vasúti határállomások forgalmához képest elenyésző személy- és áruforgalmat bonyolítottak le.

A harmadik csoportba kétségkívül a magyar határforgalom felügyelet, illetve ellenőrzés „zászlóhajói”, azaz a flumei tengeri kikötő és a vasúti határállomások tartoztak.

Ezen kívül megkülönböztethető egy negyedik csoport is, amely azonban lényegében már nem is tekinthető határőrizeti erőnek, forgalomellenőrző szakalegységeknek pedig semmiképp. Azonban mégis ehelyütt indokolt megemlíteni a létezésüket. Az idegenrendészeti teendők kapcsán ugyanis vidéken zömében a Magyar Királyi Csendőrség valósította meg a belső határokon — a forgalmas útvonalak kivételével — az illetéktelen határátlépési kísérleteket.²⁸

A csendőrségnek joga és kötelessége volt a működési területén felbukkanó idegenekkel a vonatkozó törvényben meghatározott módon foglalkozni. Ezt az idegenrendészeti feladatkört gyarapították a határmenti csendőr őrsők tekintetében azzal, hogy a határon illetéktelenül átlépni kívánó személyeket előállíthatták. Ezen hatáskör a magyar kormánynak abból az elhatározásából fakadt, hogy a kivándorlást rendszabályok közé szorítsa. Nem arról volt szó, hogy a kivándorlást fel kívánták volna számolni, vagy a szabad — útlevél nélküli utazás lehetőségét — el kívánták volna vonni a lakosságtól. Csúpan arra tett kísérletet a kormány, hogy a kivándorlás számára rendezett viszonyokat teremtsen. Ennek érdekében hatósági engedélyhez kötötték a kivándorlási ügynökségek tevékenységét. Törvényt hoztak a kivándorlásról, melyben definiáltak annak fogalmát.²⁹

„1. § Kivándorlónak tekintendő az, a ki tartós kereset céljából külföldre távozik. E törvény hatálya rendszerint nem terjed ki azokra, a kik valamely európai államba egy évnél rövidebb időre meghatározott munkák teljesítése végett távoznak. A belügyminiszter azonban a szükséghez képest rendeleti úton ezekre is kiterjesztheti e törvénynek vonatkozó rendelkezéseit.

A belügyminiszter a külföldre való munkaközvetítésnek és a munkások külföldi államokba történő szerződtesésének szabályait az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg ugyancsak rendeleti úton megállapíthatja. Úgy az ebben, mint az előző bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján tett intézkedésekről, nemkülönben ezeknek megváltoztatásáról az országgyűléshez jelentést kell tennie.”³⁰

A törvény számos témában pozitív módon intézkedett. Kivándorlási alapot hoztak létre, melyből a kivándorlás során bajba jutott embereknek lehetett segíteni. Meghatározták továbbá, hogy kivándorlásra lényegében abban az esetben kerülhetett sor, ha a kivándorló nem hagyott hátra eltartásra szoruló családtagokat, illetve ha az utazása megnyugtató módon rendezett volt. A törvény egyben tilalmazta azon térségekbe való kivándorlást is, ahol olyan tapasztalatok keletkeztek, amelyek szerint a kivándorlók hátrányos helyzetbe kerültek.³¹

A kivándorlásba a rendezettség bevezetésének, a kivándorlók érdekeinek a védelme mellett azonban a kormánynak volt még egy szándéka, nevezetesen a kivándorlóknak az USA-ba való szállítása hatalmas üzletnek bizonyult. Mivel

pedig ezt a forgalmat a német felségterületről induló német hajózási vállalatok bonyolították le szinte teljes egészében, ezért ez a hatalmas nyereség ezen vállalatoknál keletkezett. A magyar kormány szerette volna a kivándorlás irányát az Adriára terelni, ily módon pedig a magyar hajóstársaságok számára biztosítani a kivándorlók szállításából fakadó tetemes bevételt. A magyar kormánynak azonban — annak ellenére, hogy a hatósági szabályozás eszközei a rendelkezésére álltak — nem sikerült a nyeregből kiűtnie a német hajóstársaságokat. A német vállalatok ugyanis a magyar hajóstársaságokénál lényegesen nagyobb szállítási kapacitással és tőkével rendelkeztek. Ebből fakadóan pedig olyan árakkal tudták a kivándorlókat maguk felé fordítani, amire a magyar hajóstársaságok képtelenek voltak.³²

A Magyar Királyi Csendőrségnek tehát feladatát alkotta a határon az illetéktelenül átlépni kívánók előállítására. Nem arról volt azonban szó, hogy a Magyar Királyság teljes határszakaszán a határmenti csendőr őrsök a határvonalat őrizték volna, mint ahogyan azt tették a magyar-román és a magyar-szerb határon a határszéli csendőrség alakulatai.³³

Csupán arra kapott felhatalmazást a testület, hogy a hadköteleseknek, továbbá a jogerős letöltendő szabadságvesztésről szóló ítélet hatálya alatt állóknak a határokon való átkelését akadályozza meg. Ez a feladatukuk egészült ki az illegális kivándorlókkal való foglalkozással is. A kivándorlók számára ugyanis a kormány menetvonalat jelölt ki, az attól eltérő útvonal használata pedig már jogsértés lett volna, amelyet a csendőrségnek is meg kellett akadályoznia a működési területén. A Magyar Királyi Csendőrség belső határ menti őrsői tehát nem őrizték a határvonalat. Ezeken a határokon továbbra is bárhol, bárki, bármikor átléphetett, akit a határátlépéstől nem tiltottak el a magyar törvények. A kivándorlókkal azonban bővült azoknak a köre, akik számára tiltott, illetve engedélyhez kötött továbbá előírt menetvonal használatához kötött volt a határátlépés.³⁴

A magyar csendőrség belső határmenti őrsői tehát a szűrő szerepét töltötték be. A szűrési feladataikat pedig a belső határokon a csendőrségi alapfeladataik mellett teljesítették oly módon, hogy a határvonalat nem őrizték, hiszen azon az illetéktelenek kivételével mindenki ott és akkor léphetett át, ahol és amikor akart. Éppen ezért a szűrési feladatok teljesítésének a meghatározásakor a testület figyelmét felhívták arra, hogy ezen teendőit oly módon köteles teljesíteni, hogy a tiltás alá nem eső személyek zaklatását elkerüljék. A tiltott kivándorlás megakadályozása azonban nem csupán a Magyar Királyi Csendőrség feladatát képezte, hanem a közigazgatását is, hiszen a rendőrhatalom jogköröket a közigazgatás hatóságokhoz telepítették.³⁵

A közigazgatási hatóságok azonban értelemszerűen az illegális kivándorlásra irányuló előkészületi teendőket érzékeltették és azokkal szemben léphettek fel. A csendőrség viszont — mivel működési területe az egész ország térségét lefedte, így a belső határok mentén elterülő járásokban is szolgálatot teljesítettek — a folyamatos járőr tevékenységéből fakadóan érzékeltette a belső határforgalomból kizártak illegális határátlépő tevékenységét, így azt megakadályozhatta. Praktikusan tehát a közigazgatási hatóságok az illegális kivándorlás előkészületei ellen tudtak fellépni, a csendőrség pedig az illegális határátlépési cselekményeket akadályozhatta meg.³⁶

Összességében tehát megállapítható, hogy a dualizmus időszakában megvalósuló dinamikus gazdasági fejlődés egyik következményeként jelentős mértékben gyarapodott a magyarországi vámhatárokon (külső határokon) lebonyolódó áruforgalom. Ennek az áruforgalomnak a célba juttatását pedig — a kor technikai lehetőségeit figyelembe véve — vasúti szállítás útján lehetett megvalósítani. Ezek a vasúti határátkelőhelyek a XIX. század utolsó negyedében kiépültek.

Az Osztrák-Magyar Monarchia belső határain a vámunióból fakadóan nem volt szükség az áruforgalom ellenőrzésére és vámolására. Az áruforgalomhoz hasonló volt a helyzet a személyforgalom esetében is.

Az útlevélköteles — külső határokon — a nagyobb tömeg szállítására nyilvánvalóan a vasút volt alkalmas, amely ezen feladatát az áruszállításhoz hasonlóan jól el is látta. A hagyományos határátkelőhelyek azonban tovább üzemeltek, elsősorban a határmenti térségekbe és a szomszédos országok belsejébe irányuló kisebb mennyiségű személy- és áruszállítás számára határátlépési lehetőséget biztosítva.

A belső határokon a személyforgalom témája némileg differenciáltabb volt, mivel — az általános szabályozáson belül, amely teljes körű szabad határátlépést biztosított — a határforgalomban való részvételtől eltiltott, illetve meghatározott menetvonal használatára kötelezettek esetében a rendvédelmi testületeknek az illetéktelen személyeket ki kellett szűrniük. Ezt a tevékenységet azonban a belső határok menti járásokban működő csendőr őrsök az egyéb feladataik mellett látták el. A belső határ menti vasút és hajóállomásokon a forgalomból az illetéktelen utasok kiszűrését a Magyar Királyi Határrendőrség térségbe telepített szervezeti egységeiben szolgálatot teljesítő személyi állomány tagjai végezték.

Jegyzetek:

¹ PARÁDI — SUBA — VEDŐ: 30.p.

² GALÁNTAI: 135-138.p.

³ HANÁK — MUCS: VII/1.köt. 265-270.p.

⁴ Loc.cit. 377.p.

⁵ HANÁK — MUCS: VII/1.köt. op.cit. 381.p.

⁶ Az osztrák örökös tartományok közül a magyarországi — Horvátországot is idetartozónak tekintve, mivel a korabeli terminológia szerint Horvát-Szlavónország is a Magyar Szent Korona alá tartozott — határvonallal rendelkezett: Bukovina, Gallícia, Morvaország, Alsó-Ausztria, Stájerország, Krajna, Partvidék és Dalmácia.

⁷ 1903/VI.tc.

⁸ HANÁK — MUCS: VII/1.köt. op.cit. 382.p.

⁹ Loc.cit. 380.p.

¹⁰ Loc.cit.

¹¹ Vasúti határátkelőhelyet létesítettek a magyar-román határon Orsovánál, a Tömös-, a Gyimes-, és a Vöröstoronyi szorosnál, a magyar-szerb határon pedig Zimonynál.

¹² 1874/XXVII.tc.

¹³ 1879/XIII.tc.

¹⁴ 1891/XL.tc.

¹⁵ 1880/XXXV.tc.

¹⁶ 1874/XXVII.tc. op.cit. I. és V. cikkek. ; 1879/XIII.tc. op.cit. II.cikk. ; 1880/XXXV.tc. op.cit. I., II. és V. cikkek. ; 1891/XL.tc. op.cit. I.cikk.

¹⁷ 1874/XXVII.tc. op.cit. VII., VIII., VIII., és XI. cikkek. ; 1879/XIII.tc. op.cit. II.cikk. ; 1880/XXXV.tc. op.cit. VIII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII. és XIX. cikkek. ; 1891/XL.tc. op.cit. III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXII., XXIII., XXIV., XXV., XXVI., XXVII., XXVIII., XIX., XXX., XXXI., XXXII. és XXXIII. cikkek.

¹⁸ 1874/XXVII.tc. op.cit. I., III., IV. és VI. cikkek. ; 1879/XIII.tc. op.cit. II.cikk. ; 1880/XXXV.tc. op.cit. II. és III. cikkek. ; 1891/XL.tc. op.cit. I., II., III., V., XXI. és XXXIII.cikkek.

¹⁹ 1874/XXVII.tc. op.cit. VII., VIII., IX., X., XIV. és XV. cikkek. ; 1879/XIII.tc. op.cit. IV.cikk. ; 1880/XXXV.tc. op.cit. VI., XI., XV., XVI., XVII. és XIX. cikkek. ; 1891/XL.tc. op.cit. IV., VII., IX., XIII., XIV., XV., XVIII., XXII. és XXV. cikkek.

²⁰ 1874/XXVII.tc. op.cit. 18. cikk. ; 1874/XIII.tc. op.cit. IV.cikk. ; 1880/XXXV.tc. op.cit. XVI.cikk. ; 1891/XL.tc. op.cit. a IX., XI., XIII., XV., XVII., XIX. és XXIX. cikkek.

²¹ 1880/XXXV.tc. op.cit. XVI.cikk.

²² 1903/VI.tc. op.cit.

²³ 54 975/1908. (IV. 30.) BM.r.

²⁴ 48 999/1912. (IV. 13.) BM.r. ; 58 320/1912. (IV. 13.) BM.kr.

²⁵ 1909/II.tc.

²⁶ 48 999/1912. (IV. 13.) BM.r. op.cit. „B” kimutatás. 145.p.

²⁷ Loc.cit.

- ²⁸ 1903/V.tc. ; Útlefél- és idegenrendészet. ; PEREGRIN — JACOBI ; KELEMEN ; VEDÓ
- ²⁹ 1909/II.tc. op.cit.
- ³⁰ Loc.cit. 1. §
- ³¹ Loc.cit.
- ³² PARÁDI József: A dualista Magyarország határőrizete a migráció tükrében.
- ³³ 50 431/1891. (VII. 1.) BM.r.
- ³⁴ 1909/II.tc.
- ³⁵ 1870/XLII.tc. ; 1871/XVIII.tc.
- ³⁶ 1909/II.tc. op.cit.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):

MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK

- GALÁNTAI — GALÁNTAI József: *A Habsburg-monarchia alkonya. Osztrák-magyar dualizmus 1867-1918.* Budapest, 1985, Kossuth. 387 p. HU-ISBN 963 09 2589 3.
- HANÁK — MUCS — HANÁK Péter — MUCS Ferenc et al. (szerk.): *Magyarország története 1890-1918.* VII.köt. Budapest, 1978. Akadémia Kiadó. /Magyarország története tíz kötetben, VII./ HU-ISBN 963 05 0929 6.
VII/1. köt. 1-608.p. HU-ISBN 963 05 1475 3.
VII/2. köt. 609-1422.p. HU-ISBN 963 05 1476 1.
- PARÁDI — SUBA — VEDÓ — PARÁDI József — SUBA János — VEDÓ Attila: *A magyar-román határ és őrzése 1867-1918.* Budapest, 2014², Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 172 p. HU-ISBN 978 963 89 8285 8. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 3./ HU-ISSN 2062-8447.

TANULMÁNYOK

- PARÁDI: A dualista Magyarország határőrizete a migráció tükrében. (32.;) — PARÁDI József: A dualista Magyarország határőrizete a migráció tükrében. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII.évf. (2012) 26.sz. 66-80.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2011.november 11.-én, Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelmében*” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

VEDÓ
(28.;)

— VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség teendői a külföldiek ellenőrzésének szabály- és szervezetrendszerében 1881-1938. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVI.évf. (2016) 52.sz. 139-179.p. HU-ISSN 1216-6774.

CIKKEK

KELEMEN
(28.;)

— KELEMEN Miklós: Idegenrendészet a községekben. *Csendőrségi Lapok*, XIV.évf. (1924) 6.sz. 6-10.p.

PEREGRIN — JACOBI
(28.;)

— PEREGRIN Géza — JACOBI Roland: *Magyar állampolgárság, községi illetőség és idegenrendészet*. I. köt. Budapest, 1930, Phönix. 336 p.

Útlevel- és
idegenrendészet.
(28.;)

— Útlevel- és idegenrendészet. (szerkesztőségi közlemény) *A Magyar Királyi Csendőrség zsebkönyve*, IV.évf. (1890) 153-168.p.

JOGSZABÁLYOK

1870/XLII.tc.
(35.;)

— 1870/XLII.tc. a köztörvényhatóságok rendezéséről.

1871/XVIII.tc.
(35.;)

— 1871/XVIII.tc. a községek rendezéséről.

1874/XXVII.tc.
(12.;16.;17.;18.;19.;20.;)

— 1874/XXVII.tc. a Román fejedelemséggel vasúti csatlakozások tárgyában 1874. évi május 31-én kötött egyezményről.

1879/XIII.tc.
(13.;16.; 17.;18.;19.;20.;)

— 1873/XIII.tc. a Román fejedelemséggel vasúti csatlakozások iránt 1874. évi május 31-én kötött egyezmény némely határozatainak megváltoztatásáról.

1880/XXXV.tc.
(15.;16.; 17.;18.;19.;20.;
21.;)

— 1880/XXXV.tc. a Szerb Fejedelemséggel 1880. évi április 7-én / március 28-án kötött vasúti egyezményről.

1891/XL.tc.
(14.;16.; 17.;18.;19.;20.;)

— 1891/XIV.tc. a Román Királysággal létesítendő vasúti és közúti összeköttetésekről, s úgy az ezekre, mint a mai létező csatlakozásokra vonatkozó viszonyok szabályozásáról.

1903/V.tc.
(28.;)

— 1903/V.tc. külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról.

1903/VI.tc.
(7.;22.;)

— 1903/VI.tc. az útlevelügyről.

54 975/1908. (IV. 30.) BM.r.
(23.;)

— 54 975/1908. (IV. 30.) BM.r. a határszéli őrségek létesítéséről.
Belügyi Közlöny, XIII.évf. (1908) 19.sz. 209-210.p.

- 1909/II.tc. — 1909/II.tc. a kivándorlásról.
(25.;29.;30.;31.;34.;36.;)
- 50 431/1891. (VII. 1.) BM.r. — 50 431/1891. (VII. 1.) BM.r. a m. kir. belügy-
(33.;) miniszternek 50.431. szám alatt I. Besztercze-Naszód, II. Maros-Torda, III. Csik, IV. Háromszék, V. Brassó, VI. Fogaras, VII. Szeben, VIII. Hunyad és IX. Krassó-Szörény vármegye közönségéhez intézett rendelete, az 1888. évi XIV. törvényczikkkel becikelyezett magyar-román határegyezmény alapján kiadott határőrizeti utasítás tárgyában.
Magyarországi Rendeletek Tára, XXV.évf. (1891) I.füzet. 879-902.p.
- 48 999/1912. (IV. 13.) BM.r. — 48 999/1912. (IV. 13.) BM.r. határszéli külszol-
(24.;26.;27.;) gálat átvétele a m. kir. csendőrség által.
Belügyi Közlöny, XVII.évf. (1912) 18.sz. 141-145.p.
- 58 320/1912. (IV. 13.) BM.kr. — 58 320/1912. (IV. 13.) BM.kr. a határrendőri kül-
(24.;) szolgálat ellátása a határrendőrségi őrségek megszüntetésével.
Belügyi Közlöny, XVII.évf. (1912) 8.sz. 136-140.p.

VII. EDUKATIO

(Rovatvezető: PARÁDI József)

PARÁDI József

Magyar rendvédelem-történeti disszertációk.

Elsőként azt kívánom jelezni, hogy e cikkben rögzített egyszerűsített bibliográfiai leírások csupán a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által ismert rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk bibliográfiai adatait tartalmazzák.

Fontosnak tartom továbbá arra is felhívni az olvasók figyelmét, hogy kifejezetten a magyar rendvédelem-történet témakörébe tartozó disszertációk kerültek a jegyzékbe. Ez alól abban az esetben tettem kivételt, ha az írásmű — annak ellenére, hogy idegen hatalom rendvédelmi testületéről szól ugyan, azonban — a magyar nemzet és állam története tekintetében nem elhanyagolható tevékenységet fejtett ki.

Lényegesnek tartom azt is, hogy alapvetően a XVIII-XX. századi időszakra kiterjedő tartalommal bíró alkotásokra koncentráltam a lista, bár nem törekedtem merev határvonal kialakítására, illetve az ilyen időzónához való ragaszkodás értelmetlen is lett volna például az átnyúló időtartamot feldolgozó művek esetében.

A felsorolt alkotások tekintetében meghatározónak tartom a disszertáció jellegét is. Minden a tudományos közléssel szemben támasztott elvárásokkal harmonizáló írásművet e csoportba tartozónak tekintettem, amelyet nem a diplomaszertzési eljárás keretében védtek meg felsőoktatási intézményekben, illetve a Magyar Tudományos Akadémián.

Némi pontosításra szorul a rendvédelem-történet tartalom meghatározása is, bár első olvasatra egyértelműnek tűnhet. Látni kell azonban, hogy az úgynevezett neoliberális eszmevilágot követők köréből kiinduló sajátos rendészettudomány felfogás zavaróan hat az egyértelmű témameghatározás tekintetében. Ez független attól, hogy már a neoliberális elnevezést is sértőnek és lealacsonyítóknak tartom a reformkor liberális nemzeti szellemi alkotóival szemben.

Helytelenítem a rendészet és a rendvédelem tartalmának az összemosását. Egyértelműen tisztázni kívánom, hogy:

- a rendészetet a jogtudomány egyik ágának tekintem, amely nyilvánvalóan a jogágak létrejöttével alakult ki, ezzel szemben a rendet az emberiség története

során az állam kialakulásának kezdetétől valamilyen módon mindig fenntartották, amely természetesen tértől és időtől függően változott, ebből fakadóan pedig nem is lehet összefüggésbe hozni az utóbbi néhány évszázadban kialakult jogelvi szisztémát a korábbi korok rendvédelmi gyakorlatával;

- a rend védelmének a témakörét — nem csupán a hasznosított tudományági eredményeket illetően tartom szélesebb spektrumúnak, mint a rendészetet, hanem — nem tartom leszűkíthetőnek csupán az elmélet szférájára, mivel álláspontom szerint a rend védelme alapvetően gyakorlati tevékenység, amely ugyan nem nélkülözheti az elméleti alapokat sem, azonban mégis gyakorlatorientált, továbbá a rend védelmében az abban résztvevő testületeknek és személyi állománynak a szerepe sem elhanyagolható.

A jegyzék tartalma nem — az érintett írásművek feltárását célzó — projekt eredménye, hanem a szerző több évtizedes munkássága során más témákkal való foglalkozás hozadékaként létrejött ismeretekből keletkezett. Ebből fakadóan elsősorban — bár a teljesség igénye nélkül — a budapesti elhelyezésű intézmények könyvtáaira koncentrálok.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság szeretné a magyar rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk jegyzékét tartalmazó jelenleg még szerény adatbázist kiterjeszteni egyrészt a budapesti elhelyezésű közgyűjteményekben található valamennyi vonatkozó tartalmú disszertációra, másrészt pedig a vidéki székhelyű intézményekben fellelhető releváns tartalmú eredményesen megvédett disszertációk bibliográfiai adataival is gyarapítani.

A társaság tagjai körében erre azonban még nem jelentkezett senki, sőt akiket erre bízattunk, azok kitértek a felkérés elől. Mivel a jelenlegi lista — néhány kivételtől eltekintve — az 1/4 évszázaddal korábbi helyzetet tükrözi, ezért a budapesti adatbázisok kontrolja már elkezdődött, de még nem fejeződött be. Sajnálatos módon a vidéki közgyűjteményekben fellelhető magyar rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk listájának elkészítésére irányuló biztatásokat nem, vagy csak lokális — egy közgyűjteményre kiterjedő — tett követte. Egyedül dr. SZABÓ Szilárd adjunktus tagtársunk mérte fel a Debreceni Tudományegyetem Bölcsészettudományi, valamint az Állam- és Jogtudományi Karán készített disszertációkat.

Ezúton hívom fel jelen sorok olvasóit arra, hogy aki csatlakozni szeretne ezen munkához az szíveskedjen az elérhetőségeim egyikén megkeresni.

Elszomorító módon érzékelhető a pártállami gyökerű és a neoliberális szemléletmódban tovább élő azon korcs felfogás, mely szerint a történelemtudomány haszontalan, legfeljebb valamilyen más szakterület álláspontjának az alátámasztására való. Ezt a bizzar véleményt tudományos társaságunk nem

osztja, ebből fakadóan a disszertációknak általában a bevezető részeiben található visszatekintések felmérésével nem foglalkozunk. A tervezett bővítésben — a jelenlegi jegyzék kialakítási szisztémájához hasonlóan — a disszertációk témája alapján kívánjuk kiválasztani azon műveket, amelyek bibliográfiai adataival listánkat gyarapítani fogjuk.

Téveszmének tartjuk a rendvédelem-történeti alkotásokat csupán a jogtörténeti művekre szűkíteni. Álláspontom szerint nyilvánvalóan a jogtörténeti művek is bekerülhetnek a rendvédelem-történeti alkotások jegyzékébe, azonban mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a jogtörténetnél a rendvédelem-történet sokkal szélesebb területre terjed ki.

A jelenlegi magyar felsőoktatási struktúrában 10 olyan felsőoktatási intézmény működik, amely rendelkezik bölcsész és/vagy állam- és jogtudományi karral, ahol doktori disszertációkat is megvédenek. Közülük három budapesti, vagy Budapest közeli székhelyű, ezek: a Pázmány Péter Katolikus Tudományegyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem. Természetesen — rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk tekintetében — e körbe tartozónak kell tekinteni a Nemzeti Közszerológiai Egyetemet is. Nem szabad elfeledkezni továbbá arról, hogy a Magyar Tudományos Akadémián is védtek meg rendvédelem-történeti tartalmú disszertációkat.

Bizonyára megkönnyítené a kutakodást, ha az egyetemek a náluk védett disszertációk bibliográfiai adatait felhelyeznék a honlapjukra. Ezt azonban a legtöbb helyen a doktori iskolák bevezetése utáni időszakra vonatkozóan valószínűsítették meg. Így tehát 10 olyan magyar felsőoktatási intézmény van jelenleg a trianoni határok közé szorított Magyarországon, amelynek — a tudományági orientáltságából fakadóan — a siker várható reményében érdemes áttekinteni a doktori disszertációk jegyzékét. **(I.sz. melléklet)**

A doktori disszertációkat hagyományosan azon intézmény könyvtára kéziratárában őrzik, amelynek égisze alatt a védelemre sor került. Ebből fakadóan ezen intézményi könyvtárak kéziratárainak az áttanulmányozása indokolt. Így válik lehetővé a jelenleg még erősen hiányos rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk jegyzékének a kiegészítése. **(II.sz. melléklet)**

A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú *disszertációk helye* tekintetében nyolc intézmény bukkant fel, nevezetesen a Debreceni Egyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Magyar Tudományos Akadémia, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem, a Pécsi Egyetem, a Széchenyi István Egyetem és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem. Ez utóbbi oktatási intézmény ugyan ma már a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara elnevezéssel működik, azonban a

Nemzeti Közzolgálati Egyetem létrehozását megelőzően készített disszertációk védésére a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen került sor.

A jegyzékben szereplő disszertációk tudományági besorolása tekintetében három tudományág körébe tartoznak. Ezen tudományterületek a hadtudomány, a jogtudomány és a történelemtudomány. **(III.sz. melléklet)**

A listán felsorolt disszertációk szakterületei:

- a testület-történeti feldolgozásokra (csendőrség, fegyőr testület, határőr szervezetek, milíciák, pénzügyőrség, nemzetbiztonsági szervezetek);
- és a rendvédelem valamely részterülete történetének a feltárására irányuló művekre terjednek ki. **(IV.sz. melléklet)**

Az érintett disszertációk keletkezési ideje a hatvanas évek elejétől napjainkig tartó évtizedekre esik. A védési éveket figyelembe véve a legtermékenyebb évtizedeknek a rendszerváltást megelőző és a rendszerváltást követő évtized tekinthető. Az is egyértelmű azonban, hogy — habár a rendszerváltást követő második évtizeddel kezdődően a rendvédelem-történeti tartalommal megvédett disszertációk száma mérséklődött — ilyen témájú disszertációkat gyakrabban védtek meg mint a rendszerváltást megelőző évtizedekben.

A vizsgált disszertációk szintbeli besorolását a legtöbb írásművet egyetemi disszertációként (nem a diplomaszerezési eljárás keretében megvédett alko-tásként), illetve Ph.D. disszertációként védtek meg. Szorosan az egyetemi disszertációk mögé felzárkózva következnek a Magyar Tudományos Akadémián mevédett rendvédelem-történeti tartalmú CSc és DSc disszertációk. Ezen művek alkotják a vizsgált disszertációk 44%-át. **(V.sz. melléklet)**

Összességében tehát megállapítható, hogy a magyar rendvédelem-történeti témájú disszertációk feltárása még nem teljes körű, mivel a vizsgálat lényegében az utóbbi három évszázadra kiterjedő tartalommal és elsősorban a budapesti elhelyezkedésű szóba jöhető intézményekben megvédett írásművekre terjedt ki, bár azokra is csupán részlegesen. Így is levonhatóak azonban bizonyos következtetések.

A magyar rendvédelem-történeti tartalmú témaválasztások gyakoriságát befolyásolja a társadalmon belüli hangulat.

Csupán néhány szerző esetében figyelhető meg a különböző szintű disszertációk témáinak egymásra épülése. Ennek ugyan több oka lehet, azonban az egyik leggyakoribb ok nyilvánvalóan az, hogy a magyar állam rendvédelmi alrendszerében nincsen támogató erővel rendelkező igény az ilyen tartalmú tudományos feldolgozások létrehozására.

Tudományos színvonalú érdeklődés ennek ellenére tapasztalható a témakör iránt, hiszen a disszertációk készítői szinte kivétel nélkül csupán azon állami kedvezményekben részesültek, amelyek minden disszertáció készítőjét megil-

letnek. A kedvezőtlen szellemiségre jellemző, hogy akadt olyan — a magyar rendvédelmi testületek személyi állománya körébe tartozó — disszertáns is, aki számára kedvezmény igénylésről szóló lemondó nyilatkozat aláírásához kötődött a doktori iskola elvégzésének az engedélyezését.

Nyilvánvalóan folytatni kellene a témaorientált disszertációk feltárását, rendszerezését és értékelését, hogy országos szintű és egzakt következtetések levonására nyíljon lehetőség.

Mellékletek jegyzéke:

I.sz. melléklet

Magyar felsőoktatási intézmények bölcsész-, állam- és jogtudományi karai.

II.sz. melléklet

A magyar rendvédelem-történet témakörébe tartozó disszertációk.

III.sz. melléklet

A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk tudományterületi és intézményi aránya.

IV.sz. melléklet

A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk testület, illetve tevékenység szerinti besorolása.

V.sz. melléklet

A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk a keletkezésük ideje és szintje szerinti csoportosításban.

I.sz. melléklet

Magyar felsőoktatási intézmények bölcsész-, állam- és jogtudományi karai.**BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAROK**

1. *Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar.*
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.
2. *Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar.*
1088 Budapest, Múzeum krt. 4., 6-8.
3. *Eszterházy Károly Egyetem Bölcsészettudományi és Művészeti Kar.*
3300 Eger, Eszterházy tér 1.
4. *Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar.*
1088 Budapest, Reviczky u. 4.
5. *Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar.*
3515 Miskolc Egyetemváros.
6. *Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar.*
2087 Piliscsaba, Egyetem u. 1.
7. *Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar.*
7624 Pécs, Ifjúság útja 6.
8. *Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar.*
6722 Szeged, Egyetem u. 2.

ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAROK

1. *Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.*
4028 Debrecen, Kassai út 26.
2. *Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar.*
1053 Budapest, Egyetem tér 1-3.
3. *Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.*
1042 Budapest, Viola u. 2-4.
4. *Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.*
3515 Miskolc Egyetemváros.
5. *Nemzeti Közszerződési Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar.*
1083 Budapest, Ludovika tér 2.
6. *Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar.*
1088 Budapest, Szentkirályi u. 28-30.
7. *Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar.*
7622 Pécs, 48-as tér. 1.
8. *Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar.*
6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 54.
9. *Széchenyi Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar.*
9026 Győr, Áldozat u. 12.

HADTUDOMÁNYI ÉS RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAROK

1. *Nemzeti Közszerződési Egyetem Honvédtisztképző és Hadtudományi Kar.*
1101 Budapest, Hungária krt. 9.
2. *Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar.*
1083 Budapest, Ludovika tér 2.

II.sz. melléklet

A magyar rendvédelem-történet témakörébe tartozó disszertációk

1. BANK Barbara Ph.D. disszertáció
Szögesdrótok mögött – Internálás 1945–1953 között Magyarországon, különös tekintettel a recski internálótábor történetére.
PPKE-BTK 2013 Történelemtudomány
2. BENCsik Péter Ph.D. disszertáció
Az útlelkérdés története Magyarországon a törvényi szabályozástól a II. világháborúig.
JPTE-BTK 1999 Történelemtudomány
3. BERKI Imre Ph.D. disszertáció
Az Adyligeti Határőr Ezred története.
ELTE-BTK 2015 Történelemtudomány
4. BODA József Ph.D. disszertáció
A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században.
ZMNE 2006 Hadtudomány
5. BORVENDÉG Zsuzsanna Ph.D. disszertáció
Újságírók és külkereskedők a Kádár-rendszer hírszerzésében.
PPKE-BTK 2016 Történelemtudomány
6. BÖKÖNYI István CSc. disszertáció
A rendőr tiszthelyettes- és zászlósképzés felszabadulás utáni története, helyzete, fejlesztésének lehetőségei.
MTA 1988 Hadtudomány
7. BÚR Márta CSc. disszertáció
A magyar határőrvidék felszámolása. A házközösség (Zadruga) válsága.
MTA 1962 Történelemtudomány
8. CSAPÓ Csaba CSc. disszertáció
A Magyar Királyi Csendőrség 1881-1918.
MTA 1998 Történelemtudomány
9. CSUKA Gyula CSc. disszertáció
A Belügyminisztérium Határőrség és a határmenti lakosság kapcsolata 1945-1987 között, különös tekintettel az önkéntes határőr mozgalom helyére, szerepére a határőrség és a belügyi szervek munkájának segítésében.
MTA 1988 Hadtudomány
10. DEÁK Ágnes DSc. disszertáció
Államrendőrség Magyarországon 1849-1867.
MTA 2013 Történelemtudomány
11. FARKAS Ádám Ph.D. disszertáció
Az állam fegyveres védelmének alapvonalai és a kiegyezést követő polgári evolúciója.
SZIE-AJK 2018 Jogtudomány
12. GÁSPÁR László dr.univ.
A határőrség fejlődése 1950-1956.
ZMNE 1989 Hadtudomány
13. Idem CSc. disszertáció
A magyar határőrség szolgálati tevékenységeiben ható elvek érvényesülése és változásai 1949-1980.
MTA 1996 Hadtudomány
14. GYARMATI György CSc. disszertáció
A párturalom intézményesítése 1945-1950.
MTA 1995 Történelemtudomány
15. KAISER Ferenc Ph.D. disszertáció

A Magyar Királyi Csendőrség története a két világháború között.

KLTE-BTK 2000

Történelemtudomány

16. KÁLMÁN Zsolt Ph.D. disszertáció

A Magyar Királyi Csendőrség működése Somogy vármegyében 1884-1914.

ZMNE 2008

Hadtudomány

17. KESERŐ István dr.univ.

A felszabadult Magyarország rendőri és karhatalmi szerveinek megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában 1944-1948.

ELTE-BTK 1977

Történelemtudomány

18. Idem CSc. disszertáció

A határőrség megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában.

MTA 1985

Történelemtudomány

19. KOVÁCS Tamás Ph.D. disszertáció

Megfigyelés, internálás, deportálás. Az internálás és a toloncolás kérdésköre a két világháború között, különös tekintettel a II. világháború korára.

PTE-BTK 2014

Történelemtudomány

20. KOVÁCS Zoltán András Ph.D. disszertáció

A Szálasi kormány belügyminisztériuma. Rendvédelem, közbiztonság, közigazgatás a nyilas korszakban.

PTE-BTK 2008

Történelemtudomány

21. KRAHULCSÁN Zsolt Ph.D.

A politikai rendőrség pártirányításának szabályozása, 1956–1962.

DÉ-BTK 2011

Történelemtudomány

22. MEZEY Barna CSc. disszertáció

A magyar polgári börtönügy kialakulása.

MTA 1990

Jogtudomány

23. Idem DSc. disszertáció

A munkáltatás szerepe a büntetés-végrehajtás történetében. A fenyítőház modelltől a rabdolgoztató házakig

MTA 2011

Jogtudomány

24. NAGY Ákos Péter Ph.D. disszertáció

A magyar belügyi belső elhárítás története a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatára és elődszervezetei tevékenységének tükrében 1945-2010.

NKE-HHK 2015

Hadtudomány

25. NAGY György dr.univ.

A határforgalom és a határforgalom ellenőrzés 1945-1980.

ZMNE 1987

Hadtudomány

26. Idem CSc. disszertáció

Magyarország határforgalmat ellenőrző szervezetének, a szervezet feladatrendszerének, alkalmazott módszereinek változásai 1945-1991.

MTA 1996

Hadtudomány

27. NAGY József dr.univ.

A BM Határőrség szervezetének, létszámának, területi elhelyezkedésének és tevékenységének fejlődése 1958-1988.

ZMNE 1993

Hadtudomány

28. Idem Ph.D. disszertáció

A határőrség területi elhelyezkedésének, tevékenységének, szervezetének és létszámának fejlődése 1958-1998.

ZMNE 2000

Hadtudomány

29. ORBÁN József CSc. disszertáció
A Munkásőrség története 1957-1963.
 MTA 1988 Történelemtudomány
30. ORODÁN Sándor CSc. disszertáció
A Határőrség művelődési tevékenységének története 1945-től 1990-ig. Elgondolások az új szervezetű határőrség közművelődési feladataira.
 MTA 1994 Hadtudomány
31. PARÁDI József dr.univ.
A dualista Magyarország határőrizete 1867-1914.
 ELTE-BTK 1984 Történelemtudomány
32. Idem CSc. disszertáció
A magyar állam határőrizete 1920-1941.
 MTA 1990 Hadtudomány
33. PRUKNER Attila Ph.D. disszertáció
A magyar pénzügyőr- és vám szervezetek 1867-2010.
 NKE-HHK 2010 Hadtudomány
34. SZABÓ Árpád CSc. disszertáció
A magyar honvéd karhatalom részvétele az 1956-os ellenforradalom katonai leverésében.
 MTA 1967 Történelemtudomány
35. SZABÓ Gyula dr.univ.
A rendőrtiszt képzés 1945-1948 között és a ráható tényezők.
 ZMNE 1996 Hadtudomány
 (Egyetemi doktori disszertációjának ekvivalenciájával Ph.D. fokozatot szerzett a ZMNE-en 1997-ben a hadtudomány körében.)
36. SZAKÁLY Sándor dr.univ.
Magyarország tábori csendőrsége története.
 ELTE-BTK 1982 Történelemtudomány
37. TELEKI Éva CSc. disszertáció
A nyilas uralmi rendszer Magyarországon 1944. október 15. – 1944. április 4.
 MTA 1971 Történelemtudomány
38. URBÁN Aladár CSc. disszertáció
A Nemzetőrség és a honvédség szervezése 1848 nyarán.
 MTA 1973 Történelemtudomány
- A szerzők neve fölött szereplő doktori fokozatjelölés nem a 2020. évi helyzetet jelöli hanem azt, hogy a feltüntetett rendvédelem-történeti tartalmú disszertációjával milyen szintű tudományos fokozatot ért el.

III.sz. melléklet

**A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk
tudományterületi és intézményi aránya.**

Intézmény	Tudományterület			
	Állam- és jogtudomány	Hadtudomány	Történelem-tudomány	Összesen
DE-BTK			21.;	1
ELTE-BTK			3.;17.;31.;33.;36.;	5
JPTE-BTK			2.;	1
KLTE-BTK			15.;	1
MTA	22.;23.;	6.;9.;13.;26.;30.;32.;	7.;8.;10.;14.;18.;29.;34.;37.;38.;	17
NKE-HHK		24.;		1
PPKE-BTK			1.;5.;	2
PTE-BTK			19.;20.;	2
SZIE-BTK	11.;			1
ZMNE		4.;12.;16.;25.;27.;28.;35.;		7
Összesen	3	14	21	38

Rövidítésjegyzék: DE-BTK = Debreceni Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar ; ELTE-BTK = Eötvös Loránt Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar ; Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar ; KLTE-BTK = Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar ; MTA = Magyar Tudományos Akadémia ; NKE-HHK = Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar ; PPKE-BTK = Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar ; PTE-BTK = Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar ; SZIE-BTK = Széchenyi István Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar ; ZMNE = Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

Megjegyzés:

- A teljes magyar disszertációk jegyzékének a feldolgozása — azaz a számítástechnikai megjelenítés előtti időszakban készült disszertációkra is kiterjedő számbavétel, illetve a XIX. századot megelőző időszakok magyar rendvédelem-történetnek a témakörében készített disszertációk figyelembevételével — nyomán lényegesen eltérő eredmények is szülehetnek.

- Az egyetemekhez soroltam az univ. és a Ph.D. disszertációkat a Magyar Tudományos Akadémiához pedig a CSc és a DSc disszertációkat. A diplomaszerezési eljárás keretében megvédett doktori címek nem kerültek beszámításra

- A táblázatban szereplő számok az II.sz. mellékletben feltüntetett disszertációk sorszámai.

IV.sz. melléklet

**A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk testület,
illetve tevékenység szerinti besorolása.**

S.sz.	Testület vagy szakterület	Disszertációk
1.	állambiztonsági (nemzetbiztonsági) szervezetek	1.;5.;10.;14.;21.;24.;
2.	csendőrség	8.;15.;16.;36.;
3.	fegyőr testület (börtönügy)	22.;23.;
4.	folyamőrség	————
5.	határőrsegek	3.;7.;9.;12.;13.;17.;18.;25.;26.; 27.;28.;30.;31.;32.;
6.	honvéd rendvédelem	34.;
7.	képviselőházi őrség	————
8.	koronaőrség	————
9.	milíciák	29.;38.;
10.	önkormányzati és vállalati őrségek	————
11.	őrző-védő nyomozó vállalkozások	————
12.	pénzügyőrség	33.;
13.	rendvédelmi szakterületek	4.;6.;19.;35.;
14.	rendvédelem egészére vonatkozó feldolgozások	2.;11.;20.;37.;
15.	testőrségek	————
összesen		38

Megjegyzés:

- A teljes magyar disszertációk jegyzékének a feldolgozása — azaz a számítástechnikai megjelenítés előtti időszakban készült disszertációkra is kiterjedő számbavétel, illetve a XIX. századot megelőző időszakok magyar rendvédelem-történetnek a témakörében készített disszertációk figyelembevételével — nyomán lényegesen eltérő eredmények is születhetnek.

- Az egyetemekhez soroltam az univ. és a Ph.D. disszertációkat a Magyar Tudományos Akadémiához pedig a CSc és a DSc disszertációkat. A diplomaszervezési eljárás keretében megvédett doktori címek nem kerültek beszámításra

- A táblázatban szereplő számok az II.sz. mellékletben feltüntetett disszertációk sorszámai.

V.sz. melléklet

***A feltárt rendvédelem-történeti tartalmú disszertációk
a keletkezésük ideje és szintje szerinti csoportosításban.***

Disszertáció idő	Egyetemen védett		MTA-n védett		összesen
	dr.univ	Ph.D.	CSc	DSc	
1961-1970			7.;34.;37.;		3
1971-1980	17.;		38.;		2
1981-1990	12.;25.;31.;		6.;9.;18.;22.;		9
			29.;32.;		
1991-2000	27.;35.;36.;	2.;15.;28.;	8.;13.;14.;26.;		11
			30.;		
2001-2010		4.;16.;20.;33.;			4
2011-2020		1.;3.;5.;11.;		10.;23.;	9
		19.;21.;24.;			
összesen	7	14	15	2	38

Megjegyzés:

- A teljes magyar disszertációk jegyzékének a feldolgozása — azaz a számítástechnikai megjelenítés előtti időszakban készült disszertációkra is kiterjedő számbavétel, illetve a XIX. századot megelőző időszakok magyar rendvédelem-történetnek a témakörében készített disszertációk figyelembevételével — nyomán lényegesen eltérő eredmények is születhetnek.
- A táblázatban szereplő számok az II.sz. mellékletben feltüntetett disszertációk sorszámai.

VIII. SCIENTIA

(Rovatvezető: PARÁDI József)

PARÁDI József

Tudomány – etika – témaszeretet.

ASzemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjainak meggyőződése, hogy a becsület, a tisztesség az élet minden területén kívánatos, az ellenkezője pedig helytelen magatartási forma. Hisszük, hogy nemzeti kultúránkat meghatározó szellemi vonulat lényege a becsületes cselekvés. Sajnálatos módon azonban múltunknak interpretálásával nem csupán a becsület képviselői, a szorgos munkán alapuló tisztas eredmények létrehozói voltak a részesei.

Akadnak olyanok is, akik becsületen módon igyekeztek előnyre szert tenni a nemzet többségének a történelmünk tisztességes gondozására vonatkozó elvárásaival szemben. E galád magatartás megvalósítása is széles skálán mozgott, a nemzettársak becsapásától a nemzet elárulásáig terjedt. Annyi bizonyos, hogy az etikátlan cselekedetek nem a nemzetet, hanem kisebb-nagyobb csoportok, illetve idegen hatalmak érdekeit szolgálták.

A történelem művelése során is a valós helyzet kutatását és bemutatását tartja tudományos társaságunk az egyedüli elfogadható útnak. Úgy gondoljuk, hogy a politikai prekonceptiók érvényesítésének nem lehet helye a történelmi tények és folyamatok feltárása terén. Ugyancsak nem kívánatos, tisztességtelen jelenségnek tartjuk a kutatási eredményekkel való „bűvész-kedést”.

Sajnálatos módon a magyar rendvédelem művelése terén a pártállamban gyökerező hagyományokkal rendelkezik:

- egyrészt a történelmi eseményeknek aktuális politikai prekonceptiókhoz „igazítására” való törekvés;
- másrészt pedig a mások által létrehozott kutatási eredmények elorozása.

Tudományos társaságunk ezektől a nemtelen magatartási formáktól mindig elhatárolódott, azok ellen fellépett.

Tapasztalataink szerint a politikai prekonceptiók kiszolgálását általában két dolog motiválta, részben a karriervágy és az anyagi előnyökhöz jutás igénye, részben pedig olyan aberrált érzelmi motiváció, amely nem a nemzet, hanem valamilyen más érdekcsoport vélt, vagy valós érdekeit kívánta szolgálni.

Ezeknek a tudomány tekintetében deviáns magatartási formáknak a tartalma ugyan módosult a rendszerváltás óta, azonban a lényegük nem változott. A magyar Királyi Csendőrség tekintetében például a rendszerváltást megelőzően a történelmet a saját felfogásuknak megfelelően átértelmezők az állami terror eszközöként igyekeztek láttatni a testületet. Ez a felfogás — annak ellenére, hogy még mindig akadnak, akik kitartanak e tévhit mellett — ma már ezer sebből vérző tarthatatlan álláspont.

A helyét viszont átvette egy újabb tévhit, nevezetesen vannak, akik azt állítják, hogy a Magyar Királyi Csendőrséget 1881-ben zsidóüldözés céljából hozták létre. Ez ugyan minden alapot nélkülöző nyilvánvaló számárság, mégis akadnak, akik ragaszkodnak a téveszméjükhöz, félrevezetve az érdeklődők egy részét. Nem csupán a Magyar Királyi Csendőrség, hanem más magyar rendvédelmi testület történetének a magyarázata kapcsán is érzékelhetőek prekoncepciókból fakadó téveszmék.

A politikai prekoncepciók érvényesítésének másik, viszonylag gyakori módszere, hogy a történelmi folyamatokból és összefüggésekből kiemelve eseményeket — általában csúsztatott tényekkel alátámasztva — igyekeznek azokat az előítéleteiknek megfelelő módon magyarázni.

A történelemhamisítók által teremtett légkört, illetve viszonyokat használják ki azok, akik saját karrierjükön, illetve klikkjük helyzetén igyekeznek nemtelen módon javítani. Lényegében ezek a személyek is hamisítók, ám nem a történelmi tények átértékelésére törekednek — bár szükség esetén attól sem riadnak vissza —, hanem mások eredményeit szeretnék úgy feltüntetni, mintha azokat ők hozták volna létre. Kedvelt módszereik egyike, amikor az új kutatási eredményeit publikáló szerző művét vagy műveit átfogalmazzák, ám lényegében ugyanazokra hivatkoznak a jegyzeteikben, mint a kutatási eredményeket létrehozó szerző, őt azonban elhallgatják, esetleg a valódi kutató valamilyen kevésbé jelentős művére hivatkoznak is.

A mi esetünkben ennek a szisztémának van egy külön árnyoldala is. Nevezetesen a kiadványainkat (két periodikát és hat könyvsorozatot) — amelyekben az első közlés feltételeinek megfelelő és nem kompiláció jellegű írásművek megjelentetésére törekszünk — finansziális okok miatt alacsony példányszámban tudjuk csupán publikálni, sőt az utóbbi években a periodikák csak a világhálón jelentek meg. Az itt megjelent szellemi értékek tolvajai igyekeznek — a kutatóktól elorzott eredményeket tartalmazó — írásait olyan lapokban megjelentetni, amelyknél kisebb gondot fordítanak az ilyen magatartások kiszűrésére, de az olvasottságuk azért viszonylag kedvező. Ezáltal kísérelnek meg az új eredményeket létrehozó kutatók és az olvasóközönség közé beférkőzve úgy feltüntetni a kutatások hozadékát, mintha azok az ő munkájuk gyümölcsei volnának.

A szellemi szélhámosok olyan csoportja is kialakult, akik úgy kívánnak a klikkjükhöz tartozó szerzők által készített írásokra hivatkozni alkotásaikban, hogy a hivatkozó és a hivatkozott mű tartalma egymással köszönő viszonyban sincsen.

Tudományos társaságunk valamennyi kiadványában elzárkózik e szellemi szélhámosok műveinek a közlésétől, vagy —amennyiben az írásmű tartalmaz a szerző által feltárt új kutatási eredményt — az erkölcstelen álhivatkozásoktól mentesített formában közli azokat.

Szerkesztőségünk a szakmai lektorokkal együttműködve eltanácsolja a szerzőket attól, hogy kompilációra hivatkozzanak. Szerzőinktől azt várjuk, hogy olyan művekre hivatkozzanak, amelyek a téma mérvadó irodalmának tekinthetők. E körbe tartozónak tekintjük döntően azon műveket, amelyek szerzői a saját kutatási eredményeiket közlik, elsőként — a tudományos közléssel szemben támasztott formai követelményeknek megfelelő módon — megjelentetve az érintett kutatás eredményeit.

Sokkal inkább szeretjük és tiszteljük a magyar rendvédelem témakörét annál, hogy kiadványainkban a szellemi szélhámosok írásainak is helyet adnánk. Úgy gondoljuk továbbá, hogy a becsületes úton kitartó munkával eredményeket elérő szerzőkkel szemben tiszteletlenség volna, ha kiadványainkban az ő műveik mellett a szellemi szélhámosok etikát nélkülöző írásai is megjelenhetnének.

Tapasztalataim szerint az etikátlan magatartást elkövetők, vagy arra törekvők nem is értik milyen sértőek a hazájukat, hivatásukat szerető tagság és olvasók szemében az „ügyeskedéseik”. Mégis a kompilációk, illetve az azokra való hivatkozásoktól hemzsegő csinálmány írásaik elutasításakor, vagy rendbetételükre irányuló kéréseink közlésekor ők azok akik felháborodnak és kiadványainkat, illetve az általunk gondozott szakterületet a művelőikkel együtt megrágalmazzák és becsmérlik.

Álláspontunk szerint azonban nem szabad engedni nemtelen kísérleteknek, mivel megítélésünk szerint ezen csoportok elvárásait hiba volna teljesíteni. Úgy érezzük viszont, hogy felelősséggel tartozunk minden becsületes gondolkodású embernek azért, hogy valótlanságok és félremagyarázások az általunk művelt szakterületről szóló kiadványainkban ne jelenhessenek meg. Meggyőződésünk, hogy ezzel az etikai primátust megvalósító magatartási formával nem csupán a tudománynak, hanem nemzetünknek is tartozunk. Az ugyanis sem a tudománynak sem pedig a nemzetnek nem lehet az érdeke, hogy az objektív történelemszemlélet talaját nélkülöző, a tudományos feldolgozás látszatát keltő, ám valójában nemtelen érdekeket szolgáló tévhitek terjesztő írások szorítsák háttérbe a történelmi valóságot tükröző irodalmat.

A tudomány és az etika viszonyát taglaló gondolatok kifejtésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni a szeretet témáját sem. Álláspontom szerint ugyanis az etikátlan magatartást megvalósítóktól távol áll a szakterület szeretete és tisztelete. Abban az esetben ugyanis, ha szeretnék azt a témakört, amelyben tevékenykednek, minden bizonnyal meggondolnák a szélhámossági magatartási formák megvalósítását. A szélhámosságok ugyanis nem csupán a szélhámosságot elkövető személyeket, hanem magát a témakört is kedvezőtlen megvilágításba helyezhetik.

Tudományos társaságunk álláspontja szerint a tudomány és az etika nem választható szét, sőt mindkettő csak a másikkal szimbiózisban létezhet. Megítélésünk szerint a tudomány lényegében az etikus művelése által gyarapítható, illetve az etika valójában a tudomány művelése által értelmezhető.

Meggyőződésünk, hogy az etikus magatartás nem helyettesíthető másvalammal. Sem a pénz sem pedig az összeköttetések nem helyettesíthetik a becsületet. Az etika talán leginkább a hazához hasonlítható, mivel a haza területéhez hasonlóan az etika terén számunkra egy négyzetcentiméterre sem adható el semmilyen áron sem.

PARÁDI József

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjai által a doktori iskolákban témavezetőként instruált tudományos fokozatszerző doktori disszertációk

Tudományos fokozatos tagtársaink közül 19 fő vesz részt 11 intézmény 16 doktori iskolájának a tevékenységében. Tagtársaink természetesen eltérő intenzitással és tartalommal tevékenykednek. Van, akit oly mértékben lefoglal a hivatali elfoglaltsága, hogy témavezetést nem is vállal, illetve akad olyan tagtársunk is, aki még oly csekély ideje tagja valamely doktori iskolának, hogy nem is jöhetett létre a témavezetésével doktori disszertáció. **(I.sz. melléklet)**

Tagtársaink témavezetésével 82 doktori disszertáció keletkezett, illetve előkészítése folyamatban van. Ezen alkotások közül 11 disszertáció készült rendvédelem-történeti tartalommal.

A felmérés összeállításakor nem vettem figyelembe azon tagtársainkat, akik elhunytak, illetve valamilyen oknál fogva a tagsági viszonyuk megszűnt. A felmérés a 2020. évben tagsági viszonnal rendelkező tagtársainkból indult ki.

A disszertációk tekintetében figyelmen kívül hagytam a diplomaszerezési eljárás során készített írásműveket. Ugyancsak mellőztem a bűnözés történetének a témáját feldolgozó alkotásokat, mivel tudományos társaságunk álláspontja szerint nem a rendbontók, hanem a rendet védők tevékenységének a történetével való foglalkozás alkotja tevékenységünk lényegét. Ugyancsak eltekintettem a nem történelmi tartalmú, napjaink rendvédelmével foglalkozó disszertációkkal való foglalkozástól. Figyelembe vettem azonban a diplomaszerezési eljárásokon kívül keletkezett azon egyetemi doktori disszertációkat is (dr.univ.) — amennyiben témájuk a rendvédelem-történet témakörébe tartozik —, amelyek ugyan nem a diplomaszerezési eljárás keretében készültek, azonban a jelenlegi törvényi szabályozás szerint nem tartoznak a tudományos fokozatszerző alkotások közé. **(II.sz. melléklet.)**

Mellékletek jegyzéke:

I.sz. melléklet

A doktori iskolákban tevékenykedő tagtársaink.

II.sz. melléklet

Tagtársaink témavezetésével keletkezett, illetve készítés alatt álló rendvédelem-történeti disszertációk.

I.sz. melléklet

A doktori iskolákban tevékenykedő tagtársaink.

S.sz.	Név, tudományos fokozat	Intézmény, doktori iskola	témavezetésével megvédett disszertációk
1.	Dr. BENCSIK Péter Ph.D.	SZE-TDI	3/0
2.	Dr. BODA József Ph.D.	NKE-RDI	3/3
3.	Dr. FÓRIZS Sándor CSc.	NKE-HDI NKE-RDI	4/0 5/0
4.	Dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D.	NKE-KMDI	3/0
5.	Dr. HENNEL Sándor Ph.D.	NKE-KMDI	0/0
6.	Dr. KABODI Csaba CSc.	ELTE-ÁJK ÁJDI	3/0
7.	Dr. KAISER Ferenc Ph.D.	NKE-HDI	15/0
8.	Dr. KOVÁCS Tamás Ph.D.	ELTE-BTK TDI NKE-RDI	1/0 0/0
9.	Dr. KOVÁCS Zoltán András Ph.D.	NKE-RDI	0/0
10.	Dr. LŐRINCZ József CSc.	ME-ÁJDI PTE-IDI SZE-ÁJDI	2/0 0/0 2/0
11.	Dr. MEZEY Barna DSc.	ELTE- ÁJK ÁJDI SZIE-ÁJDI	15/0 2/1
12.	Dr. PARÁDI József CSc.	NKE-HDI NKE-RDI	1/1 1/1
13.	Dr. PERÉNYI Roland Ph.D.	ELTE-BTK TDI	2/1
14.	Dr. SÁNDOR Vilmos CSc.	NKE-HDI MTA	6/0 1/1
15.	Dr. SZABÓ Andrea Ph.D.	NKE-RDI	1/0
16.	Dr. SZABÓ Csaba Ph.D.	NKE-HDI	1/0
17.	Dr. SZABÓ Szilárd Ph.D.	DE-HTDI	0/0
18.	Dr. SZAKÁLY Sándor DSc.	DE-TNDI ELTE-BTK TDI KRE-TDI SE-SDI	3/0 1/1 1/1 1/0
19.	Dr. ZSIGOVITS László Ph.D.	OE-BDI NKE-HDI	1/0 3/1
Összesen: Ph.D. 12 + CSc. 5 + DSc. 2 Mindösszesen = 19		Intézmény: 11 Doktori iskola: 16	Disszertáció: 82 ebből rendvéde- lem-történeti: 11

II.sz. melléklet

**Tagtársaink témavezetésével keletkezett, illetve készítés alatt álló
rendvédelem-történeti disszertációk.**

1. Dr. BODA József Ph.D. témavezetésével készült disszertációk : 3
közülük rendvédelem-történeti tartalmú :

- BEKE József: *A terrorelhárítás története Magyarországon a „Carlos-csoport” működésének tükrében.*

(Ph.D.-folyamatban, állam- és jogtudomány, NKE-RDI)

- MEZEI József: *A BM III. főcsoportfőnökség kémelhárítási tevékenysége a megalkakulástól a rendszerváltásig.*

(Ph.D.-folyamatban, állam- és jogtudomány, NKE-RDI)

- BANDI István: *A román szakszolgálatok története a II. világháború végétől az 1989-es rendszerváltásig.*

(Ph.D.-folyamatban, állam- és jogtudomány, NKE-RDI)

2. Dr. MEZEY Barna DSc. témavezetésével készült disszertációk : 17

közülük rendvédelem-történeti tartalmú:

- FARKAS Adám: *Az állam fegyveres védelmének alapvonalai és Kiegészítést követő polgári evolúciója.*

(Ph.D.-2018, állam- és jogtudomány, SZIE-ÁJDI)

3. Dr. PARÁDI József CSc. témavezetésével készült disszertációk : 2

közülük rendvédelem-történeti tartalmú:

- VEDŐ Attila: *A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati ágainak kialakulása, szolgálati tevékenységeinek fejlődéstörténete 1881-1944.*

(Ph.D.-folyamatban, hadtudomány, NKE-HDI)

- SZIGETVÁRI Oszkár: *A magyar rendőrség detektívtestületének története.*

(Ph.D.-folyamatban, állam- és jogtudomány, NKE-RDI)

4. Dr. PERÉNYI Roland Ph.D. témavezetésével készült disszertációk : 2

közülük rendvédelem-történeti tartalmú:

- TÁTRAI Viktor: *A fővárosi rendőrség társadalomtörténete a XIX-XX. század fordulóján.*

(Ph.D.-folyamatban, történelemtudomány, ELTE-BTK TDI)

5. Dr. SÁNDOR Vilmos CSc. témavezetésével készült disszertációk : 7

közülük rendvédelem-történeti tartalmú:

- ORODÁN Sándor: *A Határőrség művelődési tevékenységének története 1945-től 1990-ig. Elgondolások az új szervezeti Határőrség közművelődési feladataira.*

(CSc.-1994, hadtudomány, MTA)

6. Dr. SZAKÁLY Sándor DSc. témavezetésével készült disszertációk : 6

közülük rendvédelem-történeti tartalmú:

- LÖRINCZI Dénes: *Az erdélyi csendőrség története.*

(Ph.D.- folyamatban, történelemtudomány, KRE-TDI)

- NAGY József: *A Székely Határvédelmi Erők története a visszaemlékezések tükrében (1940-1944).*

(Ph.D.-2019, történelemtudomány, ELTE-BTK TDI)

7. Dr. ZSIGOVITS László Ph.D. témavezetésével készült disszertációk : 4

közülük rendvédelem-történeti tartalmú:

- PRUKNER Attila: *A magyar vám- és pénzügyőr szervezetek tevékenysége 1867-2010 között.*

(Ph.D.-2013, hadtudomány, NKE-HDI)

Összesen 7 témavezető irányításával, 11 alkotó szerzőségével, 5 intézmény, 7 doktori iskolájában, 11 rendvédelem-történeti disszertáció készült. A disszertációk — egy írásmű kivételével — a XIX-XX. századi magyar rendvédelem történetével foglalkoznak, 1 alkotás pedig a román titkosszolgálatok pártállami alakulását vizsgálja.

I.sz. + II.sz. melléletek jelmagyarázata:

ÁJDI = Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola ; ÁJK = Állam- és Jogtudományi Kar ; BDI = Biztonságtudományi Doktori Iskola ; BTK = bölcsészettudományi kar ; DE = Debreceni Egyetem ; ELTE = Eötvös Loránd Tudományegyetem ; HDI = Hadtudományi Doktori Iskola ; HTDI = Humán Tudományok Doktori Iskola ; IDI = Interdiszciplináris Doktori Iskola ; KMDI = Katonai Műszaki Doktori Iskola ; KRE = Károli Gáspár Református Egyetem ; MTA = Magyar Tudományos Akadémia ; ME = Miskolci Egyetem ; NKE = Nemzeti Közszolgálati Egyetem ; OE = Óbudai Egyetem ; PTE = Pécsi Tudományegyetem ; RDI = Rendészettudományi Doktori Iskola ; SDI = Sporttudományok Doktori Iskola ; SE = Semmelweis Egyetem ; SZE = Szegedi Egyetem ; SZIE = Széchenyi István Egyetem ; TDI = Történelemtudományi Doktori Iskola ; TNDI = Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

IX.

DOKUMENTUMOK ÉS MUNKÁSSÁGOK

(Rovatvezető: PARÁDI Ákos)

PARÁDI József

**A történelmi Magyarország
vasúti határátkelőhelyeinek alapító okmányai.**

A mindenkori határőrizetek három fő részből állnak, nevezetesen: a határvonal őrzéséből, a határforgalom ellenőrzéséből és a határrend betartatásából. A határőrizet ezen három fő elemének azonban az egy-máshoz viszonyított aránya és a megvalósítás módja viszont korfüggő. Az adott időszak társadalmi, gazdasági és kulturális körülményeitől függ a három fő elem kivitelezési formája.

A dualizmus időszakában a *határvonal őrzése* kisebb hangsúlyt kapott, hiszen a történelmi Magyarország 4 166 km hosszú határai közül csupán a magyar-román (833,2 km) és a magyar-szerb (458,26 km) határ volt útlevél- és vámköteles, így csupán ezeken a határszakaszokon őrizte a magyar állam az ország határait.

A határrend betartatására is értelemszerűen azokon a határszakaszokon kerülhetett sor, ahol a határvonalak őrzése folyt, mert a határrenddel összefüggésben álló szabályok kialakítására is itt került sor.

A határforgalom ellenőrzése is értelemszerűen csak azon a két határszakaszon valósult meg, amelyek útlevél- és vámkötelesek voltak.

A többi határszakaszt bárki, bármikor és bárhol akadálytalanul átléphette. Ez alól a jogerős szabadságvesztés bírói ítéletének a hatálya alatt állók, a hadkötelesek meghatározott korosztályai jelentettek kivételt, illetve a kivándorlók számára meghatározták az ország elhagyásának a menetvonalát. Az általános határátlépési jogosultságból kivételt képezők határforgalomból való kiszűrését azonban csak a belső határokon áthaladó nagyforgalmú vasúti, közúti és folyami határvonalakon valósították meg határőrizeti szervezetek. A belső határok többi részén a Magyar Királyi Csendőrség látta el ezt a feladatot is más teendői mellett.

A dualizmus időszakában a Magyar Királyságban megvalósuló iparosodás és az utazási szokások megváltozása — azaz nagy tömegek behatárolt időszakban külföldre utazása üdülési cézzattal, illetve tetemes mennyiségű áru szállítására iránti igény — már nem volt kielégíthető a hagyományos lóvontatású szállító eszközökkel. Ezért szükségessé vált a magyar-román és a

magyar-szerb határvonalon vasúti határállomás létesítése, amely alkalmas volt a nagy ember- és árutömeg szállítását megvalósító vasútak fogadására megfelelő technikai feltételek és infrastruktúra által.

Ezen vasúti határállomások alapítása céljából a magyar állam a szerb és a román állammal is egyezményeket kötött, melyeket az érintett országok országgyűlései is törvénybe iktattak. A magyar országgyűlés a dualizmus alatt négy ilyen törvényt fogadott el.

1874. évi XXVII. törvénycikk
a román fejedelemséggel vasúti csatlakozások tárgyában
1874. évi május hó 31-én kötött egyezményről.

(Szentelést nyert 1874. évi július hó 30-án.

Kihirdetett az országgyűlés mindkét házában 1874. évi augusztus hó 1-én.)

Ő császári és Apostoli királyi Felségének, valamint Románia fejedelme Ő Fenségének meghatalmazottjai által az 1867. évi XVI. törvénycikk III. cikkében előszabott mód szerint a szerződésben kijelölt, Orsovánál és Tömös-nél csatlakozó magyarországi-román vasutaknak egyidejűleg leendő kiépítése és üzletbe bocsátása tárgyában kötött és Bukarestben 1874. évi május hó 31-én aláírt vasúti egyezmény, miután az országgyűlés által elfogadtatott és az említett egyezmény utóbb mindkét szerződő fél által szokott módon megerősített, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

„Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország Apostoli királyának kormánya, és

Ő Fensége Románia fejedelmének kormánya egyaránt áthatva azon óhajtástól, hogy illető alattvalóiknak új közlekedési könnyítéseket szerezzenek, és a két határos állam kölcsönös viszonyait szabályozzák, elhatározták vasútaik kapcsolása céljából egyezményt kötni s e végre teljhatalmazottaikul kinevezték, úgymint:

következik a meghatalmazottak megnevezése

kik, miután jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat egymással köölték, a következő cikkekben állapodtak meg:

I. CZIKK. Más kapcsoló vonalakat ki nem zárva, melyek később közös érdekekben a két határos állam közt létesítendők lennének és függetlenül a már meglévő Itzani-Burdujeni csatlakozástól, a magas szerződő felek vasútaik csatlakozásának az ezen okmányban megállapított feltételek alatt határukhoz következő pontjain leendő létesítését határozták el, nevezetesen: Vercserova (Orsova) és Tömös (Predeal).

II. CZIKK. Az Itzkani-Burdujeniben végződő vonalak már meg lévén építve és az üzletnek át lévén adva, a két kormány ezen vonalokon a szabad nemzetközi forgalmat határain át szentesíti, és mostantól fogva kötelezi magát a különböző rendőri, vám- s egyéb, a két ország nemzetközi viszonyaira vonatkozó kérdéseket külön egyezmény által szabályozni.

A másik két csatlakozási vonalat illetőleg ezek mindketteje, az elsőrangú vasutaknak megfelelő ugyanazon feltételek szerint, a következő módon létesítendő:

az első a Temesvártól Orsován (Vercserova) át vezető irányban Turn-Severinig, mint csatlakozás az építés alatt levő Bukarest-Vercserovai vonalhoz;

a második Brassóból kiindulva a Tömös (Predeal) szorosán át Plojesten végződvn, mint csatlakozás a Bukarest-Galatzi vonalhoz.

III. CZIKK. Az előbbi cikkben említett vercserovai kapcsoló vonalat illetőleg Ő Felsége a császár és király kormánya megteendi a szükséges intézkedéseket, hogy annak építése és üzletbe helyezése saját területén a határig a jelen szerződés megerősítésének kicserélése napjától számítandó 4 év alatt biztosíttassék. A fejedelmi kormány ellenben kötelezi magát a határig Vercserova mellett terjedő és e szerint a romániai vasúthálózatot Orsován át a magyar vasúthálózattal kapcsoló vonalat, ugyanazon határideig kiépíttetni és üzletbe tétetni.

IV. CZIKK. A második cikkben második sorban említett és a tömösi szoroson át létesítendő kapcsoló vonalat illetőleg kötelezi magát a két kormány a szükséges intézkedéseket megtenni, hogy mindenik a maga illető területén, annak a jelen szerződés megerősítésének kicserélése napjától számítandó 4 évi határidő alatt leendő kiépítését és üzletbehelyezését biztosítsa.

V. CZIKK. A két kormány kötelezi magát továbbá, hogy egy, ezen szerződés megkötése után azonnal a hely színére kiküldendő külön bizottság által a Brassó-Plojesti-i vonal két szakaszának a határon leendő csatlakozási pontjának megállapítására szükséges tanulmányokat és műszaki előkészítő munkálatokat eszközöltetni fogja. Ezen munkálatok befejezése s a tömösi csatlakozási pont végleges megállapítása a két kormány által a jelen szerződés megerősítésétől számítandó legkésőbb egy év alatt fog eszközöltetni.

VI. CZIKK. A két kormány vasútainak három más, a Vulkán- és Vöröstorony-, nemkülönbén Úz vagy Ojtoz-, vagy ghymes (Palánka) szorosokon leendő kapcsolatának hasznos voltát elvben elismeri, a nélkül, hogy kiépítésükre valamely határidőt megállapítana, mi későbbi megállapodás tárgyául van fenntartva, akkor, midőn a két fél alkalmasnak fogja tartani.

VII. CZIKK. Minden kapcsoló vonalon egy közös nemzetközi állomás fog létesíttetni, mely később a magas szerződő felek előzetes közmegegyezésével fog megállapíttatni.

A pályaudvarok rendőrségét első sorban a vasúti hivatalnokok fogják kezelni, a két állam mindegyikének illetékes hatóságainak felügyelete alatt s az illető területen érvényben álló törvények és szabályrendeletek szerint.

A teljes felségjog, ideértve az igazságszolgáltatást és a rendőrséget is, ezen csak a vasúti forgalom s a vámügyi kezelésre nézve közös pályaudvarokon, valamint a pályák azon szakaszain is, melyek ezen pályaudvarok és a határ között vannak, azon szerződő félnek marad kizárólag fenntartva, melynek területén a határszéli pályaudvar fekszik; mindazonáltal a szomszéd kormányoknak hatalmában álland:

1. Vizsgálatot indítani az említett pályaudvaron s az említett pályaszakaszon alkalmazott saját alattvalói ellen a hazájok ellen elkövetett minden bűnért vagy vétségért.

2. A polgári törvénykezést illetőleg hatalmában álland:

- a) ugyanazon tisztviselők vagy alkalmazottak hagyatékát rendezni;
- b) az említett tisztviselők vagy alkalmazottak vagyonára a csődöt kimondani, s az esetleges leszámolást megindítani.

Az ország igazságszolgáltatásának mindazonáltal fennmarad azon joga, hogy a saját területén találtató javakat külön csőd alatt állóknak nyilváníthassa.

A szerződő kormányok az illető hatóságoknak a szükséges és törvényes karhatalmat minden esetben kölcsönösen ki fogják szolgáltatni.

Mi a közös pályaudvarok és tartozékaiknak üzletbevételét és a tulajdonosoknak e czim alatt fizetendő különös kártalanításokat illeti, a vasutak igazgatóságai egyik és másik részéről külön egyezményt fognak kötni illető kormányok beleegyezésének fenntartása mellett.

VIII. CZIKK. Az építendő vasutaknak, a mennyiben azt a közös érdek kívánja, egyforma szabályok szerint kell építtetniök és üzletben tartatniök, nevezetesen:

1. a sínek megegyezőleg a határos vaspályákkal (angol mérték szerint) 4 láb 8 1/2 hüvelyk belső világot fognak bírni;

2. a gőzmozdonyok és vasúti kocsik, a mennyire csak lehetséges, egyformán és mindenestre oly módon készítenődök, hogy ezen pályák egész hosszában minden nehézség nélkül közlekedhessenek;

3. a gőzmozdonyoknak és vasúti kocsiknak ütközői oly módon alkalmazandók, hogy a két államban üzletben álló pályákon elfogadott méretekkel összhangzásban legyenek;

4. a két területen oly jelzési rendszabályok alkalmazandók, melyek alapelvökben mindkét pályavonalon egyformák;

5. ezen vasutak egész hosszában a két állam alattvalói közt sem a szállítási díjra és módra, sem az elküldés idejére nézve semmi különbség nem fog tétetni;

6. az egyik állam területéről a másakra szállított utasok és áruk nem fognak azon állam területén, melyre érkeztek, kedvezőtlenebb bánásmódban részesülni, mint a két állam bármelyikének belsejében szállított utasok és áruk;

7. egyébiránt a két kormány teljesen fenntartja magának azon szabadságot, hogy a területén érvényben levő árszabást leszállíthassa, s kötelezi magát egy harmadikkal, nevezetesen az engedélyesekkel szemben ezen szabadságát leghatározottabb módon tiszteletben tartatni;

8. minthogy a II. cikkben említett három vaspályának célja közvetlen összeköttetést hozni létre, nemcsak az Osztrák-Magyar monarchia és Románia között, hanem hasonló összeköttetést létesíteni egész Európával: a két kormány a menetrendet közmegegyezéssel megállapítván, gondoskodni fog, hogy a személy-szállító és a tehervonatok, melyek ezen pályákon az átmene-ti forgalmat eszközlik, a mennyire csak lehet, egyenes és kényelmes összeköttetésben legyenek az osztrák vagy magyar pályák azon vonataival, melyek Itzkan-Burdujenibe, valamint a vercserovai és tömösi két vonalnak megfelelő állomásokra érkeznek, és hasonlólag azon vonatokkal is, melyek ezen állomásokról indulnak.

Mi a személyszállító vonatok számát illeti, határozottan kikötötték, hogy a posta és az utasok szállítására naponként legalább egy vonat induljon minde-nik irányában, melynek legkisebb átlagos sebessége, a megállásokot is bele-értve, 4 1/2 mértföld legyen óránként, s a melynek, a mennyire csak lehetsé-ges, a folytató vonalak indulási és érkezési idejével is egyeznie kellend.

Mindkét kormány meghatározza és helybenhagyja a vonatok menetrendét és az árszabásokat, s ez utóbbiak a lehetőség határáig azonos elvek szerint állapítandók meg, s a mennyire lehetséges, a nemzetközi kereskedelem szükségleteinek kedvezni fognak.

IX. CZIKK. A két kormány területi és felügyeleti jogainak gyakorlása végett állandó biztosokat alkalmazand, kiket a vasúti igazgatósággal való viszonya-iban, minden oly esetben képviselésével megbiz, melyek sem a bírói, sem a rendőri hatalom jogköréhez egyenesen nem tartoznak.

Ezen, az illető vasutak felügyeletével megbízott biztosok egymással köz-vetlenül is érintkezhetnek mindazon kérdésekben, melyek e vasutak üzletét vagy a kereskedelem érdekeit illetik.

X. CZIKK. A két szerződő fél egymásnak kölcsönösen ígéretet tesz, hogy a jelen szerződés folytán alkotandó állomásokon sem hivatal, sem munkát tudva nem fog bízni oly egyénekre, kik közönséges büntényekért vagy vét-ségekért, csempészetért vagy a fogyasztási adó szabályai ellen elkövetett sú-lyosabb áthágásért szabályszerűen elítéltettek.

A mi a szerződő államok azon hivatalnokainak és alkalmazottjainak szol-gálati viszonyát és fegyelmét illeti, kik a jelen egyezmény erejénél fogva a

másik állam területén állomásoznak, ezek kizárólag azon kormánytól függenek és annak rendelvék alá, mely őket kinevezte.

XI. CZIKK. A nemzetközi forgalomnak lehetőségig való könnyítése végett a két szerződő kormány által a határon felállított vámhivatalok a (meghatározandó) közbeneső állomásra fognak szorosan egymás mellé helyezettetni és itt, mindegyik saját illetősége körében fog eljárni a ki- és beviteli, valamint az átviteli vámilletékek beszedése körül.

Ezek mind a két részről a szükséges, s gyors eljárás kívánalmainak megfelelő meghatalmazással látandók el.

XII. CZIKK. Mi azon eljárás módozatainak megállapítandó részletezését illeti, mely az utasok málháinak vagy a behozott és kivitt kereskedelmi áruknak vámszedő vizsgálata és kezelése körül követendő, a két kormány kölcsönösen biztosítja egymást, hogy a kérdésben lévő pályavonalok nem fognak kevésbé kedvező bánásmódban részesülni, mint bármelyike idegen országba vezető vasutaiknak, s hogy egyúttal a kereskedelmi forgalom érdekében minden könnyebbséget és minden illető államaikban fennálló törvényekkel megegyeztethető egyszerűsítést meg fognak engedni.

XIII. CZIKK. A két kormány tökéletes vámmentességet biztosít:

a) a nevezett vasutak hivatalnokainak ingóságai számára (a mennyiben ezek már használatban voltak); a cs. és kir. kormány ezenfelül ugyanazon vámmentességet engedélyezi meg;

b) a közbeneső állomásokon alkalmazott fejedelmi vám-, posta- és rendőrségi hivatalnokok ingóságai számára (a mennyiben már szintén használatban voltak).

XIV. CZIKK. Ő Felsége a császár és király kormánya beleegyezését adja, hogy a fejedelmi kormány által az idegenekre nézve megállapítandó rendőrségi felügyelet a közös pályaudvarokon romániai tisztviselők által együttesen gyakoroltassék.

A felügyelet gyakorlása teljes kölcsönösség alapján eszközlendő s a szerződő felek mindegyike a maga részéről mind az érkező, mind a távozó személyekre egyaránt alkalmazhatják azon rendőrségi szabványokat és törvényeket, melyek az illető államban hatályban vannak.

XV. CZIKK. A magas szerződő felek rendőrségi közegeiket hatáskörüket és illetékességüket szabályozó utasításokkal fogják ellátni.

XVI. CZIKK. A két kormány intézkedéseket fog tenni az iránt, hogy a két állam tisztviselői, kik akár egyenruhájuk, akár főnökeik bizonyítványai által ilyeneknek magukat igazolják, midőn a jelen szerződés folytán keletkezett szolgáltatban a határt át kell lépniök, az útlevel formaszorúségei alól felmentessenek.

XVII. CZIKK. A két állam posta- és távírdaigazgatóságainak utólagosan kellend megegyezniök a kérdéses vasútvonalakon életbe léptetendő szolgáltatokra nézve megállapítandó szabályzat iránt.

Egyébiránt már mostanában megállapítottik, hogy a postai és távírdai intézmények a szabályszerű forgalom követelményeivel összhangzásba fognak hozni.

XVIII. CZIKK. Az illető igazgatóságok tartoznak a VII. cikkben meghatározott közbeneső állomásokon mindazon helyiségeket előállítani és fenntartani, melyek a nemzetközi hivatalok elhelyezésére, a hivatalnokoknak lakással s a vámrendőrségi és fogyasztási adó őrszemélyzetének laktanyákkal ellátására szükségesek.

A két kormány mindenike külön és közvetlenül egyezkedni fog a vasutak igazgatóságaival mindarra nézve, a mi az említett kötelezettségek terjedelmét, a butorzatot, fűtést, világítást, a pályaudvarokon berendezett irodákban és egyéb helyiségekben a tisztaságra való felügyeletet, valamint esetleg a hivatalnoki lakások szükségletét illeti.

Végre azon kérdés felett is egyezkedni fognak, hogy milyen kárpótlás járand a társulatoknak azon előlegekért, melyeket azok a fentebb elősorolt kötelezettségek teljesítése céljából tettek.

XIX. CZIKK. A két kormány kötelezi magát, a forgalom közös érdekében, a mennyire csak lehetséges és az állam biztonsága megengedi, az útlevelrendszer kezelését megkönnyíteni.

XX. CZIKK. Jelen egyezmény az illető törvényhozó testületek helybenhagyása után fog érvényre jutni és a megerősítési okmányok Bukarestben fognak kicseréltetni.

Minek hitelül a két teljhatalmazott a jelen egyezményt aláírta és pecsétjével ellátta.”

1879. évi XIII. törvénycikk
a román fejedelemséggel, vasúti csatlakozások iránt 1874. évi május 31-én
kötött egyezmény némely határozatainak megváltoztatásáról.

(Szentesítést nyert 1879. évi április hó 16-án.

Kihirdettetett az országgyűlés képviselőházában 1879. évi április hó 26-án,
a főrendek házában 1879. évi május hó 1-én.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének, valamint Románia fejedelme Ő Fenségének meghatalmazottjai által, a vasúti csatlakozások tárgyában, 1874. évi május 31-én kötött s ugyanazon évi XXVII. törvénycikkben becikkelyezett egyezmény némely határozatainak módosítása iránt kötött és Bécsben 1879-ik évi márczius hó 24-én aláírt pótegyezmény — miután az az országgyűlés által elfogadtatott és utóbb mindkét szerződő fél által szokott módon megerősítettet, — ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Ő Felsége, az ausztriai császár, Csehország királya s. a. t. és Magyarország apostoli királyának kormánya és Ő királyi Fensége Románia fejedelmének kormánya, tekintetbe véve azt, hogy az 1874. évi május 31-én kötött egyezmény értelmében kiépítendő és Tömös-Predeálon át vezetendő brassó-plojesti vasútvonal, az idézett egyezményben megállapított határidőig üzletbe helyezhető nem volt, az 1874. évi május 31-én kötött egyezmény némely pontjainak egy pótegyezmény által leendő módosítását határozták el és e végre teljhatalmazottaikká kinevezték, úgymint:

következik a meghatalmazottak megnevezése

kik, miután jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat egymással köölték, a következő czikkeken állapodtak meg:

I. CZIKK. Az 1874-ik évi május 31-én kötött egyezmény 4-ik czikke hatályon kívül helyeztetvén, a két kormány kötelezi magát, hogy a tömös-predeáli soroson át vezetendő brassó-plojesti vasútvonalat, mindenik a maga területén legkésőbb 1879-ik évi december 1-jéig kiépíti és üzletbe helyezi.

E vonalnak két szakasza azonban, nevezetesen a brassó-predeál-sinajai, és a campina-plojesti szakasz legkésőbb 1879. évi május 30-áig fog a forgalomnak átadatni.

Ő királyi Fensége Románia fejedelmének kormánya kötelezettséget vállal egyszersmind ezen két szakasznak egy Sinaja és Campina állomások között be rendezendő rendes fuvar-szolgálat (messagerie) által leendő ideiglenes összekötése és ennek az egész vonal forgalomba helyezéséig leendő fenntartása iránt.

II. CZIKK. Az 1874. évi május 31-én kötött egyezmény 7-dik czikkének értelmében építendő közös nemzetközi állomások iránti határozat feloldatik, és a két kormány az e czélból netán eddig tett költségek megtérítése iránti ígé-

nyek kölcsönös elejtésében megegyezik. A vasúti határszolgálatra, és a vámkezelésre nézve, a következők állapotáttnak meg:

a) Az Orsován (Vercierován) át vezető temesvár-turn-severini vonalon a vonatok átadása és átvétele Vercierován történend. Az utasok podgyászának és a kereskedelmi árúknak vámolása osztrák-magyar részről Orsován, Románia részéről pedig Vercierován fog eszközöltetni.

b) A brassó-plojesti vasútvonalon a vonatok átadása és átvétele, valamint az utasok podgyászának mindkét állam részéről való vámolása a predeáli állomáson történend.

A kereskedelmi árúk vámkezelése osztrák-magyar részről Brassóban, Románia részéről pedig Plojestiban avagy Bukarestben fog megtörténni.

Ő kir. Fensége Románia fejedelmének kormánya kötelezi magát, vercierovai és predeáli állomását olykép kiépíteni, hogy azokon a vonatok átadása és átvétele czélszerűen eszközölhető legyen s kötelezi magát azon felül a predeáli állomáson a magyar vám- s rendőri közegek részére szükséges hivatali és lakhelyiségeket, saját költségén - az egész vonal megnyitására kitűzött hatánapig - a magyar kormány által kellő időben teend kijelölés szerint előállítani.

A határszéli állomások között, valamint az ezen állomásokon való szolgálat részleteire nézve, az érdekelt csatlakozó vasutak igazgatóságai által üzleti szerződések lesznek kötendő, melyek az illetékes kormányok jóváhagyása alá fognak terjesztetni.

III. CZIKK. Minthogy a temesvár-orsova-vercierova-turn-severini vasút ki van építve és a magyar területen Orsováig, román területen pedig Vercierováig üzletbe is helyezett, a két szerződő fél megállapodik abban, hogy az a jelen egyezmény megerősítési okmányainak kicserélése után azonnal a nemzetközi forgalomnak átadassék.

IV. CZIKK. Az 1874. évi május 31-én kötött egyezménynek minden a jelen egyezmény által nem módosított határozatait, teljes érvényben maradnak.

V. CZIKK. Jelen egyezmény azonnal érvényben fog lépni, mihelyt a megerősítési okmányok kicserélése megtörtént, mi lehető legrövidebb idő alatt Bécsben fog eszközöltetni, és mihelyt jelen egyezmény az illető törvényhozó testületek helybenhagyását kinyerte.

Minek hitelül a két teljhatalmazott a jelen egyezményt aláírta és pecsétjével ellátta.

1880. évi XXXV. törvénycikk
a szerb fejedelemséggel 1880. évi április 9-én / március 28-án kötött
vasúti egyezményről.

(Szentesítést nyert 1880. évi június hó 15-én.

Kihirdettetett az országgyűlés mindkét házában 1880. évi június hó 21-én.)

Ő csász. és apostoli kir. Felségének, valamint Szerbia fejedelme ő Fenségének meghatalmazottjai által, a vasúti csatlakozások tárgyában kötött és Bécsben 1880 április 9-én/március 28-án aláírt egyezmény - miután az az országgyűlés által elfogadtatott és utóbb mindkét fél által szokott módon megerősített - ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyának kormánya, és

Ő Fensége a szerb fejedelem kormánya, azon kívánságtól vezéreltetve, hogy vasútaik csatlakozása által államaik között a forgalmat megkönnyítsék és szabályozzák, egyezmény kötését határozták el, s e célra meghatalmazottjaikká kinevezték:

következik a meghatalmazottak megnevezése

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik közlése után a következő cikkeket állapították meg:

I. Cikk. Az 1878 július hó 8-án/június hó 26-án kelt berlini egyezményben megállapított határozmányok végrehajtása érdekében, melyek szerint a két állam vasútainak Zimony-Belgrádnál leendő csatlakozása három évi időhatár alatt eszközözendő, mindkét szerződő fél megegyezett abban, hogy a csatlakozást a következő módon fogják létesíteni, a nélkül azonban, hogy ez által más vasúti csatlakozások érintetnének, melyeknek kivitele kölcsönös megálapodás útján, jövőre esetleg közös érdekekben fekvőnek találtnak.

II. Cikk. E végből a m. kir. kormány 1883 június hó 15/3-ig Budapesttől Zimonyon át, a magyar-szerb határig, Belgrádnál összeköttetést fog létesíteni, fenntartván magának azon jogot, hogy ezen összeköttetést, akár egy Budapesttől kiinduló új vonal, akár pedig a már létező vasutakhoz való csatlakozás által eszközöltesse.

Ennek ellenében a szerb fejedelmi kormány kötelezi magát, hogy hasonlóképp 1883. június hó 15/3-ig egy, ezen vasútvonalhoz csatlakozó vasutat fog építtetni, mely a magyar-szerb határtól Belgrádnál kiindulva, a Morava völgyén felfelé Nichig fog vezetni, két kiágazással, melyeknek egyike Nichtől a szerb-bolgár határig Bellova felé Konstantinápoly irányában, másika pedig Nichtől a szerb-török határig Salonik felé fog nyúlni, úgy hogy egy megfelelő ponton a salonik-mitrovitzai vonalhoz csatlakozzék.

III. Cikk. Mindkét kormány kötelezi magát, hogy az előbbi cikkben megjelölt csatlakozási vonalak építését, késedelem nélkül, legkésőbb azonban 1880 június hó 15-től/3-tól számított hat hónap alatt megkezdendi, még pedig először is a műszaki tekintetben legnehezebb munkálatok kivételével. Kötelezik továbbá magukat, hogy ezen vonalakat a befejezésükre meghatározott időpontban a forgalomnak át fogják adni oly módon, hogy Szerbia a szerb vasutakat Belgrádtól kiindulva fogja megnyitni, és hogy a Nichtől dél felé elágazó két vasút közül sem egyiket, sem másikat előbb a forgalomnak át nem adja, mint az északi összeköttetést, ideértve a magyar vasútvonalhoz való csatlakozást Belgrádnál, mely ezen időpontig szintén el fog készülni.

A szerződő felek arra fogják egyesíteni igyekezetüket hogy az 1878 július 8-án / június 26-án Berlinben kötött egyezmény 1. pontjában jelzett csatlakozások a Nichnél szétágazó szerb vasutak közt egyrésztől és a már létező salonik-mitroviczai, valamint a konstantinápoly-bellovai vonalak közt másrésztől, mielőbb biztosíttassanak, oly módon, hogy ezen csatlakozások ugyancsak 1883. évi június 15. / 3-ig befejezve és a forgalomnak átadva legyenek.

A szerződő kormányok Törökország és Bulgária kormányaival e célból egyetértő tárgyalásokat fognak megindítani, hogy a szükséges megállapodások lehető siettetéssel létesíttessenek.

IV. Cikk. Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a 2. cikkben megjelölt vonalak csatlakozását egy, a Száván Belgrád mellett létesítendő híd által fogják eszközölni.

V. Cikk. A Száván átvezető állóhíd, mely a két vasútvonal közötti összeköttetés létesítésére szolgáland, és mely Belgrád város és a fölötte fekvő szigetek közt lesz építendő, azon helyen és oly módon lesz elhelyezendő, a mint azt a magyar és szerb kormányok által egyidejűleg kiküldött külön szakértő bizottság meg fogja állapítani.

Ezen bizottság ugyanakkor meg fogja állapítani azon munkálatokat is, melyek a hidépítés következtében a folyam partjainak biztosítása és a víz folyásának szabályozása céljából elkerülhetleneknek mutatkoznak.

A bizottság a fennforgó kérdésekre nézve minél előbb, legkésőbb azonban a jelen egyezmény ratificatiójától számítandó hat hónap alatt tartozik megállapodásra jutni.

Az említett bizottság a Száván építendő hídnek, továbbá a folyam szabályozása és a partok biztosítása végett kölcsönösen teljesítendő munkálatoknak terveit és költségvetéseit kidolgozván, azokat a két kormány jóváhagyása alá terjesztendi. Megjegyzendő azonban, hogy az egyik vagy másik rész területén esetleg szükséges ártéri hidak a bizottság költségvetésébe felvétetni nem fognak. Minthogy a belgrádi állomás elhelyezése a Száván építendő híd

fekvésével összefüggésben áll, ezen bizottság arra is hivatva lesz, hogy az említett állomás elhelyezése fölött véleményt adjon.

A Szávahíd munkálatainak, nemkülönben az ezen híd szilárdságának biztosítására feltétlenül szükségesnek ismert folyamszabályozási és partvédelmi létesítményeknek költségeit fele részben a magyar és fele részben a szerb kormányok, illetőleg az engedélyesek fogják viselni.

Ezen hídnak és azzal összefüggésben a folyamszabályozási és partbiztosítási munkálatoknak fenntartási és javítási költségei ép úgy, mint az építési költségek, fele részben a magyar, fele részben pedig a szerb kormányt, illetve az engedélyeseket fogják terhelni.

VI. Cikk. A megelőző cikkben említett hídépítési, továbbá az ezzel kapcsolatos folyamszabályozási és partbiztosítási munkálatoknak végrehajtása, a szerb kormánnyal eszkölendő megállapodás alapján, a magyar kormány által egy közös vállalkozóra fog bízni.

Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a reá eső költségösszeget a vállalkozóval kötendő szerződésben meghatározandó határidőkben és részletekben ki fogja fizetni.

Mindkét kormánynak joga van, az építési munkálatokat, e célra kiküldendő szakértő megbízottjaik által, közös egyetértés mellett, ellenőriztetni.

A híd fenntartásának vagy esetleg helyreállításának, nemkülönben a folyam szabályozása és a partok biztosítása érdekében közösen végrehajtandó munkálatoknak évi költségei évenként, a vasútüzleti számadások lezárása után fognak megállapíthatni.

Az álló híd építése a Száván a 2-ik cikkben meghatározott idő alatt lesz befejezendő.

VII. Cikk. A Száva-híd a két szerződő fél egyikének különös engedélye nélkül, a másik szerződő fél által, akár béke, akár háború idején sem csapatok szállítására, sem pedig bármely más hadi célra nem használható, továbbá sem meg nem erősíthető, sem le nem rombolható.

VIII. Cikk. A vasúti, valamint a vámkezelési határszolgálatot illetőleg, következő megállapodások történtek:

- a) A vonatok átadása és átvétele a belgrádi állomáson fog eszközöltetni;
- b) A csatlakozó vasutak igazgatóságai az üzlet kezelésére nézve egyezményt fognak kötni, és azt a két kormány jóváhagyása alá terjesztendik.
- c) a vámkezelési eljárás Magyarország részéről a zimonyi és Szerbia részéről a belgrádi állomáson fog eszközöltetni, ez azonban ki nem zárja, hogy a szerződő felek egyikének vámkezelő közegei, a forgalom könnyítése és a két kincstár érdekeinek megvédése céljából, a másik szerződő fél területén is a határvám-

hivatal közelében, vámkezelési hivatalos kötelességeikben el ne jár hassanak. Ez irányban azonban a szükséghez képest külön egyezkedés fog történni.

Elvíleg megállapítatik még, hogy a magyar-szerb határ és a belgrádi álmomás közt fekvő vonalszakasznak, nemkülönben a Száva hídnak üzlete és fenntartása, kivéve magát a belgrádi állomást, melynek közös használata azonban a magyar vasút részére biztosítva leend, a szomszéd magyar vaspályának fog átengedtetni. Az üzletkezelés módozatai, valamint az említett vonalszakasz üzletkezeléseért fizetendő kárpótlás módja a *b)* pont alatt érintett egyezségben lesznek megállapítandók.

IX. Cikk. Az építendő összes vasutakon, a szerződő felek alattvalói között sem a szállítási árak és nyilvános díjtételek, sem pedig a szállítás módja és ideje tekintetében különbség nem fog tétetni.

Nevezetesen a két állam egyikéből a másikba szállított áruk, akár végleg ott maradnak, akár csak átszállítatnak, a fent említett bármely tekintetben nem részesíthetők kedvezőtlenebb elbánásban, mint azon áruk, melyek magából az illető államból vitetnek ki vagy ott maradnak. Ezenkívül ezen vonalak üzletkezelése és szerkezete egyenlősíttetni fog Ausztia-Magyarország elsőrendű vasútaival, valamint az erre vonatkozó szabályzatok is az Ausztia-Magyarországban érvényes határozatokkal lehetőleg összhangba fognak hozatni, különösen a mi a vasutaknak az azokat használó közönséggel szemben fennálló jogait és kötelességeit illeti.

X. Cikk. Az említett vasutak, a mennyiben a kölcsönös forgalom érdekei azt kívánják, egyöntetű szabályok szerint építendő és kezelendő, nevezetesen:

1. a sinközök távolsága a kapcsolatos vasutakéval egyenlően, 1. 436 méterben állapítatik meg;

2. A forgalmi eszközök lehetőleg egyenletes szabványok szerint állítandók elő, mindenesetre azonban oly módon, hogy egyik állam vonalairól a másik állam vonalaira szabadon átmehessenek.

3. A jelzési eszközökre nézve a szóban levő két vonalon, mindkét ország területein, lényegileg egyöntetű szabályok alkalmazandók.

XI. Cikk. A szerződő felek gondoskodni fognak, hogy a két állam érdekelt vaspályagazgatóságai a személyek és áruk szállítására egyrésztől az oszt-rák-magyar monarchia fontosabb vasúti állomásai, másrésztől Szerbiának és az azon túl fekvő Balkán tartományoknak állomásai között, közvetlen irányítások vagy közvetlen árszabályok létesíttessenek, a mennyiben ennek szükségét a szerződő felek felismerik. A közvetlen forgalomra vonatkozó egyöntetű szállítási feltételek megállapítása, a két fél illetékes felügyelő hatóságai közvetlen egyetértésének marad fenntartva.

Mindkét kormány teljes szabadságot tart fenn magának a helyi forgalom árszabályainak meghatározására nézve, azaz oly áruknak saját területén való szállítására nézve, melyek nem külföldről érkeznek, vagy az illető állam szabad forgalmába vámkezelési kiadás útján még át nem mentek, nemkülönben melyek nincsenek kivitelre szánva.

A nemzetközi és átviteli forgalom tekintetében Szerbia az osztrák-magyar monarchiának a legkedvezményezettebb nemzet szerinti elbánást biztosítja és pedig akképp, hogy Szerbia a jelen egyezmény alapján építendő saját vasútain azon áruk vagy bármely szállítmányok javára, a melyek Szerbiából egy harmadik államba ki-, vagy egy harmadik államból Szerbiába beszállítatnak, vagy a melyek Szerbián átvitlenek, sem közvetlenül, sem közvetve, kilométerenkint alacsonyabb egységdíjakat, vagy másnemű kedvezményeket és könnyebbségeket nem fog engedélyezni, mint melyeket hasonló árukra nézve, az Ausztria-Magyarországgal való forgalomban alkalmaz. Viszont azonban Szerbia ugyan-ezen előnyöket fogja élvezni a Budapestig terjedő magyar csatlakozási vonalon, nem különben azon vasutakon, a melyek ma Budapestet Béccsel összekötik, a mennyiben már létező, akár engedélyokmányok által, más czímen szerzett jogok ennek útját nem állják. - Ezenfelül mindkét kormány oda fog törekedni, hogy az Osztrák-Magyarországból Szerbiába vagy viszont szállított áruk és egyéb küldemények viteldíjai, a szerb vasutakon és a jelzett magyar csatlakozó vasúton ugyanazonosak legyenek.

XII. Cikk. Minthogy a II. cikkben említett vasutaknak nemcsak azon céljuk van, hogy az osztrák-magyar monarchia és Szerbia közt közvetlen vasúti összeköttetést létesítsenek, hanem az is, hogy egyrészt a szerb fejedelemséget az európai continenssel, másrészt pedig az osztrák-magyar birodalmat a Balkánon túli tartományokkal közvetve összeköttetésbe hozzák, annál fogva a két kormány által egyetértőleg megállapítandó menetrendeknél mindig tekintet leendő arra, hogy az ezen vonalakon az átmenő forgalomnak szükség szerinti közvetítésére szolgáló személy- és tehervonatok, a szomszéd magyar vasutakon lehetőleg közvetlen és kényelmes csatlakozást találjanak. A két kormány egyetértőleg fog eljárni arra nézve is, hogy ezen vonatoknak egyúttal a bolgár és a török vasutakon hasonló csatlakozás biztosíttassék.

Az átmenő személyforgalmat közvetítő vonatok számát illetőleg különösen megállapítatik, hogy naponként minden irányban a postát és személyeket szállító legalább két vonat közlekedjék, melyek egyikének menetsebessége, a megállásokat is ide értve, óránként 40 kilométernél kisebb ne legyen. Ezen legkisebb menetsebesség az üzlet-megnyitást követő hat hónap tartamára, óránként (a megállásokat is beleértve) 35 kilométerre szállítható le.

XIII. Cikk. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy a vasúti forgalmat általaik között minden háborgatás és akadályozás ellen biztosítani fogják.

Kölcsönösen ki lesz zárva a szerződő felek egyikének területén minden végrehajtás az ott levő, de a másik fél valamely vasútajának tartozékát képező tárgyakra, nevezetesen ingatlan és ingó eszközökre, ide értve a forgalmi eszközöket, a pénztári készleteket és más szállítási vállalatokkal szemben, a kölcsönös forgalomból származott követeléseket is.

XIV. Cikk. A jelen egyezmény értelmében Szerbiában építendő vasutakon, a kölcsönös forgalomban, a szállítmányok és szállító eszközök fertőztelenítésénél-, valamint az emberi és állati ragályok elleni egyéb óvintézkedéseknél, lehetőleg ugyanazon eljárás fog alkalmaztatni, mely az osztrák-magyar vonalakon más államokkal szemben érvényes.

XV. Cikk. A territorialis jog gyakorlására és a területeiken fekvő vasútvonalak felügyeletére mindkét kormány állandó biztosokat fog kirendelni, oly célból, hogy azok saját kormányukat az illető vasúttal szemben mindazon esetekben képviseljék, a melyek közvetlenül sem a bírói, sem a rendőri, sem pedig a pénzügyi helyi hatóságok illetékességi körébe nem tartoznak, vagy más módon szabályozva nincsenek.

Mindkét szerződő államnak a vaspályák felügyeletével megbízott hatóságai, úgyszintén a csatlakozó vasutak igazgatóságai, az üzletre és forgalomra vonatkozó ügyekben egymással közvetlenül érintkezhetnek.

XVI. Cikk. A belgrádi állomás csakis az üzleti szolgálat tekintetében levén közös, Szerbia úgy ezen állomáson, mint az ezen állomás és a szerb-magyar határ közt fekvő vonalrészén is a teljes területi fenségjogot (ideértve az igazságszolgáltatási és rendőri jogot is) gyakorolja.

A két szerződő fél kölcsönösen megígéri, hogy a másik fél területén a jelen egyezmény folytán szervezendő állásokban sem hivatalt, sem munkát oly egyénekre tudva bízni nem fog, kik közönséges bűntényekért vagy vétségekért, csempészetért vagy a pénzügyi törvények ellen elkövetett súlyos áthágásokért jogérvényesen elítéltettek; valamint megígérik, hogy az illető engedélyeseket hasonló irányban szintén kötelezni fogják.

Egyik szerződő államnak ezen egyezmény folytán a másik állam területén állomásozó hivatalnok és szolgaszemélyzete, szolgálati és fegyelmi tekintetben kizárólag azon kormány alá tartozik, a mely azokat kinevezte.

Ugyanezen személyzet tekintetében mindenik kormány fenntartja magának azon jogot, hogy a saját szolgálatában alkalmazott saját alattvalói ellen, minden az ezen államban elkövetett bűntett vagy vétség miatt vizsgálatot rendelhessen el, továbbá minden polgári, gyámsági és gondnoksági ügyben ítélhessen, nevezetesen úgy a hagyatéki ügyeket szabályozhassa, valamint az

ezen alkalmazottak vagy hivatalnokok vagyona felett csődöt rendelhessen és az esetleges végleszárolást eszközölhesse.

A szerződő felek mindezen esetekben az illető hatóságokat a törvényes és szükséges támogatásban kölcsönösen fogják részesíteni.

XVII. Cikk. A podgyász, valamint a be- és kiviteli áruk vámkezelése körül követendő eljárásra nézve, melynek módozatai közelebbi egyezkedés tárgyát képezendik, mindkét kormány kölcsönösen biztosítja egymást, hogy a II-ik cikkben megjelölt vonalakon a forgalom érdekében mindazon könnyebbítéseket és egyszerűsítéseket fogják engedélyezni, melyek az illető államban érvényes törvények alapján megadhatók.

A szerződő felek a kölcsönös vasúti forgalmat saját területeiken lehetőleg könnyíteni fogják a csatlakozó vonalak közvetlen kapcsolatba hozatala és a forgalmi eszközöknek egyik vasútról a másikra akadálytalan átbocsátása által.

A szerződő felek ott, hol a határon közvetlen vasúti csatlakozás áll fenn, és a forgalmi eszközök egyik vonalról a másikra átmennek, felmentendik az árukat a bevallás, a kirakás és a határvámi vizsgálat, valamint a csomaglezárolás alól, feltéve, hogy azok szabályszerűen zárolt kocsikban érkeznek és ugyanezen kocsikban az ország belsejének oly helyére továbbíttatnak, hol a megfelelő kezelésre jogosult vám- vagy pénzügyi hivatal létezik és hogyha a határ átlépése alkalmával a rakodási jegyek és a fuvarlevelek átadása által bevallva lettek.

Azon áruk, a melyek a szerződő felek egyikének területén szabályszerűen zárolt kocsikban és kirakodás nélkül keresztülvitetnek és a másik államból jönnek vagy oda rendeltetvék, a bevallás, kirakodás és a vámvizsgálat, valamint a csomag-lezárolás alól úgy az ország belsejében, mint a határon fel lesznek mentve, feltéve, hogy a rakodási jegyek, valamint a fuvarlevelek átadása által, mint átmenő áruk bevallva lettek.

Ezen intézkedések alkalmazása azonban azon feltételhez van kötve, hogy az érdekelt vasút igazgatóságai felelősséget vállalnak arra nézve, miszerint ezen kocsik kellő időben és sértetlen zárral érkezendnek azon hivatalhoz, mely akár az ország belsejében, akár a határon, hol az áru az országból ismét kilép, a kezelésre hivatva van.

Jóllehet, hogy az itt említett határozmányok vasúti szállítmányok átrakásánál általában nem alkalmaztatnak, mégis oly esetekben, ha az áruknak átrakása a fel- és leadási helyek nagy távolsága miatt szükségessé válik, a szóban forgó kedvezmények a kérdéses átrakodásokra is kiterjeszthetők, ha ez szabályszerű ellenőrzés mellett történik.

XVIII. Cikk. A magyar és szerb posta- és távírda-igazgatóságoknak fenntartatik, hogy a szóban forgó vasutakon a posta- és távírda-üzlet szabályozása iránt külön egyezményt kössenek. Erre nézve egyébként már most megállá-

píttatik, hogy a posta- és távírdai berendezések és az ezekre vonatkozó szabályzatok a rendszeres vasúti forgalom igényeivel összhangzásba hozandók.

XIX. Cikk. Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a mennyire az állam biztonsága megengedi a forgalmi közös-érdekek szempontjából a határrendészet gyakorlásában lehető könnyítéseket fog engedni.

XX. Cikk. A szerződő felek közösen oda fognak működni, hogy az 1878 július 8-án / június 26-án Berlinben kötött szerződés értelmében, az osztrák-magyar monarchia, Szerbia, Törökország és Bulgária megbízottjaiból alakítandó bizottság, az említett szerződés által reá ruházott feladat megoldása céljából mielőbb összeüljön. E célból a szükséges intézkedéseket a jelen szerződés megerősítő okmányainak kicserélése után azonnal megteendik.

XXI. Cikk. Jelen egyezmény az illető törvényhozó-testületek elé fog terjesztetni és életbe lép a megerősítő okmányok kicserélése után azonnal, mi Bécsben és pedig legkésőbb 1880 június 15. / 3-án fog megtörténni.

Minek hitelével a meghatalmazottak a jelen egyezményt aláírták és pecsétjeikkel ellátták.

Aláírások

Zárjegyzőkönyv

Az osztrák-magyar monarchia és Szerbia közt a mai napon megkötött egyezmény aláírása előtt, az alólírott meghatalmazottak a következő nyilatkozatokat tették, melyek magának az egyezménynek kiegészítő részét képezendik.

Miután a m. kir. kormány a szerződés 2. Cikke szerint kötelezettséget vállalt, hogy Budapesttől Zimonyon át, a magyar-szerb határig, Belgrádnál vasuti összeköttetést létesít, fenntartván azonban magának, hogy ezen összeköttetést akár egy Budapesttől kiinduló új vonal által, akár pedig valamely már létező vasúthoz való csatlakozás útján létesíthesse, a szerb meghatalmazott kérdésére, az osztrák-magyar meghatalmazott kinyilatkoztatja, hogy a m. kir. kormány az említett „már létező vasúthoz való csatlakozás” alatti csatlakozást a már létező vasúthoz, Szegednél vagy Nagy-Kikindánál érti.

A mai napon aláírt egyezmény tárgyalásai alkalmával a szerb fejedelmi kormány különös súlyt fektetett arra, hogy a Níchtól Píroton át, a szerb bolgár határig, Bellova felé, Konstantinápoly irányában vezetendő vasút építésére kitűzött határidő csak azon naptól számítassék, melyen ezen vasútnak csatlakozása a Bulgáriával kötendő szerződés által biztosítva lesz, minthogy ezen vasútnak értéke mindaddig, míg annak a bolgár vonalrészhez csatlakozása biztosítva nem leend, az építés által igényelt pénzügyi áldozatokkal semminemű arányban nem állana.

A császári és királyi kormány kész levén e pénzügyi nehézségeket számba venni, mindkét szerződő fél megállapodott abban, hogy közösen oda fognak törekedni, miszerint a berlini szerződés által Bulgáriára rótt kötelezettség értelmében, a bolgár vonalrésznek kiépítése idejében biztosíttassék. Azon esetre azonban, ha minden várakozás ellenére, a jelen egyezmény megerősítő okmányainak kicserélése napjától számított egy év alatt Bolgárországgal az egyezmény megköthető nem lenne, a szerződő felek már most abban egyeztek meg, hogy a Nichtól Piroton át a szerb-bolgár határig vezetendő vasút építési határideje azon naptól számíttassék, melyen ezen vasútnak csatlakozása, a Bulgáriával kötendő szerződés által biztosíttatni fog, mely esetben Szerbia azonban köteles leendő, a szóban álló vonalat ezen időponttól számítandó három év alatt kiépíteni és a nemzetközi forgalomnak átadni.

Önként értetik, hogy a VI. cikk első bekezdésében említett közös szerződés létesítése céljából, a Száván építendő híd munkálatainak Budapesten leendő kiadásánál, a szerb fejedelmi kormánynak egy kiküldöttje közre fog működni.

A jelen jegyzőkönyv, mely minden további külön ratificatio nélkül a vonatkozó egyezmény megerősítő okmányai kicserélésének egyszerű ténye által, a szerződő felek által jóváhagyottnak és szentesítettnek fog tekintetni, két egyenlő példányban állíttatott ki Bécsben, 1880 április 9-én / márczius 28-án.

1891. évi XL. törvénycikk

a rumán királysággal létesítendő vasúti és közúti összeköttetésekről,
s úgy az ezekre, mint a már létező csatlakozásokra vonatkozó viszonyok
szabályozásáról.

(Szentelést nyert 1891. évi november hó 3-án.

Kihirdettetett az országos törvénytarban 1891. évi decemeber hó 8-án.)

Ő császári és apostoli királyi Felsége, úgyszintén Rumánia királya ő Felségének meghatalmazottjai által a vasúti és közúti csatlakozások, valamint az ezekre vonatkozó viszonyok szabályozása tárgyában 1891. évi márczius hó 14-én / 2-án Budapesten kötött s aláírt egyezmény a törvényhozás részéről elfogadtatván, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Ő Felsége Ausztria császára, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya

és

Ő Felsége Rumánia királya

a két határos állam már létező vasúti összeköttetéseire vonatkozó viszonyok újbóli szabályozását és egyúttal a két állam közti közlekedési vonalak

szaporítását óhajtván, elhatározták, hogy ezen czélból egyezményt kötnek és meghatalmazottaikul kinevezték és pedig:

következik a meghatalmazottak megnevezése

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik közlése után a következő cikkekben állapodtak meg:

I. CZIKK. A két magas szerződő fél megegyezik az iránt, hogy a magyar és rumán vonalnak Tömösön (Predeal) és Orsován (Verciorova) már létező csatlakozásaitól eltekintve és azon csatlakozások sérelme nélkül, melyek létesítése később a két államnak kölcsönösen érdekében fog állani, hálózatukat a következő pontokon fogják összekötni, u. m.:

Ghymes-Palánka és Vöröstorony-Riul-Vadului-nál.

II. CZIKK. A magas szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy mindegyikük saját területén akár engedélyezés, akár pedig állami költségén gondoskodni fog arról, hogy a fentemlített két új csatlakozási vonal lehetőleg rövid idő alatt, de legkésőbb a jelen egyezmény ratificatiójának kicserélése napjától számított hat év alatt kiépíttessék és üzembe helyezzessék.

III. CZIKK. A magas szerződő felek elvben elismerik annak hasznosságát, hogy vasúti vonalaikat a Vulkán szorosan át összeköttetésbe hozzák, és akként fognak eljárni, hogy ezen összeköttetés, a mint azt a körülmények megengedik, létesíttessék.

Ezen czélból nem lesz szükséges új egyezményt kötni, miután a jelen egyezmény határozmányai az utóbb említett csatlakozásra is minden tekintetben alkalmazhatók lesznek.

Ha ezen összekötő vonal kiépítésének megkezdése czélszerűnek fog mutatkozni, az illető kormányok, a nélkül, hogy az előbbi cikkben kilátásba vett határidő lejártát megvárják, ezen összeköttetés létesítésére vonatkozó időpont megállapítása végett alkudozásokba fognak bocsátkozhatni.

IV. CZIKK. A jelen egyezmény megkötése után azonnal külön vegyes bizottság fog a határpontokhoz: Ghymes-Palánka és Vöröstorony-Riul-Vadului-ra a végből kiküldetni, hogy az előkészítő tanulmányok és a szükséges műszaki munkálatok eszközöltetvén, a vasútvonalak csatlakozási pontjai meghatározassanak.

A két kormány ezen bizottság javaslatai alapján közös egyetértéssel fogja megállapítani az említett csatlakozási pontokat.

E tekintetben a jelen egyezmény ratificatiójától számítva legkésőbb egy év alatt végleges határozat hozandó.

V. CZIKK. A csatlakozó vonalak mindegyikén és lehetőleg közel a határhoz külön határállomások fognak létesíttetni.

Mindazonáltal, ha a terepviszonyok, illetve a terület természete oly munkálatokat és költségeket okoznának, melyeknél fogva nem lenne indokolt külön pályaudvarokat építeni, akkor a magas szerződő felek a IV. cikkben említett vegyes műszaki bizottság tanulmányai és javaslatai alapján közös nemzetközi pályaudvarokat fognak építtethetni. Ezen esetben oly módozat lesz elfogadandó, mely a terület megválasztását illetőleg a viszonyosság elvét biztosítja.

VI. CZIKK. Azon állam részére, mely külön határállomással nem bírand s ennél fogva a szomszéd állam területén fekvő valamely közös nemzetközi állomáson fogja hivatalait elhelyezni, fenntartva marad a jog arra nézve, hogy a nemzetközi közös állomás használatáról lemondhasson és saját területén magának határállomást építhessen. Mindazonáltal ezen jog csak azon feltétel alatt érvényesíthető, ha az ebbeli szándékról a szomszéd államkormány legalább két évvel azon időpont előtt értesítetik, a midőn a szolgálatnak tényleges elkülönítése foganatosítani kívántatik. Ezen határidő a már létező közös nemzetközi állomásokra nézve jelen egyezmény aláírásának időpontjától kezdődik; a később létesítendőkre nézve azonban csak megnyitásuktól számított nyolcz év múlva.

Valamely közös nemzetközi állomás használatának felmondása esetén az első berendezés munkálatai és építkezései fejében semminemű kártérítés sem követelhető. Ellenben az utolsó tíz évi időszakban teljesített nagyobbítási munkálatok, úgymint új vágányok fektetése és épületek létesítése vagy bármely más, akár a közös szolgálat szükségleteinek kielégítésére, akár pedig a szomszéd állam kizárólagos használatára szolgáló kiegészítési munkálatok fejében azon állam, mely a közös nemzetközi állomásnak tulajdonosa, a mennyiben a mondott munkálatok költségeit viselte, a tényleges kiadások 10 év alatt leendő törlesztése alapján kamatok számbavétele nélkül megállapítandó kártérítési összegre tarthat igényt.

VII. CZIKK. A közös nemzetközi állomások használata az ezen állomások és a határ közt fekvő vonalszakaszok üzletkezelési módja a külön és közös helyiségek építéseért járó megtérítés és járandóságok megállapítása, az ezen állomások és a határ közt teljesítendő kölcsönös szolgálatok kiegyenlítési módjának meghatározása, a vasútigazgatóságok közt az illető kormányok jóváhagyásának feltétele alatt létesítendő megegyezés tárgyat fogják képezni.

Ugyancsak az illető kormányok fogják közös egyetértéssel szabályozni azon kérdéseket is, a melyekre nézve a vasútigazgatóságok közt megegyezés nem jöhetett létre.

VIII. CZIKK. A mi a külön határállomások használatát és az ezen állomások és a határ közt fekvő vonalszakaszok üzletkezelését illeti, e tekintetben a két vasútigazgatóság megállapodást fog létesíteni, mely az illető kormányoknak jóváhagyás végett bemutatandó.

Ugyancsak az illető kormányok fogják közös egyetértéssel szabályozni azon kérdéseket is, a melyekre nézve a vasútigazgatóságok közt megegyezés nem jöhetett létre.

A létesítendő megegyezésnél a következő általános elvek tartandók szem előtt:

a) A két magas szerződő fél mindegyikének területéről kiinduló vonatok a szomszéd határállomásig az illető állambeli vasútigazgatóság által és ezen igazgatóság költségeire fognak továbbíttatni.

Ha azonban helyi körülmények és a határállomások fekvése következtében az üzemnek ezen módja nehézségekbe ütköznék, és az igazgatóságoknak meg nem felelne, akkor ezeknek jogukban álland kölcsönös egyetértéssel és a teljes viszonyosság alapján a határállomások egyikét a vonatok átvételének és továbbításának céljára kijelölni.

b) Mindegyik igazgatóság gondoskodni tartozik a területén fekvő vonalrész fenntartásáról és az ezen vonalrészen teljesítendő felügyeletről.

c) A két állomás és a határok közt fekvő vonalszakaszokon a két állam mindegyikének hálózatán egészen az illető határállomásig személyek és áruk szállítására érvényes átlagos kilométeres díjszabásnak megfelelő szállítási díj fog szedetni. Az ez alapon létesített díjtételek egyesíthetők és a két állomás közti egész forgalomra érvényes összdíjtételekké alakíthatók át.

d) A két határállomás közti forgalomban mindkét részről beszedendő díjak olyformán fognak elosztatni, hogy a kölcsönös terhek és teljesítmények méltányosan kiegyenlítsenek.

IX. CZIKK. A létesítendő vasutak, a mennyire azt a közös érdek meg fogja kívánni, egyenlő szabályok szerint építendőek és kezelendőek.

Már ezúttal is megállapítatik, hogy a magyar és rumán vasúthálózatok összekötő vonalai a két sin belső szélei közt 1.435 m. nyomtávu szabványos vágányokkal építendőek.

A két kormány közös egyetértéssel fogja megállapítani a nemzetközi állomások terveit.

Ezen tervekben gondoskodni kell a különböző ott berendezendő hivatalok elhelyezéséről és helyiségeiről, valamint ezen hivatalok tisztviselőinek és alkalmazottainak lakásáról.

A mennyiben későbbi változtatások vagy nagyobbítások szüksége elismertetnék, ezek a két vasútigazgatóság külön megegyezése alapján, az illető kormányok jóváhagyásának fenntartása mellett, fognak megállapíttatni.

X. CZIKK. A két vasútigazgatóság mindegyike saját vonalain és saját határ-állomásáig maga fogja megállapítani vonatainak menetrendjét.

A két igazgatóság tartozik a vonatok csatlakozását illetőleg oly megállapodást létesíteni, hogy az utasokra és árukra nézve minden oly késedelem elkerültesse, mely a kezelési szolgálat, a vám- és útlevél-vizsgálat által igazolva nincs. Az egyenmű vonatok csatlakozása, a mennyire csak lehet, biztosítandó.

A jelen egyezmény tárgyát képező vonalakon naponta legalább egy személyszállító vonat fog mindkét irányban közlekedni. Ez a vonat, a mennyire lehetséges, csatlakozásba fog hozatni a folytatólágos vonalon akkor érkező és induló vonatokkal.

XI. CZIKK. Az egyik állam lakosai a másik államban a szállítási és kezelési díjakat és feltételeket illetőleg ép oly kedvező elbánásban fognak részesülni, mint a belföldiek.

A díjszabások, a mennyire lehetséges, a két állam kereskedelmi érdekeinek kedvezően fognak felállíttatni.

XII. CZIKK. A vasúti rendészetet úgy a közös nemzetközi, mint a külön határállomásokon és az összekötő vonalakon a két állam mindegyike illetékes hatóságainak felügyelete alatt és az illető területen érvényes törvények és szabályoknak megfelelően első sorban a vasúti hivatalnokok és alkalmazottak fogják gyakorolni.

A két kormány mindegyike a szomszéd kormány hivatalnokait és alkalmazottait a vonal felügyelete és biztonsága érdekében kifejezett működésükben a szükséges segélyben és támogatásban fogja részesíteni.

XIII. CZIKK. A teljes souverainitás, az igazságszolgáltatási és rendészeti jogot is beleértve, a közös nemzetközi állomásokon és ezen állomások és a határ közt fekvő vonalszakaszokon a magas szerződő felek közül kizárólag annak marad fenntartva, a melyiknek területén a határállomás fekszik.

Szabadságában fog azonban állni a szomszéd kormánynak:

1. hogy az említett állomásokon vagy az említett összekötő vonalakon alkalmazott alattvalóik ellen minden általuk hazájuk ellen elkövetett büntett vagy vétség miatt vizsgálatot indítson;

2. hogy tisztviselői vagy alkalmazottai hagyatéki ügyeit rendezhesse;

3. hogy az említett tisztviselőinek vagy alkalmazottainak vagyonára a csődöt kimondhassa és vagyonuk esetleges felszámolását foganatba vehesse.

Mindazonáltal a belföldi igazságszolgáltatás megtartja azon jogot, hogy a területén fekvő javakra nézve külön csődöt mondhasson ki.

A szerződő kormányok az illető hatóságoknak kölcsönösen minden esetben a szükséges törvényes segélyt nyújtandják.

Mindarra nézve, a mi a jelen egyezményben kifejezetten nem érintett és különösen a mi a behozatal, kivitel és átvitel megtiltását vagy megszorítását illeti, a két szerződő állam mindegyikének külön törvényei maradnak irányadók.

XIV. CZIKK. A magas szerződő felek kölcsönösen megígérik egymásnak, hogy a határállomásokon és az összekötő vonalakon tudva nem fognak oly egyéneknek alkalmazást vagy munkát adni, a kik büntett vagy vétség, csempészet vagy a vám- és pénzügyi szabályok áthágása miatt törvényesen elítéltettek.

XV. CZIKK. Az egyik szerződő államnak olyan tisztviselői és alkalmazottjai, kik a jelen egyezmény értelmében a másik állam területén székelnek, szolgálati és fegyelmi tekintetben kizárólag saját államuk hatóságának vannak alávetve.

Fel vannak jogosítva szolgálatukat a saját államukban érvényes szabályzatok és utasítások értelmében teljesíteni, a szabályszerű egyenruhát és fegyvereket viselni és a saját hazájuk törvényeiben megállapított esetekben akár a rendőri, akár pedig a behozatal-, kivitel- vagy átvitelre vonatkozó vámszabályok áthágásánál tetten kapott egyéneket letartóztatni. A kihágás tárgyait lefoglalhatják és a vétkeseket hazai hatóságaiknak kiszolgáltatathatják.

Ezen felül, ha azon állam érdekében, a hol székelnek, a vám- vagy egyedáruságra vonatkozó törvények áthágását fedezik fel, részt követelhetnek azon jutalékból, mely a szabályok értelmében az áthágásból eredő bírságból a feljelentőknek jár.

A helyi hatóságok ezen hivatalnokokat és alkalmazottakat szolgálataik teljesítése alkalmával általában ugyanoly segélyben és támogatásban fogják részesíteni, mint saját hazájuk hivatalnokait és alkalmazottait.

XVI. CZIKK. A szomszéd állam különböző hivatalai által a közös nemzetközi állomáson elfoglalt helyiségek az illető állam czímerének és nemzeti színeinek kifüggesztése által fognak megjelöltetni. A különböző megjelölések és feliratok mindkét állam nyelvéen kiteendők.

XVII. CZIKK. A szomszéd állam azon tisztviselői és alkalmazottai, a kiknek szolgálati székhelye valamely közös nemzetközi állomáson van, valamint a családjukhoz tartozó és egyéb velük közös háztartásban élő egyének ugyanoly védelemben fognak részesülni, mint a belföldiek.

Egész tartózkodásuk idejére alá lesznek vetve a belföldi törvényeknek és ép úgy fogják fizetni a közvetett adókat, mint a belföldiek; de sem ők, sem családtagjaik nem lesznek alávetve az újonczozási törvénynek, a nemzetőrségnél való szolgálatnak, az esküdtszéki ténykedésnek, a községi szolgáltatásoknak, az országban érvényes egyenes vagy személyes adóknak, szolgálatnak azok akár az állam, akár az illető megyei kerület, akár a községek elő-

nyére. Már használt bútoraik és egyéb ingóságai, valamint a saját használatukra behozott élelmi cikkekre nézve vámmentességben fognak részesülni.

Magától értetődik, hogy a székhelyükön netalán bírt ingatlanok után azon földadót fogják fizetni, a melynek ezen ingatlanok a helyi törvények értelmében alá vannak vetve.

XVIII. CZIKK. Úgy a külön határállomásokon, mint a közös nemzetközi állomásokon az idegenek rendőri ellenőrzése és nevezetesen az útlevél-vizsgálat a teljes viszonyosság alapján fog gyakoroltatni; szabadságában állván a magas szerződő felek mindegyikének úgy a belépő, mint a kilépő egyéneket a saját területükön érvényes rendőri törvényeknek és szabályoknak alávetni.

A két kormány arra kötelezi magát, hogy e tekintetben kölcsönösen mindazon könnyítéseket és egyszerűsítéseket meg fogják engedni, melyek az illető államokban érvényes törvényekkel összeegyeztethetők.

XIX. CZIKK.

A két kormány fel fogja menteni az útlevél-kényszer alól a két állam vasúti hivatalnokait és állami tisztviselőit, ha ezen minőségüket akár egyenruha, akár feljebbvalóik bizonyítványa által igazolják, valahányszor az említett egyének a jelen egyezményből eredő szolgálatok következtében a határt átlépik.

Az említett hivatalnokoknak és tisztviselőknek joguk lesz az egyenruhájuk alkatrészét képező fegyvereket viselni.

XX. CZIKK. A két állam posta- és távírdaigazgatóságai az összekötő vonalon teljesítendő szolgálat szervezése vagy módosítása iránt egyezsége fognak lépni.

XXI. CZIKK. A jelen egyezmény tárgyát képező és a határállomások közt fekvő minden összekötő vonal vámútnak fog tekintetni és meg fog engedtetni, hogy az utasok és árúk a határt úgy éjjel, mint nappal, valamint vásár- és ünnepnapokon is átlépjék.

XXII. CZIKK. Úgy a külön, mint a közös határállomásokon vámhivatalok fognak felállíttatni és mindegyik vámhivatal, a mennyiben ez hozzátartozik, a behozatali, kiviteli és átviteli árúk vámkezelését teljesíteni fogja.

Az említett hivatalok olyan utasítással lesznek ellátva, hogy működésük, a mennyire lehet, megfelelően a nemzetközi forgalom és kereskedelem érdekeinek.

XXIII. CZIKK. A mi az utasok podgyászának, valamint a behozatali, kiviteli és átviteli árak vámvizsgálatára és továbbítására vonatkozólag megállapítandó alakiságok részleteit illeti, e tekintetben a magas szerződő felek kölcsönösen biztosítják egymást, hogy a jelen egyezmény tárgyát képező vasútvonalak nem fognak kedvezőtlenebb elbánásban részesíttetni, mint bármely

más, a határig vezető vasútvonalaik, hogy egyszersmind a kereskedelem érdekében mindazon könnyítéseknek és egyszerűsítéseknek helyt fognak adni, melyek az illető államokban fennálló törvényekkel összeegyeztethetők.

XXIV. CZIKK

Minden vonatnak rendeltetési állomásonként külön-külön összeállított rakjegyzékkel kell felszerelve lennie.

Ezen rakjegyzékek vagy rakodási levelek, a melyekhez az összes egyéb megkívántató okmányok csatolandók, a vasútigazgatóságok által, a saját területükön érvényes törvényeknek megfelelően fognak kiállíttatni.

XXV. CZIKK. A két állam vámhivatalai a lehető leggyorsabb módon egymásnak tudomásukra fogják hozni azon tényekre vonatkozó észleleteiket, melyek a kölcsönös vámérdek, vagy az egyik, vagy másik államban a behozatal, kivitel vagy átvitel tekintetében fennálló tiltó rendszabályok szempontjából kárt okoztak vagy okozhatnak.

A vámjövedék főtisztviselőinek, valamint a két vámhivatal főnökeinek szabadságukban fog állani a másik vámhivatalnak minden lajstromába betekinteni és azokból másolatokat és kivonatokat készíteni.

XXVI. CZIKK. Az egyik állam vámhivatalánál belépő vagy kilépő áruk behozatalának vagy kilépésének bizonyítása a vámhivatalok részéről a lehető legrövidebb úton, például a másik állam vámhivatalának okmányaira vezetett egyszerű megjegyzés útján fog eszközöltetni.

XXVII. CZIKK. A magas szerződő felek a határon való kirakás, a vámvizsgálati módozatok és az egyes darabok ólomzárral való ellátása alól fel fogják menteni mindazon árukat, melyek a szabályzatnak megfelelő zár feltételére alkalmas kocsikban érkeznek és ugyanazon kocsikban az ország belsejében fekvő oly helyre szállítandók, a hol a szállítmányok vámkezelésére berendezett vám- vagy más pénzügyi hivatal létezik, mindezt azonban csak azon feltétel alatt, hogy a kérdéses áruk a belépés alkalmával az árúbevallás, rakjegyzék és fuvarlevél átadása útján be lettek vallva.

Azon áruk, melyek a szabályzatnak megfelelő zár feltételére alkalmas kocsikban, a nélkül, hogy azokból kirakatnának, a magas szerződő felek egyikének területéről a másiknak területére átvitelben fognak szállíttatni, úgy a belterületen, mint a határon való kirakás, vámvizsgálat és az egyes darabok ólompecsét alá való helyezése alól fel lesznek mentve, feltéve, hogy a belépés alkalmával az árúbevallások, a rakjegyzékek és fuvarlevelek átadás útján átviteli áruk gyanánt vallattak be.

A fenti szabályok mindazonáltal csak az esetben fognak alkalmaztatni, ha a szállításban résztvevő vasútigazgatóságok elvállalják a felelősséget azért, hogy a

kocsik a meghatározott időben és sértetlen pecsétekkel érkezzenek az ország belsőjében fekvő rendeltetési, vagy a kilépési vámhivatalhoz. Mindazonáltal joguk lesz az említett igazgatóságoknak, a mennyiben saját érdekeik szempontjából hasznosnak tartanak, az elégtelennek talált kocsizárt kiegészítettni.

Továbbá jogában álland az érdekelt vámigazgatásnak, ha a visszaélésnek komoly gyanúja merült fel, akár a határvámhivatalnál, akár bármely más vámhivatalnál az árukat megvizsgáltatni, vagy jogainak védelmére szolgáló bármely más eljárást alkalmazni.

XXVIII. CZIKK

A szomszéd állam vámhivatalának külön hirdetmény útján tudomására fognak hozatni azon rendeltetési helyek, a melyekre az illető határt átlépő tehervonatok az előbbi cikkben megjelölt könnyítések mellett továbbíthatók lesznek.

Ugyanez áll az említett helyekről szerkesztett jegyzékek utólagos módosítását illetőleg.

XXIX. CZIKK. A határállomások közt fekvő vonalszakaszokon közlekedő vonatok ezen szakaszokon minden tartózkodás nélkül kötelesek áthaladni.

A vámjövedék közegei a vonatokat mindkét irányban egyik határállomás-tól a másikig kísérhetni fogják, ha a két szerződő állam vámigazgatásai ezt szükségesnek találják.

Ez esetben a kísérő hivatali közegeknek, úgy az oda-, mint a visszautazás alkalmával díjmentes szállításra lesz joguk és akár a kocsik hídjain, akár a teherkocsikon, akár pedig a személyszállító kocsik azon osztályában foglalhatnak helyet, a melyre az illetőknek rangjuknál fogva igényük van.

XXX. CZIKK. A határ átlépése alkalmával a személyszállító kocsikban csak kézben hordható kis tárgyakat vagy oly tárgyakat szabad tartani, a melyeket az utasok magukkal szoktak vinni.

Az utasok podgyásza minden államban az ott előirt feltételek és eljárás mellett fog megvizsgáltatni. A gyors szállítás igényei, a mennyire lehetséges, figyelembe fognak vétetni.

XXXI. CZIKK. A személyvonatokkal gyorsárúként szállított áruk a tehervonatokkal szállított árukra nézve megállapított feltételek és eljárás alá fognak esni.

XXXII. CZIKK. A két vasútigazgatás köteles lesz az illető vámigazgatásokat minél előbb, legalább azonban 8 nappal előre értesíteni a nappal és éjjel közlekedő vonatok indulási, a határon való átlépési és érkezési idejére vonatkozó szabályzatok minden tervbe vett módosításáról.

Ezen szabály nem fog kiterjedni azon szükségleti vagy rendkívüli teher-vonatokra, melyek a fentebb említett könnyebbségeket élvezni fogják, felté-ve, hogy indításuk az illető vámhivataloknak kellő időben bejelentetett.

XXXIII. CZIKK. A tömös-predeáli összekötő vonalon fekvő és a rumán állam tulajdonát képező predeáli állomás közös nemzetközi állomásnak ismertetik el, a miből következik, hogy ezen állomásra jelen egyezménynek a közös nemzetközi állomásokra vonatkozó összes határozmányai alkalmaztatnak.

XXXIV. CZIKK. A magas szerződő felek azon óhajuk bizonyosságul, hogy a két állam közti közlekedési utak szaporíttassanak és javíttassanak, úthálóza-tukat illetőleg abban állapotnak meg, hogy a két államból a magyar-rumán határra vezető utak, a mennyiben azok nem volnának véglegesen előál-lítva, lehetőleg gyorsan kiépíttessenek, a mennyiben pedig már kiépítvék, mindkét részről jókarba helyeztessenek és ilyként fenntartassanak.

XXXV. CZIKK. Ezen egyezmény ratifikálendő és a ratifikációk a lehető leg-rövidebb idő alatt Bukarestben kicserélendők.

Az egyezmény a ratifikációk kicserélése napján lép hatályba.

A jelen egyezmény a ratifikációk kicserélése napjától számított minden 10 évben kölcsönös egyetértéssel átvizsgálható leszen.

Azon állam, mely az átvizsgálást kezdeményezni fogja, tartozik ezen szándékát a másik állam kormányával 12 hónappal a fentemlített lejáratí ha-táridők előtt közölni.

Minek hitelül az illető meghatalmazottak jelen egyezményt aláírták és pecsétjeikkel ellátták.

Aláírások

Nyilatkozat

Ő Felsége Ausztria császára, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyának alóírt meghatalmazottai azt indítványozván, hogy a pre-deáli állomás közös használatára nézve mostantól kezdve egészen a Buda-pesten 1891. évi márczius hó 14. / 2. aláírt egyezmény hatályba lépéséig kö-zös egyetértéssel azon szabályok érvényesíttessenek, a melyeket a két igaz-gatóság 1881. óta az ugyanazon évi január hó 16/28. kelt, de még nem ratifi-kált megegyezés értelmében eddig is alkalmazott; e tekintetben az említett meghatalmazottak és Ő Felsége Rumánia királyának meghatalmazottai a kö-vetkezőkben egyeztek meg:

1. § A két kormány haladéktalanul el fogja látni vasúti igazgatóságait azon utasításokkal, a melyek a predeáli pályaudvar közös használatának szabályozásá-ra vonatkozó egyezmény szövegének megállapítása céljából szükségesek.

Ezen egyezmény a két kormány által mielőbb ratifikálandó lesz és f. évi január 1-ig terjedő visszaható hatállyal fog bírni.

2. § Az előbbi §-ban említett egyezmény a két vasútigazgatóság közt 1884. évi február hó 15-én létrejött, de eddig az illető kormányok által még jóvá nem hagyott megegyezés alapján fog szerkesztetni.

Egyéb későbbi megegyezések sérelme nélkül megállapítatik, hogy

a) az állomás építési tőkéjének kamatai fejében eddig fizetett évi járulék, mely a helyiségek berendezésére fordított költségekkel együtt 79,303 francot teszen, jövőre nézve is változatlan marad. Ezen összeg csak a magyar vasutak kizárólagos használatára szolgáló már létesített, vagy még ezentúl létesítendő építkezésekre fordított tényleges tőkének és a közös használatra szánt építkezésekre fordított tőke felének 5%-os kamataival lesz felemelhető;

b) az illető vasútigazgatóságok megegyezésre fognak jutni a magyar hivatalok és tisztviselők által elfoglalt berendezések és helyiségek azonnali kijavításának és jókarban tartásának biztosítása iránt.

Minek hitelül a meghatalmazottak jelen nyilatkozatot aláírván, azt jóváhagyás és a nyilatkozatban foglalt határozmányok alkalmazásba vétele végett haladék nélkül kormányaik elé fogják terjeszteni.

X. EMLÉKHELYEK ÉS TÁRGYAK

(Rovatvezető: PARÁDI Ákos)

Tudományos társaságunk rendvédelem-történeti emléktárgyak gyűjtésével is foglalkozó azon tagjai, akik az elérhetőségeik nyilvánosságra hozatalához hozzájárultak:

KÜRTI Béla :

☎ : (+36/06-30) 375-0191

@ : csendor131@gmail.com

dr.jur. VIRÁGH Ajtony

☎ : (+36/06-70) 459-3230

@ : viragh.ajtony@gmail.com

PARÁDI József

**Nemzeti rendvédelem-történetünk tárgyi emlékeinek
gyűjtési helyzete**

Tudományos társaságunk nem gyűjti a magyar rendvédelem-történet tárgyi emlékeit. Ezért a relikviák ajándékozási szándékát a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságnak nem áll módjában elfogadni, mivel a gyűjtés, valamint a kiállítás tárgyi és személyi feltételeivel nem rendelkezünk.

Ez természetesen nem azt jelenti, hogy bárkit is ezen tárgyak szemétté dobására bíztnánk. Arról van csupán szó, hogy akik valamilyen úton-módon ilyen — ma már egyre ritkább — tárgyak birtokába jutnak és azt nem kívánják megtartani, ahhoz a szervezethez forduljanak, amelynek van lehetősége ezen relikviák tárolására, rendszerezésére, karbantartására, kiállítására stb.

Napjainkban felhívott valaki, aki erőszakos módon a Magyar Királyi Csendségség tagjait ábrázoló fényképeket kívánt rám testálni, amitől az illetőt csak kemény hangvétellel tudtam eltántorítani.

Tudományos társaságunk tisztában van azzal a szomorú ténnyel, hogy nemzeti rendvédelem-történetünk témaköre mostohagyermek helyzetében van. A belügyi tárca sok milliárdos költségvetéséből a témához méltatlan személyi, tárgyi, pénzügyi feltételeket fordít e célra. Ettől függetlenül azonban vannak az országban olyan intézmények, amelyekhez a tárgyi emlékek adományozása tekintetében fordulni lehet.

A magyar rendvédelem-történet tárgyi emlékei gondozásának a helyzetével néhány évvel ezelőtt foglalkozott tudományos társaságunk. A *Rendvédelem-történeti Hírlevélben* külön cikk formájában ismertettük ezen

gyűjteményeket. A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* érintett száma bárki által bármikor elérhető és megtekinthető, illetve térítésmentesen letölthető tudományos társaságunk honlapjáról:

<http://users.atw.hu/szbmrtd/index.html>

illetve a Országos Széchenyi Könyvtár Elektronikus Periodika Archivum honlapjáról:

<https://epa.oszk.hu/>

Tudományos társaságunk állást is foglalt a magyar rendvédelem-történet tárgyi emlékeinek a bemutatása témájában. Álláspontunk szerint e témakörben nem társadalmi szervezet hivatott eljárni, hanem a magyar államnak a rend fenntartásáért felelős minisztériuma. Sajnálatos, hogy a tárca nem áll a helyzet magaslatán, ez azonban nem jelentheti azt, hogy a nemzeti rendvédelem-történetünk tárgyi emlékeinek a gondozása egy társadalmi szervezet feladata volna.

A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (*Nuntiotones Historiae Praesidii Orinis*), HU-ISSN 1785-3257. periodika XXVI.évf. (2016) 51-52. szám az „Emlékhelyek és tárgyak” rovat oldalain megtalálható a „Gondolatok a magyar rendvédelem tárgyi emlékeinek a bemutatásáról.” című cikk, amely tartalmazza a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2016/1. számmal a magyar rendvédelem tárgyi emlékeinek a gondozása tárgyában hozott állásfoglalását.

A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (*Nuntiotones Historiae Praesidii Orinis*), HU-ISSN 1785-3257. XXIV-XXV.évf. (2015) 47-48-49-50. számának az „Emlékhelyek és tárgyak” című rovatában kilenc cikk foglalkozik — megszüntetett és működő — magyar rendvédelmi testületek történetének a gyűjteményeivel. Ezen cikkek jól érzékeltetik — az azóta változatlan helyzetet —, melynek lényege a széttagoeltság, az alulfinanszírozottság, a kellő állami szerepvállalás hiánya, ugyanakkor a kellő finansziális lehetőségek hiányával küszködő társadalmi aktivitás. Annak dacára például, hogy a Magyar Királyi Csendőrséget bizonyos körök tendenciózusan igyekeznek kedvezőtlen megvilágításba helyezni, mégis a testület emléke előtt tisztelve a rendszerváltás után hét emléktábla, illetve emlékoszlop, valamint állandó kiállítás létrehozására is sor került spontán társadalmi kezdeményezés és kivitelezés eredményeként.

A *Rendvédelem-történeti Hírlevél* ezen cikkeit ajánlom azok figyelmébe, akik a birtokukban lévő magyar rendvédelem-történeti tárgyakat el kívánják adományozni.

Úgy gondolom, hogy nem a koldusszegény és agyonterhelt Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságot kellene noszogatni arra, hogy még egy feladatot vegyen a nyakába, amelyet a feltételek hiányából fakadóan előreláthatóan képtelen volna teljesíteni. Álláspontom szerint a belügyi tárcára jogos és indokolt nyomást gyakorolni abból a célból,

hogy a látszatintézkedések helyett valóban foglalkozzon — megnyugtató és a témához méltó módon — a magyar rendvédelem történetével. Véleményem szerint, ha a tárca illetékesei nem érzik magukat felelősnek a hivatásuk történetisége méltó ápolásáért, akkor ideje rádöbbeneni őket erkölcsi felelősségükre. E tekintetben a 24. órában vagyunk, hiszen lassan, de biztosan elfogyanak azok a pártállam időszakában féltve őrzött és titokban tartott tárgyak, amelyek birtoklása ugyan ma már nem von maga után retorziót, azonban a rend fenntartásáért felelős tárca nem is igyekszik méltó feltételeket teremteni a gyűjtésükhöz.

Ez a sajátos közöny azok malmára hajtja a vizet, akik a pártállam időszakában a nemzeti rendvédelem-történetünk számukra nem szimpatikus időszakai tárgyi emlékeinek a megsemmisítése érdekében tevékenykedtek. Vajon eltűrhető-e hogy — a pártállami diktatúra tiltó szabályozása után — a közöny és a „pénzhiány” semmisítse meg nemzeti múltunk ezen szeletének emlékeit? Márpedig, ha nem jön létre változás e téren, akkor erre kerülhet sor. A szemünk láttára fogynak múltunk emlékei, pedig csupán a közöny — vagy talán a közöny leple mögé búvó politikai ellenszenvet — kellene felváltani a nemzet és a hivatástörténet orientált szemléletnek. A látszatintézkedések földjéről a valódi tettek mezejére kellene lépni a magyar rendvédelem-történeti emlékek gondozása terén.

A XIX-XX. században működő országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek közül többet szüntettek meg, mint ahány rendvédelmi testület ma működik a trianoni határok közé szorított magyar államban. E testületekben szolgálatot teljesítők, illetve hozzátartozóik és leszármazottaik létszáma minden bizonnyal több százezer fő. Vajon miért kell ezt a tömeget arra kárhoztatni, hogy ne ismerhesse meg felmenői tevékenységét, melynek során a magyar állam szolgálata által a magyar hazát, a magyar nemzetet fegyveresen védelmezték. Nem az volna-e a helyes út, hogy az objektív történelemszemléleten nyugvó közgyűjtemények kiállításain, kiadványaiban értesüljön ezen tömeg szülei, nagyszülei és dédszülei tevékenységéről, ahelyett hogy a különböző csoportérdeknek — nem ritkán a történelmi valóságtól eltérő — interpretációiból nyerjenek sajátos információkat.

A jelenlegi helyzet azonban az, hogy a megszüntetett rendvédelmi testületekkel való foglalkozás a regnáló közgyűjtemények közül egyiknek sem a fő feladata. jobb esetben a meglévő feladatkörüket egészítik ki — általában sokadrangú teendőként — a megszüntetett rendvédelmi testületek egyikével-másikával való foglalkozás témájával. A közgyűjtemények általában nem túl bőséges költségvetését figyelembe véve a maradékelv alapján foglalkoznak a magyar rendvédelmi testületek történetével.

Természetesen kivétel is akad. Ilyen az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára és a Terror Háza. Ezek az intézmények azonban lényegében a pártállam időszakában működő magyar politikai rendőrség gyászos

tetteivel foglalkoznak. A magyar rendvédelem története azonban nem azonos a pártállam politikai rendőseinek a történetével. A polgári magyar állam időszakában — azaz a kiegyezéstől Magyarország II. világháború alatti német megszállásáig terjedően — a magyar állam (ellentétben a magyarországi tanácsköztársaság terrorszervezeteivel, majd a magyar pártállam PRO, ÁVO és ÁVH szervezeteivel) nem is rendelkezett külön hatósággal a politikai rendészeti teendők ellátása céljából. Az államosított Magyar Királyi Állami Rendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség detektívtestületén belül csupán egy osztály, a Magyar Királyi Csendőrség szervezetében pedig egy alosztály specializálódott ilyen ügyek intézésére. A valóságghú nemzettudat ápolása érdekében álláspontom szerint elengedhetetlen a polgári magyar állam rendvédelmének az objektív történelemszemléleten nyugvó bemutatását biztosító szervezet működtetése. Illő volna a nemzettudat egészséges fejlődése tekintetében pedig szükséges lenne legalább a XIX- XX. századi magyar rendvédelem-történet komplex gondozásának a szervezeti, tárgyi, személyi feltételrendszerét létrehozni és működtetni.

Mivel alapvetően optimista ember vagyok hiszek abban, hogy — viszonylag idős korom ellenére — még megélhetem a nemzeti rendvédelem-történetünk tárgyi emlékeivel foglalkozó intézmény létrehozását és működését. Sajnos azt is látom azonban, hogy — a jelenlegi helyzetből kiindulva — erre csak akkor kerülhet sor, ha a kormány és a tömegek kézzel fogható elvárásainak kettős igénye közé kerülnek a szakterület illetékesei. Ennek pedig jelenleg csekély a valószínűsége. Összességében azonban úgy gondolom, hogy akik a szívükön viselik a magyar rendvédelem-történet gondozásának a sorsát azoknak meg kellene szervezniük magukat annak érdekében, hogy érdekérvényesítő képességre tegyenek szert, ami által nemzeti múltunk ezen szelete elfoglalhassa méltó helyét a köztudatban és a közgondolkodásban, ennek eszközeként pedig ne mostohagyermekként kerüljön rendezésre a rendvédelmi relikviák témaköre. Erre a feladatra azonban egy tudományos társaság már nem vállalkozhat, legfeljebb tanácsokat nyújthat.

Mindezek figyelembevételével azonban tudományos társaságunk nem kíván közömbös magatartást tanúsítani a rendvédelem-történeti emléktárgyak témájában. Ezért a rovatunk élén feltűntettük azon gyűjtő tagtársaink elérhetőségeit, aki, ahhoz hozzájárultak. Tőlük kérhető felvilágosítás arra vonatkozóan, hogy a megtartani nem kívánt emléktárgyak tekintetében a tulajdonosok mit tegyenek.

PARÁDI József Centenárium kiállítás Kecskeméten

A Rendőrmúzeum centenáriumi kiállítása Kecskeméten, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság épületében 2020. IX. 14-től (hétfőtől) 2020. IX. 17-ig, csütörtökig volt megtekinthető.

A kecskeméti kiállítással kapcsolatosan az első érzésem az öröm volt. Jó érzés a magyar rendvédelem-történet témakörébe tartozó kiállításról értesülni, mivel a téma gondozása meglehetősen elhanyagolt a trianoni határok közé szorított szűkebb hazánkban. Az írott szöveget és a képeket áttanulmányozva azonban az örömömből ürmös is vegyült, az averzióm kettős.

Egyrészt a cím hamis a magyarországi rendőrségeket ugyanis nem 1920-ban, hanem 1919-ben államosították az 5 047/1919 (X. 1.) *a rendőrség államosításáról* című miniszterelnöki rendelettel. Márpedig a centenárium jelentése a 100. évforduló, illetve annak megünneplése. Igaz ugyan, hogy 1919 után maradtak a kisebb települések egy részénél önkormányzati rendőrségek, azonban a magyarországi rendőrségek döntő többségét ekkor valóban államosították. Korábban ugyanis csupán a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség (ideiglenesen 1872-ben, majd véglegesen 1881-ben államosították), a Magyar Királyi Határrendőrség (az 1903/VIII.tc. alapján 1906-ban hozták létre), és a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség (1916-ban állították fel) működött államosított formában. Az is igaz, hogy a magyarországi rendőrségek államosítását elrendelő jogszabályban foglaltak végrehajtása 1921-ben fejeződött be, azonban a vonatkozó jogszabály létrejöttét tekintették mindig is — más rendvédelmi testületekhez hasonlóan — a testület létrejötte időpontjának.

Másrészt a kiállított anyag félrevezető, álláspontom szerint az teljességgel rendjén való, ha a testület államosítása óta eltelt idő során megvalósult fejlődési folyamatot is igyekeznek bemutatni a kiállítás rendezői. E folyamatnak pedig nyilvánvalóan a részét képezik azon események, amelyek során a megszüntetett társ rendvédelmi testületek feladatrendszereit integrálták az állami rendőrségbe. Ebből fakadóan természetes helye van a kiállítás anyagai között a magyar határőrizet 2007 előtti tárgyi emlékeinek is.

Nem azzal kapcsolatosan merülnek fel gondok tehát, amit a kiállítás látni lehet, hanem azzal, amit a rendezők elhallgattak, aminek a megjelenítésétől eltekintettek. Nevezetesen arról van szó, hogy az 1945 utáni időkkal kezdődően a magyar rendvédelemben korábban megtalálható, de valamilyen oknál fogva megszüntetésre kerülő rendvédelmi testületek feladatkörét szinte kivétel nélkül a rendőrségbe integrálták.

1945-ben került erre először sor, amikor a ROSENFELD [RÁKOSI] Mátyás által vezetett KMP szorgalmazására — az úgynevezett „szalámi taktika” keretében — az 1881-ben létesített Magyar Királyi Csendőrséget feloszlatták. A testület személyi állományát ugyan nem, de a teljes testületi infrastruktúrát és hatáskört a rendőrség vette át.

1953-ban a rendőrséget és az 1948-tól önálló testület formájában működő Államvédelmi Hatóságot vonták össze.

1972-ben — az 1956. évi magyar forradalom és szabadságharc leverése után létrehozott és — önálló testület formájában működő karhatalom, határőrség és kormányőrség közül a karhatalmat integrálták a rendőrségbe Készenléti Rendőrség elnevezéssel.

A rendszerváltáshoz kapcsolódóan a kormányőrséget integrálták a rendőrségbe Köztársasági Rendőr Ezred elnevezéssel.

2007-ben pedig a Határőrség beolvasztására került sor. 1945 és 2007 között tehát a magyar állam rendvédelmi testületei közül öt testületet integráltak különböző módokban a rendőrségbe. Több rendvédelmi testület „beolvasztására” került sor, mint ahány rendvédelmi testület jelenleg működik a magyar rendvédelmi modellben.

Ezek a „beolvasztások” szorosan összefüggtek a hatalomgyakorlás változásaival, jelentős hatást gyakorolva a magyar állam működési módosulásai által a magyar társadalomra. Ezen átszervezések figyelmen kívül hagyása maga a történelemhamisítás. Megítélésem szerint a vándorkiállítás szervezői elhagyták a kiállítás szervezés egyik fontos elemét, nevezetesen a kiállítási anyagok és források kritikai értékelését. Ezt a sajátos szemléletű kiállítási anyagot pedig a befogadó intézmények jóhiszeműen átvették. Véleményem szerint a helyzeten ront, hogy lelkes és jóindulatú amatőr gyűjtők gyűjteményét is bevonták ezen kiállításba.

Joggal merül fel azon kérdés, hogy honnan ered ez a — megtörtént események és szervezetek egy részének elhallgatását tartalmazó — különös szemlélet? Közel fél évszázados pályafutásom során ilyen szemlélettel két szellemi csoportosulásban találkoztam. Egyrészt a pártállam időszakában, másrészt az úgynevezett neoliberális köröknél. Mindkét szemléletmód jellemzői között tapasztaltam, hogy a számukra ideológiai síkon ellenszenves történelmi eseményeket, folyamatokat csupán elmarasztalóan hajlandók láttatni függetlenül a történelmi események valós jellegétől, illetve ha erre nem nyílik lehetőségük, akkor inkább „agyonhallgatják” a témát.

Ez a fajta szemléletmód különösen sértő a Magyar Királyi Csendőrség esetében, hiszen 64 éven keresztül Magyarország területének a nagyobbik részén, a lakosság többségének a körében példamutató módon tartotta fenn a rendet a testület. A KMP szorgalmazása nyomán pedig az úgynevezett Ideiglenes Nemzeti Kormány — amelynek a legitimitása

megkérdőjelezhető — az 1 690/1945. (V. 7.) miniszterelnöki rendelettel szüntette meg az 1881/III.tc.-kel létrehozott katonailag szervezett fegyveres közbiztonsági őrtestületet. E rendelet lényegében azt rótta fel a testület tagjai számára, hogy szolgálatukat a fennálló törvények szerint látták el. Csupán azon csendőrök „igazolását” tette lehetővé, akik a törvények betartatásának rájuk bízott teendőivel szembe szegültek. A kollektív felelősség elve alapján nem csupán a testületi tagok életét tették tönkre, hanem a családtagokét, köztük a gyermekekét is, a testületi tagok közül sokakat az úgynevezett népbírósi majd a későbbi koncepciók perek áldozatául téve.

Különösen furcsa, hogy — az úgynevezett centenáriumi kiállítás sajátos koncepcióját figyelmen kívül hagyva — az ünnepélyes megnyitóban részt vett, sőt szerepet is vállalt a Nemzeti Közzolgálati Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára dr. SALLAI János Ph.D., r.ezds., aki a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán a magyar rendfenntartás történetével foglalkozó tanszéket vezeti.

A kialakult situációt — azaz a beolvasztott társ rendvédelmi testületek története megemlékezésének a mellőzését — azért is tartom érthetőnek, mivel a Nemzeti Közzolgálati Egyetem többé-kevésbé az egyik elődszervezetének tekinti a Ludovika Akadémiát. Márpedig a Ludovika Akadémia nyolc parancsnoka közül vitéz (1922. VIII. 15-től) szinai SZINAY (1927. IX. 30-ig SINTSÁK) Béla (Eger, 1880. VI. 9. - † Budapest, 1948. IX. 8.), aki 1928. X. 1.-től 1931. X. 5-ig a Ludovika Akadémia parancsnoka volt, a Magyar Királyi Csendőrség felügyelője tisztséget töltötte be 1931. XI. 1-től 1936. VIII. 1-ig. A felügyelői tisztségből vonult nyugdíjba. Vitéz szinai SZINAY Bélát 1948 augusztusában az ÁVH letartóztatta, szabadulását követően pedig rövid időn belül öngyilkos lett.

Hogyan lehetséges az, hogy a belügyi tárca egyetlen Rendőrmúzeuma a történelmi tényeket elhallgató vándorkiállítást állít ki, ehhez pedig a Nemzeti Közzolgálati Egyetem professzora az aktív részvételével asz-szisztál?

Ha már a szervezők maguktól nem jöttek rá arra, hogy nem illik a történelmi tényeket elhallgatni, akkor miért nem akadt senki sem az előljáró szervezetben, aki felhívta volna erre a figyelmüket és az objektív történelemszemlélet talajára terelte volna a kiállítás anyagát?

A kecskeméti centenáriumi kiállítás képeiben

BERKI Imre

10 éve történt a „vörösiszap-katasztrófa”.

Magyarország eddigi legnagyobb ökológiai következményekkel járó ipari katasztrófájára került sor, amikor 2010. X. 4-én 12 óra után nem sokkal a Magyar Alumínium Zrt. ajkai timföldgyárához tartozó iszap-tároló X. kazettájának gátja átszakadt. A kiömlő majdnem egymillió köbméter vörösiszap és lúgos víz elegye elöntötte Kolontár, Devecser és Somlóvásárhely mélyebben fekvő részeit, majd érintett a Torna-patak mentén fekvő néhány további települést is, felbecsülhetetlen humán, gazdasági és ökológiai károkat okozva a térségben.

A kiáramló zagy a legnagyobb pusztítást a tározóhoz legközelebb fekvő Kolontár és Devecser településeken okozta. Az életveszélyessé vált, vörösiszappal szennyezett házakból 390 embert azonnal ki kellett menekíteni, és további 110 személy kitelepítéséről kellett haladéktalanul gondoskodni. Az iszapárban tíz ember vesztette életét, közel háromszáz főt — köztük a mentésben résztvevő 13 tűzoltót, 1 katonát és 8 rendőrt — egészségügyi ellátásban kellett részesíteni, kórházba pedig összesen 120-an kerültek. Több százan veszítették el otthonukat, vagyonukat, megélhetésüket. A károsultak száma meghaladta a 900 főt. Az erősen lúgos maró hatású ipari hulladék több mint 1 000 hektár mezőgazdasági területet borított el.

A bajba jutott lakosság mentésére Ajkáról, Veszprémből, Keszthelyről, Balatonfűzfőről, Páparól, Sárvárról és Badacsonytomajról érkeztek elsőként a hivatásos tűzoltók. A katasztrófa kezelésére mozgósították a katasztrófavédelem, a rendőrség, a honvédség és a mentőszolgálat személyi állományának egy részét is, akiknek a munkáját számos önkéntes segítette. Rövid időn belül megalkult és a helyszínre érkezett a Magyar Tudományos Akadémia szakértői csoportja. A mentési feladatok elvégzését követően kerülhetett sor a kárfelszámolási és helyreállítási, újjáépítési munkálatok megkezdésére. Ennek keretében a töltésszakadást lokalizálták, az iszap továbbterjedését a Dunába, illetve a felszín alatti vízkészletekbe jutását megakadályozták, a már szennyezett felületeket letakarították és fertőtlenítették, a vörösiszapot vegyszeres úton semlegesítették, talajcserét hajtottak végre, illetőleg felmérték a keletkezett károkat a lakosság kárenyhítése céljából, továbbá fedélhez juttatták a rászorulókat.

10 év elteltével a környezet sebei látszólag begyógyultak, de a katasztrófa az érintettek lelkében örök nyomot hagyott. A virtuális kiállítás a mentésben, illetve a helyreállításban résztvevő tűzoltók, katasztrófavédelmi szakemberek benyomásai, emlékei alapján idézi fel a tragikus eseményt.

Részletek a virtuális kiállítás képanyaiból

„Akkor még jött az iszap. A terepviszonyoktól függött a mélysége, a házak között és az udvarokban jóval derékon felül volt. Minden fordulónál nagyon félttem, hogy elesek. A második házból egy idős embert hoztam ki, amikor az egyik lábammal beleléptem valamilyen mély gödörbe – pár centin múlt, hogy nem merült meg a mellesnadrág, nem vágódtunk bele az iszapba.” – ifj. Németh Sándor, ajkai tűzoltó főtörzsőrmester, 2010

„A patakon túl élők voltak nagyon elkéserevde, de mi oda nem tudtunk átjutni, mert már az első hullámok lerombolták a hidat. Szörnyű élmény volt, hogy tudtuk, ott túl nagy bajban lehetnek az emberek, de most nem segíthetünk rajtuk, meg aztán a hídon, a patakon innen is menteni kellett a házakban rekedt lakosokat.” – Sággy-Takács Krisztián, ajkai tűzoltó őrmester, 2010

„Amikor Devecserre érkeztünk, még folyt az utcákon az iszapos víz. Döbbenetes volt a látvány. A tűzoltó kollégák szemében viszontláttam azt a hitetlenkedést, amit én is éreztem, mert ép ésszel azt gondolná az ember, hogy ilyen nem történhet meg, de mégis megtörtént. Az is lehangoló volt, amikor napok múlva láttam, ahogy egy egész élet munkáját, egy korábban gyönyörű házat a munkagép húsz perc alatt a földig rombol. Felfoghatatlan volt.” – Czomba Péter tűzoltó alezredes, megyei igazgató, 2010

„Elborzasztott, amit ott láttam. Pályafutásom során átéltem ciánszennyezést, pusztító árvizeket, sok mindent, azt hittem, nekem már nem tudnak újat mutatni. Ehhez képest egy vadozatú kihívás elé állított az élet mindannyiunkat. Túlzás nélkül állíthatom, hogy megfeleltünk ennek a kihívásnak. Mérheteretlenül büszke vagyok azokra a hivatásos kollégákra, akik gondolkodás nélkül gázoltak az iszapba, hogy tegyék, amit esküjünkben vállaltak.” – Dr. Bakondi György tű. altábornagy, országos katasztrófavédelmi főigazgató, 2010

„Ötödikén jöttem Kolontárra. Katasztrófa volt, siralmas. Három, három és fél méter magas minden csupa iszap volt. Akkor még az eltűnteket kerestük. Csak nappal lehetett dolgozni, mert az emésztő tetejét is elvitte az áradat, féltem, hogy valaki beleesik. Először a felháborodás lett úrrá legtöbbünkön, aztán már csak a szomorúság maradt.” – Dr. Zoltán Ferenc tű. ezredes, tűzoltósági főfelügyelő, 2010

„Ilyen vörös világot eddig még nem láttam. A házak, az utcák, a fák, de még az emberek is azok voltak. Az első gondolatom az volt, szerencse, hogy ez nem éjjel történt, annak beláthatatlan következményei lettek volna. A leghátborzongatóbb élmény az első kolontári házak bontása volt: mindegyiknél megszólaltak a harangok. Ez hátborzongató volt...” – Dobson Tibor tű. ezredes, hivatvezető, 2010

„Biztos vagyok benne, hogy a háznak lelke van. Mindenki, aki valaha élt, örült, sírt, álmodott, született és meghalt ott, a ház lelkének része lesz, de valahogy külön életük is van, tőlünk függetlenül. A rombolás ideje alatt csak álltunk némán, könnyes szemmel bámultunk, és mind hallgattuk a templom tornyát, ami minden térdre zuhanó, majd elterülő háztól hosszú, komor harangszóval búcsúzott.” – Tóttős Györgyi pv. főhadnagy, szóvivő, 2010

A virtuális kiállítás teljes anyaga az alábbi linken keresztül érhető el:
<https://muzeum.katasztrofavedelem.hu/35837/10-eve-tortent-a-voro-siszap-katasztrofa>

XI. ÜRLAPOK

(Rovatvezető: SOM Krisztián)

TÁJÉKOZTATÓ

a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti

Tudományos Társaság

tagfelvételi eljárásáról

Új tagok felvételére — az alapszabályzatban rögzítettek szerint — az elnökség jogosult, amely a jelenlévők egyszerű szótöbbségével dönt a felvételek ügyében.

Az elnökség számára az új tagok felvételi kérelmét a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság bármely tagja előterjesztheti.

Az elnökség évente két alkalommal a tavaszi és az őszi elnökségi üléseken tárgyalja a felvételi kérelmeket.

A felvétel során az elnökség arról tájékozódik, hogy a jelentkező kíván-e a magyar rendvédelem történetével foglalkozni, illetve érdeklődést mutat-e a szakterület iránt. Arra törekszünk, hogy az úgynevezett „karrierépítőket” a felvételi eljárás során elutasítsuk. Nincs szükség tudományos társaságunk tagjai körében olyan személyekre, akiket nemzeti rendvédelmünk története nem érdekel, képességeiket — legyenek azok bármilyen kiválóak — nem kívánják a szakterület művelése érdekében kamatoztatni. Csupán arra vágynak, hogy tudományos társaságunk tagságával eldicsekedhessenek, illetve a szellemi alkotómunka végzése helyett a társaságon belül valamilyen tisztségre törekednek. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a szakterület művelésére irányuló munkásság a felvétel előfeltétele volna. A témakör iránt érdeklődőket is szívesen fogadjuk tagjaink között, hiszen az érdeklődést a művelés előszobájának tartjuk.

Az elnökség döntéséről a felvételtől, illetve az elutasításról írásban — általában e-mail levél formájában — értesíti a tagfelvételi kérelmet benyújtó személyt.

Az elnökség abban az esetben tárgyalja a felvételi kérelmet, ha az előterjesztő számára a felvételét kérelmező személy biztosította a:

- kitöltött, aláírt és az arcképfotójával ellátott „Belépési Nyilatkozat”-ot, valamint a hozzá rendelt publikációs jegyzéket, vagy annak a nyilvános adatbázisnak a honlapcímét, amelyben a kérelmező alkotásainak egyszerűsített bibliográfiai leírását tartalmazó jegyzék szerepel. (Olyan arcképfotót várunk, amelyen homogén színű háttér előtt az urak fehér ingben, nyakkendővel és zakóban, a hölgyek pedig kosztüm jellegű öltözkében, illetve egyenruhások esetében társasági öltözkében láthatók);

- kitöltött életrajzi űrlapot.

Az életrajzi űrlap a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1785-3257. periodika „Személyi Hírek” rovatában fog megjelenni, mivel így tájékoztatjuk tagságunkat az új tagokról.

Inkognitó tagság nem létezik. Az új tagoknak vállalniuk kell a *Rendvédelem-történeti Hírlevél*ben az életrajzi űrlapjuk közlése által megvalósuló bemutatásukat, illetve az elérhetőségi adataik — mobiltelefon és e-mail cím közzétételét. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság egyébként tagjai személyes adatait külső személynek, illetve intézménynek nem adja át, azokat a társaságon belüli kommunikáció érdekében használja.

A tagsági viszonnal tagdíjfizetési kötelezettség keletkezik. A tagdíj összege 5000 ft / fő / év, melyet a tárgyév első 1/4 évében kell befizetni. A tagfelvétel évében még nem, csupán azt követő tárgyévvel keletkezik tagdíjfizetési kötelezettség.

Az új tagok tagsági kártyáikat és jelvényüket — ünnepélyes keretek között — a tagfelvételi döntést hozó elnökségi üléshez legközelebbi konferencián kapják meg.

A tagsági kártya és jelvény átvételére ugyanazon elvárási szempontok érvényesek, mint a rendvédelem-történeti elismerések átvételére. [Lásd az elnökségnek a magyar rendvédelem-történetért elismerések átadása tárgyában hozott 2016/2.sz. határozatát, amely megtalálható a társasági honlapon a *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (Nuntiotes Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1785-3257. XXVI.évf. (2016) 51-52.sz. „Személyi Hírek” rovatában.]

Ebből fakadóan a tagsági kártyát és jelvényt — a rendvédelem-történetért kitüntetésekhez hasonlóan — kizárólag rendkívüli körülmények esetében, például hosszan tartó kórházi ápolás stb. okán adunk át más körülmények között és semmiképpen sem postázunk.

Azok az új tagok, akik nem találják meg a lehetőségét annak, hogy személyesen vagy megbízottjuk által a felvételüket követő év végéig valamely társasági rendezvényen (évente legalább egy szimpoziont és egy konferenciát tart a tudományos társaság) átvegyék a társasági kártyáikat és jelvényüket, kizárják magukat a társaság tagjai sorából. A felvételüket követő naptári év leteltével az elnökség tagsági viszonyukat megszünteti, melyről írásos (e-mail) értesítést küld az érintettnek. A tagsági viszony megszüntetése továbbá szerepelni fog a *Rendvédelem-történeti Hírlevél* legközelebbi számában.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságon belül minden tevékenységet társadalmi munkában végzünk. Honoráriumot, illetve költségtérítést senki sem kap. A társaságon belül nincsen a tagok számára kötelezően előírt kutatási téma. Minden tagtársunk az érdeklődésének megfelelő területet gondolja, olyan mértékben és mélységben ahogyan azt a körülményei lehetővé teszik. A kutatási eredmények bemutatására, megvitatására pedig konferenciákon és szimpozionokon kerül sor.

Tudományos társaságunk minden tagja szabadon dönti el, hogy csatlakozik-e a társaságon belüli valamelyik szakosztályhoz — amelyek nem adminisztratív szervezeti egységek, hanem szellemi alkotóműhelyek — vagy pedig önállóan végez szellemi alkotómunkát. A tagsági viszonnak azonban a kutatómunka végzése nem feltétele.

Elvárás továbbá a tagokkal szemben, hogy a társasági rendezvényeinken — konferenciáinkon és szimpozionjainkon — lehetőleg megjelenjenek. Ezen alkalmak teszik lehetővé, hogy tagjaink személyesen is találkozhassanak egymással. Az évente megrendezésre kerülő közgyűlésünket is a konferenciáinkhoz társítjuk. Konferenciáinkat és szimpozionjainkat többnyire pénteki napokra szervezzük, évente általában februárban és októberben. A pontos időpontokról a tagságot a rendezvény előtt mintegy 1/4 évvel értesítjük.

Tudományos társaságunk tagjai előnyt élveznek a tagsággal nem rendelkező szerzőkkel szemben a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által kiadott periodikákban, illetve könyvsorozatokban a publikálás tekintetében, amennyiben alkotásaik összhangban állnak a közlési feltételekben foglaltakkal. Bővebb felvilágosítás a társaság elnökétől kérhető.

BELÉPÉSI NYILATKOZAT*

Arcképfotó

Felvételemet kérem a „Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság”-ba (SZBMRTT). A Társaság alapszabályzatát, valamint Szervezeti és Működési Szabályzatát ismerem és magamra nézve kötelezőnek tartom. Kutatói, publikációs és előadói tevékenységgemmel hozzá kívánok járulni a magyar rendvédelmi szervezetek történetének feltárásához és közkinccsé tételéhez.

Alulírott kijelentem, hogy – személyiségi jogaim fenntartása mellett – az alábbi adatokat önkéntesen bocsátottam a társaság rendelkezésére. Az adatok kitöltésével és megküldésével hozzájárulok azok SZBMRTT általi kezeléséhez.

Név: Anyja neve:
 Születési hely: Szül. idő:
 Lakcím: ir. sz., ország:
 város:
 utca: házsám:
 Telefon: Telefax:
 E-mail: Postafiók:
 Munkahely neve:
 Munkahely címe: ir. sz., város:
 utca: házsám:
 Telefon: Telefax:
 E-mail: Postafiók:
 Foglalkozása, beosztása:
 Iskolai végzettsége:
 Tudományos fokozata(i):
 Oktatói fokozata(i):
 Kutatási területei:
 Idegen nyelvismerete:

Kelt

.....
 aláírás

**Kérem, szíveskedjék (tudományos) önéletrajzát és publikációs jegyzékét a belépési nyilatkozathoz mellékelni, vagy feltüntetni annak a nyilvános adatbázisnak a honlap-címét melyben a publikációinak az egyszerűsített bibliográfiai leírásai szerepelnek. Az adatkezelés kizárólag a formanyomtatvány céljára irányul, az SZBMRTT azokat harmadik személynek nem adja át.*

ÚJ TAGOK ÉLETRAJZI ŰRLAPJA

Arcképfotó

NÉV:

SZÜL. IDŐ:

☎:

@:

TAGSÁGI SZÁM:

Tanulmányok

Szakmai tevékenység

Kutatási területe:

Tudományos és oktatói fokozatok

Publikációk*

Kitüntetések

Tudományos tagságok és tisztségek

Nyelvismeret

* Vagy annak a nyilvános adatbázisnak a honlapcíme, ahol az új tag tudományos publikációinak egyszerűsített bibliográfiai adatait tartalmazó jegyzéke megtalálható. Ennek hiányában külön lapon mellékelhetők.

ADATPONTOSÍTÓ LAP*

1. Név:
2. Lakcím:
3. Lakástelefon:
4. Mobiltelefon:
5. Személyes e-mail cím:
6. Tudományos fokozat:
7. Oktatói fokozat:
8. Munkahely neve:
.....
.....
9. Munkahely címe:
10. Munkahelyi telefon:
11. Munkahelyi fax:
12. Munkahelyi e-mail cím:
13. Rendvédelem-történeti tartalmú tudományos alkotásai publikációi-
nak egyszerűsített bibliográfiái leírását tartalmazó nyilvános adatbázis
világháló címe:
.....

*A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjainak a fenti adataiban bekövetkezett változásokat szükséges az adatpon-
tosító lap értelemszerű kitöltésével a társaság e-mail címére elküldeni a kap-
csolattartás zökkenőmentes megvalósítása érdekében. Nem indokolt minden
egyes adat változása esetén az összes rovat kitöltése, elégséges csupán a ne-
vet és a megváltozott adatot kitölteni.

SZIMPATIZÁNS NYILATKOZAT

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT) szimpatizánsaként a regisztrálásomat kérem. Szimpatizánsként pedig a társasági körlevelekre igényt tartok. Lehetőségeim függvényében a körlevelekben foglaltakkal a magyar rendvédelem-történet művelőinek és eredményeinek népszerűsítését igyekszem elősegíteni.

Az alábbi adatokat önként – személyiségi jogaim fenntartása mellett – bocsátom a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság rendelkezésére. Az adatok kitöltésével és megküldésével hozzájárulok azok SZBMRTT általi kezeléséhez.

Név:

Lakcím: ir. sz., város:

utca: házszám:

Telefon: Mobiltel.:

E-mail:

Születési év:

Iskolai végzettség:

Tudományos fokozat:

Oktatói fokozat:

Kérem jelölje be vagy amennyiben szükségesnek tartja külön lapon fejtse ki — a szimpatizánskénti regisztrációs kérelmének oká(i)t. Egyszerre több válasz is jelölhető. Az adatkezelés kizárólag a formanyomtatvány céljára irányul, az SZBMRTT azokat harmadik személynek nem adja át.

- Érdeklődöm nemzeti rendvédelem-történetünk iránt

- Családi indítatásból fakadóan szimpatizálok a témakörrel

- Kutatom / kutatni szeretném a témakört

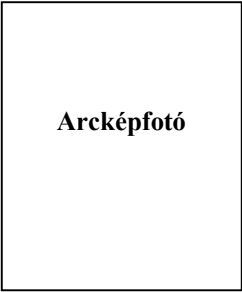
- Munkám eredményes ellátásához van szükségem a témakör alaposabb ismeretére

- Tervezem, hogy idővel a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság szellemi alkotómunkájába bekapcsolódom

Kelt

.....
aláírás

KITÜNTETETTEK ADATLAPJA

Arcképfotó

NÉV

☎:

@:

TAGSÁGI SZÁM:

Sz.i.:

Iv.:

Nyt.:

Tf.:

Of.:

M.:

T.:

Tsz.:

Tkf.:

K.:

Ho.:

W.:

Jelmagyarázat: **Szi.** = Születés ideje; **Iv.** = Iskolai végzettsége (legmagasabb); **Nyt.** = Nyelvtudása (elégéses a beszélt nyelv feltüntetése); **Tf.** = Tudományos fokozata (Tudományáganként a legmagasabb fokozat a tudományág feltüntetésével. Függetlenül a jelenleg hatályos jogi szabályozástól, tudományos fokozatként kérünk feltüntetni minden tudományos rangot, amelyet nem diplomaszerezési eljárás keretében szereztek); **Of.** = Oktatói fokozat (A legmagasabbat kérjük feltüntetni); **M.** = Publikált monográfiák; **T.** = Publikált tanulmány; **Tsz.** = Tagságok tudományos szervezetekben; **Tkf.** = Tudományos közéleti tisztségek; **K.** = Kitüntetései; **Ho.** = Hobbijai; **W.** = saját, személyes weboldala.

A rendvédelem-történetért elismerést elfogadom. Hozzájárulok ahhoz, hogy az adatlapon szereplő adataim publikálásra kerüljenek.

.....
aláírás

SZERZŐI ŰRLAP

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT) kitöltött és e-mail-en továbbított szerzői űrlapot, valamint digitalizált arcképfotót kér a rendezvényeinek előadóitól és a periodikáiban alkotásaikat publikálni kívánó szerzőktől (férfiak esetében fehér ingben, nyakkendőben és zakóban vagy zubbonyban, hölgyek esetében pedig hasonló jellegű öltözkémben látható fényképet várunk). Az adatkezelés kizárólag a formanyomtatvány céljára irányul, az SZBMRTT azokat harmadik személynek nem adja át, azon tudományos adatbázisok kivételével, amelyekbe az alkotás bekerül.

A szerzői űrlap hármas célt szolgál. Egyrészt arra hivatott, hogy zökkenőmentes kapcsolat alakulhasson ki a szerzőkkel, illetve előadókkal. Másrészt a későbbi esetleges jogviták megelőzése céljából tisztázza a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 és a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1785-3257 periodikában publikálásra kerülő alkotások jogi helyzetét. Végül pedig megfelelő információt biztosítson a szerzői ismertetőkről, illetve a DOI, az MTMT és a kapcsolódó adatbázisok számára.

Annak ellenére, hogy a rendvédelem-történeti konferenciákon elhangzott előadások tanulmányait fejlesztett változatai nem automatikusan kerülnek fel a rendvédelem-történeti periodikák hasábjaira, hanem csak akkor, ha a közlési feltételekben foglaltaknak megfelelnek, célszerű minden előadónak és szerzőnek ugyanazon űrlapot kitölteni és fényképet küldeni.

Az űrlap tartalma és a fotó:

előadók esetében a konferenciát ismertető előzetes tájékoztatóban és amennyiben az alkotás tartalma harmonizál a periodika közlési feltételeiben foglaltakkal a Rendvédelem-történeti Füzetek, vagy a Rendvédelem-történeti Hírlevél számainak szerzői ismertetőjében;

- szerzők esetében pedig a Rendvédelem-történeti Füzetek, vagy a Rendvédelem-történeti Hírlevél számainak szerzői ismertetőiben kerül publikálásra.

A Rendvédelem-történeti Füzetek és a Rendvédelem-történeti Hírlevél a hagyományos papír alapú formában korlátozott példányszámban kerül előállításra. Emellett azonban mindkét periodika megjelenik a világhálón a

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

<http://www.szbmrtt.atw.hu>

az Országos Széchényi Könyvtár, Elektronikus Dokumentum Központja,

Elektronikus Periodika Adatbázis és Archivumának a honlapján

<http://www.epa.oszk.hu>

a szerző neve, e-mail címe, alkotása címe és művének fontosabb nyilvántartási adatai, valamint a fő szöveg bekerül a DOI, az MTMT és a csatlakozó tudományos adatbázisok adattárába is

<https://www.doi.org/>

<https://www.mtmt.hu/>

A kapcsolattartás és az adatbázisokban való feltüntetés érdekében kérjük*

Szerző: ORCID azonosító

Tanulmány címe magyarul és angolul :

Postacím :

Telefon : Fax :

Mobil : E-mail :

Intézmény(ek) neve** :

.....

.....

* Azoknak a rovatoknak a kitöltése indokolt, amelyek tartalma eltér a korábban már kitöltött űrlapon közöltektől.

** Itt az intézményi kötődéseket kell feltüntetni, amely szellemi alkotóműhelyhez oktatási intézmény, közgyűjtemény, szerkesztőség, tudományos társaság kapcsolódóan szellemi alkotómunkát végez. Nem feltétlenül munkaviszonyt kell jelölni, hanem az(oka)t a szellemi műhely(ek)et, amely(ek)nek a vonzáskörében tevékenykedik.

SZERZŐI ISMERTETŐ***

Tanulmány / előadás címe		
szerző / előadó neve		
- tudományos fokozat - oktatói fokozat - kutatási terület	Arcképfotó	Az alkotó / előadó szerzőségével publikált, a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő - könyvek: - könyvrészek: - tanulmányok: - egyéb tudományos közlemények: - független idézetek: - Hirsch index:
A publikációinak, illetve alkotásai citációinak bibliográfiai adatait tartalmazó nyilvános adatbázis elérhetőségének a világhálós címe:		
Fontosabb tudományos közéleti tagságok és tisztségek		

*** Több tudományos és oktatói fokozatot abban az esetben közlünk, ha azok több tudományágban születtek, illetve több intézményhez kapcsolódnak. Mivel a rendfokozatok, valamint az egyéb rangok és címek a tudományos tevékenység tekintetében irrelevánsak, azok közlésétől eltekintünk. Függetlenül az aktuális jogi szabályozástól minden disszertációt tudományos fokozatnak tekintünk, amit nem a diplomaszerzési eljárás keretében kaptak. A humán- és állatorvosi, valamint gyógyszerész és a jogi stb. doktorátusok tekintetében e tudományágak megjelölését is kérjük az egyértelmű helyzetek létrehozása érdekében. A kutatási terület megjelöléseként nem egy tudományágat kérünk feltüntetni, hanem a konkrét kutatási terület megnevezését várjuk. Publikációinak, illetve alkotásai citációinak bibliográfiai adatait tartalmazó nyilvános adatbázis világhálós címének közlése esetén tudományos publikációi számszerűsített adatait és a Hirsch-index számát nem feltétlenül kell rögzítenie. A szerzőkről fehér ingben nyakkendővel, zakóban vagy zubbonyban készült felvételt várunk a hölgyektől pedig hasonló öltözetű fényképet kérünk.

Tanulmány / előadás ismertetője és öt kulcsszó
(600 1000 közötti karakter terjedelemben a szóközökkel együtt
magyar és angol nyelven)

Alkotásom közlését, illetve az úrlapon feltüntetetteket térítésmentesen biztosítom a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 és / vagy a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1785-3257 periodikák számára. Engedélyem a magyar nyelvű kiadásra vonatkozik, amely a periodikákban vagy az ahhoz kapcsolódó kiadványokban több ízben is megjelenhet, ezen publikációk szerzői honoráriumáról véglegesen és visszavonhatatlanul lemondok. Az adatok kitöltésével és megküldésével hozzájárulok azok Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság általi kezeléséhez. Egyben engedélyezem, hogy azon adatbázisokban is szerepeljen a művem, amelyekbe a periodika belép.

Engedélyem végleges és visszavonhatatlan.

Dátum

.....
aláírás

JELENTKEZÉSI FELHÍVÁS

a rendvédelem-történeti tudományos konferenciára és szimpozionra

„A magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozat” és a „Magyar közbiztonság-történeti tudományos szimpozion-sorozat” rendezvényeit 1990-től, illetve 2001-től évente ősszel, valamint tavasszal tudományos társaságunk szervezi. A rendezvény-sorozatok előadásainak tanulmányokká fejlesztett változatait — amennyiben azok megfelelnek a periodika közlési feltételeiben foglaltaknak — a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774 periodika befogadja.

A rendezvényeket megelőző hónap kezdetéig lehet azokra előadóként jelentkezni az úgynevezett „Szerzői űrlap” kitöltésével, amely letölthető a társaság honlapjáról

<http://www.szbmrtt.atw.hu>

A Szervező Bizottság a jelentkezéseket visszaigazolja.

A rendezvényeken az elfogadott referátum lényegének ismertetésére nyílik lehetőség. Az egyes előadások időtartama korlátozott (általában 25 perc időtartamú). Írásban azonban lehetőség nyílik a részletesebb kifejtésre.

Az előadók számára PowerPoint szemléltetésre nyílik lehetőség.

Amennyiben a szerzők előadásai tanulmányra fejlesztett változatát digitalizált formában (Microsoft Word) a rendezvény időpontjáig eljuttatják a *Rendvédelem-történeti Füzetek* szerkesztőségének e-mail címére és azok megfelelnek a periodika közlési feltételeiben foglaltaknak (a közlési feltételek a periodika számainak a végén található) a befogadott tanulmányokat lektori véleményezés nyomán publikálja a folyóirat.

A *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 szerkesztősége a szerzőknek honoráriumot nem fizet. A publikált tanulmányok szerzői a kiadványból tiszteletpéldányt kapnak.

A *Rendvédelem-történeti Füzetek* papír alapon korlátozott példányszámban jelenik meg, azonban a periodika elérhető az Országos Széchényi Könyvtár Elektronikus Dokumentum Központ, Elektronikus Periodika Adatbázis és Archívum honlapján: <http://epa.oszk.hu/02100/02176> valamint a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján: <http://www.szbmrtt.atw.hu>

A konferencia- és szimpozion-sorozat nyílt, tudományos rendezvényekből áll. A rendezvényeken részvételi díj nincs. A jelentkezők a „Szerzői Űrlap” benyújtásával elfogadják, hogy a rendezvény teljes időszakában a helyszínen tartózkodnak, a hozzájuk intézett kérdésekre válaszolnak, az előadások véleményezésére válaszolnak. Az előadóktól elvárt öltözet férfiak esetében fehér ing, nyakkendő, zakó, illetve egyenruha társasági öltözéke, a hölgyek esetében pedig hasonló jellegű öltözet.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
2021. évre tervezett rendezvényei:

Társaságunk a járványveszély elmúltáig nem tervez rendezvényt.

XII.

INFORMÁCIÓS OLDALAK

(Rovatvezető: PARÁDI Ákos)

PARÁDI József

**A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
kiadványai és szerzői**

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság a bíróság által jóváhagyott alapszabályzatában foglalt hivatása a magyar rendvédelem-történet kutatása, a feltárt eredmények közkinccsé tétele. A kutatási eredmények bemutatása és megvitatása céljából a társaság és a szakosztályai (szellemi alkotóműhelyek) évente több tudományos rendezvényt szerveznek. A feltárt és különböző tudományos fórumokon megvédett kutatási eredményeket pedig kiadványok formájában teszi közzé. 2020 végéig két periodikát és hat könyvsorozatot adott ki a társaság.

A kiadványjegyzékben, illetve a szerzői jegyzékben alkalmazott rövidítések:

- Az ABC nagybetűivel a társasági periodikákat és a könyv-sorozatokat, valamint nem sorozat részeként kiadott köteteket jelöljük (A=Rendvédelem-történeti Füzetek, B=Rendvédelem-történeti Hírlevél, C=A magyar rendvédelem-történet öröksége, D=A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, E=A magyar rendvédelem-történet forrásai, F=Salutem, G=Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, H=Segéd tudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában, Q=nem sorozat részeként megjelentetett kötet)

- Római számokkal a könyvsorozatok köteteit jelöljük;

- Arab számokkal a kiadványban publikált írásműveket jelöljük oly módon, hogy a *Rendvédelem-történeti Füzetekben* a tanulmányok számozása folyamatos, ily módon az itt megjelenő tanulmányok mindegyike négykarakterű számsort kapott. A *Rendvédelem-történeti Hírlevélben* megjelenő tudományos cikkek három karakterű önálló számsorral rendelkeznek, a kötetekben publikált tanulmányok pedig kötetenkénti számozást kaptak. A nem gyűjteményes kötetekben megjelent szerzőink műveinek jelölése pedig értelemszerű.

KIADVÁNYJEGYZÉK

„A”

A Rendvédelem-történeti füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis),

HU-ISSN 1216-6774

„Conditā decrescit, vulgata scientia crescit.”

(Az elrejtett tudás csökken, a másokkal közölt ellenben gyarapszik.)

A tudományos periodikában — amelyben a rendvédelem-történet témakörébe tartozó tartalommal évente két száma jelenik meg — azon írásművek kerülnek publikálásra, amelyek tartalma harmonizál a tudományos művekkel szemben támasztott elvárásokkal és megfelel az első közlés feltételeinek, továbbá a lap közlési elvárásaiban foglaltaktól nem tér el. A folyóirat számai — a magyar kultúrközegben szinte egyedülálló módon — a szövegre vonatkozóan a : nomenclatura, geographicus, chronologicus és organicus indexek, míg a jegyzetekre vonatkozóan a publikációk, periodikák, levéltárak, valamint a jogszabály indexekkel rendelkeznek. Az 1991-ben alapított folyóirat 2019. év végéig XXIX évfolyam 58 számában 137 szerző tollából 507 tanulmányt jelentetett meg.

A periodika logója megegyezik a *Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság* emblémájával.

A

Rendvédelem-történeti Füzetek
(Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774
 összesített tartalomjegyzéke

A magyar rendvédelmi testületek és az önkormányzati szervezetek kapcsolata 1848-1945		0007 SZABÓ Miklós: A hadtörténelem oktatásának helyzete és feladatai a magyar honvédség katonai tanintézetében.....		21.p.
I.évf.(1991) 1.sz.				
0001 URBÁN Aladár: Az 1848/49-es szabadságharc rendvédelmi testületei.....	7.p.	0008 KESERŰ István: A Sze-mere Bertalan Rendvé-delem-történeti Társaság és a rendvé-delem-történeti oktatás	25.p.	
0002 ZACHAR József: Az Osztrák-Magyar Monarchia örökös tartományinak rendvédelmi testületei.....	17.p.	0009 PARÁDI József: A rendvédelem-történeti tan-tárgy a Rendőrtiszti Főis-kola oktatási rendszerében és a rendvédelem-történeti kutatás jövőbeni feladatai	29.p.	
0003 PARÁDI József: A du-alista Magyarország rendvédelmi testületei és az önkor-mányszatok kapcsolata.....	30.p.	0010 ÓRY Károly: A he-lyes magyarság- és nem-zettudat kialakításának le-hetőségei a rendőrtiszti kép-zésben.....	37.p.	
0004 SZAKÁLY Sándor: Né-hány gondolat a volt Magyar Királyi Csendőrségről.....	38.p.	0011 TÓTH Tihamér: A rendvédelem intézményrend-szerének kialakulása és fej-lődése.....	41-44.p.	
0005 MOKÁNY József: Elmé-leti és tudományos igényű te-vékenység a magyar rendvédelmi szerveknél 1867-1945..	45-54.p.	Tradíció és korszerűség II.évf.(1992) 3.sz.		
A rendvédelem-történet ku-tatásának, feldolgozásának és oktatásának időszerű kérdései		0012 URBÁN Aladár: Ter-vek és eredmények az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idején az ön-álló magyar rendvédelmi szer-vek létrehozására.....		
I.évf.(1991) 2.sz.				
0006 KIRÁLY Béla: A had-történelmi oktatás bevezete-tése az Egyesült Államok-ban és az amerikai hadtörté-nelem néhány kiemelkedő eseménye.....	7.p.			

- 0013 **PARÁDI József:** A dualizmus közrendvédelmi szerveinek jellemzői és tevékenységük tapasztalatai..... 21.p.
- 0014 **SZAKÁLY Sándor:** A két világháború közötti rendvédelmi szervek tevékenységének néhány jellemzője..... 29.p.
- 0015 **KESERŐ István:** A rendvédelmi szervek a második világháború idején és az azt követő években..... 35.p.
- 0016 **BOBÁK Artúr:** A rendőrség és a határőrség testületi napjainak alternatívái..... 43.p.
- 0017 **KORINEK László:** A korszerűség kérdése rendvédelmi szerveink fejlesztésében..... 49.p.
- 0018 **CSEREI Attila:** Gondolatok a rendvédelmi testületek etikai hagyományairól (1867-1945)..... 57.p.
- 0019 **ZACHAR József:** Tradíció és folyamatosság az osztrák rendvédelmi szerveknél..... 65.p.
- 0020 **HEGEDŰS Antal:** Dél-magyarországi falurendészet 1848 előtt..... 75.p.
- 0021 **ÓRY Károly:** Rendvédelem-történeti oktatás a Rendőrtiszti Főiskolán..... 81.p.
- 0022 **SÁNDOR Vilmos:** Történelmi szemlélet a jövődó határőrtiszti nemzedék felsőfokú képzésében..... 87.p.
- 0023 **MOCSÁRI Sándor:** Hagyományok és tapasztalatok felhasználása a rendőrtiszthelyettes képzésben..... 91-95. p.
- A dualista Magyarország rendvédelme**
III.évf.(1993) 4.sz.
- 0024 **KESERŐ István:** Történelmi hűséggel. Társaságunk hároméves útja..... 3.p.
- 0025 **ZACHAR József:** A politikai irányzatok rendvédelmi koncepciói a dualizmus korában..... 8.p.
- 0026 **PARÁDI József:** A magyar királyi határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete..... 21.p.
- 0027 **SZAKÁLY Sándor:** A magyar királyi csendőrség, az első központosított magyar közbiztonsági őrtestület..... 51.p.
- 0028 **BOTOS János:** A belügyi tárca szerepe a magyar rendvédelem irányításában..... 59.p.
- 0029 **MEZEY Barna:** A modern magyar polgári börtönügy alapjainak kialakítása a dualizmus első éveiben..... 70.p.
- 0030 **SUBA János:** A dualista Magyarország államhatárának változása 1868-1918 között..... 87.p.
- 0031 **BENCZE László:** Osztrák rendteremtés a forradalom leverése után..... 102.p.

0032 KESERŰ István: A rendvédelmi szervek tisztí utánpótlása és tisztképzése a dualizmus időszakában....	109.p.	0043 HESZTERA, Franz: A csendőrség parancsnoklási rendszere 1850 és 1993 között	28.p.
0033 BORSI József: „A közszolgálati ágak legterheeseb-bike...” Rendőrségkép a századforduló magyar sajtójában..	126.p.	0044 TÓTH László: A Képvi-selőházi Őrség születésének története.....	36.p.
0034 FORRÓ János: A csend-őrség története. A csendőr őrs...	132.p.	0045 ÖRY Károly: A rendvé-delmi szervek az első világhá-ború, az őszirózsás forradalom és a proletárdiktatúra időszaká-ban.....	42.p.
0035 LUGOSI József: A rendvédelmi testületek fegy-verei 1868-1918.....	152.p.	0046 SZAKÁLY Sándor: Az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének tábori csend-őrsége.....	55.p.
0036 SÁGVÁRI György: Csendőr és rendőr egyenru-hák a dualizmus kori Ma-gyarországon.....	161.p.	0047 JOÓ Gábor: A pénz-ügyőrség háborús feladatai	59.p.
0037 SALAMON Iván: A pénzügyőri egyenruha törté-netéből 1868-1947.....	170.p.	0048 SUBA János: A tri-anoni országhatárok kitűzé-sének politikai és technikai kérdései.....	61.p.
0038 SZIKINGER István: A rendvédelem jogi szabályo-zása a dualizmus korában... 187-198.p.	187-198.p.	0049 BACSA Gábor: A ma-gyar-jugoszláv (S.H.S.) ha-tármegállapító bizottság mű-ködése 1921-1924.....	65.p.
Háború, forradalom, trianon IV.évf.(1994) 5.sz.			
0039 MEZEY Barna: A ki-vételes hatalom.....	4.p.	0050 ZSIGA Tibor: A tria-noni békeszerződés revíziója Nyugat-Magyarországon.....	71.p.
0040 ZACHAR József: Az osztrák-magyar haderő rend-fenntartó szerepe az első vi-lágháború idején.....	7.p.	0051 ERNYES Mihály: A közrend és a közbiztonság helyzete Baranya megyében a szerb megszállás idején.....	74.p.
0041 PARÁDI József: Átté-rés a háborús határőrizetre az első világ-háború előtt....	13.p.	0052 HEGEDŰS Róbert: A magyar biztonságpolitika 1912-1925.....	76.p.
0042 HESZTERA, Franz: Die Kommandostrukturen der Gend-armedie von 1850 bis 1993...	18.p.	0053 BOTOS János: A Bel-ügyminisztérium tevékenységé-nek főbb jellemzői 1912 és 1926 között.....	80.p.

- 0054 **KESERŐ István:** A rendvédelmi szervek újjászervezése és tevékenysége az első világháború és a forradalmak után (1919-1924)..... 83.p.
- 0055 **KOMÁROMI Gábor:** A Magyar Királyi Csendőrség szervezeti változásai 1919 és 1925 között..... 90.p.
- 0056 **SZAKÁLY Sándor:** Egy életút vázlata Osváth László. 92-95.p.
- A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme**
V.évf.(1995) 6.sz.
- 0057 **BACSA Gábor:** Határrend és határforgalom Magyarország déli határán (1921-1941)..... 5.p.
- 0058 **BONHARDT Attila:** Egy rendvédelmi szerv mögé rejtett honvédségi alakulat rövid története (A M. Kir. Allamrendőrség központi újjonciskolája)..... 12.p.
- 0059 **BOTOS János:** A Magyar Királyi Belügyminisztérium és egy klasszikus belügyminiszter a két világháború között..... 16.p.
- 0060 **FAZAKAS László:** A Magyar Királyi Testőrség, a Magyar Királyi Koronőrőrség és a Magyar Királyi Képviselőházi Őrség a két világháború között..... 27.p.
- 0061 **JOÓ Gábor:** A vámhivatalok és a pénzügyőrség a két világháború között..... 39.p.
- 0062 **KEDVES Gyula:** Paraszti fegyverből diszjelvény (a testőr- illetve koronaőr-alabárd kialakulásának története)..... 48.p.
- 0063 **KISS István Géza:** A déli határőrizet kialakulása és sajátosságai Trianon után..... 51.p.
- 0064 **LUGOSI József:** A rendvédelmi testületek fegyverei 1868-1918..... 56.p.
- 0065 **MEZEY Barna:** Rendvédelmi jog a két világháború között..... 61.p.
- 0066 **PARÁDI József:** A magyar állam határőrizete a két világháború között..... 64.p.
- 0067 **RÁCZ Lajos:** A fővárosi rendőrség működése a két világháború között..... 76.p.
- 0068 **RAVASZ István:** A Magyar Királyi Honvédség karhatalmi jogosultságai..... 81.p.
- 0069 **SÁGVÁRI György:** A rendvédelmi testületek egyenruházata a két világháború között Magyarországon.... 89.p.
- 0070 **SOMORJAI Béla:** A Magyar Királyi Koronőrőrség helytállása a korona és a koronázási ékszerek megőrzésében (1944-1945)..... 94.p.
- 0071 **SUBA János:** A terület-visszacsatolások határkijelölő munkálatai 1938 és 1941 között..... 98.p.
- 0072 **SZAKÁCS Gábor:** A rendőrképzés helyzete a két világháború között..... 104.p.

0073 SAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.....	122-129.p.	0083 NAGY György: A határforgalom és ellenőrzése 1945-1950 között.....	68.p.
Háborúból diktatúrába VI.évf.(1996) 7.sz.			
0074 BACSA Gábor: Határőrizet a Dráva mentén a Munkács megsemmisülése után..	6.p.	0084 PARÁDI József: A magyar rendvédelem sajátosságai és fejlődési periódusai a második világháború előtt és után.....	80.p.
0075 DETTNÉ LÉGRÁDY Ilona: A Vám- és Pénzügyőrség 1940 és 45 között.....	12.p.	0085 RAVASZ István: A Kárpát-medence hadászati jelentősége a II. világháború végéig.....	90.p.
0076 ERNYES Mihály: A rendőrség újjászervezése Pécs-Baranyában 1944-1946.....	17.p.	0086 SUBA János: Magyarország határainak kijelölése az 1947. évi párizsi békeszerződés alapján.....	98-107.p.
0077 FAZAKAS László: A Nemzetgyűlési Ország és a köztársasági elnök testőrsége, szervezete és tevékenysége 1945-1950 között.....	24.p.	A napóleoni közbiztonsági őrtestület útja Párizstól — Itálián és Ausztrián keresztül — Budapestig VII.évf.(1997) 8.sz.	
0078 GÁSPÁR László: A határőrizet szervezeti változásai 1945 és 1950 között...	29.p.	0087 BACSA Gábor: A csendőrség részvétele Zala megye határőrizetében.....	5.p.
0079 KESERŐ István: Rendőrség és csendőrség Magyarország hadba lépésétől a hadműveletek befejezéséig.....	35.p.	0088 CSAPÓ Csaba: A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati jogáról 1881-1914	12.p.
0080 KISS István Géza: A magyar rendvédelem-történet hagyományai, muzeális emléktárgyainak gyűjtése, feldolgozása, bemutatása egy leendő magyar rvt. Múzeumban.....	46.p.	0089 CSÓKA Ferenc: Csendőrség és hírszerzés 1930-1945.....	17.p.
0081 LŐRINCZ József: Büntetőpolitika és börtönügy a koalíciós korszakban (1945-1949).....	52.p.	0090 DOMOKOS Sándor: A Kanadai Királyi Lovas Csendőrség.....	21.p.
0082 MEZEY Barna: Törvényesség és rendvédelem Magyarországon (1945-1949)....	63.p.	0091 ERNYES Mihály: Pandúrság helyett csendőrség Baranyában.....	27.p.

0092 FAZEKAS Csaba: A csendőrség és a történelmi egyházak kapcsolatai a HORTHY-korszakban az el nem ismert felekezetek kezelése tükrében.....	34.p.	0104 SUBA János: A Magyar Királyi Csendőrség szerepe az északi demarcióciós vonalon 1919-1923.....	91.p.
0093 FORRÓ János: A csendőrkörület rendvédelmi tevékenységének értékelése.....	41.p.	0105 SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.....	95.p.
0094 KAISER Ferenc: Az őrs mindennapi élete.....	46.p.	0106 SZELEI József: Katonából csendőr, csendőrből járőrvezető.....	103.p.
0095 KESERŐ István: A Magyar Királyi Csendőrség a második világháború had-műveleteiben....	57.p.	0107 ZACHAR József: Fehetetek az osztrák csendőrség történetéből.....	105.p.
0096 KISS Gábor: Csendőrök az emigrációban.....	60.p.	0108 ZEIDLER Sándor: A m. kir. Csendőrség rendfokozati rendszere és jelvényei.....	110-112.p.
0097 KISS István Géza: A Magyar Királyi Csendőrség hagyományai, muzeális emléktárgyainak őrzési helyei hazánkban és külföldön.....	62.p.	Gazdasági rendvédelmünk a XIX-XX. században. VIII.évf.(1998) 9.sz.	
0098 KOVÁCS Jenő: Hadifogságom éveiről.....	68.p.	0109 JOÓ Gábor: Emlékezés gróf LÖNYAI Menyhért pénzügyminiszterre.....	13.p.
0099 LUGOSI József: A Wrendl fegyverek.....	73.p.	0110 KISS István Géza: A Magyar Királyi Pénzügyőrség feladatai a gazdasági rendvédelemben a két világháború közötti időszakban.....	15.p.
0100 ŐRY Károly: Maréchaussée-tól a Gendarmerie Nationale-ig (A francia csendőrség történeti előzményei)	75.p.	0111 KÖVESI László: Rendőri nyugdíjpénztárak tegnap és ma, szociális gondoskodás.....	24.p.
0101 PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség megalakulása és működése 1881-1918.....	78.p.	0112 PARÁDI József: A magyar határőrizet teendői a nemzetgazdaság védelme terén az Osztrák-Magyar Monarchiában és a két világháború közötti Magyar Királyságban.....	26.p.
0102 RAVASZ István: Csendőrpuccs vagy zászlószenteletés? A budapesti deportáltak leállítás.....	84.p.		
0103 SALLAI János: A határszéli csendőrség fegyverhasználat.....	88.p.		

- 0113 **FORRÓ János:** A székesfehérvári csendőrkörület teendői a vagyon elleni bűncselekmények megelőzésében és felderítésében..... 32.p.
- 0114 **KAISER Ferenc:** A csendőr őr gazdaságvédelemmel kapcsolatos feladatai a két világháború között. 39.p.
- 0115 **SIMON Ferenc:** A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati teendői a vagyonbiztonság ellen irányuló bűncselekmények megelőzésében és felderítésében..... 45.p.
- 0116 **SUBA János:** A m. kir. Honvédség és az rv. szervek feladatai a Magyarországon átmenő német vasúti szállítmányok szabotázs elleni védelmében a II. vh. alatt..... 49.p.
- 0117 **SZABÓ József János:** Egy vádalku tanulságai a XIX. század magyar bűnüldözésében..... 61.p.
- 0118 **SZIKINGER István:** A gazdaság védelmének tapasztalatai Németországban 64.p.
- 0119 **KISS István Géza:** A vámhivatalok a két világháború közötti Magyar Királyságban..... 72.p.
- 0120 **ŐRY Károly:** A Vörös Őrség gazdaságvédelmi feladatai 78.p.
- 0121 **PARÁDI József:** A dualizmus kori magyar pénzügyőrség és Vámhivatalok.. 82.p.
- 0122 **SALAMON Iván:** Egyenruha, kényelem, demokrácia és gazdasági kihatásai 1868-1993... 86.p.
- 0123 **BACSA Gábor:** Gazdaságvédelem az 1920-as években a déli határ mentén. 92.p.
- 0124 **KESERŰ István:** A határőrség szerepe az ország gazdaságának védelmében..... 100.p.
- 0125 **KOVÁCS Gyula:** A magyar határőrség aktuális gazdaságvédelmi feladatai a határforgalom ellenőrzésében... 103.p.
- 0126 **NAGY György:** A magyar határőrizet (kiemelten a hförg. ell.) szervek gazdasági rendvédelmi feladatainak jellemző sajátosságai a '40-es évek második felétől..... 107.p.
- 0127 **SALLAI János:** A Magyar Királyi Vámőrség gazdaságvédelmi feladatainak tükröződése a korabeli szabályzatokban..... 111-112.p.
- A nyugati rendvédelem hatása a XIX-XX. század magyar rendvédelmére**
IX.évf.(1999) 10.sz.
- 0128 **BACSA Gábor:** A tájékoztató ("T") szervek és a Magyar Királyi Vámőrség..... 5.p.
- 0129 **TAMÁSKA Endre:** Egy csendőrőrs országos tekintélye 12.p.
- 0130 **BOBÁK Artúr:** A magányozás története..... 19.p.
- 0131 **BOTOS János:** Szemere Bertalan, az első felelős magyar kormány belügyminisztere..... 33.p.

- 0132 **CSAPÓ Csaba:** Gr. RÁDAY Gedeon és a szegedi királyi biztosság..... 37.p.
- 0133 **DAVOLA József:** A katonai rendőrség bemutatása..... 40.p.
- 0134 **DOMOKOS Sándor:** A polgári rendőrség korszerű alapelvei..... 45.p.
- 0135 **FAZAKAS László:** Szemere Bertalan ifjú évei..... 48.p.
- 0136 **GEHARDT, Helmut:** Die Österreichische Gendarmerie in der XX. Jahrhundert. [Az osztrák csendőrség a XX. században.]... 53.p.
- 0137 **KESERŐ István:** A rendvédelmi szervek újjászervezése 1919 és 1924 között..... 59.p.
- 0138 **KISS István Géza:** Szociális kérdések és azok megoldásai a Magyar Királyi Pénzügyországban..... 66.p.
- 0139 **KÓSA László:** Rendőrség Budán, Pesten és Budapesten 1849 és 1882 között..... 71.p.
- 0140 **KÓSA László:** A közúti közlekedés rendjének szabályozása 1872-től napjainkig, különös tekintettel Budapestre..... 77.p.
- 0141 **KÖVESI László:** Szociálpolitikai érzékenység a rendőri és a BM szerveknél 1990-től napjainkig..... 88.p.
- 0142 **LÓRINCZ József:** Szemere Bertalan és a börtönügy.. 95.p.
- 0143 **PARÁDI József:** A Magyar Királyság rendvédelme (1867-1919)..... 98.p.
- 0144 **RAVASZ István:** A nyilas rendvédelmi testületek.... 148.p.
- 0145 **SALLAI János:** Francia, osztrák, magyar csendőrség fegyverhasználata a XIX. században..... 154.p.
- 0146 **SIMON Ferenc:** Egy kiérdemelt emlékbélyeg és egy nem érdemelt megbélyegzés története..... 160.p.
- 0147 **SIMON Sándor:** Cegléd város rendvédelme a XVIII-XIX. században..... 164.p.
- 0148 **SUBA János:** A határszéli forgalom szabályozása Magyarországon a XIX.-XX. században..... 167.p.
- 0149 **SZIKINGER István:** Az angolszász rendvédelem fejlődésének tendenciái a XIX. századtól napjainkig..... 174.p.
- 0150 **SZÜCS János:** A francia csendőrség helye, feladatai napjainkban..... 189.p.
- 0151 **VASS Ferenc:** A magyar útlevelelrendészet történetének változási folyamatai és fejlődésének tendenciái 1903-tól napjainkig..... 192.p.
- 0152 **ZACHAR József:** Az osztrák rendvédelmi modell történelmi gyökerei..... 202-206.p.

- Szabad mozgás
a Kárpát-medencében**
X.évf.(2000) 11.sz.
- 0153 **BACSA Gábor:** Magyar és jugoszláv optánsok határátlépése 10.p.
- 0154 **BENCsik Péter:** Az útlevéltügy jogi szabályozásának változásai és hatásuk a határforgalomra 1903-1941... 15.p.
- 0155 **CsAPó Csaba:** Utazási okmányok az 1880-as években. 19.p.
- 0156 **DAVOLA József:** A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti feladatai 1912-ben 21.p.
- 0157 **KISS István Géza:** A határszéli Magyar Királyi Pénztűgyőr szakaszok áttelepítése a területi visszacsatolások után... 24.p.
- 0158 **NAGY György:** A határforgalom változásai és az azt meghatározó főbb tényezők a nyolcvanas évektől napjainkig. A határforgalom... 35.p.
- 0159 **PARÁDI József:** Határőrizet és kishatárforgalom a dualizmus alatt és a két világháború között. ... 42.p.
- 0160 **RAVASZ Dezső:** A magyar-román határ hivatalos és nem hivatalos átjárhatósága. 54.p.
- 0161 **SUBA János:** Utazási okmányok az I és a II. világháborúban 57.p.
- 0162 **SUBA János:** A budapesti folyamat története..... 68.p.
- 0163 **ZINNER Tibor:** Az embertelen kollektivitás diadala: A magyarországi németek 1945 utáni kitelepítése.... 72-87.p.
- A közigazgatás,
a véderő és a rendvédelem
kapcsolatának változásai
a polgári magyar állam idő-
szakában**
X.évf.(2000) 12.sz.
- 0164 **DÁNOS Valér:** Rendőrség és szociológia avagy rendőrszociológia..... 5.p.
- 0165 **FINSZTER Géza:** Honvédelem – rendvédelem... 8.p.
- 0166 **NAGY György:** Kapcsolatkeresés a rendészet, a rendvédelem és a határrendészet között..... 15.p.
- 0167 **PARÁDI József:** A rendvédelmi diszciplína Magyarországon..... 23.p.
- 0168 **SUBA JÁNOS:** A kartográfia és a rendvédelem.. 26.p.
- 0169 **ZACHAR József:** Rendvédelem és történelemtudomány..... 34.p.
- 0170 **BACSA Gábor:** A határőrizeti szervek együttműködése a lakossággal, a rendvédelmi szervekkel és a hatóságokkal 1920-1940 között (Szemelvények Zalából)..... 38.p.
- 0171 **CsAPó Csaba:** A Csendőrség és a városok (1881-1914) 43.p.
- 0172 **DAVOLA József:** A tábori csendőrség, mint a Katonai Rendőrség elődje..... 49.p.
- 0173 **ERNYES Mihály:** A véderő alkalmazása rendvédelmi feladatokra a dualizmus időszakában Pécsen..... 55.p.

- 0174 **FORRÓ János:** A székesfehérvári csendőrkörület kapcsolata a közigazgatással..... 58.p.
- 0175 **GEBHARDT, Helmut:** Die militärische Organisation der österreichischen Gendarmerie von 1849 bis 1918..... 62.p.
- 0176 **KÁLMÁN Zsolt — KÓSA László:** A rendőrség és az önkormányzatok kapcsolata a rendszerváltás utáni években..... 65.p.
- 0177 **KESERŰ István:** Együttműködés a Határőrség és egyéb szervek között (1945-1949)..... 68.p.
- 0178 **KISS István Géza:** A Magyar Királyi Pénzügyőrség helye és szerepe a kikötői rendszabályok betartásában valamint a csempészet megakadályozásában..... 73.p.
- 0179 **PARÁDI József:** A rendvédelem, közigazgatás és a véderő kapcsolata a kiegyezéstől a második világháborúig..... 79.p.
- 0180 **RAVASZ István:** A német szövetségi rendszer a II. világháború időszakában.... 88.p.
- 0181 **SIMON Sándor:** Cegléd városában: a helyi közigazgatás és a rendvédelem kapcsolata a neoabszolutizmus és a dualizmus idejében..... 95.p.
- 0182 **STEIB György:** Az 1956-os Nemzetőrség és a közhatalom kapcsolata Bonyhád..... 98.p.
- 0183 **SUBA János:** A polgári Magyarország közigazgatási beosztásának alakulása, a határváltozások tükrében 1867 és 1941 között..... 102-107.p.
- A közbiztonság közös európai örökségünk**
XI.évf.(2005) 13.sz.
- 0184 **BEBESI Zoltán:** A kábítószér fogyasztás Magyarországon..... 5.p.
- 0185 **BENCsik Péter:** A határforgalom szabályozása hazánkban és a környező államokban 1903-1941..... 15.p.
- 0186 **BODA József:** A magyar rendvédelmi erők szerepe a békefenntartás-ban... 27.p.
- 0187 **BOTOS János:** A belügyi tárca szerepe a magyar rendvédelem irányításában. 31.p.
- 0188 **FAZAKAS László:** Testőrségek, koronaőrségek, képviselőházi őrség 1867-1945.. 36.p.
- 0189 **GÁSPÁR László:** A határőrség szervezeti változásai 1945-1956..... 50.p.
- 0190 **KÓSA László – GOMBÁR Noémi:** A bűnözés területi megoszlása a Kaposvári Rendőrkapitányság területén..... 55.p.
- 0191 **NAGY György:** A magyar állami határrendőrség 1945-1946. évi újjászervezése..... 64.p.

- 0192 **NAGY József:** A BM Határőrség helye, szerepe, szervezetének változásai a szocialista államhatalomban 1957-től az 1980-as évek végéig..... 78.p.
- 0193 **PARÁDI József:** A magyarországi rendvédelem fejlődési tendenciái 1867-1950..... 84.p.
- 0194 **PARÁDI József:** Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyarországi rendőrségei 1867-1919..... 97.p.
- 0195 **PARÁDI József:** A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945..... 105.p.
- 0196 **SUBA János:** Felvidék határa 1938-1944..... 114.p.
- 0197 **SUBA János:** Magyar-horvát határszéli forgalom 1941-1945..... 127.p.
- 0198 **SUBA János:** A szocialista határőrizet egyik esz-köze, az aknazár..... 139.p.
- 0199 **TEKE András:** Őrzés mint tevékenység a rendészet, rendvédelem rend-szerében.... 144-149.p.
- Az ezeréves magyar rendvédelem**
XL.évf.(2005) 14.sz.
- 0200 **BODA József:** Transformation-Coordination of Police In The Security Sector Reform Context. [A Rendőrség átalakítása-vezetése a biztonsági szektor reformjának tükrében]..... 5.p.
- 0201 **BOTOS János:** Szemere Bertalan az első felelős magyar kormány belügyminisztere..... 15.p.
- 0202 **CSAPÓ Csaba:** RÁDAY Gedeon és a szegedi várbörtön foglyai..... 19.p.
- 0203 **ERNYES Mihály:** Ezer éves rendvédelem a rendőrségek államosítása tükrében... 23.p.
- 0204 **FAZAKAS László:** A korona őrzése, a koronaőrök, a koronaőrség..... 34.p.
- 0205 **FORRÓ János:** A Kádár rendszer Belügyminisztériuma..... 47.p.
- 0206 **GÁSPÁR László:** A magyar határőrizet fejlődési tendenciái 1945-1949 50.p.
- 0207 **GEBHARDT Helmut:** Die Sicherheitsorganisation von 1918 bis 1938 [Biztonsági szervezet 1918-1938.] 54.p.
- 0208 **LŐRINCZ József:** A hazai büntetés-végrehajtás fejlődése a kiegyezéstől napjainkig..... 57.p.
- 0209 **Maximilian EDELBACHER – Harald SEYRL:** Die Wiener Polizei von der Österreichisch-Ungarischen Monarchie zur Republik. [Bécs rendőrség az Osztrák-Magyar Monarchiától a köztársaságig.]..... 69.p.
- 0210 **NAGY György:** Egy történelmi kuriózum, gróf SZÉCHENYI István 1834. évi egyik utazásának dokumentuma..... 77.p.
- 0211 **NAGY József:** A magyar határőrség tevékenysége a csehszlovákiai bevonulás időszakában..... 79.p.

0212 PARÁDI József: Az európai rendvédelem története.....	85.p.	Tanulmányok megjelenés szerint	18.p.
0213 PARÁDI József: A határszéli csendőrség állam-biztonsági feladatai.....	91.p.	Tanulmányok szerzők szerint	27.p.
		Tanulmányok cím szerint..	41.p.
0214 PARÁDI József: A Kárpát-medencét érintő Magyarországon kívüli határ-őrizeti formák a német-osztrák modell kivételével.....	95.p.	Tanulmányok kronológia szerint	50.p.
		Tanulmányok téma szerint	60.p.
0215 SUBA János: A történelmi Magyarország állam-határáról szóló törvények...	102.p.	Recenziók.....	79.p.
0216 SUBA János: Az államhatár és határjelei.....	120.p.	Az európai és a magyar rendvédelem a XIX-XX. században XII.évf.(2007) 15.sz.	
0217 SUBA János: Államhatár elméletek a XIX.-XX. századi szakirodalomban....	127.p.	0221 BACSA Gábor: Rendőrség Nagykanizsán 1920-ig, az államosításig.....	6.p.
0218 SUBA János: A honvédelmi határsáv Magyarországon 1939-1945 között	133.p.	0222 BENCsik Péter: A kivándorlás jogi szabályozása 1903 és 1914 között...	13.p.
0219 SZABÓ József János: Határvadász alakulatok szerepe az Árpád-vonal védelmében.....	140.p.	0223 ERNYES Mihály: A magyar rendőri szakirodalom kezdetei.....	32.p.
0220 ZACHAR József: A Habsburg-hatalom és a magyar rendvédelem.....	146-149.p.	0224 FAZAKAS László: A magyar Szent Korona őrzésének története 1945-től 2000-ig.....	45.p.
REPERTÓRIUM			
1990-2000, 1-12. szám XI.évf. (2006) 1. különszám		0225 HEGEDŰS Ernő: A koronaőrzés történetének egyházi és bizalmi korszaka (1000-1464).....	59.p.
Előszó.....	5.p.		
Bemutatkozik a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság...	8.p.	0226 HUDRA László: A budapesti Fiumei úti pénzügyőr laktanya. (Szemelvények az 1930-as és 1940-es évekből, különös tekintettel a Pénzügyőrségi Múzeum történetére).....	67
A periodika szerkesztői.....	13.p.		
A repertórium felépítése.....	15.p.		

- 0227 **LŐRINCZ József:** Harmozásiós törekvések és problémák a magyar börtönügyben a rendszerváltozás időszakában... 75.p.
- 0228 **NAGY György:** A határrendészet, mint szervezet helyének keresése az állam-szervezet rendszerében..... 81.p.
- 0229 **NAGY József:** Határ-örizetünkkel szembeni kihívások az 1990-es években.. 104.p.
- 0230 **PARÁDI József:** A magyar határörizet tere a kiegyezésztől a II. vh-ig..... 125.p.
- 0231 **PARÁDI József:** Magyar Királyi Határrendőrség 139.p.
- 0232 **PARÁDI József:** Az útlevelek és útlevel ellenőrző szervek a két világháború közötti Magyar Királyságban..... 160.p.
- 0233 **SIMON F. Nándor:** Villantás egy témára: séta egy útlevel körül..... 170.p.
- 0234 **SIMON Sándor:** Cegléd város rendvédelmi szerveinek dualizmuskori átalakítása és fejlesztése..... 176.p.
- 0235 **SUBA János:** Határőrsendőr zászlóaljak 1919-1921. Áttérés a katonai határörizetre..... 182.p.
- 0236 **SUBA János:** A magyar-jugoszláv határszakasz redemarkálása (A trianoni határ határjeleinek felülvizsgálata a magyar-jugoszláv határszakaszon 1931-ben)..... 192.p.
- 0237 **SUBA János:** A magyar-román határszakasz redemarkálása (A trianoni határ határjeleinek felülvizsgálata a magyar-román határszakaszon 1937-ben) 200.p.
- 0238 **SUBA János:** Határvasdászok és az „ezeréves határ” (A m. kir. határvasdászok szerepe a magyar-román határ-vonal Kárpátok-ban lévő szakaszának felülvizsgálatában 1941-ben)..... 205.p.
- 0239 **VARRÓ István.** Rádióközvetítés az ungvári csendőrszkolából: „Székely fiúkból nevelik a fiatal magyar csendőroket” – közvetítés az ungvári csendőrszkolából..... 212-219.p.
- A rendvédelmi szakképzés története**
XIII.évf.(2007) 16.sz.
- 0240 **BACSA Gábor:** A rendőrképzés 1945-1950.... 7.p.
- 0241 **BENCsik Péter:** A kisebb határszéli forgalom Magyarország és a szomszédos államok közt, 1898-1941..... 15.p.
- 0242 **BERKI Imre:** Az 1956-57 évi sortűzek rövid története..... 25.p.
- 0243 **BODA József:** A nemzetközi oktatás és képzés története a magyar rendvédelmi szerveknél..... 33.p.
- 0244 **BODA József:** A terrorizmus rövid története..... 46.p.

- 0245 **BOTOS János:** A Belügyminisztérium tevékenységének főbb jellemzői 1912-1926 között..... 52.p.
- 0246 **ERNYES Mihály:** A rendvédelmi szak kifejezések múltja 56.p.
- 0247 **GÁSPÁR László:** A határőrség képzési rendszerének változásai 1945-1956..... 65.p.
- 0248 **KISS István Géza:** A Magyar királyi Pénzügyőrség lókiképzése..... 71.p.
- 0249 **NAGY Ákos Péter:** A budapesti Rendőrtisztí Főiskola... 77.p.
- 0250 **NAGY György:** A rendvédelem és a tudomány..... 85.p.
- 0251 **PARÁDI József:** Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867-1945..... 90.p.
- 0252 **PARÁDI József:** A magyar rendőrtisztképzés tradíciói 1867-1945..... 94.p.
- 0253 **PARÁDI József:** A csendőrtisztképzés és a fizetési osztályba sorolt állami alkalmazottak szakszolgarendszere..... 100.p.
- 0254 **ifj. PERJÉSI György:** A Magyar Királyi Csendőrség létszámalakulása 1938-1945..... 105.p.
- 0255 **SÁGI Zoltán:** Egyenruha, mint tradíció a magyar rendőrségnél..... 107.p.
- 0256 **SUBA János:** A Magyar Királyi Csendőrség létszámának tervezett felemelése 1918-ban..... 113.p.
- 0257 **SUBA János:** A magyar katonai vezetés elképzelése a határbiztosító csapatok megszervezésére 1918-ban..... 121.p.
- 0258 **SUBA János:** Honvédelmi határszolgálat..... 128.p.
- 0259 **VARRÓ István Tamás:** Hatvan éves a Magyar Királyi Csendőrség..... 140-146.p.
- A rendvédelem
humán viszonyai**
XIV.évf. (2008) 17.sz.
- 0260 **GÁSPÁR László:** A kommunista párt káderpolitikájának érvényesítése a határőrségnél 1945-1956..... 13.p.
- 0261 **ILLÉSFALVI Péter:** A németek által megszállt Bánság helyzete 1941-ben, a Magyar Királyi Csendőrség Központi Nyomozó Parancsnokságának jelentései alapján 19.p.
- 0262 **KÁLMÁN Zsolt:** A Magyar Királyi Csendőrség tevékenysége Somogy vármegyében a megalakulástól 1903-ig... 26.p.
- 0263 **NAGY György:** A Határrendőrség humán viszonyai 1945-1946..... 37.p.
- 0264 **PARÁDI József:** Viszontválasz FINSZTER Géza: „Honvédelem Rendvédelem” válasz ciklere..... 51.p.
- 0265 **PARÁDI József:** A magyar rendvédelem személyi állományának szociális viszonyai 1867-1945..... 57.p.

0266 SÁGI Zoltán: A rendőrség egyenruházata a II. világháború befejezésétől a rendszerváltásig.....	65.p.	0275 OLASZ György — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A magyar állami rendvédelmi testületek katonai rendfokozati rendszerei a kiegyezéstől az ezredfordulóig.....	29.p.
0267 SUBA János: A határkijelölés humán faktora a XIX-XX. században.....	74.p.	0276 PARÁDI Ákos: A magyar rendvédelem civil szerveződése 1867-1945.....	64.p.
0268 SUBA János: A magyar katonai közigazgatás elvei és szervezete a visszatért területeken 1938-1941..	84.p.	0277 PARÁDI József: Rendőrség a magyar határőrizetben...	88.p.
0269 TURCSÁNYI Károly - HEGEDŰS Ernő: Légideszant alakulatok alkalmazásának történelmi előzményei a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban	97.p.	0278 PARÁDI József: A magyar rendvédelem fejlesztési reformjai a XIX. század második felétől a XX. század közepéig.....	98.p.
0270 VEDŐ Attila: Magyarország államhatárának jelölése 1867-1918.....	105.p.	0279 PERÉNYI Roland: Az útca rendje. Rendőri térfigyelés a századfordulós Budapesten....	113.p.
0271 ZEIDLER Sándor: A magyar rendőri rangok fejlődéstörténete a kiegyezéstől az ezredfordulóig.....	16-137.p.	0280 SIMON F. Nándor: A Munkásőrség karhatalmi feladatai.....	125.p.
Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában Európában a XIX-XX. században XV.évf. (2008) 18.sz.		0281 SUBA János: Karhatalmi formációk Magyarországon 1918-1920.....	131.p.
0272 BALLA Tibor: A Magyar Királyi Honvéd Lovaság karhatalmi célú alkalmazása a dualizmusban.....	13.p.	0282 SUBA János: A katonai rendőrség felállítása a hátszágban 1917-ben....	143.p.
0273 FAZAKAS László: Karhatalmi feladatok az Országház épületében és közvetlen környezetében.....	16.p.	0283 VEDŐ Attila: Magyarország államhatárainak megjelenése 1918-1947.....	156-166.p.
0274 HEGEDŰS Ernő: Azonos típusú repülőeszközök alkalmazása rendvédelmi és honvédelmi célokra.....	20.p.	Másfél évtized nemzeti rendvédelem-történetünk kutatásának szolgálatában XVI.évf. (2009) 19.sz.	
		0284 BALLA Tibor: Katonai alakulatok karhatalmi bevetései Magyarországon 1918-ban.....	13.p.

0285 ERNYES Mihály : Szerb impérium Baranyában 1918-1921	18.p.	A XIX-XX. századi magyar forradalmak hatása a nemzeti rendvédelmi rendszerünkre XVII.évf. (2009) 20.sz.	
0286 FORRÓ János — HIBÁCSKÓ Ferenc : Adalékok a karhatalom történetéhez..	51.p.	0296 BENCsik Péter : A határforgalom főbb statisztikai jellemzői Magyarországon 1901-1915....	13.p.
0287 KÁLMÁN Zsolt : Somogy vármegye bűnüldözési tapasztalatai a kiegyezéstől az I. vh-ig.....	60.p.	0297 FORRÓ János : Csendőrségtörténeti kutatásaim tapasztalatai.....	38.p.
0288 PARÁDI József : A csendőrség magyarországi története	64.p.	0298 JAKUS János : Az államhatár biztosításának problémái az ötvenes évek elején.....	44.p.
0289 PARÁDI József : A rendvédelem védelmében.....	89.p.	0299 KÓSA László : A rendőrség és a határőrség együttműködése csapaterő alkalmazásával Somogy megyében.....	54.p.
0290 SOM Krisztián : A Magyar Királyi Folyamőrség (határ) átléptető bélyegzői.....	100.p.	0300 NAGY György : A magyar határforgalom ellenőrzésének sajátosságai 1945-2005	58.p.
0291 SUBA János : Magyarország területi integritásának helyreállítása 1919-1920..	105.p.	0301 NAGY László : A magyar Rendőrség-történeti Múzeum története.....	79.p.
0292 SUBA János : Magyarország trianoni határainak térképei 1920-1925.....	114.p.	0302 PARÁDI József : Tények és érzelmek egy hajdani magyar rendvédelmi testület története kapcsán.....	93.p.
0293 TURCSÁNYI Károly — HEGEDŰS Ernő : Légideszant alakulatok rendvédelmi szerepükben.....	123.p.	0303 PARÁDI József : A XIX-XX. századi magyar forradalmak rendvédelme.....	100.p.
0294 Károly TURCSÁNYI — Ernő HEGEDŰS : Airborne troops in the context of public security.....	130.p.		
0295 VEDŐ Attila : Magyarország államhatárának megjelölése 1947-től napjainkig	137-152.p.		

0304 SUBA János: A magyar - román határ "pontosítása.....	108.p	0314 PARÁDI József: A dualizmus kori magyar rendvédelem.....	66.p.
0305 SUBA János: Magyarországhatárán létesített műszaki zárak felszámolása 1956-ban...	115.p	0315 PARÁDI József: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme.....	85.p.
0306 TURCSÁNYI Károly — HEGEDŰS Ernő: A magyar és a szovjet légideszant és légi szállító csapatok tevékenysége az 1956-os forradalomban...	120.p	0316 PARÁDI József: A Magyar Királyság határrendőrsége	101.p
0307 VEDŐ Attila: A '90-es évek politikai változásainak hatása határmegjelölésünkre és határjeleinkre.....	129-137.p.	0317 SIMON F. Nándor: A Munkásőrség létrehozása.....	117.p
A rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században XVIII.évf. (2010) 21.sz.		0318 SUBA János: Az Országos Hadigondozó Hivatal	123.p
0308 BODA József: A magyar rendvédelmi békefenntartás humán története.....	13.p.	0319 SUBA JÁNOS: A Védhírszerzőszolgálat kiépítése..	140-147.p.
0309 FORRÓ János: Cigány-ság és közbiztonság Székesfehérvárott 1867-1945.....	24.p.	Másfél évszázad rendszer-változásainak hatásai a nemzeti rendvédelmünkre XIX.évf. (2010) 22.sz.	
0310 GÁSPÁR László: A magyar határőrizet változásai 1945-1956.....	27.p.	0320 BENCsik Péter: A határszéli gazdasági (kettős-birtokos) forgalom megszűnése 1945-1950.....	13.p.
0311 HEGEDŰS Ernő: Katonai erők rendvédelmi szerepkörben. Légideszant alakulatok a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban.....	43.p.	0321 CHVOJKA Michael (ford.: ARTNER Ramona): Ahogyan a Habsburg-birodalom örökös tartományaiban gróf Joseph SEDLNITZKY rendőrfőnök irányításával az államrendőrség az egyetemi hallgatók egyleteivel foglalkozott.....	20.p.
0312 KÖVESI László: Az Első Rendőri Kiegészítő Nyugdíjpénztár elődszervezetei.....	54.p.	0322 CHVOJKA Michael: Die Betrachtung- und Vorgangsweise des Polizeipräsidenten SEDLNITZKY gegenüber den Burschenschaften.....	25.p.
0313 Nagy György: Határőrség 1957-2007.....	57.p.		

- 0323 **FORRÓ János:** Milyen legyen a jövő rendőrsége? 30.p.
- 0324 **FORRÓ János:** A polgári magyar állam központosított közbiztonsági őrtestületének körendvédelmi szolgálata. 46.p.
- 0325 **HEGEDŰS Ernő:** Terrorelhárító erők szervezése a rendvédelmi szervezeteknél és a légideszant csapatoknál. 55.p.
- 0326 **PARÁDI József:** A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században. 60.p.
- 0327 **PARÁDI József:** A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti szolgálata. 77.p.
- 0328 **PARÁDI József:** A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. 92.p.
- 0329 **SUBA János:** Határkijelölés, határkítűzés 1867-1945. 115.p.
- 0330 **SUBA János:** A határkiigazítás feltételeinek megteremtése a dualista Magyarországon. 125.p.
- 0331 **TAKÁCS Gyula:** Leszerelés és hadseregszervezés Magyarországon 1918 novemberében. 135-139.p.
- A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek**
XX.évf. (2011) 23.sz.
- 0332 **CSIHÁ Gábor:** A szolgálati viszonyt és a rendfokozatot érintő mellékbüntetések Magyarországon a XIX-XX. században. 13.p.
- 0333 **DAVOLA József:** Magyar rendfenntartók a világban 27.p.
- 0334 **FORRÓ János:** A Kádár-rendszer rendvédelmi szervezetei a BM. Karhatalom és a Készenléti Rendőr Ezred. 36.p.
- 0335 **FORRÓ János:** A magyar rendvédelem 1867-1968 60.p.
- 0336 **LŐRINCZ József:** Börtöntügyünk a hanyatló Kádár-korszakban. 78.p.
- 0337 **LŐRINCZ József:** Börtöntügyünk a rendszerváltozás időszakában. 91.p.
- 0338 **PARÁDI József:** Kontinuitás és újrakezdés a XIX-XX. századi magyar rendvédelemben. 99.p.
- 0339 **PARÁDI József:** Rendvédelem-karhatalom 1867-1945. 111.p.
- 0340 **PARÁDI József:** A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. 124.p.
- 0341 **SUBA János:** A trianoni határ északi határszakaszának határjellegétől való megfosztása 1938-ban. 144.p.
- 0342 **SUBA János:** Magyarország északi határszakaszának redemarkációs munkálatai 1947-1953. 155.p.
- 0343 **SZABÓ József János:** Határvadász zászlóaljok a Keleti-Kárpátok védelmi rendszerében 1940-1941. 165-177.p.

Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005.

XXI.évf. (2011) 24.sz.

0344 **BODA József:** Az európai csendőri erő, avagy egy új békefenntartó alakulat születése...

13.p.

0345 **DAVOLA József:** Fényképezés a Magyar Királyi Csendőrségnél.....

18.p.

0346 **FORRÓ János:** A Magyar Királyi Csendőrség és a fejér vármegyei zsidó deportálás....

23.p.

0347 **FORRÓ János:** A székesfehérvári csendőr kerület küzdelme Fejér vármegye közbiztonságáért 1884-1945.....

32.p.

0348 **MARKÓ György:** Csendőrtisztek a Magyar Királyi Honvéd Vezérkar főnökének bírósága előtt.....

73.p.

0349 **PARÁDI József:** A Magyar Királyi Csendőrség szervezete...

80.p.

0350 **PARÁDI József:** A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati tevékenységei.....

91.p.

0351 **PARÁDI József:** A csendőrség teendői az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királysága külső határainak őrzésében.....

100.p.

0352 **SUBA János:** 1918 forrónyara és a Magyar Királyi Csendőrség.....

119.p.

0353 **SUBA János:** A Magyar Királyi Csendőrség és a vasutbiztonság 1917-1918.....

126.p.

0354 **SZAKÁLY Sándor:** Akik a Magyar Királyi Csendőrséget — 1938 és 1945 között — vezették.

136.p.

0355 **ZÉTÉNYI Zsolt:** A Magyar Királyi Csendőrség és a csendőrök jogállása 1945-ben és azután. (Egy elfelejtett szervezet és jelmondat: „Híven, becsülettel, vitézül!”)....

155-165.p.

A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk

XXII.évf. (2012) 25.sz.

0356 **BERKI Imre:** A magyar határőrizet újjászervezése 1946-ban.....

13.p.

0357 **CSAPÓ Csaba:** Erdély csendőrsége az átmenet éveiben 1867-1881...

27.p.

0358 **GÁSPÁR László:** A második világháború utáni magyar határőrizet változásai.....

32.p.

0359 **NAGY Ákos Péter:** Quies custodiet ipsos custodes, azaz ki őrzi az őrzőket?

53.p.

0360 **NAGY Ákos Péter:** A Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat megalakulása és tevékenységének kialakítása a rendszer-váltás folyamatában.....

58.p.

0361 **NAGY József:** A magyar határőrség szervezete, létszáma és területi elhelyezkedése 1958-1990.....

67.p.

0362 **PARÁDI József:** Magyar rendvédelem 1867-1914.....

80.p.

- 0363 **PARÁDI József:** A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai 1867-1945..... 85.p.
- 0364 **PARÁDI József:** A XIX-XX. századi magyar rendszerváltozások és a csendőrség..... 104.p.
- 0365 **SOM Krisztián:** Rendvédelem-történet a numizmatikában 111.p.
- 0366 **SUBA János:** A császári csendőrség tisztí kara 1849-1868..... 116.p.
- 0367 **SUBA János:** Karhatalom szervezése a Magyar Királyi Honvédségben 1918-ban..... 129-136.p.
- Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelmében**
XXII.évf. (2012) 26.sz.
- 0368 **ARTNER Ramona:** Egy közbiztonsági őrtisztület útja Párizstól — Itálián és Ausztrián keresztül — Budapestig..... 13.p.
- 0369 **ARTNER Ramona:** Hírszerzés a dualizmus kori Magyar Királyságban..... 19.p.
- 0370 **CSAPÓ Csaba — PARÁDI József:** Az államfő magyarországi védelme az Osztrák-Magyar Monarchiában..... 27.p.
- 0371 **FORRÓ János:** Rendvédelmi szervezetek sajátos tevékenysége háborús helyzetben Fejér vármegyében 1944 őszétől 1945 tavaszáig 35.p.
- 0372 **NAGY Ákos Péter:** A magyar rendvédelem belbiztonsági szolgálata 1945-1990 44.p.
- 0373 **NAGY Ákos Péter:** A Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálata 2000-2010..... 59.p.
- 0374 **PARÁDI József:** A dualista Magyarország határőrizete a migráció tükrében..... 66.p.
- 0375 **PARÁDI József:** Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának határszéli csendőrsége..... 81.p.
- 0376 **PARÁDI József:** Az egységes állami fizetési rendszer és a szakterületi rendfokozati rendszerek a polgári magyar állam rendvédelmében..... 105.p.
- 0377 **SUBA János:** Szovjetunió és Magyarország közötti határvonal kitűzése 1947-1949 120.p.
- 0378 **SZIKINGER István:** A magyar rendvédelmi jog alapjai..... 133.p.
- 0379 **SZIKINGER István:** Rendvédelmi jog a dualizmus korszakában..... 141-157.p.
- A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei**
XXIII.évf. (2013)
27-28-29-30.sz.
- 0380 **ARTNER Ramona:** A Magyar Királyi Csendőrség és a városok..... 13.p.

- 0381 **ARTNER Ramona — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor** A Magyar Királyi Csendőrség légi, vízi, vasúti és közúti szakszolgálati ágai 23.p.
- 0382 **BODA József:** A katonai rang és függelmi rendszer a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatnál..... 41.p.
- 0383 **FÓRIZS Sándor:** Rendvédelmi elvárások tükröződése négy ország rendőrtisztképzésében..... 65.p.
- 0384 **FORRÓ János:** Fejér vármegye közbiztonság-története 1688-1884..... 77.p.
- 0385 **HEGEDŰS Ernő:** A Magyar Királyi Csendőrség harc- és gépjárművei..... 89.p.
- 0386 **JAKUS János** A magyar rádió- és rádióelektronikai felderítés szervezeti változásai 1990-ig..... 101.p.
- 0387 **KESERŰ István:** A magyar pártállam határőrizete 1945-1956 111.p.
- 0388 **NAGY Ákos Péter:** Adalékok a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat nemzetközi tevékenységének történetéhez. 129.p.
- 0389 **PARÁDI József:** Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza..... 141.p.
- 0390 **PARÁDI József:** Az államfő testőrségei az Osztrák-Magyar Monarchiában.. 155.p.
- 0391 **SOM Krisztián:** A német gyalogtest rendvédelmi erői. 161.p.
- 0392 **SUBA János:** „Csendőralakulások” a Magyar Nemzeti Hadseregben, majd Magyar Királyi Nemzeti Hadseregben 1919-1921..... 169.p.
- 0393 **SZÉKELY Zoltán:** Repülők és határok régen és ma 179.p.
- 0394 **SZIKINGER István:** A magyar rendvédelmi jog 1919-1944..... 187-198.p.
- A magyar rendvédelem, légiközlekedés, felderítés a XIX-XX. században**
XXIII.évf. (2013)
31-32-33-34.sz.
- 0395 **BALOGH Péter :** A magyar katonai rádiófelderítés története..... 15.p.
- 0396 **BODA József :** A magyar katonai ejtőernyőzés 75 éve... 27.p.
- 0397 **BOTZ László :** A Magyar Néphadsereg szerepvállalása a dél-vietnámi Nemzetközi Felügyelő és Ellenőrző Bizottság munkájában 1973-1975..... 41.p.
- 0398 **FÓRIZS Sándor :** Határprovokációk a magyar-jugoszláv államhatáron 1950-1951 47.p.
- 0399 **HEGEDŰS Ernő – FRÖCHLICH Dávid :** Katonai erők rendvédelmi szerepkörben... 55.p.
- 0400 **KESERŰ István** A magyar határőrizet 1945-1990... 63.p.

0401 NAGY György : Az első magyar határrendőrség.....	87.p.	0411 BERKI Imre : A magyar Katasztrófavédelem Központi Múzeumának története és kiállításai.....	25.p.
0402 NAGY József : A magyar határőrizet változásai 1958-1990.....	97.p.	1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.25-34P	
0403 OLASZ Lajos : A légi csendőrség Magyarországon....	105.p.	0412 GÖRBE Márk : Tűzvész és bányalég. Sorstratégiák megjelenítése FESZTY Árpád művészetében.....	35.p.
0404 PARÁDI József : Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919.....	121.p.	1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.35-42P	
0405 PERÉNYI Roland : A fővárosi rendőrség tagjainak II. világháború alatti tevékenysége az igazoló bizottsági iratok tükrében.....	147.p.	0413 HADNAGY Imre József : A magyar tűzoltó szervezetek története.....	43.p.
0406 SZIKINGER István : A magyar rendvédelmi jog 1945-1989.....	153.p.	1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.43-50P	
0407 TÖMÖSVÁRY Zsigmond : Egy kevésbé ismert katonai attasé: NÉMETH Dezső vezérkari ezredes.....	165.p.	0414 KISS András : Csepel gépjárművek a tűzoltóság szolgálatában.....	51.p.
0408 VEDÓ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenységének szabályozása a dualizmus idején.....	170.p.	1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.51-66P	
0409 VEDÓ Attila : A Francia Nemzeti Csendőrség a két világháború között.....	5-197.p.	0415 LINDNER Gyula : Megjegyzések a Római Birodalom tűzvédelméhez.....	67.p.
A tűzoltóság története XXIV.évf. (2014) 35-36-37-38.sz.		0416 OLASZ Lajos : A magyar légoltalom megszervezése az 1930-as években.....	75.p.
0410 BERKI Imre : A magyar polgári védelem történeti áttekintése.....	15.p.	1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.75-84P	
1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.15-24P		0417 PARÁDI Ákos : Tűz elleni védekezés a polgári magyar államban 1867-1945.....	85.p.
		1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.85-110P	
		0418 RÉTI Rezső : József főherceg a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség védnöke.....	111.p.
		1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.111-118P	
		0419 SCHIMPF Gerard : A bécsi tűzoltóság 1683-1948.....	119.p.
		1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.119-124P	
		0420 TÁTRAI Zsuzsanna : Szent Flórián ünnepe és a tűz szerepe a magyar néphagyományban.....	125-130.p.
		1031627/RTF.XXIV.2014.35-36-37-38N.125-130P	

A magyar rendvédelem a kivételes hatalom időszakábanXXIV.évf. (2014)
39-40-41-42.sz.0421 **ARTNER Ramona** : Az osztrák csendőrség 1848-1938...
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.15-22P 15.p.0422 **ARTNER Ramona** : A bajor csendőrség a XX. század húszas éveiben.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.23-30P 23.p.0423 **FORRÓ János** : A magyar csendőrség Kelet-Dunántúl román megszállásakor
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.31-42P 31.p.0424 **FRÖCHLICH Dávid — HEGEDŰS Ernő** : Forgópisztolyok a honvéd lovasságnál és a Magyar Királyi Csendőrség lovas szervezeti elemeinél.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.43-50P 43.p.0425 **PARÁDI Ákos** : Ludovikai indítvány a magyar csendőrség létrehozására.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.51-54P 51.p.0426 **PARÁDI Ákos** : Hivatás-történet, gondozás a Magyar Királyi Csendőrségnél
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.55-60P 55.p.0427 **PARÁDI József** : A Császári Királyi Csendőrség Magyarországon.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.61-70P 61.p.0428 **PARÁDI József** : A magyar határőrizet 1867-1945..
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.71-80P 71.p.0429 **PARÁDI József** : A Magyar Királyi Vámőrség a polgári magyar állam rendvédelmi testülete.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.81-98P 81.p.0430 **PARÁDI József** : Határőrség, rendőrség, human viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.99-118P 99.p.0431 **SUBA János**: A Magyar Királyi Csendőrség és a területviszacsatolások.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.119-130P 119.p.0432 **VEDŐ Attila** : Rádió a Magyar Királyi Csendőrség szolgálatában.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.131-143P 131.p.0433 **VEDŐ Attila**: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi fellépésének gyakorlata.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.143-154P 143.p.0434 **VEDŐ Attila**: A haderő karhatalmi tevékenysége 1867-1918.....
10.31627/RTF.XXIV.2014.39-40-41-42N.155-165P 155-165.p.**25 év a magyar rendvédelem-történet szolgálatában**
XXV.évf. (2015)
43-44-45-46.sz.0435 **ERNYES Mihály**: Rendvédelem, rendvédelem-történet (fogalmi és tartalmi megközelítés.).....
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.15-38P 15.p.0436 **MAGASVÁRI Adrienn**: Vám- és adószedők a magyar Pénzügyi igazgatásban az államalapítástól a kiegyezésig.....
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.39-46P 39.p.0437 **NYITRAI Endre**: A szervezett bűnözés története...
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.47-62P 47.p.0438 **OLASZ Lajos**: Légi szuverénitás és légi ellenőrző szolgálat a HORTHY-korszakban
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.63-76P 63.p.0439 **PARÁDI József**: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület.....
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.77-84P 77.p.0440 **SOM Krisztián**: Az 1937 M magyar útlevél és nemzetközi összehasonlítása.....
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.85-108P 85.p.0441 **B STENGE Csaba**: A munkácsi rendőrség defenzív és offenzív harcászati alkalmazása Kárpátalján 1939-ben.....
10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.109-116P 109.p.

- 0442 **SZABÓ Andrea:** A magyar pénzügyörképzés intézményi kereteinek fejlődése 1867-2011..... 117.p.
1031627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.117-126P
- 0443 **SZABÓ Szilárd:** Az Evidenzbüro. Az Osztrák-Magyar felderítő szervezete 1850-1919..... 127.p.
1031627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.127-170P
- 0444 **VEDÓ Attila:** A Magyar Királyi Csendőrség közbiztonsági tevékenységének megszervezése 1881-1918..... 171-190.p.
1031627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.171-190P
- Rendvédelem-történet a rendvédelem szolgálatában**
XXV.évf. (2015)
47-48-49-50.sz.
- 0445 **BENCsik Péter:** Rendőrség, politikai rendőrség Hódmezővásárhelyen 1945 után..... 15.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.15-20P
- 0446 **ERNYES Mihály:** Nyomozás, vizsgálat, vizsgálóbíró... 21.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.21-44P
- 0447 **PARÁDI Ákos:** Bosznia-Hercegovina csendőrsége az Osztrák-Magyar Monarchia időszakában..... 45.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.45-50P
- 0448 **RAVASZ István:** A Magyar Királyi Honvédség karhatalmi alkalmazásának szabályozása a HORTHY-korban, császári és királyi előzményekkel..... 51.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.51-68P
- 0449 **SIMON F Nándor:** A Belügyminisztérium szolgálati igazolványai 1953-1995.. 69.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.69-80P
- 0450 **VEDÓ Attila:** A Magyar Királyi Csendőrség közlekedési szolgálati ágának kialakulása és fejlődése..... 81.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.81-94
- 0451 **ZEIDLER Sándor:** Testőrségi rendfokozatok a polgári magyar állam időszakában.....95-100.p.
1031627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.95-100P
- Magyar határőrizet a XIX-XX. században**
XXVI.évf. (2016) 51.sz.
- 0452 **BERKI Imre:** A Határőrség Közvetlen Híradó Zászlóalja az 1956-os forradalom és szabadságharc sodrásában..... 15.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.15-24P
- 0453 **PARÁDI József:** A Magyar Királyi Csendőrség a dualizmus kori Magyar Királyság határőrizetében..... 25.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.25-42P
- 0454 **PARÁDI József:** Határrendőrség a történelmi magyarországon 1906-1918..... 43.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.43-56P
- 0455 **SOM Krisztián:** A magyar 1922 M útlevele 1922-1937 57.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.57-76P
- 0456 **SUBA János:** Erdély határvédelme 1940-1944..... 75.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.75-86P
- 0457 **VEDÓ Attila:** Csendőrök a dualista Magyarország kishatárforgalmának ellenőrzésében..... 87.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.87-108P
- 0458 **ZSIGOVITS László:** Vámosok és határőrök a határforgalom ellenőrzésében 1945-2007..... 109-140.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.51N.109-140P
- Magyar rendvédelem a XIX-XX. században**
XXVI.évf. (2016) 52.sz.
- 0459 **HEGEDŰS Ernő:** Motorizáció a XX. századi magyar határőrizetben..... 15.p.
1031627/RTF.XXVI.2016.52N.15-52P

0460 LÖRINCZI Dénes:

A háromszéki közbiztoság megszilárdítása a HABSBURG neoabszolútizmus időszakában..... 53.p.

1031627/RTF.XXVI.2016.52N.53-60P

0461 PARÁDI Ákos: A CSERBA. (Csendőrlégénységi El-látásban Részesülők Betegség-lyezési Alapja)..... 61.p.

1031627/RTF.XXVI.2016.52N.61-70P

0462 PARÁDI József: Az Evi-denzbüro és a magyar határ-örizet..... 71.p.

1031627/RTF.XXVI.2016.52N.71-82P

0463 PARÁDI József: Karha-talom a polgári magyar rend-védelemben..... 83.p.

1031627/RTF.XXVI.2016.52N.83-94P

0464 SOM Krisztián: A ma-gyarországi határforgalom elle-nőrzésének végrehajtása az I. vi-lágháború idején 1914-1918..... 95.p.

1031627/RTF.XXVI.2016.52N.95-138P

0465 VEDŐ Attila: A Ma-gyar Királyi Csendőrség te-endői a külföldiek ellenőrzé-sének szabály- és szervezet-rendszerében 1881-1938..... 139-179.p.

1031627/RTF.XXVI.2016.52N.139-179P

Rendvédelmi testületek és szabályozások a polgári magyar állam rendvédelmi modelljében

XXVII.évf. (2017) 53.sz.

0466 ESTÓK József: A pol-gári magyar állam büntetés-végrehajtásának egyenruháza-ta és rangrendszere 1867-1945.. 15.p.

1031627/RTF.XXVII.217.53N.15-32P

0467 PARÁDI József: A ma-gyar rendvédelem 1867-1918... 33.p.

1031627/RTF.XXVII.217.53N.33-52P

0468 PARÁDI József: Hírszer-zés és határörizet az Osztrák-Ma-gyar Monarchia Magyar Ki-rály-ságban..... 53.p.

1031627/RTF.XXVII.217.53N.53-84P

0469 SZIGETVÁRI Oszkár: A fő-városi rendőrség detektívtestete. 85.p.

1031627/RTF.XXVII.217.53N.85-96P

0470 VERBOVSZKI Sándor : Az eljárás lezárult — ítélet nél-kül. A dr. CSATÁRY László Lajos ügy jogi és kriminalisztikai ano-máliái a dokumentumok tükrében 97.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.53N.97-144P

0471 VOLCSÁNYI Nikolett : Személyi állomány életét jelen-tősen befolyásoló és a XX. szá-zad elején szokatlan szabályo-zások a Magyar Királyi Csend-őrségnél..... 145.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.53N.145-160P

0472 ZÉTÉNYI Zsolt : A Ma-gyar Királyi Csendőrség fegy-verhasználati szabályai a Ma-gyar Rendőrség jelenlegi fegy-verhasználati szabályai tükrében... 161-181.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.53N.161-180P

**A 150 éves
pénzügyőrség
XXVII.évf. (2017) 54.sz.**

0473 ERDŐS Ákos: A Vám-és Pénzügyőrség kábítószer-ellenes tevékenysége a rend-szerváltást követő első évti-zedében..... 15.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.54N.15-24P

0474 MÉSZÁROS Balázs: A Magyar Királyi Pénzügyőr-ség egyenruházata és felsze-relése 1919-1944..... 25.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.54N.25-44P

0475 PARÁDI Ákos: A Ma-gyar Királyi Pénzügyőrség teendői a katonai határörizet-re való áttérés időszakában... 45.p.

101031627/RTF.XXVII.2017.54N.45-88P

0476 PARÁDI József: A ma-gyar rendvédelem 1919-1941 59.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.54N.59-92P

0477 PARÁDI József: Pénz-ügy a dualizmus kori magyar békhatárörizetben..... 93.p.

101031627/RTF.XXVII.2017.54N.93-106P

0478 SZABÓ Andrea: A Ma-gyar Királyi Pénzügyőrség rang-rendszere 1867-1947..... 107.p.

1031627/RTF.XXVII.2017.54N.107-126P

0479 **SZIGETVÁRI Oszkár:** Nyomozó tevékenység a Magyar Királyi Pénzügyőrségnél..... 127-140.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2017.54N.127-140P

**Magyar
nemzetbiztonsági testületek
a XIX-XX. században.**
XXVIII.évf. (2018) 55.sz.

0480 **BÓDINÉ Beliznai Kinga:** „Többet ésszel mint kézzel.” A Sárét csendbiztos a O'SVÁTH Pál..... 15.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.15-30P

0481 **LÓRINCZI Dénes :** Az Ojtozi-szoros 1886-ban..... 31.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.31-38P

0482 **OLASZ Lajos :** Az ejtőernyős elhárítás megszervezése Magyarország hadbalépését követően 1941-1942. 39.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.39-56P

0483 **PARÁDI Ákos :** A Guardia Civil a XX. század első évtizedeiben..... 57.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.57-66P

0484 **PARÁDI József :** A polgári magyar állam határőrizete 1867-1941..... 67.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.67-86P

0485 **SZABÓ Szilárd :** Az osztrák-magyar katonai titkosszolgálat szervezeti és hatásköri változásai az I. világháború idején..... 87.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.87-94P

0486 **VINCZE Gábor:** Kötelességteljesítésért életfogytiglan..... 95-118.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.95-118P

A katonailag szervezett és a polgári fegyveres őrtestületek a polgári magyar állam rendvédelmi modelljében
XXVIII.évf. (2018) 56.sz.

0487 **ERNYES Mihály:** Magyarországi rendőrségek a dualizmusban és a két világháború között..... 15.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.15-52P

0488 **LÓRINCZ József:** A Csemegi kódex és a javítóintézetek..... 53.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.53-60P

0489 **LÓRINCZ József:** Börtönügyünk a trianoni hatások között a II. világháborúig..... 61.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.61-70P

0490 **OLASZ Lajos:** A rendvédelmi erők harca a szovjet ejtőernyős partizánok ellen 1943. VIII. – 1944. VIII..... 71.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.71-96P

0491 **PARÁDI József:** A magyar csendőrség és az Osztrák-Magyar Monarchia hírszerző szervezetének az együttműködése..... 97.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.97-130P

0492 **SUBA János:** A polgárőrség szervezése 1919-1921 131.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.131-144P

0493 **VEDÓ Atila:** A Magyar Királyi Csendőrség költségvetése és gazdálkodása 1881-1941. 145.p.
10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.145-166P

**Hősi halottak a magyar rend-
védelmi testületeknél
a XIX-XX. században**
XXIX.évf. (2019) 57.sz.

- 0494 **ANDROVICZ Gábor:** A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség hősi halottjai a dualizmus időszakában..... 15.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.15-26P
- 0495 **BERKI Imre:** A tűzoltóság hősi halottjai és emléküik ápolása 27.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.27-38P
- 0496 **DEÁK József:** Csehszlovákia megszállásának sajtóvisszhangja.....39.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.39-48P
- 0497 **FÓRIZS Sándor:** A magyar határőrség és az 1968-as csehszlovákiai bevonulás..... 49.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.49-58P
- 0498 **SUBA János:** Az 1968. évi csehszlovákiai bevonulás magyar kontingensének térképeltatása. 59.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.59-68P
- 0499 **SZABÓ Andrea:** A Magyar Királyi Pénzügyőrség I. világháborús hősi halottjai és emléküik ápolása.....69.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.69-84P
- 0500 **ZÉTÉNYI Zsolt:** A Szabadság téri szovjet hősi emlékmű ügye85-111.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.85-111P
- 100 éve államosították a magyar rendőrségeket**
XXIX.évf. (2019) 58.sz.
- 0501 **ERNYES Mihály:** A rendőrség államosítása elleni véleményekből..... 15.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.15-28P
- 0502 **ERNYES Mihály:** A MROE a MROSE és a MOR történetéből.....29.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.29-64P

- 0503 **FÓRIZS Sándor:** Halottak és hősi halottak a magyar határőrségeknél 1945-2007..... 65.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.65-76P
- 0504 **OLASZ Lajos:** A Magyar Királyi Csendőrség szerepe a szovjet ejtőernyős partizánok elleni harcban 1944 szeptember – 1944 november..... 77.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.77-128P
- 0505 **PARÁDI József:** A magyar állami rendőrségek képzése 1872/1945.....129.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.129-162P
- 0506 **SIMON F Nándor:** A magyar katonai rendészet szolgálati igazolványai a megalakulástól az ezredfordulóig..... 163.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.163-180P
- 0507 **Szigetvári OSZKÁR :** A fővárosi detektívtestület 1881-1923.....181-196.p.
10.31627/RTF.XXIX.2019.58N.181-196P
- Katonailag szervezett és
polgári fegyveres őrtestületek
a polgári magyar állam
rendvédelmi modelljében.**
XXX.évf. (2020) 59-60.sz.

- 0508 **ERNYES Mihály:** Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944 15.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.15-90P
- 0509 **OLASZ Lajos:** A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932).....91.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.91-114P
- 0510 **OLASZ Lajos:** A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között.115.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.115-140P

- 0511 **PARÁDI József:** A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig..... 141.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.141-156P
- 0512 **SOM Krisztián:** Az állami útlevélhamisítások történelmi példái..... 157.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.157-166P
- 0513 **SOMOGYI László:** Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon az I. világháború alatt.... 167.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.167-178P
- 0514 **ZSIGOVITS László:** A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989..... 179-228.p.
10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.179-228P

„B”

A Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis),
HU-ISSN 1785-3257

„Gratius ex ipso bibuntur aquae.”

(A forrásból szívesebben isznak az emberek.)

Az évente egyszer megjelenő és két összevont számot tartalmazó periodika számaiban a rendvédelem-történet művelésének operatív eseményeiről szóló tudósításokat közlő cikkek jelennek meg. A folyóirat közöl még továbbá rendvédelem-történeti tartalmú olyan kisebb tanulmányokat, az úgynevezett parergákat — elsősorban a „Műhely” rovatban —, amelyek megfelelnek az első közlés feltételeinek és a tudományos közléssel szemben támasztott igényekkel is harmonizálnak. A folyóirat 12 állandó : I. Társasági élet, II. Figyelő, III. Szemle, IV. Rendezvények, V. Személyi hírek, VI. Műhely, VII. Edukatio, VIII. Scientia, IX. Dokumentumok és munkásságok, X. Emlékhelyek és tárgyak, XI. Úrlapok, XII. Információs oldalak, és két ideiglenes: XIII. Pályázatok, XIV. Fórum rovattal rendelkezik. A magyar kultúrközegben az egyetlen folyóirat, amely főhivatásának tekinti a szakterület művelésével kapcsolatos operatív eseményekről szóló tájékoztatást. A 2001-ben alapított periodika 2020. év végéig XXX. évfolyamában 60 szám jelent meg.

A periodika logója megegyezik a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság emblémájával.

*A Rendvédelem-történeti Hírlevél HU-ISSN 1785-3257
rovatainak hasábjain közzé tett azon parerga jellegű írásművek, amelyek megfelelnek
az első közlés és a tudományos művekkel szemben támasztott igények feltételeinek.*

001. PARÁDI József: Elpusztított emlékhelyek.

XVII.évf. (2008) 29-30.sz. 96-109.p.

DOI: 10.31628/RTH.XVII.2008.29-30N.96-109P

002. PARÁDI József: Világítótorony a HORTHY-hídon! Egy elfelejtett emlékhely?

XVIII.évf. (2009) 31-32.sz.233-236.p.

DOI: 10.31628/RTH.XVIII.2009.31-32N.233-236P

003. JUHÁSZ István Ábel: Egy pénzügyőr karrierje a dualista korban.

XIX.évf. (2010) 33-34.sz. 119-122.p.

DOI: 10.31628/RTH.XIX.2010.33-34N.119-122P

004. KÁLMÁN Zsolt: A fegyverhasználat szabályozása régen és ma.

XIX.évf. (2010) 33-34.sz. 123-129.p.

DOI: 10.31628/RTH.XIX.2010.33-34N.119-122P

005. BODOKI Gábor Bálint: A Magyar Királyi Vámország.

XX.évf. (2011) 35-36.sz. 145-154.p.

DOI: 10.31628/RTH.XX.2011.35-36N.145-154P

006. PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A magyar tábori csendőrség szolgálati jelvényei.

XX.évf. (2011) 35-36.sz. 192-201.p.

DOI: 10.31628/RTH.XX.2011.35-36N.192-201P

007. ARTNER Ramona: A Magyar Királyi Államvasútakat, a Magyar Királyi Csendőrséget és a Magyar Királyi Rendőrséget érintő hatás-köri szabályozás.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 182-187.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.182-187P

008. PARÁDI Ákos: Polgárőrség a polgári magyar állam rendvédelmében.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 194-199.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.194-199P

009. PARÁDI József: A polgári magyar állam rendvédelem-történetének kutatása a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságnál. 200-210.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.200-210P

010. PÁLMAI Adrián: A Magyar Királyi Koronaőrség 1944-1945.
XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 211-222.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.211-222P

011. PÉK Edina Csilla: A dualizmuskori Magyar Királyi Csendőrség személyi átlományának képzése.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 222-241.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.222-241P

012. PÉK Edina Csilla: A dualizmuskori Magyar Királyi Csendőrség tábori csendőrségének fegyverzete és felszerelése.

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 241-255.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.241-255P

013. PARÁDI József: Rendvédelem = rendészet?

XXI.évf. (2012) 37-38.sz. 258-262.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXI.2012.37-38N.258-262P

014. BEBESI Zoltán: A balatoni vízi csendőrség.

XXII.évf. (2013) 39-40-41-42.sz. 193-197.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXII.2013.)39-40-41-42N.193-197P

015. BODA József: A Török Nemzeti Csendőrség (Umum Jandarma Merkeziyesi).
XXII.évf. (2013) 39-40-41-42.sz. 198-205.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXII.2013.39-40-41-42N.198-205P

016. CSIHA Gábor: A honvéd ügyészség létrejötte és átalakulása 1946-1953.

XXII.évf. (2013) 39-40-41-42.sz. 206-212.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXII.2013.39-40-41-42N.206-212P

017. ARTNER Ramona — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A kistollforgós BOCSKAY (tábori)- sapka és ékítményei.

XXII.évf. (2013) 39-40-41-42.sz.238-258.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXII.2013.39-40-41-42N.238-258P

018. ARTNER Ramona: A csendőrség szó eredete és tartalma.

XXIII.évf. (2014) 43-44-45-46.sz. 192-199.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXIII.2014.43-44-45-46N.192-199P

019. SOM Krisztián: Rendvédelem-történet a filateliában.

XXIII.évf. (2014) 43-44-45-46.sz. 221-233.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXIII.2014.43-44-45-46N.221-233P

020. SZABÓ Szilárd: Egy horvát az Osztrák-Magyar Monarchia katonai titkosszolgálatán élén: Oskar HRANILOVIC von Czvetassin (1867-1933) katonai pályafutása.

XXIV-XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. 275-280.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXV.2015.47-48-49-50N.275-280P

021. BERKI Imre: „Ecce ego christianus sum” (Én magam is keresztény vagyok) Szent Flórián vértanú, a védőszent.

XXIV-XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. 281-286.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXV.2015.47-48-49-50N.281-286P

022. PARÁDI József: Terminológia és tartalom.

XXIV-XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. 293-300.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXV.2015.47-48-49-50N.293-300P

023. PARÁDI József: Az igazolványos altisztek.

XXVI.évf. (2016) 51-52.sz. 191-197.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXVI.2016.51-52N.191-197P

024. SZABÓ Szilárd: Az Evidenzbüro és az Osztrák-Magyar Monarchia közös ügyminisztériumának kapcsolata.

XXVI.évf. (2016) 51-52.sz. 198-204.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXVI.2016.51-52N.198-204P

025. ZEIDLER Sándor: A zászlós rendfokozat kacsaringós útja a kiegyezéstől napjainkig.

XXVI.évf. (2016) 51-52.sz. 205-208.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXVI.2016.51-52N.205-208P

026. PARÁDI József: 110 éve hozták létre a polgári magyar állam első határőrizeti szakszervét a Magyar Királyi Határrendőrséget.

XXVI.évf. (2016) 51-52.sz. 219-247.p.

DOI: 10.31628/RTH.XXVI.2016.51-52N.219-247P

027. SZIGETVÁRI Oszkár: A Magyar Királyi Csendőrség járásőrmesterei.
XXVII.évf. (2017) 53-54.sz. 165-178.p.
DOI: 10.31628/RTH.XXVII.2017.53-54N.165-178P

028. TURI Zsolt: A komáromi pénzügyőr laktanya és adóhivatal múltja és jelene.
XXVII.évf. (2017) 53-54.sz. 179-188.p.
DOI: 10.31628/RTH.XXVII.2017.53-54N.179-188P

029. PARÁDI József: Csendőrség a történelmi Magyarország határőrizetében.
XXVII.évf. (2017) 53-54.sz. 197-224.p.
DOI: 10.31628/RTH.XXVII.2017.53-54N.197-224P

030. PARÁDI József: A magyar határőrizet és a rendszerváltozások 1867-2007.
XXVIII.évf. (2018) 55-56.sz. 165-178.p.
DOI:

031. ZEIDLER Sándor: A feltételezett III. világháború tervezett kitüntetései.
XXVIII.évf. (2018) 55-56.sz. 203-220.p.
DOI:

032. ERNYES Mihály: Egy vidéki rendőrújság történetéből Rendőri Lapok (Szatmárnémeti, 1904. IX. 15. – 1911. XII. 1.).
XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. 147-162.p. HU-ISSN 1785-3257.
DOI:

033. FORRÓ János: A kádár rendszer rendvédelmének kronológiája és bibliográfiája az események, folyóiratcikkek, jogszabályok, levéltári források és a rendőri munka fókuszpontjai szerint.
XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. 163-193.p. HU-ISSN 1785-3257.
DOI:

034. KISS Dávid: „Rendkívüli események és kiemelkedő helytállások” a Munkásőrségnél.
XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. 194-204.p. HU-ISSN 1785-3257.
DOI:

035. PARÁDI Ákos: A magyar állami rendőrségeknél rendszeresített lőfegyverek a polgári magyar állam időszakában.
XXIX.évf. (2019) 57-58.sz. 229-244.p. HU-ISSN 1785-3257.
DOI:

„C”

„A magyar rendvédelem-történet öröksége.”

HU-ISBN 2062-8447

„Omnie quae disco non aufert fur nequae latro.”

(Amit tudok, attól sem tolvaj sem rabló nem foszthat meg.)

Az 2011-ben útjára indított, nyílt végű könyvsorozat célja, hogy a nemzeti rendvédelem-történet valamely szervezetét, szakterületét, lényeges eseményét ismertesse monográfia jelleggel. Megjelent kötetek:

I.kötet

1. PARÁDI József — SUBA János — VEDŐ Attila: *A magyar-román határ és őrzése 1867-1918*. Budapest, 2011, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 144 p. HU-ISBN 978 963 08 1708 0.

Második kiadás: Budapest, 2012², Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 172 p. HU-ISBN 978 963 89 8285 8.

DOI :

II.kötet

2. PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945*. Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4797 0.

DOI :

„D”

„A magyar rendvédelem-történet hagyatéka.”

HU-ISBN 2064-4728

„Veritas nunquam perit.”

(Az igazság sosemvész el.)

/Seneca/

A 2014-ben útjára indított, nyílt végű könyvsorozat célja, hogy a nemzeti rendvédelem-történetünk lényeges és nehezen hozzáférhető dokumentumait lehetőleg teljes terjedelemmel tegye közzé. A bemutatáshoz hozzá tartoznak a témakört ismertető tanulmányok is. Megjelent kötetek:

I.kötet

BODA József — PARÁDI József — REGÉNYI Kund Miklós (szerk.): *1872 Felderítő-szolgálati utasítás. Anleitung zum Kundschaftsdienste*. Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 441 p. HU-ISBN 978 963 89 8284 1.

DOI :

1. PARÁDI József: Felderítő szolgálat az Osztrák-Magyar Monarchiában. 27-50.p.
2. Idem: Kundschaftsdienst in der Österreichisch – Ungarischen Monarchie. 177-205.p.
3. REGÉNYI Kund Miklós: A „Felderítő-szolgálati utasítás” szakmai szemmel. 51-68.p.
4. Idem: Die „Anleitung zum Kundschaftsdienste” aus Sicht eines Experten. 205-222.p.

II.kötet

2. PARÁDI József — SZAKÁLY Sándor — SZIGETVÁRI Oszkár — ZÉTÉNYI Zsolt: *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6.

DOI :

„E”

„*A magyar rendvédelem-történet forrásai.*”

HU-ISSN 2560-0532

„*Praeterea mutare non possumus.*”

(A múltat már nem tudjuk megváltoztatni.)

/Cicero/

A 2018-ben útjára indított, nyílt végű könyvsorozat célja, hogy a nemzeti rendvédelem-történetünk szakterületeinek egy-egy történelmi időszakra vonatkozó azon forráscsoportját jelentesse meg, amelyek a szakterület megismerésének nélkülözhetetlen forrásbázisát képezik. Az ismertetőkhöz tartoznak a témakört bemutató tanulmányok is. Megjelent kötetek:

I.kötet

1. PARÁDI József — VEDŐ Attila: *A polgári magyar állam karhatalmi tevékenységének szabályozása 1867-1944.* Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 336 p. HU-ISBN 978 615 80 3092 2.

DOI :

„F”

„*Salutem*”

HU-ISSN 2416-2078

„*Vectigal quaddam speculantes.*”

(Tisztelgés a tudós előtt.)

A 2015-ben útjára indított, nyílt végű könyvsorozat. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság azon 65. életévébe lépő — esetenként annál idősebb — azon tagjait köszönti e sorozat gyűjteményes köteteivel, illetve kéri az elhunyt tagjai tiszteletére emlékköteteket, akik doktorátussal, vagy azzal egyenértékű tudományos alkotással és a magyar rendvédelem-történet körében kifejtett jelentős tudományos munkássággal rendelkeznek, valamint a személyük körül szellemi alkotóműhely alakult ki.

Azokat a társasági tagsággal nem rendelkező személyeket lehet gyűjteményes kötetrel a születésnapjuk alkalmával felköszönteni, illetve születésük évfordulója alkalmából az emlékükhöz előtti tisztelegni, akiknek a rendvédelem-történet terén létrehozott tudományos reputációja eléri, vagy meghaladja a „*Salutem*” könyvsorozat köteteivel felköszöntött társasági tagokét. Megjelent kötetek:

I.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok GÁSPÁR László 65. születésnapja tiszteletére.* Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 154 p. HU-ISBN 978 615 80 3090 8.

1. BENCsik Péter: *Úti okmányok és határátkelés a cseh, szlovák és magyar területeken 1939-1953.* 19-30.p.

DOI :

2. BODA József: *A román csendőrség története.* 31-56.p.

DOI :

3. DEÁK József: A *Belügyi Szemle* és az ideológiai háború a Helsinki konferenciáig 1953-1975. 57-70.p.

DOI :

4. ERNYES Mihály: Pillantás az 1950-es évek bűnüldözésébe. Baranyai élet elleni bűnügyek. 71-86.p.

DOI :

5. LÖRINCZ József: Hazai börtönügyünk a sztalini büntetőpolitika jármában. 87-102.p.

DOI :

6. SOM Krisztián: A magyar határforgalom ellenőrzés 1000-1301. 103-120.p.

DOI :

7. SUBA János: A Magyar Királyság és az Osztrák Császárság közötti „vitás határszakaszok” dualizmuskori rendezése. 121-142.p.

DOI :

8. VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség tevékenysége a hírszerzés és kémelhárítás területén. 143-154.p.

DOI :

II.kötet

PARÁDI Ákos et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok PARÁDI József 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 218 p. HU-ISBN 978 963 89 8289 6.

1. BENCSIK Péter: Úti okmányok és határátkelés a cseh (csehszlovák) és a magyar szabályozásban, 1848-1939. 21-36.p.

DOI :

2. BODA József: Az Osztrák-Magyar Monarchia felderítő szervezete. 37-64.p.

DOI :

3. DEÁK József: A polgári magyar állam rendvédelmi sajtója 1867-1944. 65-88.p.

DOI :

4. ERNYES Mihály: Rendvédelem az I. világháború előszelében (Pécs-Baranya). 89-122.p.

DOI :

5. LÖRINCZ József: Az 1956-os forradalom és szabadságharc következményei a hazai börtönügyben. 123-136.p.

6. SOM Krisztián: A magyarországi határforgalom-ellenőrzés 1900-1914. 137-160.p.

DOI :

7. SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség felügyelői 1919-1945. 161-176.p.

DOI :

8. VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség feladatai a külföldiek ellenőrzésében. 177-202.p.

DOI :

III.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák ERNYES Mihály 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2016, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 193 p. HU-ISBN 978 615 80 3091 5.

1. BREKI Imre: Tűzoltó rangok a dualizmuskori Magyar Királyságban. 21-44.p.
DOI :

2. BODA József: Bosznia-Hercegovina XIX-XX. századi rendvédelmi szervezeteinek történelme dióhéjban. 45-68.p.
DOI :

3. PARÁDI Ákos: A Belga Nemzeti Csendőrség a XX. század húszas éveiben. 69-82.p.
DOI :

4. PARÁDI József: Határszolgálat Közép-Európában a I. világháború után, a terület-visszacsatolásokat megelőzően. 83-114.p.
DOI :

5. SZABÓ Szilárd: Az osztrák-magyar katonai titkosszolgálat tehermentesítése: a kémelhárítás helyi intézményrendszerének és szervezetének kiépülése. 115-132.p.
DOI :

6. SZIGETVÁRI Oszkár: A fővárosi rendőrség detektívtestülete 1885-1918. 133-162.p.
DOI :

7. VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség tűzrendészeti feladatai. 163-191.p.
DOI :

IV.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák BODA József 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 184 p. HU-ISBN 978 615 80 3097 7.

1. DEÁK József: *A Belügyi Szemle* és az ideológiai háború Helsinkitől a rendszerváltásig 1975-1990. 23-40.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.23-40.p.

2. ERNYES Mihály: SZALAY József életútja (1870. II. 17. Békéscsaba – 1937. IV. 25. Szeged). 41-94.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.41-94.p.

3. PARÁDI Ákos: BORHY Sándor, FERY Oszkár, MENKINA János. 95-116.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.95-116.p.

4. PARÁDI József: Magyar határőrizet a I. világháború kitörésekor. 117-132.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.117-132.p.

5. SOM Krisztián: Magyar állami vezetők hivatalos légiútjait megvalósító szervezetek 1950-1989. 133-144.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.133-144.p.

6. SUBA János: Provokáció a komáromi határállomáson. 145-168.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.145-168.p.

7. SZIGETVÁRI Oszkár: A magyar bűnügyi nyilvántartás kezdete. 169-180.p.
DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.IV.TOM.169-180.p.

V.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi parergák MEZEY Barna 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 199 p. HU-ISBN 978 615 80 3096 0.

1. BODA József: A „demokratikus hadsereg” különleges rendeltetésű erői 1945-1948. 19-36.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.19-36.p.

2. ERNYES Mihály: KRISZTINKOVICH Antal életútja. 37-62.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.37-62.p.

3. PARÁDI József: A trianoni békediktátum és a magyar határőrizet. 63-92.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.63-92.p.

4. SOM Krisztián: Magyar magánútlevelek 1948 és 1955 között. 93-114.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.93-114.p.

5. SUBA János: Az 1927. évi kereskedelmi egyezmény és a határszéli forgalom. 115-144.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.115-144.p.

6. SZAKÁLY Sándor: A magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás 1918-1921. 145-160.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.145-160.p.

7. VEDÓ Attila: A közúti balesetek helyszínelése a Magyar Királyi Csendőrség „közlekedési szolgálatánál”. 161-192.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.V.TOM.161-192.p.

VI.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Emlékkönyv ŐRY Károly születésének 85 évfordulója tiszteletére*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 179 p. HU-ISBN 978 615 80 3095 3.

1. BODA József: A különleges rendeltetésű erők az erőszakos haderőfejlesztés időszakában 1948-1955. 19-36.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.19-36.p.

2. BOTOS János: GERŐ Ernőtől BISZKU Béláig. A belső ügyek minisztériumából „rendőrminisztérium” 1953-1957. 37-54.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.37-54.p.

3. ERNYES Mihály: THURZÓ (TISZA) Miksa életútja. 55-72.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.55-72.p.

4. PARÁDI Ákos: A magyar vízicsendőrség. 73-88.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.73-88.p.

5. PARÁDI József: A dualizmus kori Magyar Királyi Pénzügyőrség határőrizeti szolgálata. 89-118.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.89-118.p.

6. SIMON F Nándor: Az iparőrség. 119-140.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.119-140.p.

7. SUBA János: A dunai hajózás és vízirendészet 1922-1939. 141-171.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VI.TOM.141-171.p.

VII.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Emlékkönyv KESERŰ István születésének 90 évfordulója tiszteletére*. Budapest, 2019, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 286 p. HU-EISBN

1. BODA József : Az afganisztáni mérleg. 19-56.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.19-56.p.

2. ERNYES Mihály : Szilánkok a rendőrkutyaképzés történetéből. 57-84.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.57-84.p.

3. PARÁDI Ákos : A Magyar Királyi Folyamőrség. 85-112.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.85-112.p.

4. PARÁDI József : A polgári magyar állam rendvédelmi modellje 1867-1944. 113-196.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.113-196.p.

5. SUBA János : Magyarország államhatárai a trianoni békediktátum előtt és után. 197-234.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.197-234.p.

6. VEDŐ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség közreműködése az adóvégrehajtásban. 235-266.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.235-266.p.

7. ZEIDLER Sándor : A ZRÍNYI-sisak születése. Rendőrfelügyelő, vagy történelmi festőművész a tervező? 267-278.p.

DOI : 10.31626/HUEISSN2560094X.VII.TOM.267-278.p.

„G”
„Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok.”

HU-ISSN 2415-9875

„Homo non sibi soli natus, sed patriae”
(Az ember nem önmaga számára él, hanem a haza számára is.)
/Cicero/

2015-ben útjára indított, nyílt végű könyvsorozat, melynek köteteiben a magyar rendvédelem-történet egy-egy szakterületének a bemutatására irányuló tanulmányok jelennek meg.

Megjelent kötetek:

I.kötet

PARÁDI József et al. (szerk.): *Magyar csendőrség-történeti tanulmányok*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 401 p. HU-ISBN 978 963 89 8288 9.

A kötetben megjelent tanulmányok korábban már más kiadványokban publikálásra kerültek.

1. ARTNER Ramona: Egy közbiztonsági őrtestület útja Párizstól – Itálián és Ausztrián keresztül – Budapestig. 35-44.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 26.sz. 13-18.p.]

2. ARTNER Ramona — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség légi, vízi, vasúti és közúti szakszolgálati ágai. 45-66.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 23-40.p.]

3. CSAPÓ Csaba: A csendőrség és a városok 1881-1914. 67-78.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 26.sz. 13-18.p.]

4. ERNYES Mihály: Pandúrság helyett csendőrség Baranyában 1881-1884. 79-88.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. VII.évf. (1997) 8.sz. 27-33.p.]

5. FORRÓ János: A polgári magyar állam első központosított, közbiztonsági őrtestületének közrendvédelmi szolgálata. 89-98.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XIX.évf. (2010) 22.sz. 46-52.p.]

6. HEGEDŰS Ernő: A Magyar Királyi Csendőrség harc- és gépjárművei. 99-114.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 89-100.p.]

7. KAISER Ferenc: A csendőr őrs mindennapi élete. 115-136.p.

[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. VII.évf. (1997) 8.sz. 46-56.p.]

8. OLASZ Lajos: A légi csendőrség Magyarországon. 137-160.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 105-120.p.]
9. PARÁDI József: A csendőrség magyarországi története. 161-200.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XVI.évf. (2009) 19.sz. 64-88.p.]
10. PARÁDI József: Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának határszéli csendőrsége. 201-236.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXII.évf. (2012) 26.sz. 81-104.p.]
11. SZAKÁLY Sándor: Az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének tábori csendőrsége. 237-242.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. IV.évf. (1994) 5.sz. 55-58.p.]
12. SZAKÁLY Sándor: Akik a Magyar Királyi Csendőrséget — 1938 és 1945 között — vezették. 243-266.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXI.évf. (2011) 24.sz. 136-153.p.]
13. VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenységének szabályozása a dualizmus idején. 267-286.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 174-184.p.]
14. ZEIDLER Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség rendfokozati rendszere és jelvényei. 287-296.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. VII.évf. (1997) 8.sz. 110-112.p.]
15. ZÉTÉNYI Zsolt: A Magyar Királyi Csendőrség és a csendőrök jogállása 1945 előtt és után. 297-329.p.
[A tanulmány „A Magyar Királyi Csendőrség és a csendőrök jogállása. Egy elfelejtett szervezet és jelmondat: »Híven, becsülettel, vitézül!«” címmel jelent meg először. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774. XXI.évf. (2011) 24.sz. 155-165.p.]
16. PARÁDI József: Elpusztított emlékhelyek. 349-364.p.
[A tanulmány először megjelent: *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1785-3257. XVII.évf. (2008) 29-30.sz. 96-109.p.]

II.kötet

BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, Nemzeti Közszerzői Egyetem - Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3.

1. ARTNER Ramona: A Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának növekedése. 11-19.p.

DOI :

2. BENCsik Péter: Úti okmányok és határátkelés a cseh, szlovák és magyar területeken (1939-1953). 21-28.p.

DOI :

3. BODA József: A polgári magyar állam „nemzetbiztonsági” szervezetei 1867-1945. 29-51.p.

DOI :

4. BOTOS János: A Magyar Királyi Belügyminisztérium helye, szerepe a polgári magyar állam rendvédelmi rendszerében 1867-1944. 53-72.p.

DOI :

5. ERNYES Mihály: A rendvédelem jogi szabályozása a dualizmusban. 73-105.p.

DOI :

6. LÖRINCZ József: A honi börtönügy a két világháború között. 107-130.p.

DOI :

7. MEZEY Barna: A kora újkor tömlőce. 131-142.p.

DOI :

8. OLASZ Lajos: Ballonháború. A rendvédelmi szervezetek közreműködése az ellenséges katonai léggömbök leküzdésében 1941-1944. 143-161.p.

DOI :

9. ÖRY Károly: Rendvédelem – felsőoktatás. 163-191.p.

DOI :

10. PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. 193-206.p.

DOI :

11. SUBA János: A dualista magyar állam határkiigazításának költségei. 207-221.p.

DOI :

12. VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenységének szabályozása a két világháború között. 223-236.p.

DOI :

„H”

„Segédtudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában.”

HU-ISBN 2064-5333

„Veritas est viaticum vitae certissimum”

(Az igazság az életben a legbiztosabb útravaló)

2014-ben útjára indított, nyílt végű könyvsorozat, melynek célja, hogy a történelem segédtudományainak a magyar rendvédelem-történet érdekében megvalósított művelése során keletkezett eredményeit közkinccsé tegye.

Megjelent kötet:

I.kötet

SOM Krisztián: *A magyar úti okmányok 1848-2012*. Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat - Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 337 p. HU-ISBN 978 963 89 8283 4.

DOI :

„Q”

„Historia est magistra vitea”

(A történelem az élet tanítómestere.)

I.kötet

BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei*. Budapest, 2014², Nemzetbiztonsági Szakszolgálat - Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 399 p. HU-ISBN 978 963 89 8280 3.

(A kötetben publikált tanulmányok a kötet címével azonos címmel 2012. X. 27-én Budapesten megtartott tudományos konferencia előadásainak javított, bővített, átdolgozott, tanulmányokká fejlesztett változatai.)

1. PARÁDI József: 22 év a magyar rendvédelem-történet szolgálatában. 33-48.p.

DOI :

2. PARÁDI József: Az Evidenzbüro. 51-72.p.

DOI :

3. ZEIDLER Sándor: POKORNY Hermann kitüntetései és ami mögötte van. 73-124.p.

DOI :

4. SZAKÁLY Sándor: Az önálló magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás létrehozása 1918-1922. 125-139.p.

DOI :

5. KOVÁCS Tamás: A Magyar Királyi Csendőrség és a Magyar Királyi Állami rendőrség politikai osztályai(i) 1919. augusztus – 1944. március 15. 141-158.p.

DOI :

6. KOVÁCS Zoltán András: Állambiztonság a SZÁLASI-kormány idején. 15-189.p.

DOI :

7. MÜLLER Rolf: A politikai rendőrség a II. világháború utáni években 1945-1948. 193-212.p.

DOI :

8. ÖTVÖS István: Harc az elsőbbségért. Adatok az ÁVH, a Katpol. és a BM szervezetek küzdelmeihez 1947-1949. 213-227.p.

DOI :

9. BANK Barbara: A Börtönügyi Osztály(ok) története 1945-1957. 229-244.p.

DOI :

10. TAKÁCS Tibor: A KÁDÁR-i politikai rendőrség létrehozása 1956-1962. 245-260.p.

DOI :

11. TÖMÖSVÁRY Zsigmond: A katonai felderítés, hírszerzés története a rendszerváltástól napjainkig. 263-285.p.

DOI :

12. REGÉNYI Kund: Alkotmányvédelmi Hivatal, mint modern nemzetbiztonsági szolgálat. 287-294.p.

DOI :

13. ARADI Flórián: Rendszerváltás a polgári hírszerzésnél. 295-310.p.

DOI :

14. NAGY Ákos Péter: Adalékok a rendvédelmi szervezetek feddhetetlenségét ellenőrző szolgálatok történeti áttekintéséhez, az RSZVSZ tevékenységének folyamatában az NVSZ megalakulásáig. 311-330.p.

DOI :

15. BODA József: Magyar Nemzetbiztonsági szolgálatok 2010 után. 311-366.p.

DOI :

16. PARÁDI Ákos — ZEIDLER Sándor: A borítóhoz. 393-398.p.

DOI :

SZERZŐJEGYZÉK

A szerzőket hármas csoportosításban gyűjtöttük össze, nevezetesen a *Rendvédelem-történeti Füzetek*ben publikálókat, a *Rendvédelem-történeti Hírlevél*ben tudományos alkotásokat megjelentetőket és a könyvsorozatok kötetieiben közzé tett írások alkotóit egy-egy csoportba foglaltuk. Ily módon előfordulhat ugyan, hogy egy név több csoportban is szerepel, de kizárólag az adott csoportban publikált írásaival összefüggésben. A többszerzős írásművek esetében valamennyi alkotótárs nevénél feltüntetjük az adott publikáció sorszámát.

„A”

A Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis),
HU-ISSN 1216-6774

„Condita decrescit, vulgata scientia crescit.”

(Az elrejtett tudás csökken, a másokkal közölt ellenben gyarapszik.)

A periodikában megjelenő írások szerzőivel szemben tudományos fokozat tekintetében nincsen elvárás. Valamennyi szerzővel szemben támasztott követelmény azonban, hogy plágiumok és kompiliációk közlésétől tartózkodunk. Ugyancsak nem kívánatosak a politikai prekonceptiótól terhelt írások. Azok a művek kerülnek befogadásra, amelyek tartalma harmonizál a tudományos művek publikálására vonatkozó általános elvárásokkal, a közlési feltételekben foglaltakkal továbbá megfelel az első közlés feltételeinek. Ügyelünk arra, hogy a közölt alkotások hivatkozásai tükrözzék a témakört már korábban feltáró személyek mérvadó alkotásait, általában az etikai elvárásoknak megfelelően.

A szerzők

1. ANDROVICZ Gábor ☿ 2018 , ✎ 2019
0494 ;
2. ARTNER Ramona ☿ 2010 , ☼ 2015
0368 ; 0369 ; 0380 ; 0381 ; 0421 ; 0422 ;
3. BACSA Gábor dr. Cs.C. (☿ 2003) , ☿ 1999 , ✎ 2000
0049 ; 0057 ; 0074 ; 0087 ; 0123 ; 0128 ; 0153 ; 0170 ;
0221 ; 0240 ;
4. BALLA Tibor dr. Cs.C.
0272 ; 0284 ;
5. BALOGH Péter
0395 ;

6. BEBESI Zoltán dr. Cs.C. , 2010 , 2002
0184 ;
7. BENCZE László dr. jur.
0031 ;
8. BENCSIK Péter dr. Ph.D. mag. , 2001 , 2004 , 2015
0154 ; 0185 ; 0222 ; 0241 ; 0296 ; 0320 ; 0445 ;
9. BERKI Imre dr. Ph.D.mag , 2010 , 2013 , 2015 , 2016
0242 ; 0356 ; 0410 ; 0411 ; 0452 ; 0495 ;
10. BOBÁK Artúr
0016 ; 0130 ;
11. BODA József dr. Ph.D. mag. , 2002 , 2003 , 2006 , 2007 ,
2010 , 2015
0186 ; 0200 ; 0243 ; 0244 ; 0308 ; 0344 ; 0382 ; 0396 ;
12. BÓDINÉ dr. Beliznai Kinga Ph.D.
13. BONHARDT Attila dr. Cs.C.
0058 ; 0480 ;
14. BORSI József
0033 ;
15. BOTOS János dr. univ. , 2006
0028 ; 0053 ; 0059 ; 0131 ; 0187 ; 0201 ; 0245 ;
16. BOTZ László dr.univ.
0397 ;
17. CHVOJKA Michael dr. Ph.D. , 2006
0321 ; 0322 ;
18. CSAPÓ Csaba dr. Cs.C. mag. , 1999 , 2000 , 2004 , 2006
0088 ; 0132 ; 0155 ; 0171 ; 0202 ; 0357 ; 0370 ;

19. CSEREI Attila
0018 ;
20. CSIHA Gábor dr.jur.
0332 ;
21. CSÓKA Ferenc mag. , ¶ 2000 , ✕2002 , ✱2006 , ☒2004 , Ⓒ2015
0089 ;
22. DAVOLA József dr. Ph.D.
0133 ; 0156 ; 0172 ; 0333 ; 0345 ;
23. DÁNOS Valér dr. Cs.C.
0164 ;
24. DEÁK József dr. Ph.D., adj. ; ¶ 2014 , ✕2016 ; Ⓒ2015
0496 ;
25. DETTNÉ dr. Légrádi Ilona dr. Cs.C.
0075 ;
26. DOMOKOS Sándor (✠ 2011) , ¶ 1999 , ✕2000 , ⬠2006 , ☒2008
0090 ; 0134 ;
27. EDELBACHER Maximilian , ¶ 2001
0209 ;
28. ERDŐS Ákos dr.jur.
0473 ;
29. ERNYES Mihály dr. jur. mag. , ¶ 1999 , ✕2001 , ⬠2002 , ✱2004 , ☒2005
, Ⓒ2015
0051 ; 0076 ; 0091 ; 0173 ; 0203 ; 0223 ; 0246 ; 0285 ;
0435 ; 0446 ; 0487 ; 0501 ; 0502 ;
30. ESTÓK József dr.jur. ¶ 2007 , Ⓒ2015
0466 ;
31. FAZAKAS László mag. ¶ 1999 , ✕2002 , ⬠2001 , ✱2004 , ☒2002
0060 ; 0077 ; 0135 ; 0188 ; 0204 ; 0273 ;

32. FAZEKAS Csaba
0092 ; 0224 ;
33. FINSZTER Géza dr. DSc. , ¶ 2002
0165 ;
34. FÓRIZS Sándor dr. Cs.C. , ✕2003 , ✱2005
0383 ; 0398 ; 0497 ; 0503 ;
35. FORRÓ János mag. ¶ 1999 , ✕2000 , ⬠2001 , ⬢2006 , Ⓒ2015
0034 ; 0093 ; 0113 ; 0174 ; 0205 ; 0286 ; 0297 ; 0309 ;
0323 ; 0324 ; 0334 ; 0335 ; 0346 ; 0347 ; 0371 ; 0384 ;
0423 ;
36. FRÖCHLICH Dávid
0399 ; 0424 ;
37. GÁSPÁR László dr. Cs.C. mag. , ¶ 1999 , ✕2000 , ⬠2001 , ✱2004 , ⬢2006 , Ⓒ2015
0078 ; 0189 ; 0206 ; 0247 ; 0260 ; 0310 ; 0358 ;
38. GEBHARDT Helmut dr. Ph.D. , ¶ 2002 , ✕2008
0136 ; 0175 ; 0207 ;
39. GOMBÁR Noémi
0190 ;
40. GÖRBE Márk
0412 ;
41. HADNAGY Imre József dr. Ph.D.
0413 ;
42. HEGEDŰS Antal
0020 ;
43. HEGEDŰS Ernő dr. Ph.D. , ¶ 2001 , ✕2002 , ⬠2005 , ✱2009 , Ⓒ2015
0225 ; 0274 ; 0293 ; 0294 ; 0306 ; 0311 ; 0325 ; 0385 ;
0399 ; 0424 ;

44. HEGEDŰS Róbert dr. Cs.C. (†)
0052 ; 0459 ;
45. HESZTERA Franz
0042 ; 0043 ;
46. HIBÁCSKÓ Ferenc
47. HUDRA László
0226 ;
48. ILLÉSFALVI Péter ♀ 2002
0261 ;
49. JAKUS János dr. Cs.C.
0298 ; 0386 ;
50. JOÓ Gábor , ♀ 1999 , ✕2001 , ✱2003 , ☒2005
0047 ; 0061 ; 0109 ;
51. KAISER Ferenc dr. Ph.D. mag. , ♀ 2001 , ⬠2002
0094 ; 0114 ;
52. KÁLMÁN Zsolt dr. Ph.d. , ♀ 2001 , ✕2003 , ⬠2010 , ☒2002
0176 ; 0262 ; 0287 ;
53. KEDVES Gyula dr. univ.
0062 ;
54. KESERŰ István dr. Cs.C. mag. (†2004) , ♀ 1999 , ✕2000 , ⬠2001 , ✱2002 ,
⊗2003
0008 ; 0015 ; 0024 ; 0032 ; 0054 ; 0079 ; 0095 ; 0124 ;
0137 ; 0177 ; 0387 ; 0400 ;
55. KIRÁLY Béla dr. univ. (†2009)
0006 ;
56. KISS András
0414 ,

57. KISS Gábor (†2006) , ☿ 1998 , ✖2001 , ✱2002
0096 ;
58. KISS István Géza (†2016) , ☿ 2001
0063 ; 0080 ; 0097 ; 0110 ; 0119 ; 0138 ; 0157 ; 0178 ; 0248 ;
59. KOMÁROMI Gábor
0055 ;
60. KORINEK László dr. DSc. MTA-tag , ☿ 2005
0017 ;
61. KÓSA László dr. Ph.D. , ☿ 2002 , ⬠2006
0139 ; 0140 ; 0176 ; 0190 ; 0299 ;
62. KOVÁCS Gyula dr. univ.
0125 ;
63. KOVÁCS Jenő dr. univ. (†)
0098 ;
64. KÖVESI László
0111 ; 0140 ; 0312 ;
65. LINDNER Gyula
0415 ;
66. LŐRINCZ József dr. Cs.C. mag. , ☿ 2000 , ✖2002 , ⬠2009 , Ⓢ2015
0081 ; 0142 ; 0208 ; 0227 ; 0336 ; 0337 ; 0488 ; 0489 ;
67. LŐRINCZI Dénes
0460 ; 0481 ;
68. LUGOSI József dr. Cs.C. , ☿ 2005
0035 ; 0064 ; 0099 ;
69. MAGASVÁRI Adrienn
0436 ;

70. MARKÓ György dr. Cs.C. , 2009
0348 ;
71. MEZEY Barna dr. DSc. mag. , 1998 , 2001 , 2004 , 2006 , 2011 , 2010 , 2015
0029 ; 0039 ; 0065 ; 0082 ;
72. MÉSZÁROS Balázs dr.Ph.D. , 2015
0474 ;
73. MOCSÁRI Sándor
0023 ;
74. MOKÁNY József dr. jur. , 1999 , 2000
0005 ;
75. NAGY Ákos Péter dr. Ph.D. mag , 2013 , 2014 ; 2017
0249 ; 0359 ; 0360 ; 0372 ; 0373 ; 0388 ;
76. NAGY György dr. Cs.C. (2013) , 1999 , 2001 , 2002 , 2003 , 2006
0083 ; 0126 ; 0158 ; 0166 ; 0191 ; 0210 ; 0228 ; 0250 ;
0263 ; 0300 ; 0313 ; 0401 ;
77. NAGY József dr. Cs.C. mag. (2004) , 2000 , 2002 , 2003 , 2004
0192 ; 0211 ; 0229 ; 0361 ; 0402 ;
78. NAGY László
0301 ;
79. NYITRAI Endre dr. jur.
0437 ;
80. OLASZ György dr. Cs.C.
0275 ; 0504 ;
81. OLASZ Lajos dr. Ph.D. , 2016 , 2015
0403 ; 0416 ; 0438 ; 0482 ; 0490 ;

- 82.** ÓRY Károly dr. univ. mag. (✠2017) , ☿ 1998 , ✖2000 , ⬠2016 , ✱2017 ; Ⓒ²⁵
2015
0010 ; 0021 ; 0045 ; 0100 ; 0120 ;
- 83.** PARÁDI Ákos , ☿ 2002 , ✖2005 , ⬠2008 , Ⓐ2011 , Ⓒ²⁵2015
0276 ; 0417 ; 0425 ; 0426 ; 0447 ; 0461 ; 0475 ; 0483 ;
- 84.** PARÁDI József dr. Cs.C. mag. , ☿ 1998 , ✖1999 , ⬠2004 , ✱2007 ,
⊗2008 , Ⓐ2009 , Ⓒ²⁵2015
0003 ; 0009 ; 0013 ; 0026 ; 0041 ; 0066 ; 0084 ; 0101 ;
0112 ; 0121 ; 0143 ; 0159 ; 0167 ; 0179 ; 0193 ; 0194 ;
0195 ; 0212 ; 0213 ; 0214 ; 0230 ; 0231 ; 0232 ; 0251 ;
0252 ; 0253 ; 0264 ; 0265 ; 0275 ; 0277 ; 0278 ; 0288 ;
0289 ; 0302 ; 0303 ; 0314 ; 0315 ; 0316 ; 0326 ; 0327 ;
0328 ; 0338 ; 0339 ; 0340 ; 0349 ; 0350 ; 0351 ; 0362 ;
0363 ; 0364 ; 0370 ; 0374 ; 0375 ; 0376 ; 0381 ; 0389 ;
0390 ; 0404 ; 0427 ; 0428 ; 0429 ; 0430 ; 0439 ; 0453 ;
0454 ; 0462 ; 0463 ; 0467 ; 0468 ; 0476 ; 0477 ; 0484 ;
0491 ; 0505 ;
- 85.** PERÉNYI Roland dr. Ph.D. mag. , ☿ 2011 , ✖2015 , ⬠2016
0279 ; 0405 ;
- 86.** ifj. PERJÉSI György , ☿ 2001
0254 ;
- 87.** RAVASZ Dezső
0160 ;
- 88.** RAVASZ István dr. Cs.C. , ☿ 2000 , ✖2012 , Ⓒ²⁵2015
0068 ; 0085 ; 0102 ; 0144 ; 0180 ; 0448 ;
- 89.** RÁCZ Lajos dr. univ.
0067 ;
- 90.** RÉTI Rezső
0418 ;
- 91.** SALAMON Iván (✠) , ☿ 1998 , ✖2000 , ⬠2002
0037 ; 0122 ;

- 92.** SALLAI János dr. Ph.D.
0103 ; 0127 ; 0145 ;
- 93.** SÁGI Zoltán dr. jur. , 1999 , 2001 , 2005 , 2002ú
0255 ; 0266 ;
- 94.** SÁGVÁRI György dr. Cs.C. , 2007 , 2009
0036 ; 0069 ;
- 95.** SÁNDOR Vilmos dr. Cs.C. , 2001 , 2002 , 2003
0022 ;
- 96.** SCHIMPF Gerard
0419 ;
- 97.** SEYRL Harald , 1999 , 2002 , 2004
0209 ;
- 98.** SIMON Ferenc (2006)
0115 ; 0146 ;
- 99.** SIMON F. Nándor mag. , 2000 , 2001 , 2002 , 2003 , 2005 ,
2015
0233 ; 0280 ; 0317 ; 0449 ; 0506 ;
- 100.** SIMON Sándor
0147 ; 0181 ; 0234 ;
- 101.** SOM Krisztián , 2009 , 2012 , 2015
0290 ; 0365 ; 0391 ; 0440 ; 0455 ; 0464 ;
- 102.** SOMOGYI László
0513
- 103.** SOMORJAI Béla
0070 ;
- 104.** B STENGE Csaba dr. Ph.D.
0441 ;

105. STEIB György

0182 ;

106. SUBA János dr. Ph.D. mag. , 2000 , 2001 , 2002 , 2007 , 2003 , 2015

0030 ; 0048 ; 0071 ; 0086 ; 0104 ; 0116 ; 0148 ; 0161 ;
 0162 ; 0168 ; 0183 ; 0196 ; 0197 ; 0198 ; 0215 ; 0216 ;
 0217 ; 0218 ; 0235 ; 0236 ; 0237 ; 0238 ; 0256 ; 0257 ;
 0258 ; 0267 ; 0268 ; 0281 ; 0282 ; 0291 ; 0292 ; 0304 ;
 0305 ; 0318 ; 0319 ; 0329 ; 0330 ; 0341 ; 0342 ; 0352 ;
 0353 ; 0366 ; 0367 ; 0377 ; 0392 ; 0431 ; 0456 ; 0492 ;
 0498 ;

107. SZABÓ Andrea dr. Ph.D. 2017

0442 ; 0478 ; 0499 ;

108. SZABÓ József János dr. Cs.C. , 2005

0117 ; 0219 ; 0343 ;

109. SZABÓ Miklós dr. DSc. MTA-tag , 2003

0007 ;

110. SZABÓ Szilárd dr. Ph.D.

0443 ; 0485 ;

111. SZAKÁCS Gábor dr. Cs.C. , 1999 , 2005

0072 ;

112. SZAKÁLY Sándor dr. DSc. mag. , 1999 , 2002 , 2006 , 2012 , 2009 , 2015 , 2015

0004 ; 0014 ; 0027 ; 0046 ; 0056 ; 0073 ; 0105 ; 0354 ;

113. SZELEI József

0106 ;

114. SZÉKELY Zoltán dr. jur. , 2005 , 2007 , 2009

0393 ;

115. SZIGETVÁRI Oszkár, 2017

0469 ; 0479 ; 0507 ;

116.SZIKINGER István dr. jur.

0038 ; 0118 ; 0149 ; 0378 ; 0379 ; 0394 ; 0406 ;

117.SZÜCS János

0150 ;

118.TAKÁCS Gyula dr. univ.

0331 ;

119.TAMÁSKA Endre (†2010) , ✱1999

0129 ;

120.TÁTRAI Zsuzsanna dr. univ.

0420 ;

121.TEKE András dr. Cs.C.

0199 ;

122.TÓTH László

0044 ;

123.TÓTH Tihamér (†)

0011 ;

124.TÖMÖSVÁRY Zsigmond dr. Ph.D. , ♀ 2013 , Ⓒ2015

0407 ;

125.TURCSÁNYI Károly dr. Cs.C.

0293 ; 0294 ; 0306 ;

126.URBÁN Aladár († 2019) dr. DSc.

0001 ; 0012 ; 0269 ;

127.VARRÓ István ♀ 2009 , ✱2013

0239 ; 0259 ;

128.VASS Ferenc , ♀ 2002 , ✱2003

0151 ;

- 129.** VEDÓ Attila , ♀ 2006 , ✖ 2013 , Ⓒ²⁵ 2015
0270 ; 0283 ; 0295 ; 0307 ; 0408 ; 0409 ; 0432 ; 0433 ;
0434 ; 0444 ; 0450 ; 0457 ; 0465 ; 0493 ;
- 130.** VERBOVSZKI Sándor , ♀ 2017
0470 ;
- 131.** VINCZE Gábor ♀ 2019
0486 ;
- 132.** VOLCSÁNYI Nikolett
0471 ;
- 133.** ZACHAR József dr. DSc. (✠2009) , ♀ 1999 , ✖ 2001 , ⬠ 2002 , ✱ 2004 , Ⓒ²⁵
2005 , 📖 2007
0002 ; 0019 ; 0025 ; 0040 ; 0107 ; 0152 ; 0169 ; 0220 ;
- 134.** ZEIDLER Sándor mag. , ♀ 1998 , ✖ 2000 , ⬠ 2001 , 2003 ✱ , 📖 2009 ,
Ⓒ²⁵ 2015
0108 ; 0271 ; 0275 ; 0381 ; 0451 ;
- 135.** ZÉTÉNYI Zsolt dr. jur. , ♀ 2006 , ✖ 2009 , ⬠ 2012 , Ⓒ²⁵ 2015
0355 ; 0472 ; 0500 ;
- 136.** ZINNER Tibor dr. Cs.C.
0163 ;
- 137.** ZSIGA Tibor dr. Cs.C.
0050 ;
- 138.** ZSIGOVITS László dr. Ph.D.
0458 ;

A szerzők neve alatt található négyjegyű számok a „Rendvédelem-történeti Füzetek” összesített tartalomjegyzékében a folyóiratban közölt tanulmányok sorszámai. Többszerzős tanulmányok esetében az érintett tanulmányok sorszámai valamennyi szerző neve mellett szerepelnek.

„B”

A Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis),
HU-ISSN 1785-3257

„Gratius ex ipso bibuntur aquae.”

(A forrásból szívesebben isznak az emberek.)

A periodikában megjelenő írások nem csupán a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság rendezvényeiről és tagjairól szólnak, hanem a társaság által hivatásának tekintett szakterület művelésével kapcsolatosan létrejött operatív eseményekről, valamint a témakör olyan gondozóiról is tájékoztatást nyújtanak, akik nem tagjai a társaságnak.

A szerzők

1. ARTNER Ramona 2010 , 2015
007 ; 017 ; 018 ;
2. BODOKI Gábor
005 ;
3. BEBESI Zoltán dr. Cs.C. , 2010 , 2002
014 ;
4. BERKI Imre dr. Ph.D.mag , 2010 , 2013 , 2015 , 2016
021 ;
5. BODA József dr. Ph.D. mag. , 2002 , 2003 , 2006 , 2007 ,
 2010 , 2015
015 ;
6. 4. CSIHA Gábor dr.jur.
016 ;
7. JUHÁSZ ISTVÁN Ábel dr.med. 2010 ,
003 ;
8. KÁLMÁN Zsolt dr. Ph.d. , 2001 , 2003 , 2010 , 2002
004 ;
9. PARÁDI Ákos , 2002 , 2005 , 2008 , 2011 , 2015
008 ;

10. PARÁDI József dr. Cs.C. mag. , ♀ 1998 , ✕ 1999 , ⬠ 2004 , ✱ 2007 ,
⊗ 2008 , ☒ 2009 , Ⓒ 2015
001 ; 002 ; 006 ; 009 ; 013 ; 022 ; 023 ; 026 ; 029 ;
030 ;
11. PÁLMAI Adrián
010 ;
12. PÉK Edina Csilla
011 ; 012
13. SOM Krisztián , ♀ 2009 , ✕ 2012 , Ⓒ 2015
019 ;
14. SZABÓ Szilárd dr. Ph.D.
020 ; 024
15. SZIGETVÁRI Oszkár, ♀ 2017
027 ;
16. TÚRI Zsolt
028 ;
17. ZEIDLER Sándor mag. , ♀ 1998 , ✕ 2000 , ⬠ 2001 , 2003 ✱ , ☒ 2009 ,
Ⓒ 2015
025 ; 031

A szerzők neve alatt található háromjegyű számok a „Rendvédelem-történeti Hírlével”-ben közölt tudományos írások sorszámai.

„C” „D” „E” „F” „G” „H”
könyvsorozatok
és önálló kiadású kötet „Q”
szerzői jegyzéke

(A társszerzőséggel készült alkotások jelzetei valamennyi alkotónál szerepelnek)

1. ARADI Flórián

Q-I/13.

2. ARTNER Ramona ☞ 2010 , Ⓒ 2015

G-I/1. ; G-I/2. ; G-II/1. ;

3. BANK Barbara dr.Ph.D. Ⓒ 2015

Q-I/9. ;

4. BENCSIK Péter dr. Ph.D. mag. , ☞ 2001 , ⬠ 2004 , Ⓒ 2015

F-I/1. ; F-II/1. ; G-II/2. ;

5. BERKI Imre dr. Ph.D.mag. , ☞ 2010 , ✖ 2013 , 2015 Ⓒ , ⬠ 2016

F-III/1.

6. BODA József dr. Ph.D. mag. , ☞ 2002 , ✖ 2003 , ⬠ 2006 , ✱ 2007 ,

📖 2010 , Ⓒ 2015 ; G-II/3. ; Q-I/15.

F-I/2. ; F-II/2. ; F-III/2. ; F-V/1. ; F-VI/1.

7. BOTOS János dr. univ. , ☞ 2006

F-VI/2. ; ; G-II/4. ;

8. CSAPÓ Csaba ☞ 2010 , Ⓒ 2015

G-I/3. ;

9. DEÁK József dr. Ph.D., adj. ; ☞ 2014 , ✖ 2016 ; Ⓒ 2015

F-I/3. ; F-II/3. ; F-IV/1. ;

10. ERNYES Mihály dr. jur. mag. , ☞ 1999 , ✖ 2001 , ⬠ 2002 , ✱ 2004 , 📖 2005 , Ⓒ 2015

F-I/4. ; F-II/4. ; F-IV/2. ; F-V/2. ; F-VI/3. ; G-I/5. ; G-II/5. ;

11. FORRÓ János mag. ☞ 1999 , ✖ 2000 , ⬠ 2001 , 📖 2006 , Ⓒ 2015

G-I/5. ;

12. HEGEDŰS Ernő dr. Ph.D. , ☞ 2001 , ✖ 2002 , ⬠ 2005 , ✱ 2009 , Ⓒ 2015

G-I/6. ;

13. KAISER Ferenc dr. Ph.D. mag. , ☞ 2001 , ⬠ 2002

G-I/7. ;

14. KOVÁCS Tamás dr.Ph.D. mag. ☞ 2010 , ✖ 2012 , ⬠ 2014

Q-I/5. ;

15. KOVÁCS Zoltán András dr.Ph.D. mag. ☞ 2009 , ✖ 2010 , ⬠ 2012

Q-I/6. ;

16. LŐRINCZ József dr. Cs.C. mag. , ☞ 2000 , ✖ 2002 , ⬠ 2009 , Ⓒ 2015

F-I/5. ; F-II/5. ; G-II/6. ;

17. MEZEY Barna dr. DSc. mag. , ♀ 1998 , ✖2001 , ⬠2004 , ✱2006 ,
 ⬠2011 , 📖2010 , Ⓜ2015

G-II/7. ;

18. MÜLLER Rolf dr.Ph.D. Ⓜ2015

Q-I/7. ;

19. NAGY Ákos Péter dr. Ph.D. mag. , ♀ 2013 , ✖ 2014 ; ⬠2017

Q-I/14. ;

20. OLASZ Lajos dr. Ph.D. , ♀ 2016 , Ⓜ2015

G-I/8. ; G-II/8. ;

21. ÖRY Károly dr. univ. mag. (♣2017) , ♀ 1998 , ✖2000 , ⬠2016 , ✱2017 ;
 Ⓜ2015

G-II/9. ;

22. ÖTVÖS István dr.Ph.D. Ⓜ2015

Q-I/8. ;

23. PARÁDI Ákos , ♀ 2002 , ✖2005 , ⬠2008 , 📖2011 , Ⓜ2015
 F-III/3. ; F-IV/3. ; F-VI/4. ; Q-I/16. ;

24. PARÁDI József dr. Cs.C. mag. , ♀ 1998 , ✖1999 , ⬠2004 , ✱2007 ,
 ⬠2008 , 📖2009 , Ⓜ2015

C-I/1. (50-83.p.) ; C-I/2. ; D-I/1. (27-49.p. + 177-203.p.) ; D-II/1. (49-84.p.) ;
 E-I/1. (21-69.p.) ; F-III/4. ; F-IV/4. ; F-V/3. ; F-VI/5. ; G-I/2. ; G-I/9.
 ; G-I/10. ; G-I/16. ; G-II/10. ; Q-I/1. ; Q-I/2. ;

25. REGÉNYI Kund Miklós ♀ 2013

D-I/1. (51-66.p. + 205-222.p.) ; Q-I/12. ;

26. SIMON F. Nándor mag. , ♀ 2000 , ✖2001 , ⬠2002 , ✱2003 , 📖2005 ,
 Ⓜ2015

F-VI/6.

27. SOM Krisztián , ♀ 2009 , ✖2012 , Ⓜ2015

F-I/6. ; F-II/6. ; F-IV/5. ; F-V/4. ; H-I.

28. SUBA János dr. Ph.D. mag. , ♀ 2000 , ✖2001 , ⬠2002 , ✱2007 , 📖2003 ,
 Ⓜ2015

C-I/1. (44-49.p.) ; F-I/7. ; F-IV/6. ; F-V/5. ; F-VI/7. ; G-II/11. ;

29. SZABÓ Szilárd dr. Ph.D.

F-III/5.

30. SZAKÁLY Sándor dr. DSc. mag. , ♀ 1999 , ✖2002 , ⬠2006 , ✱2012 ,
 ⬠2009 , 📖2015 , Ⓜ2015

D-II/1. (85-98.p. + 127-140.p.) ; F-II/7. ; F-V/6. ; G-I/11. ; G-I/12. ; Q-I/4. ;

31. SZIGETVÁRI Oszkár ♀ 2017

D-II/1. (99-126.p.)

F-III/6. ; F-IV/7. ;

32. TAKÁCS Tibor dr.Ph.D. 2015

Q-I/10. ;

33. TÖMÖSVÁRY Zsigmond dr. Ph.D. , 2013 , 2015

Q-I/11. ;

34. VEDÓ Attila , 2006 , 2013 , 2015

C-I/1. (19-43.p.) ; E-I/1. (71-121.p.) ; F-I/8. ; F-II/8. ; F-III/7. ; F-V/7. ; G-I/13. ; G-II/12. ;

35. ZEIDLER Sándor mag. , 1998 , 2000 , 2001 , 2003 , 2009 , 2015

G-I/2. ; G-I/14. ; Q/I-3. ; Q-I/16. ;

36. ZÉTÉNYI Zsolt dr. jur. , 2006 , 2009 , 2012 , 2015

D-II/1. ; G-I/15. ;

A szerzők neve alatt szereplő betű- és számsorok karakterei közül :

- az első mindig egy betű, amely a magyar rendvédelem-történeti könyvsorozatok egyikét jelöli;
- a második római szám, amely a könyvsorozaton belüli kötetszámot mutatja;
- a harmadik arab szám pedig annak a jelölésére szolgál, hogy a szerző műve a kötetben belül hányadik írásmű.

PARÁDI Ákos

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjainak szerzőségével, de nem a társaság kiadásával publikált magyar rendvédelem-történeti tartalmú tudományos alkotások 1990-2020

1. **ARTNER Ramona:** Az Osztrák-Magyar Monarchia haderejének tábori csendőrsége. 443-451.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán (szerk.): *Tanulmányok „A biztonságos rendészettudományi dimenzió – változások és hatások.” című tudományos konferenciáról.* Budapest, 2012, Magyar Rendészet-tudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 503 p. HU-ISBN — /Pécsi határőr tudományos közlemények, XIII./ HU-ISSN 1589-1674.
2. **BACSA Gábor** († - 2003) : *A magyar–jugoszláv (S.H.S) határ megállapítása és kiűzése a trianoni szerződés szerint 1921-1924.* Budapest, 1998, Püski. 224 p. HU-ISBN 963 90 4095 9.
3. **BACZONI Tamás** — LÓRÁNT Csaba — TÓTH László et al.: *A Magyar Királyság Honvédség egyenruhái 1926-1945.* Budapest, 2007, TÓTH László. 239 p. HU-ISBN 978 963 06 7550 5. /HUNIFORM.1/ HU-ISSN —
4. **BANDI István:** Fuller Franz esete az állambiztonsággal. 157-198.p. In CSÍKY Balázs — ILLÉS Pál Attila et al. (szerk.): *„Evangelizare pauperibus misit me!” Lazaristák Magyarországon.* Budapest - Piliscsaba, 2016, Historia Ecclesiastica Hungarica Alapítvány - Magyar Egyháztörténeti Enciklopédiai Munkaközösség (METEM) - Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar. 231 p. HU-ISBN 978 963 96 6243 6. /Művelődéstörténeti műhely. Rendtörténeti konferenciák, 10./ HU-ISSN 1786-8785.
5. **Idem:** A magyar hírszerzés kísérletei a katolikus egyház vezetőinek befolyásolására a 60-as, 70-es évek fordulóján. 47-60.p. In NAGY Mihály Zoltán — ZOMBORI István (szerk.): *Az egyház hatalma – a hatlom egyháza. A közép-kelet-európai egyházi vezetők felfogása az állam és az egyház kapcsolatáról 1945 és 1989 között.* Budapest, 2015, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédiai Munkaközösség (METEM). 163 p. HU-ISBN 978 963 96 6285 8.
6. **Idem:** Mementó, 1945-1947 : adalékok a magyar-román határszakasz második világháború utáni történetéhez. *Levéltári Közlemények*, LXXXVI.évf. (2015) 1-2.sz. 311-330.p. HU-ISSN 0024-1512.
7. **Idem:** „Gyerekek ellen nincs osztályharc.” Állambiztonsági eljárások az egyházi iskolák diákjai ellen 1952-70. között. 121-137.p. In NAGY Mihály Zoltán — ZOMBORI István (szerk.): *Az egyház hatalma – a hatlom egyháza. A közép-kelet-európai egyházi vezetők felfogása az állam és az egyház kapcsolatáról 1945 és 1989 között.* Budapest, 2015, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédiai Munkaközösség (METEM). 163 p. HU-ISBN 978 963 96 6285 8.
8. **Idem:** Hétköznapiak a fonsorúveg mögött – állambiztonsági eszközök hatása a bencés közösség mindennapjaira. 575-586.p. In ILLÉS Pál Attila — JUHÁSZ Laczik Albin et al. (szerk.): *Örökség és küldetés. Bencések Magyarországon.* Budapest, 2012, Historia Ecclesiastica Alapítvány - Magyar Egyháztörténeti Enciklopédiai Munkaközösség (METEM). 1233 p. HU-ISBN 978 963 96 6267 4.

9. Idem: Adalékok a Pápai Magyar Intézet történetéhez állambiztonsági módszertani megközelítésben. 189-205.p. In BÁNKUTI Gábor — GYARMATI György et al. (szerk.): *Csapdában : tanulmányok a katolikus egyház történetéből, 1945-1989.* Budapest, 2010, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan. 333 p. HU-ISBN 978 963 23 6254 0.
10. Idem: A titkos figyelés. Adalékok az állambiztonsági módszertan tárgyköréhez. *Vigilia*, LXXIII.évf. (2008) 3.sz. 224-229.p. HU-ISSN 0042-6024.
11. Idem: A „Claudius”-ügy : a bizalmas nyomozás során kreált valóság elmentmondásai. 179-206.p. In SZABÓ Csaba et al. (szerk.): *Magyar Katolikus Egyház, 1956. A Lénárd Ödön Közhasznú Alapítvány Évkönyve, 2007.* Budapest, 2007, Új Ember Kiadó. 255 p. HU-ISBN 978 963 96 7421 9.
12. BEBESI Zoltán: Alfred Redl vezérkari (hírszerző és elhárító) ezredes pályafutása az elmúlt száz év irodalmában. *Szakmai Szemle*, XIV.évf. (2016) 3.sz. 5-23.p. HU-ISSN 1785-1181.
13. BEKE József: A keletnémet Állambiztonsági Minisztérium megalapítása és együttműködése a magyar állambiztonsági szolgálatokkal 1945-1990. *Nemzetbiztonsági Szemle*, VII.évf. (2019) 4.sz. 20-29.p. HU-EISSN 2064-3756.
14. Idem — HEGYES Gabriella: A terrorelhárítás kezdetei Magyarországon – a C-79-es dosszié. *Terror & elhárítás*, évf. IV.évf. (2015) 7.sz. 1-31.p. HU-ISSN 2064-0374
15. BENCsik Péter: Határforgalom Magyarország és a Balkán között (1903-1941). 1.rész. (1903-1914). *Limes : tudományos szemle*, XIII.évf. (2000) 1.sz. 63-82.p. HU-ISSN 0238-9266.
16. Idem: A kisebb határszéli forgalom Magyarország és a szomszédos államok közt, 1898-1941. *Magyar kisebbség : Nemzetpolitikai Szemle*, V.évf. (1999) 2-3.sz. 16-17.p. HU-ISSN
17. Idem: Határforgalom Magyarország és a Balkán között (1903-1941). 2.rész. (1914-1941). *Limes : tudományos szemle*, XIII.évf. (2000) 2-3.sz. 303-326.p. HU-ISSN 0238-9266.
18. Idem: Útikományok, utazási lehetőségek és határforgalom a 20. századi Magyarországon. *Régió : Kisebbség Kultúra Politika Társadalom*, XIII.évf. (2002) 2.sz. 31-50.p. HU-ISSN 0865-557X.
19. Idem: A határszéli gazdasági (kettősbirtokos) forgalom megszűnése (1945-50). 167-172.p. In REMÉNYI Péter (szerk.): *Az integrálódó Európa politikai földrajza. III. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia: Pécs, 2002. november 7-8.* Pécs, 2004, Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajzi Intézet. 347 p. HU-ISBN 963 64 1987 6.
20. Idem: *A magyar úti okmányok története 1867-1945.* Budapest, 2003, Tipico Design. 179 p. HU-ISBN 963 76 2333 7.
21. Idem — NAGY György (2013 ♣): *A magyar utiokmányok története 1945-1990.* Budapest, 2005, Tipico Design. 273 p. HU-ISBN 963 76 3335 3.

- 22.** Idem: Az útlevelek ellenőrzése az országhatáron, 1945-1989. *Kutatói Füzetek*, VII.évf. (2005) 12.sz. 59-71.p. HU-ISSN
- 23.** Idem: A magyar útlevelek és úti okmányok a dualizmus korában. *Határrendészeti tanulmányok*, III.évf. (2006) .sz. 79-83.p. HU-ISSN 1786-2345.
- 24.** Idem: A szabad mozgás korlátozása az ötvenes években és az 1956-os forradalom előtti utazási reformok. *Betekintő*, V.évf. (2011) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat a világhálón jelenik meg oldalszámozás nélkül.
- 25.** Idem: *Kelet és nyugat között. Államhatárok, úti okmányok, határátlépés Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1989)*. Budapest, 2019, Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet. 440 p. HU-ISBN 978 963 41 6176 9.
- 26.** **BERKI Imre:** Rendszerváltás a határőrizetben 1945-46. *Első Század*, XII.évf. (2010) különszám 141-161.p. HU-ISSN 1419-5127.
- 27.** Idem: Visszapillantás egy megszűnt rendvédelmi szervezetre a Határőrségre. 248-263.p. In ERDÖDY Gábor et al. (szerk.): *Visszatekintés a 19-20. századra. Tanulmányok*. Budapest, 2011, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Új- és Jelenkori Magyar Történeti Tanszék. 263 p. HU-ISBN 978 963 28 4197 7.
- 28.** Idem: Egervári László halálának hiteles története. 171-180.p. In ERDÖDY Gábor et al. (szerk.): *Mából a tegnapi: képekMagyarország 19. és 20. századi történelméből*. Budapest, 2012, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Történelemtudományi Doktori Iskola. 263 p. HU-ISBN 978 963 24 4250 9.
- 29.** Idem — PETERMAN József Attila et al. (szerk.): *A katasztrófavédelem és jogelőd szervezeteinek hősi halottjai*. Budapest, 2014, Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság. 46 p. HU-ISBN 978 963 87 8374 5.
- 30.** Idem — HORVÁTH Galina: A magyar tűzoltóképzés története. *Bólyai Szemle*, XIX.évf. (2014) 3.sz. 62-85.p. HU-ISSN 1416-1443.
- 31.** Idem: A Határőrség Közvetlen Híradó Zászlóalja az 1956-os forradalom és szabadságharc sodrásában. In RAJNAI Zoltán et al. (szerk.): *Tanulmánykötet a 6. Bát-hory-Brassai nemzetközi konferencia előadásaiból*. Budapest, 2015, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskolája. 1372 p. HU-ISBN 978 615 54 6038 5.
- 32.** Idem — BÉRCZI László — BORSOS Mihály: *Tűzoltó szerkocsik Magyarországon. A II. világháborútól a rendszerváltásig. II.rész*. Budapest, 2016, Kossuth Kiadó. 196 p. HU-ISBN 978 963 09 8567 3.
- 33.** Idem — BÉRCZI László — BORSOS Mihály: *Tűzoltó szerkocsik Magyarországon. A II. világháborútól a rendszerváltásig. III.rész*. Budapest, 2017, Kossuth Kiadó. 165 p. HU-ISBN 978 963 09 8881 0.
- 34.** Idem: Jászapáti tűzoltásának története a kezdetektől a Jászapáti Önkéntes Tűzoltó Testület megalapításáig. *Redemptio jász és kun települések honismereti lapja*, XXV.évf. (2018) 2.sz. 4-5.p. HU-ISSN 1218-9553.
- 35.** Idem — BERKINÉ Ványi Ágota (szerk.): *A Katasztrófavédelmi Oktatási Központ és jogelőd szervezeteinek hét évtizedes története*. Budapest, 2018, Katasztrófavédelmi Oktatási Központ. 139 p. HU-ISBN 978 615 00 2308 3.

36. Idem: Az „ötlet” Kőszeghy-Mártony Károly találmánya — a sűrített levegős légzőkészülék. *Védelem és Tudomány*, III.évf. (2018) 4.sz. 188-201.p. HU-ISSN 2498-6194.
37. Idem: A tűzoltóság szerepe a háborús bombázások idején. I. *Védelem és Tudomány*, IV.évf. (2019) 2.sz. 211-230.p. HU-ISSN 2498-6194.
38. Idem: A tűzoltóság szerepe a háborús bombázások idején. II.rész. *Védelem tudomány*, IV.évf. (2019) 3.sz. 185-192.p. HU-ISSN 2498-6194.
39. Idem: Tűzoltóhajók Magyarországon. *Védelem tudomány*, IV.évf. (2019) 4.sz. 181-193.p. HU-ISSN 2498-6194.
40. Idem: Gróf Széchenyi Ödön élete és munkássága. *Védelem tudomány*, V.évf. (2020) 3.sz. 225-251.p. HU-ISSN 2498-6194.
41. Idem: A gőzfecskendő és elfeledett feltalálója. *Védelem tudomány*, V.évf. (2020) 4.sz. 188-201.p. HU-ISSN 2498-6194.
42. Idem: A magyar tűzoltóság 150 éves története. *Belügyi Szemle*, LXVIII.évf. (2020) 8.sz. 11-30.p. HU-ISSN 2062-9494.
43. BERTA Gyula: *Somogyország pandúrjainak története 1766-1884*. Marcali, 2000, Marcali Városi Helytörténeti Múzeum. 318 p. HU-ISBN 963 00 3131 0.
44. Idem: *Kaposvár rendőrségének története*. Kaposvár, 2001, Kapos-vár Város Közbiztonságáért Alapítvány. 196 p. HU-ISBN 963 00 8098 2.
45. Idem: *Betyárok, hóhérok, börtönök Somogyban*. Kaposvár, 2002, Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet. 408 p. HU-ISBN 963 20 6040 7.
46. Idem: *Börtön, börtön, börtön. A Somogy megyei büntetés-végrehajtási intézet története*. Kaposvár, 2005, Powerpoint Kiadó. 212 p. HU-ISBN 963 21 8674 5.
47. BODA József: A magyar állambiztonsági és nemzetbiztonsági szervek vezetése, irányítása és ellenőrzése 1942-2015 között. 15-32.p. In HACK Péter — KOÓS NÉ Mohácsi Barbara (szerk.): *Emberek őrzője. Tanulmányok LŐRINCZ József tiszteletére*. Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó. 149 p. HU-ISBN 978 963 28 4523 4.
48. Idem — SALLAI János: A belügyminisztérium feladatrendszerének változásai 1848-1959 között. *Nemzetbiztonsági Szemle*, IV.évf. (2016) 1.sz. 4-17.p. HU-ISSN 2064-3756.
49. Idem: A határőr felderítés története. 27-51.p. In DEÁK József — GAÁL Gyula — SALLAI János et al. (szerk.): *A toll sokszor erősebb, mint a kard. Rendészettudományi tanulmányok Prof. Dr. Főrizs Sándor 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2016, Nemzeti Közszerzői Egyetem. 267 p. HU-ISBN —
50. Idem: A határőrség felderítő tevékenysége. 704-729.p. In PÓSÁN László — VESZPRÉMY László — BODA József — ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
51. Idem: Rendőri műveletek az Afrikai kontinensen. 95-123.p. In MARSAI Viktor — VOGEL Dávid: (szerk.): *Közel Afrikához. A válságkezelés és a stabilizáció lehetőségei és kihívásai a fekete kontinensen*. Budapest, 2017, Dialóg Campus. HU-ISBN 978 615 56 80892.

- 52.** Idem: A Rendőrákadémiától az egyetemi szintű képzésig. 107-130.p. In BODA József — FELKAI László — PATYI András et al. (szerk.): *Ünnepi kötet a 70 ves Janza Frigyes tiszteletére. Liber amicorum in honorem Friderici Janza septuagenarii*. Budapest, 2017, Dialog Campus Kiadó – Nordex Kft. 598 p. HU-ISBN 978 615 56 8044 1.
- 53.** Idem: A határőrség felderítő tevékenysége. 704-729.p. In PÓSÁN László — VESZPRÉMY László — BODA József — ISASZEGI János: *Őrők, vigyázatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. 910 p. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 54.** Idem: Secret Police activities in the Warsaw Pact. [Titkosrendőri tevékenységek a Varsó Szerződésben] *Nemzetbiztonsági Szemle*, VI.évf. (2018) Special Issue (Különkiadás). 30-56.p. HU-ISSN 2064-3756.
- 55.** Idem: Szemelvények az első világháború alatti technikai felderítés történetéből. *Nemzetbiztonsági Szemle*, VI.évf. (2018) Különszám. 23-35.p. HU-ISSN 2064-3756.
- 56.** Idem: Az állambiztonsági és nemzetbiztonsági képzéstörténete. 356-385.p. In JÁMBOR Orsolya Ilona — LÉNÁRT Máté Gábor — TÁRJÁN G. Gábor et al. (szerk.): *A rendőrákadémiától az egyetemig: Rendészettörténeti tanulmányok*. Budapest, 2019, Rendőrség Tudományos Tanácsa. 385 p. HU-ISBN 978 615 80 5677 9.
- 57.** Idem: A hírszerző és biztonsági szolgálatok fejlődése a második világháború végéig. 111-140.p. In BODA József — REGÉNYI Kund Miklós et al. (szerk.): *A hírszerzés története az ókortól napjainkig*. Budapest, 2019, Dialog Campus. 199 p. HU-ISBN 978 615 59 4596 0.
- 58.** BODROGI Péter – MOLNÁR József – ZEIDLER Sándor: *Nagy magyar kitüntetéseknévkönyv. A magyar állam rendjelei és kitüntetései. A Szent György-Rend-től a Nagy Imre-Érdemrendig*. Budapest, 2005, Rubicon. 280 p., 600 ábra. HU-ISBN 963 86 7211 0. /Rubicon könyvek./ HU-ISSN —
- 59.** CSAPÓ Csaba: Az erdélyi és a horvát-szlavón csendőrség átvétele a magyar kormány felügyelete alá : 1867-1876. *Hadtörténelmi Közlemények*, CVII.évf. (1994) 1.sz. 90-112.p. HU-ISSN 0017-6540.
- 60.** Idem: A századvég csendőr őrszei. *Történelmi Szemle*, XXXIX.évf. (1997) 2.sz. 219-235.p. HU-ISSN 0040-9634.
- 61.** Idem: Csendőrség és közigazgatás (1881-1914). *Századok*, CXXXIII.évf. (1999) 3.sz. 497-518.p. HU-ISSN 0039-8098.
- 62.** Idem: *A Magyar Királyi Csendőrség története 1881-1914*. Pécs, 1999, Pro Pannónia Alapítvány. 186 p. HU-ISBN 963 90 7940 5. /Pannónia könyvek./ HU-ISSN 0237-4277.
- 63.** Idem: A szögekkel kivert „Ráday-bölcső” : egy várbörtön anatómiája. *Korall*, I.évf. (2000) 2.sz. 93-109.p. HU-ISSN 1586-2410.
- 64.** Idem: Ráday Gedeon és a szegedi királyi biztosság a korabeli sajtó tükrében. *Magyar Könyvszemle*, CXVII.évf. (2001) 4.sz. 467-473.p. HU-ISSN 0025-0171.

- 65.** Idem: Életrajz és mentalitás : Ráday Gedeon elfelejtett élete. *Aetas*, XVII.évf. (2002) 2-3.sz. 55-83.p. HU-ISSN 0237-7934.
- 66.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati jogáról. 78-96.p. In MEZEY Barna (szerk.): *Eckhart Ferenc emlékkönyv*. Budapest, 2004, Gondolat Kiadó. HU-ISBN 963 95 0086 0. /Jogtörténeti értekezések, 28./ HU-ISSN 0134-0026.
- 67.** Idem: A Löbl-ügy. Egy szegedi gyanúsított érdekérvényesítő képessége az 1870-es években. *Új forrás*, XXXVI.évf. (2004) 1.sz. 89-100.p. HU-ISSN 0133-5332.
- 68.** Idem: A szegedi királyi biztosság. 73-156.p. In GERGELY Jenő et al. (szerk.): *Fejezetek az új- és jelenkori magyar történelemből*. Budapest, 2006, Eötvös Loránd Tudományegyetem Történelemtudományi Doktori Iskola - L'Harmattan. 335 p. HU-ISBN 963 96 8321 3.
- 69.** Idem: *RÁDAY Gedeon és a szegedi királyi biztosság. A „betyár-világ” felszámolása*. Pécs, 2007, Pro Pannónia Alapítvány. 207 p. HU-ISBN 978 963 94 9887 7.
- 70.** Idem: A csendőri szolgálat. *Rubicon*, XXI.évf. (2010) 1.sz. 11-13.p. HU-ISSN 0865-6347.
- 71.** Idem: Ferenc József személyi védelme a dualizmus kori Magyarországon. *Belügyi Szemle*, LX.évf. (2012) 2.sz. 119-127.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 72.** CSÓKA Ferenc (szerk.): *Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és titkos adatgyűjtés világából (1785–2011)*. Budapest, 2012, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. 497 p. HU-ISBN 978 963 08 6211 3.
- 73.** DEÁK József: Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése – nemzetbiztonság és civil kapcsolatok. *Társadalom és honvédelem*, XVII.évf. (2013) 3-4.sz. 408-417.p. HU-ISSN 1417-7293.
- 74.** Idem: Az állambiztonsági propagandától a nemzetbiztonságig – a Belügyi Szemlében megjelentek tükrében. *Rendvédelem Tudományos Folyóirat*, II.évf. (2013) 3.sz. 15-22.p. HU-ISSN 2560-2349.
- 75.** Idem: A Belügyi Szemle Tájékoztatójában a médiával kapcsolatban megjelent anyagok (1963-1972). *Magyar Rendészet*, XIV.évf. (2014) 2.sz. 127-137.p. HU-ISSN 1586-2895.
- 76.** Idem: A rendészettudomány kialakulása és fejlődése a Belügyi Szemle tükrében (1953-2013). 355-359.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Biztonsági kockázatok – rendészeti válaszok” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2014, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 488 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XV./ HU-ISSN 1589-1674.
- 77.** Idem: A Magyar Királyi Belügyminisztérium a hátszág közbiztonságáért a Nagy Háború idején. *Társadalom és Honvédelem*, XIX.évf. (2015) 4.sz. 79-84.p. HU-ISSN 1417-7293.
- 78.** Idem: Az eszmék harcának tükröződése a Belügyi Szemlében a rendszerváltásig. *Magyar Rendészet*, XV.évf. (2015) 2.sz. 77-87.p. HU-ISSN 1586-2895.

- 79.** Idem: A belügyi Szemle létrehozását, működését szabályozó parancsok, utasítások 1962-1966. *Hadtudományi Szemle*, IX.évf. (2016) 4.sz. 20-34.p. HU- ISSN 2060-0437.
- 80.** Idem: Külföldi határőrizeti anyagok megjelenése a Belügyi Szemle Tájékoztatójában. *Magyar Rendészet*, XVI.évf. (2016) 1.sz. 25-32.p. HU- ISSN 1416-3845.
- 81.** Idem: A rendészettudomány kialakulása és gondozásának nemzetbiztonsági, határőrizeti példái a Belügyi Szemlében a rendszerváltásig. *Nemzetbiztonsági Szemle*, évf. (2016) 4.sz. 43-75.p. HU- ISSN 2064-3756.
- 82.** Idem: A tudomány szabadsága, politikai hierarchikus hatások régen és ma a Belügyi Szemlében. 275-280.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *A határrendészettől a rendészettudományig*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2016, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 301 p. HU- ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XVII./ HU- ISSN 1589-1674.
- 83.** Idem: A Belügyi Szemle fejlődése a rendőrség központi folyóiratától a belügyminisztérium szakmai tudományos folyóirataig (1953-2013). 31-48.p. In ORBÓK Ákos (szerk.): *A hadtudomány és a XXI. század*. (Konferenciakiadvány) Budapest, 2017, Doktoranduszok Országos Szövetsége. 177 p. HU- ISSN 2498-5228.
- 84.** Idem: A Belügyi Szemle közpolitikai, rendszertelméleti és szerkezeti fejlődése a rendszerváltásig. *Hadtudományi Szemle*, X.évf. (2017) 2.sz. 339-355.p. HU- ISSN 2060-0437.
- 85.** Idem: A Belügyi Szemle a közpolitika szolgálatában (1953-1990). *Hadtudományi Szemle*, X.évf. (2017) 1.sz. 375-390.p. HU- ISSN 2060-0437.
- 86.** Idem: Belügyi Szemle a sajtónyilvánosságért 1853-1990. 225-231.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2017, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 397 p. HU- ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIX./ HU- ISSN 1589-1674.
- 87.** Idem: Belügyi Szemle 1953-1990: politikai elkötelezettség versus tudomány. *Magyar Rendészet*, XVII.évf. (2017) 5.sz. 127-144.p. HU- ISSN 1416-3845.
- 88.** Idem: Részletek a szovjet-orosz katonai kémelhárítás, hírszerzés tapasztalataiból (1904-1924). *Hadtudományi Szemle*, XII.évf. (2019) 4.sz. 113-122.p. HU- ISSN 2060-0437.
- 89.** ERNYES Mihály: *Fejezetek a rendőrség történetéből*. Pécs, 1994, Betűcenter. 267 p. HU- ISBN — /Pandúr könyvek./ HU- ISSN 1218-1633.
- 90.** Idem: *Fejezetek a rendőrség történetéből Pécs – Baranya 1944-ig*. Pécs, 1995, Police Press. 321 p. HU- ISBN 963 85 1923 1. /Pandúr könyvek./ HU- ISSN 1218-1633.
- 91.** Idem: Ötven évvel ezelőtt / a rendőrség 1945-ben. 14-29.p. In CSÁNYI Klára (szerk.): *Rendőrségi Évkönyv 1994*. Budapest, 1995, Országos Rendőrfőkapitányság. 417 p. HU- ISBN —

- 92.** Idem: Adatok Pécs életéről a szerb impérium alatt a rendőrfőkapitányi napiparancsok tükrében. 295-306.p. In *Tanulmányok Pécs Történetéből*. Pécs, 1996, s.n. HU-ISBN —
- 93.** Idem: *Fejezetek a rendőrség történetéből Pécs – Baranya 1952-ig*. Pécs, 1996, Police Press. 273 p. HU-ISBN 963 85 1921 5. /Pandúr könyvek./ HU-ISSN 1218-1633.
- 94.** Idem: Hajdúból rendőr, pandúrból csendőr. *Baranya, történelmi és honismereti folyóirat*, IX-X.évf. (1997) 1.sz. 149-169.p. HU-ISSN 0864-8220.
- 95.** Idem: *Fejezetek a rendőrség történetéből 1956-ig: Mit tegyek?* Pécs, 1997, Police Press Kiadó. 297 p. HU-ISBN 963 85 1921 5.
- 96.** Idem: *Fejezetek a rendőrség történetéből Pécs – Baranya 1958-ig. Újjászervezés, megtorlás*. Pécs, 1998, Police Press. 323 p. HU-ISBN 963 85 1924 X. /Pandúr könyvek./ HU-ISSN 1218-1633.
- 97.** Idem: Mezőőri szolgálat. 82-83.p. In SOMOGYI Rózsa (szerk.): *Oktatási ismeretek mezőőrök és hegyőrök részére*. Pécs, 1998, Krónika Könyvkiadó. 160 p. HU-ISBN —
- 98.** Idem et al. (szerk.): *A nemzetközi és a magyar rendvédelem-történet alapjai I. A rendőrségről*. Budapest, 1998, Prevent Contact. 143 p. HU-ISBN —
- 99.** Idem: *A nemzetközi és a magyar rendvédelem-történet alapjai. I. A rendőrségről*. Budapest, 1999, Prevent Contact. 143 p. HU-ISBN —
- 100.** Idem: *Pécs város rendőrsége az államosításig*. Pécs, 1999, James és James Bt. 322 p. HU-ISBN 963 03 8038 2.
- 101.** Idem: Vaszary Gyula rendőrfőkapitány, a Mecsek Egyesület alapító tagja. 63-68.p. In BARONEK Jenő (szerk.): *Mecsek Egyesület Évkönyve az 1999-es egyesületi évről*. Pécs, 1999, Mecsek Egyesület. 126 p. HU-ISBN —
- 102.** Idem: A vidék rendőrsége a századfordulón. In DUTKA Antal (szerk.): *Rendőrségi évkönyv 1999*. Budapest, 2000, Országos Rendőr-főkapitányság 302 p. HU-ISBN —
- 103.** Idem: *Pécs város rendőrsége. Az államosítás*. Pécs, 2000, James és James Bt. 301 p. 963 03 8038 2. A Pécs városi rendőrség modernizálói. *Pécsi Szemle, Szemle*, III.évf. (2003) 3.sz. (ősz) 30-41.p. HU-ISSN 1419-290X.
- 104.** Idem: A magyar határőrizet történetének vázlata. *Határőrségi Tanulmányok*, VIII.évf. (2001) 3.sz. 30-36.p. HU-ISSN —
- 105.** Idem: Millenium a magyar rendőrség történetében. 7-14.p. In DUTKA Antal (szerk.): *Rendőrségi évkönyv 2000*. Budapest, 2001, Országos Rendőr-főkapitányság 336 p. HU-ISBN —
- 106.** Idem: *Pécs város rendőrsége 1956 őszéig*. Pécs, 2001, James és James Bt. 340 p. HU-ISBN 963 03 8037 4.
- 107.** Idem: Betyárok, hóhérok, börtönök Somogyban. 7-9.p. In BERTA Gyula et al. (szerk.): *Betyárok, hóhérok, börtönök Somogyban*. Kaposvár, 2002, Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet. 408 p. HU-ISBN 963 20 6040 7.

- 108.** Idem: A magyar rendőri szakirodalom kezdetei. 7-29.p. In DUTKA Antal (szerk.): *Rendőrségi évkönyv 2001*. Budapest, 2002, Országos Rendőr-főkapitányság 304 p. HU-ISBN —
- 109.** Idem: Kábítószer és prostitúció történelmi visszatekintés. 16-27.p. In BERTA Gyula (szerk.): *Somogy megyei rendvédelem-történeti szimpozium 2001-2002*. Kaposvár, 2003, Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet. HU-ISBN —
- 110.** Idem: *A magyar rendőrség története*. I. köt. Budapest, 2002, BM. Kiadó. 342 p. HU-ISBN 963 92 0813 2.
- 111.** Idem: *Pécs város rendőrsége 1963-ig*. Pécs, 2002, James és James Bt. 371 p. HU-ISBN 963 03 8037 4.
- 112.** Idem: A határrendőrség bűnmegelőzési feladatai a XX. század első negyedében. 185-188.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Határőrség szerepe a bűnmegelőzésben.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2003, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 280 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, X./ HU-ISSN 1589-1674.
- 113.** Idem: *Pécs város rendőrsége. Az önkormányzati rendőrség története*. Pécs, 2003, Teromo Bt. 283 p. HU-ISBN 963 21 2139 2.
- 114.** Idem: Régiós rendvédelem történelmi visszapillantás. *Belügyi Szemle*, LI.évf. (2003) 6.sz. 168-184.p. HU-ISSN 1218-8956.
- 115.** Idem: Török Lajos pécsi rendőrkapitány. *Pécsi Szemle*, VI.évf. (2003) 1.sz. (tavasz) 79-86.p. HU-ISSN 1419-290X.
- 116.** Idem: *Baranyai rendőrségek. A vármegyei és a közösségi rendőrségek története*. Pécs, 2004, Teromo Bt. 296 p. HU-ISBN 963 21 4444 9.
- 117.** Idem: Sárkány Ármin tiszteletbeli pécsi rendőrfőkapitány 1876-1940. *Pécsi Szemle*, VII.évf. (2004) 3.sz. (ősz) 73-77.p. HU-ISSN 1419-290X.
- 118.** Idem: Soós Nándor az önkormányzati rendőrség főkapitánya, államrendőrségi főkapitány helyettes. *Pécsi Szemle*, VII.évf. (2004) 1.sz. (tavasz) 103-107.p. HU-ISSN 1419-290X.
- 119.** Idem: Választóvonal Európában 1945-1949. 139-143.p. In HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Magyar határellenőrzés – európai biztonság.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2004, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 277 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, III./ HU-ISSN 1589-1674.
- 120.** Idem: *Pécs-Baranya rendőrsége. I. Az állami rendőrség története*. Pécs, 2005, Teromo Bt. 248 p. HU-ISBN 963 21 4445 7.
- 121.** Idem: A fővárosi és a baranyai rendőrség az 1956-os forradalom és szabadságharc idején. *Rendészeti Szemle*, LVI.évf. (2008) 12.sz. 66-88.p. HU-ISSN 1218-8956.
- 122.** Idem: A szerb impérium pécsi történéseiből 1918-1921. *Pécsi Szemle*, XI.évf. (2008) 3.sz. (ősz) 70-83.p. HU-ISSN 1419-290X.

- 123.** Idem: Töredékek a rendészeti kultúra történetéből. 163-175.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Rendészet kultúrája – kultúrált rendészet.” című tudományos konferenciáról.* (Konferenciakiadvány) Pécs, 2009, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 417 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, X./ HU-ISSN 1589-1674.
- 124.** Idem: A községi rendőrségek a vidék rendvédelmében. *Belügyi Szemle*, LXI.évf. (2010) 9.sz. 75-113.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 125.** Idem: Baranyai rokongyilkosságok a kiegyezést követő évtizedben. *Jogelméleti Szemle*, XIV.évf. (2014) 1.sz. 2-19.p. HU-ISSN 1588-080X.
- 126.** Idem: Egy „renitens” pécsi rendőrfőkapitány : Vaszary Gyula. 245-259.p. In KULT László — ODOR Imre et al. (szerk.): *Rangos családok – jeles személyek a 18-20. századi Dunántúlon.* Pécs, 2014, Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára. p. HU-ISBN 978 963 81 0062 7. /Baranyai történelmi közlemények, 6./ HU-ISSN 1787-9752.
- 127.** Idem: Életelleni bűncselekmények Pécs-Baranyában : az 1950-es évek. *Jogelméleti Szemle*, XIV.évf. (2014) 3.sz. 226-237.p. HU-ISSN 1588-080X.
- 128.** Idem: Nyomozás a polgári kor hajnalán. *Belügyi Szemle*, LXIII.évf. (2015) 2.sz. 5-31.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 129.** Idem: Pandúrság születése Baranyában. 145-152.p. In GYÁNTI István — KULT László et al. (szerk.): *Tanulmányok Ódor Imre emlékezetére.* Pécs, 2018, Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára. 536 p. HU-ISBN 978 963 81 0064 1.
- 130.** FAZAKAS László — HEGEDŰS Ernő — HENNEL Sándor: *A Szent Korona őrzése. A koronaőrség, a koronaőrök.* Budapest, 2002, Heraldika. 286 p. HU-ISBN 963 92 0402 1.
- 131.** FÓRIZS Sándor: Határesemények a magyar-jugoszláv államhatáron 1951-52-ben. *Új Honvédségi Szemle*, III.évf. (1993) 12.sz. 22-25.p. HU-ISSN 1216-7436.
- 132.** Idem: Határőrizet a jugoszláv államhatáron 1951-1952-ben. *Határőrségi Tanulmányok*, III.évf. (1994) 1.sz. 17-23.p. HU-ISSN —
- 133.** Idem: Határőrkötelékek részvétele a honvédség gyakorlatain 1951-1952-ben. *Új Honvédségi Szemle*, IV.évf. (1994) 8.sz. 98-101.p. HU-ISSN 1216-7436.
- 134.** Idem: Az idegenrendészet problémái 1947-ben. *Magyar Rendészet*, XIV.évf. (2014) 4.sz. 53-64.p. HU-ISSN 1586-2895.
- 135.** Idem: Külföldre szökések a határőrségtől 1951-ben. *Belügyi Szemle*, LXII.évf. (2014) 6.sz. 48-62.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 136.** Idem: Tragédia az államhatáron. *Hadtudomány*, XXIV.évf. (2014) 1.sz. 185-194.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 137.** Idem: Az államhatár műszaki megerősítésének kezdete 1948-ban. *Hadtudomány*, XXV.évf. (2015) elektronikus szám. 101-110.p. HU-ISSN 1215-4121.

- 138.** Idem: A határőrség megalakulása, valamint tevékenysége az első években (1945-1950). *Magyar Rendészet*, XV.évf. (2015) 6.sz. 89-102.p. HU-ISSN 1586-2895.
- 139.** Idem: Menekültügyi válsághelyzet 1947-ben. *Belügyi Szemle*, LXIII.évf. (2015) 2.sz. 149-163.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 140.** Idem: Események a határőrségi aknamezőkön az osztrák-magyar államhatáron (1949-51). *Hadtudomány*, XXVI.évf. (2016) 1-2.sz. 52-64.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 141.** Idem: A Magyar Királyi Határrendőrség, az első rendészeti jellegű határőrizeti szerv. *Határrendészeti Tanulmányok*, XIII.évf. (2016) 2.sz. 20-29.p. HU-ISSN 1786-2345.
- 142.** Idem: Szovjet katonák a határőrségi jelentésekben. 34-52.p. In ZSÁMBOKINÉ Ficskovszky Agnes et al. (szerk.): *Válogatott tanulmányok a Vám- és Pénzügyőr Tanszék fennállásának 25. évfordulója alkalmából*. Budapest, 2016, Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar Vám- és Pénzügyőr Tanszék. 196 p. HU-ISBN 978 615 50 5772 4.
- 143.** Idem: A határőrség első feléve belügyi alárendeltségben. 233-242.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2017, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 397 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIX./ HU-ISSN 1589-1674.
- 144.** Idem: A határőrség megszervezése és működése 1945-1956. 555-607.p. In PÓSÁN László – VESZPRÉMY László – BODA József – ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a közép-kortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 145.** Idem: Kitelepítések az államhatár térségéből. *Belügyi Szemle*, LXV.évf. (2017) 2.sz. 78-87.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 146.** Idem: Bűncselekmények a határőrségnél 1950-ben. 1.rész. *Hadtudomány*, XXVIII.évf. (2018) 3-4.sz. 101-110.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 147.** Idem: A határőrség ügyeleti jelentései 1950-ben. *Hadtudomány*, XXVIII.évf. (2018) 2.sz. 126-139.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 148.** Idem: Katonai ügyészégi eljárások a határőrség tagjaival szemben 1956-1957. *Katonai Jogi és Hadijogi Szemle*, VI.évf. (2018) 2.sz. 57-85.p. HU-ISSN 2064-4558.
- 149.** Idem: Politikai tartalmú büntető eljárások a határőrségnél 1950-ben. *Belügyi Szemle*, LXVI.évf. (2018) 9.sz. 131-146.p. HU-ISSN 1789-4689.
- 150.** Idem: A bozsoki határőr őrsparancsnok lelövésének vizsgálata. *Rendőrségi Tanulmányok*, II.évf. (2019) 3.sz. 99-144.p. HU-ISSN 2630-8002.
- 151.** Idem: Bűncselekmények a határőrségnél 1950-ben. 2. rész. *Hadtudomány*, XXIX.évf. (2019) 4.sz. 54-64.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 152.** Idem: Katonatanácsok a határőrségnél 1956-ban. *Hadtudomány*, XXIX.évf. (2019) 1-2.sz. 96-111.p. HU-ISSN 1215-4121.

- 153.** Idem: A Honvéd Határőrség működése 1945-1949 között. 268-287.p. In JÁMBOR Orsolya Ilona — LÉNÁRT Máté Gábor — TARJÁN G. Gábor et al. (szerk.): *A rendőrakadémiától az egyetemig: Rendészettörténeti tanulmányok*. Budapest, 2019, Rendőrség Tudományos Tanácsa. 385 p. HU-ISBN 978 615 80 5677 9.
- 154.** Idem: A határőrség és a határőrizet újjászervezése 1956. november 4.-ét követően. 111-126.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *A hadtudománytól a rendészettudományig. Társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2020, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 358 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XXII./ HU-ISSN 1589-1674.
- 155.** Idem: A magyar határőrizet újjászervezése az I. világháborút követően. *Rendőrségi Tanulmányok*, III.évf. (2020) különszám 87-103.p. HU-ISSN 2630-8002.
- 156.** Idem: Menekültek Jugoszláviában 1956 novemberében. *Hadtudomány*, XXX.évf. (2020) 1.sz. 42-52.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 157.** Idem: A határőrség sorállománya 1956-57-ben. *Hadtudomány*, XXX.évf. (2020) 3.sz. 39-54.p. HU-ISSN 1215-4121.
- 158.** GIRHINY Kornél: A nyomozások fejlődése az első nyomozati utasításig. 55-61.p. In CHRISTIÁN László et al. (szerk.): *Rendészettudományi Kutatások. Az NKE Rendészetelméleti Kutatóműhely tanulmánykötete*. Budapest, 2017, Dialog Campus. 174 p. HU-ISBN 978 615 65 8049 6.
- 159.** Idem: A nyomozások fejlődése a magyar rendőrségen, az első bűnvádi perrendtartás előtt. *PhD Tanulmányok* XIV.évf. (2016) 14.sz. 33-53.p. HU-ISSN 1785-5535.
- 160.** HEGEDŰS Ernő: *Képviselőházi, Korona- és Testőrségek a kezdetektől 2015-ig*. Budapest, 2019, Nemzeti Közszerológiai Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet. 146 p. HU-ISBN 978 963 49 8162 6.
- 161.** HENNEL Sándor: A koronaőrök egyenruházata és viselete. 201-211.p. In FAZAKAS László — HEGEDŰS Ernő — HENNEL Sándor: *A Szent Korona őrzése. A koronaőrség, a koronaőrök*. Budapest, 2002, Heraldika. 286 p. HU-ISBN 963 92 0402 1.
- 162.** Idem: Visszaemlékezések, életrajzok. 243-257.p. In FAZAKAS László — HEGEDŰS Ernő — HENNEL Sándor: *A Szent Korona őrzése. A koronaőrség, a koronaőrök*. Budapest, 2002, Heraldika. 286 p. HU-ISBN 963 92 0402 1.
- 163.** Idem: A Magyar Koronaőrök Egyesületének története. 231-236.p. In FAZAKAS László — HEGEDŰS Ernő — HENNEL Sándor: *A Szent Korona őrzése. A koronaőrség, a koronaőrök*. Budapest, 2002, Heraldika. 286 p. HU-ISBN 963 92 0402 1.
- 164.** ILLÉSFALVI Péter — KOVÁCS Attila — SIPOS András: *A Magyar Királyi Csendőrség egyenruházata és felszerelése 1920-1945*. Szeged, 2014, HK-Hermanos. 214 p. HU-ISBN 978 963 88 9591 2.

- 165.** Idem: A Magyar Királyi Honvédség határvédelem alakulatai. 511-536.p. In PÓSÁN László – VESZPRÉMY László – BODA József – ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvédelemzések a középkortól napjainkig.* Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 166.** KABODI Csaba — MEZEY Barna: A magyar börtönügy története. *Módszertani Füzetek*, évf. (1987) 2.sz. 47-59.p. HU-ISBN 1417-4758.
- 167.** KABODI Csaba — LÖRINCZ József — MEZEY Barna: *Büntetéstan alapfogalmak.* Budapest, 2005, Rejtjel. 223 p. HU-ISBN 963 72 5511 7.
- 168.** KABODI Csaba — LÖRINCZ József — MEZEY Barna: *Fejezetek a büntetések és végrehajtásuk történetéből.* Budapest, 2002, ELTE-ÁJK. Be. és Bv. tanszék. 136 p.
- 169.** KABODI Csaba — Lörincz József — Mezey Barna: *A büntetéstan elmélete és történeti alapjai.* Budapest, 2003, ELTE-ÁJK. Be. és Bv. tanszék. 223 p.
- 170.** KAISER Ferenc: *A Magyar Királyi Csendőrség története a két világháború között.* Pécs 2002, Pro Prannónia Alapítvány. 175 p. Hu-ISBN 963 90 7982 0. /Pannónia könyvek./ HU-ISBN 0237-4277.
- 171.** KOC SIS Tibor – ifj. KOC SIS Tibor Krisztián († - 2012): *A magyar királyi csendőrség és a szombathelyi III. csendőrkerület igaz története 1867–1945.* Szombathely, 2012, DOC Hungary Kft. 544 p. HU-ISBN 978 963 08 6046 8
- 172.** KOVÁCS Tamás: A nyilas éra politikai rendszetének felépítése. 239-252.p. In Fischer Ferenc — Vitári József — Vonyó Zsolt et al. (szerk.): *Ünnepi szám Ormos Mária 75. születésnapjára.* Pécs, 2005, Pécsi Tudományegyetem. 484 p. HU-ISBN 977 141 60 9800 4.
- 173.** Idem: A Nemzeti Számonkérő Különítmény. *Múltunk*, LI.évf. (2006) 3.sz. 71-100.p. HU-ISBN 0864-960X.
- 174.** Idem: Adalékok a Magyar Királyi Külügyminisztérium szerepéhez az államvédelemben és az államrendszetben. *Fons*, XV.évf. (2008) 1.sz. 81-94.p. HU-ISBN 1217-8020.
- 175.** Idem: A Belügyminisztérium rendszeti és karhatalmi feladatai 1920-1944 között. 151-161.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok „A rendszet kultúrája – kultúrált rendszet.” című tudományos konferenciáról.* (Konferenciakiadvány) Pécs, 2009, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 417 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, X./ HU-ISBN 1589-1674.
- 176.** Idem: Az ellenforradalmi rendszer politikai rendszetének genezise, 1919-1921. *Múltunk*, LIV.évf. (2009) 2.sz. 64-92.p. HU-ISBN 0864-960X.
- 177.** Idem: *Rendőrségi célkeresztben a szélsőjobb. Dr. Sombor-Schweinitzer József rendőr-főkapitány helyettes feljegyzése a szélsőjobboldali mozgalmakról 1932-1943.* Budapest, 2009, Gondolat Kiadó. 157 p. HU-ISBN 978 963 69 3167 4 /Pártok és politika./ HU-ISBN 1589-911X.
- 178.** Idem: Egy szervezet – egy feladat? A Külföldiek Ellenőrző Központi Hatóság létrejötte és működése, 1930-1945. *Rendvédelmi Füzetek*, XII.évf. (2010) 4.sz. 84-101.p. HU-ISBN 1585-1249.

179. Idem: Gondolatok egy (állam)biztonsági csúcsszervről, az Államvédelmi Központ felállítása és főbb feladatai 1942-1944. 271-275.p. In ZADRAVECZ Zsófia (szerk.): *Spring Wind 2010 = Tavaszi Szél*. Pécs, 2010, Doktoranduszok Országos Szövetsége. 653 p. HU-ISBN 978 615 50 0105 5.

180. Idem: Államvédelmi Központ 1942. Az első kísérlet az egységes magyar állambiztonsági csúcsszerv kialakítására. 339-348.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *Tanulmányok „Quo vadis rendvédelem? Szabadságjogok, társadalmi kötelezettségek és a biztonság.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2010, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 372 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XI./ HU-ISSN 1589-1674.

181. Idem: Rendőrségi állambiztonsági nyilvántartások a két világháború közötti Magyarországon. *Magyar Rendészet*, XII.évf. (2012) 1.sz. 185-191.p. HU-ISSN 1586-2895.

182. Idem: Az úgynevezett „szakszolgálati munka” a történelemben. 437-451.p. In In CSÓKA Ferenc (szerk.): *Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és a titkos adatgyűjtés világából 1785-2011*. Budapest, 2012, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. 497 p. HU-ISBN 978 963 08 3211 3.

183. Idem: „Csak ellenőrzés?” A Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóság 1930-1944. 249-254.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *Tanulmányok „A változó rendészet aktuális kihívásai.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2013, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 488 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIV./ HU-ISSN 1589-1674.

184. KOVÁCS Tamás — KLETTNER Csilla: A lengyel menekültek magyarországi fogadtatása 1939 őszén. *Archívnet*, XVI.évf. (2016) 4.sz. a folyóirat a világhálón jelenik meg oldalszámozás nélkül. HU-ISSN —

Világhálón:

https://archivnet.hu/menekultkerdes_migracio_magyarorszagon_a_20_szazadban/2._a_lengyel_menekultek_magyarorszagi_fogadtatasa_1939_oszen.html

185. Idem: Hain Péter rendőrsége. Adalékok az Állambiztonsági Rendészet működéséhez, 1944-1945-ben. 164-174.p. In GECSÉNYI Lajos (szerk.): *Tanulmányok a magyarországi zsidóság történetéből*. Budapest, 2019, Milton Friedman Egyetem. 307 p. HU-ISBN 978 963 95 5961 5.

186. Idem: Variációk egy témára – az elhárító munka változatai az 1918-as összeomlástól a bethleni konszolidációi kezdetéig. 71-82.p. In DRUSZA Tamás et al. (szerk.): *A magyar elhárítás fejlődése. Tanulmányok a katonai és polgári nemzetbiztonsági elhárítás múltjáról, jelenéről és jövőjéről*. Budapest, 2019, Dialóg Campus Kiadó - Nordex Kft. 238 p. HU-ISBN 978 615 60 2046 8.

187. Idem: Közigazgatás és rendvédelem Magyarországon, 1867-1945. 111-131.p. In JÁMBOR Orsolya Ilona — LÉNÁRT Máté Gábor — TARIÁN G. Gábor et al.

(szerk.): *A rendőrakadémiától az egyetemig: Rendészettörténeti tanulmányok*. Budapest, 2019, Rendőrség Tudományos Tanácsa. 385 p. HU-ISBN 978 615 80 5677 9.

188. KOVÁCS Zoltán András: Csendőrsors Magyarországon 1945 után. 103-140.p. In OKVÁTH Imre et al. (szerk.): *Katonai perek a kommunista diktatúra időszakában, 1945-1958*. Budapest, 2001, Történeti Hivatal. 354 p. HU-ISBN 978 963 00 7464 3.

189. Idem: A Nemzeti Számonkérés Szervezete. A nyilas állambiztonság egy ismeretlen fejezete. *Századok*, CXXXVI.évf. (2002) 5.sz. 1131-1160.pp. HU-ISSN 0039-8098.

190. Idem: A Janus-arcú tábornok. Adalékok Újszászy István vezérőrnagy pályaképéhez. 86-128.p. In KOVÁCS Zoltán András — HARASZTI György — SZITA Szabolcs — ÚJSZÁSZY István: *Vallomások a holtak házából. Újszászy István vezérőrnagynak a 2. vkf. osztály és az Államvédelmi Központ vezetőjének az ÁVH fogságában írott feljegyzései*. Budapest, 2007, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. – Corvina. 661 p. HU-ISBN 978 963 13 5336 5.

191. Idem: *A Szálasi-kormány belügyminisztériuma. Rendvédelem, állambiztonság, közigazgatás a nyilas korszakban*. Gödöllő-Mária-besenyő, 2009, Attraktor. 373 p. HU-ISBN 978 963 98 5733 9. /*Studia militaria hungarica*, 5./ HU-ISSN 1787-6796.

192. Idem: Közigazgatás és hatalomgyakorlás Szálasi Ferenc kormánya idején. *Acta Scientiarum*, XLIV.évf. (2014) 42.sz. 65-83.p. HU-ISSN 1418-7191.

193. KÖPF László: *Fejezetek a magyar vámigazgatás és pénzügyőrség történetéből*. Budapest, 2003, Tipico Design, 171 p. HU-ISBN 963 76 2334 5.

194. LŐRINCZ József: A fiatalkorúak büntetésvégrehajtásának válsága 1910-1920 között. *Módszertani Füzetek*, V.évf. (1988) 4.sz. 37-47.p. HU-ISSN —

195. Idem: Elméleti fordulat a fiatalkorúak büntetésvégrehajtásában (1908-1910). *Módszertani Füzetek*, V.évf. (1988) 3.sz. 49-56.p. HU-ISSN —

196. Idem: A fiatalkorúak büntetésvégrehajtása 1878-tól 1908-ig. *Módszertani Füzetek*, XV.évf. (1988) 2.sz. 45-53.p. HU-ISSN —

197. Idem: A fiatalkorúak büntetésvégrehajtása a két világháború között. *Módszertani Füzetek*, VI.évf. (1989) 1.sz. 52-57.p. HU-ISSN —

198. Idem: Kármán Elemér : A fiatalkorúak bírója és pedagógusa (1876-1927). *Módszertani Füzetek*, VI.évf. (1989) 3.sz. 53-59.p. HU-ISSN —

199. Idem: Húsz év : tisztképzés a Rendőrtiszt Főiskolán. *Börtönügyi Szemle*, XI.évf. (1992) 4.sz. 80-83.p. HU-ISSN 1417-4758.

200. Idem: Korszerűsítési kísérletek a fiatalkorúak büntetés-végrehajtásában (1878-1905). *Jogtörténeti Szemle*, IV.évf. (1992) 4.sz. 33-38.p. HU-ISSN 0237-7284.

201. Idem: A büntetés-végrehajtási szervezet vezetői elitjének szelekciója a kései Kádár-korszakban 1970-1989. *Jogtörténeti Szemle*, VII.évf. (2005) 3.sz. 15-31.p. HU-ISSN 0237-7284.

- 202.** Idem: A magyar büntetés-végrehajtás ellentmondásos fejlődése a II. világháború után. *Börtönügyi Szemle*, XXIV.évf. (2005) 4.sz. 11-14.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 203.** Idem: A sztálini büntetőpolitika és konzekvenciái a hazai büntető igazságszolgáltatásban. *Börtönügyi Szemle*, XXVI.évf. (2007) 2.sz. 71-80.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 204.** Idem: *Büntetőpolitika és börtönügy*. Budapest, 2009, Rejtjel Kiadó. 223 p. HU-ISBN 978 963 72 5559 5.
- 205.** Idem: A hazai börtönügy a konszolidálódó, „klasszikus” Kádár-korszakban (1962-1970). *Jogtörténeti Szemle*, XI.évf. (2009) 4.sz. 34-39.p. HU-ISSN 0237-7284.
- 206.** Idem: *Emlékkönyv a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fennállásának 125. évfordulójára*. Győr, 2011, Összefogás a Börtönügyért Egyesület. 159 p. HU-ISBN 978 963 08 2366 1.
- 207.** Idem: A magyar börtönügy fénykora 1880-tól 1913-ig. *Börtönügyi Szemle*, XXXIII.évf. (2014) 1.sz. 15-22.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 208.** Idem: Száz év magány – a hazai börtönügy szakmatörténeti vázlata 1914-2014-ig. 339-349.p. In BORBÍRÓ Andrea — INZELT Éva — KEREZSI Klára et al. (szerk.): *A büntető hatalom korlátainak megtartása. A büntetés, mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére*. Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó. 499 p. HU-ISBN 978 963 28 4511 1.
- 209.** Idem: *A vármegyei fogháztól az országos börtönig. A szombathelyi büntetés-végrehajtási intézet 125 éves krónikája*. Szombathely, 2014, Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet. 2015 p. HU-ISBN 978 963 08 9949 9.
- 210.** LÖRINCZ József — HÉZSELY János: *120 év a büntető hatalom szolgálatában. A Tolna Megyei Bv. intézet 120 éves krónikája*. Vác, 2015, Duna-Mix. 150 p. HU-ISBN 978 963 12 3320 9.
- 211.** Idem: A honi börtönügy depressziója a két világháború között. 221-236.p. In GÁL Andor — KARSAI Krisztina et al. (szerk.): *Ad valorem : Ünnepi tanulmányok Vida Mihály 80. születésnapjára*. Szeged, 2016, Iusrisperitus Bt. 366 p. HU-ISBN 978 615 54 1139 7.
- 212.** Idem: A büntetés-végrehajtási jogtudomány kialakulása és jellege hazánkban. 22-29.p. In KOÓSNÉ Mohácsi Barbara et al. (szerk.): *Büntetés-végrehajtási jog*. Budapest, 2017, Eötvös Kiadó. 272 p. HU-ISBN 978 963 31 2271 6.
- 213.** Idem: A börtönbiztonság fejlődésvázlata hazánkban a 20. században. 187-194.p. In GOSZTONYI Gergely — MÁTHÉ Gábor — RÉVÉSZ T. Mihály et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Mezey Barna 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2018, ELTE Eötvös Kiadó. 408 p. HU-ISBN 978 963 31 2166 5.
- 214.** Idem: A hazai büntetés-végrehajtási tudomány fejlődés-vázlata a II. világháborútól napjainkig. 1061-1076.p. In MENYHÁRD Attila — VARGA István et al. (szerk.): *350 éves az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara. A jubileumi év konferenciasorozatának tanulmányai*. Budapest, 2018,

ELTE Eötvös Kiadó. I.köt. 757 p. HU-ISBN 978 963 48 9083 6. , II.köt. 765-1580.p. HU-ISBN 978 963 48 9084 3.

215. Idem: A „Kádár-korszak” börtönügyének szakmatörténeti vázlata. 629-639.p. In (szerk.): *Ünnepi kötet dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár 70. születésnapjára*. Szeged, 2018, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar. 1026 p. HU-ISBN 978 963 30 6570 9. /Acta Universitas Szegediensis./ HU-ISSN 0324-6523. /Acta juridica et politica, 81./ HU-ISSN 0563-0606.

216. Idem: A börtönügy jelenlegi arculatának kialakulása a 20. században. *Börtönügyi Szemle*, XXXVIII.évf. (2019) 1.sz. 53-78.p. HU-ISSN 1417-4758.

217. Idem: A honi börtönügy szakmatörténete a XX. században. 117-155.p. In LŐRINCZ József — MEZEY Barna (szerk.): *A magyar börtönügy története*. Budapest, 2019, Dialóg Campus Kiadó. 174 p. HU-ISBN 978 615 60 2045 1.

218. MEZEI József: A Magyar Királyi Belügyminisztérium 1910-1911-es tevékenysége az Osztrák-Magyar Monarchia hírszerző szerve békeidőszaki utasításainak elkészítésében. *Nemzetbiztonsági Szemle*, VI.évf. (2018) különszám. 112-129.p. HU-ISSN 2064-3756.

219. Idem — DEÁK József társszerzőségével: Orosz és magyar rendészeti rendszerek mint a hatalom forrásai és sírásói. 135-142.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *A hadtudománytól a rendészettudományig. Társadalmi kihívások a nemzeti összetartozás évében*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2020, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 358 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XXII./ HU-ISSN 1589-1674.

220. MEZEY Barna: A határozatlan tartamú szabadságvesztés büntetés intézményének bevezetése Magyarországon. 89-110.p. In KOVÁCS Kálmán (szerk.): *Az állami jogintézmények változásai a XX. század első felében Magyarországon*. Budapest, 1983, ELTE-ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék. 216 p. HU-ISBN 963 46 1806 5. /Jogtörténeti értekezések, 13./ HU-ISSN 0134-0026.

221. Idem — KABODI Csaba: A halálbüntetés diadalútja az ókorban és a középkorban. *Módszertani Füzetek*, II.évf. (1985) 2.sz. 40-52.p. HU-ISSN —

222. Idem — KABODI Csaba: A büntetés története. *Módszertani Füzetek*, II.évf. (1985) 2.sz. 46-57.p. HU-ISSN —

223. Idem: A halálbüntetés jelenkora. *Módszertani Füzetek*, III.évf. (1986) 1.sz. 52-60.p. HU-ISSN —

224. Idem: Freiheitsstrafe auf unbestimmte Dauer im Ungarn. [Határozatlan időtartamú börtön Magyarországon.] 327-341.p. In MÁTHÉ Gábor — RÉVÉSZ T Mihály (szerk.): *A közigazgatási büntetőbíráskodás fejlődése az utolsó 100 évben. Tanulmánykötet. Entwicklung der Verwaltungsstrafgerichtsbarkeit in den vergangenen 100 Jahren. Sammelband*. Budapest, 1986, Igazságügyi Minisztérium. 483 p. HU-ISBN 963 03 2458 9.

225. Idem — KABODI Csaba: A szabadságvesztés-büntetés történelmi előzményei. *Módszertani Füzetek*, III.évf. (1986) 4.sz. 50-60.p. HU-ISSN —

- 226.** Idem: A testi büntetés jellege. *Módszertani Füzetek*, III.évf. (1986) 2.sz. 48-55.p. HU-ISSN —
- 227.** Idem — KABÓDI Csaba: A testi büntetés Magyarországon. *Módszertani Füzetek*, III.évf. (1986) 3.sz. 52-61.p. HU-ISSN —
- 228.** Idem: A börtönügyi szakirodalom kezdetei Magyarországon. *Acta Facultatis Politico Iuridicae Universitas Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös Nominata*. XXIV.évf. (1986) 63-83.p. HU-ISSN 0524-904X.
- 229.** Idem — KABÓDI Csaba: A magyar börtönügy története. *Módszertani füzetek*, IV.évf. (1987) 2.sz. 47-59.p. HU-ISSN —
- 230.** Idem — KABÓDI Csaba: A börtönök világa a XVIII-XIX. században. *Módszertani Füzetek*, IV.évf. (1987) 1.sz. 53-61.p. HU-ISSN —
- 231.** Idem: Börtönügy Keleten. (Az európai szocialista országokban 1917-től). *Módszertani füzetek*, V.évf. (1988) 1.sz. 41-56.p. HU-ISSN —
- 232.** Idem: A börtönügyi reformkonceptió Horvát Boldizsár igazságügy-minisztersége idején. *Jogtudományi Közöny*, XLIV.évf. (1989) 12.sz. 638-644.p. HU-ISSN 0021-7166.
- 233.** Idem: Börtönügyi törvényjavaslat 1843-ban. *Acta Facultatis Politico Iuridicae Universitas Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös Nominata*. XXVII.évf. (1989) 65-92.p. HU-ISSN 0524-904X.
- 234.** Idem: Büntetés-végrehajtás a feudalizmusban. 128-156.p. In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Jogtörténeti előadások*. II.köt. Budapest, Tankönyvkiadó. HU-ISBN —
- I.köt. 1988, 190 p.
- II.köt. 1990, 205 p.
- 235.** Idem: A kiegyezés börtönügye a költségvetés tükrében. *Módszertani füzetek*, VI.évf. (1989) 2.sz. 47-54.p. HU-ISSN —
- 236.** Idem: A büntetőjogi felelősségrevonás hátterének kialakítása a 18-19. században. *Az önálló magyar büntetés-végrehajtás jogi és szervezeti kereteinek kiépítése*. Budapest, 1990, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar. 102 p. HU-ISBN 963 46 2582 7.
- 237.** Idem: Tömlöc és áristom. *Jogtörténeti Szemle*, III.évf. (1990) 3.sz. 3-30.p. HU-ISSN 0237-7284.
- 238.** Idem — KABÓDI Csaba: A munka szerepváltozásai a büntetés-végrehajtásban : a kezdetektől a századfordulóig. *Börtönügyi Szemle*, IX.évf. (1990) 1.sz. 49-61.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 239.** Idem: A börtön természeti kora, avagy a börtönépítészlet kezdetei. *Börtönügyi Szemle*, X.évf. (1991) 2.sz. 51-58.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 240.** Idem: A kereszténység börtönei. *Börtönügyi Szemle*, X.évf. (1991) 3.sz. 53-60.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 241.** Idem: A középkori tömlöc. *Börtönügyi Szemle*, X.évf. (1991) 4.sz. 34-43.p. HU-ISSN 1417-4758.

- 242.** Idem: Die ersten Versuche der Ausgestaltung des bürgerlichen Gefängniswesens in Ungarn. [Az első kísérletek a polgári börtönrendszer kialakítására Magyarországon.] *Annales Universitatis Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös Nominatae – sectio iuridica*, XXXI.tom.(1992) 141-160.p. HU-ISSN 0524-899X.
- 243.** Idem: Az első dologházak kora. A börtönépítészeti nagy korszakai. *Börtönügyi Szemle*, XI.évf. (1992) 1.sz. 47-55.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 244.** Idem: Realitás és illúzió. Az 1843. évi börtönügyi törvényjavaslat országgyűlési vitái. *Börtönügyi Szemle*, XI.évf. (1992) 1.sz. 39-47.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 245.** Idem: Die Strafgewalt und der ungarische Liberalismus. [Büntető hatalom és a magyar liberalizmus.] 193-202.p. In MÁTHÉ Gábor et al. (szerk.): *Theorie und Institutionssystem der Gewalttrennung in Europa. Mitteleuropäischer Rechtshistorikerrunde*. [Az európai hatalommegosztás elmélete és intézményi rendszere. Közép-európai jogtörténeti fordulat.] Budapest, 1993, Államigazgatási Főiskola. 441 p. HU-ISBN —
- 246.** Idem: Az első csillagig. (A börtönépítészeti nagy korszakai.) *Börtönügyi Szemle*, XII.évf. (1993) 1.sz. 85-93.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 247.** Idem: Tömlöctartók: rokkant katonák, alacsony presztizs. *Börtönügyi Szemle*, XII.évf. (1993) 4.sz. 51-57.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 248.** Idem: A magyar börtönügyi szakirodalom kezdetei. 2. 17-76.p. (Az önkényuralom és a dualizmus első éveinek börtönügyi tudományossága.). *Acta Facultatis Politico Iuridicae Universitas Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös Nominatae*. XXXIII.évf. (1994) 17-76.p. HU-ISSN 0524-904X.
- 249.** Idem: Nagy tervek kora: Börtönépítészeti a 18. és 19. században. *Börtönügyi Szemle*, XIII.évf. (1994) 1.sz. 103-109.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 250.** Idem: Több évszázad. Börtönépítészeti Magyarországon. *Börtönügyi Szemle*, XIII.évf. (1994) 2.sz. 77-85.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 251.** Idem: *Kerker und Arrest. Anfänge der Freiheitstrafe in Ungarn*. [Börtön és letartóztatások. A börtönügy kezdete Magyarországon. Budapest, 1995, ELTE-ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék. 38 p. HU-ISBN 963 46 2809 3./Rechtsgesichtliche Vorträge, 4./ HU-ISSN 1218-4942.Idem:
- 252.** Idem: Új határok között. Büntetés-végrehajtás a két világháború között Magyarországon. *Börtönügyi Szemle*, III.évf. (1995) 8.sz. 95-102.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 253.** Idem: Nyitott börtön. (A nem zárt büntetés-végrehajtás múltja és jelene.) *Börtönügyi Szemle*, III.évf. (1995) 2.sz. 7-15.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 254.** Idem: *A magyar polgári börtönügy kezdetei*. Budapest, 1995, Osiris - Századvég. 229 p. HU-ISBN 963 83 8488 3. /Jogtörténet./ HU-ISSN 1218-3814. /Jogtörténeti értekezések./ HU-ISSN 0134-0026.

255. Idem:

- A büntetőjogi intézmények története a kezdetektől a polgári átalakulásig. 217-254.p.

- Büntetések végrehajtás a feudalizmusban. 255-265.p.

- A polgári kori büntetés-végrehajtás. 306-324.p.

In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Magyar jogtörténet*. Budapest, 1996, Osiris Kiadó. 438 p. HU-ISBN 963 37 9138 3.

256. Idem: Rabgondozás: (Segélyezés, patronage-ügy, utógondozás. [A reszocializáció történelmi tendenciái.]). *Börtönügyi Szemle*, XV.évf. (1996) 4.sz. 135-146.p. HU-ISSN 1417-4758.

257. Idem: Rabsegélyezés, patronage, utógondozás. *Kriminológiai Közlemények*, XIV.évf. (1997) 21.sz. 173-193.p. HU-ISSN 0236-9893.

258. Eine Gesetzvorlage über Geängniswesen im Jahr 1843 in Ungarn. [A büntetésvégrehajtás törvény 1843-ban Magyarországon.] 203-219.p. In MÁTHÉ Gábor — Werner OGRIS et al. (szerk.): *Die Entwicklung der österreichisch-ungarischen Strafrechtskodifikation im XIX-XX. Jahrhundert*. [Az osztrák-magyar büntetőjogi kodifikáció fejlődése a XIX-XX. században.] Budapest, 1996, Unió Kiadó. 269 p. HU-ISBN 963 38 8155 2.

259. Idem: Wissenschaftliche Begründung Gefängniswesensreform in Ungarn im 19. Jahrhundert. Fachliteratur des Gefängniswesens im Zeitalter des Ausgleichs. [A magyarországi börtönrendszer tudományos indoklása a 19. században. Szakirodalom a börtönrendszerről a kártalanítás korában.] *Annales Universitatis Scientiarum Budapestiensis de Rolando Eötvös Nominatae – sectio linguistica*, XXXVI.tom.(1997) 81-98.p. HU-ISSN 0524-899X.

260. Idem: A börtön megnyitása. A nyitott és félnyitott börtönrezsimről. *Collega (szakmai folyóirat joghallgatók számára)*, II.évf. (1998) 4.sz. 4-7.p. HU-ISSN 1417-8079.

261. Idem: Der Kerker in der ungarischen Rechtsgesichte. [Börtön a magyar jog arculatában.] 385-420.p. In PÉTER Orsolya Márta — SZABÓ Béla et al. (szerk.): *A bonis bona discere. Festgabe für János Zlinszky zum 70. Geburtstag*. Miskolc, 1998, Bíbor Kiadó. 609 p. HU-ISBN 963 91 0306 3.

262. Idem: A középkori tömlöctől a modern büntetés-végrehajtási intézetekig. 9-39.p. In BODINÉ Beliznai Kinga et al. (szerk.): *Tanulmányok a magyar börtönügy történetéből*. Budapest, 1998, ELTE-ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tan-szék. 125 p. HU-ISBN 963 46 3222 X. /Jogtörténeti értekezések, 22./ HU-ISSN 0134-0026.

263. Idem: A fogházjavító mozgalom a 19. században. 7-8.p. In BANA József — MÉSZÁROS Zsolt — PERGER Gyula et al. (szerk.): *Bűn és bűnhődés. Tudományos konferencia*. Győr, 1999, Győr Város Levéltára. 19 p. HU-ISBN —

264. Idem: Reformpolitika és büntető rendszer : (Eötvös József és a magyar börtönügy reformja.). 31-43.p. In BIHARI Mihály — CIEGER András et al. (szerk.): *„Képzeljétek embert” : Politikaelméleti tanulmányok Schlett István 60.*

születésnapjára barátaitól, pályatársaitól, tanítványaitól. Budapest, 1999, ELTE-ÁJK Politológia Tanszék – Korona Kiadó. 280 p. HU-ISBN 963 91 9129 9.

265. Idem — STRAUBER Péter — TALA Péter: A magyar börtönügy történetének válogatott bibliográfiája. 163-199.p. In MEZEY Barna — BÓDINÉ Beliznai Kinga et al. (szerk.): *A magyar börtönügy kutatásának alapjai.* Budapest, 2000, ELTE-ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék. 199 p. HU-ISBN 963 46 3221 1. /Jogtörténeti értekezések, 20./ HU-ISSN 0134-0026. , /Publicationes cathedrarum, 10./ HU-ISSN 1586-8265.

266. Idem: A büntetés forradalma és a börtönépítészet. A büntetés-végrehajtás architektúrális feltételeinek megváltozása a 18-19. században. *Jogtörténeti tanulmányok*, VII.évf. (2001) 293-309.p. HU-ISSN 0139-2042.

267. Idem: Deák Ferenc börtönügyi rendelete 1848-ban. *Börtönügyi Szemle*, XX.évf. (2001) 2.sz. 107-116.p. HU-ISSN 1417-4758.

268. Idem: Büntetések a Rákóczi szabadságharc jogtörténetében. *Börtönügyi Szemle*, XXII.évf. (2003) 2.sz. 55-62.p. HU-ISSN 1417-4758.

269. Idem: Az előzetes letartóztatás és a vizsgálati fogság történeti előfeltételei Magyarországon. 671-686.p. In VARGA István — KISS Daisy et al. (szerk.): *Magister Artis Boni et Aequi – Studia in Honorem Németh János.* Budapest, 2003, ELTE Eötvös Kiadó. 1071 p. HU-ISBN 963 46 3613 6.

270. Idem: A Szamosújvári Fenyítő Intézet 1861-ben. *Börtönügyi Szemle*, XXII.évf. (2003) 1.sz. 87-96.p. HU-ISSN 1417-4758.

271. Idem: A büntetőjogi intézmények története a kezdetektől a polgári átalakulásig. In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Magyar Jogtörténet.* Budapest, Osiris Kiadó.

2004¹, 237-285.p. , 468 p. HU-ISBN 963 38 9613 4.

2007², 263-311.p. , 515 p. HU-ISBN 978 963 38 9901 4.

272. Idem: Az elítéltek osztályozása a 19. század utolsó harmadában. *Börtönügyi Szemle*, XXIII.évf. (2004) 3.sz. 1-10.p. HU-ISSN 1417-4758.

273. Idem: A szegedi királyi kerületi börtön megnyitásának előzményei. 296-324.p. In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Eckhart Ferenc emlékkönyv.* Budapest, 2004, Gondolat Kiadó. 681 p. HU-ISBN 963 95 0073 9.

274. Idem: A fenyítőháztól a börtönig. A fenyítőházak kora Magyarországon. *Acta facultatis politico-iuridicae universitatis scientiarum Budapestiensis de Rolanádo Eötvös nominatae*, XLI.évf. (2005) 27-44.p. HU-ISSN 0524-904X.

275. Idem: A magyar börtönügy „hosszú” 19. százada. A modern büntetés-végrehajtás feltételeinek megteremtése Magyarországon. *Börtönügyi Szemle*, XXIV.évf. (2005) 4.sz. 1-10.p. HU-ISSN 1417-4758.

276. Idem: A börtönrendszerek és a börtönépítészet a századforduló idején. 100 éves a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön 1905-2005. *Jogtörténeti Szemle*, VII.évf. (2006) 1.sz. 48-51.p. HU-ISSN 0237-7284.

- 277.** Idem: Reformkori börtöntervek Magyarországon. 351-368.p. In MEZEY Barna — RÉVÉSZ T. Mihály: *Ünnepi tanulmányok Máthé Gábor 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2006, Gondolat Kiadó. 684 p. HU-ISBN 978 963 96 1084 2.
- 278.** Idem: Rendészet és büntetőjog határán : dologházak a reformkorban. 268-277.p. In IMRE Miklós — LAMM Vanda — MÁTJÉ Gábor et al. (szerk.): *Közjogi tanulmányok Lőrincz Lajos 70. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2006, Budapesti Corvinus Egyetem – Károli Gáspár Református Egyetem – MTA Jogtudományi Intézet. 453 p. HU-ISBN 963 50 3348 6.
- 279.** Idem: A tömlőc, mint politikai szimbólum a reformkorban. 219-229.p. In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Jogi kultúra, processusok, rituálék és szimbólumok*. Budapest, 2006, Gondolat Kiadó. 342 p. HU-ISBN 963 96 1021 6.
- 280.** Idem: Filangieri und die ungarische Auklärung. [FILANGIERI és a magyar felderítés.] 5-7.p. In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Gaetano Filangieri in der ungarischen Strafrechtsgeschichte*. [Gaetano FILANGIERI a magyar büntetőjog történetében.] Budapest, 2007, ELTE-ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék. 60 p. HU-ISBN — /Junge Ungarische Rechtshistoriker, 2./ HU-ISSN 1789-1086.
- 281.** Idem: „Másoknak jó példájokra” : Halál, bakó, középkor. 145-153.p. In BALLA Judit — KOLTAY András — BORBÉLY Zoltán et al. (szerk.): *„A köztársaság nevében”* Pálincás György emlékkönyv. Budapest, 2007, Rejtjel Kiadó. 318 p. HU-ISBN 978 963 72 5544 1.
- 282.** Idem: A nevelés és a javítás gondolatának megjelenése a börtönügy történetében. *Börtönügyi Szemle*, XXVI.évf. (2007) 3.sz. 13-24.p. HU-ISSN 1417-4758.
- 283.** Idem: Battyhány Lajos és a börtönügy tárgyalása az 1843/44. évi országgyűlés felsőtábláján. 63-80.p. In MOLNÁR András (szerk.): *Pártvezér, miniszterelnök, vértanú . . . Tudományos emlékülés a 200 éve született Battyhány Lajos miniszterelnök tiszteletére*. Budapest-Zalaegerszeg, 2008, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó – Zala Megyei Levéltár. 240 p. HU-ISBN 978 963 72 2662 5.
- 284.** Idem: Der Kerker als politische Symbol in der Reformzeit. [A karcser mint szimbólum a reormkorban.] 325-336.p. In GEORG Steinberg et al. (szerk.): *Recht und Macht : Festschrift für Hinrich Rüping*. [Törvény és hatalom : Emlékkönyv Hinrich Rüping számára.] München, 2008, Herbert Utz Verlag. 420 p. DE-ISBN 978 833 16 0850 8.
- 285.** Idem: Der Kerker und die Freiheitsstrafe im Strafsystem. Der symbolische Ausdruck der Funktionen der Freiheitsstrafe. [A börtön és a szabadságvesztés a büntetőrendszerben. A szabadságvesztés büntetés jelképes rendeltetése.] In Reiner SCHULZE — Thomas VROMBAUM — CHRISTINE D. Schmid et al. (szerk.): *Strafzweck und Strafform zwischen religiöser und wletlicher Wertevermittlung*. [A büntetés célja és formája az értékek vallásos és szó szerinti tanítása között.] Münster, 2008, Rhema Verlag. 320 p. DE-ISBN 978 393 04 5489 1.
- 286.** Idem: A kiegyezés fegyházügye statisztikai adatok tükrében. Adalékok a magyar börtönügy álláshoz 1867-ben. 353-364.p. In KOVACSICSNÉ Nagy Katalin

(szerk.): *A statisztika és a közigazgatás elkötelezettje. Ünnepi kötet a 60 éves Katona Tamás tiszteletére.* Budapest, 2008, 542 p. HU-ISBN 978 963 23 5197 1./Bibliotheca iuridica. Libri amicorum, 26./ HU-ISSN 1587-1509.

287. Idem: Die Rolle der Strafen der Typisierung von Verbrechen in Ungarn des Mittelalters. [A büntetések szerepe a bűncselekmények jellemzésében a középkori Magyarországon.] 35-52.p. In Günter JEROUSCHEK — MEZEY Barna — Hinrich RÜPING et al. (szerk.): *Strafverfolgung und Staatsraison : Deutsch-ungarische Beiträge zur Strafrechtsgeschichte.* [Ügyészség és állami ok: német-magyar közreműködések a büntetőjog történetében.] Giessen, 2009, Psychosozial-Verlag. 273 p. DE-ISBN 978 389 80 6790 4. /Rothenburger Gespräche zur Strafrechtsgeschichte, [Rothenburgi beszélgetések a büntetőjog történetéről] 6./ DE-ISSN —

288. Idem: A munkaethosz és a szegényrendészet kriminalizálódása. *Börtönügyi Szemle*, XXVIII.évf. (2009) 3.sz. 1-20.p. HU-ISSN 1417-4758.

289. Idem: Rablázadás Zalaegerszegen (A „megyebeli fogságban lévő rabok által elkövetett Zenebona” 1796). 304-315.p. In HOLLÉ Katalin — KABÓDI Csaba — MOHÁCSI Barbara et al. (szerk.): *Dolgozatok Erdei Tanár Úrnak.* Budapest, 2009, 433 p. HU-ISBN 978 963 28 4063 5. /Bibliotheca iuridica. Libri amicorum, 30./ HU-ISSN 1587-1509.

290. Idem: Die Modernisierung des Strafvollzuges in Ungarn: Die Rechtssetzung des Gefängniswesens in der Ausgleichszeit. [A magyarországi börtönrendszer korszerűsítése: A börtönrendszer törvényhozása a kompenzációs időszakban.] 223-263.p. In MÁTHÉ Gábor — Werner OGRIS et al. (szerk.): *Die Habsburgmonarchie auf dem Wege zum Rechtsstaat?* [A Habsburg-monarchia a jogállamiság felé vezető úton?] Budapest-Bécs, 2010, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó 328 p. HU-ISBN 978 963 97 2277 4.

291. Idem: A ’Raboskodó jobbításokra és a köz Bátorságra Célzó gondolatok. Szalay Imre feljegyzései és a munka a reformkor tömlöcügyében. 401-410.p. In BIHARI Mihály — PATYI András et al. (szerk.): *Ünnepi kötet Szalay Gyula tiszteletére, 65. születésnapjára.* Győr, 2010, Universitas Győr Kht. 606 p. HU-ISBN 978 963 71 7555 8.

292. Idem: Egy reformkori fogház. Adalékok a zalaegerszegi megyei tömlöc történetéhez. 109-126.p. In MOLNÁR András et al. (szerk.): *Degré Alajos emlékezete. Tudományos emlékülés.* Budapest, 2010, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó. p. HU-ISBN 978 963 97 2288 0.

293. Idem: *Régi idők tömlöcei. Büntetések, börtönök, bakók.* Budapest, 2010, Rubicon-Ház Bt. 175 p. HU-ISBN 978 963 98 3906 9. /Rubicon-könyvek./

294. Idem: Reformerek és börtönreformok a 18-19. században. 291-311.p. In MÁTHÉ Gábor — MEZEY Barna et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Révész T. Mihály 65. születésnapja tiszteletére.* Budapest, 2010, Gondolat Kiadó – Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar. 507 p. HU-ISBN 978 963 69 3303 6.

295. Idem: A börtönarchitektúra szimbólumai. A szabadságvesztés-büntetés céljának kifejeződése a barokk börtönépítészetben. 333-344.p. In MEZEY Barna et al. (szerk.):

A szimbólumok üzenete : a jogi kultúra jelképei : eljárások, formák és tárgyak. Budapest, 2011, ELTE Eötvös Kiadó. 595 p. HU-ISBN 978 963 312054 5. /ELTE Jogi kari tudomány, 14./ HU-ISSN 2060-9361.

296. Idem: Hóhérmunka. A tortúrától a gyógyításig: a hóhérok feladatai a 15-18. század városi társadalmában. 295-305.p. In BARISKA István et al. — MAYER László (szerk.): *Határon innen, határon túl. Tanulmányok Tilcsik György 60. születésnapjára.* Szombathely, 2012, Vas Megyei Levéltár. 440 p. HU-ISBN 978 963 72 2730 1.

297. Idem: A börtön ára. Adalékok a tömlöcök költségeihez. 99-109.p. In MÁTHÉ Gábor — RÉVÉSZ T. Mihály et al. (szerk.): *Államegyház-, jogtörténeti magyarázatok. Ünnepi tanulmányok Rácz Lajos tiszteletére 65. születésnapja alkalmából.* Budapest, 2013, Multiszolg. Bt. 155 p. HU-ISBN 978 615 53 0510 8.

298. Idem: Eötvös József és a magyar börtönügyi terminológia. 229-243.p. In GÁNGÓ Gábor et al. (szerk.): *A kincset fáradsággal hozhatjuk napvilágra. Tanulmánykötet Eötvös József születésének 200. évfordulójára.* Budapest, 2013, ELTE Eötvös József Collegium. 399 p. HU-ISBN 978 615 53 7114 1.

299. Idem: *A fenytőházak forradalma. A modern büntetés-végrehajtás alapvetése Európában.* Budapest, 2013, Gondolat Kiadó. 540 p. HU-ISBN 978 963 69 3438 5.

300. Idem: Hóhér falatja lett. A hóhér magyar történetéhez. 423-438.p. In HACK Péter — KOÓSNE Mohácsi Barbara (szerk.): *Emberek őrzője. Tanulmányok LŐRINCZ József tiszteletére.* Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó. 149 p. HU-ISBN 978 963 28 4523 4.

301. Idem: Hóhérok és börtönök. Adalékok a hóhér szerepéhez a tömlöcöztetési gyakorlatban. 17-25.p. In FEITL István — SIPOS Balázs — VARGA Zsuzsanna et al. (szerk.): *Rendszerváltások kortársa és kutatója. Tanulmánykötet Izsák Lajos 70. születésnapjára.* Budapest, 2013, ELTE Eötvös Kiadó. p. HU-ISBN 978 963 28 4306 3.

302. Idem: A középkori városi büntetőjog néhány vonása. 461-168.p. In BALOGH Elemér — HOMOKI-NAGY Mária et al. (szerk.): *Ünnepi kötet dr. Blazovich László egyetemi tanár 70. születésnapjára.* Szeged, 2013, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar. 776 p. HU-ISBN 978 963 30 6236 4. /Acta juridica et politica, LXXV./ HU-ISSN 0563-0606. , /Acta Universitas Szegedien-sis./ HU-ISSN 0324-6523.

303. Idem: Tömlöcök őrzése. Adalékok a büntetés-végrehajtás személyzetének reformkori történetéhez. 349-359.p. In BORBÍRÓ Andrea — INZELT Éva — KERESZTI Klára et al. (szerk.): *A büntető hatalom korlátainak megtartása. A büntetés, mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére.* Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó. 499 p. HU-ISBN 978 963 28 4511 1.

304. Idem: A kivételes hatalom joga Magyarországon. 16-29.p. In GERGELY András — HOLLÓ József — RÉVÉSZ T. Mihály (szerk.): *Iffy gróf Andrassy Gyula és az I. világháború.* Budapest, 2015, ifj. Gróf Andrassy Gyula Alapítvány. 152 p. HU-ISBN 978 963 12 3526 5.

305. Idem: A kivételes hatalom jogi természete. *Jogtörténeti Szemle*, XVII.évf. (2015) 4.sz. 25-34.p. HU-ISSN 0237-7284.

- 306.** Idem: Adalékok a büntetés-végrehajtás szereplőinek történetéhez. 219-230.p. In BARABÁS A. Tünde — BELOVICS Ervin et al. (szerk.): *Sapiens in sapienta. Ünnepi kötet Vokó György 70. születésnapja alkalmából.* Budapest, 2016, Pázmány Press. 486 p. HU-ISBN 978 963 30 8281 2. /Xenia./ HU-ISSN 2061-9227.
- 307.** Idem: Adalékok a horvát büntetés-végrehajtás történetéhez a XIX. század második felében. 456-468.p. In FINSZTER Géza — KÓHALMI László et al. — VÉGH Zsuzsanna (szerk.): *Egy jobb világot hátrahagyni . . . Tanulmányok Korinek László professzor tiszteletére.* Budapest, 2016, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Büntetőjogi Tanszék. 654 p. HU-ISBN 978 963 42 9035 3.
- 308.** Idem: Börtönügy a jogtörténet tükrében. *Jogtörténeti Szemle*, XVIII.évf. (2016) 3.sz. 40-47.p. HU-ISSN 0237-7284.
- 309.** Idem: A dologházi törvény. *Jogtörténeti Szemle*, XVIII.évf. (2016) 1.sz. 24-30.p. HU-ISSN 0237-7284.
- 310.** Idem: „... a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen”. A reformáció és a fenyítőházak kapcsolatának néhány kérdéséről. *Jogtörténeti Szemle*, XIX.évf. (2017) 4.sz. 30-39.p. HU-ISSN 0237-7284.
- 311.** Idem: Jogfosztottságtól a fogvatartotti jogokig. A rabjogok alakulásának néhány kérdéséről. 310-319.p. In CHRONOWSKY Nóra — POZSÁR-SZENTMIKLÓSY Zoltán — SMUK Péter (szerk.): *A szabadságszerető embernek. Liber Amicorum István Kükorelli.* Budapest, 2017, Gondolat Kiadó. 898 p. HU-ISBN 978 963 69 3770 6.
- 312.** Idem: A magyar büntetőügyi (büntetés-végrehajtási) szakterminológia kialakulása. *Jogtörténeti Szemle*, XIX.évf. (2017) 3.sz. 61-64.p. HU-ISSN 0237-7284.
- 313.** Idem: A magyar büntetőjog középkorának vége. 230-239.p. In BALOGH Elemér — HOMOKI Nagy Mária (szerk.): *Tripartitum trium professorum = Három szegedi jogtörténetész = Drei Szegediner Rechtshistoriker: Tudományos emlékülés Bónis György születésének 100., Both Ödön születésének 90. és Iványi Béla halálának 50. évfordulóján.* Szeged, 2017, Iuris-peritus Bt. – Pólay Elemér Alapítvány. 344 p. HU-ISBN 978 615 54 1131 1. /A Pólay Elemér Alapítvány könyvtára, 58./ HU-ISSN 1786-352X.
- 314.** Idem: Reformation, Arbeit, älteste Zuchthäuser. [Reformáció, munka, legrégebbi börtönök.] 39-54.p. In MEZEY Barna et al. (szerk.): *Die Auswirkungen politischsozialer Umbrüche auf das Strafrecht.* [A politikai és társadalmi felfordulások hatása a büntetőjogra.] Budapest, 2017, ELTE-ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék. 113 p. HU-ISBN — /Rechtsgeschichtliche Vorträge, 73./ HU-ISSN 1218-4942.
- 315.** Idem: *A börtönügy a 17-19. században. A börtön európai útja.* Budapest, 2018, Gondolat. 608 p. HU-ISBN 978 963 69 3642 6.
- 316.** Idem: A büntetési rendszer változásai a 18. század fordulójának kodifikációjában. 373-383.p. In GECSÉNYI Patrícia — HOLLÓSI Gábor — KISS Dávid et al. (szerk.): *Zinner 70: egy élet az (i)gazdagszolgáltatás kutatásának szolgálatában.* Budapest, 2018, Irott Szó Alapítvány - Magyar Napló. 550 p. HU-ISBN 978 615 51 9553 2.
- 317.** Idem: Büntetés-végrehajtás, börtönügy, jogtörténet. 1076-1083.p. In MENYHÁRD Attila — VARGA István et al. (szerk.): *350 éves az Eötvös Loránd*

Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara. A jubileumi év konferenciasorozatának tanulmányai. Budapest, 2018, ELTE Eötvös Kiadó. I.köt. 757 p. HU-ISBN 978 963 48 9083 6. , II.köt. 765-1580.p. HU-ISBN 978 963 48 9084 3.

318. Idem: Reformation und die ältere Zuchthäuser: Reformation and older prisons (restoration of the execution of a punishment in the 16th-17th centuries). [Reformáció és a régebbi börtönök. (a büntetés-végrehajtás helyreállítása a xXVI-XVII. században). 279-286.p. In KÓNYÓVA Annamária — KÓNYA Péter (szerk.): *Reformácia v Strednej Európa – Reformáció Közép-Európában – Reformation in Mitteleuropa.* Eperjes, 2018, Vydavateľstvo Presovskej Univerzity. 610 p. SK-ISBN 978 805 55 2265 4.

319. Idem: Tömlöcgyakorlat a Nyugat-Dunántúlon a források tükrében a 19. század első felében. 271-279.p. In NAGY Janka Teodóra (szerk.): *A jogi kultúrtörténet és a jogi néprajz új forrásai.* Szekszárd, 2018, Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar. I.köt. 200 p. HU-ISBN 978 963 42 9279 1. , II.köt. 201-412.p. HU-ISBN 978 963 42 9280 7. /Jogi kultúrtörténet, jogi néprajz kiskönyvtár./ HU-ISSN 2064-888X.

320. Idem: Az európai börtönügyi tudományosság 19. század kezdetén. 73-83.p. In BÁRD Petra — BORBÍRÓ Andrea — GÖNCZÖL Katalin (szerk.): *Kriminológia és kriminálpolitika a jogállam szolgálatában. Tanulmányok Lévay Miklós tiszteletére.* Budapest, 2019, ELTE Eötvös Kiadó. 426 p. HU-ISBN 978 963 48 9106 2.

321. Idem: Ezer év fordulópontjai a hazai börtönügy történetében. *Börtönügyi Szemle*, XXXIX.évf. (2019) 1.sz. 81-93.p. HU-ISSN 1417-4758.

322. Idem: -A polgárosodás korának börtönügye a 19. században. 71-115.p.
- A tömlöcök kora a magyar történelemben (10-17. század). 31-44.p.

In LÖRINCZ József — MEZEY Barna: *A magyar börtönügy története.* Budapest, 2019, Dialóg Campus Kiadó. 174 p. HU-ISBN 978 615 60 2045 1.

323. Idem: Adalékok a börtönarchitektúra kezdeteihez. *Börtönügyi Szemle*, XXXIX.évf. (2020) 1.sz. 113-126.p. HU-ISSN 1417-4758.

324. NAGY Ákos Péter: A magyarországi belügyi belső elhárítás történetének rövid áttekintése a második világháború végétől a Nemzeti Védelmi Szolgálat megalakulásáig. 83-96.p. In DRUSZA Tamás et al. (szerk.): *A magyar elhárítás fejlődése. Tanulmányok a katonai és polgári nemzetbiztonsági elhárítás múltjáról, jelenéről és jövőjéről.* Budapest, 2019, Dialóg Campus Kiadó - Nordex Kft. 238 p. HU-ISBN 978 615 60 2046 8.

325. Idem: Tömpe András 1945. évi vidéki körútjainak jelentései. 87-100.p. In HACK Péter — KOÓSNÉ Mohácsi Barbara (szerk.): *Emberök öröke. Tanulmányok LÖRINCZ József tiszteletére.* Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó. 149 p. HU-ISBN 978 963 28 4523 4.

326. NAGY Pál: *Képes krónika a magyar útlevelek, útlevelek három évszázados múltjából (1661-2000).* Debrecen, 2006, Hajdú-Bihar Megyei Levéltár. 176 p. HU-ISBN 963 72 3832 8. /A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár közleményei, 29./ HU-ISSN 0133-8676.

- 327.** NAGY György (2013 ☞) — KÖMÜVES József — RAVASZ ISTVÁN: *Határőrségben: a magyar határőrizet és határvédelem szerveinek története a modern korban*. Budapest, 2008, HM-HIM – Petit Real. 99 p. HU-ISBN 978 963 70 9727 0.
- 328.** PARÁDI Ákos – PARÁDI József: *Rendvédelmünk 1867-1945*. Budapest, 2006, Rendőrtiszti Főiskola, 82 p. HU-ISBN 963 06 0281 4.
- 329.** PARÁDI József: A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása. *Belügyi Szemle*, XXX.évf. (1982) 10.sz. 44-51.p. HU-ISSN 0133-6738.
- 330.** Idem: *A határszéli csendőrség 1891-1914*. Budapest, 1984, Határőrség. 91 p. HU-ISBN —
- 331.** Idem: A dualista Magyarország belügyi szervei. *Belügyi Szemle*, XXXIV.évf. (1986) 4.sz. 45-50.p. 0133-6738.
- 332.** Idem: A polgári magyar állam első határőrizeti szakszerve a Magyar Királyi Határrendőrség 1906-1914. *Hadtörténelmi Közlemények*, CI.évf. (1986) 3.sz. 541-570.p. HU-ISSN 0017-6540.
- 333.** Idem: *A dualista Magyarország pénzügyi szerveinek határőrizete 1867-1914*. Budapest, 1987, Határőrség. 123 p., + illusztrációk. HU-ISBN —
- 334.** Idem — GÁSPÁR László: A magyar határőrizeti szervek feladatai a katonai határőrizetre történő áttérés időszakában 1912-1914. *ZMKA Akadémiai Közlemények*, XXX.évf. (1987) 134.sz. 131-151.p. HU-ISSN 1218-5507.
- 335.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti feladatai 1891-1914. *Hadtörténelmi Közlemények*, CIII.évf. (1988) 1.sz. 56-92.p. HU-ISSN 0017-6540.
- 336.** Idem: A polgári magyar állam első központosított közbiztonsági szerve a Magyar Királyi Csendőrség. *Belügyi Szemle*, XXXVII.évf. (1989) 2.sz. 35-40.p. HU-ISSN 0133-6738.
- 337.** Idem: A Magyar Királyi Pénzügyminisztérium határőrizeti feladatai az Osztrák-Magyar Monarchia magyarországi vámhatárain 1864-1914. *Hadtörténelmi Közlemények*, CIV.évf. (1989) 2.sz. 177-196.p. HU-ISSN 0017-6540.
- 338.** Idem — GÁSPÁR László: A két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete a trianoni békeszerződésig 1919. 08. 07. – 1920. 06. 04. *ZMKA Akadémiai Közlemények*, XXXIII.évf. (1990) 167.sz. 87-100.p. HU-ISSN 1218-5507.
- 339.** Idem: Kivándorlás a Magyar Királyságból a két világháború között. *Főiskolai Figyelő Plussz*, Lévf. (1990) 1.sz. 73-81.p. HU-ISSN 0866-4404.
- 340.** Idem: Határőrizet (1945-1949) = Határvadászok? *Főiskolai Figyelő Plussz*, II.évf. (1991) 1.sz. 51-54.p. HU-ISSN 0866-4404.
- 341.** Idem: Rendőr tisztképzésünk hagyományai 1867-1945. 35-51.p. In DÁNOS Valér (szerk.): *A rendőrképzés reformja a Kelet-Európa-i változások tükrében*. Budapest, 1991, BM. Rendészeti Kutatóintézet. HU-ISBN — /Tanulmányok a rendészet köréből, 1./
- 342.** Idem: Adatok a Magyar Királyi Belügyminisztérium ügyrendjének változásaihoz a 20-as évektől. 19-34.p. In BORSI József (szerk.): *Fejezetek a Magyar Királyi Belügyminisztérium történetéből 1919-1945*. Budapest, 1992, BM Kiadó. 61 p. HU-ISBN 963 77 0353 5. /Fejezetek a Belügyminisztérium történetéből./ HU-ISSN —

- 343.** Idem: A magyar rendőrség hagyományai. 54-72.p. In DÁNOS Valér (szerk.): *Rendőrség és társadalom. A rendszerváltás magyar rendőrsége*. Budapest, 1993, BM Kiadó 122 p. HU-ISBN 963 77 0383 7. /A társadalom és a rendészeti szervek./ HU-ISSN 1216-7932.
- 344.** Idem: A rendőrség és a csendőrség személyi állományának biztosítási tradíciói. *Főiskolai Figyelő Plussz*, IV.évf. (1993) 1.sz. 130-136.p. HU-ISSN 0866-4404.
- 345.** Idem: Határőrizeti metodika a két világháború közötti Magyar Királyságban. *Rendészeti Tanulmányok*, III.évf. (1994) 2.sz. 84-126.p. HU-ISSN 1216-5018.
- 346.** Idem: A magyar állam határőrizete a két világháború között. A magyar határőrizeti struktúra változásai a két világháború között. *Főiskolai Figyelő Plussz*, V.évf. (1994) 4.sz. 391-404.p. HU-ISSN 0866-4404.
- 347.** A polgári Magyarország határőrizeti szervezetének kialakulása, tevékenységének jellemzői, a két világháború közötti magyar határőrizet változásai. *Határőrségi Tudományos Közlemények*, IV.évf. (1994) 1.sz. 4-23.p. HU-ISSN —
- 348.** Idem et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1995, Tipico Design. 221 p. HU-ISBN 963 04 6215 X.
- 349.** Idem et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3.
- 350.** Idem: A magyar állam határőrizeti struktúrájának fejlődése a századfordulótól a II. világháborúig. *Határőrségi tanulmányok*, VII.évf. (1999) 5.sz. különszám. 27-48.p. HU-ISSN —
- 351.** Idem: Nadzor meje ob muri v začetka dvajsetih let. [Határőrizet a húszas évek elején a Mura mentén.] *Lendvaski Zveki* [Lendvai Füzetek], XVII.évf. (2000) 17.sz. 114-131.p. SLO-ISSN 1408-1016.
- 352.** Idem: *Magyar Köztársaság Belügyminisztériuma a rendszerváltástól az ezredfordulóig 1990-2000*. Budapest, 2001, BM Kiadó. 73 p. HU-ISBN 963 80 3666 4. /Fejezetek a Belügyminisztérium történetéből./ HU-ISSN —
- 353.** Idem: La gendarmerie hongroise: naissance et fonctionnement 1881-1914. [A magyar csendőrség szervezete és működése 1881-1914.] *Revue de la Gendarmerie Nationale* [A Francia Nemzeti Csendőrség folyóirata], LI.évf. (2002) 205.sz. 109-114.p. FR-ISSN 1243-5619.
- 354.** Idem: Rendvédelem kontra rendészet. 7-12.p. In HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Határőrség és rendészet” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2002, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 190 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, I./ HU-ISSN 1589-1674.
- 355.** Idem: *Pénzügyőrség és vámhivatalok a határőrizetben*. Budapest, 2003, Tipico Design. 219 p. HU-ISBN 963 7623 30 2./Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 1./ HU-ISSN —
- 356.** Idem: *Csendőrség a határőrizetben*. Budapest, 2003, Tipico Design. 186 p. HU-ISBN 963 76 2331 0./Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 2./ HU-ISSN —

- 357.** Idem: *Rendőrség a határőrizetben*. Budapest, 2003, Tipico Design. 266 p. HU-ISBN 963 76 2332 9. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 3./ HU-ISSN —
- 358.** Idem: A magyar állam határőrizete a kiegyezéstől a II. világháborúig. 74-109.p. In BODA József (szerk.): *A magyar polgári rendvédelem a XIX-XX. században. A magyar büntetés-végrehajtás, csendőrség, határőrség, koronaőrség, rendőrség, vám- és pénzügyőrőség*. Budapest, 2004, Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központ – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány. 215 p. HU-ISBN —
- 359.** Idem: A magyar határőrizet és az európai biztonság a XIX-XX. században 1867-1914. 123-138.p. In HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Magyar határelőőrzés, európai biztonság.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2004, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 294 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, I./ HU-ISSN 1589-1674.
- 360.** Idem: A történelmi Magyarország határőrizeti tapasztalatai. 357-388.p. In MEZEY Barna (szerk.): *Eckhart Ferenc emlékkönyv*. Budapest, 2004, Gondolat Kiadó. 682 p. HU-ISBN 963 95 0086 0. /Jogtörténeti értekezések, 28./ HU-ISSN 0134-0026.
- 361.** Idem: *A csendőrlaktanyától a BM Nemzetközi Oktatási Központ-ig*. Budapest, 2005, BM Nemzetközi Oktatási Központ. 194 p. HU-ISBN 963 82 0823 X.
- 362.** Idem: A dualizmus kori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség. *Határrendészeti Tanulmányok*, III.évf. (2006) 1.sz. 5-46.p. HU-ISSN 1786-2345.
- 363.** Idem: Integrált rendvédelem a polgári magyar államban 1867-1945. 71-80.p. In HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Határőrség és rendőrség – az integrált rendvédelem” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2007, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 255 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, I./ HU-ISSN 1589-1674.
- 364.** Idem: Die Verhältnisse des Personalstands bei der Ungarischen Königlichen Gendarmerie. [Humán viszonyok a Magyar Királyi Csendőrségnél.] Berlin, 2008, Fachhochschule für Verwaltung und Rechtspflege. 19 p. DE-ISBN 978 394 00 5641 2. /Beiträge aus dem Fachberich 3 der Fachhochschule für Verwaltung und Rechtspflege Berlin [Tanulmányok az Alkalmazott Tudományok Egyeteme 3. igazságügyi és köz-igazgatási jelentéséből.], 68./
- 365.** Idem: A csendőrség és a XIX-XX. századi magyar rendszerváltozások, a csendőrség helye a polgári magyar rendvédelemben, a Magyar Királyi Csendőrség humán viszonyai. 311-326.p. In GÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Quo vadis rendvédelem? Szabadságjogok, társadalmi kötelezettségek és biztonság.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2010, Magyar

- Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 390 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, I./ HU-ISSN 1589-1674.
- 366.** Idem: A dualizmuskori Magyar Királyság határrendőrsége. 45-59.p. In GÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *A modernkori magyar határőrizet 110 éve*. Budapest, 2013, Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozata. 298 p. HU-ISBN 978 963 08 6212 7.
- 367.** Idem: Az Evidenzbüro.
Első kiadás: 33-54.p. In BODA József et al. — PARÁDI József et al. — SIMON F Nándor (szerk.): *A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei*. Budapest, 2013¹, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. 358 p. HU-ISBN 978 963 08 5856 4.
- 368.** Idem: et al. (szerk.): *A magyar csendőrség-történetért elismerések*. Budapest, 2014, Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 85 p. HU-ISBN 978 963 89 8287 2.
- 369.** Idem: Az Evidenzbüro és a magyar határőrizet. *Szakmai Szemle*, XIII.évf. (2015) 1.sz. 65-81.p. HU-ISSN 1785-1181.
- 370.** Idem: A felderítés az Osztrák-Magyar Monarchia államhatalmi, közigazgatási rendszerében. *Szakmai Szemle*, XIII.évf. (2015) 2.sz. 5-13.p. HU-ISSN 1785-1181.
- 371.** Idem: A hátszág rendvédelme 1914-1918. 108-124.p. In SZIDIROPULOSZ Archimédész (szerk.): *Trianoni Szemle Évkönyv 2015*. Budapest, 2015, Trianoni Kutatóintézet Közhasznú Alapítvány. 311 p. HU-ISSN 2060-2502.
- 372.** Idem: Reflexió — Tisztelet a katonának és a hagyománynak. *Katonai Jogi és Hadijogi Szemle*, VII.évf. (2020) 4.sz. 117-132.p. HU-ISSN 2064-4558.
- 373.** PERÉNYI Roland: A „figyelő, megelőző és felfedező” rendőrség: egy bünnözői névjegyzék tanulságai. (I.rész.) *Budapesti Negyed*, XIII.évf. (2005) 1-2.sz. 63-92.p. HU-ISSN 1217-5846.
- 374.** Városi tér és hatalom: „utcapolitika” a századfordulós Budapesten. *Századvég*, XI.évf. (2006) 39.sz. 29-55.p. HU-ISSN 0237-5206.
- 375.** Idem: *A bűn nyomában. A budapesti bűnözés társadalom-története 1896–1914*. Budapest, 2012, Uránia Ismeretterjesztő Alapítvány-L'Harmattan. 318 p. HU-ISBN 978 963 23 6554 1. /A múlt ösvényén, 20./ HU-ISSN 1587-3153
- 376.** SALLAI János: Idem: *A magyar határőrizet története*. Budapest, 1994, Kossuth Lajos Katonai Főiskola. 102 p. HU-ISBN —
- 377.** Idem: *Magyarország határai a térképeken a honfoglalástól 1947-ig*. Budapest, 1994, Határőrség. 71 p. HU-ISBN —
- 378.** Idem: Határmegjelölés a trianoni békeszerződés után. *Új Honvédségi Szemle*, XII.évf. (2005) 2.sz. 71-74.p. HU-ISSN 1216-7436.
- 379.** Idem: Északi határunk története. *Határőrségi Tanulmányok*, III.évf. (1995) 4.sz. 78-103.p. HU-ISSN —
- 380.** Idem: *Magyarország történelmi határai a térképeken*. Budapest, 1995, Püski Kiadó. 109 p. HU-ISBN 963 82 5664 8.
- 381.** Idem: A magyar-osztrák határ történetéből a XVIII. századtól napjainkig. *Soproni Szemle*, L.évf. (1996) 4.sz. 289-301.p. HU-ISSN 0133-0748.

- 382.** Idem: *A lengyel-magyar határ története*. 1997, Argumentum Kiadó. 50 p. (A kötet tartalmazza a lengyel fordítást is. [*Historia granicy węgiersko-polskiej*.] HU-ISBN 963 03 4433 5.
- 383.** Idem: *A fegyverhasználat szabályozása a határőrizetben a XX. században*. Budapest, 2000, Határőrség. HU-ISBN —
- 384.** Idem: *Az „ezeréves” magyar állam határainak története*. Budapest, 2000, Rendőrtiszti Főiskola.
- I.köt. 32.p. HU-ISBN 963 92 9545 0.
- II.köt. 31 p. HU-ISBN 963 92 9546 9.
/Rendvédelmi Füzetek / HU-ISSN 1585-1249.
- 385.** Idem: *A magyar etnikai határok története*. Budapest, 2001, Rendőrtiszti Főiskola. 56 p. HU-ISBN 963 94 0511 6.
- 386.** Idem: A gyepűrendszer térképe. 273-283.p. In KISSNÉ Cseh Júlianna (szerk.): *Központok és falvak a honfoglalás és kora Árpád-kori Magyarországon*. (Konferenciakiadvány) Tatabánya, 2002, Tatabányai Múzeum. 288 p. HU-ISBN — /Tudományos füzetek, 6./ 1417-1074.
- 387.** Idem: *Az ukrán-magyar határ kriminál földrajza a '90-es években*. Budapest, 2002, Rendőrtiszti Főiskola. 30 p. HU-ISBN 963 94 0566 3.
- 388.** Idem: Az 1888-as magyar-román határszerződés. *Belügyi Szemle*, LI.évf. (2003) 6.sz. 62-72.p. HU-ISSN 1218-8956.
- 389.** Idem: *Kishatárforgalom, kelet-magyarországi határkapcsolat*. Budapest, 2003, Rendőrtiszti Főiskola. 36 p. HU-ISBN 963 94 0588 4.
- 390.** Idem: *Az államhatárok*. Budapest, 2004, Press Publica. 126 p. HU-ISBN 963 90 0185 6.
- 391.** Idem: Az államhatár történeti áttekintése. 203-210.p. In SZÓNOKY NÉ Ancsin Gabriella — PÁL Viktor — KARANCSI Zoltán (szerk.): *A határok kutatója. Tanulmánykötet Pál Ágnes tiszteletére*. Szabadka - Szeged, 2007, Magyarságkutató Tudományos Társaság. 283 p. ISBN 978 868 52 2111 8.
- 392.** Idem: Államhatárok a Kárpát-medencében. *De iurisprudentia et iure publico. Jog- és politikatudományi folyóirat*. II.évf. (2008) 1.sz. 140-145.p. HU-ISSN
- 393.** Idem (szerk.): *Forró ősz a lengyel-magyar határon, 1939*. Budapest, 2008, Újpesti Lengyel Kisebbségi Önkormányzat. 40 p. (A kötet tartalmazza a lengyel fordítást is. [*Gorąca jesień na granicy polsko-węgierskiej. 1939*.] Ford. Katarzyna SZYMANOWICZ-KÜMÜVES) HU-ISBN —
- 394.** Idem: Határőrizet, fegyverhasználat 1956 előestéjén. 310-315.p. In BARTHA Elek — KEMÉNYFI Róbert — MARINKA Melinda (szerk.): *1956 a néphagyományban*. Debrecen, 2009, Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszék. 600 p. HU-ISBN 978 963 47 3332 4. /*Studia folkloristica et ethnographica*, 53./ HU-ISSN 0138-9882.
- 395.** Idem: A magyar vasfüggöny története. *Magyar Rendészet*, IX.évf. (2009) 1-2.sz. 120-128. HU-ISSN 1586-2895.
- 396.** Idem: „Vasfüggöny”. *Közép-Európai Közlemények*, II.évf. (2009) 4-5.sz. 121-129.p. HU-ISSN 1789-6339.

- 397.** Idem: Vom Verlegen der Minen bis zum Entfernen der elektrischen Signalanlage: Die Geschichte des Eisener Vorhangs. [Az aknák lerakásától az elektromos jelzőrendszer eltávolításáig: a vasfüggöny története.] *Polizei-Newsletter*, XI.évf. (2009) 1.sz. 1-5.p. DE-ISSN —
- 398.** Idem: Aknamező helyett elektromos jelzőrendszer az osztrák-magyar határon. (Az EJР fénykora, és alkonya). *Felderítő Szemle*, XI.évf. (2012) 2.sz. 255-274.p. HU-ISSN 1588-242X.
- 399.** Idem: *Egy idejét múlt korszak lenyomata. A vasfüggöny története*. Budapest, 2012, Hanns Seidel Alapítvány. Magyar szöveg 103 p. (A kötet tartalmazza a német [Abdruck einer versunkenen Epoche. Geschichte des Eisernen Vorhangs.] és az angol [An impression of a bygone era. The history of the iron curtain.] fordítást is. HU-ISBN 978 963 88 4843 7.
- 400.** Idem: La frontiere entre la Tchecoslovaquie et la Hongrie et le petit trafic frontalier. [Csehszlovákia és Magyarország közti kishatárforgalom.] *Prague Papers*, XVI.évf. (2012) 1.sz. 7685.p. CZ-ISSN 1803-7356.
- 401.** Idem: A BM és a határőrség feladatai Csehszlovákia 1968-as megszállásában. *Magyar Rendészet*, XIII.évf. (2013) 3-4.sz. 159-170.p. HU-ISSN 1586-2895.
- 402.** Idem: A határrendészet első kézikönyve. 61-66.p. In GÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *A modernkori magyar határőrizet 110 éve*. Budapest, 2013, Magyar Rendészetudományi Társaság Határrendészeti Tagozata. 298 p. HU-ISBN 978 963 08 6212 7.
- 403.** Idem: Határszéli jelentések a II. világháború után. *Valóság*, LVI.évf. (2013) 6.sz. 72-77.p. HU-ISSN 0324-7228.
- 404.** Idem: The participation of the hungarian border guards in the 1968 occupation of Czechoslovakia. [A magyar határőrök részvétele Csehszlovákia 1968. évi megszállásában.] *Prague Papers*, XVII.évf. (2013) 2.sz. 184-200.p. CZ-ISSN 1803-7356.
- 405.** Idem: Kivándorlás első törvényi szabályozásai a XX. század elején Magyarországon és annak mai aktualitásai. *Szakmai Szemle*, XII.évf. (2014) 2.sz. 124-148.p. HU-ISSN 1785-1181.
- 406.** Idem: The first laws on emigration et the beginning of the 20th century (1903). [Az első bevándorlási törvény a XX. század elején (1903).] 55-56.p. In MARENGO Alessandro — POSTA Nikolett — ZACHAR Krisztián Péter et al. (szerk.): *New approaches in a complex world : international relations, history and social sciences*. [Új megközelítések egy összetett világban : nemzetközi kapcsolatok, történelem és társadalomtudomány.] Budapest, 2014, L'Harmattan. 212 p. HU-ISBN 978 963 23 6851 1.
- 407.** Idem: The Pan-European Picnic on the hungarian-austrian border. From break up of the iron curtain to releasing people of GDR (1989). [Pán-Európai Piknik az osztrák-magyar határon. A vasfüggöny széttrésztől az NDK állampolgárok szabadon bocsájtásáig.] *Central European Political Science Review*, XV.évf. (2014) 55.sz. 60-85.p. HU-ISSN 1586-4197.

- 408.** Idem: Idegenrendészet (bevándorlás) szabályozása a 19. század utolsó és a 20. század első évtizedeiben. 145-161.p. In HAUZINGER Zoltán (szerk.): *Migráció és rendészet*. Budapest, 2015, Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat. 254 p. HU-ISBN 978 963 12 3721 4.
- 409.** Idem: Az 1888-as magyar-román határmegállapítás jelentősége és hatása. 190-199.p. In DEÁK József — GAÁL Gyula — SALLAI János et al. (szerk.): *A toll sokszor erősebb mint a kard: rendészettudományi tanulmányok Prof. dr. Fórizs Sándor 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2016, NKE Szolgáltató Nonprofit Kft. 267 p. HU-ISBN 978 615 55 2798 2.
- 410.** Idem: The historical overview of the hungarian police. [Történelmi kitekintés a magyar rendőrségre.] *Magyar Rendészet*, XV.évf. (2016) 2.sz. 147-159.p. HU-ISSN 1416-5511.
- 411.** Idem: Viertljahrhundert, das der Eisener Vorhang an der österreichisch-ungarischen Grenze heruntergefallen. [Negyedévszázada hullott le a vasfüggöny az osztrák-magyar határon.] *Kritischezeiten. Zeitschrift für Humanwissenschaften*. VII.évf. (2016) 3-4.sz. 2-21.p. A-ISSN 2219-3162.
- 412.** Idem: Aknazárból – elektromos jelzőrendszer – határőrizeti rendszer 1957-1989 között. 608-642.p. In PÓSÁN László – VESZPRÉMY László – BODA József – ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 413.** Idem: Dorning Henrik a rendőrségi szakíró, a rendőrség országos szaktanulmányi felügyelője és zoológus. 483-493.p. In BODA József — FELKAI László — PATYI András et al. (szerk.): *Ünnepi kötet a 70 ves Janza Frigyes tiszteletére. Liber amicorum in honorem Friderici Janza septuagenarii*. Budapest, 2017, Dialog Campus Kiadó – Nordex Kft. 598 p. HU-ISBN 978 615 56 8044 1.
- 414.** Idem: Határkitűzés és határvédelem a karlócai béke után. 359-372.p. In PÓSÁN László – VESZPRÉMY László – BODA József – ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 415.** Idem: A magyar rendészeti képzés története 1922-2017: Rendőr altiszt (tiszthelyettes) és rendőrtiszt képzés a XX-XXI. században. 86-123.p. In CZENE-POLGÁR Viktória — ZSÁMBOKINÉ Ficskovszky Ágnes (szerk.): *Mérföldkövek az adó- és vámigazgatás történetéből. Válogatott tanulmányok az évfordulók tükrében*. Budapest, 2017, Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozat. 246 p. HU-ISBN 978 615 00 0517 1.
- 416.** Idem: Rendőr-, rendőraltiszt-, rendőrtörzsaltiszt-képzés a m. kir. rendőrség államosítása után. *Magyar Rendészet*, XVI.évf. (2017) 6.sz. 169-177.p. HU-ISSN 1416-5511.
- 417.** Idem: A ki-, és bevándorlás szabályozása a 20. század elején. 359-373.p. In SZALMA József (szerk.): *A Magyar Tudomány Napja a Délvidéken 2016*. Budapest, 2018, Dialog Campus Kiadó. HU-ISBN 978 615 59 2019 6.

- 418.** Idem — BACSÁRDI József — CRHISTIAN László: A mezei rendőrségtől a mezei őrszolgálatig. *Magyar Rendészet*, XVIII.évf. (2018) 4.sz. 31-47.p. HU-ISSN 1416-5511.
- 419.** Idem: Réde(i)y (Rohrbacher) Miklós rendőrtudós élete és munkássága. 107-114.p. In FINSZTER Géza — KORINEK László — VÉGH Zsuzsanna (szerk.): *Ünnepi kötet a 70 éves Dános Valér tiszteletére*. Budapest, 2018, Belügyminisztérium. 162 p. HU-ISBN 978 963 92 0854 4.
- 420.** Idem: Rendörképzés: A rendőrség államosítása (1920) után. 210-221.p. In CZIPRIÁN-KOVÁCS Lorand — KOZMA Csaba: *A második erdélyi nemzetközi közigazgatás-tudományi konferencia magyar nyelvű tanulmányai*. Kolozsvár, 2018, Accent Publisher. 276 p. RO-ISBN 978 606 56 1175 7.
- 421.** Idem: Út a vasfüggöny felszedéséhez. *Emlékeztető*, III.évf. (2018) 1-2.sz. 8-12.p. HU-ISSN 2498-6577.
- 422.** Idem: A Nagy Háború rendszete. *Katonai Jogi és Hadijogi Szemle*, VI.évf. (2018) 2.sz. 7-24.p. HU-ISSN 2064-4558.
- 423.** Idem: Municipális rendőregektől a centralizált állami rendőrségig: 100 éve centralizálták, államosították a magyar rendőrséget. *Rendőrségi tanulmányok*, III.évf. (2020) különszám. 6-37.p. HU-ISSN 2630-8002.
- 424.** SÁGVÁRI György: Csendőr- és rendőr uniformisok Magyarországon. *Történeti Múzeológiai Szemle*, IX.évf. (2010) 10.p. 133-146.p. HU-ISSN 1588-8207.
- 425.** Idem: Testőrök Magyarországon, 18-20. század. Védelem és reprezentáció. *História*, XXXII.évf. (2010) 5.sz. HU-ISSN 0139-2409.
- 426.** SUBA János: *Magyarország határainak kitűzése és felmérése 1921-1925 között. A határmegállapító bizottságok működése*. Budapest, 1999, Magyar Honvédség Tájékoztatási és Médiaközpont. 266 p. HU-ISBN 963 90 6577 3. /Honvéd tudósok, 39./ HU-ISSN 1218-1526.
- 427.** Idem: *Magyarország államhatárának változásai 1867-1947 között. A határmegállapító bizottságok működése Magyarországon a XIX-XX. században*. Budapest, 2003, Tipico Design, 229 p. HU-ISBN 963 76 2329 9.
- 428.** SZABÓ Andrea — ERDŐS Ákos társszerzőségével: A pénzügyőr, a katona büntetőjogi fogalmán kívül. *Katonaijogi és Hadijogi Szemle*, VII.évf. (2019) 1.sz. 7-30.p. HU-ISSN 2064-4558.
- 429.** Idem: A pénzügyi igazgatás szervezete és képzési rendszere a kiegyezéstől az I. világháborúig. 124-137.p. In CZENE-POLGÁR Viktória — FYCSKOVSZKY Ágnes et al. (szerk.): *Mérföldkövek az adó- és vámigazgatás történetéből. Válogatott tanulmányok az évfordulók tükrében*. Budapest, 2017, Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri tagozat. 246 p. HU-ISBN 978 615 00 0517 1.
- 430.** SZABÓ Csaba: A magyar rendvédelem vallástörténeti koncepciójának elemzése. 233-248.p. In OROSZ András Lóránt — ÚJHÁZI Lóránd (szerk.): *A katolikus biztonsági helyzete a huszonegyedik században*. Budapest, 2013, L'Harmattan – Sapienza Szerzetesi Hittudományi Főiskola. 253 p. HU-ISBN 978 963 23 6732 3.

- 431.** SZABÓ József János: *Az Árpád-vonal: a Magyar Királyi Honvédség védelmi rendszere a Keleti-Kárpátokban 1940-1944.* Budapest, 2002, Timp. 300 p. HU-ISBN 978 963 20 4140 2. /Timp-militaria, 1./ HU-ISSN 1786-9633.
- 432.** Idem: *Kárpáterődítések 1940-1944. Magyar katonai erődítések a Kárpátalján és Székelyföldön, az Árpád-vonaltól az Árpád-állásig.* Budapest, 2002, Timp. 300 p. HU-ISBN 978 963 20 4140 2. /Timp-militaria, 1./ HU-ISSN 1786-9633.
- 433.** Idem: *Székelyföld körkörös erődítése, 1940-1944.* Barót, 2014, Tortoma. 189 p. HU-ISBN 978 973 89 9516 1.
- 434.** SUBA János: Határkitűző munkálatok és a trianoni határ térképei. *Határőrségi Tudományos Közlemények*, IV.évf. (1994) 1.sz. 188-201.p. HU-ISSN —
- 435.** Idem: A magyar katonai vezetés elképzelése a határőrizeti csapatok szervezésére 1918-ban. *Határőrségi Tanulmányok*, III.évf. (1995) 5.sz. 5-16.p. HU-ISSN —
- 436.** Idem: A magyar-csehszlovák határ helyszíni megállapítása és kitűzése 1921-1925 között. Történeti áttekintés. *Limes*, X.évf. (1997) 2.sz. 29-41.p. HU-ISSN 0238-9266.
- 437.** Idem: A magyar-osztrák határ kitűzése és a határokmányok. 223-236.p. In TURBULY Éva (szerk.): „*Magyarok maradtunk*”, 1921-1996. Sopron, 1997, Soproni Szemle Alapítvány. 112 p. HU-ISBN 963 04 8168 5. /A Soproni Szemle kiadványai, 20./ HU-ISSN 0489-7595.
- 438.** Idem: A Jugoszláv Királyság északi határának kitűzése. A Magyar-Jugoszláv Határmegállapító Bizottság működése 1921-1924. 223-242.p. In UHERKOVICS Ákos et al. (szerk.): *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* 43. Pécs, 1998, Janus Pannonius Múzeum. 362 p. HU-ISSN 0553-4429.
- 439.** Idem: Magyarország határain végzett aknatelepítési munkálatok műszaki-technikai biztosítása 1950-ben. *Új Honvédségi Szemle*, LII.évf. (1998) 8.sz. 52-59.p. HU-ISSN 1216-7436.
- 440.** Idem: *Magyarország határának kitűzése és felmérése 1921-1925 között. A határmegállapító bizottságok működése.* Budapest, 1999, Honvédelmi Minisztérium 266 p. HU-ISBN 963 90 6577 3.
- 441.** Idem: Vámutak topográfiája: határszéli forgalom Magyarország északi határszakaszán 1920-1938. 201-206.p. In PAP Norbert — TÓTH József et al. (szerk.): *Változó világ, átalakuló politikai földrajz.* (konferenciakiadvány) Pécs, 1999, Jannus Pannonius Tudományegyetem Természettudományi Karának Földrajzi Intézete. 318 p. HU-ISBN 963 64 1675 3.
- 442.** Idem: Adalékok a trianoni határ megállapításához Vas megyében. *Vasi Szemle*, LIV.évf. (2000) 3.sz. 302-309.p. HU-ISSN 0505-0332.
- 443.** Idem: Erdély új — az 1918 május 7-i bukaresti békében megállapított — határainak kijelölése. 352-365.p. In BOROS László et al. (szerk.): *Erdély természeti és történeti földrajza.* Nyíregyháza, 2000, Bessenyei György Tanárképző Főiskola. 404 p. HU-ISBN 933 91 3088 5.

- 444.** Odbor funkcióje madžarsko-jugoslovanski meji 1921-1924. [A magyar-jugoszláv határmegállapító bizottság működése 1921-1924.] *Lendvaski Zveki* [Lendvai Füzetek], XVII.évf. (2000) 17.sz. 137-148.p. SLO-ISSN 1408-1016.
- 445.** Idem: Magyarország trianoni határának kitűzése. *Földrajztanítás*, XXXIX.évf. (2000) 1-2.sz. 26-31.p. HU-ISSN 0426-6730.
- 446.** Idem: A trianoni magyar-román határ kitűzése 1921-1925. 47-55.p. In FRISNYÁK Sándor (szerk.): *Pófüzet az Alföld történeti földrajza című konferenciakötet*hez. Nyíregyháza, 2000, MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete – Nyíregyházi Főiskola Földrajzi Tanszéke. 78 p. HU-ISBN 963 91 3065 6.
- 447.** Idem: Határkijelölés a Felvidék visszatérése után 1938-1940. 463-482.p. In FISCHER Ferenc et al. (szerk.): *A Kárpát-medence vonzásában. Tanulmányok Polányi Imre emlékére*. Pécs, 2001, University Press. 598 p. HU-ISBN 963 64 1820 9.
- 448.** Idem: Kishatárforgalom szabályozása Magyarország déli határán a II. világháború alatt. Magyar-horvát határszéli forgalom 1941-1945. 64-82.p. In HAJDÚ Zoltán — PAP Norbert — TÓTH József (szerk.): *Az átalakuló Balkán politikai földrajzi kérdései*. (konferenciakiadvány) Pécs, 2001, Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kara Földrajzi Intézetének Kelet-mediterrán és Balkán Tanulmányok Központja. 230 p. HU-ISBN 963 64 1842 X.
- 449.** Idem: A magyar-csehszlovák határszakasz határköveinek története 1921-1925. 31-49.p. In SZVIRCSEK Ferenc et al. (szerk.): *Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve*. Salgótarján, 2001, Nógrád Megyei Múzeum Igazgatósága. 248 p. HU-ISSN 0133-0802.
- 450.** A magyarországi határváltozások végrehajtói, a határmegállapító bizottságok a XX. században. 273-284.p. In ZEIDLER Miklós (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi történelemből*. Budapest, 2001, Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar. 330 p. HU-ISBN 963 46 3520 2.
- 451.** Magyar-német-szovjet hármashatár kijelölése 1940-ben. *Geodézia és Kartográfia*, LIII.évf. (2001) 7.sz. 31-33.p. HU-ISSN 0016-7118.
- 452.** Idem: Magyar-szlovák határ kijelölése 1938-1941. *Geodézia és Kartográfia*, LIII.évf. (2001) 5.sz. 39-44.p. HU-ISSN 0016-7118.
- 453.** Idem: A trianoni határ kitűzése és térképei. I.rész. *Geodézia és Kartográfia*, LIII.évf. (2001) 1.sz. 25-29.p. HU-ISSN 0016-7118.
- 454.** Idem: A trianoni határ kitűzése és térképei. II.rész. A magyar-román határszakasz. *Geodézia és Kartográfia*, LIII.évf. (2001) 2.sz. 4-9.p. HU-ISSN 0016-7118.
- 455.** Idem: A trianoni határ kitűzése és térképei. III.rész. A magyar-jugoszláv határszakasz. *Geodézia és Kartográfia*, LIII.évf. (2001) 3.sz. 3-6.p. HU-ISSN 0016-7118.
- 456.** Idem: A trianoni határ kitűzése és térképei. IV.rész. A magyar-jugoszláv határszakasz. *Geodézia és Kartográfia*, LIII.évf. (2001) 4.sz. 12-16.p. HU-ISSN 0016-7118.
- 457.** Idem: A Vas vármegyei határcsendőr zászlóalj története, 1919-1921. *Vasi Szemle*, LVI.évf. (2001) 6.sz. 687-704.p. HU-ISSN 0505-0332.

- 458.** Idem: Egy határmegállapító bizottság anatómiája: a magyar-csehszlovák határmegállapító bizottság szervezete 1921-1925. 199-224.p. In PÁSZTOR Cecília (szerk.): „... ahol a határ elválaszt.” *Trianon és következményei a Kárpát-medencében*. Balassagyarmat - Vápalota, 2002, Nógrád Megyei Levéltár – Nagy Iván Történeti Kör – Szindbád Kht. 558 p. HU-ISBN 963 72 4543 3. /Kárpátia könyvek./ HU-ISSN 1588-6328. /Nagy Iván könyvek./ HU-ISSN 1418-7086.
- 459.** Idem: A magyar-csehszlovák határ helyreállítása 1947-1953. 97-120.p. In SZVIRCSEK Ferenc et al. (szerk.): *Salgótarjáni Új Almanach 2*. Salgótarján, 2002, Nógrádi Történeti Múzeum Baráti Köre. 345 p. HU-ISBN 963 20 4528 9.
- 460.** Idem: A magyar-csehszlovák határszakasz határköveinek története 1938-ban. 139-160.p. In KAPROS Márta — LENGYEL Ágnes — LIMBACHER Gábor et al. (szerk.): *A Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve*. Balassagyarmat - Salgótarján, 2002, Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága. 465 p. HU-ISSN 0133-0802.
- 461.** Idem: A Magyar Királyi Honvédség a határvédelemben a két világháború között. A m.kir. szombathelyi 3. honvéd vegyesdandár példáján. *Új Honvédségi Szemle*, LVI.évf. (2002) 6.sz. 101-115.p. HU-ISSN 1216-7436.
- 462.** Idem: A Duna, mint határfolyó. 305-314.p. In FRISNYÁK Sándor — TÓTH József (szerk.): *A Dunántúl és a Kisalföld történeti földrajza*. (konferenciakiadvány) Nyíregyháza - Pécs, 2003, Nyíregyházi Főiskola Földrajz Tanszék - Pécsi Tudomány Földrajzi Intézet. 397 p. HU-ISBN 963 93 8566 2.
- 463.** Idem: A trianoni határmegállapítással kapcsolatos jogi kérdések rendezése a magyar-osztrák határon. 463-490.p. In MEZEY Barna (szerk.): *Eckhart Ferenc emlékkönyv*. Budapest, 2004, Gondolat Kiadó. HU-ISBN 963 95 0086 0. /Jogtörténeti értekezések, 28./ HU-ISSN 0134-0026.
- 464.** Idem: Határmenti forgalom szabályozása Magyarországon a két világháború között. 110-118.p. In PAP Norbert — VÉGH Andor (szerk.): *A Kárpát-medence politikai földrajza*. (konferenciakiadvány) Pécs, 2005, Pécsi Tudományegyetem Földrajzi Intézet. 260 p. HU-ISBN 963 64 2062 9.
- 465.** Idem: *Magyarország déli határszakaszának története a XX. században*. 239-249.p. In KÓKAI Sándor (szerk.): *A Délvidék történeti földrajza*. Nyíregyháza, 2006, Nyíregyházi Főiskola. 314 p. HU-ISBN 963 93 8599 9. /Történeti földrajzi tanulmányok, 9./ HU-ISSN 1218-7100.
- 466.** Idem: A Magyarország határán létesített műszaki záruk felszámolása 1956-ban. *Hadtörténelmi Közlemények*, CIII.évf. (2006) 3.sz. 831-839.p. HU-ISSN 0017-6540.
- 467.** Idem: A magyar-román határ „pontosítása” a dualizmus idején. *Határrendészeti Tanulmányok*, III.évf. (2006) 1.sz. 47-60.p. HU-ISSN 1786-2345.
- 468.** Idem: A magyar-szovjet határ kijelölése, kitűzése. 299-311.p. In KÓKAI Sándor (szerk.): *Földrajz és turizmus. Tanulmánykötet dr. Hanusz Árpád 60. születésnapjának tiszteletére*. Nyíregyháza, 2006, Nyíregyházi Főiskola Természettudományi Főiskolai Kar Földrajzi Tanszék. 394 p. HU-ISBN 978 963 73 3631 1.
- 469.** Idem: A trianoni magyar-román határszakasz térképei és leírása. 611-617.p. In KISS A — MEZŐSI G — SÜMEGHY Z (szerk.): *Táj, környezet és társadalom. Ünnepi*

tanulmányok Keveiné Bárány Ilona professzor asszony tiszteletére. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék - Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Geoinformatikai Tanszék. 788 p. HU-ISBN 963 48 2782 9.

470. Idem: Az 1968. csehszlovákiai intervenció magyar kontingens működési területe és térképellátása. 265-278.p. In SZABÓ János — HAUSNER Gábor et al. (szerk.): *A hadi történet kútfeje minden hadtudománynak. Tanulmányok Ács Tibor tiszteletére.* Budapest, 2007, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 411 p. HU-ISBN 978 963 93 0682 7.

471. Idem: A magyar államtér elhatárolódásának kérdéséhez. 439-443.p. In GULYÁS László (szerk.): *Régiók a Kárpát-medencén innen és túl.* (konferenciakiadvány) Baja, 2007, Eötvös József Főiskola. 627 p. HU-ISBN 978 963 72 9052 7.

472. Idem: Rendőrség, csendőrség és a honvédség határvédelmi funkciói a Magyar Királyságban. 221-229.p. In HAUTZINGER Zoltán: *Tanulmányok a „Határőrség és rendőrség – az integrált rendvédelem” című tudományos konferenciáról.* (Konferenciakiadvány) Pécs, 2007, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 255 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, I./ HU-ISSN 1589-1674.

473. Idem: A déli védelmi rendszer. 55-88.p. In JAKUS János — SUBA János et al. (szerk.): *„A magyar maginot”. A déli védelmi rendszer, 1951-1955.* Budapest, 2008, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 135 p. HU-ISBN 978 963 70 9728 7.

474. Idem: védelmi rendszerek a Dráván innen és túl 1938-1955. 59-68.p. In HORVÁTH István — KISS Jenő (szerk.): *A baranyai határ a XX. században.* Budapest, 2008, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 200 p. HU-ISBN 978 963 70 9729 4.

475. Idem: Gyepútól a honvédelmi határig. 405-417.p. In REMÉNYI Péter — SZEBE-NYI Anita (szerk.): *A nagy terek politikai földrajza. V. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia.* Pécs, 2008, Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajzi Intézet. 518 p. HU-ISBN 978 963 64 2211 0.

476. Idem: A magyar-román határszakasz kitűzése és térképezése 1886-1910. 439-443.p. In FÜLEKY György (szerk.): *A táj változásai a Kárpát-medencében. Az erdélyi táj változásai.* (konferenciakiadvány) Gödöllő, 2008, Szent István Egyetem. 184 p. HU-ISBN 978 963 26 9196 4.

477. Idem: A déli határ bácskai szakaszának kijelölése és térképezése 1921-1925. 33-41.p. In MARUZSA Zoltán (szerk.): In MARUZSA Zoltán (szerk.): *„A déli végeken . . .” Tanulmányok a Magyarország és Jugoszlávia között a bácskai térségben kialakult hidegháborús konfliktusról.* Baja, 2009, Eötvös József Főiskolai Kiadó. 135 p. HU-ISBN 978 963 72 9065 7. /Értekezések, tudományos dolgozatok, 6./ HU-ISSN 1787-9930.

478. Idem: A déli védelmi rendszer Bács-Kiskun megyei szakasza. 81-110.p. In MARUZSA Zoltán (szerk.): *„A déli végeken . . .” Tanulmányok a Magyarország és Jugoszlávia között a bácskai térségben kialakult hidegháborús konfliktusról.* Baja, 2009, Eötvös József Főiskolai Kiadó. 135 p. HU-ISBN 978 963 72 9065 7. /Értekezések, tudományos dolgozatok, 6./ HU-ISSN 1787-9930.

- 479.** Idem: A határörvidék-határvédelem a földrajzi térben. 255-260.p. *Virtuális Intézet Közép-Európa kutatására közleményei*, I.évf. (2009) 1.sz. 255-260.p. HU-ISSN 2062-1396.
- 480.** Idem: A határörizet kialakulása a déli végeken 1919-1921. 132-141.p. In RAVASZ István et al. (szerk.): „*Mire lehullanak a levelek . . .*” 90 esztendeje ért véget a nagy háború. Budapest, 2009, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 195 p. HU-ISBN 978 963 70 9737 9. /A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum kiadványai./ 1789-3593.
- 481.** Idem: A magyar határörizeti struktúra változásai és a déli határszakasz. *Balkáni Füzetek*, VII.évf. (2009) 2.sz. 222-223.p. HU-ISSN 1588-6557.
- 482.** Idem: A trianoni határ megállapítása és kitűzése Zemplénben 1921-1925. 329-340.p. In GÁL András — HANUSZ Árpád (szerk.): *Tiszteletkötet dr. Frisnyák Sándor 75. születésnapja tiszteletére*. Nyíregyháza - Szerencs, 2009, Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet - Bocskai István Katolikus Gimnázium. 396 p. HU-ISBN 978 963 99 0922 9.
- 483.** Idem: A trianoni hármashatárok 1921-1925. 276-281.p. In GULYÁS László (szerk.): *Jelenkori társadalmi és gazdasági folyamatok. Az Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet 2009. évi tudományos évkönyve*. Szeged, 2009, Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar. 164 p. HU-ISSN 1788-7593.
- 484.** Idem: A trianoni magyar-román államhatár határjeleinek története 1921-1925. *Közép-Európai Közlemények*, II.évf. (2009) 2.sz. 130-136.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 485.** Idem: A déli védelmi rendszer. 91-162.p. In RAVASZ István et al. (szerk.): *Betonba zárt hidegháború. Az 1950-es években épített déli védelmi rendszer kutatása és feltárása*. Budapest, 2010, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 207 p. HU-ISBN 978 963 70 9747 8.
- 486.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség diszlokációja. 327-338.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán: *Tanulmányok „Quo vadis rendvédelem? Szabadságjogok, társadalmi kötelezettségek és a biztonság.” című tudományos konferenciáról*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2010, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 372 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XI./ HU-ISSN 1589-1674.
- 487.** Idem: A trianoni északi határszakasz redemarkálása az 1947. évi békeszerződés szerint. *Közép-Európai Közlemények*, III.évf. (2010) 4.sz. 98-108.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 488.** Idem: Az első magyar-szlovák határ (1939-1945) munkatérképei. 237-248.p. In GYÖRI Ferenc et al. (szerk.): *A tudás szolgálatában. Földrajzi tanulmányok Pál Ágnes tiszteletére*. Szeged, 2012, Egyesület Közép-Európa Kutatására. 347 p. HU-ISBN 978 963 08 5415 3. /Közép-európai monográfiák./ HU-ISSN 2062-3712.
- 489.** Idem: A „hidegháború” emlékei a déli határon. 41-46.p. In FÜLEKY György (szerk.): *A táj változásai a Kárpát-medencében. Történelmi emlékek a tájban*. (konferenciakiadvány) Gödöllő, 2012, Környezetkímélő Agrokémiaért Alapítvány. 335 p. HU-ISBN 978 963 06 2214 1.

- 490.** Idem: A Román Királyság nyugati erőrendszere (történeti földrajzi áttekin-tés). *Közép-Európai Közlemények*, V.évf. (2012) 3-4.sz. 5-14.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 491.** Idem: A határörvidék alakulatainak betagolódása az osztrák-magyar haderő területi struktúrájába 1872-1883. *Közép-Európai Közlemények*, VI.évf. (2013) 3.sz. 77-93.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 492.** Idem: A magyar állam határörizete a XIX-XX. században (történeti áttekin-tés). 141-160.p. In BÖSZE Sándor (szerk.): *Somogy megye múltjából*. Kaposvár, 2013, Somogy Megyei Levéltár. 239 p. HU-ISBN /Levéltári Közlöny, 42./ HU-ISSN 1419-8010.
- 493.** Idem: M. Kir. Folyamórség, folyamhajózás 1922-1938 között (történeti váz-lat). 291-305.p. In KÓKAI Sándor et al. (szerk.): *Tanulmánykötet dr. Dobány Zoltán főiskolai docens 60. születésnapjára*. Nyíregyháza, 2013, Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet. 396 p. HU-ISBN 978 615 50 9877 2.
- 494.** Idem: Határátkelőhelyek, vámutak a trianoni Magyarországon 1919-1938. 539-556.p. In FRISNYÁK Sándor — GÁL András et al. (szerk.): *Kárpát-medence: ter-mészet, társadalom, gazdaság*. Nyíregyháza - Szerencs, Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet. Bocskai István Katolikus Gimnázium. 556 p. HU-ISBN 978 615 50 9761 4.
- 495.** Idem: A magyar-jugoszláv határ határjeleinek felülvizsgálata. *Virtuális Inté-zet Közép-Európa kutatására közleményei*, V.évf. (2013) 1.sz. 152-158.p. HU-ISSN 2062-1396.
- 496.** Idem: A „visszatért” területek katonai közigazgatása (1938-1941). *Közép-Eu-rópai Közlemények*, VI.évf. (2013) 4.sz. 136-150.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 497.** Idem: A magyar-lengyel határ és határforgalom 1939-ben. 211-222.p. In GÁL András — KÓKAI Sándor et al. (szerk.): *Tiszteletkötet dr. Frisnyák Sándor professzor 80. születésnapjára*. Nyíregyháza - Szerencs, 2014, Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet - Bocskai István Katolikus Gimnázium. 358 p. HU-ISBN 978 963 08 8652 9.
- 498.** Idem: A vasfüggöny kiépítése és felszámolása a déli határszakaszon (1949-1956). *Köztes Európa*, VI.évf. (2014) 1.sz. 5-12.p. HU-ISSN 2064-437X.
- 499.** Idem: Határőrök Zemplénben 1920-1944. 513-529.p. In KÓKAI Sándor — BOROS László (szerk.): *Tiszteletkötet dr. Gál András geográfus 60. születésnapjára*. Nyíregyháza - Szerencs, 2015, Nyíregyházi Főiskola Turizmus és Földrajztudományi Intézet - Bocskai István Katolikus Gimnázium. 635 p. HU-ISBN 978 615 50 9799 7.
- 500.** Idem: Határörizet és határvédelem Erdélyben 1940-1944. 503-515.p. In RAJ-NAI Zoltán et al. (szerk.): *Tanulmánykötet a 6. Báthory-Brassai nemzetközi konferen-cia előadásaiból*. Budapest, 2015, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Is-kolája. 1372 p. HU-ISBN 978 615 54 6038 5.
- 501.** Idem: A határvédelem megszervezése a visszatért Erdélyben 1940-1944. *Közép-Európai Közlemények*, VIII.évf. (2015) 2.sz. 135-149.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 502.** Idem: A magyar-jugoszláv hármashatárpont kijelölése 1922-1925. *Köztes Eu-rópa*, VII.évf. (2015) 1-2.sz. 93-107.p. HU-ISSN 2064-437X.

- 503.** Idem: M. Kir. Csendőrség és az országgyarapítások 1939-1941. *Közép-Európai Közlemények*, IX.évf. (2016) 4.sz. 140-154.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 504.** Idem: A mindennapi élet jogi szabályozása a trianoni magyar-osztrák határ mentén. *Történeti Földrajzi Közlemények*, IV.évf. (2016) 1.sz. 125-140.p. HU-ISSN 2064-390X.
- 505.** Idem: A történelmi magyar-román határszakasz felülvizsgálata 1941-ben. *Közép-Európai Közlemények*, IX.évf. (2016) 1.sz. 184-97.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 506.** Idem: A trianoni határ által kettévágott vasutak, vasúti határállomások. 487-507.p. In KÓKAI Sándor et al. (szerk.): *A változó világ XXI. századi kihívásai. Tanulmánykötet prof. dr. Hamusz Árpád egyetemi tanár 70. születésnapja tiszteletére*. Nyíregyháza, 2016, Nyíregyházi Egyetem Turizmus és Földrajztudományi Intézet. 602 p. HU-ISBN 978 615 55 4563 4.
- 507.** Idem: A trianoni Magyarország határainak hossza és területe. *Történeti Földrajzi Közlemények*, IV.évf. (2016) 4.sz. 150-167.p. HU-ISSN 2064-390X.
- 508.** Idem: Az Állami Földmérés szerepe a trianoni határok kijelölésében. A magyar-román határszakasz. *Catastrum*, IV.évf. (2017) 3.sz. 29-41.p. HU-ISSN 2064-5805.
- 509.** Idem: Az Állami Földmérés szerepe a trianoni határok kijelölésében. A magyar-román határszakasz. *Catastrum*, IV.évf. (2017) 4.sz. 55-64.p. HU-ISSN 2064-5805.
- 510.** Idem: A csehszlovák erődrendszer magyar határmenti szakasza. *Közép-Európai Közlemények*, X.évf. (2017) 1.sz. 169-177.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 511.** Idem: Duna mint vízi határszakasz kijelölése és térképezése. 185-196.p. In ANDRÁS István — RAJCSÁNYI-MOLLNÁR Mónika (szerk.): *East-west cohesion : strategic study volumes*. Szabadka, 2017, Čikoš Group. 413 p. SR-ISBN 978 868 26 2128 7.
- 512.** Idem: Határvadászok I. A M. kir. Honvédség határszolgálat 1938-39. *Közép-Európai Közlemények*, X.évf. (2017) 4.sz. 102-119.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 513.** Idem: Határvédelem a II. világháború időszakában 1938-1944. 536-553.p. In PÓSÁN László — VESZPRÉMY László — BODA József — ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 514.** Idem: Limes – meta – confina - határ. 858-862.p. In PÓSÁN László — VESZPRÉMY László — BODA József — ISASZEGI János (szerk.): *Őrzők vigyázzatok a határra! Határvédelem, határőrizet, határvadászok a középkortól napjainkig*. Budapest, 2017, Zrínyi Kiadó. HU-ISBN 978 963 32 7560 3.
- 515.** Idem: A magyar katonai vezetés elképzelése az 1918. évi Bukaresti békében az Osztrák-Magyar Monarchiához csatolt új román terület felosztására Ausztria és Magyarország között. *Történeti Földrajzi Közlemények*, V.évf. (2017) 2.sz. 168-187.p. HU-ISSN 2064-390X.

- 516.** Idem: Az Állami Felmérés szerepe a trianoni határ határok kijelölésében, kitűzésében. A magyar-jugoszláv határszakasz. *Catastrum*, V.évf. (2018) 1.sz. 26-40.p. HU-ISSN 2064-5805.
- 517.** Idem: Az Állami Földmérés szerepe a trianoni határ kijelölésében, kitűzésében. A magyar-osztrák határszakasz. *Catastrum*, V.évf. (2018) 2.sz. 39-57.p. HU-ISSN 2064-5805.
- 518.** Idem: Az államhatár fogalmának változásai és értelmezése. 494-500.p. In KINCSES Katalin Mária (szerk.): *Hadi és más nevezetes történetek. Tanulmányok Veszprémy László tiszteletére*. Budapest, 2018, Hadtörténeti Intézet és Múzeum. 642 p. HU-ISBN 978 963 70 9787 4.
- 519.** Idem: Demarkációs vonalak Erdélyben 1918-1919. 46-53.p. In SZIDIROPULOSZ Archimédesz (szerk.): *Trianoni Szemle Évkönyv*. X. évfolyam. Budapest, 2018, Trianoni Kutatóintézet Közhasznú Alapítvány. 1-2.köt. 252 p. HU-ISSN 2060-2502.
- 520.** Idem: Délvidék megszállása és a déli demarkációs vonal kialakulása. *Közép-Európai Közlemények*, XI.évf. (2018) 2.sz. 170-176.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 521.** Idem: Határvadászok II. Határőrizet a II. világháború időszakában 1938-1944. *Közép-Európai Közlemények*, XI.évf. (2018) 4.sz. 195-209.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 522.** Idem: Az I. Bécsi döntés térképvonalának térképi és terepi értelmezése. A visszatért „Felvidék” határának megállapítása (1938-1939). 174-181.p. In SZIDIROPULOSZ Archimédesz (szerk.): *Trianoni Szemle Évkönyv*. X. évfolyam. Budapest, 2018, Trianoni Kutatóintézet Közhasznú Alapítvány. 3-4.köt. 252 p. HU-ISSN 2060-2502.
- 523.** Idem: Felvidéki demarkációs vonalak 1918. (Kartográfiai elemzés). *Közép-Európai Közlemények*, XI.évf. (2018) 1.sz. 107-127.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 524.** Idem: A félhold és a kereszt határa. A Török és a Habsburg Birodalom határ-térképe. 311-318.p. In REMÉNYI Péter — VERS Ramóna (szerk.): *X. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia. Az iszlám és Közép-Európa. Geopolitika és migráció*. Pécs, 2018, Magyar Földrajzi Társaság - Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar. 317 p. HU-ISBN 978 615 80 3072 4.
- 525.** Idem: Határszéli forgalom szabályozása a Magyar-Osztrák határon 1922-1933 között. *Történeti Földrajzi Közlemények*, VI.évf. (2018) 1.sz. 149-158.p. HU-ISSN 2064-390X.
- 526.** Idem — CSÜLLÖG Gábor — NAGY Miklós: Ütköző zónától a határvonalig – Birodalmak közötti rögzített határ a Magyar Királyság belsejében 1699-1718. 299-310.p. In PAP Norbert — SZALAI Gábor (szerk.): *Táj geográfus ecsettél*. Pécs, 2018, Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar. 310 p. HU-ISBN 978 963 42 9226 5.
- 527.** Idem: Az Állami Földmérés mérnökeinek szerepe a trianoni határok felülvizsgálatában. A magyar-jugoszláv határszakasz felülvizsgálata 1931-1932-ben. *Catastrum*, VI. (2019) 2.sz. 52-59.p. HU-ISSN 2064-5805.

- 528.** Idem: A határszéli forgalom szabályozása a magyar-német (osztrák) határon 1933-1945 között. *Történeti Földrajzi Közlemények*, VII.évf. (2019) 1-2.sz. 131-140.p. HU-ISSN 2064-390X.
- 529.** Idem: Határvadászok III. A Magyar Királyság határvédelme 1938-1944. *Közép-Európai Közlemények*, XII.évf. (2019) 4.sz. 69-86.p. HU-ISSN 1789-6339.
- 530.** SZABÓ Szilárd: Oskar Hranilovic von Czvetassin (1867-1933). The Croat at the head of the Austro-Hungarian Monarchy's military secret service. [Oszkár Hranilovics Czvetassin (1867-1933). Egy horvát az Osztrák-Magyar Monarchia katonai hírszerzésének az élén.] *South Slav Journal*, XXXII.évf. (2013) 17-23.p. ISSN 0141-6146.
- 531.** Idem: Redl emberei. Evidenzbureau: az osztrák-magyar katonai titkosszolgálat 1850 és 1919 között. *Kommentár*, VIII.évf. (2013) 2.sz. 33-44.p. HU-ISSN 1787-6974.
- 532.** Idem: Hírszerzés és elhárítás : az osztrák-magyar katonai titkosszolgálat az első világháborúban. 101-126.p. In KARVALICS László et al. (szerk.): *Az első világháború információ-történetéhez*. Budapest, 2016, Gondolat Kiadó. 336 p. HU-ISBN 978 963 69 3630 3.
- 533.** Idem: Az Informationsbureau : A császári és királyi közös külügyminisztérium polgári hírszerző szolgálatának átszervezése a Kiegyezés után. *Aetas*, XXXI.évf. (2016) 135-144.p. HU-ISSN 0237-7934.
- 534.** Idem: Az Osztrák-Magyar Monarchia központi katonai felderítő és elhárító szervezete az első világháború idején. *Nemzetbiztonsági Szemle*, VI.évf. (2018) különszám. 7-22.p. HU-ISSN 2064-3756.
- 535.** Idem: *Az Osztrák-Magyar Monarchia központi katonai és polgári hírszerző és elhárító szervezete 1850-1918*. Debrecen, 2019, Debreceni Egyetemi Kiadó. 242 p. HU-ISBN 978 963 31 8784 5.
- 536.** SZAKÁLY Sándor: A Horthy-hadsereg tábori csendőrségének megszervezése és alkalmazása a második világháború idején (1938-1944). *Hadtörténelmi Közlemények*, XCIV.évf. (1981) 3.sz. 376-402.p. HU-ISSN 0017-6540.
- 537.** Idem: A magyar királyi csendőrség, 1881-1945. *Hadtudományi Tájékoztató*, I.évf. (1985) 2.sz. 88-100.p. HU-ISSN 1419-7758.
- 538.** Idem: A magyar tábori csendőrség jelvényei, 1924-1944. *Hadtörténelmi Közlemények*, XCVIII.évf. (1985) 4.sz. 892-899.p. HU-ISSN 0017-5640.
- 539.** Idem: *A magyar katonai elit 1938-1945*. Budapest, 1987, Magvető. 272 p. HU-ISBN 963 14 1081 1. /Nemzet és emlékezet./ HU-ISSN 0231-0910.
- 540.** Idem: Egy közbiztonsági testület létrehozása és feladata a XIX-XX. század fordulóján: a Magyar Királyi Csendőrség. *Főiskolai Figyelő Plusz*, I.évf. (1990) 2.sz. 213-218.p. HU-ISSN 0866-4404.
- 541.** Idem: *A magyar tábori csendőrség*. Budapest, 1990¹, Zrínyi. 154 p. HU-ISBN 963 32 6560 6.
- 542.** Idem: Egy közbiztonsági őrtestület létrehozása és feladata a 19-20. század fordulóján. (A magyar királyi csendőrség.) 325-330.p. In Á VARGA László (szerk.): *Társadalmi konfliktusok*. Salgótarján 1991, Nógrád Megyei Levéltár. 403 p. HU-ISBN 963 72 4304 6. /Adatok, források és tanulmányok a Nógrád Megyei

Lévéltárból, 16./ HU-ISSN 0138-1990. , /Rendi társadalom – polgári társadalom, 3./ HU-ISSN 2060-2332.

543. Idem: A magyar királyi csendőrség 1919-1941. *Szivárvány: irodalmi, művészet és kritikai szemle*, XVI.évf. (1995) 1.sz. 136-147.p. HU-ISSN 0270-5508.

544. Idem: *A magyar tábori csendőrség története 1938-1945*. Budapest, 2007, Ister Kiadó. 173 p. HU-ISBN 963 92 4328 0.

545. Idem: A magyar nemzetőrség története. 16-20.p. In EPERJESI Andrea — KISS Zoltán — SZABÓ Attila (szerk.): *Honvédelem és nemzetőrség*. (konferenciakiadvány) Budapest, 2000, Honvédelmi Minisztérium. 37 p. HU-ISBN —

546. Idem: *A magyar tábori csendőrség 1938-1945*. Budapest, 2000², Ister. 173 p. HU-ISBN 963 92 4328 0.

547. Idem: *A magyar katonai felső vezetés 1938-1945. Lexikon és adattár*. Budapest, 2003², Ister. 409 p. HU-ISBN 963 92 4337 X.

548. Idem: A magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás vezetői 1919-1945. 671-690.p. In HAUSNER Gábor et al. (szerk.): *Az értelem bátorsága. Tanulmányok Perjés Géza emlékére*. Budapest, 2005, Argumentum Kiadó. 852 p. HU-ISBN 963 44 6329 0.

549. Idem: *Katonák csendőrök ellenállók*. Kaposvár, 2007, Kaposvár város közgyűlése. 114 p. HU-ISBN 978 963 86 7329 9. /Örökség Kaposi Kiskönyvtár, 32./ HU-ISSN 1218-7380.

550. Idem: Az önálló magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás létrehozása és működtetése a két világháború közötti Magyarországon 1918-1945. *Felderítő Szemle*, VII.évf. (2008) emlékszám. 19-45.p. HU-ISSN 1588-242X

551. Idem: Akik a magyar katonai hírszerzést és kémelhárítást irányították (1919-1945). *Felderítő Szemle*, IX.évf. (2010) 2.sz. 83-120.p. HU-ISSN 1588-242X

552. Idem: A magyar tábori csendőrség. *Rubicon*, XXI.évf. (2010) 1.sz. 26-31.p. HU-ISSN 1586-0337.

553. Idem: Népbírósi eljárások a Magyar Királyi Honvédség és Csendőrség tagjai ellen. *Honvédségi Szemle*, CXL.évf. (2012) 5.sz. 53-56.p. HU-ISSN 2060-1506.

554. Idem: *Akik a Magyar Királyi Csendőrséget 1919 és 1945 között vezették. Történelmi-statisztikai áttekintés a Magyar Királyi Csendőrség felső vezetőiről*. Budapest, 2013, Magyar Napló Kiadó. 301 p. HU-ISBN 978 963 99 6127 2.

555. Idem: *A 2. vkf. osztály. Tanulmányok a magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás történetéből 1918-1945*. Budapest, 2015, Magyar Napló – Veritas Történetkutató Intézet. 271 p. HU-ISBN 978 615 54 6526 0.

556. Idem: From the Evidenzbureau tot he establishment of the independent Hungarian Military Intelligence. [Az Evidenzbürotól az önálló magyar katonai hírszerzés megteremtéséig.] *National Security Review*, II.évf. (2016) 2sz. 13-28.p. HU-ISSN 2416-3432.

557. Idem: Az Evidenzbürotól az önálló magyar katonai hírszerzés megteremtéséig. *Felderítő Szemle*, XIV.évf. (2016) 2.sz. 64-74.p. HU-ISSN HU-ISSN 1588-242X.

558. Idem: A magyar katonai hírszerzés és kémelhárítás szervezetének létrehozása, feladatai és tevékenysége a két világháború közötti Magyarországon (1918-1945). *Felderítő Szemle*, XVII.évf. (2018) 2.sz. 16-37.p. HU-ISSN 1588-242X.

- 559.** Idem: A Magyar Királyi Folyamórség és a Magyar Királyi Honvéd Folyam-erők / Folyamierők vezetői 1920-1945. 137-143.p. In VITÁRI Zsolt et al. (szerk.): *Globális vetületek. Ünnepi kötet Fischer Ferenc 65. születésnapjára*. Budapest - Pécs, 2018, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Történettudományi Intézete - Fakultás Kiadó. 306 p. HU-ISBN 978 615 58 4803 2.
- 560.** Idem: A magyar királyi Koronaórség parancsnokai, 1919-1945. *Rubicon*, XXIX.évf. (2018) 7-8.sz. 128-133.p. HU-ISSN 1586-0337.
- 561.** VEDŐ Attila: Magyarország államhatárainak megjelölése 1867-2000. *Hallgatói Közlemények*, XI.évf. (2007) 3.sz. 307-337.p. HU-ISSN 1417-7307.
- 562.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség az európai csendőr testületek családjában. 135-149.p. In HACK Péter — KOÓSNÉ Mohácsi Barbara (szerk.): *Emberek öröke. Tanulmányok LŐRINCZ József tiszteletére*. Budapest, 2014, ELTE Eötvös Kiadó. 149 p. HU-ISBN 978 963 28 4523 4.
- 563.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség hírszerzési és kémelhárítási feladatai. *Nemzetbiztonsági Szemle*, III.évf. (2015) 1.sz. 5-25.p. HU-ISSN 2064-3756.
- 564.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közlekedési szolgálati ágának fejlődéstörténete. 535-546.p. In RAJNAI Zoltán et al. (szerk.): *Tanulmánykötet a 6. Báthory-Brassai nemzetközi konferencia előadásaiból*. Budapest, 2015, Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskolája. 1372 p. HU-ISBN 978 615 54 6038 5.
- 565.** Idem: A Magyar Királyi Csendőrség közbiztonsági tevékenységének szervezete és gyakorlata. 361-373.p. In ORBÓK Ákos (szerk.): *A hadtudomány és a XXI. század*. Budapest, 2016, Doktoranduszok Országos Szövetsége. 374 p. HU-ISBN —
- 566.** Idem — KOMJÁTHY László: A Magyar Királyi Csendőrség tűzrendészeti feladatai 1881 és 1945 között. *Bolyai Szemle*, XXV.évf. (2016) 1.sz. 131-141.p. HU-ISSN 1416-1443.
- 567.** Idem: Idegenellenőrzés a dualista Magyarországon. 261-268.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán: *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*. (Konferenciakiadvány) Pécs, 2017, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 397 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIX./ HU-ISSN 1589-1674.
- 568.** Idem: Karhatalom közreműködése az adóvégrehajtásban 1867-1944. 278-291.p. In ZSÁMBOKINÉ Ficskovszky Ágnes et al. (szerk.): *Biztonság, szolgálatatás, avagy új irányok a bevételi hatóságok működésében*. Budapest, 2019, Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozat. 316 p. HU-ISBN 978 615 80 5679 3.
- 569.** Idem: A magyar vízirendészet szervezetrendszerének fejlődéstörténete 1945 előtt. 275-292.p. In CSABA Zágon — SZABÓ Andrea et al. (szerk.): *Közös kihívások egykor és most*. Budapest, 2020, Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozat. 292 p. HU-ISBN 978 615 81 4411 7.
- 570.** VÁJLOK László — Idem: Katona-é a határrendész? *Katonaijogi és Hadijogi Szemle*, VIII.évf. (2020) 3.sz. 95-121.p. HU-ISSN 2064-4558.

- 571.** VINCZE Gábor: *Csendőrsorsok 1945 után az állambiztonsági és népbírószági iratok tükrében.* Ópusztaszer, 2019, Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark. 342 p. HU-ISBN 978 615 00 3224 5.
- 572.** VIRÁGH Ajtony: *Csaták tigrisei. A Károly csapatkereszt története.* Budapest, 2017. Monarchia Numizmatikai Bt. 162 p. HU-ISBN 978 963 12 5058 9.
- 573.** ZEIDLER Sándor: *Kitüntetések a Magyar Köztársaságban.* Budapest, 1996, Kossuth. 128 p. HU-ISBN 963 09 3807 3.
- 574.** ZÉTÉNYI Zsolt: *A Képiró-ügy. Tanulmány és dokumentumközlés.* Budapest, 2013, Kairosz. 384 p. HU-ISBN 978 963 66 2499 6.
- 575.** Idem: *Ártatlanul, jeltelen sírban. A Kristóf-ügy.* Budapest, 2015, Magyar Napló. 589 p. HU-ISBN 978 615 54 6544 4.

PARÁDI József
A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti
Tudományos Társaság DOI azonosítóval ellátott kiadványai
a 2020. év végéig

A DOI azonosítójel (Digital Object Identifier System = Digitális Tárgy Azonosító Rendszer), mellyel a publikációk — számos ország részvételével létrehozott — nemzetközi nyilvántartási bázisában jelölik az alkotásaikat. A DOI adatbázis nyilvános. A nyilvántartó rendszerben többféle keresési lehetőség biztosított, például szerző, cím, témakör stb. szerint.

Az adatbázisba bekerülő alkotások kódjai két részből állnak. Egyrészt a kiadvány — folyóirat, kötet — számára az adatbázisnak a beléptt országonként felkért gondozó szervezete biztosítja az előtagot. Magyarországon e teendőket a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára látja el. A kód ezen részét nevezik prefixnek. A kód második részét — melyet sufixnek hívnak — a kiadó alakítja ki.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2018-ban lépett be a DOI nemzetközi nyilvános adatbázisba. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának az illetékeseivel való egyeztetés nyomán évente mintegy 50 — a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által megjelentetett — írásművel gyarapítjuk a DOI adatbázist.

A DOI adatbázisba nem csupán a publikációk egyszerűsített bibliográfiai leírásának az adatai kerülnek be, hanem maga az alkotás is. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára ezen írásműveket a saját adatbázisában elmenti és a DOI nemzetközi nyilvános adatbázis számára elérhetővé teszi, ha a kiadó szervezet honlapja valamilyen ok miatt nem volna elérhető.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság a DOI adatbázisban azokat az általa publikált írásműveket jelenti meg, amelyek megfelelnek az első közléssel szemben és a tudományos alkotásokkal szemben támasztott igényeknek. Az adatbázisba azokat a rendvédelem-történet körébe tartozó alkotásokat helyezzük, amelyek rendvédelem-történeti tartalommal bírnak. A rendvédelem-történet műveléséről szóló témával megjelent alkotásokat általában nem tekintjük e körbe tartozónak.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványainak a szerkesztősége azt az elvet követi, hogy a tárgyévben kiadott írásművek mellett — 50 alkotás által nyújtott keret lehetőségén belül — a korábban megjelent alkotások is bekerüljenek a DOI információs bázisba. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság — az évente két összevont szám formájában kiadásra kerülő — *Rendvédelem-történeti Hírlevél* „Információs oldalak”-rovatban tünteti fel azt, hogy a kiadványai közül mely alkotások kerültek be a DOI adatbázisba.

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
kiadványai közül
a Digitális Tárgy Azonosító Rendszer
(Digital Object Identifier System)

DOI

adatbázisba 2018-ban bekerült publikációk.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis),

HU-ISSN 1216-6774

- XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. (10 tanulmány)
- XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. (7 tanulmány)
- XXVI.évf. (2016) 51.sz. (7 tanulmány)
- XXVI.évf. (2016) 52.sz. (7 tanulmány)
- XXVII.évf. (2017) 53.sz. (7 tanulmány)
- XXVII.évf. (2017) 54.sz. (7 tanulmány)
- XXVIII.évf. (2018) 55.sz. (7 tanulmány)

2018-ban összesen

52 tanulmány

adatbázisba 2019-ben bekerült publikációk.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis),

HU-ISSN 1216-6774

- XXVIII.évf. (2018) 56.sz. (7 tanulmány)
- XXIX.évf. (2019) 57.sz. (7 tanulmány)

Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis),

HU-ISSN 1785-3257

- XVII.évf. (2008) 29-30.sz. (1 tanulmány)
- XVIII.évf. (2009) 31-32.sz. (1 tanulmány)
- XX.évf. (2011) 35-36.sz. (2 tanulmány)
- XXI.évf. (2012) 37-38.sz. (7 tanulmány)
- XXII.évf. (2013) 39-40-41-42.sz. (4 tanulmány)
- XXIII.évf. (2014) 43-44-45-46.sz. (2 tanulmány)

Salutem könyvsorozatból

HU-ISSN 2416-2078

- Salutem, 4. (7 tanulmány)
- Salutem, 5. (7 tanulmány)
- Salutem, 6. (7 tanulmány)

2019-ben összesen

52 tanulmány

DOI adatbázisba 2020-ban bekerült publikációk.**Rendvédelem-történeti Füzetek (RTF)**

HU-ISSN 1216-6774

- XXIV.évf. (2014) 35-36-37-38.sz. (11 tanulmány)
- XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. (14 tanulmány)
- XXIX.évf. (2019) 58.sz. (7 tanulmány)
- összesen** **32 tanulmány**

Rendvédelem-történeti Hírlevél (RTH)

HU-ISSN 1785-3257

- XIX.évf. (2010) 33-34.sz. (2 tanulmány)
- XXIV-XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. (3 tanulmány)
- XXVI.évf. (2016) 51-51.sz. (4 tanulmány)
- XXVII.évf. (2017) 53-54.sz. (3 tanulmány)

összesen **12 tanulmány**

Salutem könyvsorozatból

HU-ISSN 2416-2078

- Salutem, 7. (7 tanulmány)
- összesen** **7 tanulmány**

2020-ban mindösszesen háromféle kiadványból **51 tanulmány**

A kiadványainkban publikált DOI azonosítóval ellátott írásművek DOI azonosítóit a *Rendvédelem-történeti Hírlevél* jelen száma „Információs oldalak” című rovatának „PARÁDI József : Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság kiadványai és szerzői.” című cikkének a „Kiadványaink” című részében található meg.

2020. XII. 31-ig a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1216-6774, a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntio-tones Historiae Praesidii Ordinis)*, HU-ISSN 1785-3257. és a „Salutem” könyvsorozatban publikált alkotások egy részének a bibliográfiai adatait helyeztük fel a DOI adatbázisba, amelyből kiindulva az ott található linkek segítségével az olvasók eljuthatnak a társaságunk honlapjára felhelyezett írásművek teljes szövegéhez

A DOI adatbázis honlapcíme:

<https://www.doi.org/>

XIII. FÓRUM

(Rovatvezető: SIMON F Nándor)

A „Fórum” rovatot a folyóirat szerkesztősége eredetileg olyan ideiglenes rovatnak szánta, amelyben az olvasók véleményt nyilváníthatnak a lapban megjelent írásokkal kapcsolatban. Az eddigiek során azonban csekély kezdeményezés volt tapasztalható az ilyen jellegű művek közlésére. Felmerült azonban annak a gondolata, hogy a magyar rendvédelem-történet témakörében más folyóiratokban publikált tudományos cikkekre vonatkozóan — ne csupán a bibliográfiai adatok megjelenítését biztosító adatközlés kerüljön ismertetésre —, hanem az írásművek tudományos értékelésével is megismertkedhessenek az olvasók. Ezen elhatározás nyomán került sor az alábbi vélemények közlésére.

PARÁDI József
Reflexió

**„A magyar határőrizet újjászervezése az I. világháborút követően”
című cikke.**

FÓRIZS Sándor: A magyar határőrizet újjászervezése az I. világháborút követően. című cikke a *Rendőrségi Tanulmányok*, III.évf. (2020) különszám. HU-ISSN 2630-8002. a 87-103. terjedő oldalakon került közlésre. Dr. FÓRIZS Sándor CSc. a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem nyugalmazott egyetemi tanára.

A mű — bár összességében nagy vonalakban összhangban áll azzal, amit ma a témakörrel kapcsolatban a tudomány ismer — számos tartalmi és formai hiányponttal küzd.

A felületes szemlélő számára úgy tűnhet, hogy a cikk szerkezete tekintetében minden rendben van, hiszen rendelkezik bevezetővel, következtetéssel, illetve a nyitó és a záró részek közötti szöveg tartalma összhangban áll a címmel. A helyzet azonban mégsem ilyen egyszerű.

1. Az írásmű az arányai tekintetében meglehetősen túlsúlyosra sikeredett a köz-történeti rész javára. A 17 oldal terjedelmű alkotásból az első hat oldal a korabeli köztisztületi helyzetet taglalja, ideértve a trianoni határkijelölés bemutatását is. A cikk teljes terjedelmének ezen, mintegy 1/3-nyi része nem indokolt, mivel annak az elhagyásával, vagy rövidített közlésével is az írásmű tartalma érthető lehetne. Ugyanakkor a korabeli magyar határőrizet megértése tekintetében nélkülözhetetlen gondolatok, mint például a határőrizetben megvalósuló haderőrejtés csak érintőlegesen került kifejtésre.

2. Meglehetősen szerény a cikk adatközlése.

- A kifejtésre kerülő gondolatok ugyan helyesek és azokra szükség is van, azonban a közlések adatokkal való alátámasztása hiányos. Egyes adatcsoportok helyesen szerepelnek, míg mások hiányoznak. Ilyen hiányzó adatcsoport például a trianoni határvonalak hosszának a feltűntetése.

- A létszámadatok összehasonlíthatóságának a biztosítását illetett volna a Magyar Királyi Vámőrség és a Magyar Királyi Határőrség mellett a társ rendvédelmi testületek, így például a csendőrség, a folyamőrség, a pénzügyőrség és a rendőrség létszámadatainak a feltüntetése is, mivel az olvasó így juthat kellő viszonyítása alapoz. Ehhez kapcsolódóan pedig feltétlenül indokolt lett volna — a határőrizeti részfeladatok teljesítésében résztvevő társ rendvédelmi testületeken belül — a határőrizeti részfeladatok megvalósításában tevékenykedő társ rendvédelmi testületi tagok létszámának a közlése.

- Azon határon átvezető utak jegyzékét, amelyeken a kishatárforgalom megvalósult nélküli az anyag, pedig ennek a témakörnek az egyik legjobban érzékelhető illusztris adatbázisa pontosan ez a jegyzék.

- A vizsgált időszak többlépcsős határőrizeti metodikájának azon belül pedig a határőrizetben résztvevő testületek feladatainak a bemutatása elengedhetetlen a magyar határőrizet I. világháborút követő újjászervezésének az ismertetése során. Ezen témakör érintésének az elhagyása nem teszi lehetővé, hogy az olvasók megismerkedjenek a bemutatásra szánt téma lényegével.

3. A szerző terminológia használata eklektikus.

- Az írásmű alkotója olyan terminus-technicusokat használ — például a rendészet kifejezést — amit a kortársak arra a fogalomra nem alkalmaztak. A korabeli helyes terminológia a katonailag szervezett fegyveres őrtestület, vagy a polgári fegyveres őrtestület lett volna, melyeket a szerző használt is a művében, ám azokat több ízben más — nem oda illő — szakkifejezéssel helyettesítette.

- A rendészet kifejezés — a Magyar Tudományos Akadémia tudományági nómenklatúrájáról szóló állásfoglalása alapján is — a jogtudomány egyik ága. A szerző azonban nem ilyen értelemben használja, hanem lényegében a rendvédelem szót igyekszik kiváltani a rendészet kifejezéssel. Márpedig a két kifejezés tartalma nem azonos.

- Nyilvánvalóan a kellően árnyalt ismeretek hiányára vezethető vissza, hogy a szövegben — a 101. oldalon — az szerepel, hogy „Az őrsők határszolgálatot ellátó állományát puskával, vagy karabéllyal szerelték fel.” Az őrsökön ugyanis — néhány rövid időszaktól eltekintve — csak határszolgálatosok teljesítettek szolgálatot. A vámőrségen és a határőrségen belül is a határszolgálatos terminológiával különböztették meg, azon szervezeti egységekben szolgálatot teljesítő vámőröket, majd határőröket, akik határőrizeti tevékenységet fejtettek ki, illetve a határbiztosítási teendők ellátásában nem vettek részt. Egy szervezeti egységen belül általában nem keveredtek a határszolgálatosok és a határbiztosítási teendőket ellátók. Általában a határportyázó századok feletti szervezeti egységekben és azok nem határőrizeti, hanem határbiztosítási teendőket ellátó alegységeiben teljesített szolgálatot a nem határszolgálatot ellátó személyi állomány. A szervezeti egység feladatának megfelelő képesítésű személyi állománnyal töltötték fel a létszámkereteket. Márpedig a kétféle vámőrök, majd határőrök (határszolgálatosok és a nem határszolgálatosok) felkészítettsége is eltérő volt. Ezért sem volt tanácsos a kétféle kiképzésen átesett személyi állományt keverni.

- Elmaradt a határöv, határkerület, határsáv és a honvédelmi határsáv fogalmának a tisztázása, amelyek pedig elengedhetetlenek a korabeli határőrizet megértéséhez.

- Sajátságos a korabeli szervezetek nevének a rögzítése. A szerző ugyanis nem csak abban az esetben használt nagy kezdőbetűt, ha a hivatalos elnevezéseket vetette papírra, hanem akkor is, ha — a köznapis érintkezésekben bizonyára használt, ám — nem a szervezet hivatalos elnevezését használta.

4. A szövegben a szerző összesen 10 jogszabályt tüntetett fel. Ezeknek a pontos megtalálhatási helyét azonban nem közölte az alkotó. Ezzel az érdeklődő olvasó helyzetét nem könnyítette meg. Vagy elhiszi az olvasó a leírtakat és megelégszik azzal, amit olvas, vagy ha utána szeretne nézni a közölteknek akkor bibliográfiai nyomozómunkába kell kezdenie. Ez a megoldás nem olvasóbarát. Hasznosabb lett volna a jegyzetapparátust — az egyszerűsített bibliográfiai leírás adatsorának a feltüntetésével — a jegyzetekben elhelyezni.

5. A korabeli határőrizetben résztvevő szervezetek bemutatása hiányos.

- Az államhatáron átszállított áruforgalom vámolását a vámhivatalok végezték. A korabeli magyar vámhivatali rendszer bemutatásával azonban a szerző adós maradt.

- A cikk ugyan kitér arra, hogy a Magyar Királyi Pénzügyőrségnek is volt szerepe az államhatár őrzésében, a testület konkrét határőrizeti teendőinek a bemutatása azonban elmaradt és a testület szervezeti felépítésének az ismertetése is hiányzik.

6. A dolgozat a tárgyi tévedés látszatát eredményező pontatlan megfogalmazásokkal terhelt.

- A 97. oldalon a szerző arról írt, hogy „*A Magyar Királyi Folyamőrség a honvédség rejtett tartalékaént funkcionált.*” Ez a közlés nem helytálló, mivel a folyamőrség nem tartalékerő szerepét töltötte be. A Magyar Királyi Folyamőrség abban az esetben lett volna tartalékerő, ha létezett volna legális dunai flottilla, mint a dualizmus időszakában. A magyar véderő kötelékében azonban ilyen szervezet 1939-ig — éppen a trianoni békediktátum előírásaiból fakadóan — nem létezett. A folyamőrség tehát nem tartalék volt, hanem maga a flottilla, bár kétségtelenül rejtett formában.

- Az 5. jegyzet bekezdésében és az azt követő bekezdésben szereplő szöveg nem helytálló, mivel a Magyar Királyi Vámőrségnek sohasem voltak vámszaki feladatai. A vámolási teendőket a vámhivatalok látták el. A Magyar Királyi Vámőrséget eleve úgy tervezték létrehozni, hogy a vámeljárási teendőket ne vonja el a vámhivataloktól. Legális feladata a határőrizet volt, rejtett feladatát pedig a határvédelem alkotta, azaz az ellenséges támadás ütemének a lassítása a honvédség erőivel karöltve. A pénzügyőrség sem vette át a vámhivatalok teendőit. Nem szabad összekeverni a vámszaki teendőket a csempészek elleni fellépés feladataival. „A vámhivatali segéd-szolgálat” nem azt jelentette, hogy e feladatkört ellátó vámőrök, pénzügyőrök, határőrök vámszaki teendőket teljesítettek volna, hanem a vámszaki teendők fegyveres biztosítása alkotta a feladatkörüket.

- A következtetések első bekezdésének a tartalma nem harmonizál a történelmi valósággal. 1919 őszén ugyanis a megcsonkított Magyarország területén nem a semmiből kellett új államot létrehozni. A magyar állam 1000 éves folyamatos múlttal rendelkezett. Az újjászervezés vezérelve a kontinuitás volt. A trianoni békediktátum után újjászerve-

veződő magyar állam helyzetének a Dél-Szudán-i államszervezéssel való összehasonlítása abszurd.

- Tévhitet tükröz a következtetések utolsó előtti bekezdésében foglalt szöveg is. A szerző ugyanis a magyar rendvédelmi modellben a militarizálódást és a centralizációt az 1919. év utáni időkre helyezi. a valóságban azonban ez a folyamat már a dualizmus időszakában végbement, a két világháború között már csupán fennmaradt, illetve megerősödött.

- A tanulmány végén a következtetések utolsó bekezdésében a szerző úgy foglal állást, hogy pozitív tapasztalatok is keletkeztek a vizsgált időszakban a magyar határőrizet tekintetében. Ez az állítás ugyan kétségtelenül igaz, a szerző azonban adós maradt azzal, hogy ezen tapasztalatokat konkrétan megnevezze. Azok a kijelentések ugyanis, amiket a vizsgált időszak magyar határőrizetének — a II. világháborút követően is — pozitív tapasztalatként tüntetett fel a szerző, egyrészt túlzottan általánosak (például a határrend), illetve nem teljesen helytállóak, mivel a járőr szolgálat megszervezésének az alapelvei a dualizmus időszakára nyúlnak vissza.

7. A jegyzetapparátus tekintetében a dolgozat lényegében véleményezhetetlen.

- Annak a hét műnek az alapján ugyanis, amit a szerző a jegyzetapparátusában feltüntetett, a dolgozatot nem lehet elkészíteni, még akkor sem, ha a köztörténeti részt figyelmen kívül hagyom. A szerző nyilvánvalóan szélesebb forrásbázist tanulmányozott, amelynek a feltüntetésével azonban adós maradt. A témát jól ismerő olvasó ugyan be tudja azonosítani, hogy a tanulmány mely részei milyen korábbi publikációk felhasználásával készültek. A források jegyzetapparátusban való feltüntetésének elmaradásával a szerző zavaró helyzetet teremtett, mivel azt a látszatot keltette, mintha a saját kutatási eredményeit közölné, bár ebben az esetben is fel kellene tüntetni a forrásokat még akkor is, ha az csupán a mások által már feltártak adaptálása.

- Értelmezhetetlen az is, hogy miért éppen azon hét szerző publikációit jelölte meg a szerző forrásként, akiknek a feltüntetett alkotásai nem képezik a téma feldolgozásának mérvadó irodalmát. A jegyzetapparátusba bevont alkotásoknál jóval fajsúlyosabb — például kandidátusi disszertáció — és szám szerint is lényegesen több műben közöltek már kutatási eredményeket a témakör gondo-zói. Abszolút erőltetett KOVÁCS Gábor *A határőrségi csapaterő határrendészeti alkalmazásának szükségessége, elvei, módszerei és lehetőségei.* című művére való hivatkozások [*Határőrségi Tanulmányok*, X.évf. (2001) 6. különszám. 17-18.p. HU-ISSN 1785-2345.] Magának a műnek és a szerző munkásságának is alig van köze az I. világháború utáni magyar határőrizet történetéhez.

Összességében a dolgozat nyilvánvalóan kompiláció, amely azonban nélkülözi a valódi források feltüntetését. Mindazonáltal azonban mégis nagy vonalakban jól összefoglalta a mások által kikutatottakat, azonban egyes megállapításai, következtetései nem állnak összhangban a történelmi valósággal, illetve a téma ismertetése tekintetében lényeges gondolatok kifejtését nélkülözi az írásmű.

PARÁDI József

Reflexió

az „Orvos vagy egészségügyi rendészet története az ókortól a XIX. század végéig” című cikkre.

A cikk SALLAI János szerzőségével „Orvos vagy egészségügyi rendészet története az ókortól a XIX. század végéig” címmel jelent meg a *Belügyi Szemle*, HU-ISSN 2062-9494. LXVIII.évf. (2020) 5.sz. 91-100.p. oldalig terjedően. (Dr. SALLAI János Ph.D. a Nemzeti Közszerológiai Egyetem egyetemi tanára.)

Mivel az ismertetett téma a magyar rendfenntartás történetétől nem idegen, ezért a cikk bibliográfiai adatait — a magyar rendvédelem-történet témakörében publikált más írásművek bibliográfiai adatai mellett — szerepeltettük folyóiratunk e számának „Szemle” rovatban.

Felkeltette azonban a figyelmemet a téma és a cikk terjedelmének az ellentmondásossága. Az írásmű olvasása során beigazolódott a gyanúm, mely szerint 10 oldal terjedelemben nem lehet a teljes egészségügyi rendészet témakörét ismertetni. Ilyen terjedelmű írásmű legfeljebb szemelvények ismertetésére, fontosabb események, kulcsfontosságú szabályozások említésére alkalmas. A szerző mondandóját az ókortól és Európára, majd alapvetően Magyarországra szűkítette, bár időnként kitekintést biztosított nyugat-európai szabályozásokra is.

A terjedelem és a téma összhangjának a hiányából fakadóan a cikk meglehetősen foghíjasra sikeredett. Ettől eltekintve azonban — az egészségügy-történet járvány elleni védekezésére koncentráltan — viszonylag kerek közlendőt fogalmazott meg a szerző. Új kutatási eredményeket ugyan nem tartalmaz a cikk, azonban derék ismeretterjesztő mű, amely igyekezett összefoglalni a témakör korábbi feldolgozásainak a lényegét.

A cikk hivatkozásai meglehetősen kuszáak. A szerző az úgynevezett „zárójeles jegyzetek” megoldást alkalmazta. Ezt a jegyzetelési módot azonban abban az esetben szokásos használni, ha csupán irodalmi művekre hivatkozik a szerző. Jelen esetben azonban összesen 12 könyvre és tanulmányra hivatkozott az alkotó, melyek mellett négy törvény is szerepel a jegyzetekben.

Mivel a szerző a főszöveghez négy esetben kiegészítést is közölt, ezért kénytelen volt lábjegyzeteket is alkalmazni. A lábjegyzeteket gyarapította továbbá négy törvényre való hivatkozás is. Ily módon egy írásművön belül kétféle jegyzetelés jött létre, amely mindenképpen elkerülendő. Többek között az ilyen és az ehhez hasonló helyzetek megelőzése érdekében vált általánossá tudományos körökben a láb-, vagy végjegyzetek használata.

A szerző azonban a jegyzettípusok keverése tekintetében nem elégedett meg a „zárójeles” és a „lábjegyzet” egyidejű alkalmazásával, hanem beiktatott egy harmadik jegyzettípust is az írásába, nevezetesen a „szövegközi jegyzetet”, bár azt nem a klasszikus formában alkalmazta. E hivatkozásait a főszöveg szöveggörnyezetébe illesztette, így azonban elhagyott néhány bibliográfiai adatot, amelyet a „szövegközi jegyzetben” fel kellett volna tüntetni. Összesen négy „szövegközi jegyzettel” találkozhat az olvasó a 96., 97. és a 98. oldalakon.

Az olvasó türelmét és megértését azonban nem csupán a háromféle jegyzetelési típus egy írásműben való alkalmazása teszi próbára.

A szerző a forrás- és irodalomjegyzékben — melyet „felhasznált irodalom” címmel tett közzé — szemérmesen elhallgatta a szerzők keresztnévét, csupán a keresztnév kezdőbetűit feltüntetve. Az igaz ugyan, hogy a szerzők különböző titulusait nem illik jelölni az egyszerűsített bibliográfiai leírás adatsorában, a keresztnév azonban nem titulus, hanem a név szerves része, melynek a feltüntetésétől nem illik eltekinteni. Emellett a „felhasznált irodalom” elnevezésű forrás- és irodalomjegyzékben közölt bibliográfiai adatsorok némelyike az egyszerűsített bibliográfiai leírás keretei között sem teljességre törekvő.

A jegyzetapparátus formai hiányosságai mellett azonban tartalmi gondoktól sem mentesek a hivatkozások.

Egyrészt különös szemléletmódot tükröz, hogy a szerző összesen 18 műre (8nyolc önálló kötet, négy tanulmány, négy törvény és két világhálós hivatkozás) alapozva tartotta bemutatathatónak az egészségügyi rendészet néhány ezer éves történetét.

Másrészt nyilvánvalóan más fogalmi rendszerek működtek nem csupán az ókorban, de még a XIX. század első felében is, ebből fakadóan pedig a terminológia is jelentősen eltér napjainkétól. A XXI. századi fogalmak és terminus-technicus visszavetítése a korábbi időszakokra eleve történelmietlen és félrevezető.

Legalább is megdöbbentő továbbá, hogy a 12 hivatkozott írásműből három alkotás (KOVÁCS I.) olyan szerzőtől származik, akinek nincsen orvostörténeti munkássága. E művek a prostitúciónak a napjainkban felmerülő kérdéseit feszegetik, legfeljebb történelmi visszapillantást tartalmazva a korábbi időszakok prostitúcióira.

Összességében tehát a cikk kompiláció, amely korábban mások által kikutatott eredményeket tartalmaz. Létezik ugyan egy önmagára való hivatkozás is a jegyzetapparátusban (SALLAI János: *A magyar rendészet története*. Budapest, 2019, ORFK-RTT. 164 p. HU-ISBN 978 615 81 4840 5.) Ez a rész is kompiláció azonban, mivel az ókori Róma aedilesei tevékenységi körének a feltárása nem SALLAI nevéhez fűződik. Az írás egyben kitűnő példája annak hogyan lehet egy szerzőt a mások által feltárt eredményekkel felruházni, legalább is a hivatkozások tekintetében. KOVÁCS I. nyilvánvalóan nem az ókori görög világ kutatója, legfeljebb ezen kutatások olvasója, ismerője. Így a nevéhez az ókori görög évilágot illetően új kutatási eredmények nem kapcsolódnak. SALLAI mégis KOVÁCSNAK három írására hivatkozik az ókori görög prostitúció kapcsán. Az ugyan kétségtelen, hogy mindhárom írásmű valóban létezik, azok szerzője valóban KOVÁCS I. és e művekben valóban ír az ókori görög prostitúcióról. Az azonban már több mint kétséges, hogy ezen szövegek a saját kutatási eredményei és nem mások kutatásainak az átvétele.

A szellemi eredmények ilyen körmönfont, kalmár szellemű kezelése riasztó. Vajon milyen hatást gyakorolhatnak az ilyen és az ehhez hasonló írások annak az egyetemnek a hallgatóira, amely intézmény oktatói karának a tagja a szerző? Az ilyen „álhivatkozások” a hivatkozott mű szerzőjét is kedvezőtlen megvilágításba helyezik annak ellenére, hogy a hivatkozott mű szerzőjének nincsen ráhatása arra, hogy kik és milyen formában hivatkoznak az alkotására.

Alláspontom szerint a szerzőnek megfontoltabban kellene eljárnia a publikációi készítése során. Megítélésem szerint ugyanis ezen írás és a hozzá hasonló közlések nem szolgálják sem a nemzet, sem a tudomány érdekeit.

Olvasóink megnyugtatása érdekében ezúton jelzem, hogy a hivatkozásmachinációkat tartalmazó művek szerzőinek az alkotásait illetően a jövőben igyekszünk körültekintően eljárni, írásaiknak a folyóiratunkban való közlése tekintetében.

**PARÁDI József
REFLEXIÓ**

**FÓRIZS Sándor „A határőrség sorállománya 1956-1957-ben”
című cikkére.**

A *Hadtudomány*, XXX.évf. (2020) 3.szám 39-54. oldalain a „Honvédelem” rovatban jelent meg dr. FÓRIZS Sándor Ph.D. nyugállományú r.ddtbk-nak, a Nemzeti Közszerződési Egyetem nyugalmazott professzorának szerzőségével a „*A határőrség sorállománya 1956-1957-ben*” című tanulmánya. A mű a magyar rendvédelem-történet kevésbé művelt részével a sorozott katonák rendvédelemben betöltött szerepével foglalkozik a XX. század második felében a magyar határőrizetet megvalósító katonailag szervezett fegyveres őrtestületben.

Az utóbbi évtizedekben háttérbe szorult a magyar rendvédelem történetének a gondozásában a katonai állományú személyekkel való foglalkozás. E jelenség minden bizonnyal a történelmi eseményeknek abból a neoliberais felfogásából eredeztethető, hogy a rend védelmében helytelen a militáns típusú és centrális felépítésű fegyveres őrtestületek alkalmazása. A témakör ilyen ideológiai alapú értelmezése azonban nyilvánvalóan nem helytálló, hiszen a katonailag szervezett fegyveres őrtestületek — a hazai és a külföldi rendvédelem terén is kiválóan — a polgári fegyveres őrtestületeknél hatékonyabban valósították meg a rendvédelmi feladataikat.¹ A Magyar Királyi Csendőrség például — amely a dualizmus és a két világháború közötti időszakban is — az ország területének a nagyobbik felében és a lakosság többségének a körében sokkal kedvezőbb büntetőrendvédelmi eredményeket ért el, mint a magyar rendőrségek.²

A rendvédelemben a militánsagot és a centralizációt elvi megfontolásból elvető sajátos nézet nem áll összhangban a történelmi valósággal, hiszen a haderőnek Magyarországon mindig voltak rendvédelmi teendői is, amelyek a XIX-XX. században általában karhatalmi jellegű cselekmények kivitelezése által valósultak meg.³ A rendvédelemben a katonailag szervezett őrtestület léte tehát nem pártállami sajátosság. Az sem tekinthető pártállami specifikumnak, hogy „amennyiben a fennálló rend biztosítása érdekében szükséges” a honvédség a saját személyi állományának egy részét ideiglenesen engedi át a magyar rendvédelmi testületek számára. E jelenségre például a Magyar Királyi Csendőrség esetében két ízben is sor került. A testület felállításakor nem volt annyi — a testületbe való belépés feltételeinek — megfelelő jelentkező, akiket a kiképzésüket követően szolgálatba lehetett volna állítani. Ezért néhány évig a Magyar Királyi Honvédség sorozott állományának arra alkalmas tagjaival erősítették meg a Magyar Királyi Csendőrség személyi állományát. Hasonló helyzet állt elő a II. világháború során, amikor — az ellenséges diverziós cselekedetek felszámolásának háborús tapasztalatait hasznosítva — a Magyar Királyi Csendőrség kötelékében karhatalmi zászlóaljat hoztak létre galántai elhelyezéssel. Ezen alakulat legénysége sorozott volt, a tisztí kart pedig csendőrtisztek alkották. A zászlóalj — természetesen együttműködve a helyi csendőri erőkkel és a közigazgatásági hatóságokkal, valamint a társ rendvédelmi testületekkel — eredményesen fellépett

az ország észak-keleti részében tapasztalható szovjet indíttatású partizán cselekmények ellen.⁴

Hasonló segítséget nyújtott a honvédség a határőrizeti teendők végzéséhez is, amikor — a Magyar Királyi Vámőrség felállítását megelőzően — a történelmi Magyarország megszállt területeinek és a magyar fennhatóság alatt álló térségek „határvonalainak” az őrzése céljából katonákat vezényeltek a határőrizeti feladatokat ellátó szervezethez.⁵

Nem csupán a honvédség nyújtott azonban segítséget a rendvédelem számára, hanem a fordítottjára is akadt példa. A trianoni békediktátumnak a magyarságot sújtó előírásai — a haderő létszámának 35 000 főben való maximalizálása, a nehézfegyverzet korlátozása és a haditechnikai fejlesztések tiltása — hatásainak az enyhítését célozták a magyar rendvédelmi testületek körében megvalósított haderőrejtési cselekmények. A Magyar Királyi Vámőrségben — elsősorban a Szövetségek Közi Katonai Ellenőrző Bizottságnak a magyarországi helyszíni ellenőrzését befejezően, azaz 1927. III. 31. után — a Magyar Királyi Honvédség gyalogezeredeinek 1/3-át rejtették. Az úgynevezett Rendőr Újonc Iskolában pedig például a Magyar Királyi Honvédség leendő páncélos fegyverneme szakembereinek a kiképzését igyekeztek biztosítani.⁶

A magyar állam tehát a XIX-XX. században — függetlenül az éppen aktuális államformától — szükség esetén mindig igénybe vette a magyar haderő személyi állományát a rendvédelmi teendők eredményes ellátása érdekében, illetve a rendvédelem lehetőségét is igyekezett a külső erők részéről az ország ellen irányuló támadások elleni védelemre való felkészítés szolgálatába állítani. Hasonló helyzet állt elő napjainkban is a migráns invázió kapcsán. A helyzet csupán annyiban tért el a korábbiaktól, hogy megkötötte a saját kezét a magyar állam egyik szervezetének nevezetesen a honvédségnek a felhasználhatósága tekintetében. A magyar állam eredményes fellépése érdekében szükségessé is vált a jogszabályi környezet módosítása, hogy a honvédség személyi állománya is részt vehessen az ország határainak az őrzésében.

Egyetértek a szerző azon taxatív ugyan nem rögzített, azonban indirekt módon mégis kinyilvánított alapállásával, hogy a haderőnek — különösen az államot veszélyeztető időszakban — helye lehet a rend fenntartásában. Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc tipikusan ilyen helyzet volt, amikor a magyar nemzetnek sikerült elsöpörnie a pártállami diktatúra államát és csupán a szovjet haderő közbelépése mentette meg a magyar pártállam létét.

Megítélésem szerint a szerző a határőrség sorállománya 1956-1957. évi helyzetének a taglalásával hozzájárult a katonák rendvédelemben betöltött szerepének a jobb megértéséhez. Kutatási eredményeit publikáló írásával új színfolttal gazdagította a témakört. A szerző műve nem kompiláció, hanem a mások által még fel nem tárt téma elsőként megvalósított feldolgozása és bemutatása. Dicséretesnek tekinthető, hogy a 33 jegyzetből 17 hivatkozás levéltári forrásokat tartalmaz, amelyek eddig még — legalább is a vizsgált téma tartalmát illetően — nem kerültek feldolgozásra, illetve bemutatásra. Az írásmű tartalmával egyetértek,⁷ csupán néhány apróbb részlet tekintetében keletkeztek észrevételeim.

Zavarónak találtam a rendészet kifejezés (46. oldal) használatát. A kortársak ugyanis rendészet alatt nem a rend fenntartása érdekében fegyveres kényszerítő eszköz használatára feljogosított testületek működését értették. Olyan szervezet működését tartották a rendészet körébe tartozónak, amelyek nem rendelkeztek az állami erőszakmonopólium alkalmazásának a lehetőségeivel, mint például az építésrendészet, tűzrendészet stb. Az állami erőszakmonopólium alkalmazására hivatott szervezeteket általában közrendvédelmi, közbiztonsági szervezet elnevezéssel illették. A rend védelmére hivatott és az állami erőszakmonopólium alkalmazására feljogosított fegyveres szervezeteket csak a rendszerváltás után mintegy 15-20 évvel kezdték el összemოსni az egyéb rendészeti szervezetekkel. A rendszerváltás utáni időkben pedig szinte kizárólag rendvédelmi szervezeteknek nevezték ezen fegyveres testületeket függetlenül attól, hogy katonailag szervezett fegyveres őrtestületről (fegyveres erő), vagy pedig polgári fegyveres őrtestületről (fegyveres testület) volt szó. A rendészet és a rendvédelem összemოსása napjainkban is erősen vitatott. Nem értek tehát egyet azzal, hogy a napjainkban használt — nem mellesleg vitatott tartalmú — terminológiát vetítsünk vissza korábbi időszakokra.

Nem tekintem továbbá a témához szorosan tartozónak DEÁK József „Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése — nemzetbiztonsági és civil kapcsolatok” és DEÁK József : „The Psychological Struggle between East and West as Reflected in the Interior Review up to the European Safety and Cooperation Conference (1953-1975)” [Pszichikai hadviselés kelet és nyugat között a belbiztonságtól az Európai Biztonsági és Együttműködési konferenciáig 1953-1975.]” című tanulmányait.⁸ Megítélésem szerint DEÁK József nem határőrizet-történeti, hanem sajtótörténeti munkássággal rendelkezik, ebben a témakörben védte meg néhány évvel ezelőtt a Ph.D. disszertációját is.⁹ Az igaz ugyan, hogy a XX. századi magyar sajtónak a rendvédelemmel foglalkozó részét művelte a szerző, ez azonban nem azonos a rend fenntartására hivatott szervezetek történetének a kutatásával még akkor sem, ha a kapcsolat nyilvánvaló.

Összességében tehát helyesnek tartom, hogy a magyar hadtudományt művelők figyelme kiterjed a cikkben feldolgozott témakörre is. Az pedig különösen üdítő hatást gyakorolt rám, hogy a szerző nem az immár megszokott neoliberais szemlélet felfogását görcsösen bizonyítani szándékozó bemutatást, hanem a történelmi tények feltárását és pártatlan értékelését valósította meg.

Jegyzetek:

¹ Nem tekinthető véletlen folyamatnak, hogy a XIX. században — a Brit-szigetek kivételével — Európa valamennyi országában bevezették a csendőrség intézményét. A csendőrség létéből fakad a kontinentális rendvédelmi modell elnevezés is. A polgári magyar állam időszakában kétféle rendvédelmi testületípust különböztettek meg, a katonailag szervezett fegyveres őrtestületet és a polgári fegyveres őrtestületet. A magyarországi pártállam időszakában a két testületípust fegyveres erőnek és fegyveres testületnek nevezték. A Magyar Királyságban katonailag szervezett fegyveres őrtestületek voltak: a Magyar Királyi Csendőrség (1881-1945), a Magyar Királyi Darabont Testőrség (1904-1918), a Magyar Királyi Folyamőrség (1921-1939), a Magyar Királyi Határőrség (1932-1939), a Magyar Királyi Képviselőházi Őrség (1912-1948), a Magyar Királyi Koronaőrség (újjaszervezve 1867-1945), a Magyar Királyi Nemesi Testőrség (újjaszervezve 1867-1918), a Magyar Királyi Testőrség (1920-1945) és a Magyar Királyi Vámőrség (1921-1931). A polgári magyar állam polgári fegyveres őrtestületei voltak: a Magyar Királyi Pénzügyőrség (1867-1945), a központi államhatalomnak közvetlenül alárendelt rendőrségek (a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség 1872-től részlegesen, majd 1881-től véglegesen 1919-ig, a Magyar Királyi Határrendőrség 1906-tól 1918-ig, a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség 1916-tól 1918-ig, a Magyar Királyi Állami Rendőrség 1919-től 1931-ig és a Magyar Királyi Rendőrség 1932-től 1945-ig) és az önkormányzati rendőrségek, továbbá a Magyar Királyi Fegyőr Testület azaz a mai fogalmaink szerinti büntetés-végrehajtás.

PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület.

² CSAPÓ: 20-51.p. ; PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945.* 110.p. ; REKTOR: 437.p.

³ - A kiegyezéskor gróf ANDRÁSSY Gyula miniszterelnöknek és honvédelmi miniszternek a Magyar Királyi Honvédség létrehozása érdekében az egyik fontos indoka az volt, hogy a karhatalmi feladatokat a közös hadsereggel a Magyar Királyságban nem lehet megvalósítani.

GALÁNTAI: 102-107.p.

- A polgári magyar állam időszakában összesen 33 jogszabály született a karhatalmi tevékenység szabályozásának témakörében.

PARÁDI — VEDÓ: 124-318.p. ; VEDÓ: 71-122.p.

⁴ REKTOR: op.cit. 213.p. ; OLASZ: Az ejtőernyős elhárítás megszervezése Magyarországon hadba lépését követően 1941-1942. 39-56.p. ; Idem: A rendvédelmi erők harca a szovjet ejtőernyős partizánok ellen (1943 augusztus – 1944 augusztus). 71-96.p. ; Idem: A Magyar Királyi Csendőrség részvétele a szovjet ejtőernyős partizánok elleni harcban (1944 szeptember – 1944 november). 77-128.p.

⁵ PARÁDI: *A magyar állam határőrizete 1920-1941.* 13-27.p.

⁶ BONHARDT: 12-16.p.

⁷ FÓRIZS: 39-59.p.

⁸ DEÁK: Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése — nemzetbiztonsági és civil kapcsolatok. 408-417.p. ; Idem: The Psychological Struggle between East and West as Reflected in the Interior Review up to the European Safety and Cooperation Conference (1953–1975). 102-113.p.

⁹ Idem: A Belügyi Szemle és jogelődei a közpolitika és a rendészettudomány szolgálatában (1953-1990).

Jegyzetekben alkalmazott rövidítések:**MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- CSAPÓ (2.;;) — CSAPÓ Csaba: *A Magyar Királyi Csendőrség története 1881-1914*. Pécs, 1999, Pro Pannónia Kiadói Alapítvány. 186 p. HU-ISBN 963 90 7940 5. /Pannónia Könyvek./ HU-ISSN 0237-4277.
- GALÁNTAI (3.;;) — GALÁNTAI József: *A Habsburg-monarchia alkonya. Osztrák-magyar dualizmus 1867-1918*. Budapest, 1985, Kossuth. 387 p. HU-ISBN 963 09 2589 3.
- PARÁDI: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945*. (2.;;) — PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított, közbiztonsági őrtestület 1881-1945*. Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0./A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.
- PARÁDI — VEDÓ (3.;;) — PARÁDI József — VEDÓ Attila: *A polgári magyar állam karhatalmi tevékenységének szabályozása*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 336 p. HU-ISBN 978 615 80 3092 2. /A magyar rendvédelem-történet forrásai, 1./ HU-ISSN 2560-0532.
- REKTOR (2.;;4.;;) — REKTOR Béla: *A Magyar Királyi Csendőrség oknyomozó története*. Cleveland, Ohio, USA, 1980, Árpád Könyvkiadó Vállalat. 552 p. USA-ISBN 093 42 1401 8.

TANULMÁNYOK

- BONHARDT (6.;;) — BONHARDT Attila: Egy rendvédelmi szervezet mögé rejtett honvédségi alakulat rövid története. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, V. évf. (1995) 6.sz. 12-16.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1994. októberében, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme” című VI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- DEÁK: Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése — nemzetbiztonsági és civil kapcsolatok. (8.;;) — DEÁK József: Az állambiztonsági propaganda, annak kialakulása és fejlődése — nemzetbiztonsági és civil kapcsolatok. *Társadalom és honvédelem*, XVII.évf. (2013) 3-4.sz. 408-417.p. HU-ISSN 1417-7293.

- DEÁK: The Psychological Struggle between East and West as Reflected in the Interior Review up to the European Safety and Cooperation Conference (1953–1975). (8.;)
- FÓRIZS (7.;)
- OLASZ: Az ejtőernyős elhárítás megszervezése Magyarországra hadba lépését követően 1941-1942. (4.;)
- OLASZ: A rendvédelmi erők harca a szovjet ejtőernyős partizánok ellen (1943 augusztus – 1944 augusztus). (4.;)
- OLASZ: A Magyar Királyi Csendőrség részvétele a szovjet ejtőernyős partizánok elleni harcban (1944 szeptember – 1944 november). (4.;)
- PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. (1.;)
- VEDÓ (3.;)
- DEÁK József: The Psychological Struggle between East and West as Reflected in the Interior Review up to the European Safety and Cooperation Conference (1953–1975). [A Kelet és a Nyugat lélektani hadviselés kivételése a *Belügyi Szemle* folyóiratban az Európai Biztonsági és Együtt-működése Konferencia szemszögéből (1953-1975). *Prague Papers on the History of International Relations*, XI.évf. (2015) 1.sz. 102-113.p. CZ-ISSN 2336-7105.
- FÓRIZS Sándor: A határőrség sorállománya 1956-1957-ben. *Hadtudomány*, XXX.évf. (2020) 3.sz. 39-59.p. HU-ISSN 1588-0605.
- OLASZ Lajos: Az ejtőernyős elhárítás megszervezése Magyarország hadba lépését követően 1941-1942. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVIII.évf. (2018) 55.sz. 39-56.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2018. február 16-án Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Csendőrség-történeti Szakosztálya által szervezett magyar közbiztonságtörténeti tudományos szimpozion-sorozatának a „100 éve alakult át a magyar rendvédelmi modell?” című XVIII. szimpozionján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- OLASZ Lajos: A rendvédelmi erők harca a szovjet ejtőernyős partizánok ellen (1943 augusztus – 1944 augusztus). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVIII.évf. (2018) 56.sz. 71-96.p. HU-ISSN 1216-6774.
- OLASZ Lajos: A Magyar Királyi Csendőrség részvétele a szovjet ejtőernyős partizánok elleni harcban (1944 szeptember – 1944 november). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 77-128.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI József: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 77-84.p. HU-ISSN 1216-6774.
- VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenysége. 71-122.p. In PARÁDI József — VEDÓ Attila: *A polgári magyar állam karhatalmi tevékenységének szabályozása*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 336 p. HU-ISBN 978 615 80 3092 2. /A magyar rendvédelem-történet forrásai, 1./ HU-ISSN 2560-0532.

KÉZIRATOK

- DEÁK: A Belügyi Szemle és jogelődei a közpolitika és a rendészettudomány szolgálatában (1953-1990). (9.;) — DEÁK József: A Belügyi Szemle és jogelődei a közpolitika és a rendészettudomány szolgálatában (1953-1990). Ph.D. értekezés (BKE-RTK). Kézirat. Budapest, 2018. 328 p.
- PARÁDI: *A magyar állam határőrizete 1920-1941.* (5.;) — PARÁDI József: *A magyar állam határőrizete 1920-1941.* Kandidátusi értekezés (MTA). Kézirat. Budapest, 1990. I.köt. 264 p. + II.köt. 265-567 p. melléklet.

